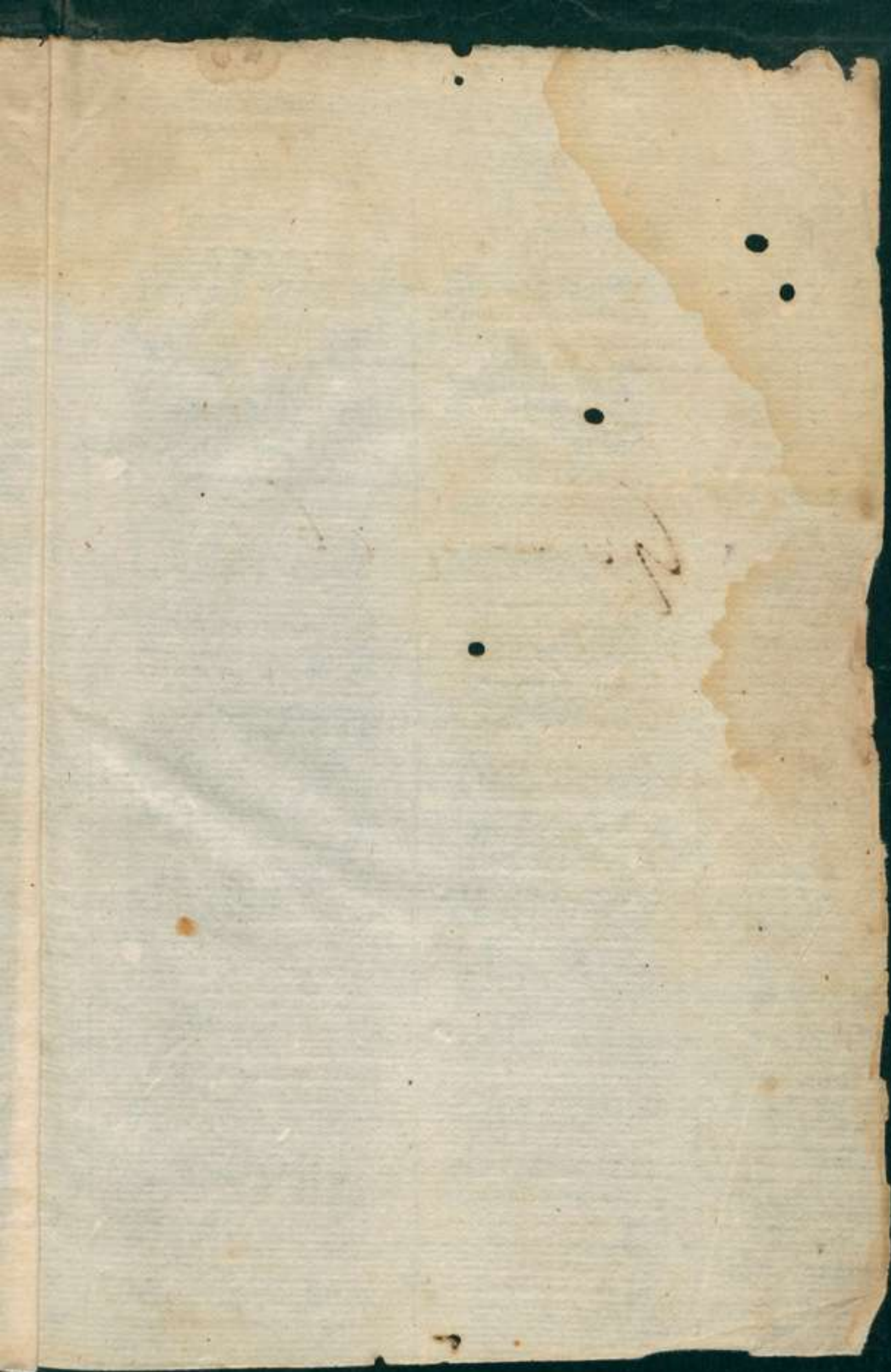

Por la intercesion
de Santa Catalina de
Sena y por sus por-
tentosos milagros,
hacednos Señor la
gracia de encender
nuestros corazones
de la mas ardiente
caridad para socor-
rer á los pobres y
desvalidos.

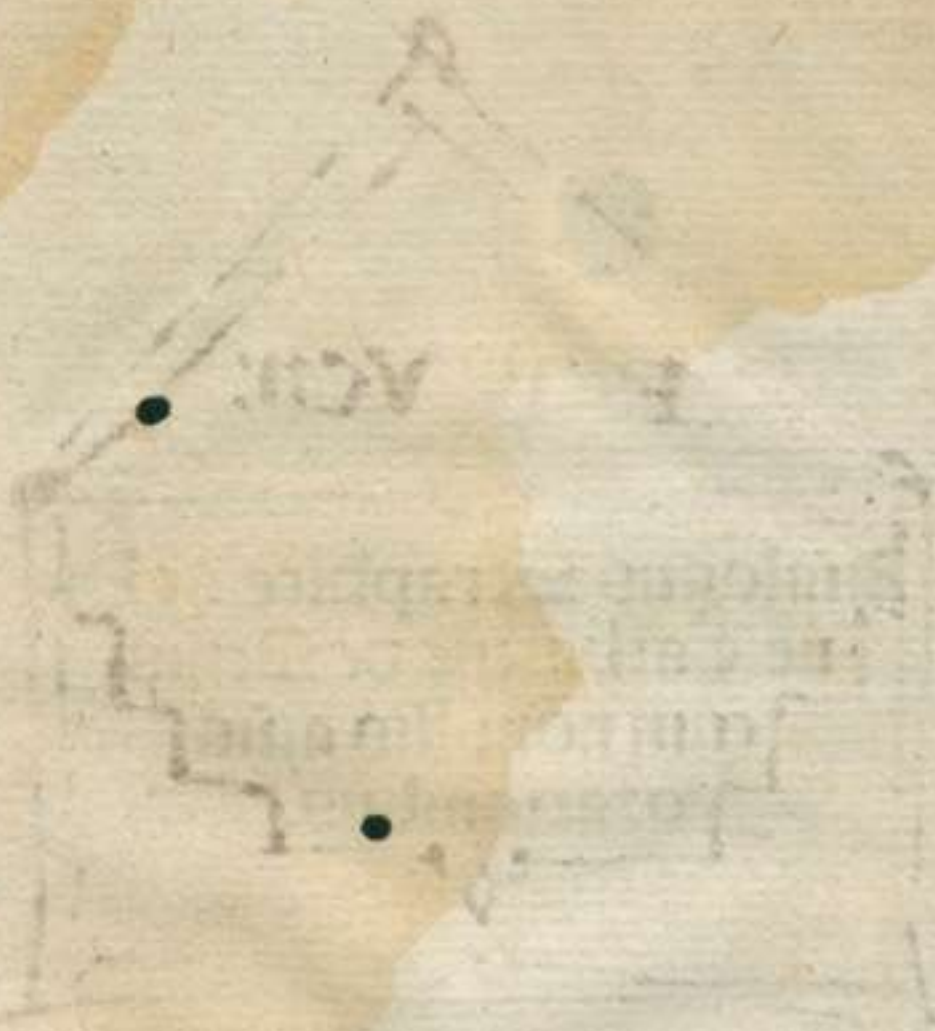
Го-цѣв

F. P. VEN.

Dialogus Seraphice ac Di
ue Catharine de Senis
cum nōnullis aliis
orationibus.

P. 3.

29

Marcus Cuius Brixian⁹ Fra
tri Paulo Sanchezo Aragonensi sa/
cri obseruantis predicatorum ordi/
nis .S. P. T.

Inter vitia: quib⁹
christiani nominis
professores a suo i
stituto degenerat:
illud Paule deo
obsequētissime ap
prime vānanduz

cenſco: quod ſaluti crudimenta ne
ceſſaria: ad que ſtudioſe perquiren
da: ſibiq; diligenter applicanda in
pſtuentibus oculis inuigilare de
berent: alienas tanq̄ res: & ſuperua
cuaſ negligunt: quaſq; impruden
ter ſibi chriſti nomen aſſuerint: po
tius quicquid chriſtus non ſapit ap
petunt: q̄ quod & nomini conſenta
neum ſit: & firmiſſimam opem ad ſa
lutem conferat. Capitale proculdu
bio vitium: & mentis caligo morti
fera. Sicuti. n. ſi ſalubria documēta:
quibus animus illuſtratur: addiſce
rent: ſuum attendendo ſinem qua
ſter ad illum eſt pergerent: ita hiſ
ſpretis vere rationis expertes falſa
bonitatis ſpecie decepti delirantes
eam vitam viuunt: cuius tranſacte
errorem fruſtra deinde cognitum
ſempiterno miſeri ſupplicio luunt.
Nemo quod non nouit: aut bonum
amat: aut malum deuitat. quis. n.
tam peruerſe: & ſibi contrarie natu
re eſſet: qui ſi celeſtem illam hieruſa
lem ſolummodo q̄tum diuina cha
ritas imbecillitati noſtre per ſua: &
ſanctorum patefecit eloquia agno

ſeret: rursuſq; q̄ ab illa ſaturis exu
libus mala parata ſint expecto: &
iuste penſulanti animo metiretur
non ad cam laxiſ affectuum habe
nis curreret: & contraria veluti mor
te: qua & peiora ſunt: reformidaret:
Id cum alias: ex quo mihi lucis ali
quid inclarnit: ſemper exiſtimau
rim: tunc precipue liquido patuit
cum catharine Senenſis raruſ ſan
ctitatis ſpecimē dialogos lectitan
dos aſſumpſi. Proh diuinam bo
nitatem: que in illis ad mores com
ponendos documēta propoſita: que
ad affect⁹ caſtigandos pcepta tra
dita: que ad habendos nos in ratio
nis frenis deſcripta cōſilia. Non ali
bi iocundius ad dei amorem homo
allicitur: non horridi⁹ a peccati cul
pa deterretur: non profundius ſe
cluſo errore veritas intimatur: aut
clarius virtutis dignitas aperitur:
& vitij turpitudine detegitur. Ibi nor
ma integritatis conſeruande: ibi p
bitatis augende diſciplina colligi
tur: ibi occulta dei aperiuntur con
ſilia: ibi diuine gubernationis alti
tudo monſtratur: ibi cecis per cu
rationem lux redditur: videntibus
noxia defendendo ſeruatur: ibi cu
riofis vi rationis oſtenſa ſatiſſit: ſa
pientibus ſua cognitione digna red
duntur. Deniq; in hiſ dialogis tam
copioſe: ſalubriter: ac ſancte calligā
ti humane peregrinationi promiſſuz
omniſaria eſt: vt ſaluti ipſius conſu
li: meo iudicio: conſultino nequeat.
Nec mirum: ſiā vt ſepiſſime: & ex ar
bitrio ad deuz ſpiritu rapiebat: eoſ
p extaſis & p̄cipe: & dictaſ ſolebat. vñ

hand verebor hoc affirmari nemine
peruerse adeo: et obstinate iniquita/
tis esse: qui si illos ruminabunda: et
non deuoranti lectione tractarit: si
non verba tantum auribus: sed et sen/
sus mente perceperit: si ab illucesce
te usquequaque veritatis lumine oculo
s prorsus non auerterit: generosus
transfuga non appareat. Quem. n.
illud non maxime moueat: et valde
mirabundum rebeat: tenere etatis
virgunculam: cum que in feminino
seru pates virtus eruditione extite/
rint singulari miraculo sint: tam pro
fundas sententias: tam alte ex ipsa
diuinitate depromptas scripti: con
didisse: ut vix plerumque percipi sapi
entissimis queant: Ut illius glorio/
sa: et inclita sanctitas preceptis suis
non conciliet auctoritatem: nonne ip
sa sibi per se certissimo testimonio
sunt: quacunq; fluxerint fistula: di
uino proculdubio fonte promana/
se: nec aliunde traxisse originem: quod
quo lectorem ducere studiose contē
dant. Non potest solis splendor nisi
a sole proficisci: nec lucis claritatem
preter lucem afferre quid potest: ce/
litus celestia proueniunt: et que dei
sunt ipse solus nouit. Etia igitur om
nes: liceat queso mihi deuotissime
christo pante tecum: et alios alloqui
cia inquit omnes et qui celestia non cre
dentes malo vestro contemnitis: et
qui fallacibus seculi huius illecti il
lecebris detinemin: quosque proprie sa/
lutis amantes mortali eruto corpo
re immortalem consequi beatitudi
nem cupitis: etia iterum: atque iterum
omnis generis homines omnes vo

bis ex huius libri fonte adquam ple
nis pectoribus haurite: ipsam sitite
in ipsam vosiplos ingurgitate. Qui
captus est oculis: lucez recipiet: qui
tristis: consolatione: qui fessus: quie
tem: qui tardus: alacritatem: qui d
bilis: vires: qui rudis: eruditionem
Rursus: cui lux perspicua: mens tran
quilla: indefessi nerui: prompta ve/
locitas: constans fortitudo. Doctri
ne lumen: hoc se fluueto omnifaria
virtute prebito immerset et non solum
sui ornamentum conseruandi presidia
inueniet: Sed et augendi fomenta con
cipiet. Si cui maiora fide videoz p
mittere: et que minime constatura
sunt: is in rem presentem veniens id
est opus ipsum pertractans quid il
lud sit: et quid dixerim conserat: tunc
si non contra senserit: videlicet me
longe miora: quam pro re debuerim spo
pondisse. ut hominem loquacem:
vanum: et nullius fidei me digito modo
stret. Nec quenquam terreat: aut fa
stidio amoneat infimus: et vulgari
proprio: quam latino orationis stilus: li
buit. n. olim spiritali Catherine
patri que ipsa vernacula locutione edide
rat: in tale genus dicendi transierre
rerum eloquentia illinc: non verbo
rum petenda est: nec propter sermo
nis infantiam rationis elegantia con
temni debet. Liber hic non ad au
res mulcendas: nec linguam polien
dam: Sed ad animam: et sensus in/
struendos paratus est: nec recte di/
cendi: Sed recte viuendi precepta
continet. Satis: superque facit: qui
quod profitetur: id preesse: graphi
ce: et perfecta ex arte edocet: celestia

pollicetur: prestat abunde: verita-
tem promittit: dilucide profert. Ac
si: vt ex durioris corticis fructibus
corpori gustulum conquaramus: z
dentes cocutimus: z palatum mul-
totiens amaritudine offendere susti-
nemus: multo magis: vt salutaria:
ac sua anime cibaria comparemus
vt diuina illi ministremus edulia:
animi simul: z auribus molliciem de-
bemus comprimere. Delicati nimis
z lururiantis esset putaminum sa-
stidito talem nucleum perdere: z rez
saluti adeo vtilem: vt etiam necessa-
ria sit: quia secum baldimenta non
asserat spernere. Proctas sepiissime:
qui paruz sapiant: z minimo sale co-
diti sint sola rhitimi modulatiōe de-
tenti percurrimus: z nō enim apud
nos valebit sententiarum dignitas
rationis pondus: lux sapientie: vita-
lis utilitas: vt hec quia verborum
fucus non compserit: fastidiamus:
Si sapiamus vel ob hoc grata nobis
fuerit orationis simplicitas: quod
nuda ratio oculis p̄sentatur: quod
nulla persona: nullo lenocinio: nul-
la extrinsecus perita specie estiman-
tis iudicio subtrahitur. Generosus
mercatozem dicimus suisq; fidentē
merci bus: qui res non mangoniza-
tas: sed vt ut sunt venditioni expo-
nit: placetq; ille ingenuus institor:
qui nulla verborum calliditate fal-
lat emptorem: hec cum ita habeant
nemo fit: hortor: z consulo: qui tanta
se capi socordia: ac stoliditate patia-
tur: vt ex hac vite arbore: qm̄ decus-
sa sint folia: fructus non veit decer-
pere: z huius plusquam nectarci p̄

culdubio fontis: quia non per arti-
ficiosos tubos: s; naturales top̄hos
perfluat potato: eē recuset. Sed mo-
lesta quedam turba: que dente lina-
do huic pulcherrimo Catherine li-
lio honestamentum querit detrahe-
re: mihi stomachum monet ait. n.
Christi stigmatum ornamenta non
assecutam: quasq; immerito in nu-
merum sanctarum redacta sit obij-
cit pontificē: qui eam vulgari vtar
verbo. Canonizari: suum fuisse con-
ciuem. Cane tibi inuida turba: ne-
quos tu frustra ad feriendum den-
tes acuis: patraris ip̄a gregis sui cu-
stos christi? Jesus: cui sue care sunt
oues: lupos insequi solet. Delit: no-
litue quisquis aduersanti incassum
animo obstitit: hūc sanctissime vir-
gini redemptor noster cicatricū sus-
rum stigmata impressit: verum est
quod profunda adeo ipsius humilitas
fuit: tātum vel honestissimi splē-
doris in hoc seculo contemptus: vt
eorum manifestationem deprecata
fit: z tam illustribus stellis velamē-
tum precibus impetrarit: eodemq;
momento pariter z patibuli illius
vindictis vite mortalium monumē-
ta in corpore: z humillimi animi al-
tam in celo gloriaz promeruerit. Et
qd̄ mixtū cū his longe maiora assecu-
ta sit: illegq; omniparens Deus: qui
infirma mundi eligit: quibus fortis-
sima queq; confundat: pro sua in-
enarrabili bonitate z diuinitatibus
illā honestamētis illustrarit: p̄der-
legatur eius vita a beato raimon-
do descripte fideliter: perlegatur
epistola diui stephāi sacerdotis car

tusificatio: ut assumpto utar cognomi-
ne: in eiusdem sanctitatis testimoni-
um edita. Diui inq̄ stephani qui cū
secundis huius seculi rebus: delicti-
tisq̄ vincitus detineretur mirifice ab
ea solutus: ac familiaris illi factus
dialogorum plerumq̄ dictata cala-
mo suscipiebat. Perlegatur z que
de eadem a **P**rosecundo **P**ontifi-
fice carthis condita sunt. Item alia
non pauca: que omnia recensere lon-
gum esset. Constat p̄ter stigma-
ta plurima miranda: ac singularia
huic ardenti caritate lampadi at-
tulisse fulgorem: ut christum ip-
sam sibi i sponfam o suscepisse: ut po-
ssimino ad vitam redditus: celesti-
um archanoꝝ reuelatio: p̄prij cor-
dis christi manu facta mutatio alic-
ni inspectio: diutina vita nullo: p̄e-
terq̄ spiritali cibo refecta: z alia
multa: que nūc referre non attinet:
ut nulla nos admiratio mouere de-
beat: cui tot diuina attributa
sint: eandem z stigmatum gloria su-
isse donatam. quantum vero ad san-
ctitatis nomen attinet potius me il-
lorum miseret: qui id iniquo patien-
tes animo impie oppugnant: q̄ q̄
propulsatoꝝ: defensoꝝ: uel desi-
derare rem censeam. Vita etenim:
meo iudicio: grāius testimonium
sanctitati affert: q̄ mortalium quis.
quāq̄: si ciuitatis vinculum fidem
suspectam faceret: multo suspensio-
rem facere deberet eiusdem institu-
ti professio eademq̄ religio. Arctio-
ris namq̄ necessitatis coniunctio est
correligiosos: ut ita dixerim esse: q̄
conciues: z tamen **P**ontifices nō

nulli eos in sanctorum numeris re-
tulere: non de monachis quorum
in hoc genere infinita exempla sunt
sed de alijs loquor: cuius quibus vnū:
eundemq̄ colendi. Dei ordinem se-
ctari fuerant: nemineq̄ detractan-
te: nec immerito recepti sunt. Non
est tam longe repetenda suspitio: ut
communis parens ciuitas fidem in-
firmet. Vis omnis: ac facultas testa-
di tolleretur si reuocanda conciuiz
testimonia forent. Id quod quoni-
am per se adeo patet: ut: qui aduer-
sentur: potius ridiculi fiant: q̄ ali-
qua ex parte sui isani compotes vo-
ti: non in hac ero assenatione pro-
lixior: ne improborum fatuitas me
in id vitij trahat: ut supernacanea
veritatis assertionem proborum sales
offendam. **M**os tantum mordaces:
si quis apud ipsos precibus locus ē:
oratos vehementer volo: ne adeo si-
bi in hac falsa opinione concepta in-
dulgeant: ut opera simul cum auto-
ris sanctitate respuant. Tantisper
a proprio obsequio temperent: duz
angelice huius virginis dialogos
perlegendo cognoscant. Id cum ef-
fecerint suo liberum relinquemus
arbitrio z de ipsa sentire quid libe-
at: z nobis etiam quid de eadem sen-
tiamus ex sua voluntate prescribere.
Nunc vero te **P**aulc: quoniam
cum sat prata biberint: riuuli clan-
dendi sunt: per christum: quem ut
par est: vnice: ac sūme colis: rogo: z
si finis oro: ut catharinam: cui te er-
mia deuotione deditissimum scio:
quoddianis sollicitare nō desinas
precibus: ut sua intercessione: que

Nos in hac miseriarum periclitabū
da valle familiaritas conciliavit:
ea in montis sion trāquillitate per/
petua securus: letiusq; perfrui me/
reamur. Vale.

Epistola Dni Stephani Car
thusiensis.

Enerando re/
ligioso sibiq;
pamabili cor
de sincero fra
tri Thome
Antoni de se
nis ordinis p
dicatoruz: in
conuentu san

ctorum Joannis & Pauli Vene/
tijs immobilis. Frater Stephanus
de Senis prior: licet indignus do/
mus sancte Marie v̄ gratia carthu
sensis ordinis prope Madriam salu
tem in eo qui est vera salus. litteras
vestras affectuose recepi: & attente
perlegi. per quas me valde requiri
tis atq; rogatis: vt veridicam in/
formationem vestre caritati virri
gere debeam etiam in publice for/
ma de gestis moribus virtutibus:
atque doctrina famose sanctitatis
virginis beate catherine de senis.
Cuius conuersationem aliquando
merui dum ageret in hūmanis: vt

asseritis. Et presertim occasione cri/
tusdam querelle facte Venetijs in
episcopali pallatio circa celebratio
nem festi sine commemorationem
eiusdem virginis: quia multi cre
dere nolunt veras esse virtutes que
de ipsa veridice predicantur. Ut ve
rum aperte fatear facies ipsius vir
ginis cum omni genere suo mihi: &
omni genere meo penitus ignota
fuit: licet in eadem ciuitate Sena/
rum oriundi fuerimus: vsque ad an
nū domini. M. ccc. lxxvi. vel circa.
Nec etiam illo tempore velut im/
mersus in fluctibus vite presentis
eius habere noticiam exoptabam:
nisi q̄ eterna bonitas que neminē
vult perire: per hanc virginem an
mam meam a faucibus inferni li
berare disposuit. Accidit igitur illo
tempore sine culpa nostra: nos incur
rere quandam guerram cum valde
potentioribus nobis. In qua cum
plurimi magni ciues aliquando fu
issent occupati: atque fatigati nul
lam omnino spes alicuius bone vo
luntatis: vel pacis ab illis aduersa
rijs nostris habere potuerunt. Tūc
virgo prefata valde florebat in vni
uersa Italia: & magnis virtutuz pre
conijs a quampluribus extolleba
batur. Et opera valde miranda re
ferrebantur. Unde mihi suggestus
eritit: quia si rogares illam de tali
negotio: sine dubio pacem haberet:
quia multa similia fecerat. Quare
consilium habui euz vicino viro no
bili qui longo tempore portauerat
odiu: & postea pacem fecerat: eiusq;
sacre virginis conuersationē hēbat.

Qui ut mortuum meum audiuit
illico respondit. Indubitatum ha-
beas: quia nullam in ista ciuitate
personam inuenies que sit aptior ipsa
pro tali pace. Subiungens ultra
non differas: et ego te sociabo: visita-
uimus igitur eam: que me recepit:
non ut verecunda virgo sicut cri-
stimabam. Sed affectuosissima cari-
tate veluti si germanum a remotis
partibus redentem gratiose susce-
pisset de quo fui miratus. Et atten-
dens efficaciam sanctorum verbo-
rum quibus me non solum induxit
verum etiam compulit ad confessio-
nem: et ad virtuose viuendum dixi.
Dignus dei est hic. Et audita cau-
sa mee visitationis absolute respon-
dit vade fili carissime me confidens in
domino quia libentissime laborabo
donec habeas optimam pacem. Et
huiusmodi pondus omnino super
caput istud habere me sinas. Et ita
postea rei probauit euentus: quia
miraculose postmodum ipsa medi-
ante pacem habuimus: et etiam con-
tra voluntatem ipsorum aduersa-
riorum nostrorum. Et h' omitto cau-
sa breuitatis. Interim ego sollicita-
re desiderans huiusmodi pacem: i-
stam plures eam. Et quotidie p-
pter efficacissima verba sua et exem-
pla perfectissima sentiebam interio-
rem hominem in melius conscientia
compellente reformari: me rogauit
hoc intervallo temporis: ut aliquas
epistolas quas ore virgineo mirabi-
li modo dictabat ego scriberem. Et
hoc utiq; valde libenter acceptauit
quotidie sentiens in me per nouu

feruorem ad celestia cor accendi vil-
lipendendo seculum: et omnia sua
cum tanta displicentia vite prist-
ine: ut vix me tollerare valerem. Et
talem ac tantam in me sensi muta-
tionem: ut etiam ab extra tempera-
ri non posset. Ita ut fere tota ciui-
tas miraretur. Et quanto plus at-
tendebam vitam exempla: mores et
verba prefate sancte virginis: tan-
to maius augmentum in me perci-
piebam aperte diuini amoris: atq;
seculi contemptus. Post modicum
vero temporis prefata sacratissima
virgo dixit in secreto. Noueris dul-
cissime fili: quia cito complebitur
maius desiderium quod habeas.
quo percepto fui suspensus in men-
te q' aliter: quoniam in me nescie-
bam inuenire quid in mundo vel-
lez habere: imo potius oia sua recu-
sabam. Ideo dixi. O b'icero carissi-
ma mater: quod est illud maius de-
siderium quod habeam. Et ipsa que-
ras inquit in corde tuo. Ad quam
ego: vere mater amantissima: nescio
maius in me desiderium inuenire:
quam esse iugiter iuxta vos. Et illa
subito respondit. Et hoc erit. Ego
vero nesciebam intelligere modum
qualiter honeste siue comode pos-
set ita fieri propter dissimiles con-
ditiones et utriusq; statum. Ille ve-
ro cui nihil est impossibile per mo-
dum admirabilem ordinauit ipsam
ad ciuitatem Auinionem. videlicet ad
dominum gregorium Papam vn-
decimum dirrigere: gressus. Et ita
licet indignus acceptatus fui co-
mes tam sancte societatis: parump

dens: atq; derelinquens utrunq; pa-
rentes germanos: sorores: et alios cō-
sanguineos me beatum esse repu-
tans ex virginea presentia. Post h
ipse summus pontifex venit ad vrbes
Romanas ipsa virgine sanctissima
solummodo confortante: tamen ex
diuino precepto prout apertissime
mihi constat etc. Et pro factis eccle-
sie sancte misit eam florentiam. que
tali tempore rebellis erat ecclesie:
vbi multa mirabilia deus operat⁹
est per eam: vt aliquantulum in sua le-
genda panditur. Et ibi secū adhuc
esse merui. Tandem etiam in Ro-
ma fui secum: vbi post multos: et vt
ita dixerim intollerabiles labores
infatigabiliter ad honorem dei por-
tatos: et illarissime tolleratos felicis-
simo cursu diem clausit extremum
in presentia mea. quam etiam pro-
prios manibus ad infernam: vide-
licet fratrum predicatorum eccle-
siam detuli tumulandam: immo ve-
rus in capsa cypressina et honora-
bili sepulcro marmoreo conseruan-
dam. Dum vero laboraret in extre-
mis ordinauit cum aliquibus quid
agere deberent post eius transitu:
postea faciem virgineam ad me ver-
tens aut etiam protendens digi-
tum: tibi autem ait in virtute san-
cte obedientie precipio ex parte dei
vt omnino vadas ad ordinem car-
tusiensem: quoniam ad illum ordi-
nem ipse te vocauit et ellegit. Et vl-
tremo nos intra se plorantes ait. Fi-
lij carissimi nullo modo plorare de-
betis: immo potius in domino leta-
ri et agere festiuum diem: quia car-

cerem egredito: hodie: videntem ad
amantissimum sponsu anime mee.
Vobis autem indubitantissime p-
mitto: quia magis incomparabili-
ter vos adiuuabo posteaq; nunquam
adiuare potuerim dum fui sic in-
carcerata. Et vt ore promisit: et ver-
bo sic opere perfectissime compleuit:
et implere quotidie non cessat. Et vt
h aliquantulum pateat exemplo: proferas
vnum ad honorem dei et ipsius vir-
ginis quantum ad verecundiam me-
am accedat: quia quando mihi pre-
cepit ex obedientia dei: vt irem ad
ordinem cartusiensem: ego non opta-
bam illum: vel etiam alium ordi-
nem. Sed ex quo migravit ad ethe-
reas mansiones in corde meo tale
desiderium iussa perficendi succē-
sum extitit: vt si totus mundus mi-
hi contradicere voluisset. Ego nulla
tenus acquiescere potuisset vt expe-
rientia docuit. Vbi quantum vel
quid operata iam fuerit: et etiam ope-
retur cum filio suo licet inutili et in-
digno. Non est huius temporis enar-
rare: hoc autem in tactum omnino
preterire non patiar. quia post de-
um atq; beatissimam virginem Ma-
riam: ego magis obligatum existi-
mo me prefate sancte virgini Cate-
rine: q̄ alicui creature mundi. Et si
quid alicuius virtutis esset in me to-
tum attribuo sibi post deum etc. Er-
go per suprascripta comprehendere po-
test aliquibus annis habuisse me su-
pra q̄ plurimos etiam familiarissi-
mam conuersationem eius: litteras
atq; secreta sua et partē sui libri scri-
bendo: et ab ore virgineo percipientem

do: quia supra merita me nimis af-
fectuose materna caritate dilexit.
Ita ut multi filiorum et in christo fra-
trum meorum egre portarent et emu-
lationem haberent. Ego tamen at-
tente cum diligentia magna confi-
derabam verba mores et actus eius
in omnibus et per singula. Et in pau-
cis volendo multa concludere su-
per conscientia mea coram deo: et uni-
uersa ecclesia militante veridice si-
bi prebeo testimonium istud: quia
licet ego me peccatorem intelligam:
tamen habui elapsis iam annis sexa-
ginta et ultra conuersationem mul-
torum: et valde famosorum seruorum
dei: et nunquam vidi: vel etiam audiui
a multis elapsis temporibus aliquem
dei seruum: qui esset in omni virtu-
te in tam perfectissimo: atque summe
gradu quare merito reputaba-
tur ab omnibus virtutum summa-
rum: atque speculum seruorum dei lu-
cidissimus. Non habeo memorie tam
to tempore conuersando secum: unquam
ab ore suo virgineo verbum aliquod
occiosum audiuisset. Sed verba no-
stra nunquam sic erant inepte prolata.
Quia ipsa statim ad aliquem spiri-
tualem profectum adduceret. Sem-
per infatigabili corde loquebatur
de deo: vel ad ipsum inducentibus
Nunquam extimo dorminisset: vel come-
disset. Si auditores fugiter habuis-
set: ut crepisceretur in ipsa quotidie.
Si quando vero compellebatur au-
dire facta seculi: vel ad salutem in-
utilia: subito rapiebatur in extasim
et corpus ibi remanebat absque sensu
quocumque. velut in oratione persistens

illo modo quotidie rapiebatur: ut
ipsi vidimus: non dico centum vel
mille vicibus: imo valde pluribus.
Omnia membra sua rigida rema-
nebant et inflexibilia. Ita ut prius
ossa frangi potuissent quam flecti mem-
bra valuissent. Et pro veritate istius
passus apertissime demonstranda
ne forte quis extimare vellet ipsam
ita simulatorie fecisse unquam volo nar-
rare gestum in presentia nostra. Qua-
do fuimus in auinione. papa Gre-
gorius antedictus assignari nobis
ordinauit unam pulchram domum:
cum ornatissima capella. Soror ipsius
domini pape veluti deuotissima
domina postquam aliquando locuta fu-
it eius superscripta virgine. Magnam
affectionem atque deuotionem conce-
pit ad eam. Et inter cetera dixit in
secreto magistro Raimundo confes-
sori suo quod valde portabat adesse quam
sacra virgo conuicere: quod promisit ei quod
die dominica futura sibi notificaret.
Qua die veniente hora tertia: ego
secum capellam intravit absque solariis
tamen cum pedulibus: et more suo ra-
pta fuit in extasim conuicere desiderans
et expectans: vocauit ergo me magister
Raimundus et ait. Vadas ad tale
palladium ubi moratur veneranda
soror pape. Dicesque sibi quia Cathe-
rina communicabit isto mane. que
domina missam audiebat. Sed si-
cut intransi quandam aulam val-
de magnam ipsa me considerauit:
et agnouit esse de familia Catherine
unde subito personaliter ad me ve-
nit et ait. Fili quid queris tu? Cui
 respondi que mihi fuerat iniuncta.

Ipsa vero subito festinanter et venit
domum nostram. Cum honorabili
societate serus vtriusque. Inter alios
autem adduxit et uxorem nepotis pa-
pe. Qui vocabatur dominus Rai-
mundus de turena. Juuencula qui-
dem erat vanitate plena: nihil ha-
bens de deo. Soror pape valde de-
votè se gessit. Illa vero misera sicut
extimo cogitavit: quod virgo simula-
ret. Ideo post missas ostendit ex de-
votione faciem suam superponere
pedibus virginis: et eam pluribus
vicibus in pedibus acerrime perfo-
rauit: virgo vero stetit immobilis
quemadmodum ita steterat: etiam
si pedes abscidisset. Postquam autem
omnes abscesserant: et virgo restitu-
ta fuit corporis sensibus valde ce-
pit dolere pedem. Ita quod vir ambu-
lare poterat. At ille socius sue consi-
derantes vix dolebat: viderunt enim
tuum sanguinem ex puncturis: et in-
tellerunt aperte maliciam et infi-
delitatem illius misere. De multis
exemplis ad propositum hoc unum
estimo sufficere posse viro fideli. Cir-
ca quem erraticum statum eius unum
valde mirabile est nullatenus omit-
tendum. Sed cum debita venera-
tione recollendum: quia precipue
quando pro quibusdam arduis eius
anima ferventius in oratione semet-
ipsam exercitabat: et cum in lectu ma-
iori satagebat ascendere: grauedi-
nes quoque corporis nostrum se traheret
et a terra subleuaret: unde multoci-
ens a quibus pluribus in oratione posita
visa fuit a terra suscensa et elenata.
Quorum ego sum unus. De quo val-

de mirabar et obstupebam. Quan-
ter autem ita fieri possit a parte scri-
bitur in libro quem ipsa virgo sacra
composuit. Quem ego pro parte scri-
psi dum illum ore virginico valde
mirabili modo dictabat. Super qua
materia valde notandum est: quia
divina maiestas isti fidelissime ser-
se sue tantam auctoritatem: atque
familiaritatem secum exhibuerat:
ut frequenter in oratione sua con-
fidentissime loqueretur dicendo.
Ego nolo sic. Et quando tali modo
sponso suo loquebatur: videbatur
esse necessarium quod illi co suum esse-
ctum haberet: ut in multis posse-
mus veridicum exhibere testimoni-
um. Sed hoc unum quod in me per-
cepi tacere non debeo. Cum de au-
nitione rediremus fuimus in ciuita-
te Janne per mensem: et ultra in do-
mo cuiusdam nobilis et venerande
domine que vocabatur domina Drie-
ta scotta: ubi fere tota societas no-
stra fuit infirmata. Illa vero domi-
na sollicitam de omnibus curam
habebat. Adducendo quotidie du-
os medicos valentes viros. Cum
quibus habui laborem valde ma-
gnum volendo satisfacere singulis et
firmis. Donec ab omnibus quasi de
domo mihi predicere tur quod etiam in-
firmarer. Et infra paucos dies ita
subsecutum est. In lectum ergo ceci-
di acerrima febre correptus una
cum excessivo dolore capitis et vomit-
u laborioso. Cumque sacra virgo pec-
pisset h ad me personaliter accessit:
una cum professoribus atque sociabus
eius. Et a me petijt in quo eram ita

granatus. Ego vero letatus ex eius
latissima presentia solaciose respon/
di. Aliqui mihi dicunt q̄ ego pati/
or: ignoro quid. Tunc ipsa caritate
materna mota: mihi frontem virgi/
nea manu tetigit: et caput suum ali/
qualiter agitans ait. Audiat is istū
filium qui dicit. Aliqui mihi dicūt
q̄ ego patior ignoro quid. Cum ip/
se patiat accutissimaz feb:em. Et
illico subiecit. Ego proculdubio nō
permittam te facere: prout agunt ī
firmi ceteri. Sed in virtute sancte
obediētie tibi precipio: vt ulterius
hanc egritudinem non patiaris.
Nam omnino volo te sanus esse. Ac
vt alios adiunes vti solebas. Et his
dictis iuxta morem suum incipit lo/
qui de deo. Mirabile dictu: sed val/
de mirabilius in facto ipso. Tunc
adhuc ea loquente: fui plenissime li/
beratus. Et interrumpendo verba
sua me liberatum esse clamaui cun/
ctis qui aderant admirantibus. Et
annis multis postea cum perfectis/
sima sanitate pseuerant. Simili mo/
do prefata virgo videlicet: ex prece/
pto potestatiuo venerabilem virū
dominum Joannem monachū pro/
fessum et habitantem in cellis val/
lis ymbrose liberavit. qui sicut mi/
hi firmiter asseruit: hora tali labo/
rabat in extremis in abbacia passi/
gnant prope senas. Preceptum au/
tem ab ore virginis audiui: quod in
absentia dicti domini Joannis fa/
ctum extitit. videlicet in p̄ona duo/
rum discipulorum eiusdem quos ip/
si virginis direxerat precipiens illi
per eos ne amplius infirmaretur.

Sed indilate veniret ad eam. Et
absq̄ mora sic opere compleuit. Su/
per quo facto admiratione multa
digno. Ipse postea pulcherrimā ep̄i/
stolam luculenti stilo dictavit. Ad
memoriam tanti miraculi. quam in
cella nostra deuote conseruaui. Tū
adhuc valde plenius vna voce mi/
hi suprascripta seriose narravit. Vo/
ce publica virginem extollendo. Et
ad eius deuotionem omnes audiē/
tes inuitando: que de porta mortis
extraxerat eum potius precipien/
do q̄ orando. Multuz adorans lau/
dabat altissimum qui talem: atque
tantam auctoritatem isti sponse sue
concesserat. Et quāuis vniuersa vita
suprascripte virginis tam secunduz
hominem interiorē q̄ exteriorē
extiterit: vt ita dixerim inaudita et
valde miraculosa: tamen aliqui ser/
ui dei magis excellentes alti⁹ vnū
in ea considerabant in homine ma/
iore valde stupendum et insolitum:
q̄ quicquid ageret diceret: vel au/
diret inseparabiliter sua sancta mens
in deo semper erat immersa. Sibiq̄
actualiter vnita. Et quando ex ha/
bundantia cordis os loquitur nun/
q̄ nisi de deo loquebatur: vel ad de/
um inducentibus. Semper et vbiq̄
deum querebat inueniebat et possi/
debat per actualem affectuz et amo/
ris vnionem. Recolo q̄ quando vi/
debat in prato flores in quibus vir/
go florigera valde complacentiam
habebat. Cum sancta leticia nos in/
uitabat dicens. Nōne videtis q̄ om/
nia deum honorant atq̄ clamant.
Isti rubri flores rubicūdas iesu xp̄i

plagas aperte nobis intimant. quoniam videbat multitudinem fornicarum dicebat. Ita sunt egressae de sancta mente dei: sicut et ego. qui tantum laboravit ad creandum angelos quantum istos arborum flores. Et in effectu semper omnes et in omnibus eramus in sua presentia consolati et tantum edificati: quod ut ita dixerim absque corporali cibo stetitimus iugiter ad audiendum eam: quantumcumque fuisset mus aliunde tribulati vel infirmitate grauari. Etiam suspendendi sine decollandi quos accersita quantumdoque visitabat in carcere videbantur omnes oblivioni tradere pro tali tempore penas et afflictiones suas undeque venirent. In eius aspectu mirabili modo temptationes diabolice videbantur omnino cessare veluti quando sol in virtute sua luget et undique tenebrae fugantur: nec audent apparere. Recolo multociens ad eam fuisse cum proposito narrandi plurima de statu meo: et postea sibi dicebam quod oblivioni tradideram: unde solebam ab ea petere qualiter mihi esset quod perculdubio melius exponeret: et in necessitatibus occurreret quod ipse scivisset exponere: sive postulare. Et ne quis admiraretur de tali modo loquendi nouerint omnes. quod ista sanctissima virgo quasi cognoscebat animarum dispositionem veluti nos agnosceimus dispositionem facierum per experientiam multociens aptissime demonstravit: unde non poteram eam aliquo modo lateat: sed nobis omnia secreta perpalabat. Quare quandoque sibi solaciose dixi: vere mater est ma-

ius periculum esse intra vos quod ambulare per mare pro eo quod ita videtis omnia nostra: et ipsa mihi subintulit in secreto. Noueris carissime filii quod in mentibus eorum precipue super quas amplius inuigilare studeo nulla macula sine nubes alienius defectus ita cito posita est quam illam subito videam deo demonstrante. Et ad maiorem evidentiam istius veritatis aptissime mihi constat quod per efficacissimas exortationes eius ipsa profiteri fecit: et in presentia mea utriusque seruis ingentem multitudinem: quod nullus poterat ei resistere: unde per tantum fructum animarum quem ipsa faciebat in huiusmodi. papa Gregorius. xi. ei gratiose concessit iugiter hunc secum tres confessores cum auctoritate valde magna etc. Unde tamen occurrerunt peccatores aliqui tantum terociter alligati. quod omnino resistebant ei dicentes: vere domina si mihi diceretis quod romam ire: vel ad sanctum Iacobum infalenter adimplerem: super hoc autem articulo confessionis obsecro peccatis mihi quod non possum. Tandem quando per alium modum ipsa prevalere non poterat in secreto peccatori dicebat. Si dixerero tibi eam ob quam tu renuis confiteri: nunquam postea confiteberis. Ille vero tanquam attonitus atque peruersus ita facere permittebat. Et ipsa dulcissime frater oculos hominum aliquando lateat: possumus oculos vero dei nunquam. Ideo tale peccatum quod in tali tempore: et in tali loco fecisti. est illud unde diabolus tali momentum tuum ita confundit quod te profiteri non sinit. At ille videns ita se deprehensum ad pedes eius humilem se prosternebat cum abundantia lacrimarum veniam

expolcēs 2 indilate cōfitebatur. Ap-
tissime mihi cōstat q̄ pluries 2 cum
pluribus hoc actū ē. Quorum vn⁹
per totā italiā valde famosus 2 ma-
gnī status mihi dixit. Solus deus
2 ego sciebamus illud qd̄ ista virgo
mihi dixit. Nā p̄culdubio vide q̄
ipsa maior est in cōspectu dei q̄ cre-
datur 2c. P̄der hūc ergo modū vir-
go p̄ndētissima peccatorū aias de
manu diabólica liberabat. Et ista
pro p̄nti de mirabili vita sua secun-
dū hominē interiorē victa sufficiāt:
lz amplissima sit huiusmodi mate-
ria. Secūdū exteriorē hominē ad
huc erat ipsius ita mirabilis: immo
miraculosa: qz sicut in legenda sua
multo tēpore sustentabat aliquan-
do virginē corpulentā absqz cibo
quocūqz materiali ēt abstinendo a
a gutta frigide aque: qd̄ impossi-
bile indicare nisi vidissem oculis me-
is in roma qn̄qz sumēdo solūmodo
venerabile sacramentum. Cōis tñ
modns vinēdi quē tpe multo serua-
uit: vt ego plurib⁹ annis vidi ē iste:
carnes: vinū: cōfessiones 2 oua mul-
tū abhorrebat. Ille socie sue p̄para-
bant ei cōiter herbas crudas quas
insalatitū vocam⁹ qn̄ poterāt ha-
bere: vel aliqñ ferentū olerū cū oleo
de anguilla comedebat solūmō ca-
put 2 caudā. Cāscū vero nō comede-
bat nisi qn̄ bene putridus erat 2 si-
militer vinas 2 huiusmodi Neqz
tñ ista comedebat: sed aliquando cū
pane: aliquando sine pane ventib⁹
cōnterrebatur: 2 omniē bolum quo ad
materiā grossam expuendo: 2 aquā
purā 2 frigidam frequētissime bibē

do imo sorbendo. Et quasi tanto
tempore differēbat ita facere: quan-
to socie comedendo stabant in men-
sa. Postea surgebat vicens. Nada-
mus ad iustitiam istius misere pec-
catricis. Et cum vno virgulto sent-
culi vel altero qd̄ ad stomachū in-
mittebat violenter per eandem vi-
am illum succum 2 aquā potatā ad
extra reuocabat: 2 aliquando tantā
violentiā in hoc actu sustinebat
q̄ ex ore sanguis viuus cribat. con-
funditur igitur hinc opinio immo
detractio quorūdam incredulorum
qui falsissime detrahebant ei dicen-
tes. Quāuis ipsa nō comedat apte
cū alijs: ipsa postea cōmēdit ī secre-
to. Simplicissima veritas est ista q̄
aptissime vidimus 2 cognouimus
multo tpe. Qd̄ vñ in stomacho suo
erāt aliqua substantia cuiuscūqz succē
sive liquoris: vel aque: sive rei alte-
ri⁹ ēt ad istar vni⁹ auellane: corpus
eius efficiebat infirmū: atqz totaliter
inutile. Aliqñ veniebāt ad eā aliqui
magnī viri tpe quo debuisset agere
iustitiam illam: vt vtar vocabulo
suo. Et sic vt eis illico satis accret op-
portebat eā differre talē actū. Sed
ipsa subito sinepizabat: 2 efficieba-
tur quasi mortua: donec illā euacua-
tionem ope p̄fecisset. Hoc autē vidi-
mus: vt ita dixerim infinitis vicib⁹
Quod ego diligēter attendēs valde
confidenter aliqñ dixi sibi. Mater
amantissima confidero q̄ refrigeri-
um ei⁹ quod iste modo sumitis: ita
modico tpe tenetis in stomacho: q̄
habet ra nullū: vel modicūz inde pōt
habere subsidū: p̄cipue qz statim a

Stomacho reuocatis ita difficulter et
afflictiva pena. Quas melius vide
tur esse quod abstinere oio a tali sum
ptione. Que tanquam virgo discretissi
ma mihi rñdit: dilectissime fili plu
res habeo bonos respectus in ista
sumptione mea: vnus est quod rogavi de
um ut in presenti vita pro peccato gula
me puniret. Itaque libenter accepto
disciplinam istam adeo mihi gratiose co
cessam. Deinde quod conor isto modo
satisfacere quam pluribus qui videtur
in me scandalizari: quoniam non comede
bam. Dicebant enim quod malata sca
me decipiebat et. Itaque comedo si
cuti mihi concedit. Alius est potest esse
respectus: quod per istam corporalem pe
nam mens aliquantulum ad corpora
les potentias reuertit. Alias enim
forte corpus insensibile remaneret
pro eo quod mens taliter esset absorpta:
his auditis tacui non habens ad ei
replendum. Preter haec autem ha
bebat ista sacratissima virgo tantam
sapientiam anime sue diuinitus in
fusam. Quod omnes eam audientes
in stuporem vertebantur. Quoniam
sacram paginam ita lucidissime de
clarabat: et interpretabatur: ut om
nes quantumcumque docti siue ma
gistri velut attoniti mirarentur. Et
quod etiam apparebat valde mira
bile humana scientia in eius conspectu
ita diffidere videbatur veluti nix: vel
glacies: in aspectu solis ardentissimi
liquefieri solet: plures fecit effica
cissimos et admirando stilo sermo
nes in presentia patris domini Gre
gorij pape. xi. Postea domini vr
bani sexti. Atque dominorum cardina

lium dicentium vnanimiter admira
tione multa suspensi. Nunquam sic locu
tus est homo: et absque dubio ista non mulier
est qui loquitur: imo spiritus sanctus: ut aptissi
me comprobatur. Et quod materia se prebet
ad propositum vnum volo succinte recita
re: cui sui patris. In auinione cum papa
Gregorius. xi. isti sancte virginis mul
tam audientiam exhiberet: atque reueren
tia habet ei tres magni prelati videant
ipsi quo spiritu supra ipsa fuerit ei locutus
dicentes: patris beatissime nunquid ista
catherina de senis est tante sanctitatis
gratia deus. Qui rñdit: sic credimus can
ce sanctam virginem. Et ipsi visitabimur
tam si vobis scilicet placet. Et ait ipse: credi
mus quod eritis edificati: veneret ergo
domum nostram idilite post nonam in esta
te: pulsantibus illis ad hostium: ego cu
curri ad eos. Qui dixerunt: dicas ca
tharine: quod volumus ei loqui. Quod pro
cepto sacra sergo subito descendit ad
eos vna cum magistro. Joane plesso
re suo: et quibusdam alijs religiosis: et in
apto loco secerunt eam in medio sedere:
ipsorum autem exordium a magna supbia
cepit ipsas irritando valde mordaci
bus serbis: inter cetera dicentes. ex parte
domini nostri pape venimus et audire cupi
mus a te vtrum florentini te mittant: vti
fama publica tulit: et si verum est. Nam
quod non habent aliquem valentem virum quem pro
tanto negotio dirrigere valeant ad tale
dominum. Si sergo te non transmiserunt valde
miramur cum tu sis vilis muliercula
quod presumis de tanta materia loqui cum
domino nostro papa et. Sed ipsa sergo prudē
tissima velut imobilis columna perse
rabat humilis et efficacissimas exhibē
bendo responsiones: ita ut illi val

de mirarent. Et cum de tali misericordia plenissime satisfecisset eis. Pro-
posuerunt ei valde magnas et copu-
las questiones: et precipue de istis
abstractibus eius: atque modo singularissi-
mo videlicet. Et cum apostolus dicat quod
angelus sathane se transfiguratur in an-
gelum lucis. Ad quid ipsa cognoscit
vtrum a diabolo non sit illusa. Et alia
multa dixerunt atque proposuerunt. Et in
effectu dissonantia protraxit fuit usque
ad noctem. Aliquam magister Johannes pro
ea respondere volebat. Et hoc esset in sacra
theologia magister. Illi tamen erant ita
valentissimi: quod in paucis verbis cum con-
fundebant dicentes: vos erubescere de-
beretis in conspectu nostro talia proferre: per-
mittatis eam respondere: quod valde magis
ipsa satisfacit nobis quam vos. Inter il-
los homo tres erat unus archiepiscopus ordinis
minorum qui pharisaico supercilio re-
cedens: ut appebat verba sacre virginis
aliquam non videbat acceptare. Sed alij
duo tandem insurrexerunt contra eum dicen-
tes. Quid ultra queritis ab ista religione.
Sine dubio materias istas explana-
uit aptius et verius: quam unquam inue-
rimus ab aliquo doctore. Et multo
plura signa verissima luculenter ex-
pressit. Et ita scisma fuit inter eos.
Postremo recesserunt omnes heditica-
ti propter et solati. Referentes domino pa-
pe quod nunquam inenerunt animam ita hu-
miliem: neque sic illuminatam. Qui tamen pa-
pa quam precepit eos ita virginem irritas
se displicentiam habuit: et apud eam ef-
ficaciter excusavit. Asserens ultra
voluntatem suam eos ita fecisse. Sub-
dens quod si ventrent ulterius ad eas:
faceret ostium in suis pectoribus ac

cludi et. Die vero sequenti magister
Franciscus noster de Senis medi-
cus pape mihi dixit. Cognoscis tu
prelatos illos qui venerunt heri do-
mum nostram. Cui respondi quod non
Tunc ille. Noueris quod si scia illorum
trium poneretur in una bilance: et in
alia poneretur scientia omnium qui
sunt in curia Romana. Scientia il-
lorum trium valde preponderaret.
Et scio tibi dicere: quod si non inuenis-
sent istam virginem Catherinam ha-
bere solidum fundamentum: ipsa nunquam
egisset ita pessimum iter. De-
inde valde commendavit eam affectuo-
sissimis verbis: que gratia breuitatis
omitto. Postremo quis enarra-
re sufficiat intrinsecas virtutes hu-
ius anime virginis cum illarum actua-
li experimento. Sicut humilitatem
suam profundissimam patientiam
inuitissimam. Ita quod nunquam visa
fuerit in facie: vel semel alterata: si-
ne quod unum verbum cum impacien-
tia: vel iracundia quantumcunque
leui protulerit: quod est vtriusque maxi-
me perfectionis indicium. Quis
eius ardentissimam caritatem ex-
primere posset. Qua non solummodo
bona temporalia cum erat in do-
mo paterna in honorem dei et conso-
lationem proximorum: imo semetip-
sam insatigabiliter exhibebat: un-
de multa miracula deus ostendit alij
quando multiplicando panem in ca-
psa: vel augmentando vinum in ve-
gete. quandoque tribuit pauperi tu-
nicam suam propriam. Postea sal-
uator ei monstravit in suo dorso lu-
cidissimis gemmis ornatam: prout

Primus.

est actus iste Rome iuxta sepulchrum eius. Illa vice cum confessoribus atque sociabus eius ibat ad quendam locum et habuit obuiam pauperem ut apparuit valde procacem: qui petiuit elemosinam ab ea. Ipsa vero respondit: ve Laterine frater ego nullam habeo pecuniam. Et ille vos potestis mihi dare mantellum quem habetis. Et ipsa verum est ait: et illi eo sibi dedit. Confessores vero sequentes eam vir est cuius bono precio potuerunt ab illo pauperem redimere. Que cum argueretur ab eis. Quare sine sui ordinis habitu de creuerat incedere respondit. Ego volo potius inueniri sine habitu quam absque caritate. Qui nesciuerunt ei respondere: perfectionem eius admirantes. Nunc vero quadam in dispositione corporali suadente: imo verius spellente simul cum occurrentibus occupationibus. Quo nam ex hac amplissima materia multi libri confici possent. volens verbis meis in compositis imponere finem. Exhortor in domino deuotos homines qui delectantur audire virtutes reales inimitabiles saluberrimas et exemplares istius anime virginis. Et ut ita dixerim in audita familiaritatem quam est dum esset mortali corpore iugiter habebat cum domino nostro iesu christo atque beatissima virgine Maria similiter et cum sanctis alijs non dico dormiendo siue somnando: imo corporaliter vigilando: legant vitam atque legendam ipsius virginis editam et ordinatam a Reuerendissimo patre magistro Raymundo de capua sa-

cre pagine professore. Qui longo tempore professor eius extitit et post eius felicissimum obitum fuit factus generalis magister ordinis. vix predicatorum: ubi multum utilia simul et pulcherrima reperit: Et quibus aliqui fastidiosi lectores et ab omni fructu deuotionis alieni dicant quod valde prolixo scripsit. Hoc apertissime nouerint vniuersi: quod in comparatione gestorum ipse nimis abbreuiavit vitam ipsius in qualicumque modo descriptam. Et ea que scripsit indubitanter existimo: quia spiritu sancto dictam te scripserit: hoc verbum hic apposui confidenter quia longam conuersationem immeritus habui secum. Et non ignoro commendabilem vitam eius atque dotes odoriferas: Videlicet virginitas nobilitatis est corpore scientie magne et aliarum virtutum quibus a domino fuerat insignitus: hoc vnum in fine tacere non potero quia sicut optime noui beatissime virginis Marie deuotissimum extitit. Ut est apparet omnibus illud pulcherrimum atque deuotum tractatum quem ipse super magnificat edidit attente legentibus. Et quia sicut ego pie credo iam transiit ad vitam. Vnum secretum hactenus in presenti propalabo. Ut apud me certum habeo: quia per annos plurimos antequam cognosceret aliam virginem superscriptam vel e conuerso beatissima virgo Maria corporaliter apparens ipsi sacre virginis Laterine promisit ei dare vnum fidelissimum deuotum suum in patrem et professorem qui daret ei valde ma-

Tractatus.

lorem cōsolationē q̄ hactenus ha-
buit a ceteris suis p̄fessoribus. ut a
pte. postea rei probauit euentus.

Hec ergo pauca nunc occurrūt
in testimoniū vite sancte virginis
chaterie de senis vestre caritati trā-
mittenda. ut a me eū instācia postu-
lastis que simplici stilo descripsi. et
h̄ egritudine corpali generatus et
in q̄ plurib⁹ occupatus corde sim-
pliciore dictauit. Et qm̄ i lris ve-
stris artēdi. vocabulū v̄z. q̄ h̄idicā
iformatōne vestre caritati dirigerē
h̄ itactū oīo p̄teritū nō patiar: Ab-
sit ab estimatione cuiuscūq̄ p̄cipue
sapientis absit et a sinceritate ser-
nitate atq̄ puritate cōscie mee ut
ego sciēter. et h̄ cōscium aliquid alic-
nū a simplici veritate p̄miscere vel-
lem in quibuscūq̄ sermonibus me-
is. Quia noui qd̄ os qd̄ mentis peccat
dit aīam. neq̄ deus idiget h̄c mē-
datia n̄ra: neq̄ fienda sunt aliqua
mala ut inde p̄ueniant bona: Cer-
tissimū igit̄ h̄eati qz merā veritatē
ptuli supra scripta narrādo. vel ve-
ritate asserere putari. Pro qua nō
t̄m̄ expono iuramētū iuxta petitiō-
nē n̄ram et patū offero me sub qua-
cūq̄ forma fuerit expedies effica-
cissime iurare: imo q̄ valde pl̄us ē.
ut ita dixerim p̄ tali veritate p̄fir-
māda et ad honore dei: et edificatio-
nē: p̄solationē atq̄ salutē p̄ ximoz.
Sum patus et in ignē ponere ma-
nus: ut ille nonit aptissime qui ni-
hil ignorat. Cui ē laus honor et glo-
ria p̄ ifinita secula seculoz Amen.

Data in domo n̄ra supra scripta
die. xxvi. mēhs octobz. M. cccc. xl.

sub manu publica duoz notarior
i p̄ntia q̄ plurimū testiu et cum ap-
pensione nostri magni sigilli conue-
tialis in testimoniū veritatis. et ut
nostre petitioni satisfacerem.

Incipit liber diuine doctrine da-
te per personam eterni patris intel-
lectui loquens admirabilis et alme
virginis chaterie de senis x̄p̄i
sponse fidelissime sibi. sub habitu
beati dominici famulantis conscri-
ptus dictante ipsa vulgari ser-
mone dum esset in extasi sine raptu
et actualiter audiente quid in ea lo-
queretur ipse d̄ns et corā pluribus
refferente. primū ergo capitulū i se
p̄tinet quō p̄ orōne vnio sit i deo et
qualiter h̄ aīa de qua loquitur h̄c
quatuor petitiones d̄no porrigat.

Eurgens aīa q̄dam
versus honorem dei
et aīaz salutē anxia
desiderio maximo p̄
alicuius t̄pis spaciū
i habituata virtute
semetipsam exercēdo solite i cella
cognitionis p̄prie fragilitatis stetit
ut bonitatē dei melius in se cogno-
sceret: qz p̄ost huiusmodi cognitōne
illico sequit̄ amor atq̄ diligēdo se-
qui conat̄ et se iduere veritatē. S̄z
nullo mō t̄m̄ gustat nec est ab ipsa
veritate t̄m̄ illustrata q̄tū oratiōe
mediāte p̄tinua deuota et humili i
sua atq̄ dei cognitōe fundata. Nā
oratio talis vnio aīaz cū deo sequē-
do. x̄p̄i crucifixi vestigia. Et sic
ex affectuoso desiderio et vniōe amo

Primus.

ris efficit alium semetipsum. Hoc
xpm dixisse videt cum ait. Siquis
diligit me sermonem meum seruabit.
Et iterum. Qui diligit me diligetur a
patre meo et ego diligam eum et manife-
stabo ei meipsum et erit vnus mecum et
ego cum illo. Et in plerisque scripturis
locis verba similia repimus per quae co-
gnosceri manifeste possumus quod aia
per affectum amoris efficit alter ipse.

Et ut hoc aptius videre possimus
sciendum quod a quadam memini serua-
dei audisse quod dum orationi vacaret cum
ingenti mentis eleuatione pius deus
in mensam affectionem quas seruis
suis habebat oculo intellectus eius
aperte patefaciebat dicens. Aperi
oculum intellectus et aspice in me et
videbis dignitatem atque pulchri-
tudinem rationalis creature mee
et in pulchritudine quas aie tribui
creando illam ad imaginem et similitudi-
nem meam istos aspice qui sunt idumem-
to nuptiali vestiti caritate videlicet mul-
tis varis ornatu virtutibus qui sunt
ex dilectione continue mihi coniun-
cti. Et ideo si peteres a me qui sunt
isti tibi ridentem assererat amabilis
et omnipotens deus ipsi sunt alter ego:
quod spon te perdidit et abnegauerunt
eorum propriam voluntatem facti
et meae voluntati conformes et uniti
sunt in omnibus cum induti. Ergo bene-
dixit quod aia deo se unit ex dilectio-
nis affectu. Itaque aia predicta vo-
lendo lucidius veritatem agnoscere
ac agnoscendo sequi magno deside-
rio quanto humiliter ab eterno patre
postulabat. *Primum per se ipsa desi-*
derans aiam in veritate non posse

doctrinae vel orationis et exempli primis
utilitatem afferre: nisi primo sibi perfec-
tum virtuose fecerit: videlicet acquirendo et
in se possidendo culmina virtutum.

Secunda petitio fuit per reformationem
sanctae matris ecclesiae. Tertia ge-
neraliter per salutifera pace totius or-
bis et praecipue christianorum qui tam ele-
uata ceruice cum execrabili persecutioe
sunt ecclesiae sanctae rebelles. Quar-
ta vero petiero pertinebat quod in conspectu
et in particulari euidam obscuro et in oppo-
nato casui diuina misericordia pro-
uideret.

Quomodo huic anime desiderium
exercuit dum ei mundi necessi-
tas a domino demonstraretur. *Capitulum ij.*

Hoc vero desiderium erat iges-
tatumque continuum quod amplius et
feruentius illi creuit et augmenta-
tum est ex quo sibi demonstrata fu-
it ab vniuersi opifice necessitas ma-
xima miserissimi mundi in quanto pe-
riculoso turbine atque dei offensa con-
tinua mundus ipse iacebat. In-
tollererat etiam ex quodam tenore
litterarum quas ab patre anime
sue receperat in quibus ipse demō-
strabat habere penam immensam
atque doloris intollerabilis aculeum
offensarum dei et animarum perdi-
tionis et persecutionis ecclesiae san-
ctae dei. Tunc autem omnia ignem
ei sancti desiderii succendebant cum
offensarum amaritudine. Et cum
sacro gaudio cuiusdam viue spei pre-
stabat altissimi bonitatem et misericor-
diam tantis malis atque periculis graue

Tractatus.

provideri. Et quoniam in pceptōe sanctissimi sacramenti aīa deo dulcius inheret atq; veritatē eius melius agnoscit: qz tunc aīa est in deo et deus in illa quēadmodum pisces in mari morantē et mare in piscib⁹. Ideo desideriu habuit ardens ad mane sequentis diei puenire: et missaz audire valeretur: que dies erat dulcissime mīris iesu christi. Quo mane missam audiens hora agrua cum ingenti desiderio et agnitione sue fragilitatis ac imperfectionis erubescendo multum quia sibi videbatur eē cā principalis oīuz malorum que fiebant in mūdo. vnde concipiebat in se quoddam odium cum displicentia magna sui et quadam iusticia sancta: ex quibus purificabat oēs maculas q̄ sibi videbantur et erant in aīa sua ait. Clementissime pater eterne coram te facio querimoniam de me vt ī isto finito tpe punias oīa peccata mea. Et qz penarū in quas proxim⁹ me⁹ tollerare v3 ego pp delicta mea su3 cā potissima: iō maiestatem tuaz ex oro supplicis vt sup me infligas cas.

Qualiter opera finita nō sufficiunt ad puniendum vel ad remunerandum absq; caritatis affectu.

Cap. iij.

Tunc vitas eterna desideriu suū acceptando rapiens atq; vehemētius ad se trahens agebat vt in veteri testamento. Quia dū accepta sacrificia deo fiebāt ignis de celo descendens ad se tale sacrificium attrahēbat. Sic illi aīe dul-

cissima veritas faciebat qz mittebat sanctispiritus ignem et sacrificiu sui succensi desiderij rapiebat qd ei de semetipsa faciebat. Et ait ei. An ignoras filia qz oēs pene q̄s aīa sustinet vel sustinere pōt ī pnti seculo: nullo mō condigne sunt ad culpam eē minimā puniendā. Quā offensa que mibi sit qui sum bonū infinitum proculdubio satisfationem erigit infinitam. Et ideo te nosce volo qz nō omnes pene que videntur in isto seculo satisfactorie sunt: sed correctiue et pro corrigēdo filio cum offendit. Sed est verum qz ex anime seruenti desiderio satisfit v3 ex contritione vera et peccatorum displicentia: vera contritio: tā culpe q̄ pene satisfaciat: non quidē ex pena finita qua puniatur. sed ex infinito desiderio. Quia deus qui ē infinitus amorem pariter et dolorem expetit infinitum. Duobus quippe modis infinitum dolorem erigit: vnus quidē ex offensa propria quā cōmissit contra creatorem suum. et alium ex offensa quam videt a suo proximo perpetrari. Taliū habentium infinitum desiderium quā ex dilectiōis affectu mibi copulantē et valde volent cum offendant vel offendere quēq; vidēt oīs pena quā sustinent spiritualement vel corporalem ex quacunq; parte processerit habet infinita merita vnde culpe satisfacit que penam infinitam habere merebatur quāuis opera fuerit in se finita et finito tempore perpetrata. S3 qz virtus perpetrata fuit cum infinito desiderio: et pena fini-

Primum.

li modo tollerata fuit cum contritione atq; displicentia defectuum commissorum infinita ideo plenarie satisfecit. Ita beatus apostolus paulus ostendit esse duos aut. Si linguis hominum loquar et angelorum et si habuero pro phiam: et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: et si tradidero corpus meum. ita ut ardeam: caritatem autem non habuero nihil mihi prodest. Quod dicit itaq; beatus apostolus opera finita non habere sufficientiam ad puniendum siue premia tribuendum absq; condimento et pinguedine caritatis affectuose.

Quomodo sanctum desiderium et contritio cordis culpe satisfaciunt atq; pene in se et in alio: et quomodo culpe satisfaciunt aliquando sed non pene. *Capitulum. liij.*

Ostedisti tibi filia carissima quomodo culpa in isto tempore finito non punitur ex aliqua simpliciter et mera pena que tolleretur: sed punitur ex pena que cum ingenti dilectione desiderio et contritione cordis ab aliquo sustinetur et non virtute siue merito pene. Immo virtute desiderij seruentis anime. fidenti desiderij et alie virtutes habent in se vitam propter iesum unigenitum meum crucifixum inquam anima dilectione extraxit ab illo: et virtutibus vestigia eius sequitur: et per hunc et non per modum alium valent. Et ita plene satisfaciunt culpe cum intima dilectione acquisita in agnitione mee dulcissimi

me bonitatis et in dolore cordis et amaritudine semetipsum atq; defectus proprios agnoscendo. Que cognitio parit odium et displicentiam peccatorum et proprie sensualitatis quare se fructu indicant indignum et penam valde dignam. Itaq; dicebat illa dulcissima pater: vides quod ex contritione cordis cum amore et humilitatis atq; patientie se reputant homines penarum dignos et indignos fructu. Et ideo per humilitatem omnia patientissime tollerant et isto modo satisfaciunt ut iam dictum est. Tu postulas a me penas ut satisfaciunt at offensionibus mihi factis a creaturis meis et queris me qui summa veritas et omnis vita cognoscere pater et amare. Si vis ergo ad perfectam de me cognitionem venire et me degustare veritatem eternam hec est via saluberrima vix ut nunquam a tua cognitione diues vel discedas. Et ex quo profundata fueris in valle humilitatis in te bonitate mea agnoscere studeas ex qua notitia poteris agiliter haurire cuncta tibi necessaria. Nulla namque virtus in se potest habere vitam nisi caritate ministrante. humilitas autem est precipua nutritrix et banila caritatis. In agnitione vero tua humiliaberis te considerando per te non esse sed a mea gratuita bonitate tuum esse recognoscas. Nam antequam ipsi nasceremini vos dilexi. Et ex ineffabili caritate quam ad vos habui volendo vos ad gratiam recreare laui vos in precioso sanguine iesu christi filij mei qui fuit habundanter effusus cum inextima

Tractatus.

bili dilectiōis ardore. Que sanguinis effusio facit illum agnoscere veritatem: qui remouit a se nubem amoris proprii: nam aliter agnoscere non valeret. Tunc in cognitione meae bonitatis in se succenditur anima cum ingenti dilectiōe propter quam in ingi pena comoratur: non quidem in pena que cruciet animam vel excruciet imo pinguefacit ipsam. Sed quia veritatem meam agnouit et culpam suam atque cecitatem et in gratitudinem proximi sui penas intolerabilem habet. Et ideo quia me diligere conturbatur et dolet: nam si me non diligeret non dolet. Statim ergo quod tu et alij serui mei noueritis modo predicto meae veritatis oportebit vos iniurias quam plurimas tribulationes et improperia verbis et operibus usque ad mortem pro gloria et laudem nominis mei multipliciter sustinere. Tu ergo et alij serui mei tolerate cum patientia et doloribus offensarum ac amore virtutum propter meam gloriam et honorem. Sic enim agendo satisficit culpis vestris in tantum quod pene quas ita tollerabatis vere caritatis virtute sufficient in vobis et in alijs ad satisfaciendum atque premiandum. In vobis quippe fructum habebitis vitalem extinctis vestrarum ignorantibus macularum et ego tradam obliuioni cuncta delicta vestra. In alijs vero satisficiam propter vestre caritatis affectum et illis donabo libere secundum dispositionem quam in se recipient et acceptabunt. Spaliter illis culpam pariter et penam gratiose relaxabo qui seruorum

meorum doctrinam recipere eum reuerentia et humilitate se disponunt. Quomodo? Quia ex hoc veniet ad veram huiusmodi noticiam disciplinam atque contritionem suorum omnium peccatorum. Itaque mediantibus orationibus atque seruentium desiderio seruorum meorum humiliter acceptantes et benigne recipientes in se gratie singularis fructum habebunt in maiori siue minori gradu prout voluerint gratiam cum virtutibus exercere. In generali vero dico quod propter vestra desideria sancta remissionem et donationem solummodo recipient commiserorum nisi iam ipsorum tanta foret obstinatio quod a me voluerint ex desperatione reprobari sanguinem filij mei contemnendo qui eos cum summa dulcedine redemit. Quem ergo fructum habebunt: hic est ille fructus quem accipient: quod a seruorum meorum inductus et artatus orationibus eos expecto lumen ipsis exhibens: conscientie canem excitando eos degustare faciens virtutis odorem: et delectari salubri conuersatione seruorum meorum. Aliquando permitto quod iste mundus ostendat eis miseriam suam: in quo sentiunt et vident varias passiones atque suarum instabilitatem: ut cor et sua desideria sursum eleuent et supernam patriam eterne vite perquirant. Et ita predictis et alijs quam pluribus modis et vijs quarum varietatem oculis videre non sufficit: neque cor cogitare: neque lingua loqui preualet ex sola dilectione perambulo ut ad statum

Primum.

Gratie redneantur et in eis mea veritas impleatur. Ad ista compello ab inestimabili caritate mea que me coegit ad creandum eos et etiam seruatorum meorum orationibus et anxios desiderijs et offensarum ingenti dolore quia lacrimas atque sudores et ipsorum orationes humiles valde gratanter accepto. Nam ego sum ille qui suos proximos amare facio ac etiam de animarum detrimento viserosse volere. Sed huiusmodi generalibus non exhibetur pene satisfactio: sed solummodo culpe: quoniam ex ipsorum parte cum amore perfecto dilectionem meam atque seruatorum meorum apprehendere minime se disponunt: nec etiam volentem ipsorum cum amara contritione et perfecta peccatorum suorum scilicet cum imperfectione contritionis et amoris. Et ideo non habent neque recipiunt ut alij pene satisfactionem sed culpe. Nam ex utraque parte dantis videlicet atque recipientis dispositio congrua requiritur. Et quoniam ambulant imperfecto modo imperfecte recipiunt perfectiones desideriorum illorum qui cum penis offerunt pro eis illa coram me. Et quia tibi dixi quod satisfactionem recipiebant et etiam eis donabatur. Ita recte veritas est eo modo quo superius dictum est. Nam ex lumine conscientie ac alijs supradictis eis remittitur culpa quia dum de se cognationem incipiunt habere fecem putridam peccatorum suorum vomunt et a se reijciunt unde recipiunt a me donum gratie singulare.

Hi sunt in communi caritate commorantes qui si loco correctionis humiliter acceptant ea que tollerant et si sancti spiritus clementie minime resistunt creunt a mortali culpa vitam proculdubio gratie recipiunt. Si vero tanquam ignorantes et ingrati circa me ac indefessos seruatorum meorum labores in sua miseria pluerant: illico quod eis a mea misericordia donabatur: accedit eis in preiudicium et in ruinam. Non utique misericordie defectu: nec illius qui pro ingrato misericordiam impetrabat sed solum ex duricia cordis eius qui liberi arbitrij manu lapidem adamantinum cordi suo super imposuit qui nisi sanguine frangatur: alio modo frangi non valet. verumtamen etiam dico tibi quod eius non obstante duricia donec est in tempore quo potest uti libero arbitrio sanguinem postulando dilectissimi filij mei et illum imponens eadem manu super duritia cordis eius indubitater illud infringet: atque sanguinis dulcem fructum inde recipiet qui pro ipso iam habundanter effusus est. Nullus vero decetero remedium ei restat ultra tempus differendo quia non rettulit mihi, dotem quam ei tribui. Nam ut beneficiorum meorum quotidie recordaretur ei tribui memoriam et intellectum ut agnosceret veritatem ac et affectum ut me veritatem eternam amaret quam intellectus agnouit. Ista vos est illa quam ex gratia sola vobis exhibui que debet ad me patrem rediendo presentari: sed ille vides

Tractatus.

illam demonio tradidit et cum ipso
recedens vadit portando illa secum
que lucratus est in vita presenti me
mortam vobis implendo delictis atque
reminiscentia peccatorum. Insuperbia
et avaritia amore proprio sui: odio
propter et displicentia proximorum exi
stens cum perfidia persecutor seruo
rum meorum. In huiusmodi mise
riis obscuratur intellectus: et ita cum
sordibus eorum incedunt in baratrum
eternae damnationis absque fine
quod neglexerunt culpe satisfactionem
cum contritione cordis atque displice
ntia peccatorum: habes ergo quomodo non
ex penis finitis tantummodo sed ex
contritione cordis perfecta pena sa
tisfacere culpe potest. et non solummodo
culpe: sed etiam pene que sequitur
post culpam his qui habent huius
modi perfectionem. Generalibus
vero satisficit culpe solummodo ut sa
dictum est: quod donum gratie recipi
unt privati seculis mortalium pec
catorum qui contritionem atque di
lectionem non habendo condignas
ad satisfaciendum ad purgatorium pe
nas adducuntur. Itaque conspice quod
ex anime desiderio copulato et vni
to in me qui sum bonum excessive
summum huiusmodi pene satisficit
modicum atque satis iuxta metam
perfecte dilectionis orationes et de
sideria sancta largientis atque per
cipientis. Eademque ipsa mensura que
mihi prebetur et in se ab illo reci
pitur a mea clementia remetitur.
Igitur ignem affectuosi desiderii
tui iugiter augmentare stude ne
quod permittas attomam huius tibi con

cessi temporis inaniter pertransire
quin humiliter voce coram me per eis/
dem et oratione continua clames
Ita tibi et anime tue patri dico que
dedi tibi super terram ut viriliter
tolleretis ea que conceduntur vo
bis omni voluntate propria sensi
tua precepta.

Quomodo valde placet altissimi
desiderium velle pro ipso patri
Capitulum v.

Valde mihi gratum est pro
anime salute iugiter usque
ad mortis horam labores et penas
undeunque proveniant vehementer
desiderium tollerandi quod quanto su
stinetur amplius tanto magis di
lectionis mee signum ostenditur. Et
ita diligendo plus de mea veritate
comprehenditur: et quanto plus a
gnoscat plus de meis offensionibus
dolet atque penam intollerabilem sen
tit. Tu quippe super te puniendos
alienos defectus humiliter a me po
stulabas et tu non advertebas quod di
lectionem et lumen et notitiam ve
ritatis habere desiderabas quod tibi
iam dixi quod quanto maior erat a
mor tanto magis augetur amaritu
do simul et dolor. Ergo dico vobis
petite et accipietis quod nunquam denega
bo in veritate petenti. Cogita filia
quod amor divine caritatis qui viget
in anima copulatur et vnitur a deo
cum perfecta patientia quod vnum non
valet ab alio segregari. Quare vobis
anima cum diligit atque disponit amare
me. similiter eligeret statim amore
mei tollerare penas unde cum pro

Primum.

uentanz vel qualitercūq; sibi ꝓces-
sero: q; patientia solis modo ꝓbat
i penis. Et vt ex ꝓmissis aperte cō-
prehendit indiuisibiliter est vni-
ta patientia caritati. Ergo virili cor-
de portate. nam aliter filij fideles
atq; sponsi mee veritatis nō esset
nec honoris mei ⁊ animarū salutē
in veritate videremini gustatores.

Qualiter ois virtus ⁊ ois defe-
ctus sit ꝓximo mediante.

Cap. vi.

U Num te volo nō ignorare. s.
q; ois virtus ⁊ ois defectus
mediante ꝓximo ꝓpetratur. Ille
qui cōmoratur in odio mei dānifi-
cat ꝓximū atq; semetipsum: qui
est ꝓximus principalis. In gene-
re illi atq; particulariter detrimē-
tum infert. In genere q; tenemini
diligere ꝓximum vestrum velut
vos metipsos. Illum diligendo spi-
ritualiter orat ionibus ⁊ verbis et
consulendo ⁊ eū spūaliter adiuuā-
do atq; tꝓaliter ei debetis in suis
necessitatibus subuenire saltem bo-
na voluntate si nequaquā haberetis
aliud: q; qui me non diligit etiam
ꝓculdubio ꝓximus non diligit
⁊ qui non diligit eū ipi non subue-
nit. ꝓximus ergo semetipsum of-
fendit q; sibi gratiā abstulit: dein-
de ꝓximum suū ei subsidia susse-
rendo: qm orationes ei minime lar-
gitur atq; scā desideria que coram
me ꝓ illo tenet effundere. Quelli-
bet. n. subuentio v; oriri ex dilectio-
ne quā ei gerit intuitu mei scī nois
Et cōuerso quicunq; defectus ꝓ-

ximo mediāte ꝓpetratur: q; v; me
nō diligēs et ꝓximū caritate ꝓri-
uatur: vnde cuncta mala ꝓcedūt
cū aia nō ē i caritate mei atq; ꝓri-
mi. Qui nāq; bonū nō opat ex ꝓnti
malū agit. qui ꝓ malū agit ⁊ quē
agit atq; demōstrat. ꝓximus ꝓ seipm
deinde ꝓtra ꝓximū suū. Nō ꝓtra
me qm in nullo me dānificare ꝓt
nisi ꝓ quāto qd illi sit ego repu-
to mihi scm. Semetip; ergo culpe
detrimēto dānificat que ꝓriuat eū
grā mea: ⁊ ita nihil ei deterius ac-
cidere ꝓt: ꝓximum quoq; dāni-
ficat ⁊ offendit ei non exhibēdo ve-
bitum amoris atq; fraterne dile-
ctionis ex quibus ei subuenire te-
netur v; orone scīq; ⁊ desiderijs ob-
latis an me ꝓ illo. Ista subuentio
generalis est que v; oibus ipēdit.
Particularis autē ē utilitas illa q
fit his qui magis vris oculis ap-
propinquāt: qm adinuicem subue-
nire tenemini verbo ⁊ exēplo bo-
norū oꝓerū: ⁊ in oibus alijs oportu-
nis fideliter ei ꝓsulēdo tāq; aie sue
sine respectu ꝓꝓrie passionis vel
utilitatis. Hec ꝓ nō agit ille qui
ias ꝓriuatns est caritate fraterna.
Itaq; vides q; ita nō agens itulit
illi ꝓticulare dānum. Et nō solum
dānificat illū bonū qd poterat nō i-
ꝓedendo v; et iugē detrimēto
v; isto mō. Peccatū actualiter at-
q; mētaliter ab hoīe ꝓpetrat. Mē-
taliter. n. iam constat eē cōmissum
qm ꝓcipit ex peccato ꝓplacentiā. ⁊
odiū virtutis ex amor ꝓꝓrio sen-
situo qui ꝓriuauit eū affectu car-
tatis que; hie v; ad me ꝓter ⁊ ad

Tractatus.

proximum suū. Et ex quo concepit parit vnū post aliud super verticez proximi modis varijs vt eius volū tati peruerse placet: Nam aliquā do p̄cernimus spiritalē atq; cor poralē quandā crudelitātē parere: Spiritualis est in mortis atq; dam natiōis periculo videre se ceterasq; creaturas ex p̄riuatione gratie: z ē adeo crudelis q̄ amore virtutū z odio vitiorū sibi z alijs subueni re nōn curat: imo veluti crudelita tis amator suam crudelitātē vltē rius extendere studet: v3 qz nōn so lum virtutum exemplo minime re fulget: sed veluti neq; homo demo niorū assumēs officīū subtrahit a virtutib; z ad vitia iuxta posse cre aturas adducit: Ista crudelitas ē aduersus animam quoniam dete stabile se fecit instrumentū ad aufe rendū ei vitam gratie sibi proctra do mortem eternam: Crudelitate vero corporali fruītur ex iniqua cu piditate qz nōn solūmodo de substā tia sua proximo subuenire negligit verū etiā aliena rapere iuxta pos se conatur personas paupculas ex poliando: Aliquādo p̄teritu dō minationis: z aliquādo studio dolo se fraudis redimi faciēdo bona pro ximorum: z quod etiā est valde cru delius etiā proximorum perso nas proprias: O miseranda crude litas que mea miseratione p̄riabe ris: nisi cum illo reddeas ad beniuo lentiam atq; pietatem: Et aliquan do parit iniuriōsa verba post que

quandōq; sequitur homicidium. Quandoq; parit inhonestatem in persona proximi propter quam effi citur animal omnino brutūz omni putredine plenum. Nec vnū vel duos tantūmodo venenat: sed vni uersi qui sibi dilectiōe siue conuer satione coherent ab ipso proculdu bio toricantur. In quē parit z exer cet elationem atq; superbiam: solū modo in proximum ex propria re putatione sui z inani iactantia: vnde cum displicentia contēpnit ali os existimando se maiorem: z iniu riam infert illis. Si dominij status habet iniustitiam atq; crudelitātē exercendo fraudatoz z voratoz ho minum est effectus. O carissima fi lia super offensione mea cōdoleas z super hōs mortuos amarissime plo ra vt oratione pia resurgant ab hu iusmodi morte pestifera: vides enīz vbiq; ab omnibus contra proximū z illo mediante peccata quāpluri ma perpetrari. Alias peccatum oc cultum siue manifestum omnino abesset. O cultum enim est dum il lud in quo tenetur illi nōn impen dit: manifestum vero quando vitia parit vt iam dixi. verum est ergo qz omnis offensio mihi facta median te proximo perpetratur.

Quomodo virtutes mediante pro ximo perpetrant z quare virtutes ipse tantū in creaturis posite sunt differentes.

Primus.

Capitulum. vii.

Narraui tibi quid cuncti dese-
ctus mediante proximo pera-
gunt quantum ad illos qui privati sunt
caritatis affectu: que virtutes oēs
uiuificat roborat et confirmat. Et
sic amor proximus qui caritatem auferat
proximorum est penul timo malorum
omnium execrabile fundamentum.
Oia scandala crudelitates et odia
et inconuenientia multa procedunt
ab ista venenosa radice: hic execra-
bilis atque detestabilis amor uniuersum
orbem letaliter vulnerauit et infe-
cit egritudine inferendo corpori mi-
stico sancte matris ecclesie: nec non
et uniuersali corpori christiane religio-
nis: quod iam tibi dixi quod uniuerse virtu-
tes in proximi caritate fundantur: ac
etiam quod omnibus virtutibus ipsa cari-
tas vitam administrat. Et vere sic est
quod nulla virtus acquiri potest absque
caritate. id est quod ex pura mei dilectio-
ne virtutis meritum acquiritur. Postquam
enim anima semetipsam agnouit ut iam
dixi reperit humilitatem et odium pro-
prie passionis atque sensualitatis per-
uersam legem agnoscens in membris suis
annexam que contra spiritum iugiter
pugnat. Et ideo cum sancto zelo surre-
xit cum odio atque displicentia prefate
sensualitatis illam conculcandam soli-
tudine maxima sub iugo rationis.
In se ipso reperit ex perceptioe mul-
torum beneficiorum affluentiam bo-
nitatis atque caritatis mee que cum
sta ruminat in semetipsa et particu-

lariter ea recompensat. Notitia vero
de semetipsa reperta ex humilitate
mibi totum attribuit cognoscendo
manifeste quod ex gratia singulari de
tenebris eam abstraxi et ad lumen ve-
re cognitionis eam adduxi. Ideo de-
niique cognita bonitate seruenf amat
illam absque medio pariter et cum me-
dio: absque medio. Sui vel utilitatis
proprie ipsam virtute mediante: di-
ligendo quod ex mea dilectione conce-
pit quod cernit aperte quod nisi conce-
re et odium ex peccato et ex virtute
dilectionem mibi non esset accepta
sive grata. Postquam autem ita conce-
pit ex affectu sincere dilectionis il-
lico parit illam in proximo siue su-
per proximum quod non esset aliter ve-
ra virtus illa quam in se concepisset.
Nam putat in veritate me diligit sic
utilitatem proximo suo facit. Aliter
enim esse non potest quod mens amor atque
proximi unum sunt. Et quanto plus me
diligit anima tanto magis proximum
eius amat: nam amor proximi ab
amore meo procedit et oritur. Hoc
est utique medium illud vobis a mea
bonitate positum ut in vobis vir-
tutes experiamini: et utilitates quam
mibi facere non valetis exerceatis
eas in proximo vestro. Et hoc aper-
te manifestat quod me per gratias ha-
beatis in animabus vestris fructum
in illum exercentes cum orationi-
bus deuotis et affectuosa caritate me-
um honorem exquirendo atque salu-
tem animarum. Nunquam anima phi-
locapta et inflamata de veritate

Tractatus.

mea vniuerso mundo iuxta posse p
ficere negligit gnāliter atq; parti/
culariter modicum vel satis iuxta
dispositionem recipiens. et prout in
genere desiderium intercedens a me
postulat et exigit vt superius est ex/
pressum vbi declarauit q; ad culpā
detergendam absq; desiderio vehe/
menti solummodo pena minime suffi/
ciebat. Postq; autem vtilitatez at/
tulerit propter vnionē amoris quā
fecit in me vnde procedit amor p
ximi eius affectu dilatato circa sa/
lutem orbis vniuersi: subueniendo
iuxta posse necessitatibus omnium
ex quo primitus sibi ipsi profecit ex
habituali cōceptu virtutum a qui/
bus gratie vitam extraxit illico po/
nere conatur oculum in particula/
ri circa necessitates proximorum.
Cum igitur primum in genere fece/
rit omni creature rationali ex carī/
tas affectu sicut iam dixi. deniq; p
pinquis affectuose subuenire cona/
tur iuxta numerum et qualitatem
diuersarum gratiarum quas ei con/
cessi ministrandas et cum proximo
participandas. Nam alicui conce/
do virtutem doctrine verbo consu/
lendo recte sine respectu sue cōmo/
ditas. Alicui vero exēplū virtuose
vite: ad qd oēs obligamini: v; hedi/
ficationem exhibere proximo suo
sancte et honeste vite. Iste sunt vir/
tutes et alie plurime quas enumera
re longum esset quas operat et pīt
amō atq; sincera dilectio proximo
rum. Et eas distribuī valde differē
ter qm̄ omnes vni soli concedere no
lui presertim vt quasi compel am/

ni violenter virtutem et actum carī/
tas in alterutrum exercere. Nam
vni concessi virtutem istam: alteri
vero q̄dam aliam q̄uis vna perfe/
cte sine ceteris hēri non valeat qm̄
omnes virtutes adinvicem ligate
sunt et anere. Sed aliquas dono sin/
gulares veluti principales et p ca/
pūte ceterarum. Alicui nāq; conce/
do principaliter caritatem affabilem
Alicui iusticiam: alteri humilitate:
Alicui fidem vluam: Alteri prudē
tiam: temperantiam: patientiā. Al/
teri fortitudinem indefessam. et im/
perterritam. Istas et alias q̄pluri/
mas concedo differenter non vni so/
lūmodo sed multis. Quāuis anima
possideat vnam pro pūcipali obie/
cto cum qua magis auide cōuersat
et exercetur q̄ cum alijs tamen ex il/
lius affectu ceteras virtutes ad se
trahit. Nam vt iam dixi virtutes
omnes inuicem anere sunt in affe/
ctu caritatis. Et ita q̄plurima dōa
et virtutum gratie spiritaliter at/
q; corporaliter sunt a bonitate mea
distributa differenter. Corporaliter
dico pro rebus hominis vite neces/
sarijs in tanta differentia sum om/
nia largitus: omnia non exhibens
vni: vt ex necessitate causam ha/
beas virtutem et actam caritatis i
alterutrum exercere. Mihi nāq; sa/
cilimum erat homines quoscunq;
bene dotare sū corpus et sū ani/
mam omnibus oportunis. Ego ve/
ro potius volui q; vnus alterius in/
digeret vt cēt mei boni dispēsato
res ad cōtribuendum gratias et do/
na que receperunt a bonitate mea

Primus:

qz velle nollit homo cōpellitur vti cum proximo suo caritatē actu. Si tamen actus huiusmodi non sit intuitu mei: q̄tum ad gratiam nihil ei prodest. Itaqz vides qm̄ vt tue caritatis vterent virtute meos ministros eos p̄stitui z in diuersis gradibus atqz statibus varijs collocari hoc vtiqz apte demonstrat q̄ in domo mea multe sunt mansiōes. Nā ego nihil aliud a vobis q̄ amo rem exigo qm̄ in amore meo dilectio primi p̄sumatur z qui primū diligit vtiqz legē implet. vñ quicūqz dilectionē hūerit oēm utilitatē quam primo suo pōt afferre iuxta posse libentissime facit z operatur.

Quomodo probantur virtutes z fortificantur in hominibus ex cōtractis ipsarum. Capl. viij.

Hucusqz dixi tibi qualiter i caritate p̄stitutus utilitatē agit z operatur iuxta posse primo suo. Et in hoc actu manifeste panditur amor quē erga me gerit. Nūc vero dico tibi q̄ ipso primo meditate p̄bat in se virtutes v3 patientiā in iuriarū tpe quas ab eo recepit. Et expitū humilitatē in supbo: atqz fidem in infideli spē: verā in eo qui d̄spat sine diffidit. Et iusticiā i iniusto z pietatē in crudeli: z benignitatē atqz mansuetudinē in iracundo. Oēs ergo virtutes in primo probantur prout iniq̄i p̄ oppositum oē vitiū ēt in primo pariunt atqz demonstrāt. Si hñ consideras humilitas in supbia cōprobatur. Nā hu-

milias extinguit z vincit supbiā: qz supbus humili dāpnū inferre nō pōt: nec infidelitas hoīs iniqui me nō amantē nec in me spantē ei nocere pōt qui mihi fidelis est vel eius in aliquo fidē minuere neqz spē illius qui vere p̄cepit cā in semetipso ex dilectione mea imo fortificat illā z expitū in sincera dilectione primi sui. Cū. n. ipm̄ videat infidelē, z sine spē quacūqz tā in se q̄ i me: fidelis tñ seruus meus nō cessat ex hoc quin illū sincere amet: ideo sp̄ cum viua spē quā in me p̄cepit ipsius primi sui salutē iquirat. Ille qui me nō amat nō pōt in me fidē vel aliā quā habere spē qz collocavit illā in p̄pria sensualitate sua quā diligit. Itaqz vides q̄ in infidelitate talitū z in defectu spēi virtus fidei comprobatur. In his igit̄ z alijs in quibus fuerit expediens illā cōprobare in se p̄ter z in primo suo homo salubriter cā expitū. Et similiter iusticia non minuitur vel decrescit p̄ iniusti iniusticias: imo virtute patie patēti ostendit hoīem esse iustum sicuti mansuetudo benigna cū patia virtuosa manifestatur tractū die tpe Inuidia quoqz displicētis z odiū primi supatur ex affectu sincere dilectionis cū aruo desiderio atqz fame salutis aiarū. Immo noueris q̄ nō solū modo virtus h3 experientiam verissimā in his qui bonū pro malo reddere sattagūt verumetiaz frequentissime carbonēs igne caritatis accensos in capite primi collocabit qui cordis hoīs iracūdi rancorē z odiū effectualiter anihilat.

Tractatus.

et ex odio sepe reducuntur homines
et veniunt ad benivolentiam. Et hoc
a virtute caritatis atque perfecte pa-
tientie procedit que inquit in illo qui
sustinet iniquorum iram supportan-
do defectus in omnibus eorundem.
Si diligenter attendas: virtus for-
titudinis atque perseverantie preci-
pue consistit et comprobatur in tol-
lerantia tribulationum et molestia-
rum: et virtuose portando verborum
iniurias atque persecuciones et detra-
ctiones hominum qui sepe seruum
meum abstrahere et impedire co-
nantur ne viam veritatis et doctri-
ne sequatur: aliquando contumelias
et aliquando blanditias. Si vero vir-
tus ista fortitudinis est intra se ve-
re concepta totum cum forti perse-
verantia patientissime tollerat et illam
in proximo demonstrat et experitur
ut iam dictum est. Et si tunc necessi-
tatis huius extollerantia contrario-
rum in patientia deficeret aperte vi-
deretur quod virtus non esset in veri-
tate fundata.

Hic incipit discretio tractatus
et primo quomodo affectus poni non
debet in penitentia principaliter sed
in virtutibus: et quomodo discretio
vitam ab humilitate recipit et quomodo
debitum suum unicuique reddit. Ca. ix.

Liste sunt operationes dulces
atque sancte quas a seruis meis
exposco et virtutes anime probate
et intrinsece ut iam dixi. et non solum
modo virtutes que peraguntur actua-
li corporis instrumento exteriori cum

diversis et variis abstinentiis atque
penitentiis que sunt instrumenta
virtutum sed in se minime sunt vir-
tutes. quia si solum hoc esset absque virtu-
tibus iam supra nominatis valde
modicum acceptabile mihi esset. imo
sepe si quis penitentiam suam
discrete non ageret ponendo et af-
fectum suum in ichoata penitentia sua perfe-
ctio penitus impediret. Ergo principa-
le fundamentum est et in affectu carita-
tis cum odio sancto sui cum humilitate
vera et patientia perfecta et in aliis virtuti-
bus intrinsecis anime cum desiderio mei
honoris et salutis animarum. Que virtu-
tes apte demonstrant voluntatem esse
mortuam et iugiter occidit quo ad pro-
pria sensu utilitatem ex affectu dilectionis
virtutum. Cum hac ergo prudenti di-
cretione debet peragere penitentiam et po-
nendo principaliter affectum in virtuti-
bus intrinsecis potius quam in exteriori
penitentia. Penitentiam vero: et ut instrumentum
exercere per incrementum virtutum put-
viderit expediens et operari poterit iux-
ta sue potentie metam. Si vero super
huiusmodi penitentia fundamentum agere
vellet indubitanter impediret sua perfe-
ctio: quia minime fieret cum lumine et tuo
et discretio: et non amando quod ego
plus amo nec haberet odio quod ego plius
odi. Quia discretio nihil est aliud quam
cognitio quam de se simul et me quilibet
anima et habet. In hac utique cognitione
fundatur. Ipsa quidem est veluti filius unius
iherosolimitanus et unius ipsi caritaturum. Tunc est
verum quod multos filios habet velud ar-
borum que plurimos ramos habet. Sed illud
quod arboris ista atque ramos vivere
facit est penidubio radix dum tunc in

Primum:

humilitas terra plantata fuerit quae nu-
tritur et atque baiula caritatis ubi confi-
sit inseritur ille filius et arbor discretio-
nis. Nam aliter virtus discretio appellari
non posset neque fructus vite produceret
non plantaretur alibi quam in humilitatis virtu-
te. Ex qua namque cognitione quam habet aia
de se procedit humilitas. Et iam ego dixi
tibi quod radix huiusmodi discretio-
nis erat vera sui et mee habitus agnitio:
quae discretissime quod suum est unicuique
sine dilatione reddit. Principaliter
pro mihi gloriam atque laudes nomini
meo reddens attribuit mihi cum gra-
tiam actione multa munera quae recogno-
scit a mea bonitate gratiose recepisse.
Sibi meti autem attribuit ea quae me
fuisse iudicat: et se per se non esse cognoscens
suum esse cum gratias super eum fundat
non a se sed a me per gratiam singulare hu-
militate et apte processisse fateatur. Et vi-
det ei fuisse nimis ingrata ad huius-
modi beneficia tempus est valde negligenter
exercuisse quare penitus insinuat iu-
dicat se esse dignam. Tunc vero percipit
odiam atque displicentiam contra semetip-
sam ex defectibus suis. Et hoc operatur
vera discretio virtus in sui cognitione
cum humilitate fundata: quod si humilitas
in aia non esset indubitanter esset indi-
creta et non discreta. Quae quidem indi-
cretio est in superbia fundata sicut in
humilitate discretio. Et ideo tanquam
latro meum honorem indiscrete furaretur
illum tribuendo sibi ex propria reputa-
tione: quod pro suo est attribueret indiscre-
te mihi querelas atque murmuraciones
iniustas agendo circa misteria mea
non facere erga se vel alios. In omnibus
iniuste scandalizaret in me pater et in

primo suo. Contrarium autem operatur illi
qui virtute discretionis utuntur. Ex
quo namque mihi et sibi sicut iam dixi
debitum reddiderunt illico proximo
suo retribuunt principale debitum affe-
ctuose caritatis cum oratione deuota: conti-
nua et humilis. quod utique debet in alter-
utrumque operari et ei reddendo debitum
exemplaris et honeste vite: insuper est do-
ctrine salutifere consulendo sibi fideliter
et auxilium exhibendo putaverit
expedire suae salutis. In quocumque
quo statu fuerit homo dominus vel plantatus
vel subditus si sic operatur et primo suo
retribuunt utique discrete procedit et
cum ingenti caritatis affectu. Nam
in simul anere sunt discretio et cari-
tas et in humilitatis humo plantatae quae
quidem egreditur ex vera cognitione sui.

Similitudo quomodo caritas hu-
militas atque discretio sunt insimul
vite cui similitudini debet ani-
ma conformari. Capitulum x.

Nunquid audisti siue nosti quomodo
modo tres istae virtutes como-
rantur: velut heres rotundum unum cir-
culum in terra collocatum et in medio cir-
culi arbor una progredere cum uno
filio penes illam. Tunc arbor in terra
nutritur quae latitudinem continet cir-
cularem: quia si esset extra terram ar-
bor illico moreretur et nullum omnino fru-
ctum ex se produceret donec iterato
plantaretur in terra. Similiter modo cogita
quod aia est quedam arbor ex amore
plantata siue creata quare solum ex
amore vivere siue nutririi potest et
non aliter. Si vero non habet in se

Tractatus.

diuini amoris vere caritatis: vite fructu nullo modo producit sed motus: oportet ergo quod radix huius arboris v3 affectus anime mouetur et egrediat de circulo vere cognitionis prope fragilitatis que cognitio sui unita consistit in me non habente principium neque finem ut in circulo rotundo patet exemplum: in quo neque principium neque finis inuenitur. huiusmodi notitiam sui atque mei reperit in se fundatam in terra dulcis humilitatis que tanta est quanta circuli latitudo vel amplitudo. id est notitia sui: recepta et in me unita sicut iam dixi. Nam aliter ille circulus proculdubio non esset absque principio et absque fine. Immo principium haberet dum se in se incepisset agnoscere: denique finiret in profusione si notitia talis in me non esset unita. Tunc arbor ista caritatis in humilitate nutritur iuxta se pullulas vere discretionis filias ut ex predictis apte colligitur. Arboris vero medulla v3 affectus vere caritatis existens in anima est inuicta patria: que signum est evidens hac aptissime demonstrans animam in me persistere propter et in ea me pro gratia esse. nec arbor amittere ita plantata flores virtutum odoriferos variis multisque saporibus in se germinat et producit gratie fructus anime reddens: primo vero fructus utilitatis iuxta metam fructuose sollicitudinis volens percipere fructus amicitum atque seruatorum meorum. Mihi vero iugiter odorem glorie tribuit et nomen meo laudem. Et ita facit illud ad quod cum ex ineffabili caritate mea creauit unde puenit ad felicem terminum suum

scilicet ad me qui sum vita durabilis qui sibi non possum quodquo modo auferri nisi voluerit ipse. Omnes ergo fructus ab hac arboris procedentes ad invicem uniti sunt atque prudenti discretionem conditi.

Quomodo penitentia et alia exercitia corporalia pro instrumento vite assumi pueniendi ad virtutes et non pro principali affectu: et de lumine discretionis in diuersis aliis modis et operationibus. Capi. xi.

Lesti sunt illi fructus quos ab anima requiro v3 experientiam realium virtutum oportuno tempore. Ideo si bene recordaris iam diu dixi tibi quam desiderabas amoris mei facere magnam penitentiam. Ego sum ille qui delector in paucis verbis et multis operationibus: apte tibi demonstrans quod ille modicum est mihi gratus et acceptus qui tantummodo me sonitu verborum vocauerit dicens. Domine Domine pro te vellem aliquid agere. Similiter et ille qui pro me corpus mortificare disponit cum variis penitentibus voluntate propria vicia remanere. Sed ego multa cupiebam opera precipue sustinendo viriliter cum virtuosa patientia cum aliis virtutibus intrinsicis anime de quibus tibi dixi que sunt operantes in anima fructus gratie. Alias autem operationes que sunt in alio principio fundate quoddam vocare solimodo verbo repente quod sunt opera finita. Ego vero qui sum infinitus a vobis infinitas operationes exigo: v3 cum infinito desiderio et amoris affectu factas. ergo volo

Primum.

q̄ opera penitentie aliorumq̄ cor/poralium exercitiorum assumatur veluti instrumenta perueniendi ad virtutes & nō pro affectu principa/lt. Quia si affectus poneret ibi prin/cipalis exhiberetur mihi finitum opus & esset velud verbum quod ex quo p̄cessit ab ore nihil apparet vl/terius. Nisi forte verbum cum ani/me progreditur affectu qui virtu/tes in inneritate concipit & parit: hoc est quod si finitum opus quod verbum vocari foret unitum & ad iunctum affectui caritatē valde mihi gratum esset tunc & acceptabile qm̄ operatio sola non esset: imo lau/dabiliter associata cum vera discre/tione sumendo corporales operatio/nes veluti instrumentū & non: p̄ prin/cipali fundamento Multum esset i/conueniens q̄ principium siue fun/damentum in exteriori penitentiā vel alio exercitio corporali ponere/tur. Jam. n. tibi dixi q̄ erant opera finita & proculdubio finita sunt p̄ eo q̄ facta sunt tempore finito. Ne etiam q̄ compellitur homo multo/tiens illa dimittere vel ex obedien/tia: vel ex infirmitate: vel alia sup/veniente causa: p̄cipue si sui prela/ti obedientia cōtradiceret: si vellet huiusmodi penitentiam suam cre/qui non solum illam nō acceptare: imo grauit̄ offenderet. Itaq̄ vi/des q̄ operationes huiusmodi fini/te sunt illas ergo v̄z assumere tanq̄ exercitium & nō pro principali fun/damento. Quia si nō faceret ita qm̄ compelleretur eas obmittere vt di/ctum est anima eius vacua remane

ret. Et hoc ostēdit aperte gloriosus p̄eco meus apostol⁹ in epistola sua dicens q̄ mortificaret corpus v̄z mē/bra vestra que sunt super terraz: vo/luntas vero propria v̄z occidi. i. re/frenando corpus dum vellet cōtra spiritum pugnare per immunditi/am: libidinem atq̄ concupiscentiā inordinatas &c. Voluntas vero p̄pa sicut iam dixi v̄z occidi suffocata & subdita voluntati mee per omnia. Que quidē propria voluntas occi/ditur eo debito de quo tibi dixi q̄ virtus discretiōis anime reddebat v̄z odium atq̄ displicentiam offen/sarum & proprie sensualitatis quod odium acquisiuit in sui noticiā. hic est ille gladius acutissimus qui p̄cecidit & occidit omnem amorem pro prium v̄z in propria voluntate fun/datum. ¶ y sunt illi qui non solum modo verba sed opera multa mihi quotidie reddunt: in quibus v̄z delector. Sed ideo tibi dixi q̄ vole/bam habere a vobis multas opera/tiones & pauca verba. v̄zendo mul/tas ibi non anotaui numerum qm̄ affectus anime caritatis igne succē/se que virtutibus omnibus vitam exhibet in infinitum attingere de/bet. Non tamen absolute verba re/nuo siue contempno: sed dixi pauca verba velle denotans omnem ope/rationem actualem esse finitam: id dixi pauca. Illa tamē accepto si po/nantur pro virtutis adiumento siue instrumento & non: p̄ principali fun/damento: vnde cauendum est iudi/care quēq̄ in maiori p̄fectione con/sistere licet amplius in maiori peni

Tractatus.

tentia. corpus affligat illo qui mino-
rem penitentiam agat. Nam ut ita
dicitur virtus vel meritum ipsorum in
hoc actu minime consistit quia male
succederet eis qui nequeunt ex cau-
sa legitima facere penitentiam actua-
lem sed solummodo in caritatis vir-
tute consistunt condita lumine ver-
discretionis nam aliter non valeret.
Hunc autem amorem ista discretio
mihi sine modo et absque fine contri-
buit quia summa sum et eterna bonitas.
Ideo legem siue terminum amori
meo non vult imponere: sed amori
proximi bene modum imponit et
ordinata caritate ut nullo modo si-
bi faciendo detrimentum culpe pro-
pter aliquam utilitatem ipsi proxi-
mo conferendam. Quia si solum unum
peccatum ex consensu committeret ut
mundum uniuersum erueret ab in-
ferno aut aliqua virtus quantumvis
maxima nasceretur inde nullo mo-
do licet virtutem aliquam vel uti-
litatem proximo facere cum vene-
no peccati. Discretio vero sancta ta-
liter ordinat quod anima potentias eius
uniuersas cum omni sancta sollicitu-
dine dirigit atque disponit ut mihi vi-
uaciter et fidelissime seruiatur. Proxi-
mum quoque diligit affectu dilectio-
nis ordinate ponendo ut vitas cor-
poris in salutem animarum etiam
si possibile foret nullius tolerando quod-
cumque tormenta ut anima proximi
vitam gratie reperire valeat Sub-
stantiam vero temporalem expo-
nit in utilitatem atque subuentionem
corporis ipsius proximi sui. hoc agit
virtus huiusmodi discretionis in

lumine suo quod a vera caritate progre-
ditur. Itaque vides quod omnis anima que vult
inuenire gratiam discrete ut impendere
mihi dilectionem infinitam et absque modo.
Proximam vero tam infinitam dilectionem
mea diligere cum modo et ordinata cari-
tate non offerendo sibi metipsum peccati
culpam propter aliquam utilitatem proximi. Su-
per quo beatus paulus vos admonuit
dicens. Quis ordinata caritas in-
cipit a se. Nam aliter alicui non esset et
non fieret utilitas aliqua perfecta.
Quia anima perfectione carens omnia quantumvis
facit imperfecta sunt in se propter et in aliis
Multum esset inconueniens ut pro salute
creaturarum que sunt finite et a me crea-
te: offenderer ego qui summum sum
et eternum et infinitum bonum. Ma-
ius enim esset atque detestabilior ista cul-
pa quam esse posset incomparabiliter ali-
quis fructus inde proveniens. Itaque
numquam villo modo debes acquie-
scere siue consentire culpe cuiuscumque
peccati. Sincera caritas hoc ap-
te cognoscit eo quod secum habet lumine na-
ture discretionis. Ipsa lumine est quod
illico dissoluit omnes tenebras et au-
fert omnem ignorantiam et omnibus virtu-
tibus atque instrumento virtuali im-
pendit velle ad dimendum. Ipsa prudens
est ita quod ab aliquo recipi non potest
ita fortis quod ab aliquo vinceri non va-
let. Ipsa perseverantiam habet ingentem ut
usque ad finem hoc est a celo usque ad ari-
dam in eo quod a noticia mei descendit
ad sui noticiam: et a caritate mei usque
ad caritatem proximi. Cum humilitate
prudens et vera pertransit et euadit
omnes demonum et aliarum creaturarum
laqueos. Cum in permissa manu ut

Primum.

aduersa patientissime tollerando: carnem et aduersarius victorioso de bellauit isto gloriose lumine mediante. Quia nouit aperte fragilitatem propriam: qua cognita sibi debitus odij lancis feruenter intulit. Adundum uniuersum vilipendendo supereditauit et ipsum contemnendo factus est dominus eius. Omnes mundi peruersi persecutores non valent ei virtutes anime tollere sed omnium eorum persecutiones experientiam virtutum operantur: et ipsarum augmentum que prius ex affectu dilectionis mee concepte fuerunt: profectua vero probantur in proximo et in ipso parturiuntur ut iam tibi dixi. Quod si virtus illa non appareret oportuno tempore neque lumen impediret ante creaturas: proculdubio virtus in veritate precepta non videtur. Nam ostendi tibi iam quod virtus esse perfecta non potest atque fructuosa nisi mediante proximo. Sicut est de muliere que precepit in utero filium. Nam antequam illum pariat atque pueniat ad lucem ante creaturarum oculos non existimat sponsus habere se filium. Similiter ego qui vere sponsus sum alicui: nisi pariat virtus filium in proximi caritate demonstrando patet ut expedire cognouerit opere subueniendo sibi particulariter vel in communi firmiter erigentiam illius temporis non iudico virtutem veram in se precepisse. De vitio quoque similiter accidit quod mediante proximo perpetratur.

Repetitio quorundam et quomodo deus promittit assertine seruis eius ecclesie reformationem. Cap. xij.

Nunc autem videre potuisti prout ego summa bonitas ostendi tibi veritatem atque doctrinam per quam venire potes ad statum excellentissime perfectionis et in ipsa te consideres. Similiter aperte declaravi qualiter penis atque culpis in te pariter et in proximo satisfieri debeat in vita presenti. Reuerendo tibi quod pena sola nullo modo sufficit ad satisfaciendum culpe simul et pene nisi sit unita eius affectu sincere caritatis et cum vera contritione cordis atque displicentia peccatorum. Cum vero pena caritati connectitur et unitur isto modo satisficit non virtute cuiuscumque pene que sustineatur actualiter imo virtute caritatis atque contritionis culpe commisse quam caritatem acquisiuit anima cum intellectuali lumine corde sincero et liberali attendens in me suum obiectum qui sum ipsa caritas. hoc vero tibi demonstrare volui quia velle patris pro me penas humiliter et instanter a me postulasti ut tu et alij serui mei noueritis qualiter et quomodo sacrificium de vobis mihi facere debeatis. Dico sacrificium actuale pariter et mentale simul unitum prout unitum est vas cum aqua quod alicui domino presentatur. Nam aqua sine vase presentari non posset. vas quoque vacuum domino presentatum non esset acceptum. Ita dico vobis quod mihi debeatis offerre vas istud videlicet labores plurimos actuales et alia corporalia exercitia sancta quocumque modo mihi preedere placuerit vobis. Nec eligeri debetis vestra voluntate tempus neque

Tractatus.

locum sine labores ut vobis gratū
est sed ut mihi pcedere placet. Sed
istud vas omnino dē esse plenuz v3
omnia tollerando cum amoris affe
ctu atq3 patientia vera defectus ve
stri p̄ximī cū odio tamen 7 displi
centia peccatorum. Tunc isti labo
res quos tibi nōmine vasis appella
ni reperiātur aqua gratie mee ple
ni que cōfert anime vitaz. Ego ve
ro tunc accepto valde gratāter hoc
ensentum a dilectissimis sponis me
is v3 a qualibet anima que fidelis
sime mihi seruit. Ab eis inq3 acce
pto anxia v̄sideria 7 ignita suspiria
ip̄orum cum cōtinuis 7 humilib9
oracionibus que sunt veluti medū
vnu3 acceptabile mihi. Quia ex ip
sorum amore placat iracundia mea
quam contra se p̄uocauerant ho
mines iniqui 7 impij qui me tantū
sugiter offendūt. Itaq3 tollerate vi
riliter vsq3 ad mortem 7 hoc erit ap
tissime signum qd me diligitis. Ne
q3 formidare debetis siue retrocede
re cuiuscunq3 tribulationis vel ali
cuius creature timore sed in tribu
lationibus exultate. Mundus iste
letatur in iniurijs meis: vos autem
in ip̄o tristamini propter iniurias
quas mihi fieri conspicitis vnde eti
am vos offendunt. Et dum vos of
fendunt me quoq3 similiter offen
dunt qd vobiscum vnū caritate pa
terna sum factus. Aperte nanq3 co
gnoscere potes qd cum ad ymaginē
atq3 similitudinē meam vos gra
tiosē creassez: 7 occasione peccati ve
stri p̄nati gratia fuisse ego perop
tina vos iam amissam gratiam sa

lubriter inuenire diuinam naturā
meam in vobis vnire decreui velās
illam humanitate vestra. Itaq3 cū
sij ymaginē mea realiter insigniti
vestram humanitatē diuine natu
re mee copulare volui: vnde suz vo
bis paterna caritate coniunctus 7
vnitus nisi forsitan anima discesse
rit a me per mortale peccatum. S3
qui me diligit in me manet 7 ego ī
illo. Et ideo mundus eum ita perse
quitur eo qd ipse mūdus nullam ha
bet conformitatem mecum. Et id
circo persecutus est vnigenitum fi
lium meum vsq3 ad mortem crucis
ita crudelissimam 7 obprobriosam
7 ita persecuitur etiam vos atq3 si
milis modo p̄sequetur vsq3 ad mor
tem qd me non amat. Nam si mun
dus ipse me dilexisset 7 vos vtiq3
diliget 3. S3 exultate qd gaudiū ve
strum in celo plenissimum erit In
super addam ad consolationem tu
am qd quanto nunc habundant in
corpore mistico ecclesie mee tribu
lationes 7 angustie tanto plus ha
burdabit in ea salubris 7 consolati
ua dulcedo. Et erit ista sua dulce
do qd reformabit in bonis atq3 san
ctis pastoribus qui sunt veluti flo
res odoriferi 7 gloriosi qd laudem 7
gloriam nomini meo iugiter exhibe
bent 7 procurant: exalantes 7 ado
lentes in conspectu meo virtutum
odorem fundataruz in veritate. Et
hec est optabilis 7 odorifera refor
matio ministrorum atq3 pastorum
ecclesie mee: Non qd fructus huius
ecclesie mee reformari simpliciter
egeat qd non obfuscat neq3 mi

Primum.

nuitur vnq̄ ex cuiuscunq̄ defectu
ministri. Itaq̄ letare tu simul & pa-
ter anime tue ceteriq̄ serui mei cō-
sistentes in amaritudine presenti.
Quā ego veritas eterna promitto
vobis refrigerium exhibere. Atq̄
post amaritudinem istam vos in
veritate consolabor ex quo pro tali
reformatione multa sustinueris.

Quomodo h̄ anima simul creuit
atq̄ defecit in amaritudine pro re-
sponsione diuina. Et quomodo facit
orationem pro ecclesia sancta & vni-
uerso populo. Capit. xiiij.

Tunc anima succensa & anxia
desiderio ignito iugenti dile-
ctione concepta in maxima bonita-
te dei sue latitudines affectuose ca-
ritatis aperte cognoscens que cum
tanta dulcedine petitioni sue satisfacere
dignata erat etiam prebendo
sibi spem de salubri remedio super
amaritudine quam habebat in cor-
de propter offensas deo factas: atq̄
detrimentum ecclesie sancte necnō
& miseriam propriam quam ex ve-
ra noticia sui precepit sui cordis mit-
tigabat aliquantulum amaritudi-
nem licet aliunde cresceret amari-
tudo. Nam ab eterno patre sibi p-
fectionis itinere demonstratio noue
offensam propriam apertius vna cū
animarum detrimento patefaciebat
ei prout infra clarius intelligi po-
terit. Et etiam q̄ melius anima co-
gnoscit in se bonitates dei prius ha-
bita noticia sue proprie fragilitatis
Et in lucidissimo dei speculo perfe-

cte dignitas & indignitas propria
cognoscitur dignitatem v̄ attendē-
do q̄ ad ymaginem dei solū ex gra-
tia singulari & non ex debito creata
fit In quo diuino speculo cognoscit
etiam in dignitatem propriam in
qua ex culpa sua deuenit. Quod sicut
materiale speculum attendēdo ma-
cula que fuerit in facie deprehendi-
tur: sic anima que cum vera noticia
sui consurgit ingenti desiderio cum
oculo sui cordis & intellectus ad cō-
siderandam faciem propriam idē
ei speculo dei ibi propter eius claris-
simam puritatem aperte cognoscit
indilate maculas faciei sue. Et sic
q̄ lumen erat augmentatus i hac
anima modo predicto: quedam ex-
creuerat in ea dulcis amaritudo li-
cet aliunde fuerit iminuta. Nam i
minuta fuerat in eo qd̄ sūma veri-
tas exhibuerat ei spem ita gratam.
Et vt ignis excreuit quanto plus
ei materia datur: ita creuit ignis i
hac anima int̄m & taliter q̄ impossi-
bile fuisset humano corpori posse tol-
lerare ne moys idē secuta fuisset. v̄
de nisi q̄ fuit illico circumdata no-
ua fortitudine ab eo qui est omnium
vera fortitudo nuncq̄ erat euaden-
di possibilitas. Postq̄ ergo fuerat
h̄ anima purificata diuine caritatis
igne quam inuenit in sui noticia &
diuine bonitatis in se cum vna salu-
berrima fame atq̄ spe viua salutis
totius orbis & ecclesie sancte refor-
matione: postq̄ adeo fuerat docta
de lepra vitiorum in ecclesia regnā-
tium: atq̄ de mundi miseria cū san-
cta & humili fiducia coram diuina

T ractatus.

maiestate stabat et quasi cum moi-
se dicebat. Domine mi dulcissime mi-
sericordes oculos tuos ad populum
istum gratiose converte pariter et ad
corpus ecclesie tue mysticum: quia glo-
ria maior nomini tuo sancto suble-
vetur parcendo tante multitudi-
ni creaturarum tuarum eis infunde-
do lumen in animarum salutem que
laudarent omnes ineffabilem boni-
tatem tuam: se considerantes a tene-
bris mortalium peccatorum et ab eter-
na damnatione solus ex paterna ca-
ritate tua gratiose liberatos que solus
de me miserabili que tamen offendi ma-
iestatem tuam: et ut estimo sum cau-
sa potissima omnium malorum que
peccatur. Et ideo te deprecor eter-
na bonitas ut vindictam de me sum-
mas et populo tuo peccas. Nunquam enim a
desiderabili presentia tua discedas
usque quo videro que eis gratiose mi-
sereris. Ego quomodo consolari pos-
sem videndo me vita perfrui si po-
pulus tuus esset in morte: Et vide-
do tenebras peccatorum in perama-
bili sponsa tua ex meis defectibus et
altarum creaturarum tuarum vo-
lo igitur et pro singulari gratia pe-
to que illa caritas inextimabilis que
te ad creandum hominem ad yma-
ginem et similitudinem excitavit vi-
cendo faciamus hominem ad yma-
ginem et similitudinem nostram. Et
hoc egisti trinitas eterna volens ho-
minem totius trinitatis esse parti-
cipem. unde tribuisti ei memoriam
ut in ea tua beneficia retineret: et in
ipsa tui patris eterni potentiam par-
ticiparet. Intellectus quoque tribui

isti sibi ut videndo cognosceret boni-
tatem tuam et per te creeps esset unige-
niti tui sapientie. Insuper et volun-
tatem ei dedisti ut amare posset il-
lud quod intellectus vidit et agnovit in
tua veritate participando de clemen-
tia spiritus sancti. Quid sine quis ob-
secro fuit in causa ut hominem in ta-
ta dignitate locares? Certe solus
amor inextimabilis quod creaturam
tuam in temetipso respexisti de qua
fuisi philocaptus. Et ideo solum il-
la in ex affectuosa dilectione creasti
sibi tribuens esse ut eterno bono tuo
gaudendo frueretur. Sed aperte co-
gnosco quia propter peccati culpam
iuste dignitatem amisit in qua loca-
veras eam et ex rebellionem tibi facta
guerram et odium contra se cum tua
clementia provocavit unde facti su-
mus inimici tui. Tu autem eodem
excitatus amore volendo tibi gen-
tium humanum gratiose reconciliare vo-
nasti nobis verbum unigeniti filii
tui qui vere fuit inter nos et te seque-
ster atque mediator et iusticia nostra
qui punivit et in se portavit omnes
iniustitias et iniquitates nostras ex
obedientia quam tu pater eternus
invenisti sibi cum humanitatem no-
stram ipsum assumeret decessisti. O
inextimabilis caritatis abyssus quod
est illud cor ita durum quod in sua pos-
sit integritate conservari et minime
scindatur attendendo tantum subli-
mitatem ad tantam profunditatem
atque deiectionem descendisse quan-
ta et qualis est humanitas nostra.
Nos ymago tua sumus et tu yma-
go nostra propter unionem quam

Primum.

homine fecisti vellando deitatem
eternam cum miserabili nube ac in
fecta massa carnis ade. vnde procef
sit hoc. Solum inefficabilis amor tu
us est in causa. deus quippe factus
est homo et homo factus est deus.
Per hunc igitur amorem inerti
mabilem humiliter erord maiesta
tem tuam omnibus viribus anime
mee vt miserabilibus creaturis tu
is gratiose misericordiam impendās.

Quomodo deus conqueritur de
populo suo christiano et precipue de
suis ministris: aliquid de venerabi
li sacramento corporis iesu christi
tangendo. Et de beneficio incarna
tionis.

Capitulum xij.

Pissimus ergo deus vertens ad
causa oculis sue misericordie
compelli se permittens ab humili
bus lacrimis eius et humano mo
do loquendi: sancti desiderij sui su
nibus alligari respondendo coque
rebat et ait dulcissima filia mea la
chryme tue me compellunt ex eo q
excellētissime caritati mee sunt vni
te et amore mei sunt effule: necnon et
anxia desideria tua me ligant. Sed
aspice per amabilem sponsam me
am in facie coinquinatam et immū
dam veluti leprosam ex amore pro
prio: atq; tumefactam ex auaritia
pariter et superbia illorum quos vbe
ra sua lactant qui sunt vniuersale
corpus christiane religionis. Ac eti
am corpus ecclesie mee mysticum: p

cipue loquor de ministris ipsius ec
clesie qui suggerentes eius vbera suo
dulcissimo lacte nutriuntur. Nec ip
si solummodo pascuntur et aluntur
ab ea: verum ad huiusmodi mam
illas eius: tenere debent et ex his ale
re corpus vniuersale christiane re
ligionis ac etiam infideles qui tene
bris infidelitatis in veritate dere
lictis vellent vbi vtile membrum
ligare se corpori mystico ecclesie sau
cte. Considera cum quanta ingra
titudine tenebrosa et ignorantia dam
nabili manibus immundis lac hu
iusmodi dulcissimum ipsius electe
sponse mee pariter et vniuenti mei
sanguis ministratur ab eis: et cum
quanta presumptione et irreueren
tia recipitur ab alijs. vnde illud qd
in se veraciter est vita et vitam di
gne sumentibus exhibet: ipsis q mini
strant indigne et indigne: sumentibus
in iudicium est atq; mortem.
Preciosus iste sanguis filij mei vni
uenti: mortem atq; tenebrosam me
darium abstulit et confudit donan
do lucem et veritatem. Omnia cir
ca salutem et perfectionem hominis
necessaria prius iste sanguis ope
ratus est dum amen indispositio
recipientis non impedit. Quia si
cut vitam exhibet et animam om
ni gratia docet et ornat modicum
vel habundanter iuxta dispositio
nem et affectum illius qui recipit ita
mortem infert illi qui vsuit iniq;
No ex defectu sanguinis nec ex de
fectu ministri si forsitan esset in eo
dem peccato siue maiori scilicet ex de
fectu proprio. Quia nullus minister
c. iij

Tractatus.

defectus contaminare potest nec in
quinare siue minuire gratiaz et vir
tutem ipsius pretiosi sanguinis. Sed
nullo modo nocet illi cui tribuitur
sed sibi met ministranti valde nocet
vbi detrimento culpe postquam ama
rissima pena sequitur nisi culpa et ip
sam vera contritiōe cordis atq; di
splicētia sui peccati delere studeat.
Hoc ergo venerabile sacramentū
valde nocet illi sicut dixi qui reci
pit indigne non ex defectu sangui
nis vel ministri sed ex defectu sue
male dispositionis qz cum magna
miseria mentis et corporis et imun
ditia atq; crudelitate contra se pa
ritur et proximum ita processit. Si
bi crudelis extitit cum abstulit a se
gratiam sub pedibus affectus huius
pretiosi sanguinis conculcando fru
ctum quem a sacro baptismo traxe
rat qz tūc ablata fuerat virtute san
guinis huius originalis peccati ma
cula quam incurrit cum a suis pa
rentibus est conceptus. Et ideo ver
bum unigeniti filij mei donavi vo
bis qz tota massa generationis hu
mane corrupta fuit in transgressiōe
primi parentis vestri ad e. Et ideo
vos omnes veluti vasa formata de
tali corrupta massa corrupti fuistis
et ad vitam eternam inhabiles et in
epti. vnde propter hoc altitudinez
supremam iungi et uniri volui cū
vestre vilitatis humanitate: vt re
medium adhiberem humane gene
rationis mortifere corruptiōni et ita
recuperaret gratiam quam ex cul
pa sui peccati perdidit. Cum er
go in me penā cadere non possit et

de culpa diuina mea iusticia penā
omnino requireret: neq; purus homo
per se satisfacere quoquo modo suf
ficiens vel idoneus erat eo qd illa
culpa perpetrata fuerat in me qui
sum infinita bonitas: et homo debi
lis pauper, et imbecillis: ex soluere p
se nequibat vt iam dixi paterna ca
ritate coactus: verbis mihi coeter
num vestitum eiusdem vestre natu
re vestimento mihi vobis vt in ipsa
massa corrupta. primi parentis ve
stri qui peccauerat exsolueret illa
pena quam exigebat iusticia diui
na. Et ita tollerando supra dorsum
eius penas acutissimas vsq; ad mor
tem crucis obprobriosam satisfactū
extitit iusticie diuine pariter et asse
ctuose caritati paterne que cum in
estimabili misericordia satisfacere
voluit pro culpa commissa hominem
gratiose disponendo ad felicitatem
illam eternam ad quam ego creau
eram cum. Itaq; humana vestra na
tura diuine nature coniuncta et vni
ta sufficientissime satisfecit pro to
to mundo et vniuersa humana ge
neratione. Non tamen ex pena tol
lerata solus in vestra natura finita
et incorrupta massa supradicta sed
virtute deitatis eterne que fuit et ē
infinite potentie. Hac ergo unione
contracta vtriusq; nature sacrificij
us sanguinis unigeniti filij mei gra
tanter acceptati coniuncti et vnitū
eterne deitati et igne diuine carita
tis crusti que vere fuit vinculum
illud quod in cruce detinuit eum in
cruce suspensum et affixum. Et er hūc
ergo modum et non aliter humana

Primum.

natura vestra satisfacere potuit hu-
iusmodi culpe v3 virtute diuine na-
ture. Et ita sanies abluta 2 ablata
fuit illius transgressionis atq3 cul-
pe prima vestri parentis ade rema-
nente solummodo signo siue somi-
te v3 inclinatione naturali ad pec-
candum cum alijs defectibus qui
sustinentur in corpore veluti cicat-
rix que remanet ex vulneribus ho-
mini liberato. Ita culpa transgres-
sionis ade que letalem sordem atq3
miseriam 2 inclinationem humano
generi produxit in vobis est opera-
ta sed magno superneniente medi-
co v3 vnigēto filio med perfecte cu-
ratus est egrotus amaram absorbe-
do medicinam quam homo per se
bibere non poterat q3 nimis erat i-
becillis effectus atq3 debilitatus 2
infirmus directe fecit vti solet age-
re nutrit quādo paruulus infirma-
tur que pro ipso medicinam absor-
bet amarā pro eo q3 ē fortis 2 adul-
ta: puer vero nec sumere neq3 tolle-
rare posset amaritudines huiusmo-
di medicine. vnde tulit ipse tanq3
batula siue nutrit: operante fortitu-
dine atq3 magnitudie deitatis: na-
ture vestre medicinam amarissimā
crucis 2 pendse mortis vt vos velu-
ti puerulos imbecilles 2 ex culpa v-
bilitatos 2 infirmos sanaret 2 habe-
retis vitam 2 integram incolumita-
tem. Remāsit ergo solummodo signū
originalis peccati qd apertibus ve-
stris in conceptu pstraxistis. Quod
vtiq3 signum etiam ab anima tolli-
tur quāuis non ex toto v3 in sacro
baptismo qui virtutes habet: 2 gra-

tie vitam exhibet in efficacia glorio-
si atq3 p̄tiosi sanguinis huius. Quā
n. anima recipit ab ecclesia sancta
baptismum: aufertur ab ea pecca-
tus originale infunditurq3 sibi gra-
tia: 2 fomes peccati v3 inclinatio ad
peccandum ab originali peccato p-
cedens: atq3 remanens veluti cicat-
rix ex vulnere sicut iam viri debi-
litatur ita q3 si anima voluerit po-
test optime refrenare. Tunc huius-
modi vas anime dispositum est ad
recipiendam 2 augmentandā in
se gratiam habundanter 2 modicū
vt ei placet exercere siue disponere
semetipsam cum affectuoso deside-
rio seruiendi mihi pariter 2 aman-
di me. Simili quoque mō se dispo-
nere potest ad malum sicut ad bo-
num non obstante q3 in sancto ba-
ptismo gratie receperit infusionē
vnde tempore discretionis adueni-
ente ppter arbitriū libertatem qua
dotat est a me gratis quilibet po-
test operari bonum siue malum vt
a sua mera processerit voluntate. Et
est talis tātaq3 libertas ista qua do-
tat est homo 2 ita factus est fortis
virtute sanguinis huius preciosi q3
omnes alie creature quecunq3 non
valent eum etiam ad minimā cul-
pam alicuius peccati compellerē nī
si sponte consentire voluerit. Abla-
ta nanq3 fuit ab eo seruitus atq3 li-
bertati donatus in sacratissima pas-
sione dilectissimi filij mei vt prope
sensualitati dominaretur. 2 eternā
felicitatem obtineret ad quam cuz
ita gratis creauit. O miser atq3 mi-
serabilis hō qui dlectaris i peccato

Tractatus.

rum fetenti luto morari tanq̄ ani/
mal immundum ⁊ velud ingratus
agnoscere negligis vel non vis tan/
ta: beneficia que tibi gratiose con/
cessi. Ultra recipere non poteris o
miseria creatura mea circumdata vā/
nabili atq; tenebrosa ignorantia.

Quomodo culpa punitur acri/
us post yhesu christi passionem q̄
ante. Et quomodo deus permittit
mundo facere misericordiam ac eti/
am ecclesie sancte mediante oratio/
ne atq; tolleranti a laborum seruo
rum suorum. Cap. xv.

Uolo te nosce filia mea q̄ pro/
pter gratiam hominibus a
me factam non solummodo pro pri/
ma creatione sed quoniam eos i san/
guine filij mei recreavi ⁊ reforma/
ui restaurando eos ad gratiam ex
peccato iam deo deperditam non
volentes eam a me gratiose humi/
liter ⁊ recognoscere sed iugiter am/
bulando peruerse de malo in peius
⁊ de culpa in culpam me cum iniu/
rijs offendentes ita gratias meas
vilipendendo de quibus nō solum
erga me sunt ingrati verum aliquā/
do reputant a me recepisse cōtume/
litam quemadmodum si aliud eis
optarem q̄ sanctificationem ipso/
rum. Incomparabiliter punientur
acrius ⁊ maiori pena cruciabuntur
ex quo redempti sunt glorioso san/
guine filij mei q̄ ante redemptio/
nem. Quia proculdubio valde cō/
ueniens est vt ille qui plus accepit
amplius obligetur ei a quo recepit

homo quippe multum mihi obliga/
batur ex eo q̄ cum nō esset eū crea/
ui ita nobiliter v; ad ymaginem ⁊
similitudinem meam vnde mihi te
nebatur exhibere laudem ⁊ hono/
rem. Sed eam abstulit a me quan/
tum in eo fuit ⁊ sibi met impendere
voluit propter quod obedientiam i/
unctam a me damnabiliter est tras/
gressus ⁊ inimicus mihi factus est.
Ego vero cum humilitate destruxi
⁊ vici superbiam eius diuinam vī
humiliando naturam ⁊ illam vni/
ni humanitati vestre ⁊ a seruitute;
diabolica liberatas restitui eos in
potestate libera. Et non solūmō li/
ber; hoīem esse feci: s; si bñ p̄sideras
hō scūs ē de⁹ atq; deus scūs ē hō ex
vniōne diuine nature eū humana.
Hoc ē vtiq; donū vnum valde sin/
gularit̄ excedēs alia dona q̄ acce/
perūt hoīes: thesaur; dico sanguis i
quo sunt ad gr̄am recreati. Itaq;
vide q̄to magis obligant̄ post redē/
ptionem q̄ an. Obligant̄. n. afferre
mihi gloriā ⁊ honore sequēdo vesti/
gia icarnati vbi filij mei dilectissi/
mi. Et tūc i dilectiōe vera mei atq;
pr̄mi debitū valde gratum ⁊ acce/
ptabile p̄tribuūt vt iupius ē exp̄s/
suz. Si hō n̄ agūt ita q̄ multū obli/
gāt: maiori p̄uitiōe digni sunt. In/
dubitāter ergo diuina iusticia mea
p̄uet eos eterna vānatiōe. Quare
maiori pena cruciat̄ vnus xp̄ianus
iniquus q̄ vnus paganus ifidelis
⁊ ignis ifernalis amplius cum cru/
rit ⁊ vt ita dixerim absq; consum/
ptione consumit exigente diuina
iusticia. Nam exterius ignis affli/

Primum.

git et urit et interius vermis scire ta-
desere facit eos. Neque consumpti de-
ficiunt eo quod illi qui sunt in tali va-
natione propter aliqua tormenta mi-
nime perdunt esse ita quod omnino def-
ficient. Unde noueris quod ipsi mortem
inuenire possunt: et illam habere ne-
queunt quod deficere non possunt qua-
tum ad esse simpliciter licet ex cul-
pa sua perdididerunt esse quantum ad
gratiam. Itaque proculdubio culpa
punitur amplius atque grauius ex
quo redemptio vestra facta fuit per
effusionem huius preciosi sanguinis
filii mei quam ante quod plus valde rece-
perunt. Neque videtur quod velut isen-
sati perpendant tantam miseriam
sua quam nimis insipienter. nihil fa-
cti sunt inimici cum ego gratiose re-
conciliassem eos in sanguine dile-
ctissimi filii mei. Unum tamen assu-
mendum ego te docebo remedium
quo diuine iusticie placabitur ira.
Vnde mediantibus amicis meis in qua-
tum ipsi me compellant et inducant
cum deuotis et lachrymosis oratio-
nibus et eorum ignito desiderio li-
gare conentur diuine iusticie ma-
nus. Tu cernis aperte quod isto ligami-
ne me ligasti nunc quod utique liga-
me ipse tibi tribui quia vere cupio
mundo facere misericordiam. Et ideo
mentibus amicorum meorum in-
fundo famem ingentem et ignita de-
sideria circa meum honorem atque
salutem animarum ut inclinatus.
Immo compulsus ab eorum deuot-
as orationibus temperare studeam
iram iusticie mee diuine. Assumas
ergo lachrymas vna cum sudore tuo

similiter et alij sui mei faciant et huius-
modi cas a mari mee diuine carita-
tis et cum eis abluite faciem valde
maculatam amabilis sponse mee.
Quia tibi promitto quod isto reme-
dio cooperante sibi pulchritudo pri-
stina restituetur cum pace deside-
rabili: vnde orationibus continuis et
deuotis sudoribus atque lachrymis
amicorum meorum effusis ignito et
anxio desiderio. Et non in gladio si-
ne cum vera nec hostili crudelitate pro-
cedendo. Et ita desiderio vestro sa-
tisfaciam: vnde aduersa plurima tol-
lerando et cum lumine vere patien-
tic tenebras illuminabis iniquorum
hominum. vos vero nullo modo ti-
meatis eorum persecutiones iniu-
stas: ego namque pugnabo pro vobis
nec vnquam in aliquo deficiet indigen-
tis vestris mea diuina prouidentia.

Qualiter hec anime plus de di-
uina bonitate cognoscendo non erat
contenta solummodo pro christia-
no proprio rogare ac ecclesia san-
cta sed orabat etiam humiliter me pro
vniuerso mundo.

Capitulum xvi.

Tunc anima cum agnitione
maiori consurgens et ingenti
gaudio letabunda diuine maiesta-
ti assistabat valde confortata super
diuina spe quam assumpserat in di-
uina misericordia tum etiam pro-
pter amorem ineffabilem quem in-
telligendo gustabat attendens quod
ex affectuoso desiderio atque pura ca-
ritate motus deo deo de creauerat hominibus

Tractatus.

gratiosè facere misericordiam non obstante q̄ inimici sui facti fuissent Et ideo modum suis amicis impen- debat et vias ostendebat quomodo possunt ei facere sanctam violentiam et iracundias iusticie diuine placare. valde letabatur etiam omni timore perduto ex quibuscunq; mundi persecutionibus attendendo dñs esse secum et pro se pugnaturum. unde multum augmētabatur ignis desiderij sancti intantum q̄ animo quieto minime remanebat: imo cū sancta fiducia pro toto mundo misericordiam instanter et humiliter a domino postulabat. Et quāuis in se cūda petitione sua contineretur salubre bonum et utilitas christiano- rum et infidelium in reformatione sancte matris ecclesie nihilominus veluti famelica et sitibunda dilatabat orationem ad vniuersum orbē ut ipsemet de⁹ eā expetere faciebat unde vehementer exclamando dicebat. O deus eterne piissimos oculos tuos ad ouiculas tuas tāq; pastor vere bonus misericorditer aperit. Obsecro non differas ultra mūdō facere misericordiam q̄ iam videtur ex toto deficere priuat⁹ vñione tue caritatis et proximi sui. Non n. alterutrum inter se diligunt amore realiter fundato in te.

Quomodo deus conquerebatur de populo suo p̄cipue propter amorem proprium qui regnat in eis cōfortans ipsam animam ad orationem et lachrimas.

Capit. xvij.

Tunc erga salutem animarū velut ebrius piissimus dominus ampliozem amorem atq; dolorem in hac anima succendebat: aperte monstrando euz quanto dilectionis affectu creauerat hominem p̄ ut iam supra aliquantulum haberetur. Et iterum ait. vide filia q̄ iniustissimè quislibet me percutit offensionibus iniquis euz ego creauerim eos euz estimabili dilectione et eos gratiosè dotauerim infinitis donis nō ex aliquo debito sed ex gratia mea solūmodo paterna et liberali. Considera nunc innumera peccata et vitia quibus me iugiter offendunt et precipue cum abhominabili atq; detestabili amore proprio unde procedunt omnia mala. Cum hoc amore peruerso totum orbē venenauerūt. Quia sicut amor erga me cunctas virtutes in se continet illas per effectum operis effundendo in proximo ut ostendi tibi sic amor proprius in se continet omnia mala q̄ factus est in superbia sicut amor erga me fundat⁹ in humili caritate. hoc vero malum creatura mediante perpetratur q̄ separati sunt a vera proximi caritate: q̄ me non dilexerūt neq; proximum diligunt. due nāq; dilectiones iste cōnere sunt adinui- cem et vñite. Ideo dixi tibi q̄ omne bonum et omne malum proximo mediante patrabatur. Multifarie valde cōqueri possum de creaturis meis. Nam a me non habuerunt nisi bonum et ipse mihi retribuunt odium operando multa mala. Tū iam dixi tibi q̄ propter lachrimas ami-

Primum:

eorum meorum atque deuotas humiliter effusas orationes iracundia diuina placaretur et idem assertiue confirmo. Tu igitur et alij serui mei sitis obuiare solliciti cum orationibus assiduis atque desiderijs igniferis amarissime volentes de culpis et offensis contra me factis et de animarum damnatione ut illi possint euadere iudicium eterni supplicij.

Quomodo nullus manus dei euadere potest ubi sumus vel per misericordiam vel per iustitiam.

Capitulum xviij.

Noueris igitur indubitanter quod nemo potest euadere manus meas. Nam ego sum ille qui sum vos vero non estis a vobis ipsis nisi quantum a me recepistis esse vestrum qui sum creator omnium que sunt excepto peccato quod omnino nihil est et ideo nullo modo processit a me: quare non est amari dignum. Ex hoc igitur excecata creatura mea miserabiliter offendit quod diligit quod amare non debet: vobis peccatum et me summe bonum odit a quo recepit esse suum cum alijs infinitis gratijs in hoc esse fundatis a me sibi paterna caritate gratiose concessis. Si ipsi nequeunt vllatenus effuger manus meas quod vel a iusticia punietur vel a misericordia saluabunt. Igitur aperti oculum intellectus et vide manum meam et aperte cognosces huiusmodi rei veritatem. Tunc ex obedientia summi patris eleuans oculum in manu sua videbat vniuersum orbem in-

clusum. Et ait illi dominus. Optime nunc vides quod nemo potest a me quomodolibet auferri et sicut iam dixi vel in manu mea sunt per iusticiam vel per misericordiam. Ame namque creati sunt vniuersi et ea que feci non odi sed affectuose diligo. Et ideo non obstantibus ipsorum iniquitatibus ego dispono eis misericordiam impendere gratiosas humilibus amicorum meorum orationibus intercedentibus. Et ita petitionem tuam effectualiter adimplebo que cum tanta cordis amaritudine pariter et amore rogasti me.

Qualiter hanc anima desiderio igni succensa cupiebat a se sudorem sanguineum emanare et se redarguens orationem pro patre suo faciebat.

Capitulum xix.

Tunc anima per affectum amoris ebria: quasi non esset in se igni sancti sui desiderio crescente stabat veluti beata pariter et dolorosa. Beata quidem erat ex vniione perfecta quam in deo fecerat gustando sue bonitatis amplitudinem et quasi suffocabatur in ipsius ineffabili misericordia. Dolorosa vero considerando diuinam bonitatem ita damnabiliter offendi. Cui gratias vberes agebat aduertens ei manifestata fuisse peccata delinquentium hominum ut affectuosa caritate compulsa cum maiori sollicitudine sanctum desiderium augmentaret in defesse. Percepit igitur in eterna veritate sensum anime sue mirabilis

Tractatus.

modo renouari. Et ea tantum ex cre-
uit sanctus: amorosus ignis quod que
sudorem abundanter effusus a cor-
pore propter uolentiam ab anima
sibi factam que tota succedebatur
a more diuino ipsa contempnebat ex
vehementi desiderio quod habebat ut
illi loco sudor uini sanguinis ema-
neret. Perfectior enim erat unio
quam tunc anima fecerat in deo quod
sit unio corporis et anime. Ideo cor-
pus laboriose multum affligeba-
tur. Anima non semetipsam argue-
bat dicens. O anima mea misella
totam vitam tuam cum tempore ti-
bi gratiose concessio multum inuti-
liter expendisti; immo potius per-
didisti. Et ideo tot et tanta dampna
et innumerabilia mala non solum in
ecclesia sancta: uerum etiam per uni-
uersum orbem occurrerunt comu-
niter ac etiam in particulari. Un-
de uolo te cum sudore sanguineo in
presenti remedium adhibere. Uera
ceter hic anima bene mandauerat
memorie doctrinam optimam quam
ei ueritas eterna: tradiderat ut ut
semetipsam agnosceret atque diuinam
in se bonitatem nec non et oportuna
remedia pro reparatione totius orbis
ad placandam iracundiam iustitie
diuine ut cum humilibus continu-
is atque sanctis hominibus. Pro-
pter quod hic anima uehementi
compulsa desiderio ualentius in sur-
gebat et appertens intellectus ocu-
lum attente se oculabatur in carita-
te diuina: ubi Incide cognoscebat
atque degustabat quod tunc obligabamur
amore in uesselle procurando glori-

am et laudem diuini nominis in salu-
tem animarum. Et ad hoc uidebat
et intelligebat uocatos esse dei ser-
uos. Et precipue ueritas eterna uo-
cabat et elugebat anime sue patres
que offererat in conspectu diuine
maiestatis ipsam instantissime depre-
cans ut ei lumen gratie singularis
insundere dignaretur ad perficiendam
in omnibus in ueritate uoluntatem
ipsius eterni uestris.

Quomodo sine tribulationibus
cum patientia portatis nemo potest
deco placere. Cap. xx.

Dissimulatio ergo deus tercie sue
petitioni respondendo: ut de
desiderio salutis patiens anime sue ait
ei. Filia carissima patrem anime tue
uolo cum omni sancta sollicitudine
salutem animarum indefesse perqui-
rere in quo proculdubio mihi ual-
de complacebit: hoc antequam ipse sine
tu uel alius quicumque perficere non
uoleret absque persecutione et tribu-
lationibus quam plurimis: ut iam tibi
dixi prout mihi concedere placebit
et expedire cognouero. Sicut enim
optatis: honorem uidere meum in
ecclesia sancta sic in corde uestro con-
cipere debetis affectum amore mei
tollerandi cum uera patientia que
cum concessero. Et in hac experien-
tia uidebitur utrum honorem me-
um in ueritate perquiratis: et in se
tunc erit amabilis filius meus. Et
una cum aliis amicis meis ipse quoque
requiescet supra pectus unigeniti fi-
lij mei de quo uobis potestatem feci ut

Primus.

incolumes peruenire: valeatis ad gloriosum finem atq; terminuz ad quē vos ego gratiose creauī: vbi recipietis fructum omnium laboruz quos amore meī cum patientia pertuleritis. Itaq; tollerate viriliter quia non sunt condigne passionēs huius breuissimi temporis ad futuram & eternam gloriā: ad quam vos i n t r o d u c a m.

Quomodo fracta via per quam ad celuz ascendere debeamus ex obedientia ad deus potestatem de filio suo fecit per quē trāfire possunt cō incolumitate fideles. Ca. xxi.

Et q; ibi dixi q; ex vnigenito filio meo humano generi potestatem fecerā nolo vos ignorare filij meī ellecti q; via per quam ascendere debeatis in celū ex i obedientia & propter transgressionē adē fracta fuit & interrupta per modum q; nemo transire poterat & ad vitā pertingere durabilem. Itaq; genus humanum mihi gloriā & honorem non reprendebat vt obligabatur: non habendo finem illum ad quez ipsam gratiose creaturam & ita veritas mea minime cōplebatur: hoc est autem veritas mea quoniam hominem ad imaginē & similitudinē meam & magna dignitate creauerā vt ad vitam eternam veniret: sibiq; participando gustaret ineffabiles dulcedinem atq; bonitatem meam. Peccatum igit impediebat ne pertingeret ad istum felicissimum terminum & ita veritas ista non impe-

diebatur. Huiusmodi nāq; peccati culpa celum omnino clauserat atq; nunc ianuam. Peccata culpa spinas angustiarum tribulationem atq; molestiarum homini germinauit. Sicut enim homo mihi rebellis extitit in semetipso subito rebellionē inuenit. Caro contra spiritū illico rebellauit & impugnavit. Et innocentie statum amittendo effectus est veluti animal immundum & etiā alie creature facte sunt ei rebelles vbi plene fuissent eius obedientie subdite si se conseruasset in dignitate qua creaueram & collocaueram cum. Sed quia se cōseruare noluit meam obedientiam offendendo mortem eternam corporis & anime proculdubio meruit. Unde post hic illico fluvius quidā inquietus imo tempestate plenus valde periculo se profudit qui suis vndis iugiter allidit cum cum varijs afflictionibus atq; molestijs a semetipso v; ad aduersario pariter & a mundo procedentibus. Omnes in isto fluvio mergebamini quia nullus ex quacunq; iusticia sua poterat ad eternam vitam ascendere. Quamobrem ege pie more paterno cupiens vestris multiplicibus obuiare periculis ordiamini potestatem omnino saluarem donando vobis vnigenitū filiū meū vt trāitu flumis huius euadē possitis oē piculū. piculosus itaq; fluvius ista mundi pcelosa piter & tenebrosa vita. Nūquid aduertis q; tu n obligatur amare me genus humanum & cum q;ta procedit ignorantia periculosa volendo

Tractatus.

potius in flumine se suffocare q̄ al/
sumere salubre remedium quod ei
gratiose concessi:

Deus iducit hanc animam ad cō/
siderandam victi pōis magnitudi/
nem que tenet a terra vsqz ad ce/
lum. Capl. xxiij.

Orit etiam huic anime domi/
nus. Alperi oculum intellect⁹
z videbis excecatos z ignorantēs.
videbis insuper imperfectos atqz
perfectos qui me viriliter z in veri/
tate secuntur vt de perditione mi/
serorum z ignorantium caritative
condolens: z de felicitate seruatorum
z electorum meorum affectuose cō/
gaudeas. Item aperte videbis qua/
liter incedūt euntes in lumine nec
non z euntes in tenebris. Sed ātea
volo te considerare pontem istū de
quo dixi. Nam a sūmo celo vsqz ad
aridam extendit z occupat altitu/
dine sua hoc est qm̄ altitudinē diuī/
nitatis terra vestre humanitatis vni/
tur. Et ideo dixi q̄ a sūmo pertin/
git ad infima: v3 ex vnione vtrius/
qz nature. hoc omnino necessarium
ertitit: volendo reficere dirruptum
ster vt ad vitam eternam pertinge
re valeret: amaritudine periculosa
vite presentis cum incolumitate trās/
nadata. Iste vero pons de terra so/
lummodo construi non poterat al/
titudinis que sufficeret ad transitū
huiusmodi fluminis vt habere pos/
set vitam. Quia v3 terra vestre hu/
manitatis ad satisfaciendum offen/
se contra me perpetrare nullo mo/
do sufficiebat nec abluere poterat
illius culpe putredinem que qu' dē
vniuersum genus humanum z cor/
rupit z infecit vt iaz dixi. O portu/
it ergo naturam vestram vniū no/
stre diuine vt satisfacere posset pro
vniuerso genere humano: dum hu/
mana vestra natura tollerando pe/
nam in dilectissimo filio meo mihi
pro vobis oblato acceptaretur ī suf/
ficientissimo sacrificio virtute natu/
re diuine secum vnite. Et ita mors
a vobis auferetur z vita gratie do/
naretur. In hunc ergo modum al/
titudō diuinitatis humiliata fuit
humo vestre mortalitatis. Et ex ta/
li vnione perfectissima constructus
est iste sacratissimus pons z via sa/
lutifera reparata. Quare se fecit vi/
am: Ut per eam transeundo veni/
retis ad eternum gaudium vna cū
angelica natura. Sed vobis minū/
me sufficeret ad obtinendam vitam
licet vnigenitus meus de se pontem
fecerit nisi per ipsum transiretis.

Quomodo sumus omnes labo/
ratores adeo missi ad laborandum
vineam ecclesie sancte Capl. xxiij.

In supradicta sententia veri/
tas eterna demonstrabāt q̄
nos creauerat absqz nobis sed sal/
uare nos absqz nobis omnino non
vult. Oportet ergo q̄ appōnam⁹
in salutē nostre negotio bonam vo/
luntatem cum arbitrio libero tem/
pus in veris virtutibus exerceōdo.
Ideo subiunxit illico dicens. Om/
nes trāsire debetis per pōtē istuz p

Primum

quirentes indefesse gloriam et laudem nomini meo in animarum salute cum pena tollerando labores. Quod plurimos amore sincero dulcis et amorosi vobis secundo vestigia. Vos estis cultores atque coloni mei quos ego conduxi ut vineam sancte matris ecclesie laboraretis. Vos utique laboratis in vniuersali corpore christiane religionis a me conducti per gratiam exhibendo vobis lumen baptismi salutaris quem habuistis in corpore mystico sancte matris ecclesie per manus ministroz quos ad laborandum conduxi sicut et vos. Vos estis in vniuersali corpore. Ipsi vero sunt in corpore mystico ad pascendum animas vestras elekti ministrando vobis in sacramentis vniigeniti mei sanguinem extirpando spinas mortalium peccatorum atque plantando virtutem et gratiam in vinea vestrarum animarum alligata vinee sancte matris ecclesie. Quilibet homo vineam habet in semetipso: vix animam suam cuius colonus et cultor est voluntas vna cum arbitrio libero dum vivit in isto breui tempore. Transacto vero tempore nullum opus in ea facere potest neque bonum neque malum. dum autem est in tempore potest imo debet viriliter in vinea sua laborare ad quam eum introduxi. Et a me gratiose recepit iste colonus tam validam fortitudinem quod omnino nulla creatura potest auferre sibi nec eum violentare nisi sponte voluerit ac in quiete nam in sancto baptismo su-

it ita fortificatus. Tunc accepit vnum gladium bicipitem vix amorem virtutis et odium peccati que duo reperit in sanguine. Quoniam amore vestre salutis et odio peccati mortuus est vniigenitus filius meus effundendo pretiosam sanguinem habundanter: in quo sanguine vitam habuistis in sancto baptismo. unde gladium habetis quo debetis vti manu liberi arbitrii dum estis in tempore ad euellendas peccatorum spinas pungentes atque mortiferas in anima vestra plantando virtutes. Aliter. n. fructum sanguinis non haberetis ab ipsis colonis quos in ecclesia sancta collocaui de quibus iam dixi tibi quod a vinea nostrarum animarum auferiebant spinas peccatorum et infundebant gratiam in sacramentis ecclesie ministrando sanguinem. Est ergo necessarium quod prius humili contritione cordis atque displicentia peccatorum assurgat et amore virtutum et ita sanguinis huius pretiosi salutarum fructum habebitis. Aliter n. minime poterit habere nisi etiam ex parte vestra virtuosam dispositionem faceretis veluti palmites vniuti vere viti videlicet iesu christo filio meo qui ait. Ego sum vitis verax pater vero meus agricola est et vos palmites. Et ita verum est. verus. n. agricola suus a quo sunt egressa quecumque sunt in esse creata. Potentia namque mea penitus inextimabilis est. Ipsa quotidie gubernat atque regit vniuersum orbem et absque me nihil omnino factum est. Itaque sum

Tractatus.

ille verus agricola qui filium meum unigenitum in terra vestre humanitatis plantavit tanquam vitez vt vos veluti palmites vniti per fidem et opera de vite fructum afferatis. Ideo quicumque salutiferum fructum videlicet: bonorum operum afferre neglexerit ab ipsa vite vera precidetur et arefcet et in ignem mittetur eternum quoniam ita precifus illico vite gratiam amifit: et veluti palmes a vite heifus et are factus in fructuosus est oino et solūmodo suat ad ignem. Similiti isti peccatis eorum erigentibus ita precifi morientes in culpa mortali mittentur a diuina iusticia veluti inutiles in ignem eternum. Isti edlere noluerunt vineam suam imo potius exterminauerunt propriam et alienam. Nec in ea solum obmiserunt aliquam virtutis plantam immittere imo quod videtur esse deterius inde semen gratie quod in lumine baptismali perceperant abiecerunt atque modo miserabili conculeauerunt. In quo lumine participabant unigeniti filij mei sanguinis qui suauissimum vinum eritit quod vobis vite ista vera produxit. Ipsi autem abstulerunt a vinea sua semon istud et in cibum exhibuerunt animalium aliquorum: videlicet iniquitatum diuersarum: illud vtilissime subveditantes per inordinatum affectum cum quo me satis offenderunt et semetipsos valde miserabili modo damnificauerunt atque proximum. vos vero serui mei fideles inserti esse debetis vere vite:

quia tunc afferetis habundantissime fructum participantis huius vere vite humorum. Vobis autem in filio meo dilectissimo permānentibus in me stas. Nam ego sum vnus cum eo et ipse mecum. Si stabitis cum eo sequemini proculdubio vestigia eius et doctrinam et ita substantie eius participabitis videlicet eterne deitatis vnite vestre humanitati dum inde trahitis amorem ineffabilem atque diuinum vbi fidelis anima inebriatur. Et ideo vtri que participabitis de substantia salutifere vite huius.

Qualiter deus palmites precifite vite vnitos videlicet seruos suos putat et quomodo nullus potest colere vel destruere vineam suam. quin colat vel destruat illam primi
Capit. xxiiij.

Tem ait dominus. Scis filia mea quem modum ego teneo postquam serui mei sic vniti libeter animo prompto desiderant yesu christi filij mei sequi doctrinam atque vestigia: Ego puto illos amouendo superflua vt ampliozem fructum producant et fructus eorum sit acceptabilis et electus et non efficiatur inanis atque siluester sicuti palmes vite coniunctus putatur a cultore vt meliozem fructum atque plus afferat. Quod vero siluestrem viderit ad ignem ponit. Similiter ego verus cultor ago. Seruos meos in me per amoris affectum in morantes ego puto: multis variisque tribulationibus

Adimus.

bus ut meliorem atq; maiorem ru-
cum afferant et eorum probata vir-
tus eluceat. Steriles vero preci-
duntur a gratia et igni comburen-
tur. Tales n. veri sunt cultores val-
de bene colentes animas eorum ex-
tirpantes ab eis omnem amorem
proprium in me terras verentes af-
fectus animarum eorum nutriunt
et ingerunt augmentant in se gratie
semen quod in sancto baptismo re-
ceperunt. Et ita bene vineam pro-
prium excolentes: etiam illam pro-
ximi sui bene colunt quia non bene
potest coli vna sine reliqua. Jam. si
tibi dixi quod omnia bona similiter et
omnia mala mediante proximo per-
petrant. Itaq; vos estis coloni mei
ame progressi et electi qui sum opti-
mus laborator: vos unicus et inse-
rens vere viti propter unionem cum
humanitate vestra factam. Dilige-
ter attende quod omnes homines ha-
bent vineam propriam que sine me-
dio iungitur et vnitur vinee proxi-
mi sui. Et in tantum vnuntur quod ne-
mo potest proficere sine nocere sibi
quod idem etiam proximo non opere-
tur. Ex omnibus vobis videlicet ex
tota religione christiana vniversa-
lis vinea constituta est eo quod estis vni-
ti pariter in corpore mystico sancte
matris ecclesie vnde vite gratiam
habetis. In qua vinea plantavi vi-
tem hanc veram vniuersi filij mei
cui vos inserti esse debetis pariter
et vnti. Si vero non cens in eo ta-
liter inserti rebelles essetis indubi-
tanter ecclesie sancte ac essetis ve-

luti membra putrida que precisa sunt
a corpore verumtamen dum estis.
in tempore potestis a peccati putre-
dine consurgere habendo recursus
ad ministros meos qui sunt coloni
tenentes claves vini saluberrimi vi-
delicet pretiosi sanguinis ab ipsa vi-
te vera producti et egressi. Qui tan-
te virtutis atq; perfectionis est quod
ex nullo defectu ministri contami-
nari potest vel inquinari neq; po-
test a vobis auferri fructus ipsius
immaculati sanguinis. Vinculum
vero caritatis est illud cum quo li-
gantur cum humanitate vera et noti-
tia salubri mei et sui. Itaq; vides ap-
te quod omnes vos veluti colonos ad
laborandum adduxi. Et nunc etiam
inuito vos denuo quia mundus
in se desecit et in tantum vepres in
eo multiplicatae sunt quod omne semen
omnino suffocatur. Ita quod nullus fru-
ctum boni operis vel gratie facere
volunt. Itaque volo vos esse culto-
res veros atq; fideles. qui cum so-
licitudine sancta et indefessa in cor-
pore mystico sancte matris eccle-
sie pro salute fidelium quotidie
laboretis. Precipue ad hoc vos eligo
quod decreui mundo miserabili facere
misericordiam pro quo tu tam hu-
militer et instantissime rogasti me.

Qualiter h. anima post aliquas
vel laudes humiliter exposcit ei de-
monstrari per pontem ambulantes:
et alios qui per ipsum ambulare vo-
lunt.

Capit. xxv.

Tractatus.

Hec anima tunc amore diuino valde succensa dicebat exclamans. O dulcissima caritas inextimabilis et ignisera quis ex tanta dulcedine non accendatur et uratur? Quod est cor ita durum quod se defendere valeat ut non deficiat. Tu abyssus eterne caritatis: ita philocaptus es de tuis inutilibus creaturis quod ut ita dicam videris insanire quemadmodum si viuere non posses absque illis cum tu sis omnipotens deus noster qui nostri nullatenus indiges: et ideo de quocumque nostro modo nihil additur magnitudini tue. Et quod tu es immobilis de quocumque nostro detrimento nihil omnino demitur eterne bonitati tue. unde prouocaris obsecro ad tantam atque talem misericordiam exhibendam? Solummodo tua caritas ineffabilis hoc agit. Non quidem ex debito siue quod egeas adiutorio quod sumus vere neque et infidelissimi debitorum. Si bene considero summa et eterna bonitas: ego latro sum: tu vero pro me suspenderis atque torqueris quod video filium tuum unigenitum in cruce pro me suspensum atque clauatum: de quo fecisti potentem humano generi sicut mihi miserissime serue tue pro palati dignatus es. unde cor meum ex vehementi desiderio atque fame tui honoris in presenti scinditur et tamen ut opto scindi non valet. In super habeo memorie quod mihi ostendere volebas qui sunt illi qui per pontem incedunt et alios qui per illum ire nolunt. Et ideo si maiestati tue

placet ego libenter viderem atque te docente libenter audirem.

Quomodo pons iste tres gradus habet per quos aperte notantur tres anime status et qualiter intelligitur verbum christi. Si exaltatus a terra fuerit etc. Capitulum xxvi.

Eternus vero deus ut animam illam circa salutem animarum amplius philocaperet atque feruentius animaret ait. Antequam pandam tibi ea que tibi monstrare dispono et id quod a me petis: volo te nosce qualiter iste pons est utiliter dispositus: dicitur tibi quod a celo usque ad aridas extenditur usque ex unione quam in humanitate vestra fieri volui. Nam de limbo terre primum hominem ego formavi. Iste pons usque filius meus unigenitus tres gradus in se continet quorum duo fabricati fuerunt in ligno sanctissime crucis. In tercio quoque quod persensit amaritudinem valde molestam: usque quando potatus in cruce fuit aceto selle permixto. In his ergo tribus gradibus intelligere poteris tres anime status ut apertius tibi subiungat primus gradus in pedibus intelligitur: quod sicut pedes potentis corporis sic affectus animarum. Ad firmi pedes tibi faciunt unum gradum ut ad vulnus lateris attingere valeas. Secundus tibi cordis aperte manifestat archana postquam homo super affectum pedum ascenderit incipit: iam gustare cordis affectum diligentissime considerans intellexit

Primum.

ctus oculo eorum apertum unigeniti filij mei ubi reperire potest ineffabilem atque perfectissimum amorem vere consummatum. Consummatum inquit quod vos non amat ex aliqua utilitate propria. Nam utilitatem ei facere non valetis quam unum est mecum. Tunc anima repletur amore considerando se tam ineffabiliter amari. Postquam ergo gradum hunc ascendit pervenit ad tertium usque ad os omni suavitatem repletum ubi reperit pacem quietissimam ex amarissima guerra quam prius incurrerat propter offensiones eius. Igitur in primo gradu levando pedes affectus a terra respuit vicia. In secundo replevit animam virtutibus. Sed in gradu tertio gustat pacem. Itaque pons iste tres habet gradus ut ascendentes primum atque secundum pervenire possit ad tertium. Est etiam iste pons elevatus in altum quem aqua decurrens ledere non valet eo quod in ipso glorioso ponte non fuit unquam aliqua peccati macula. Et licet ipse pons in altum extiterit elevatus: tamen a terra fuit nullo modo separatus. Sicut filia carissima quando levatus fuit in altum. Quando affixus fuit in ligno salutifere crucis. Non tamen separata fuit aliquo modo a terra nostre humanitatis altitudo nature divinitatis. Et ideo videtur quod licet in altum esset elevatus a terra: tamen non erat separatus ex unione divinitatis et humane nature. Nemo quippe poterat incedere supra pontem istum usquequo non exten-

dit in altum elevatus. Et ideo dixit ipse. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. Ego vero considerans quod alio modo meliori trahi non poteratis: a mea paterna caritate solummodo motus vobis eam transmisit super ligno salutifere crucis elevandum et exaltandum faciendo de corpore suo quandam incudem in qua fabricaretur humani generis filius auferendo sibi mortem et ei vita gratie restitueretur. Et isto modo trahit ad semetipsum omnia dilectionem inextimabilem ostendendo vobis: quod cor hominis agilius trahitur amore quam alio modo: et ipse vobis maiorem amorem ostendere non poterat quam vitam pro vobis exponere. violenter igitur homo trahit ab amore nisi forte propter ignorantiam et ingratitude ei omnino rennerit atque resistantiam damnabilem adhibuerit dixit ergo quod si exaltatus esset a terra omnia traheret ad se: et ita verum est: hoc autem intelligi potest dupliciter. vno modo quod hominis attractio corde per affectum amoris ut iam dictum est: etiam anime potentie cetera sunt attracte: usque memoria intellectus atque voluntas. Congregatis igitur et unitis his tribus anime potentijs in nomine meo tunc omnia que facit actualiter atque mentaliter attrahuntur et ununtur in me per affectum amoris. Ideo sunt mihi valde grata pariter et accepta quod sunt in altum erecta sequendo dilectionem igniferam unigeniti filij

Tractatus.

mei. Itaq; verū est quod ait: si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me quia videlicet attracto corde cum anime potentis. opera cuncta similiter attrahuntur. Secundo modo potest intelligi quoniam omnia creata sunt in obsequium hominis et non homo propter alias creaturas: imo propter me solummodo videlicet ut mihi seruiat et affectuose me diligat ex toto corde suo. Attendas ergo quod homine sicut dictum est attracto cetera sunt attracta vnde omnia creata sunt propter ipsum fuit igitur expediens quod iste pons in altum erigeretur et quod haberet etiam in se scalas ut agilius ad ipsum ascendere valeretur.

Quibus lapidibus iste pons est muratus: vnde qui per pontem transit omnino saluus est qui vero transit per fluuium vadit ad mortem.

Capitulum xxvij.

Iste pons constructus est ex lapidibus ut venientibus imbutibus viatores nullo modo precipiantur. Nostri qui sunt isti lapides proculdubio sunt reales et vere virtutes. Qui lapides ante passionem unigeniti filii mei murati non erant. Ideo viatores impediebantur in tantum quod nemo peruenire poterat ad terminum ad quem ego creaueram et de quantumcumque per viam virtutum ambulare conarentur. Celum adhuc omnino clausum erat: clavis enim sanguinis preciosi filii mei dilectissimi

mi mundi illud aperuerat. pluuia quoque diuine iusticie non admittebat aliquem pertransire. Sed ex quo lapides isti supra corpus ipsius unigeniti filii mei de quo tibi dixi me fecisse pontem volati fuerunt atque contusi. postmodum ipse murauit et fabricauit calcem ad murandum conspergendo suo pretioso sanguine: que calx creata cum igne dilectionis immensis fortitudinem habuit inexcusabilem vigore diuinitatis eterne. Cum potentia mea lapides virtutum murati atque constructi sunt super eum: quia nulla virtus est que non extiterit in eo probata: et ab eo virtutes omnes habent vitam et efficaciam. Et ideo nemo potest habere virtutem aliquam que vite gratiam exhibeat nisi solum ab eo videlicet suam sequendo doctrinam atque vestigia. Ipse murauit atque plantauit virtutes tanquam viuos lapides in edificio: firmavit et construxit proprio sanguine suo ut omnes fideles expedite transire valeant absque timore seruilis cuiuscumque pluuie diuine iusticie quia misericordia preuenit. Que misericordia de celo descendit in incarnatione dilectissimi filii mei. Cum quia clauem celum fuit apertum. Solummodo cum clauem sui preciosi sanguinis. Itaque videre potes hunc salutiferum pontem esse constructum atque muratum ac etiam coopertum ineffabili misericordia. Super quo viridarium ecclesie sancte velut apotheca consistit in qua panis vite ministratur esurienti.

Primum:

ibus et sanguine precioso sicientes abundantissime potantur ne viatores atque peregrini veluti fessi deficiant in via. Et ex hoc ordinavit affectuosa mea paterna caritas ut vobis corpus atque sanguis unigeniti filii mei quotidie ministraretur qui verus deus et verus est homo. Cum vero pertransieritis pontem pervenietis ad ianuam que tamen ianua idem est et pons per quam omnes vos indubitanter oportet ingredi. unde dixit in euangelio. Ego sum via veritas et vita: qui vadit per me non ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite. Et alibi dixit: idem. Nemo venit ad patrem nisi per me. Et ita se veritas habet. Nam est via veritas et vita. Et si bene meministi iam tibi monstravi quod est via sub forma pontis. Et quod mecum est unum qui super eterna veritas etiam idem est vix eterna veritas: quod qui sequitur eum in veritate perambulat. Est insuper vera vita quod qui sequitur veritatem istam vitam gratie recipit: neque fame perire potest quod veritas se vobis exhibuit in cibum: neque potest in tenebris ire quoniam ipse vera lux est omnes hominem illuminans omni mendatio privatus: imo cum veritate sue lucis irritavit et ad nichilavit omnino mendatium adversarii eius quo deceperat eum. Quod utique diaboli mendatium iter ad celum vobis irrupit veritas vero reparavit: illud ut iam dixi fabricando precioso sanguine suo. Igitur omnes qui viam istam in veritate secutur utique sunt

veritatis alumni quod veritatem imitantur et per portam veritatis intrantes ad me mare pacificum unum cum hac eterna veritate posita pariter et via felicissime perveniunt. Qui vero declinat et omnino tenuit hanc viam saluberrimam ambulare: vadit infra per fluminis alveum. ubi non est via constructa lapidibus: sed aqua proceosa decurrens. Et quia nullum est sibi sustentaculum siue subsidium nullus inde transire potest quin ab aqua submergatur atque suffocetur. Tales proculdubio sunt huius mundi delicia: status et oblectamenta sue vanitatis eo quod affectus hominis super vino et angulari lapide non est collocatus: imo verius in creaturis et alijs vanitatibus est extra me positus illas inordinate amando atque possidendo: similitudinem habent cum aqua quotidie decurrenti. Similiter et homo una currit cum illis singulis diebus infalibiliter unam dictam agit ad mortis terminum properando. vellet utique semetipsum conservare ne curreret ita una cum rebus quas diligit. hoc autem est eis penitus impossibile: quia neque se: neque sua multo tempore conservare potest. Statutum est enim hominibus indubitantissime semel mori: etiam ea que possidet necessarium est omnino relinquere. Quia vel ipse per mortem auferretur eis: vel illa per ordinationem sine permissionem meam auferretur ei. Isti mendacium imitantur: ideo merito filii

Tractatus.

diaboli nominari dicitur qui mendax est et mendacii pater. Et quod transiit per mendacii portam eternam incidunt iustissime damnationes. Nunc autem ostendi tibi veritatem atque mendacium et viam meam que veritas est: et viam diaboli que mendacium in se continet.

Quomodo per viam dei et per pontem istum ac etiam per viam contrariam et per flumen cum labore transitur. *Capitulum xxviii.*

Liste sunt due vie: sed per vtramque et cum difficultate transitur. Attende diligenter hominis ignorantiam et affectatam eius cecitatem qui viam habens expeditam atque salubrem: vult ambulare per flumen ad interitum. Via vero mea tante consolationis est electis meis ambulans in ea quod omnis amaritudo efficit eis valde dulcis et omnia pondera leuissima. Qui licet adhuc habitent in corpore tenebroso lumen inveniunt: atque mortales existentes vitam inveniunt immortalem degustando per amoris affectum cum lumine fidei veritatem eternam: quod promitto refrigerium inestimabile cum eis qui fideliter amoris mei laborant valde namque sum liberalis et gratus atque iustus unicuique retribuens iuxta merita sua. Quare nullum malum est impunitum nec aliquod bonum aliquando remanet irremuneratum. Jocunditatem vero quam habet ambulans in veritate: per vi-

am istam lingua tua narrare non valet: nec auris audire: nec oculus videre pro eo quod etiam in vita presenti participando gustat illud ineffabile bonum quod ei preparatur in vita durabili. Ergo vere stultus est ille qui bonum huiusmodi recusat: et potius eligit in hac vita miserabiliter aram inferni gustando recipere tendendo per viam fluminis in qua cum angustioso labore perambulatur absque refrigerio vel aliquo bono: quod propter eius culpam et iniquitatem est omnino privatus me qui sum eternum atque summum bonum. Ergo rationabiliter vos electi mei statis in amaro dolore cordis propter offensas quas inquit ab homine recipio et ex compassione sue durabilis ignorantie cum qua me graviter offendit in detrimentum imo damnationem anime sue. hoc nunc a vobis accepto gratanter et ita volo vos agere. Nunc vero vidisti atque comprehendere potuisti qualitatem et dispositionem huiusmodi salutiferi potus ad declarationes eius quod tibi dixeram quod pontem humano generi feceram ex unigenito filio meo. Et ista veritas est aperte tibi patefacta ut iam dictum est.

Quomodo iste pons cum ascendisset ad celum die ascensionis non tamen se a terra separavit.

Capitulum xxix.

Postquam autem unigenitus filius meus ad me rediit quadra-

Primum.

gestimo die post eius gloriosam resurrectionem iste pons eleuatus est a terra: v3 a conuersatione corporali mortalium 2 ascendit in celum virtute diuina sedens ad dexteram patris eius eterni prout angelus ipsa die ascensionis eius discipulis ait qui mente suspensi stabant ex eo qd eorum corda in celum ascenderant vna cum ipso filio meo dicēs. Non expedit vt hie ultra moremini qm̄ iste dominus yhs ascendit in celum 2 sedet ad dexteram eterni patris. Cum ascendēs in altum ad me corpore suo redisset: q3 nunq3 ex diuinitate discessit: ego misi magistrū optimū humano generi: v3 spiritum sanctum qui venit cū potētia mea 2 cum sapientia verbi mei pariter 2 cum clementia suamet: v3 eiusdem spiritus sancti. Qui spiritus vnum ē mecum 2 cum vnigenito meo. vnde confirmat viam atq3 doctrinam quam ipsa mea veritas in mūdo reliquerat 2 aperte docuerat. Et ideo licet humana conuersatione discesserit a mundo: remansit ibi saluberrima doctrina sua pariter 2 vere virtutes que sunt velut vniū lapides fundati 2 constructi super ipsa doctrina sua que vobis est certissima via facta pro salute mundi ab isto ponte glorioso. prius ipse cepit viam istam inchoare conuersantibus virtutibus dādo vobis doctrinam istam exemplo 2 opere magis q̄ verbo imo plus incepit opere facere q̄ verbo docere. Doctrinaz huiusmodi clementia sancti spiritus valide confirmat: mentes discipulo-

rum virtuose roborando vt annuntiantur atq3 constantissime faterentur in vniuerso mundo veritatem 2 viam istam doctrinā: v3 yhu christi filij mei publice mundum arguendo d̄ suis iniusticijs atq3 falsis iudicijs de quibus alias apertius tibi p̄adam. Ista vero volui tibi narrare ne forsitan in mētibus aliquorum error valeat exoriri dicentū. Apte fatemur q3 de yhu christi corpore factus est humano generi p̄os ex vnione nature diuine cum humana: sed iste pons ascendit in celum discedens a vobis. Ipse vobis erat apertissima via salutis efficacissime vos docendo veritatem 2 omnes virtutes verbo pariter 2 exemplo. Nunc autem vbi possumus exemplum inueniri vel viam inuenire? Respondeo talibus. lucidissima doctrina sua cōfirmata fuit a spiritu sancto p̄ apostolos: in sanguine declarata martirum innumerabilium: lumine sanctorum doctorum illuminata: quā apertissime declarant 2 publice cōfitentur. Ex hac etiam euangeliste spiritu sancto repleti vobis fidē plenissime faciunt etiam per publicū instrumentum. Omnes apertissimū 2 acceptabile testimoniū exhibent in corpore mistico sancte m̄ris ecclesie christiane veritati veluti lucerna clarissima super candelabro posita vt viam veritatis ostendant que vere conducit ad vitam. Et illā non solum verbo docuerunt imo p̄ experientiam in semetipsis apertissime demonstrant. Itaq3 quicunq3 voluerit vti ratioe salubriter de ta-

Tractatus.

si veritate potest informari nisi voluerit ab amore proprio damnabiliter excecari. Indubitanter ergo noueris q̄ verissima sua doctrina remansit in mundo veluti nauis tutissima vt animas eruat a proceloso mari z incolumes adducat ad felicissimum portum eterne salutis. Itaq̄ prius humano generi feci pontem ex vnigenito filio meo actualiter in mundo conuersando cum hominibus. postea vero ab actuali conuersatione sublato remansit in mundo loco pontis via saluberrime doctrine sue que doctrina condita est a potentia mea cum sapientia dilectissimi filij mei z cum clementia sancti spiritus. Potentia dat virtutem omnibus imitantibus huiusmodi viam: sapientia vero eis lumen infundit ad agnoscendam veritatem z amor infunditur a spiritu sancto qui penitus auferit ab anima proprium amorem sensituum z solam modo remanet amor virtutum. Quolibet ergo modo siue per actualem in mundo conuersationem vel per doctrinam veraciter ipse via veritas est z vita. Que via est ille pons qui vos adducit ad celestem altitudinem. Et hoc exprimere voluit vbi dixit. Exiui a patre z veni in mundum: iterum relinquo mundum z vado ad patrem z veniam ad vos zc. Quasi vi at pater meus me misit ad vos faciendo me pontem vestrum vt incolumes euadatis a flumine damnationis z peruenire possis ad via eterne salutis. postea subiecit. Non vos relinqua orphanos

vado z veniam ad vos z mitto vobis paraclitum. Quasi dicat. Ego vadam ad patrem z ad vos veniam qz v3 spiritus sanctus adueniens qui paraclitus dicitur ap̄te vobis ostendit me viam veritatis in vobis confirmando verba salutaria q̄ docui vos. promittendo se rediturum verum dixit qz spiritus. s. venit euz potentia mea cum sapientia filij mei z cum clementia eiusdem spiritus sancti: vides ergo qz redijt non quidem actualiter sed ex virtute: sicut iam dixi justificando z illuminando viam doctrine sue. Que via deficere non potest neq̄ volenter auferri volentibus eam imitari z per eam ambulare: qz stabilis atq̄ firmissima procedens a me qui sum immobilis z non mutor. viriliter ergo debetis per istam viam ita saluberrimam ambulare sine quacumq̄ tenebrosa nube sed cum lumine fidei que p̄ principali vestimento vobis exhibetur in sancto baptismo. Nunc ostendi tibi plene declarando pontem actualem atq̄ doctrinam que vnum e euz ipso ponte. Et ignoratibus ostendi quis via huius patefecit in veritate z vbi morantur illi qui docent eam narrando q̄ erant apostoli euangeliste: martires: p̄fessores atq̄ sci doctores i corpore mistico sancte matris ecclesie: veluti lucerna splendida collocati. Itē ostendit quo venies ad me redijt ad vos n̄ corporali presentia s3 virtute sp̄iali v3 adueniente sp̄u sc̄o sup apostolos z alios fideles discipulos. Quia cum presentia sue maiestatis n̄ veniet ultra: nisi cum i vltima die

Primus.

inditij veniet i maiestate sua z vni
na potestate mea indicatur⁹ orbē:
vt electos i aīa cū suo corpore p la/
boribus eoz eterna mercede remu/
neret. Reprobos sō qui male viue
re decreuerūt i mūdo cū demonib⁹
in inferno ppetuo cruciandos igne
p dēnet. Nunc ego veritas eterna tī
bī mōstrare volo qđ antea tibi pmi
si v3 illos qui ābulant īpfecte z eos
qui vadūt pfecte: alios ēt qui sunt i
pfectide magna z qualiter ābulant
Insup z iniquos hoīes qui en3 suis
iniquitatibus eligūt voluntarie se/
metipsos i flumine suffocare inde p
uenientes ad eterna supplicia. Ex/
hortor ergo vos electos atq; filios
meos carissimos vt vadatis ad pō/
tem qm̄ illa ē via veritatis atq; sa/
lutis z non īfra per flumiū qm̄ illa ē
via pditionis z mēdanti p quā am/
bulant iniqui peccatores de quib⁹
i pnti narrar tibi dispono. Isti sunt
illi peccatores p quibus ego vos af/
fectuose deprecor vt assidue me roge
tis p salute quoz a vobis erigo su/
dores atq; lacrimosas oratiōes vt
eis impendam vt opto misericordi
am gratiosam.

Qualiter anima stupefacta mi/
sericordia dei multa vōa narrat hu/
mano generi pcessa. *Capit. xxx.*

Nunc h anima diuina caritate
multū inflamata quasi tanq;
ebria n̄ videbat qđ semetipsas i se cō
tinerē possz. qđ stabat i p̄spectu dei ve
lut attōita z absorpta dīcēs: o diuina
misericordia z eterna bonitas qđ vis

simulas ita libēter z opis iniquita/
tes creaturaz tuaz: ego n̄ admīroz
si de pueris peccatoribus ad te re/
deūtib⁹ dīcīs. Ego nō ero memor i
iuriarū quas mihi fecistis. o stupen
da misericordia penitus īextimabil
lis ego n̄ valde sum admirata qđ ita
dīcas illis qui peccata declinant z
abhorrent ad te redeūtes hūllī cor/
de qm̄ loquēs ita de illis qui sic cre/
cta ceruice te suis iniquitatib⁹ quot
tidie psecunt. Ego dīcīs volo qđ me
pro illis affectuose roges vt ego cis
mīam impēdā vt opto. o misericor
dia īcōprehēnsibilis qđ de sinu eterne
deitatis egredit: qđ potētia tua guber
nas vniuersū orbē: i tua misericor
dia creati sum⁹: in tua misericordia
recreati sumus i sanguine yhu xpī
vni nri: tua misericordia nos i quo/
libet ope bono grōse p̄seruat. Misē/
ricordia tua fecit z ordīauit vnige
nitū i tre duellū i ligno scīssime cru
cis cum morte. Tūc vita pugnant
acerrime cū morte z ecōuerso mors
aduersus vitā. S3 vita gloriose triū
fanit de morte peccatorū nrioz z ibi
mors hūiusmōi pēpta fuit i tali cō
fictu. Mors sō culpe nre corpora/
lem vitā abstulit agno totalitē. i ma/
culato. Quis ergo fuit in tali bello
vict⁹: pculdubio mors. Et hec vñ p
cessit: Solū a mīa tua. Misericordia
tua vitā s3 exhibet atq; lumē val
de salutiferū qđ mediāte elemītia tua
cognoscit i oib⁹ creaturis v3 i iustis
z i peccatorib⁹. In celi sublimitate
mīa tua resplēdet v3 in scīs tuis. Si
p̄sidero terrā misericordia tua sup
habundat. Etiam in tenebris infer

Tractatus.

nalibus habitat ipsa misericordia tua non inferendo reprobis tantam penam quam habere meruerunt. Cum ineffabili misericordia tua mitigas gratiose rigorem diuine iusticie. Ex pura misericordia loti sumus a sordibus peccatorum in sanguine filij tui pretioso. Quod etiam ex ipsa misericordia voluisti cum tuis creaturis licet in mundis conuersari super terram. Tuus etiam vnigenitus infans ex ingenti dilectione videtur. Non enim ei suffecit incarnari sed etiam ex immenso desiderio nostre salutis utilissima morte mori decreuit. Nec etiam hoc apparuit ei suffecisse sed etiam descendit in libum inde liberando patres antiquos qui tibi virtute seruerunt ut in eis tua veritas misericorditer impleretur: eo quod eterna tua bonitas eternam premium valde gratiose promittit omnibus tibi seruentibus in veritate. Ideo descendit in libum ut eos a tenebroso carcere liberaret et eis fructum laborum suorum habundantissime largiretur. Iterum attente considero quod misericordia tua coegit humano generi etiam ampliora concedere nobis in cibum exhibendo corpus et in potum sanguinem vnigeniti filij tui ne nos infirmi deficeremus in via et veluti imemores et ignorantes oblivioni daremus excellentiam beneficiorum tuorum. Ideo singulis diebus in altari nobis offertur atque presentatur ingiter in corpore mystico sancte matris ecclesie. Quis obsecro te coegit et induxit ad hoc: solummodo tua beni-

igna misericordia. o misericordia ineffabilis in tua consideratione defitio et in ea cor mentem omnino suffocatur. vnde cumque sanque me verto non inuenio nisi misericordiam. O pater eterne digneris obsecro gratiose parcere paupertati et ignorantie mee quod loqui presumpsi coram altissima maiestate tua. Sed amor huiusmodi amplissime tue misericordie me reddat excusatum in conspectu tue paterne benignitatis.

De indignitate transennium pflumen v3 sub ponte quorum anima vocatur a domino mori arbor que radices habet in quattuor vitis. *Capitulum xxxi.*

Postquam hanc animam cor suum aliquid quantum in dei misericordia verbo suo dilatauerat humiliter expectabat atque petebat ut promissio sibi facta effectualiter imple retur. Unde resumendo verba sua dominus ait. Carissima filia: quedam an me narraisti de misericordia mea quod gustandam illam exhibui tibi presertim in verbo quod ego tibi protuli dicens: isti sunt illi peccatores, pro quibus vos affectuose deprecor ut me quotidie rogetis. Sed indubitatissime noneris quod absque comparatione valde maior est erga vos misericordia mea quam tu videri possis quod videre tuum est imperfectum atque finitum sed misericordia mea perfecta est et infinita. Itaque definitio ad infinitum nulla proportio siue comparatio datur. Volui quod misericordiam

Primus:

diam istam aliquantulum intelli-
gendo gustares vna cum hominis
dignitate de qua tibi dixi vt aper-
tius agnoscas et intelligas iniquo-
rum hominum in dignitatem atq;
crudelitatem qui potius ire volunt
infra per flumen eterne damnatio-
nis q̄ per pontem eroptade salutis.
Igitur aperit tui oculum intellectus
et videbis istos qui voluntarie suffo-
cant in flumine semetipsos et confi-
dera diligenter inquātam indigni-
tatem atq; miseriam ex culpa propria
deuenerunt. Ipsi principaliter esse
cti sunt imbecilles et egroti. Et hoc
accidit eis ex quo mortale peccatum
in corde conceperunt et postmodum
opere perficiunt vnde gratie vitam
amittunt. Et accidit eis veluti ho-
mini mortuo qui nullo membro suo
potest vti neq; per semetipsum ali-
quo modo mouere nisi quantum ab
aliquo mouetur. Sic isti qui sunt in
flumine submersi mortui sunt ad gra-
tiam atq; suffocati sub aquis amo-
ris inordinati deliciarum vite pre-
sentis. Et qz mortui sunt vt dixi me-
moriam minime retinet in se benefi-
tia mea q̄ sibi gratiose concessi. Ocu-
lus intellectus videre nequit veri-
tatem meam ex eo qz sensus eius om-
nino mortuus est v3 intellectus ni-
hil ultra sibi proposuit i obiectum
nisi se cum amore proprio sue sensua-
litas. Et ideo etiam voluntas mor-
tua permanet quo ad voluntatem
meam qz non amat nisi que mortua
sunt. Extinctis igitur his tribus ani-
me potentijs omnes operationes eius
actuales et mentales proculdubio

mortue sunt quo ad gratiam nec vl-
lo modo se tueri potest homo per se
metipsum ab inimicis eius qz nisi
per me fuerit gratiose adiutus adiu-
uare se nullatenus valet. verum est
nihilominus qz dum iste mortuus est
in tempore viuens in corpore mor-
tali qui solūmodo liberus habet ar-
bitrium: a me subsidium in verita-
te postulando ipsum adiuuare pro-
mitto sed vt dixi per semetipsum ad-
iuuare se non valeret. Ipse factus est
sibi ipse molestus et importabi-
lis. Et exoptans isti mundo cum am-
bitione dominari subiungatur a do-
minio peccati quod omnino nihil est.
peccatus est solūmodo priuatio gra-
tie. Sicut ergo cecitas nihil est nisi
priuatio luminis ita peccatum om-
nino nihil est. Et ipsi sunt effecti ser-
ui atq; mancipia peccati. Ego crea-
ueram eos veluti arbores amoris cum
vita gratie quam obtinuerunt in san-
cto baptismo et ipsi semetipsos fece-
runt arbores eterne mortis qz mor-
tui sunt ad gratiam. Nūquid agno-
scis vbi radices ista detestabilis ar-
bor habet? In elatione superbie quam
amor proprius valde periculose fo-
uet atq; perniciose nutrit. Medul-
lum eius est impatientia: sed filius
est indiscretio. Ista sunt quatuor vi-
tia principalia q̄ penitus occidunt
animas eius de quo tibi dixi qz erat
arbor mortis qui in se vitam gratie
non habuit. Insuper infra dictam
arborem oritur atq; nutritur vnus
vermis conscientie qui dum homo
viuit in peccato mortali cecatus est
ab amore proprio et ideo modicum

Tractatus.

Hum aduertit. Fructus autem hu-
sus arboris omnino mortiferi sunt
ex eo qz venenatum humores attra-
xerunt a radice superbie. vnde mi-
serabilis anima repletur ingratitu-
dine: postmodū inde succedunt om-
nia mala sibi. Quia si grata fuisset
agnosceret ī numerabilia beneficia
mea z ita me diligeret. Agnosceret
etiam semetipsam atqz fragilitatez
propriam z in hoc humiliaretur: z
in dilectione mea consisteret. Sed
ipsa velut ab ignorantia cecata co-
nat applicare se fluuiū decurrenti:
nec aduertit qz aqua festinat in suo
cursu nec eum expectat.

Quomodo fructus huius arbo-
ris varij sunt veluti peccata varia
sunt. *Cap. xxxij.*

Noueris qz tm̄ varij sunt hu-
sus arboris fructus qui mor-
tem inferunt quantum existunt va-
ria genera peccatorum. Aliquos vi-
dere potes esse cibos animalium im-
mundorum prout illi sunt qui stare
delectantur in fetore luti tanqz im-
mundissime sues que se circumuol-
tunt in luto carnalitatē animam
cum corpore dānabiliter inquinan-
tes. O anima miserabilis z ignomi-
nosa vbi nobilitatem atqz dignita-
tem qua te gratiose dotant coloca-
sti: Creaueram. n. te sororem ange-
lorum: ex tua vero miseria nunc es
velut animal imundum ita fetidū
z abominabile qz non solū ego qui
sum excellentissima puritas verum
etiam aduersarij demones quorum

te fecisti seruam hanc imunditiam
abhorrent. Nulla trāsgressio est in
cōspectu meo ita detestabilis z que
tm̄ auferat homini lumen intelle-
ctus vt est ista precōne contra na-
turam. hoc etiam infideles philoso-
phi cognouerunt nō ex lumine gra-
tie q̄ carebant: imo solū ex instinctu
naturali z ne suus intellectus obfir-
saretur. Ab hac imunditia conti-
nenter vinebant vbi in suo studio
magis essent illuminari. Insuper a
se diuitias eiciebant vt illarum ex-
cogitatio sollicita corda sua non oc-
cuparet z a studio retardaret. Non
agit ita christianus ingratus z igno-
rans qui voluntarie gratiam am-
missit ex culpa sua.

Quomodo fructus aliquorum
est auaritia z de malis que proce-
dunt ab illa. *Cap. xxxij.*

Fructus aliorum quorundam
ē ex terra. Isti sunt auari cu-
pidi z vsurarij. Tales dirrecte faci-
unt veluti talpa que quotidie de
terra nutritur vsqz ad mortem: po-
stea vero nullum omnino remediū
inuenire possunt. Isti cum auaritia
sua meam gratiosam liberalitatem
z temporis diuitias contemnunt qz
tempus a me libere concessum pro-
ximo suo cum sua cupiditate ven-
dūt. Ita faciūt vsurarij: veluti cru-
delissimi suos proximos iuxta se co-
nantur expoliare ex eo qz obliuioni
tradiderūt opera misericordie mee
Quia si memores essent proculdu-
bio non essent ita crudeles anime p-
rie necqz proximo suo imo pie mi-

Primum:

seruanda virtute viuendo fruere
tur atq; proximo suo caritative sub
uenirent. O quot & quanta mala in
giter ab ista nequitia procedunt.
Oruntur. n. homicidia: furta: rapi
ne: proditiões: illicita lucra: cordis
impietas & iniusticia contra proxi
mum. Cum his & alijs iniquitatib;
eorum occidunt animam suam faci
entes ipsam diuitiarum atq; manum
ne serua: unde vilipendunt vtilia
precepta mea. Tales nullum omni
no diligunt nisi propter vtilitatem
propria. hoc vitium a superbia p
culdubio procedit atq; superbiam
nutrit & fouet. vnum ab altero pro
cedit q; secum habet reputationem
propria & illico peruenit in aliud
vitium. Et ita de malo procedit in
deterius ex detestabili superbia q
semper elata reputatione sui proce
dit: hinc est qdā valde pestifer ignis
oritur obscurum ex se fumum vani
tas cordis & inanis glorie mendose
producens. vnde cum falsitate fre
quentissime gloriatur in illis a qui
bus alieni sunt. hec est vna radix q
ramos aliquos in se continet quo
rum principalis est propria reputa
tio: vnde libido dominandi proxi
mo suo procedit & in omnibus illo
maior apparere desiderat. Ideo nō
habet in corde simplicitatem: sed cū
duplicitate sicut cum omnibus am
bulat: vnum verbo demonstrando:
& oppositum corde retinendo. Ex vti
litate propria non veretur occulta
re veritatem impudentissime profe
rendo mendacium. hinc etiam ori
tur inuidia quedam parturicō ver

mem vnus a quo iugiter anima sua
consumitur neq; permittit eum ali
quo bono suo vel allicō leto corde
gaudere. Istis miserrimi tot in
iquitatibus innolunt quomodo pau
peri proximo suo subuenient exhi
bendo ei de substantia propria quā
do rape non desinunt a linea: Quo
modo purgabunt immundam ani
mam ab immunditia sua: quando
mundam animam in fetibus im
munditie submergunt. Nam ali
quando sunt ita bestiales q; filijs at
q; filiabus vel alijs affinitibus in
quocunq; gradu non desunt sed
etiam cum illis immunde multas
iniquitates operantur. Nihilomi
nus a misericordia mea clementer
expectatur & non inbeo terre vt vi
uentes eos absorbeat & huiusmodi
culpas emendent. Quia non opto
mortem peccatoris: imo potius vt
conuertatur & viuat. Sed isti mise
ri quomodo vitam corporalem in
salutem animarum exponēt quan
do renuntiant etiam vilem tempora
lem substantiam expendere: Quo
modo proximo suo dilectionem af
fectuosam impendent quando pro
ximum ipsum ex inuidia lacerant:
O vicia detestabilia que ceteris ani
me vilissime prosternunt. Celus ip
sam voco quia feceram ipsam tan
q; celum vbi per gratiam habitare
delectabar celando me infra eā ibi
mansionem eligendo per affectum
amoris. Nunc autem heu tanquam
adultera talis anima discessit a me
creaturas amando plusquam me:
immo de se quem fecit idolum:

Tractatus.

et dei: me vero persequitur cum varijs iniquitatibus eius atque multis generibus peccatorum: hanc autem omnia facit quod velut ingratiſſima beneficium effuſi ſanguinis ihu chriſti filij mei cum extimabili caritate renuit ex cogitare.

Qualiter aliquorum qui ſtatus terrene dominationis occupant in iuſticie fructus eſt. *Capitulum xxxiiij.*

Alii quoque ſunt qui pretextu terrene dominationis ingenti ſuperbia caput erigunt in quo ſtatu verum inuſticie geſtant erga me veniſſimum contra proximum atque ſemetipſos inuſticiam exercetes. Erga ſe namque procedunt iniuſte qui ſibi met virtutis debitum non impendant mihi vero ſubtrahunt honoris et glorie debitum quod nomiſi meo iugiter offerre debent ut obligantur imo veluti fures auferunt a me quod eſt proprie meum et aneſſe ſue ſenſualitatis attribunt. Ita que committunt inuſticiam erga me pariter et erga ſe tanquam ignorantibus et excecatis ab amore proprio non agnoſcendo me in ſemetipſis. prout accidit illis iudeis atque phariſeis qui propter inuidiam et amorem proprium excecaverunt ſemetipſos et ideo non agnoſcerunt veritatem vix unigenitum filium meum. Ideo debitum ſuum nullo modo reddiderunt ignorantes vitam eternam que tunc inter eos erat ut ipſa veritas mea dixit eis. Regnum dei eſt. inter vos. Ipsi vero quod lumine rationis care-

bant quod utique perdididerant voluntarie quantum in eis erat mihi ſimiliter et ei qui mecum eſt unum debitum abſtulerunt vix honoris et glorie. Quare veluti ceci tam execrabilem inuſticiam commiſerunt ipſum obprobriose persequendo crudeliter vix ad mortem ignominioſe crucis. Similiter etiam iſti valde culpabiliter et iniuſte procedunt erga me et proximum atque contra ſemetipſos abſque miſericordia ſine diſcretione quacunque.

Quomodo per hanc et alia plurima quis incurrit in iudicium falſum. *Capitulum xxxv.*

Ex hoc ergo et alijs defectibus in falſum iudicium incidunt ut in antea tibi clarius aperiam. Ipsi quotidie ſcandalizantur in omnibus operibus meis que ſunt omnia iuſta et in veritate facta ſolum ex paterna caritate procedentia. Etiam hoc iniquo iudicio cum veneno ſuperbie pariter et inuidie calumnioſe redarguebantur ab impijs operantibus ſancta dilectiſſimi filij mei. Falſiſſime namque dicebant. hic in virtute belzebub eicit demonia. Sic huiusmodi peruerſi et iniqui fundati ſuper amore proprio imunditia polluti: ſuperbia inflati: avaritia et inuidia putridi atque corrupti ſibi met ipsis per impatientiam importabiles: per eccitatem et ignorantiam in diſcreti cum alijs iniquitatibus que ipsi frequentiſſime committunt quotidie ſcandalizantur in me pariter

Primum.

et in seruis meis mendose iudicando quod ipsi fecte virtuose viuant. Et hoc accidit eis eo quod cor eorum omnino putridum est unde procedit quod etiam gustus est infectus et alteratus. Quare dulcia iudicant velut amara et econtrario. Similiter opera bona iudicant esse mala et econtrario propter vitam eorum inordinatam opera mala iudicant esse bona. O cecitas humana cur attendere negligis dignitatem tuam? Tibi altitudine namque dignissima descendisti propter iniquitatem tuam ad statum infimum atque detestabilem. Dominum ego te feceram honorabilem: tu vero te fecisti seruum valde miserabilem: eligendo super te dominum vilioris domini quod eligere potueris versus peccati cuius te fecisti seruum. Et ita factus es talis qualis est illa res cui seruis. Et quod peccatus nihil est ergo tu nihil es effectus quantum ad gratiam. Abstulisti tibi vitam et elegisti mortem. huiusmodi dominium et vitam habuistis omnes ab unigenito filio meo de quo salutaris et gloriosus pontem ego feci uniuerso generi humano. Quia n. esset serui diaboli vos omnino liberavit ab ipsa seruitute sua. Ipsum unigenitum meum ordinavi fieri seruum ut vos a seruitute pessima liberaret. Imposui sibi obedientiam ut anihilaretur inobedientia perpetrata per adam. Semetipsum humilitauit usque ad mortem obprobriose crucis ut omnino superbia confunderetur. Omnia vicia sua sacratissima morte destruxit ita quod nullus

in veritate dicere potest pro aliquo delicto non esse satisfactum neque id esse impunitum. imo omnia fuerunt fabricata punita et anihilata super eorum corpore suo de quo tibi dixi quod feceraz ego quasi vineam in eadem ubi talia fabricarentur. hominibus omnia remedia prouidi ut si voluerit euadere possint valde faciliter eternam damnationem. Ipsi vero sanguines istius ita pretiosum vilipendunt ipsum conculcando pedibus affectus inordinati. Et hoc est iniustitia et iudicium iniquum et falsum de quibus arguitur: et etiam in die iudicij mundus arguetur. ut exprimere videbatur veritas mea dicens. paraclitus autem quem mittet pater in nomine meo ille mundum arguet de iniustitia et de falso iudicio. Tunc vero reprehensus erit quando spiritum sanctum super apostolos effudi.

De tribus reprehensionibus quarum vna est continua. Capi. xxxvi.

Queris carissima filia tres esse reprehensiones quarum vna fuit in aduentu sancti spiritus in discipulos ut iam dixi. Qui confortati a potentia mea et illuminati a sapientia dilectissimi filij mei plene fuerunt edocti cum eiusdem sancti spiritus plenitudine qui est vnus mecum et cum filio meo et per os illorum apertissime mundus est argutus cum doctrina mee veritatis. ipsi ceteris sequaces eorum agnoscetes veritatem quotidie mundum arguunt. hec est illa quotidiana re-

Tractatus.

prehensio qua mundum arguo: v3
euz efficacia sacre pagine seruis me
is illum arguentibus. Nam a spiri/
tu sancto lingue eorum crudite si/
unt atq3 diserte ad annuncianduz
veritatem meam: prout aduersari⁹
inimicus instruit atq3 disertus facit
in malum seruoꝝ suozu linguas:
v3 eorum qui per fluium vadunt
ad mortem. Hanc ergo reprehensio
nem dulcem z acceptabilez ordina/
ni mundo euz affectu magne pater
ne dilectionis in animarum salutē.
Itaq3 nemo potest excusare dicēs.
Ego non habui docentem vel argu
entem qz iam eis ostendi veritatem
aperte cognoscentibus virtutem z
vitium atq3 demonstraui premium
virtutum z execrabile detrimentū
vicioꝝ vt habeant in se timorem
z amorem sanctum cum displicētia
vicioꝝ z amore virtutum. Insu/
per ista saluberrima veritas nō ex
puit ostensa vobis per angelum al
quem solummodo ne quis inaniter
excusat se velit dicēs. Angel⁹ equi
dem impassibilis est atq3 beatus z
offendere non valet neq3 sentire po
test molestias huius corporis prout
z nos. hoc ablatum est nec aliquis
obponere potest qz monstrata fuit
ab vnigenito filio meo qui vere su
it idutus vestra mortali carne. Sz
etiam vtriusq3 seruis innumerū qui
virtuose secuti sunt huiusmodi veri
tatem: qui siue quales vel vnde fue
runt: Proculdubio creature mor
tales z passibiles: vt estis vos cum
impugnatione carnis aduersus spi
ritum a qua non fuit exceptus etiā

apostolus precipuus z electus pre/
co meus z alij plurimi sancti qui di
uersis modis impugnati fuerūt ad
augmentum virtutum z corone.
Tamen ita nati fuerunt in pecca/
to sicut z vos eodem educati cibo.
Et idem deus in presentī tempore
sum sicut eram tunc. Neq3 mea ma
nus infirmatur z infirmari non po
test aliquo modo quin omnia que
volo possim. Itaq3 subuenire: z pos
sum: scio: volo: paterna caritate om
nibus a me subueniri postulantib⁹.
Tunc ipso demonstrat aliquis a me
velle subueniri quando fluiū egre
ditur z vadit per pontem vlam at/
q3 doctrinam imitādo dilectissi
mi filij mei. Et ideo nullam excusa
tionem habent quoniam via demō
stratur eis z iugiter arguuntur: vn
de nisi se correrint dum tempus
adeſt in secunda reprehensione con
demnabuntur que fiet in vltima ex
tremitate: v3 in morte vbi iustitia
mea clamat dicens. Surgite mor
tui vēite ad iudiciū: v3 tu qui mor
tuus es ad gratiam atq3 mortū cor
porali propinquas exurgens veni
coram iudice summo cum iniusti
cia z falso iudicio tuo: cum extin
cto lumine fidei quod vtiq3 succen
sum z ardens extraxeras a sacro ba
ptismate: tu autem extinxisti cum
vento superbe pariter z vanitate
cordis. Ex his ordinasti tibi quodā
modo velum vnum: illud exponēs
ventis valde contrariis tue salutē.
Tentum, n. proprie reputationis
augebas z nutrebas cum veld per
uersi amoris propriū. Quare veld

Primum.

cissime curebas per finium delicia-
rum atq; mundane prosperitatis vo-
luntarie sequendo desideria carnis
atq; temptationes diabolicas. Ip-
se namq; diabolus cum velo tue vo-
luntatis inordinate navigare te se-
cit per decurrentem & mortiferum
fluentum & sic vna secum ad eterna
tartara merito peruenisti.

De secunda reprehensione in qua
reprehenditur de falso iudicio & in-
iustitia. Ca. xxxvij.

Lista secunda reprehensio filia
carissima iam est in facto quia
deuenit ad sue mortis extremitate
ubi non valet ultra remedium in-
uenire. Tunc. n. vermis conscientie
d quo tibi dixi qd erat excecatus amo-
re proprio incipit aperte videre. Na
iste in extremitate tali clare cogno-
scit euadere non posse manus meas.
Vnde valde rodendo semetipsum ar-
guit attendens ex defectu suo solu-
modo se deductum ad huiusmodi mi-
seriam intollerabilem. Si tamen eti-
am tunc anima lumen haberet cul-
pam agnoscendo propriam & in ve-
ritate peniteret atq; doleret: non
quippe propter penam quam se vi-
det incurrere: sed intuitu mei quez
offendit qui summa suz & eterna bo-
nitas adhuc inueniret in conspectu
meo misericordiam. Si vero mors i-
uaserit cum absq; tali lumine: vel
absq; spe sanguinis unigeniti filij
mei: sed tantummodo cum verme
conscientie siue propria passione do-
lendo magis de pena sua qd de meis

offensionibus indubitanter eterna
damnatione pnuictur. Tunc. n.
irremediabiliter a mea iustitia cor-
ripietur tam de iniustitia qd de fal-
so iudicio suo. Et non solum in gene-
rali prout est usus in omnibus ope-
ribus suis in mundo viuens implet:
sed etiam arguetur in particulari d
iniustitia & de iudicio falso quibus
est usus in hac extremitate sua: v3
iudicando falsissime: ponendo & esti-
mando maiorem iniquitatem suaz
ineffabili misericordia mea. hoc est
illud irremissibile peccatum cui non
parcitur in presenti seculo nec in fu-
turo quia detestabili modo contem-
pneret decreuit in estimabilem mi-
sericordiam meam. Nam amplius
ego detestor & abhominor hanc vlti-
mam eius iniquitatem qd omnia pec-
cata sua que prius in vita commisse-
rat. vnde noueris absq; dubitatio-
ne qd illa desperatio perfidissimi tu-
de displicuit amplius mihi simul &
unigenito filio meo qd illa crudelis-
sima proditio sua. Itaq; tales acri-
ter arguuntur de falso iudicio suo
pro eo qd estimauerunt esse maio-
rem iniquitatem suam qd sit diuina mi-
sericordia mea. Ex quo postea cum
demonibus irremediabiliter eter-
na punitione cruciantur. Insuper
arguuntur de iniustitia p eo qd ma-
gis de suo detrimento dolent qd de su-
is offensis qd me scis. Tunc. n. iniustis-
sime procedunt & iudicant non exhibendo
mihi qd meum est neq; sibi qd suum est.
Mihi namq; reddere debet affectuosus
amor & amaritudinem atq; cordis ve-
ra & tritonem offerendo mihi pp offensas

Tractatus.

contra me factas & ipsi faciunt op/
positum exhibendo sibi met amore
carnalis compassionis atq; dolore
amarissime pene quam ex culpa cō
missa prestolatur. Ergo aperte pa
tet eos iniustissime iudicare. vnde
merito de vtroq; puniuntur v3 de
falso iudicio pariter & iniustitia. Et
q; misericordiam meam ita contē/
pserunt exiēte iusticia crudelian/
dos eos ordinant vna cui serua cru
delissima sensualitatis eorum & in
vicio demone cuius tirānidi se spon/
te submiserunt vt sicut infimul of/
fenderunt ita puniuntur & excruti
entur infimul a ministris meis de
monibus quos ordinant iusticia
mea lictores ad puniendos omnes
iniquos.

De quattuor principalibus tor/
mentis damnatorum que cetera sub
secuntur. Cap. xxxviiij.

Alia carissima nulli creata
lingua penas in felicibus ista/
rum animarum enarrare sufficit.
Et prout ista tria sunt vitia princi/
palia: v3 amor proprius vnde pro/
creditur vana reputatio sue virtu
tis & inde subsequitur elata supbia
cum iusticia falsa & alijs impijs & i
mundis iniquitatibus que postea
secuntur: ita tibi dico q; quattuor in
inferno principalia tormenta reci/
piunt que cetera subsecuntur. Pri
mum ē q; ipsi benefica visione mea
se priuatos esse conspiciunt ex cul/
pa sua. Et in hoc inertimabili pena
excruentur & affliguntur intantum

q; si possibile foret ipsi potius elige
rent igne comburi videndo me q̄
omni cruciatu carere non videndo
me. Ista grauissima pena eis inno/
uat aliam v3 q; vermis conscientie
rodit animam incessanter attente
p̄siderando se priuatos visione mea:
pariter & angelica conuersatione so
lum ex defectu suo quem volunta
rie contra me cōmiserunt vnde se
fecerunt demonum conuersatione
dignos & eorum horribili visione.
Quorum aspectus omnem eis cru
ciatum mirabiliter augmentat at
q; duplicat. Et hec ē pena tertia. vnde
sicut in visione mei sancti semper
exultant & cum inertimabili gau
dio renouatur in ipsorum anima fru
ctus laborum quos in vita sua per
tulerunt amore mei atq; displicen
tia sui contemnendo semetipsos: sic
conuerso damnati miseri & infeli
ces ingiter inuoluntur in peccatis
atq; cruciatibus in aspectu demo
num. Nam illorum visione se cogno
scunt amplius & apertius q; cogno
scūt q; solummodo propter iordina
tam propriam voluntatē se dignos
huiusmodi visibili conuersatione fe
cerunt. Et ideo vermis conscientie
validius ardendo atq; cruciando ro
dit nec vnq; aliquo tempore morit
sue rodere desinit. Augetur etiam
eis amarissima pena q; demones vi
dent i propria figura que tm̄ ē hor
ribilis q; nullus hominum excogi
tare posset. Et bene recolis quando
semel eum in forma sua tibi mon
strauit quasi per lectum oculi: postq;
ad sensus corporeos restituta fuisti

Primum.

tu potius eligebas ire per unam viam igneam usque ad diem iudicii duraturam quam amplius cum intueri. Nihilominus licet eum ita videris in brevissimo spatio temporis adhuc ignorans quantum est horribilis. Quoniam operante divina iustitia horribilius videtur ab anima tartaro deputata: plus vel minus prout erigunt infelicitum animarum excessus. Quartum vero tormentum est ignis qui fugiter ardet consumi tamen nullo modo potest. Nam anima non est materialis que consumi possit sed est incorporea ideo non deficit in esse suo. Sed exigente divina iustitia sic ordinantur quod igne damnatorum anime comburantur afflicte sed non consumantur: tamen inextimabili pena semper affliguntur atque cruciatur plus vel minus: ut eorum demerita requirunt diversimode iuxta diversitatem iniquitatum eorum. Ista quattuor principalia tormenta plurima subiciuntur eorum intolerabili calore et inextimabili frigore atque lamentabili detinuit inaudito stridore. Sic igitur irremediabiliter eterna damnatione reprobi cruciantur qui post reprehensionem eis in vita sua factam de falso iudicio et iniustitia corrigere se noluerunt ut iam dixi: nec etiam in secunda reprehensione: usque in morte sperare voluerunt in me pariter et in sanguine filii mei dilectissimi non volentes de culpa contra me commissa quantumvis de sua pena quam subsequi culpam agnouerunt.

De tertia reprehensione que fiet in die iudicii. Capitulum xxxiii.

Nunc vero de tertia reprehensione que fiet in iudicio dicendum est ut aperte cognoscas quantum excecatus et ignorans homo se decipit ego declarabo te de reprehensione tertia: usque de generali et ultimo iudicio in quo animabus infelicitibus augetur et innotabitur amarissima pena propter visionem quam cum suis corporibus habebunt eius intolerabili reprehensione que generabit eis verecundiam confusibilem atque ruborem inextimabilem. Noueris ergo quod in nouissimo die iudicii quando veniet unigenitus filius meus in excelsa maiestate sua: ut orbem arguat et iudicet in potentia divina: non veniet velut pauperculus prout eo tempore quo natus ex virgine fuit et in stabulo reclinatus inter animalia: postea moriendo super ligno crucis: ut malefactor iter duos latrones. Tunc enim abscondi potentiam meam in eo permittendo ipsam velut hominem penas et obprobria tollerare. Natura tamen divina separata non erat ab humana natura: sed ego permisi quod ipse penas illas tolleraret ut verus homo ut ordinate satisficeret iustitie divine pro culpis vestris. In hoc autem ultimo iudicio non ita veniet: imo cum potentia magna personaliter arguet et iudicabit uniuersum orbem in equitate ita quod in conspectu suo omnis creatura contremiscent. Ipse vero iuste retribuet unicuique prout est

c in

Tractatus.

Vita sua operando promeruit. Re-
probi miserabiles & infelices ex aspe-
ctu iudicis huius tantum timorem
atq; terrorem habebunt q̄ lingua
carnis exprimere non valet. Iusti
vero timorem habebunt non quip-
pe seruitem sed filialem cum reue-
rentia & inextimabili gaudio. Non
q̄ in se facies immutetur immuta-
bilis. n. est nam est v. n. m. mecum se-
cundum naturam diuinam ac eti-
am s̄m naturam humanam ex quo
gloriose resurrexit a mortuis ipsius
facies est immutabilis: sed oculo re-
probi talis apparebit videbit. n. eū
eum oculo terribili: & obscuro prout
habet in semetipso. Sicut oculus in-
firmus de luce solis non videt nisi
tenebras: oculus vero sanus videt
lucem valde gratam atq; delectabi-
lem. Hoc vero non accidit ex desse-
ctu sine varietate solis: imo solus ex
defectu infirmantis oculi. Simili
modo damnati videbunt in odio &
confusione tenebrosa non ex desse-
ctu diuine maiestatis cum qua ve-
nit iudicaturus orbem: imo proce-
det ex eorum iniquitate perfida.

Quomodo damnati nō possunt
velle bonum aliquod vel optare.
Capi. xl.

Nantum est odium quod ha-
bent isti miseri damnati q̄ ip-
si non possunt velle siue desiderare
bonum aliquod nec quotidie bla-
semantes. Causa vero propter quā
r̄si nequeunt bonum aliquod appe-
spe patens est quia videlicet i mor-

te ligatur arbitrium liberum: vn-
de postea nemo potest aliquod op^o
meritorium operari. Ergo quicum-
q; moritur in odio eius graui culpa
peccati mortalis erigēte diuina in-
stitia semper in odio perseverat ob-
stinatus in illis iniquitatibus i quib-
us cum hora mortis inuenit quot-
tidie corrodendo semetipsum & au-
gendo sibi penam. Et precipue pro-
pter penas alienius creature de cu-
ius damnatione fuit in causa: pro-
ut aperte cognosces potes exemplo
diuisi epulōis i euāgelio notati qui
petebat ex gratia lazarum suis fra-
tribus in mundo strigē vt eis an-
nunciaret amarissimas penas eius
vt illas euadere possent. Hoc autē
ex caritate non dicebat: vel ex com-
passione fratrum quia priuatus erat
omni caritate neq; poterat optare
bonum in honorem meum: vel illo-
rum salutem eo q̄ ipsius vita finita
fuit in odio mei pariter & virtutum.
Sed ideo dicebat quia maior atq;
p̄cipalior extiterat inter eos & eos
vitiōse nutrierat in suis iniquitati-
bus. Cuius igitur ipse cognosceret eis
erhibuisse materiam & occasionem
eterne damnationis videbat augu-
mentum sue pene si deuenissent illuc
vbi quotidie se rodunt cum odio
quandocunq; vita finitur in odio.

De gloria beatorum. Capi. xli.

Sic anima iusti crescere quidē
in virtute nō valet licet in af-
fectu caritatis vita finita fuerit: sed
cum ea dilectione eius qua venit ad

Primum.

me semper amare potest et cum ea
 mensura remetitur ei. Quotidie
 me cupiens habere: iugiter haben-
 do me possidet atque fruitur. Ipsius
 ergo desiderium nunquam est vacuum:
 imo continuo plenum: quia dum au-
 de famescit habundantissime satu-
 ratur: saturata vero famescit: pro-
 cul tamen est a saturitate fastidius
 et omnis anxietas est a fame remo-
 ta. Semper vero gaudet in eterna
 mei visione participando in se bo-
 num illud ineffabile quod est in me.
 Quilibet habet in semetipso iuxta
 mensuram eius hoc est quod cum ea me-
 sura caritatis cum qua venit ad me
 cum eadem ei remetitur eo quod uniti
 fuerunt in caritate mea pariter et
 proximi sui. Unde quotidie gau-
 dent omnes et exultant in me. Quili-
 bet est in se particeps cuiuscumque gau-
 dii proximi sui cum affectu sinceris-
 sime caritatis ultra bonum uniuers-
 sale quo generaliter omnes exultant.
 Etiam cum angelica natura: beato-
 rum anime singulare festum iugi-
 ter habent precipue cum angelis il-
 lis cum quibus iuxta merita sua col-
 locate sunt sed varias virtutes quas
 in mundo principaliter habuerunt.
 Et licet omnes vinculo perfecte ca-
 ritatis indissolubiliter uniti sint ha-
 bent nihilominus iocundam atque fa-
 miliarum participationem cum quo-
 dam singulari gaudio cum his quos
 amore singulari dilexerunt in mu-
 do: et amore suo sancto crescebant in
 gratia semper augmentando vir-
 tutes: et vnus erat occasio salutis al-
 teri: vnde nomini meo resultabat

honorifica laus et gloria. Itaque post
 modum in vita durabili sanctus amor
 eorum non est imminutus: imo cum
 habundantia maiori felicitus inter
 se participant ultra gaudium atque
 bonum uniuersale ceteris a bonita-
 te mea concessum. Nec tamen existi-
 mes quod illud gaudium particulare
 de quo viri solum ipsi possideant: imo
 participatur ab omnibus cle-
 ctis atque ciuibus superne ciuitatis
 et etiam ab omnibus angelis. Cum
 enim anima sancta peruenit ad vnam
 eternam omnes beati participant
 illius anime felici beatitudine simi-
 liter et ipsa participat diuini felici bo-
 no. Non tamen intelligas quod illorum vasa:
 vel illius anime cresceant possint ultra: si-
 ne quod egeant amplius impleri quod plena sunt
 et ampliari non valent: sed habent vnā iocundam
 et exultationem quam recedat et renouat in
 eis cum gaudio subilo ex agnitione
 felicitatis illius anime. Nam atque pender at
 ipsa a pueritate terrena subla tam a
 misericordia mea cum plenitudine gratie.
 Sic igitur exultant in me propter illius anime bo-
 num quod a mea benignitate recepit. Et
 e converso similiter anima letat et exultat in
 me videns atque degustans pulchritu-
 dinem atque dulcedinem esse mee carita-
 tis in animabus atque spiritibus angelicis. Quo-
 rum affectuosa desideria coram maiestate
 mea quotidie clamant pro salute poti-
 orbis: pro eo eorum vita finita fuit in
 caritate primi quam penultimo non
 amiserunt: imo cum illa transferunt pro
 sanuam unigeniti filii mei ut in-
 fra tibi pandam. Itaque potes aper-
 te discernere quod etiam eodem gradu
 sine nexu dilectionis in quo finiunt

Tractatus.

illoꝝ vita permanent in eternũ. Ipsi sunt omnes ita voluntati mee cõformes q̃ optare vel velle nequeunt nisi quod ego volo quoniam ipsõꝝ arbitrium est ita ligatum vñculo caritatis q̃ hominis vita deficiente in statu gratie non potest vltra peccare. Et in tantum voluntas eius est voluntati mee conformis ⁊ vnita q̃ quauis in inferno parentes vnigenitum suũ aspiciant ipsi nulla compassione mouentur: imo valde contentantur illum videre puniri sine cruciari tanq̃ inimicũ meum. Et a me nunq̃ in aliquo vñserpantes habent eorũ desideria plena. desideria beatorũ appetũt in vobis viatoribus atq̃ peregrinis qui quotidiè curritis ad mortũ terminum videre meum honorem ⁊ in honoris mei desiderio salutem vestram affectuose peroptat ⁊ ideo quotidiè maiestatem meã pro vobis exorant. hoc autem ipsõꝝ desiderium ex parte mea semper impletur in quantum vos ignorantes ⁊ ingrati misericordiam meam acceptare velletis ⁊ ei eũ vñis iniquitatibus non obuiaretis. Beati quoq̃ desiderant habere votem corporũ suorũ: sed huiusmodi desiderium eos nullatenus affligit quam nis ipsa corpora non habeant imo gaudent ⁊ exultant in me quia certissime sciunt huiusmodi desiderium adimplendum. Et nõ affliguntur iterũ quoniam beatitudo eis non deficit: vnde nullam omnino penã inde recipiunt. Neq̃ tamen existimare debes q̃ post resurrectionem

glorificatio corporis amplioꝝ beatitudinem afferat anime q̃ si hoc esset vñq̃ sequeretur q̃ beati donec haberent corpora: suam beatitudinem haberent imperfectam quod esse nullo modo potest. nam eis nulla perfectio deficit. Itaq̃ corpus nõ afferet vel augetur anime beatitudinẽ: imo corpori dabit anima beatitudinem ex habundantia sua eũ in vltimo die iudicij vestietur idũmento proprie carnis quam habuit in mundo viuẽs. Sicut. n. anima creata est immortalis in me stabilita: sic in vnione tali corpus efficitur immortale perditq̃ sua corruptibili grauedine tenue sine corruptione fiet atq̃ leue. vnde corpus glorificatum per impenetrabilem murum transire potest nec vnq̃ offenditur ab aqua vel igne: nõ quippe virtute propria sed anime virtute quam ei gratis concessi ex ineffabili dilectione mea cum qua illaz ad ymaginem ⁊ similitudinem meam creauĩ. Oculus intellectus tui videre non sufficit: nec auris audire: neq̃ lingua narrare: neq̃ cor excogitare quãta beatitudo sit electorũ. O quale gaudium est videre contemplari ⁊ frui me qui sum eternum atq̃ summum bonum. O quãtam locunditatem habebunt vnacum corpore glorificato. qua tamẽ vsq̃ ad diem iudicij carendo nõ habent inde penam aliquam quoniam anima beatitudine perfecta repleta est: quam vñq̃ beatitudinem etiam corpori postea participabit vñ iam dictum est. Nunc volo tibi di-

Primus.

cere breue quid appiando super in-
effabili gaudio quod habebit cor-
pus beatorum in humanitate glo-
rificata dilectissimi filij mei que cer-
titudinem vobis impendit vestre
future resurrectionis. Unde iugi-
ter exultant in aspectu sacratissimo
rum vulnerum eius quorum cicat-
rices in corpore sancto suo recetes
apparent et ita conseruantur que
quottidie pro vobis in p̄spectu mee
diuine maiestatis misericordiam ac-
clamant et iustantissime postulant.
O es vna cum eo ineffabiliter exul-
tabunt et omnimodam conformita-
tem habebunt. Oculus cum oculo
manus cum manu atq; totum cor-
pus cum ip̄suis filij mei corpore. Co-
morantes in me stabitis in illo quo-
niam vnum est mecum. Oculus ta-
men vestri corporis in humanitate
dilectissimi filij mei dilectabitur. Et
accidit hoc pro eo q̄ ipsorum vita
finita est in dilectioe mee caritatis:
et ideo durabit in eternum. Non q̄
ip̄si possint vltra bonum aliquod
operari meritorium q̄ solum modo-
dum in mundo viuunt meritu; a-
cquiritur sine peccatur vt volunta-
ti cuiuscunq; placet cum arbitrio li-
bero. Sed in eo beatorum anime ga-
dent bono quod ex operibus eorum
factis in mundo secum attulerunt.
Isti non expectant cum timore ser-
uili diuinum iudicium: sed cum ala-
cri gaudio. Neq; dilectissimi filij
mei facies terribilis apparebit: vel
odio plena quoniam ipsorum vita
finita e in dilectione mea et in beni-
uolentia proximi. Itaq; certum est

q̄ mutatio faciei non erit in eo quo-
niam veniet in maiestate mea iudi-
caturus orbem vniuersum: sed i his
qui iudicabuntur ab eo. Quia vna
naq; apparebit cum odio et iustitia:
salua; p̄o cu misericordia et amore.

Quomodo post iudicium gene-
rale damnatis augetur pena.

Capit. xliij.

ALiqua tibi narraui de digni-
tate iustorum vt amplius agno-
scas miseriam impiorum atq; dam-
natorum. Hec e. n. alia pena repro-
bis videre beatitudinem iustorum
que quidem visio generat eis augu-
mentum penarum: et iustis: et electis
meis visio damnatorum e in augu-
mentum exultationis et imensi gau-
dij mee bonitatis intuitu quia con-
traria iuxta se posita magis luce-
scit: vt aperte videtur in albo et ni-
gro i tenebris et luce. Pena erit igitur
eis aspectus electorum et cu ama-
rissima pena die; vltimi iudicij pre-
stolantur eo q̄ aperte cognoscunt
penarum suarum futurum augu-
mentum. Et ita firmiter erit: quoni-
am i illa terribili voce. surgite mor-
tui venite ad iudicium anima reuer-
tetur ad proprium corpus. In iustis
quidem erit glorificatum: in repro-
bis autem erit eternaliter in infer-
no cruciatum: et intollerabilem ve-
recundiam et improprium habe-
bunt in conspectu tremendi iudi-
cis et omnium beatorum. Vermis
vero conscientie crudeliter arboris
interiora corrodet v; animam ac etiam

Tractatus.

exteriozem corticem: v3 corpus. Au-
dent improperium effusi sangui-
nis pretiosi pro sua redemptione
per soluti & opera mee misericor-
die que ipsis vnigenito meo medi-
ante feci tam temporalia quam spi-
ritualia. Et id quod obligabantur
in proximo facere neq; fecerunt vt
in euangello continetur. Etiaz val-
de terribiliter arguentur de crude-
litate quam erga proximum exer-
cuerunt cum ego magnam eis mise-
ricordiam impenderim. Item de sa-
perbia cordis eorum: amore proprio
& imunditia pariter & auaritia. In
morte sua solum eorum anima repre-
hensa fuit: in iudicio vero generali
simul anima euz corpore redargue-
tur quia corpus associavit animaz
& ipso mediante fecit anima bonum
vel malum sicut voluntati proprie
placuit: Omnis operatio bona siue
mala mediante corpore perpetrat.
Et ideo carissima filia valde pgrue
remuneratur electi mei gloria & in-
finito bono cum corpore glorificato
simul & anima prout in simul amo-
re mei laborauerunt. Et ita redde-
tur iniquis eterna pena vt i anima
crucietur vna cum corpore quo me-
diante peccata perpetraverit. Ip-
sis ergo renouabit amarissima pe-
na reassumpto corpore i aspectu di-
lectissimi filij. Misera quoq; sensua-
litas eorum cum imunditia sua
confusibiliter arguetur attendedo
naturam humanam in yesu christi
corpore diuine nature conformata
& vnitas in puritate maxima super
choros omnium angelorum exalta-

tam. Et iniqui se vident ex eorum
solummodo defectu in pfundo tar-
tari sic immensos. Immensam vero
dei misericordiam considerant in ele-
ctis & iustis habundantissime super-
fluere qui recipiunt agni sanguinis
effusi fructum & apertissime vident
penas omnes quas illi amore por-
tauerunt in corpore glorificato sta-
re velut ornamentum: vel auri frisi-
um in panno seu vestimento no qui-
dem virtute corporis: imo solum ex
anime plenitudine que corpori fru-
ctum laborum suorum representat
quoniam eam associavit in operib;
virtuosis. Itaq; fructus huiusmodi
laborum ab extra demonstratur vt
in speculo facies hominis apparet
modo predicto. Dum igitur atten-
dunt isti miseri tenebrosi tam erce-
lentem dignitatez qua priuati sunt
ipsi propter iniquitates eorum au-
getur eis amarissima pena & intolle-
randa confusio quoniam in corpori-
bus eorum aperte signa demonstra-
tur iniquitatum suarum quas in se-
culo comisserunt. Unde quotidie
cruciantur. In illo namq; terribili
verbo quod audient ite maledicti i
ignem eternum: ibit anima euz cor-
pore simul ad conuersationem atq;
societatem demonum absq; reme-
did cuiuscunq; spei & sic circumuo-
luti cum omni putredine totius or-
bis vnusquisq; per se diuersimode se-
cundum varias iniquitates eorum.
Auarus. n. inuoluet in auaritie pu-
tredine quam inordinate dilexit &
igni comburetur vna euz vana ma-
di substantia. Crudelis vero cum

Primum.

sa crudelitate: et immundus cum
immunditia putride conscientie sue
valde fetentis. Inustus cum impij
sua iniustitia sua: inuidus cum in-
uidia qui proximum oderunt cum
odio suo. Qui semetipsum amore p-
prio et inordinato dilexerunt: unde
processerunt alia mala quoniam est
velut origo atque principium aliarum
iniquitatum elata superbia socian-
te: perpetuo cruciabuntur igne cum
atrocissima pena. Itaque omnes in
gradu suo puniuntur indubitanter
in anima simul et in corpore. Sic er-
go miseri peccatores ambulantes per
inferiorem viam fluminis: qui no-
luerunt de suis iniquitatibus in ve-
ritate penitere neque misericordiam
meam acceptare quae ego libenter
eis impendissem perueniunt ad me-
dianorum ianuas eo quod imitati sunt
diaboli doctrinam qui est pater om-
nis iniquitatis atque mendacii. Un-
de per eum tanquam per ianua suam
omnes iniqui transiunt per quam
transiunt ad eterna supplicia per-
ducuntur sicut iam dixi. Sic econ-
uerso filij et electi mei per superio-
rem viam videlicet per pontes am-
bulantes imitati sunt viam verita-
tis ideo veritas est ipsorum vera ia-
nuam. Et ideo veritas ipsa mea di-
xit. Nemo potest venire ad patrem
nisi per me. Ipse quidem est via et ia-
nuam per quam ambulare atque per-
transire debent omnes electi ut quie-
scere valeant in me mari pacifico.
Sed illi reprobi miseri transire vo-
luntarie decreuerunt e contrario per
viam obscuri mendacii ubi mortu-

am aquam intenerunt. Et ad illam
ipse demon eos inuitat quasi dicat.
Quicumque sitit et aquam mortuam
habere desiderat veniat ad me: quia
sibi dabo satis et bibat iuxta libitum.
Et ipsi veluti stulti et omnino ceci-
quia, fidei lumen amiserunt volun-
tarie sequuntur illum et non aduer-
tunt neque considerant horribile pre-
cipitium suum.

De utilitate temptationum et qua-
liter anima in mortis extremitate
gustat et intelligit locum ei deputa-
tum etiam antequam a corpore separe-
tur. Capitulum xliij.

Etiam intelligere debes quod ip-
se diabolus est veluti lictor at-
que minister a mea diuina iustitia con-
stitutus et ordinatus ad cruciandos
omnes iniquos qui me miserabiliter
offenderunt. Sed in mundo per-
mittendo concedo ut hominibus fre-
quentissime temptationes atque mo-
lestias inserat non quidem ut ho-
mines in tali bello succumbant: sed
ut in bello vincant et postmodum a
me recipere coronam glorie per victoria
mereant et iterum virtutem exprimentes per-
ficerent. Non enim coronabitur nisi qui legitime cer-
tauerit. Quia non oportet expauescere per
quicumque temptationem diabolicam: vel ali-
am tribulationem sine bellum undecum-
que procedat quam deus ego roboro iugiter
atque voluntatem hominis in sanguine dile-
ctissimi filij mei fortificanti quam vicini non
valet a quocumque demone vel alia
creatura nisi sponte consentiat quam est
vra vobis a me processa cum arbitrij

Tractatus.

libertate. Cū hac ergo libertate potestis voluntatem ipsam inclinare seu refrenare iuxta libitum vestrū. Et ista gratiose concessi vobis velut inexpugnabilem armaturā. Quādo vero sponte peccatum acceptatis armaturam vestrā in manu diaboli ponitis: et iste gladius ē cū quo vos percutit et occidit. Si vero gladius iste voluntatis in manu diaboli nō exhibetur: voluntarie v3 acceptando temptationes atq; molestias eius: homo nunq; offendetur ab aliqua peccati mortalis occasione cuiuscunq; temptationis vel molestie proueniens vnde cunq;: imo fortificabitur inde si oculus intellectus apperuerit ad videndam et intelligendam caritatem meam vere paternam que permittit huiusmodi temptationes solus vt homines in se virtutes acquirant et in eis experiantur. Ad virtutes vero non puenitur nisi mediante cognitione proprie fragilitatis atq; mee bonitatis et ista cognitio perfecti^o acquiritur tempore temptationis q̄ tempore consolationis et quietis: q; tunc apte cognoscit se per se non esse: q; se liberare non valet ab illis molestiis quas vtiq; vitare vellet et illis omnino carere: me vero cognoscit in voluntate sua que fortificatur a bonitate mea quare non acquiescit illis molestiis atq; temptationibus: et q; prudenter aduertit q; ego concedo sibi propter utilitatem eius ex caritate mea: diabolus. n. infirmus ē et omnino nihil agere potest nisi quātum ego sibi concedo. hoc autem ei

concedo non ex odio vestri: sed ex caritate paterna sicut ias dicit: non vt in bello huiusmodi succumbatis: s; vt in bello tali triumphus obtineatis et vt ex inde veniatis ad veram cognitionem vestri atq; mee bonitatis et vt virtus experientia probetur que proculdubio non probatur nisi per oppositum eius. Ergo diligenter attende q; demones esse confitui et ordinari ministros meos vt impios atq; reprobos in inferno crucient et in mundo temptationibus atq; molestiis electos exerceant: vt virtutes in anima probentur: quibus intentio diaboli non sit: vt virtus in vobis augeatur sine probetur: quia caritate priuatus est: imo iuxta posse laborat vt omni virtute priuemi: hoc autem agere nullo modo potest nisi velitis ei consentire. Nunc videre potes hominis amentiam qui vult esse debilis: vbi factus ē a mea bonitate fortis atq; robustus: et ipsemet voluntarie se ponit in manibus inimici sui crudelissimi qui quotidie querit anime sue mortem eternam. Unde volo te nosce q; ex quo sponte reprobi se demoniace seruituti subiecerunt in vita: postmodū in extremitate mortis existentes ipsi sub huiusmodi crudeli dominio si expectant aliud iudicium a me: sed ipsimet sui iudices existunt a conscientia compellente. Quare veluti desperati festinant ad eterna supplicia. Et anteq; ingrediantur infernum in extremitate mortis illum amplectuntur cum odio cuiuslibet virtutis et cum demonibus quos in domi

Primum:

nos elegerant pro pretio suorum operum habent infernum: sicut eorum iusti et electi mei postquam imperfecta virtute vixerunt ad mortis extremitatem aducti: vera caritate succensi cum oculo perfecte fidei: cum firma spe fructiferi sanguinis agni: vbi unigeniti filij mei vident illud eternum premium eis a me preparatum et cum vere dilectionis beneficijs amplectuntur astringentes amoris amplexibus me summu[m] et eternum bonum in hac extremitate: sicque vitam eternam affectuose degustant antequam egrediantur a corpore mortali. Alij vero qui vitam in quadam duxerunt caritate communi et non in tanta perfectione venientes ad ultimum vite misericordiam meam amplectuntur cum eodem lumine fidei atque spei prout habuerunt illi perfecti sed imperfecte. Qui licet imperfecti fuerint astringerunt: tamen affectuose misericordiam meam existimantes et intelligentes valde maiorem esse diuinam misericordiam omnibus offensionibus eorum. Peccatores autem iniqui faciunt oppositum quia cum in remedabili desperatione et odio crudeli vident et amplectuntur locum sue damnationis ut iam dixi. Itaque nec electi: neque reprobi prestolantur indicari sed in egressu suo corpore quilibet videt et intelligit et quasi possidet ei locum assignatum etiam antequam a corpore fuerit anima separata. Nam anime damnatorum egrediuntur cum odio atque desperatione. perfectorum vero cum amore et lumine fidei et cum vera spe

sanguinis agni: imperfectorum autem cum misericordia et cum eadem fide perueniunt ad purgatorium.

Quomodo diabolus homines decipit sub alicuius boni colore.

Capitulum xliij.

Tibi tibi diabolus ad aquas mortuam homines inuitare vbi ad illam quas ipse pro se possidet illos excecando cum delitijs atque mundi statibus: et cum decipula vel hamo terrene delectationis eos incautissimè capit sub colore boni. Nam aliter eos capere non posset nisi viderent: vel iudicarent inuenire bonum aliquod proprium vel aliquam delectationem proculdubio se capitulo nullo modo permetterent. Naturaliter. n. anima quotidie bonum habere desiderat. Sed anima propter amorem proprium excecata non intelligit nec agnoscit vbi sine quod est verum et appetibile bonum quod anime prodest et corpori. Et ideo diabolus astutus et iniquus attendens animam excecata[m] ab amore proprio sensitivo sibi proponit varias delectationes cum aliqua bonitate vel utilitate coloratas vnicuique secundum gradum eius et secundum vitia principalia in quibus viderit aliquem irretitum vel inclinatum. Aliud. n. anteponit vni seculari et aliud vni religioso. Aliud in prelatura positus et aliud in sublimitate secularis domini collocatus et ita de ceteris. Ista tibi narrat: quia tibi dicam de his qui per fluvium ambulantes in eo se sub

Tractatus.

mergunt. Imprudentissime proce-
dunt nullum omnino respectum ha-
bentes nisi solum ad semetipsos cuius
iniquo amore proprio meas offensio-
nes vilipendendo quorum exitum
in parte narraui. Nunc autem aper-
te tibi monstrare volo quomodo se-
metipsos in veritate decipiunt: quod
volentes effugere penas incidunt in
penas: quod videtur eis quod labor excel-
sius esset eis in seruitio meo: vix am-
bulando per pontem a dilectissimo
filio meo fabricatum et ideo se sub-
trahunt a parua spina territi: hoc ac-
cidit eis: quod sunt excecati penitus: et
ideo non vident veritatem nec agno-
scunt illam. Sicut in principio vite
sue narraui tibi quando me ro-
gabas ut ego misericordiam orbi sa-
cerem homines extrahendo de tene-
brosis peccatis eorum. Nosti quod ostē-
di me tibi sub figura cuiusdam arbo-
ris cuius non videbas principium:
neque finem nisi quod videbas radicem
terre unitam: et hoc innuebat unitio-
nem nature diuine cuius humana ve-
stra natura. Iuxta stipitem arboris
videbas aliquas vepres paruas quod
rum horrore sine terrore cuius pro-
prie sensualitatis amatores elonga-
bantur atque recusabant arbori pro-
pinquare currentes ad quendam
monticulum corticis frumenti sine
quisquiliarij. In quo declarauit te
quod omnia mundi delectamenta signi-
ficabantur. Ille frumenti cortices
apparebant esse frumentum et tamen
non erant. Quare videbas animas
illuc euntes ibi fame perire. Multe
vero cognoscentes mundi fraudes

atque defectum indilate redibant ad
arborem transeundo spinas et vepres
illas: vix deliberationem voluntatis.
Que deliberatio prius fiat vide-
tur esse vna spina pungens in sequē-
do viam veritatis et salutis: quia pu-
gna quedam exercetur inter consci-
entiam atque sensualitatem. Sed quā-
do cum odio sancto et displicentia sue
sensualitatis virili corde deliberat
dicens. ego volo sequi Iesum christum
crucifixum: vepres siue spinas illi-
co calcat illesus et inuenit admirabi-
lem indilate dulcedinem prout illo
tempore tibi narraui tamen ampli-
us vel minus iuxta dispositionem
atque sollicitudinem ipsorum. Et ut in-
dixi tibi ego sum deus vester immo-
bilis neque mutus: nec ab aliquo qui
velit ad me venire me subtrahere sed
omnibus ostendi veritatem: natu-
ram diuinam inuisibilem ordinan-
do visibilem. Etiam eis ostēdi quid
est aliquid amare sine me. Sed ipsi
velut excecati penitus a nube amo-
ris proprio inordinati neque me neque
se cognoscunt. Vides aperte quan-
tum se decipiunt: quia potius vo-
lunt fame perire quam paucas vepres
pertransire. Nemo quippe potest
absque pena in presenti vita stare ne-
mo sine cruce pertransit exceptis il-
lis qui per viam superiorem vadunt.
Non tamen euadunt omnem pe-
nam: sed huiusmodi penam existimant
sibi fore refrigerium. Et quia pro-
pter peccatum ad mundum huma-
no generi spinas atque tribulos ger-
minavit et iste procelosus flumens ve-
luti quoddam inquietum mare pe-

Primus:

viculose fluxit ideo vobis ordinani
pontem de quo tibi dixi ne perire /
tis in ipso flumine. Nunc videre po-
tuisi qualiter ipsi se decipiunt cum
inordinato timore: et quia sum deus
vester qui non mutor nec sum per-
sonarum acceptor: imo virtutis at-
que sancti desiderij. Et sic autem vidi
isti presertim in illius arboris et co-
grua figura.

Ostenditur qui sunt illi quibus
minime nocet spine quas mundus
per peccatum germinavit. Capi. xlv.

Nunc vero tibi monstrare de-
creui qui sunt illi quibus ve-
res et spine quas propter peccatum
iste mundus germinavit inserunt
damnum et quibus non. Et quia iam
tibi monstravi damnationem ipso-
rum una cum bonitate mea et etiam
vidisti qualiter ipsi decipiuntur a
propria sensualitate sua nunc atten-
de diligenter quod ipsi solum offendun-
tur ab huiusmodi spinis. Nemo vi-
uens in mundo pertransire potest abs-
que pena corporali siue mentali. La-
bozem quippe corporalem etiam ele-
cti mei tollerant eorum vero mens
est omnino libera: quia non habet
afflictionem de labore siue quacun-
que pena pro eo quod eorum voluntas in
omnibus est conformis et unita vo-
luntati mee que voluntas est illa res
unde procedit afflictio siue pena. hinc
non affligitur homo vel habendo quod
habere nollet: vel non habendo quod
habere vellet. Ablata vero volunta-
te propria pacifice quiescit. Igitur

isti discordes a voluntate mea sunt
illi qui corporaliter atque mentaliter
affliguntur. Nam et in mundo viventes
aram inferni degustant sicut converso
sui mei gustant aram eterne vite. An-
de noneris quod valde singulare bonum
beatorum est hinc voluntatem plenam omnium que
desiderant. Ipsi cupiunt hinc me: cupie-
tes non me gustant fruunt atque possi-
det absque rebellionem quacumque: quia
deposuerunt in morte corporis gra-
vedinem atque molestiam: unde sen-
tiebant impugnationem atque bellum
contra spiritum. Corpus enim erat eis
obstaculum ne perfecte cognosceret
veritatem et impediabat eos ne me
facile ad faciem videre possent. Post-
quam autem anima deposuit onus corpo-
ris voluntas est omnino plena: quia de-
siderantes videre me quotidie me
vident in qua visione felicissima bea-
tudo vestra consistit. Videntes agno-
scunt et agnoscentes amant et amantes
gustant me summi et eterni bonum in
quo gustu satiant cum plena refectione
voluntas eorum. id est desiderium quod habent vi-
dendi et agnoscenti me: quia desiderantes
habent et habendo desiderant. Et ut iam dixi
peccatum est ab omni pena tale desiderium et omne
fastidium a tali sacietate remotum. Ita
quod sui mei principaliter beatitudinem glo-
riosa proficiunt videndo: cognoscendo
et amando me: quod quidem visio replet eo-
rum voluntatem habendo quicquid exo-
ptat et ita satiata quotidie reperit-
tur. Et ideo tibi dixi quod vitam eter-
nam gustare precipue consistit in hoc
ut voluntas habeat omne quod optat
Noneris tamen quod ipsa solummo-
do videndo cognoscendo et amando

Tractatus.

me satiatur ut iam dixi. Etiam igitur in hac vita presenti gustat aram eterne vite gustando illud de quo postea satiatur. Gustatur autem haec ara vite durabilis in presenti tempore bonitatem meam in se videndo et in agnoscendo veritatem meam. Ista vero noticiam habet intellectus illuminatus in me qui est oculus anime. Sic autem oculus pupillam habet alme christiane fidei: et lumen huiusmodi fidei facit agnoscere pariter et imitari viam atque doctrinam veritatis: ut incarnati verbi dilectissimi filii mei. Nullus enim absque pupilla fidei christiane videre potest nisi sicut homo qui formam habet oculi sed pupillam que videre facit hominem habet uno paniculo coopertam. Sic oculus intellectus loco pupille fidem habere debet: super qua si panus infidelitatis ortum habens ab amore proprio superponatur recte videre non potest. Formam habet oculi sed minime lumen quia semetipsum illo privavit. Itaque vides quod serui mei videndo cognoscunt et agnoscendo diligunt et amando perdunt voluntatem omnem propriam et abnegant. Privati vero voluntate propria subito voluntatem meam induunt que non querit et optat nisi sanctificationem vestram. Et indilate retrocedunt ab inferiori via ponte ascendentes vepresque virili corde calcantes illesi pertranscunt absque nocumento quocumque quia pedes affectu eorum voluntate mea calciati sunt et valde munditi. Et ideo dixi tibi quod ipsi penam habebant corporaliter:

sed non mentaliter quia sensitiva voluntas in eis omnino mortua fuerat que penam infert atque mentem hominis affligit. Ablata voluntate propria subito pena fugatur ab homine. quare tollerant omnia cum affectuosa reuerentia reputantes ad gratiam singularem amore mei cruciari nec optant aliquid nisi quod ego volo. Unde si eos verari permitto multis et variis diabolicis temptationibus ut in virtute probentur: ipsi cum voluntate firma resistunt quam in me fortificatam habent et cum humilitate profunda se reputant indignos omni quiete: sed afflictione dignos. Et ita eius sancto gaudio pertranscunt et eius vera cognitione sui vitando penam omnem afflictivam. Si vero permitto quod homines eos persequantur: vel eis volo concedere corporalem egritudinem vel inopiam temporalium: vel ut a statu suo deiciantur in mundo vel eis auferre filios vel alias creaturas quas affectuose diligunt. que quidem omnia spiritus videntur et vepres quas post peccatum a terra germinavit: omnia cum lumine rationis atque fidei sancte patientissime tollerant: attendentes quia summa sum bonitas: neque velle possum nisi quod bonum est et intuitu boni concedo totum amore paterno motus et non ex odio. Postquam autem in me perfectum amorem agnouerunt ad semetipsos oculum vertunt defectus proprios vere cognoscentes. Et eius lumine fidei cognoscunt aperte quod nullum bonum erit absque pac-

Secundus.

mis et omnis culpa sine dubio puni-
tur. Diligenter et attendunt quod om-
nis culpa quantumcumque leuis ap-
pareat esset infinita pena digna: quo-
niam est contra me perpetrata qui
sum bonum infinitum. Et acceptat
a me pro singulari gratia quod in vita
presenti eis velim iniungere penite-
ntiam atque disciplinam eo quod tempus
est finitum et breue. Igitur isto mo-
do et contritione cordis pro suo pec-
cato satisfaciunt et cum perfecta pa-
tientia meritum acquirunt: eorum
vero labores a me postea remuneran-
tur eterno premio. Etiam aperte co-
gnoscunt quod omnis labor vite presen-
tis est valde breuis ex breuitate tem-
poris. Tempus vero quod habetis
est vnus punctus: vix presens istans
quod preterito caretis nec futurum ha-
betis Ergo deficiente vobis tempo-
re pariter et omni pena caretis et ita
quelibet pena in vita presenti bre-
uis est. Ipsi tollerant omnia pacien-
tissime calcantes huiusmodi spinas
illesi: quod non offenduntur neque tan-
guntur ab eis eo quod ipsorum cor alie-
num est ab eis amore sensitiuo con-
tempso et vnitum est in me per affe-
ctum vere caritatis. Ergo manife-
ste patet quod isti gustant arram eter-
ne vite dum etiam in mortali cor-
pore viuunt. Stantes in aqua non
madescunt nec aliquo modo balnean-
tur per vepres atque spinas acutissi-
mas illesi pertranscunt nullum ac-
culeum inde sentientes: quod nouerunt
me summum bonum sibi perquiren-
tes ubi reperire potuerunt: vix in
vniuerso filio meo.

De malis procedentibus ex cecidi-
tate intellectualis oculi et quod bona
facta in peccato mortali non valent
ad vitam eternam. Capitulum xvi.

Hoc vtiq; tibi declarandus du-
xi ut apertius agnoscas qua-
liter isti gustant arram inferni quo-
rum audisti deceptionem erroneam.
Modo vero subiungam: vnde pro-
cedit haec erronea deceptio et qualiter
arram inferni gustant. Hoc autem
accidit eis quoniam oculum intelle-
ctus habent excecatum cum infide-
litate quam ab amore proprio tra-
xerunt: quod put omnis veritas acqui-
ritur ab homine cum lumine vere
fidei: sic econuerso mendacium atque
deceptio cum infidelitate conqui-
runtur: de illorum infidelitate lo-
quendo qui sanctum baptisma rece-
perunt in quo pupilla fidei fuit oculo
intellectus imissa. Qui tempore
discretionis aduentente si se postmo-
dum in virtutibus exerceant ipsius
fidei lumen in anima sua conseruant
et exinde virtutes viuas atque reales
operantur in proximo fructifere pa-
riendo. Sicut accidit in muliere que
parit infantem viuum quem ita vi-
uentem iocundo corde spolio repnat:
ita faciunt isti qui virtutes viuas mi-
hi representant qui sum anime spolio
sus. Cuius oppositum isti miseri faci-
unt. Adueniente namque tempore di-
scretionis ubi deberent exercere lu-
men vere fidei virtutes cum vita gra-
tie pariendo et ipsi pariunt eas om-
nino mortuas. Mortue quippe sunt
eo quod ipsorum opera facta sunt in pec-
f

Tractatus.

cato mortali: qz priuati sunt ipso lumine fidei. Habent utiqz sancti baptisimi formam: sed minime lumen quo priuati sunt: qz nubes peccatorum amore proprio patratourz oculi pupillam: vnde virtuose videbāt operari. His qui fidē absqz virtuos operibus habent apertissime dicitur: qz fides corū est omnino mortua. Unde sicut ille qui mortuus ē videre nequit ita nec oculus habēs pupillam opertam non videt neqz cognoscit semetipsum: neqz suos defectus: neqz bonitatem meam aqua suam habuit esse z omnem gratiaz fūdātam super esse. Et: qz non agnoscit me: neqz se non odit in se propria sensualitatem: sed inordinate diligit eam querēdo quottidie suo appetitui satisfacere: sicqz pariter omnes filios mortuos: v3 multa peccata mortalia cōmittendo. Ne quoqz non amat: z ita me non amando: nec etiaz illud quod ego diligo diligit: v3 proximus eius. Neqz delectatur operari que mihi grata sunt z accepta: v3 veras atqz reales virtutes de quibus habeo complacentiam illas in vobis videndo non ex utilitate mea: qz mihi nullo modo prodesse potestis: qz suus deus vester z non indigeo bonorum vestrorum. Omnia namqz creata sunt a me solum excepto peccato: qz nihil ē. Et animam gratia priuando se repperit quoqz esse me priuatam qui sum omne bonum. Itaqz propter utilitatem vestram virtutes mihi placent in vobis: vt inueniā: vnde vos eterno p̄mio remunerare valeam in me

vita durabili. Vides ergo fidē istorum esse mortuam: qz non habent opera: nam opera que faciunt: licet in se bona sint non tamen eis valēt ad vitam eternā: qz vita gratie priuata sunt. Nihilominus operari bonum etiam absqz gratia nunq̄ intermitti debet qm̄ omne bonū a me remunerabitur: vt etiam omnis culpa tempore suo punietur. Bonum qd̄ homines operantur in statu gratie: v3 absqz peccato mortali valet ad vitam eternam acquirendam: illud vero quod operantur in culpa mortali proculdubio non valet ad vitam eternam tamen a me diuersi mode remuneratur. Nam aliquando prestolo eos gratiose tempus cōmodando: vt emēdare valeant: vel eos in corde aliquoruz seruorū meorum imprimo vt pro illis humiles atqz continuas orationes in conspectu meo fundant quibus interuentibus a me gratiaz obtineant: vt a suis iniquitatibus egrediantur. Quando vero non acceptant gratiam huiusmodi cōmodati temporis nec etiam fructum illarum orationum: aliquando remunerō tales in habundantia rerum temporalium. Et his accidit sicut vitulo sine porco qui satis impignatur: vt ad macellum postea congruentius adducatur. Ita continget istis qui quottidie recalcitrauerūt volūtati mee: tamen aliqua bona faciunt non in statu gratie: sed in peccato mortali nec acceptare voluerunt gratiaz cōcessi temporis: nec orationes pro eis effusas: nec alios modos quibz eos

Secundus.

Gratiōse vocant multotiens: vt ope
ra sua bona facerent in statu gratie
velut reprobi nisi se correrent vl/
tūno punientur eterno supplicio.
Interim vero mea bonitas p par/
tis illis bonis que fecerunt in tali
statu remunerat eos ī tali minima
compensatione: v3 diuitiarum hu/
iusmodi temporalium. Itaq3 valde
decepti sunt. Quis eos decepit: Ip
somet q3 sponte lumine viue fidei se
prinauerūt. Et veluti ceccati pal/
pantes inherēt solum his que tan/
gunt. Et ideo nihil vident nisi ocu/
lo tenebroso. q3 pauerunt affectum
suum solum in his trāsitorijs 7 ideo
decepti sunt. Ipsi dīrecte faciunt
veluti stulti qui respiciunt 7 vident
aurum solummodo: sed minime ve
nenum quod ibi latet 7 occidit icau
tos. Unde noueris q3 ista mādana
cuz oblectamentū eorum quantum/
cunq3 grata videātur absq3 me pos
sessa vel acquisita: sed cum amore p
prio 7 inordinato dīrecte portant
7 habent in se scorpionum effigiem
7 figuram vt in pīcipio vite tue p
illam arboris figuram: ego tibi mō
strauī dicens q3 ante se portabāt au
rum post tergum autem venenum.
Neq3 venenum erat absq3 aurō ne/
q3 aurum absq3 veneno. Aurum ta
men erat in aspectu primo: nec ali/
quis homo se tueri poterat a vene
no: nisi tantum illi qui erant illumī
nati lumine vere fidei.

| Quomodo pcepta seruari non
possunt nisi seruentur etiam cōsilia
7 qualiter in omni statu deus acce/
ptat bonam hominis voluntatem.

Cap. xlvij.

Lam tibi dīxi q3 isti sic illumī/
nati cuz gladio bicipiti: v3 cū
odio vitiorum 7 amore virtutum ī
tui n mee dilectionis a se pcedē/
bant venenū proprie sensualitatis
7 voluntatis. Et cum lumine ratio
nis acquirebant: possidebant atq3
tenebant aurum in his temporalī/
bus. s. qui retinere ea volebāt. Qui
vero magna volebant vtī perfectio
ne mētaliter 7 actualiter omnia cō
temnebant. Isti sunt omnes illi qui
consilium perfectionis a mea veri/
tate traditum actualiter obseruāt.
Alij vero qui possident hec ex terio/
ra sunt illi qui pcepta quidem ob
seruant actualiter consilia vero mē
taliter: sed non actualiter obseruāt.
Et quia consilia ligata sunt 7 conne
ra cum pceptis ideo nemo potest
obseruare pcepta quin etiam con
silia seruet: non actualiter: sed men/
taliter. v3 huiusmodi possidendo vī
uitas cum humilitate nōn cuz ela/
ta superbia possidendo non tanq3 p
prias: imo tanq3 a mea bonitate si
bi cōmodatas ad vsum vt in verita
te sic est. Unde tantum habetis q3
tum ego vobis impendo 7 etiam tā
to tempore relinquo vobis quan/
tum video vestre salutī conuenire.
Et isto modo vos vtī debetis: 7 ita
quisquis mādatū obseruat: v3 amā
do me super omnia 7 proximum tā
q3 semetipsum: viuūt cum liberta/
te cordis 7 eas ex affectu contem/
nūt 7 vilipendūt: ac licet actualiter

Tractatus.

cas possideat tñ volūtatī mee nullo modo contradicit. Obseruant quoq; consiliū ex affectu mentis. quē a se preciderunt venenum amoris ī ordinatī. Tales in cōmuni caritate morant̄. Illi vero qui seruat̄ actua/ liter atq; mentaliter p̄cepta pari/ ter z consilia sunt in statu perfecte caritatis. Et cum vera simplicitate seruant veritatis mee: v3 yesu chri/ sti consiliū exhibitum inueni pe/ tenti quid agere deberet: vt vitam eternāz obtinere posset. qui audiuit obserua mandata. Quo respondente: ita iam feci ei veritas ait. Si vis esse perfectus vende quecunq; possi des z da pauperibus. Iuuenis vero contristatus est. qz diuitias adhuc amore nimio possidebat: ideo cōtri/ status est. Sed isti perfecti consilia realiter obseruant: mundum z om/ nes diuitias ei⁹ affectuose relinque/ tes: macerando corpus cum absti/ nentia: vigilia z oratione continua. Illi vero qui viuunt in caritate cō muni non relinquendo diuitias eo rum actualiter non priuant̄ ex hoc eterna vita: qz non obligant̄ ad hoc ex p̄cepto: sed si volunt eas habē/ do possidere faciunt: vt iam dixi. Nec offendunt illo modo tenendo: quoniā omnia bona sunt a me crea ta qui sum eterna z summa bonitas in obsequium creaturarum: meatū que rationem habent z non vt ipse delicijs mundi seruiant. Et si placet illas habendo possidere non optan tes ascendere huiusmodi gradum perfectionis habeant atq; teneant nō tanq; domini s; tanq; serui mei

Desiderium eorum mihi debent of ferre cetera vero possidendo tenere nō tanq; propria sed velud a me cō/ modata. Ego vero nōn accepto per sonas vel personarum statum: imo sancta d̄sideria. In omni statu quē homines eligere volunt hēndo san ctam voluntatem accepto gratāter z in eis habeo complacentias. Om nes ergo qui venenum amoris inor dinatī preciderunt a vitijs cū odio sancto proprie sensualitatis z amo/ re virtutis ordinate possunt illas ha bere. Insuper ablato veneno volun tatis inordinate postq; illaz ordina uerit cum vera dilectione atq; san/ cto timore mei potest eligere quili/ bet cum sancta fiducia statum am/ plius ei gratum z vbiq; lucrari po/ test vitam eternam fauente gratia mea: quannis indubitanter est ma/ ioris perfectionis atq; mihi magis acceptum amore mei mentaliter z actualiter omnia mundana relin/ quere. Qui vero nequit hanc attin gere perfectionem fragilitate pro/ pria contradicente potest vnusquis q; stare iuxta gradum suum in pre/ dicta caritate cōmuni. Et hoc ordi/ nauit affectuosa caritas mea pater na vt nullus in quocunq; statu sine rit excusare se legitime propter pec catum valeat vilo modo. Quia ve/ re nullam excusationem homo po/ test inuenire legitimam: vel etiam apparentem. Valde nanq; gratiose condescendi fragilitati z imbecilita ti sue taliter q; ille qui vult in secu/ lo viuere possit in statu salutis esse etiam possidēdo diuitias: tenere v3

Secundus

minij statum: uxorem: ducere: filios
procreare: laborando victum acqui-
rere. Postremo quilibet eē potest
in illo statu quem eligere voluerit:
dum tamen vere p̄ccidere studeat
a se venenum proprie sensualitatis
& voluntatis que conducit indubi-
tanter ad mortem eternam. Et vere
venenum est: qz sicut venenum infi-
cit hominem in corpore: tandem in-
ferendo sibi mortem nisi vomer se
stinet siue salubrem aliquam assum-
pserit medicinam: ita venenum hu-
iusmodi scorpionis deliciarum mū-
di venchat & inficit animam inferē-
do sibi postea mortem nisi per con-
fessionem sanctam euomat illud ex-
trahendo virtuose cordialem affe-
ctū. Et hec est vna saluberrima me-
dicina que liberat hominem a ve-
neno peccati: licet amara videatur
misere proprie sensualitati. Posti-
ferum atq; mortiferū venenum at-
tendere debes non consistere in re-
bus creatis quoniā in se bone sunt
& vt iam dixi create sunt a me qui
sum eterna bonitas: sed intelligo de
peruerfitate voluntatis hominis q̄
bonis gratis concessis in mortem
propria abutitur. Videas ergo quo-
modo sūt huiusmodi miserabili mo-
do decepti: quia possunt habere me
per gratiam vitando tristitiam om-
nem & habere sanctum gaudium at-
q; consolationes & ipsi potius eligūt
habere malum sub colore boni. Cu-
piunt & habent aurum insatiabili-
ter amore nimis iordinato. Et quia
sunt excecati cum infidelitate sua:
non vident neq; agnoscunt vene-

num. Se venenatos esse conspiciūt
& ex infideli cecitate sua negligunt
aliquod assumere remedium: Ipsi
profecto crucez diaboli portant arā
infernī in presentī vita gustantes.

Quomodo serui mundi quānis
multa possideant ipsi tamen satura-
ri nequeunt. Et de pena quam per-
uerfā voluntas eis exhibet.

Cap. xlvij.

Oxi iam tibi qz sola volūtas
hominem affligebat & q̄ ser-
ui mei quia voluntate propria pri-
uati sunt illam abnegando & indue-
runt voluntatem meam ideo non
habent neq; sentiunt aliquam pe-
nam afflictiuam: imo quotidie cō-
solati me per gratias habent in ani-
mabus eorū. Qui vero gratia mea
priuati sunt non possunt in aliquo
satiari siue consolari licet vniuerso
mūdo dominarentur pro eo q̄ om-
nia que sunt in mūdo minora sunt
homine: qz creata sunt propter ho-
mines & non homo propter illa & id
circo non possunt ab illis habere sa-
cietatem. Solus ergo ego deus eter-
nus cum ineffabili sacietate quie-
re possum. Unde miserabiles isti sic
excecati quotidie laborādo fatigā-
tur & nunq̄ habere sacietatem vllō
modo valent optantes ea que non i-
uenient vnq̄: qz non exposcāt a me
qui plenissime possuz adimplere de-
sideria sua. Vis audire qualiter af-
liguntur. Tu nosti q̄ amor affligit
homines. quand operdunt ea cum
quibus erant affectuose cōformati,

Tractatus.

Isti conformati sunt in terra diuer-
simode per inordinatum amorem et
ideo terra sunt effecti sunt terreni.
Aliqui se conformat cum diuitijs
Quidam cum temporali statu siue
cum filijs. Aliqui me pdunt vt obe-
diant alicui creature: alij faciunt: vt
animalia irrationabilia: corpora sua
sedantes in immunditia detestabi-
li. Et ita diuersimode se miserabili-
ter de terra nutriunt. Uellent ista so-
re mansura cuius oppositum expe-
rientia quodtidie docet: qz vel his q
diligunt auferuntur ipsi morte me-
dia nte: vel ex mea dispensatione res
auferuntur ab eis et ipsis omnino
priuantur. Unde iugiter affligun-
tur intollerabili pena et illa cum ta-
to dolore perdunt cum quanto amo-
re inordinato possidebant. Si posse-
dissent ea tanqz a mea bonitate co-
modata et non tanqz propria non ha-
buissent in tali priuatione penam.
Affliguntur igitur iuste: qz non ob-
tinent ea que desiderant a mundo
a quo proculdubio satiarı nullo mo-
do possunt: vnde penam habent ve-
luti vacui atqz famelici. Quot pe-
nas habent inqz viuentes a stimu-
lo conscientie? Qualiter affligitur
ille qui vindictam appetit. Quotti-
die nanqz tabescit et afflictione con-
sumitur et ante semetipsum occidit:
vz animam qz inimico nocuerit: vel
in minimo: gladius autem odij su-
am iam occidit animam. Quantum
affligitur auarus qui sibi subtrahit
ex auaritia quesit vite sue necessa-
ria. Quantum affligitur inuidus
cuius anima semper amaricatur ex

omni felicitate primi sui. Tales ex
omnibus que sic inordinate dili-
gunt ei tra me semper habent affli-
ctionem atqz miseriam. Et ita: cruce
diabolica quodtidie tormentantur
et etiaz in vita presenti gustant et ha-
bent arram inferni. Corpus etiam
ipsorum ex hoc aliquando grauitur
infirmatur et nisi se corrigant incur-
runt hominis vtriusqz mortem eter-
nam. Igitur isti sunt quos ueritas
atqz spine multarum angustiarum
offendunt. Ipsi nanqz semetipsos af-
fligunt euz detestabili et inordinata
voluntate propria. Ipsi merito cri-
ciantur intus et extra. vz in anima
simul et corpore cum penoso tormen-
to viuentes absqz merito quocunqz:
quoniam in tribulatione sua fuerunt
impatientes: auruz atqz delicias vi-
te presentis inordinate diligentes
gratia mea priuati atqz caritatis af-
fectu mortis arbores effecti sunt: et
ideo ipsorum opera mortua sunt ama-
ritudine plena. Sponte vadunt per
fluuium in quo suffocantur et ita p-
ueniunt ad aquam mortuam cum
odio transcentes per tanuaz demo-
nij et sic eterna damnatione merito
puniuntur. Nunc ergo vidi isti quo-
modo semetipsos isti miseri decipi-
unt et cum quanta pena lucrantur
infernum: qz sponte se fecerunt mar-
tires diaboli. Vidisti quoqz quid e-
illud quod eos ercecat: vz obscura
nubes amoris proprii super pupil-
la luminis vere fidei collocata. Iteqz
attendere potuisti qliter amici mei
corporaliter a mundi tribulationi-
bus atqz persecutionibus offenduntur

Secundus.

tur: sed non mentaliter: quia sunt con-
formati voluntati mee: quia va'de
contentantur amore mei penas quas
sustinere: considerantes illas a me
concessas qui salutem ipsorum affe-
ctuose desidero. Serui vero mundi
multipliciter affliguntur intus et ex-
tra. Singulariter autem intus a ti-
more perdendi que possident ac eti-
am ab amore proprio et inordinato
desiderando que nullo modo possunt
obtinere. Alios vero labores afflicti-
uos qui post hos duos principales
et occurrendo subsequuntur lingua
tua non est enarrare sufficiens. Ita-
que cernis aperte quod etiam in mundo
valde melius est iustis amicis meis
quam iniustis atque reprobis quorum vi-
tam atque terminum occultata fide
vidisti.

Quomodo timor seruilis non suf-
ficit ad eternam vitam obtinendam:
sed eius exercitio timoris huius per-
uenietur ad amorem virtutum.

Capitulum. xlviiij.

Quam uolo te nosce quod aliqui
sunt stimulati frequenter a mu-
di tribulationibus quas: ego con-
cedo: ut anima cognoscat aperte fi-
nem suum in uita presenti non esse
sed omnia temporalia transitoria:
sunt atque solummodo me diligat et
optet habere qui sum optabilis fi-
nis hominum: et ita debet intelligere
do cognoscere. Tales igitur incipi-
unt amouere nubem ab oculo fidei
propter huiusmodi penas a quibus
opprimuntur et etiam propter illam quam

post culpam attendunt esse futuram.
Et cum isto timore seruili egredi in-
cipiunt a uia fluminis ita procellosi
venenum extra uomendo quod in-
caute susceperant a scorpione sub au-
ri figura: et inordinate sine modo ab
eodem acceptauerant. Hoc uero po-
stea cognoscentes ab eo purgantur
et ad ipsius fluminis ripam dirrigere
gressus incipiunt ut ad pontem ua-
leant applicare. Sed attende: quia
nullo modo sufficit ambulare solum
modo cum seruili timore: quia purga-
re domum a spurcitia peccati mor-
talis non implendo uirtutibus eius
in amore fundatis et non tamen in timo-
re non sufficit ad uitam eternam. Oportet
ergo quod hos duos pedes apponat
in primo gradu pontis: uel culpe di-
splicentiam cum pene timore et uir-
tutis amorem atque desiderium. Hi
sunt duo pedes qui batulant animas
in affectum mee ueritatis: uel unige-
niti filii mei de quo uobis feci pon-
tem. Iste primus est gradus quem
ascendere debetis quamuis iste qua-
si generalis modus est quem obser-
uant homines a seculo recedentes: quia pri-
mo formidine pene mouentur quam amo-
re uirtutis atque iustitie: quia ueratio-
nes et tribulationes quas a mundo
sustinent aliqui faciunt homines ex quo-
dam angustioso tedio sibi metipsis
importabiles: unde sumunt ualde
displicentiam. Si autem exercebunt
huiusmodi timorem uirtuose eius lu-
mine fidei peruenient ad amorem
uirtutum. Sed aliqui sunt qui cum
tanto tempore procedunt quod in cose-
pe recidunt. Nam ex quo perueni-

Tractatus.

runt ad fluuij ripam attēdentes atq; sentientes ventos eis contrarios illiduntur ab vndis huius procello si maris vite presentis. Si occurrat eis ventus prosperitatis anteq̃ ex negligentia sua gradus primū ascēderint: v3 cum affectu suo z cū amore virtutis ipsi retrocedunt iterum ad mundi delicias cum amore sicut prius inordinato se conuertentes. Et si tali ventus aduersitatis occurrat ipse retrocedit ex impatientia: qz non odit culpam suam ex offensa mihi facta: sed ex timore proprie pene qua se considerat ex culpa sua fore puniendum. Cum isto nanq; timore seruilium cum vomitu peccatorum inceperat a vita sua pristina resurgere: sed omnis virtus vult habere perseverantiam. Quisquis vero virtuose viuendo perseverare non curat peruenire non potest ad effectum sui desiderij: nec ad illum finē propter quem incepit. Expedit ergo perseverare si peruenire desiderat. Dixi tibi q̃ isti retrocedūt a bono proposito prout eis aliqui cōtrarij motus occurrunt: vnde molestiam habeant: vel a semetipsis: vel a sensualitate propria contra spiritum impugnantem: vel ex parte creaturarum: v3 cum eas inordinate diligit extra me siue cum impatienter portat iniuriam ab aliquo sibi factam vel ex parte demonum cum eū varijs temptationibus infestant. Etiam aliquando facta sua contemere videntur vt ad confusionem adducant homini dicentes. Ista bona que facere cepisti nihil omnino tibi

prosumt propter innumera peccata tua. Et hec aduersari⁹ ait vt homo retrocedat z omittat agere bonum illud exercitium quod inceperat. Et aliquando temptat homines ad interitum adducere cum presumptiue misericordie mee dicēs. Quare vis tantum in hoc exercitio laborare. Gaudeas in vita presenti cuius iocunditate postmodum in fine vite tue poteris humiliter adco misericordiam exposcere z indubitater obtinebis. Et isto modo diabol⁹ iuxta posse conatur: vt ipsi perdant illum timorem cum quo ceperāt. his igitur z alijs q̃ pluribus aduersarijbus z occurrentibus eis acilime retrocedunt eo q̃ nō sunt in sancto proposito constantes neq; perseverantes. Et hoc accidit eis eo q̃ gradus amoris proprij non est ab eis auulsa prout expedit. Ideo non perseverant: imo valde presumūt ultra q̃ debeāt de spe misericordie mee multum inordinate non sicut oportet sed velut ignorantes atq; presumptuosi sperant in misericordia mea quam ingiter offendunt. Ego non differo misericordiam hominibus vt ipsi cum ea me semper offendāt. sed vt cum ea ipsi se tueri valeant a malitia diaboli z ab inordinata cōfusione mentis. Ipsi vero frequentissime faciunt oppositum: qz cum brachio misericordie mee grauiter offendunt. Et hoc eis accidit eo q̃ mutationem primam virtuose non exercuerunt: sed cum timore solummodo pene necnon z a spina multarum angustiarum atq; tribulatio-

Secundus.

nū impu! si surrere a miseria mortaliū offensarum. Unde se non aliter emendantes et ererentes non pueniunt ad amorem virtutū et ideo in perseverantia defecerūt. Anima quippe stare non valet immobilis v3 in vno statu. vnde necessarium ē ipsas procedere siue retrocedere veluti nauicula que ducitur contra cursum fluij decurrentis. Ita q̄ isti n̄ procedendo virtuosē relinquentes imperfectionez huiusmodi timoris nec ad amores festinantes oportet q̄ omnino retrocedant.

Qualiter h̄ anima multuz amaricata fuit ex illorum cecitate qui in flumine mergebantur. *Cap. I.*

Tunc hec anima cum ingenti desiderio anxia suas et aliquorum attendens imperfectionem afflictione magna cruciabat in corde videndo pariter et audiendo tantam in homine cecitatem: attendendo precipue q̄ diuina bonitas obstacula cuncta que possent impedire salutem eius ab eo remouerat: et in quocunq; statu persistere vellet: inuenire gratiam dei poterat qua mediante cuncta redundabant in bonum et ad exercitium: experimentū ac augmentum virtutis. Et nihilominus his non obstantibus ipsa plurimos aspiciebat ex amore proprio et inordinato affectu voluntarie transire per flumen. Et q̄ se nō emendabant videbat eos in ignem aperte precipitari. Aliqui tamē erāt ibi qui retrocedere festinabant ex

causa quam audierat a dulcissimo bonitate dei qui dignat⁹ fuerat: ita gratiose manifestare seipm ei. Erat igitur ex his amaro corde. Firmavit insuper oculus intellectus in patrem eternum et ait. O amor ineffabilis et inextimabilis cuius grandi cecitate creature tue se decipiunt. Sed obsecro si bonitati tue placet q̄ apertius exponere mihi digneris illos tres gradus in corpore dilectissimi filij tui significatos. Et qui modus est habendus ad ercundum ex toto de flumine ac etiaz qui sunt illi qui scalam ascendunt.

Quomodo tres gradus in ponte figurati: v3 in filio dei significāt tres potentias anime. *Cap. II.*

O Juina vero bōitas oculo misericordie sue respiciens illi anime desiderium ita famelicū ait. Amabilis atq; carissima filia nunq̄ ego contemno: imo gratanter accepto scā desideria: q̄re tibi vclara decrui: hec q̄ petisti. Tibi declarari potes de figura trium graduum et q̄ etiam tibi dicam qui modus teneri debet: vt erentes a flumine potem ascendere possitis. Et quantum ego supra narrando tibi cecitatem hominum et vnde procedebat eorū vitanda deceptio et quomodo veluti martires demonum: in vita presentis arram inferni gustabant: post modum vero percipiebant eternā damnationem in fructum operationum iniquarum. Illo tunc exp̄ si tibi modum quem ipsi tenere de-

Tractatus.

bebant: nunc autem apertius ostendat tuo desiderio satisfaciendo. Tu nosti quod omnia mala fundata sunt in amore proprio et inordinato et inde trahunt originem qui amor est velut una obscura nubes que priuat hominem lumine rationis: que ratio continet in se lumen vere fidei: nec unum amittitur absque reliquo. In similitudinem meam exhibendo sibi memoriam intellectum et voluntates. Intellectus vero nobilior pars est anime. Intellectus ipse mouetur ab affectu: intellectus vero nutritur affectum. Manus autem amoris: vix affectus implet memoriam beneficiorum a me gratis sibi concessorum: ita ut iugiter in me delectetur. Quorum affectuosa memoria facit eum sollicitum atque gratum et omnino vitare facit hominem esse negligentem et ingratum. Per hunc ergo modum una potentia contribuit alteri: et ita nutritur anima semper in vita gratie. Non enim potest anima viuere sine amore: sed semper optat aliquid amare quam ex amore condita fuit. Nam ipsam ex amore purissimo creauit et ideo tibi dixi superius intellectum ab affectu moueri quasi dicens. Ego diligerem volo quod tibi ex quo nutritus est amor. Tunc intellectus ab affectu se percipiens excitari surgit quasi dicens. Ego dabo tibi si vis amare quid amare salubrius valeas. Et illico consurgens attente considerat anime dignitatem in qua creata fuit: ac indignitatem in qua ex culpa sua uenit. Indigni-

tate quidem essentie sue gustat in extimabilem bonitatem atque caritatem increatam qua fuit a me creata: suam vero miseriam attendendo gustat ineffabilem misericordiam meam quam ex paterna misericordia prestiti sibi tempus ad penitentiam atque de tenebris eam extrahi. Tunc affectus amoris pascitur et nutritur et accipiens os desiderii sancti comedit odium atque displicentiam proprie sensualitatis humilitate profunda peruncta cum vera patientia quam ab odio sancto trahit. Virtutibus vero conceptis imperfecte piuntur atque perfecte secundum quod anima perfectionem exercet in semetipsa sicut inferius aperte tibi pandam. Sic e converso si sensitius affectus mouetur ad amandum solummodo sensibilia tunc oculus intellectus ad illa mouetur atque transitorio modo cum amore proprio sibi proponit in obiectum cum displicentia virtutum et amore vitiorum: unde superbiam et impatientiam attrahit. Memoria vero non implet nisi transitorio modo que sibi poterit affectus. Sic amor pessimus obseruauit oculum qui non videt neque discernit aliquid apte nisi cum quadam obfusata claritate. Que claritas obfusata consistit in eo quod quocumque videt intellectus: et affectus amat cum quadam claritate siue specie boni siue delectationis: quod si non esset hec apparentia boni homo non offenderet: quod naturaliter homo non appetit nisi bonum. Itaque vitium amoris atque colore boni proprii coloratur: et ideo culpa committitur. Quam igitur oculus ex

Secundus

obfuscatione sua minime discernit neque veritatem agnoscit ex hoc errat querendo bonum atque delicias ubi non sunt. Jam. n. patefecit tibi quod delicie mundi sunt absque me: spine pungentes atque venenose ita quod intellectus in sua visione fallitur et voluntas in diligendo: quod diligit ea que non debet amare. Similiter etiam in retinendo memoria fallitur. Intellectus. n. agit veluti latro agere solet aliena rapiendo. Et ita memoria recordatur eorum que sunt extra me. hoc ergo modo prouatur anima gratia. Tanta est unitas: vel unio trium istarum anime potentiarum quod una me non offendit absque reliquis quam una porrigit alteri bonum siue malum: ut arbitrio libero placet sicut ex precedentibus aperte colligere potuisti. Liberum hoc arbitrium est affectui colligatum et ideo mouet illum: ut ei placet aliquando cum lumine rationis aliquando sine tali lumine. Vos habetis in me rationem alligatam in quantum amor inordinatus arbitrio libero mediante non diuidat atque precipitat. Et in vobis habetis legem peruersam que quotidie contra spiritum impugnat. In vobis ergo due partes existunt vix sensualitas atque ratio. Sensualitas omnino seruire debet anime te: circo vobis est a mea bonitate concessa ut ipso corpore mediante probetis et in vobis virtutes exerceatis. Anima vobis libera est: nam a culpa liberata fuit in sanguine dilectissimi filii mei neque potest in seruitutem redigi nisi sponte consenserit.

Voluntas autem est libero arbitrio colligata et ipsam liberum arbitrium voluntati semper unitur: et cum ea concordat. Immediato namque consistit inter sensualitatem atque rationem: et ad utramque partem: ut ei placuerit vertere se libere potest: vel inclinare. Verum quando vult anima manu liberum arbitrium suas potentias in nomine meo congregare sicut iam dixi: tunc opera cuncta spiritualia: vix atque temporalia que creatura facit ordinata sunt: et aggregata et illo tunc liberum arbitrium a propria sensualitate soluitur et virtuose rationi connectitur. Et ego per gratiam in eorum medio consisto. Et hoc est quod veritas incarnata voluit exprimeri dicens. Ubi duo siue tres congregati fuerint in nomine meo ego ero in medio eorum. Et ita verum est. Ego iam dixi tibi quod nemo poterat ad me venire ubi per eum. Ideo factus est humano generi pons cum tribus gradibus. Qui gradus tres anime status apertissime figurant: ut infra patebit.

Quo si antedictae tres anime potentie non sunt unite non potest homo perseverantia sine qua nullus ad suum terminum peruenire poterit. **Capitulum.**

Trium graduum figuram in genere tibi significavi dixi tres anime potentias que similitudinarie tres apparerent esse scale. Nec aliquis ascendere potest unam absque reliquis volendo transire per pontem atque doctrinam unigeniti filii mei. Nec anima potest habere perseverantiam nisi tres

Tractatus.

has potentias vnitas habuerit in se: de qua perseverantia tibi supra dixi q̄ absq̄ illa nemo poterat ad suum terminum peruenire. duo nā q̄ termini sunt et vterq̄ perseverantiam erigit: v3 virtus et vitium. Qui vult ad vitam attingere perseverare debet in virtute. Si quis vero vellet eternaliter igne cruciari perseverare potest in vitio. Itaq̄ cum sancta perseverantia pervenitur ad me qui sum eterna vita. Et econverso cum perseverantia pervenitur ad aquam mortuam cum demonio gustandam.

Expositio illius verbi yeshu christi. Si quis sitit veniat ad me et bibat. *Capit. lxxij.*

Uos oēs estis a veritate mea particulariter atq̄ generaliter inuitati cum anrio desiderio clamabat in templo filius meus dicens. Si quis sitit veniat ad me et bibat: quia suus fons aque viventis. Non enim dixit vada ad patrem et bibat: sed ait veniat ad me. Quare dixit ita. Quia in me patre nulla potest esse sine cadere pena: sed in dilectissimo filio meo sic. Vos vero dum estis in vita mortali viatores atq̄ peregrini non potestis absq̄ pena transire: quia terra propter inobedientiam ad se spinas humano generi germinavit ut iam dictum est. Sed quare dixit veniat ad me et bibat. Quia sectantes doctrinam eius et vestigia: siue per vias communis caritatis: v3 observando mandata eius actualiter et consilia mentaliter vel ambulando per viam perfecte caritatis: v3 actualiter observando ma-

data patris et consilia quocumque modo perveneritis ad ipsum inveniatis habundantissime quid potare possitis: inveniētes atq̄ gustantes fructum pretiosi sanguinis eius ex unione nature divine in humana natura unite. Cum autem estis in eo repperitis vos et in me consistere qui mare sum valde pacificum quoniam ipse mecum et ego secum unum sumus. Indubitanter igitur estis inuitati sicut dictum est: ad fontem aque viventis divine gratie. Sed vos o3 omnino per ipsum habere transitum veluti per salutiferum pontem vestrum cum sancta perseverantia: ita quod occasione spine cuiuscumque tribulationis: vel aduersitatis siue prosperitatis a sancto proposito nullo modo retrocedatis vni quocumque perveniat ad me qui do fidelibus meis aquam vivam quam vobis habundantissime dare promitto dulcissimo verbo filio meo glorioso mediate. Sed quare dixit. Ego sum fons aque vive. Quoniam ipse fuit et est ille fons qui me continebat qui vivam aquam exhibeo cunctis amicis meis. Sed ideo dixit veniat ad me et bibat quoniam in me nullo modo pena cadere potest et vos absq̄ pena nullatenus pertransire potestis. Ideo vobis potestatem ex ipso constitui ut per eum solum ad me venire possitis illesi. Et ita dixit ipsa veritas in evangelio. Nemo venit ad patrem nisi per me quod vniquodque verissimum est. Jam ergo vidisti viam per quam vos o3 ambulare vna cum modo quem tenere debetis: v3 cum iugi perseverantia. Nam alio mo-

Secundus.

do bibere non possētis: nec ad aquā viuam perueniretis: qz sola persecutio corona gloriose victoriae coronabit a me qui sum omne bonū.

Quem moduz tenere debent homines vt exī de pelago possint illi si z transire per pontem. Capi. lviij.

N presentī resūmo narrantuz de tribus gradibus quos vos oꝝ ascendere si cupitis in fluuio nō imergēz ad aquam viuam illesi peruenire ad quam ita dulciter inuita mini: z vt ego quottidie sim in medio vestri. Quia tunc in itinere vestro sum in medio quiescendo: vꝫ gratiam in animabus vestris. Oꝝ igitur hanc viam ambulare cupētes habere sitim: qz solummodo sitiētes inuitant euz dicitur. Si quis sitit veniat ad me z bibat. Qui vero minime sitit in itinere non perstiterat: sed ambulare desistit: aut occasione laboris: vel occasiōe delectationis alicuius. Et obmittit vas habere secuz in quo possit haurire: nec est ei cure societatem habere euz, tamen solus ambulare nō queat. Et id retrocedit quando sentit aliquaruz angustiarum sine tribulationuz aculeos: illas. n. abhorret. Timet etiam quando solus est. si. n. associatus esset proculdubio non timeret. Insuper si tres illos gradus ascendisset verissime securus esset eo qz associatus esset. Oꝝ ergo vos habere sitim z congregatos esse. Quare veritas incarnata dixit. Ubi duo fuerint: vel tres: vel etiam plures i no-

mine meo congregati zc. Sed propter quid dixit. Ubi fuerint duo: vel tres? Quia duo minime sūt absqz tribus neqz tres absqz duobus: neqz tres sine duo absqz pluribus. Unus est exclusus: qz non suꝫ in medio sui pro eo qz aliquem secum secum habere noluit vt in medio stare posset z ideo reducitur ad nihilum. Nam ille qui consistit i amore proprio sui solus ē atqz separatus a gratia mea priuatus etiam sui proximi caritate. Cuz igitur ex culpa sua exclusus sit a me merito gratia mea priuatus redigitur in nihilum: qz solus ego sum ille qui sum. Igitur vnus ille qui priuatus caritate fraterna solus in amore proprio consistit non est auctoritate mea computatus: neqz mihi acceptus. Aut ergo. Ubi fuerit duo sine tres vel plures in nomine meo congregati in medio eorum sum. Dixi tibi qz duo non erant absqz tribus neqz tres absqz duobus z ita verum est. Tu nosti qz precepta legis i duobus tantummodo pēdent sine quibus nullum aliud obseruari potest vꝫ vt homo super omnia deuz ex toto corde diligat z proximum tanqz seipsum. Sic omnino consistit omnium mandatoruz diuine legis principuz: medium atqz finis. Ita duo non possunt in nomine meo congregari sine tribus: vꝫ absqz trium anime potentiarum aggregatione que sunt memoria intellectus z voluntas. vꝫ vt memoria iugiter in se retineat habundantiam beneficiorum meorum z inextimabilem bonitatem meam in se. Intellectus vero diligē-

Tractatus.

ter attendat amorem ineffabilem quem humano generi porro atque demon/stranti mediantem dilectissimo filio meo quem in obiectum intellectus oculo collocaui ut in eo consideret ignem diuine caritatis. Voluntas etiam insimul aggregatur: ut me diligat et affectuoso desiderio peroptet qui sum omne bonum: et omnium finis optabilis. His ergo tribus animae potentibus insimul aggregatis. ego sum per gratiam in medio. Et quia tunc homo se repletus inuenit veram caritatem meam: pariter et proximi sui subito societatem inuenit verarum virtutum. Tunc ad sitiendum appetitus animae se disponit sitiendo: ut virtutes veras: et honorem meum atque salutem animarum extincta fidei quorumcumque corporalium atque temporalium. Et ita primum gradum ascendens valde secure graditur absque timore quocumque seruit. Postquam affectum suum expoliavit amore proprio supra semetipsum ascendit et super vniuersa transitoria. mundi res et diuitias amando atque possidendo si sibi retinere placet iuxta beneplacitum voluntatis mee non absque me: ut cum sancto timore pariter et amore virtutum. Tunc vero se reperit ascendisse gradum secundum: ut ad lumen intellectus quo diligentissime speculatur: et attendit amorem excessivum atque cordialem quem vobis apertissime demonstraui dilectissimo filio meo Iesu Christo mediantem. In hoc autem gradu secundo quietem atque pacem inuenit eo quod memoria non est vacua: sed plena cari-

tate mea. Tu nescis quod vas vacuum quando percussitur ab aliquo resonat. Simili modo quando memoria cum lumine intellectus repletur amore vero licet exagitetur a tribulationibus vnde cumque perueniant: non resonat per impatientiam: vel si deliciis vite presentis alliciatur in ordinato gaudio nullo modo dissoluitur quam anima mea per gratiam habet qui suus esse bonum et causa felicissime replent. Postquam autem ascendit hos gradus in congregatione sancta se reperit: quia si ratio possideat hos tres gradus trium potentiarum animae congregatae sunt in nomine meo. Congregatis illis duobus qui sunt amor mei: et primi et aggregata memoria ut me retineat et intellectu ut videat: et voluntate ut amet anima se reperit optime sociatam: quia sum vbi cumque secum: exhibendo sibi fortitudinem atque securitatem. Et ita reperit societatem virtutum: et isto modo securissime procedit: quia sum in medio tunc illarum. Post hoc illico mouetur animo desiderio sitiendo viam veritatis per quam inuenit inuentis aque fontem habundantissimum. Propter huiusmodi sitim quam habet honoris mei: et salutis animae suae et proximi sui viam inuenire et perambulare desiderat: quia sine via peruenire nequiret. Ideo solite vadit: et ambulando secum affert vas cordis vacuum omni affectu et amore quolibet inordinato vite presentis. Et illico quia vacuum est impletur: quia non est dare vacuum. Unde siquid aliqua re materialiter vacuum est impletur aere. Si-

Secundus.

mili modo eor est vnum vas qd nullo modo vacuum esse potest: sed extractis inde rebus transitorijs per amorem inordinatum illico replet aere: v3 amore celestiu atq3 diuino cum quo peruenit ad aquaz gratie. Postq3 aut attigerit p manua yesu christi crucisiri ptransit in me mar pacificum vbi repperit aquam viuam qua iugiter habundantissime sitiendo potatur.

Repetitio sumatim aliquorum iam dictorum.

Cap. lv.

Nunc aperte tibi monstram modum que generaliter omnis homo tenere v3 ad exeundū de pelago ne suffocetur in eo vnde postea perueniat ad eterna supplicia. Ostendi quoq3 tibi tres gradus in generali qui sunt tres anime potentie quoz homo nō valet vnū ascendere sine reliquis. Itē verbū incarnate veritatis explant cū ait. vbi fuerint duo sine tres pgregat^o zc. qualiter ista congregatio est anime triū potentiarum atq3 trium graduum predictorum vna cū concordia duorum principallum preceptorū legis v3 dilectionis dei atq3 primi. Post q3 vero homo huiusmodi scalā ascendit in nomine meo facta congregatione salubri prout iam supra dixi subito sicut aquam viuam: vnde sollicite transit per pontem: v3 vltim atq3 doctrinam incarnate veritatis.

tatis. i. yesu christi filij mei de quo feci ponte in humano generi. Tunc illesi securissime curitis post vocem eius vos inuitantis cum in templo clamabat. Si quis sitit veniat ad me z bibat: quia sum fons aque viue. Manifesteci tibi quid ipse dicere volebat atq3 sicut intelligi debet vt apertius agnoscentes habundantiam excellentissime caritatis mee z confusibilem cecitatem illorum qui videntur auiditate magna currentes ambulare per viam demonum eos ad aquam mortuam atq3 mortiferam inuitantium. Nunc audisti z ordinate vidisti declarationes eorum de quibus a me petisti: videlicet de modo tenendo ne quis in flumine submergatur: hoc ē ascendendo per pontem per supradictos gradus vt supra seriose dictum est. Et iste modus est ille quem omnes in quocunq3 statu fueritis in vita vestra tenere debetis. Unde nemo se potest excusare dicens. Ista facere nequeo: quia status in quo sum omnino mihi contradicit siue propter uxorem siue propter filios: aut huius mundi prospera vel aduersa nemo legitimam inuenire potest excusationem: quia iam tibi dixi q3 in omni statu quicunq3 seruat bonam in se voluntatem valde mihi placet z acceptus est in conspectu meo. Quonia omnia facta sunt a me qui sum eterna bonitas neq3 sunt vobis a me concessa: vt inde mortem incuratis: imo potius: vt vitam vobis inueniatis. Quod

Tractatus.

n. a vobis exigo lenissimum est. Nil. n. est agilius neq; tante dulcedinis atq; consolationis vt est amor: ego solum a vobis amorem exquiro v3 vt me pariter 2 proximim affe-
etuose diligatis. Hoc itaq; fieri potest omni tempore: in omni loco 2 i-
quocunq; statu quisq; fuerit etiam amando quecunq; possidet atq; te-
nere voluerit ad laudem 2 gloriam nominis mei voluntate sancta 2 or-
dinata. Recordar me tibi dixisse qd illi qui sine lumine vadunt amorem proprium induentes ista creata pos-
fidendo sine me se damnabiliter esse fundatos inueniunt: 2 sibi metipsis importabiles cruciati cu3 multo labore in vita presenti pertransiunt. Et nisi se corrigant vt iam dictum e ad eterna supplicia deducuntur. Aperte nunc exposui tibi generaliter qui modus a quolibet homine tenendus est.

Quomodo deus ostendit hunc animam q; tres gradus pontis in particulari signantur per tres anime status. *Cap. lvi.*

Quia supradixi qualiter ambulare debent illi qui morantur in caritate comuni: v3 obseruantes actualiter precepta consilia vero mentaliter nunc pandere tibi proposui de his qui scalas ascendere ceperunt 2 ambulare desiderant via vere perfectionis: v3 actualiter obseruando precepta pariter 2 omnia consilia. Insuper aperiam in particulari tres gradus atq; status ani-

me cu3 tribus illis gradibus de quibus in genere tibi dixi pro tribus anime potentis intelligendis quorum vnus est imperfectus alter est perfectus alius vero perfectissimus. *Unus* est mihi seruus mercenarius: alius est mihi seruus fidelis: alius est mihi filius: qz me diligit in veritate sine respectu sui. Isti sunt tres anime status qui possunt in q; pluribus etiam in eadem persona. In eadem persona possunt esse quando cum perfecta sollicitudine currit per viam suam exercendo tempus ita q; a seruii statu perueniat ad liberalem 2 a liberali ad filialem. Super temet ipsam igitur exurgens aperit oculum intellectus 2 attende peregrinos atq; viatores istos quomodo transiunt aliqui cum imperfectione: aliqui vero cum perfectione seruantes in vita sua precepta: quidam alij perfectissime seruando precepta pariter 2 consilia. Tunc. n. aperte cognosces vnde procedit imperfectio: 2 vnde perfectio: 2 quantum fraudem anima recipit in semetipsa: quia radix amoris proprii non est adhuc curata. Necessarium est. n. in quocunq; statu quem tenuerit homo vt occidat in se penitus hunc amorem proprium ita pestiferum.

Quomodo h anima deuota respiciens in diuino speculo creaturas videbat varijs ambulare modis. *Cap. lvij.*

Tunc h anima succensa desiderio multum anxia se speculans

Secundus.

In dilectissimo speculo diuino creaturas
varijs vijs atq; modis ambulat vt
debat atq; diuersis respectibus: vt
ad ipsarum finem peruenire vale-
rent. Quosdam aspiciebat incipiē-
tes ascendere quodam timore serui-
li eos impugnante: v3 penam pro-
prium abhorrentes atq; formidan-
tes. Multos etia3 videbat vocatio-
nem primam exercentes virtuose:
vnde perueniebant ad perfectionē.
Paucissimos vero cōsiderabat ad
maximam venire perfectionem.

Quod timor seruilis sine dilectō-
ne virtutum non sufficit vitz eter-
nam impendere. Et q; lex antiqua
timoris 7 noua lex amoris in simul
sunt vnite.

Caap. lviij.

Tunc eterna dei bonitas vo-
lens huius anime desiderio sa-
tisfacere dixit. Attende diligenter
istos qui cum seruilī timore dereli-
querunt mortalium peccatorum ab-
hominations nisi surgant atq; pro-
cedant cum amore virtutum: iste ser-
uilis timor ad vitam eternam exhi-
bendam nullo modo sufficit. Amor
vero cum sancto timore bene suffici-
ens ē. Lex. n. fundatur in amore pa-
riter 7 i sancto timore. Lex. n. timo-
ris erat antiqua lex quam exhibui
moisi. Hec in timore solūmodo fun-
data fuit eo q; illico cōmissa culpa
punitio sequebatur. Lex vero noua
per vnigenitum meum verbum in
carnatus exhibita in amore funda-

tur. Tamen attēde q; per huiusmo-
di nouam legem minime soluitur:
vel irritatur antiqua: sed impletur.
Ita dixit ipsa veritas incarnata: q;
non venerat in mundum soluere le-
gem: sed adimplere. Vniuit ergo le-
gem amoris cum lege timoris. Ab-
stulit antiq; legi pene timoris imp-
fectionem solūmodo remanente
timore sancto: v3 a peccatis 7 offen-
sionibus abstinendo non ex confide-
ratione pene que sequatur: imo so-
lum amore mei ne sim offensus qui
sum eterna bonitas. Itaq; vet⁹ lex
imperfecta habuit a noua lege per-
fectionem amoris ex quo venit vni-
genitus filius meus qui venit ve-
lut igneus currus ignee mee carita-
tis vniuersum orbem accendere. Igitur
ex habundantia diuine miseri-
cordie fuit ablata siue dilata pena
culparum que frequentissime per-
petrantur: q; v3 non indilate puni-
untur ipso facto quo cōmittuntur:
vt in antiqua lege moisi fuerat ordi-
natum. Non expedit ergo vobis ha-
bere timorem huiusmodi seruilem.
Neq; tamen omittitur qui iuste cul-
pa puniatur: q; reseruatur in futu-
ra vita punienda cum anima sepa-
ta fuerit a corpore nisi quis in pre-
senti satisfaciatur cum sancta confes-
sione: cōtritione cordis atq; debita
satisfactione. Dum homo viuit ha-
bet habundantissime nunc tempus
ipso vero mortuo erit ei tempus lu-
stite. Quilibet ergo virtuose debet
ab isto timore seruilī consurgere 7
ad amorem attingere cum sancto ti-

Tractatus.

more mei. Alias absq; remedio precipitaretur in flumē aduenientib⁹ vndis aduersitatum siue spinis spaliū consolationū que recte spine vocari dnt eo q; animaz eius eructando pungunt qui possidet eas z amat inordinate.

Qualiter existens in gradu timoris primo peruenire potest ad gradum amoris qui secundus est.

Capit. lviij.

Ibi iam dicit q; nemo poterat erire de flumine proceloso: z ambulare per pontes nisi tres illos gradus ascenderit: z ita veruz d' quos aliqui ascendunt imperfecte aliqui perfecte: quidaz vero perfectissime. Isti qui mouentur a timore seruilī ascenderūt quidē z aggregati sunt imperfecte. Nam anima considerādo penam que sequitur post culpaz aggregat in se memoriā: vt ab ea reminiscētiā vitiōz extrahat. Et intellectum vt videat penam ex culpa sua debitam: z ideo voluntas mouetur ad odiū aduersus eam. Et quauis iste sit primus atq; cōmunis assensus z cōgregatio: tamē oportet exercere virtuosē cum lumine intellectus z illuminata pupilla sanctissime fidei considerādo non solummodo penam suam: imo fructum virtutum z amorem affectuosum quem ad homines habeo: vt cū amore filiali procedant: z ascēdāt pedibus affect⁹ anime timorem seruilem exuendo. Si facient ista mihi

serui fideles efficientur: z non infideles mihi seruientes ex amore sincero: z non ex timore seruilī. Si vero cū odio sancto conabuntur enclere amorem propriū ab anima radicatus: si fuerint virtuosē prudentes constantes z perseverantes vere poterunt illuc attingere. Multimi vero sunt quorum assensus atq; principium est cui tanta z tali negligētia tepore mentis z ignorantia q; illico deficiunt. Quilibet ventus quantumcunq; parvus ad velā ire compellit z eos ab icepta via retrocedere facit. quoniam imperfecte primum gradum ascenderūt iesu christi crucifixi. Et ideo non attingunt ad gradum secundum: v3 ad cor.

De imperfectiōne seruientū deo sine diligentium ex vtilitate siue cōsolatione propria.

Capit. lx.

Aliqui vero sunt effecti serui fideles: quia videlicet mihi fidelissime seruiunt absq; timore seruilī nō seruientes timore pene: sed amore iustitię. Amor iste quando respectu proprie consolationis: vel vtilitatis oriretur esset imperfectus. Nis apte cognoscere: q; amor huiusmodi profanum est imperfectus. Quando priuate sunt ipsarum consolatione quam in me repperiebant amor ille minime perseverat: imo tepescit: z aliquando deficit. Et hoc etiam imperfecto amore proximum suum diligit. Erga me tepescit amor ille qm

Secundus.

do volens aliquando seruum, meum
in virtutibus exercere propter uti-
litatem ipsius ut ab imperfectione re-
surgat: ego subtrahō consolationem
quam habere solebat in me permit-
tens ei molestias atq; diuersa bella
pro ut expedire cognosco et est de vo-
luntate mea. Et hec ita permitto: ut
ad sui notitiam veniat et aperte se re-
cognoscat omnino nihil a semetipso
posse ac ut in tpe tepestatis atq; bello-
rum huiusmodi recursum habeat ad
me cum humilitate me querens at-
q; recognoscens me esse benefactorem
et adiutorem eius. Et ad hoc ego tri-
buo sine retrahō consolationem: sed
non gratiam meam. Tales autem
tunc tempore tepescunt in amore re-
trocedentes cum in patientia men-
tis. Quandoq; multis modis exer-
citia sancta que solebant agere di-
mittunt: etiam aliquando sub colo-
re virtutis in corde suo dicentes. Hec
operatio tibi nullius est valoris ex
quo nullam inde recipis utilitatem
sive consolationem in mente tua. Qui
cumq; dicit ita facit velut imperfe-
ctus qui panem amoris proprii spi-
ritualis a pupilla oculi sanctissime
fidei non ammonuit adhuc: quia si pa-
nem illum ammuisset aperte vide-
ret qd hec omnia procedunt a me: in-
mo neq; solum arboris absq; prou-
dentia mea cadit. Et omnia quecum-
q; concedo sine permitto seruis et ami-
cis meis do propter eorum sanctifi-
cationem: ut v3 habeant illum sine
ad quem eos creavi. Hoc. n. aperte
dnt intelligendo cognoscere qd opto

bonum atq; salutem ipsi. 213 In san-
guine dilectissimi filij mei vbi lo-
sunt ab omnibus iniquitatibus eor-
um. In quo sanguine manifeste co-
gnoscere possunt veritatem meam.
Nam ut haberent vitam eternam
eos ad ymaginem meam valde gra-
tiose creavi postmodum autem ip-
sos filios adoptiuos ad gratiam in
sanguine filij mei vniuersi recrea-
ui. Sed quoniam ipsi sunt imperfe-
cti seruiunt ex utilitate propria: et
caritate proximi tepescunt. Primi
retrocedunt atq; deficiunt ex timo-
re volentes effugere penam. Isti ve-
ro secundi tepescunt in amore pro-
ximi subtrahentes utilitatem quam
ei facere solebant si se priuatos vide-
rint utilitate siue consolatione quam
recipere solebant. Et eis accidit quo-
niam amor eorum non erat verus:
neq; purus: sed imperfectus. Nam
cum imperfectione qua me diligunt
etiam amant proximum: videlicet
ex utilitate propria. Et nisi recogno-
scant imperfectionem propriam cum
auaritate perfectionis impossibile:
videtur qd ipsi non retrocedant. Igitur
expedit omnino volentibus ha-
bere vitam eternam: ut absq; utili-
tatis proprie respectu diligant. Non
ergo sufficit vitare peccatum formi-
dine pene: vel amplecti virtutes in-
tuitu proprie utilitatis ad vitam
eternam acquirendam: sed expedit
vitare peccata: qd mihi displicent: et
amare virtutes intuitu et amore mei.
verum est qd quasi generalis est ista
prima vocatio peccatorum ad peni-

Tractatus.

tentiam eo q̄ anima prius est imp/fecta q̄ perfecta. Et ab imperfectio/ ne procedere v̄z ad perfectionē: vel in vita dum ei tempus adest: v̄z vir/ tuose viuendo corde sincero atq; li/ berali diligēdo me sine respectu sine utilitatis: vel in morte saltem agno/ scendo suam imperfectionem cum proposito q̄ si superuixerit mihi ser/ uiet absq; sui respectu. Hac imper/fecta dilectione amabat petrus ve/ sum vnigenitum meum valde sin/ cere sentiendo dulcedinem conuer/ sationis ipsius. Sed adueniente tē/ pore tribulationis omnino defecit et non solummodo tunc vitay pro ip/ so: vt asseruit nō exposuit verum eti/ am ad tantum inconueniens dedu/ ctus est q̄ ex formidine pene tūc eū etiam iuramento negauit asserens eum nullatenus agnouisse. Anima que scapas istas ascēdit solummodo cum timore seruili et amore merce/ nario proculdubio deducitur ad in/ conuenientia multa: v̄z ergo surge/ re ab his imperfectionibus suis et tā q̄ verus fili⁹ seruire mihi fideliter absq; respectu sui. Ego vero remun/erator: omnium exercitiorum que sunt ex amore mei retribuo vnici⁹ q̄ iuste s̄m gradum ac exercitium suum. Et si tales exercitium oratio/ nis et aliorum bonorum operum vir/ tuose prosequantur iugiter augumē/ tando virtutes in se peruenient ad filialem amorem et ego diligam eos amore paterno: qm̄ ego diligentes me diligo illo amore quo diligo ab eis: v̄z si diligo ab aliquo sicut ser/

nus dominum suum diligit: et ego tanq; dominus ei retribuo prout in/ ste promeruit: sed meipsum tali nō manifesto: qz secreta solum amico fi/ deli pandunt qui factus est ex amo/ re cordiali vnuz cū amico suo. Quā q̄ iste seruus amorem et virtutem su/ am erga dominum suum augumē/ tare pōt ita q̄ amicus efficietur val/ de precipuus: ita cōtingit huiusmo/ di seruis meis. Dū. n. in amore mer/ cenario cōmorantur: ego meipsum eis non manifesto: si vero euz dispi/ centia imperfectionis eoz et amo/ re virtutum cum odio sancto radi/ cem amoris proprii spiritualis per/ uerfi atq; venenati realiter euulse/ rint ab animo et ascendēdo super cō/ scientie sedem sibimet iustitiaz ege/ rint: ita q̄ motus i corde seruilis ti/ moris et amoris m̄. mercenarij sine cor/ rectione non transeant: et illos cum lumine sanctissime fidei puniāt: ita faciendo mihi valde placebūt et ex/ inde peruenient ad amorem amici. Et ita manifestabo meipsum eis p̄ ut veritas incarnata virit. Qui di/ ligit me diliget a patre meo et ego diligam eum: et ei manifestabo me/ ipsam et faciemus mansionem in/ m̄. h̄ est conditio amicorum qui se inuicem in veritate diligunt: quia sunt duo corpora: sed anima vna p̄ affectuz amoris atq; sincere dilectio/ nis. Nam amor vnit atq; se transfor/ mat in creaturā siue rem que diligitur. Si ē igitur vna tñ anima duo/ bus amicis nullum in vno pōtēst eē secretum quod alterum aliquo mo/

Secundus.

do lateat. Et ideo dixit veritas incarnata. Veniemus ad eum et mansio-
nem apud eum faciemus: et ita ve-
rum est.

Quomodo deus manifestat seip-
sum anime diligenti eum: Et quare
christus non dixit manifestabo pa-
trem: sed meipsum. Capit. lxi.

Scis in qualiter in anima que
me diligit in veritate mani-
festo meipsum quando virtuose do-
ctrinam incarnati verbi dilectissimi
filij mei sequit. Multis modis uti-
que virtutem meam anime patefacio
patet eius desiderium exquirat. **P**ri-
cipue tamen tres in ea manifestatio-
nes facio. **P**rima quidem est quod ei
patefacio meam sincerissime caritatis
affectum unigenito filio meo dilectis-
simo mediante: qui caritatis affectus
apertissime manifestatur in pretio-
so sanguine suo qui fuit effusus in cru-
ce in cruce cum inextinguibili cari-
tatis ardore. **I**sta quippe caritas du-
plici modo manifestatur. Unus est ge-
neralis et omnibus communis: ut eis
qui morantur in caritate communi.
Eis itaque manifestatur attendendo
et probando caritatem meam in mul-
tis et variis gratiis quas a me recipi-
unt. **A**lius modus est particularis
illis tantummodo qui sunt iam effe-
cti amici ultra manifestationem an-
te dicte communis caritatis quam agno-
scunt: gustant et experiuntur per sen-
sum in animabus eorum. **S**ecunda
manifestatio caritatis est etiam in
eisdem quibus me patefacio per gu-

stum et affectum amoris: non quod in me
sit acceptio personarum: immo sancta
desideria libenter accepto: sed in ani-
ma meipsum manifesto in ea perfe-
ctione cum qua me querit. **N**am ali-
quando manifesto me sibi prebendo
spiritum prophetie monstrando si-
bi futura diversis atque variis modis
prout ego nouero vel anime proprie
vel creaturis alijs expedire. **T**ertia
vero manifestatio fit aliquando for-
mando presentiam incarnate veri-
tatis: ut unigeniti filij mei multis
modis in anima prout eius desiderium
appetit. **N**am aliquando me que-
rit in oratione volens agnoscere po-
tentiam meam: et ego sibi satisfactio
ita quod virtutem meam in se gustat et
experitur. **A**liquando me querit in
sapientia filij mei: et ego sibi satisfa-
ctio: illum ponendo per obiectum
oculo intellectus eius. **Q**uandoque
me querit in clementia spiritus san-
cti: tunc vero bonitas mea facit eam
gustare ignem ardentissime carita-
tis diuine ubi concipit virtutes va-
rietas atque reales in caritate purissi-
ma proximi sui fundatas.

Quare christus non dixit ego ma-
nifestatio patrem: sed dixit me ip-
sum. Capit. lxi.

Uides igitur unigenitum di-
lectissimum filium meum ve-
ritatem dixisse cum ait. Si quis me
dixerit erit unum mecum: quia do-
ctrinam eius in veritate sectantes
estis unum secum ex amoris affectu:
et ita per consequens estis etiam uni-

Tractatus.

ti mecum: nam vnum sumus ego et ipse. Et ita manifestabo me vobis: quia sumus vnum: vnde manifestabo se: me quoque manifestabit et conuerso. Sed quare non ait: ego manifestabo patrem meum vobis. Ita quidem ait in euangelio triplici respectu. Vnus quidem est: quia propalare voluit quod inter me et ipsum nulla separatio esse potest. Unde beato philippo dicenti: ostende nobis patrem: et sufficit nobis ait. Qui me videt et patrem videt et conuerso. Hoc ita dixit quoniam est vnum mecum: et id quod habet indubitanter habet a me non ego ab ipso. Ideo dixit iudeis. Doctrina mea non est mea: sed est patris mei qui me misit: quod filius ipse genitus est a me non ego ab ipso: sed vnum uerbum est et ego secum. Ideo non ait ego manifestabo patrem: imo dixit ego manifestabo me: quod vnum sumus cum patre. Secundus vero respectus est quod manifestando se vobis non aliud ostendebat quod id quod a me patre suo receperat quasi dicens. Pater manifestauit aperte se mihi: quod secum vnum sumus: et ego manifestabo me patris et ipsius vobis mediante me ipso. Tertius quoque respectus est quoniam ego sum invisibilis et a vobis visibilibus videri non valeo nisi postquam a corpore separati fueritis. Tunc videre me poteritis facie ad faciem atque verbum. id est filium meum vniuersum intellectualiter: versus ad tempus vestre resurrectionis cum humanitas vestra conformabitur atque delectabitur in humanitate ipsius verbi sicut iam tibi dixi. Non ergo me

nunc videre potestis in essentia mea. Quare velavi diuinam naturam velamine vestre mortalis humanitatis: ut illam videre possetis: exhibendo vobis verbum: versus filium meum ita velatum cum qua me vobis ipse manifestat. Ergo non ait: ego manifestabo patrem: sed ait ego manifestabo me vobis. Quasi dicat. Ut accepi a patre meo manifestabo me vobis. Itaque vides quod in ista manifestatione manifestando se me quoque manifestat. Insup audisti quare non ait ego manifestabo patrem vobis: versus quod nullo modo potestis in corpore mortali meam essentiam intueri sicut dictum est et quoniam ipse mecum est vnum.

Qualiter anima post assensum primi gradus ipsius potentis studet ascendere ad secundum. Capitulum lxxij.

Nunc aperte comprehendere potuisti excellentiam illius quoniam iam ad amorem amici peruenit. Iste iam ascendit pedes affectus et ad cordis occulta peruenit: versus ad gradum secundum trium graduum qui figurati sunt in corpore filii mei. Dixi prius illos esse figuratos in tribus aere potentibus: nunc vero pono significare tres aere statum. Sed antequam ad tertium gradum explanandum accedam volo monstrare qualiter attingit: ut amicus efficeret: et cum fuerit amicus effectus: effectus est filius versus ad amorem filialem attingendo. Et quid agit amicus effectus et quomodo cognoscit apte quod amicus sit effectus. Primo tibi dicam quomodo peruenit: ut et

Secundus.

set amicus. Ipse nāq; prius ipsect⁹ erat in timore seruili p̄sistēs. Exerce^{do} hō se virtuosē cū p̄seuerātia sancta puenit ad amozē quēdā sine delectationis siue p̄prie utilitatis quā i me reppit. Hec ē vīa p̄ quā ille trāsit qui puenire desiderat ad amozē p̄fectū: v3 amici atq; filialē. Noueris amozē filialē esse p̄fectū: nam in amozē filiali recipit hereditatem a me sūmo z eterno p̄re. Et quā amoz filij nō ē absq; dilectione amici tibi dicit q̄ ex amico scūs ē fili⁹. S3 quē habuit in se modū: vt illuc attingeret. Dico tibi. Oīs virtus z oīs p̄fectio p̄cedit ex caritate: caritas aut ab humilitate nutrit: z humilitas a notitia z odio sancto sui: v3 p̄prie sensualitatis. Huc attingentē oportet oīo p̄seueranter in cella notitiē sui cōmorari. In qua sui notitiā cognoscet in sanguine dilectissimi filij mei misericordiā meā attrahēdo cū affectu suo diuinā caritatē meā ad se sugier extirpādo quālibet voluntatē p̄prie z p̄uersam sp̄italem atq; t̄palem a corde suo. Et h̄itare cū humilitate studeat i domo notitiē sui p̄ ut egit apostolus petrus qui postq̄ iesum filiū meū abnegauerat latitādo fletit amare: s3 illo t̄pe planctus eius erat ipsectus z quotidiē fuit ipsect⁹ vsq; ad p̄tecostē. Postq̄. n. vnigenitus filius meus ad me rediit s̄m humanitatē assumptam apostoli cum alijs amicis meis i domo se clauerūt aduētū sancti sp̄itus expectātes iusta p̄missa veritate incarnate. Clausi quidē erāt ex timore: qz donec aīa ad amozem v̄p̄

attingat quotidiē timet. Illi hō p̄seuerātes i humili z p̄tina oratiōe post modū habūdātia h̄uerūt sp̄us sc̄i. Tū timore quocūq; sublato publice p̄dicauerūt p̄fecte sequētes vestigia ȳhu xp̄i crucifixi. Similit̄ aīa q̄ puenire desiderat ad p̄fectionem ex quo post culpā ab iniquitate sua surrexit illa re cognita formidie pene cū amaro corde deplorat. Postea hō p̄surgit attedēdo misericordiā meā. S3 vt illā attiger factā ad p̄fectionē iterpollatim ab ea me subtraho nō p̄ grām: s3 p̄ sensū: qz me n̄ sentit i se. Hoc v̄itas incarnata patefecit vobis quā discipulis ait. Ego ibo z ad vos itez veniā. Oīa q̄ dicebat illis i p̄ticulari ēt ab oīb⁹ p̄ntib⁹ atq; futuris itelligi d̄nt. Dixit igitur: ego ibo: z ad vos itez veniā: z ita fuit. U3 sp̄u sc̄o sup discipulos veniēte ipse quoq; v̄it. Jā. n. ego dixi supra qz sp̄us pacis nō v̄it sol⁹: imo v̄it cū potētia mea: z cū sapientia dilectissimi filij mei qui mecum ē vnū: z cū clemētia eiusdē sp̄us sc̄i a me p̄cedent̄ z ab ipso filio meo. Similit̄ mō dico tibi: qz vt aīa surgat ab imperfectione sua me subtraho: qz non h̄z neq; sentit in se pristinā p̄solationē. Quā iacebat i culpa peccati mortalis ipsa discessit a me: tūc ego grām subtrahi ab ea p̄p̄ eius culpā qz sancti desiderij clauerat ianuam: vnde sole gratie priuata fuit non ex defectu solis: s3 ex defectu peccatoris qui ianuam desiderij p̄tra solē clauerat. Recognoscendo vero semetipsuz atq; tenebras suas app̄tendo fenestrā euomendo putredinem peccatorū i

Tractatus.

sancta et humiliter confessione: tunc ad animam indilate eius gratia redeo. Sed aliquando ab ea me subtrahō non per gratiam: sed solummodo per sensum ut iam dixi. Hoc autem ita facio ut humilietur et ut exercitius sanctum assumat in veritate querēdo me: et ut probetur in lumine fidei et perueniat ad prudentiam. Tunc homo si diligit absque respectu sui et cum fide viva et cum odio sancto sui letatur et exultat in tempore laborum se reputans indignam habere pacem atque mentis quietem. Et hoc est secunda res ex tribus de quibus tibi dixi ut ostendere qualiter ad perfectionem attingat et quid agit postquam attingerit. Hoc est enim quod agit: quod quoniam anima sentiat quod ab ea me subtraxerim: non tamen ullo modo retrocedit: imo quotidie perseverat humiliter in exercitio sancto suo reclusa persistens in domo noticie sue proprie ubi cum fide viva prestolatur adventum sancti spiritus: ut me qui sum ignis ardentissime caritatis. Ibi quod non expectat occidere: sed in vigilia et oratione sancta et continua: et non solum cum vigilia corporali: sed etiam intellectuali. Quia ut oculi intellectus iugiter est apertus: quia eius lumine fidei vigilat ad extirpandum a corde cogitationes inutiles: attendendo diligenter mee caritatis affectum ubi cognoscet aperte: quia nihil aliud volo ex eo nisi sanctificationem eius. Et hoc indubitantissime: per in sanguine dilectissimi filii mei. Cum scitur oculus vigilat in cogitatione sui atque mei semper orat

oratione bone atque sancte voluntatis et hoc est oratio continua. Quod etiam actualiter: ut in ordinato tempore per sanctam ecclesiam ordinato et constituto. Et hoc est quod agit anima que discessit ab imperfectione. Et ut ad illam attingeret. ideo me subtrahi non per gratiam: sed per sentimentum. Etiam ab ea me subtrahi: ut humiliter suum defectum agnosceret: quod videndo se privatam consolatione mea: si sentit in se penas afflictivam atque debilem: neque virtuosa stabilitate perseverare posse reperit immediate post hoc in se radicem spiritualis amoris proprii: unde materiam habet agnoscendi suam imperfectionem. Et exurgere debet illico supra semetipsam atque supra sedem conscientie sue: sedendo corripere debet huiusmodi sentimentum nec illud impune pertransire permittat: sed cum improposito enelat a corde radicem amoris proprii cum gladio bicipiti: ut ipsius amoris odio et amore virtutum.

Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit et de signis huius imperfecti amoris.

Capitulum lxxiiij.

Tem volo te nosce quod omnis imperfectio siue imperfectio manifestatur et acquiritur in me. Similiter modo manifestatur: et acquiritur proximo mediante. Simpliciter hoc experiuntur: quod frequenter amant aliquos amore spirituali. Unde si mei dilectionem pure sine respectu

Secundus.

Qui recipiunt & habent etiam amo-
rem proximi pure bibunt. Sicut ac-
cidit vasculo quod impletur in fon-
te si foras extrahitur: & ita foris ex-
eo bibitur indubitater euacuatur.
si vero bibitur in fonte non euacua-
tur: imo quotidie plenu e: sic amor
proximi spiritualis & temporalis de-
bet in me bibi sine respectu proprie
comoditatis. A vobis. n. exigo qd me
diligatis ea dilectione que vos: ego
diligio. Hoc vero mihi reddere non
valetis: qd vos amari non amatus
a vobis. Quis amor vester erga me
non est ex gratia: sed ex debito. Nam
estis obligati me diligere. Ego vero
diligio vos ex gratia non ex debito.
Ergo mihi reddere non valetis huc
amorem quem a vobis exigo ideo
vobis assignavi proximum vestrum
vt ei faciatis ea que mihi facere no-
potestis: v3 vt cum gratiose diliga-
tis absq; respectu proprie utilitatis
sue comoditatis. Et ego repento mi-
hi facta quecumq; facitis illi. Hoc
aperte veritas incarnata demonstra-
uit cui paulo psequenti dixit. Sau-
le. Saule quid me persequeris: hoc
ita dixit imputando sibi factam p-
secutionem quas irrogabat discipu-
lis suis. Itaq; talis amor omnio d3
esse purus. Et cu eodem amore quo
me diligitis etiam proximum ama-
re debetis. Nunquid filia mea no-
sti propter quid nescitur illum im-
perfectum esse qui diligit hoc amo-
re spirituali: Si sentit in se penam
afflictiva quando sibi videtur crea-
turam quam ita diligit amori non
satisfacere indicando se no diligi qd

tum videtur ei diligere: sine quan-
d priuatur conuersatione sine con-
solatione sua sine quando videt ali-
um diligi plusq; se. Ad hoc & ad alia
plurima ppendi potest qd hic amor
tam in me qd in proximo suo imper-
fectus adhuc esse manifeste copro-
batur & qd vasculum huius amoris
bibitur extra fontem quantum amo-
rem a me prius attraxit. Sed quo-
niam imperfecte me diligebat etiam
imperfectum amorem ostendit illi
quem hoc amore spirituali diligit.
Et hoc absq; dubio pcedit eo quia
radix amoris proprii spiritualis a
corde non erat in totum euulsa. Et
ideo permitto frequenter: vt aliquis
hoc amore diligit aliquam creatu-
ram: vt hoc ipso semetipsum agno-
scat atq; suam imperfectionem. In-
terdum insuper ab anima me sub-
traho non per gratiam sed per sen-
sum: vt se reducat in domo notitie
sue: vbi perfectionem omnium vir-
tutum acquirat. Ego vero postea re-
deo cum maiori lumine atq; notitia
mee veritatis instantius qd posse tru-
cidare propriam voluntatem amo-
re mei ad gratiam singularem im-
putat. Ingiter etiam putare studet
vineam anime sue spinas inutilium
cogitationum euellendo lapides vir-
tutum edificando fundatos i san-
guine iesu christi crucifixi quos in-
uenit eundo per pontem ipsius ye-
su christi dilectissimi filij mei prout
iaz tibi dixi si meministi qd sup pon-
te: v3 super doctrina mee veritatis
lapides erant in sanguinis virtute
fundati. Nam exhibent virtutes vs

Tractatus.

bis: vitam in virtute pretiosi sanguinis eius.

De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit orationis tractatus. Capit. lxx.

Postquam introierit anima transcendendo per doctrinam Iesu Christi crucifixi eum amore vero virtutum: et odio vitiorum cum sancta perseverantia deveniens ad domum notitiae suae vilitatis atque fragilitatis inclusam permanet in vigilia: et oratione continua penitus ab omni seculari conversatione separata: quae se claudit ex timore cognoscens imperfectiorem suam: et ex desiderio perveniendi ad amorem purum atque liberalem. Et quia prudenter agnoscit quod alio modo liberari non valet ideo pressolatur vincta fidei membra ad adventum praesentis augmentum in se gratiae suae. Sed in quo vincta fides agnoscitur: In perseverantia virtutum: nullo tempore retrocedendo per occurrentiam quomodocumque: vel undecumque proveniant: nec etiam orationem sanctam committere debet aliqua causa statim tempore nisi propter obedientiam: vel caritatem expressam. Aliter ab oratione discedere non debet. Quia frequenter orationis ordinato tempore diabolus amplius animam infestare conatur cum suis variis fantasmatibus atque molestiis quae extra tempus orationis. Hoc autem agit: ut oratio sancta orantis tedium generet interduz in mente sua dicens. hec dicit

tibi nihil omnino tibi prodest: quia non debes alia cogitare: nec aliud attendere quam ad ea quae dicis. Hoc adversarius oranti persuadet: ut perveniat ad tedium et ad mentis confusionem et committat orationis exercitium quod est velud armatura fortissima cum qua se viriliter anima defendit ab omnibus adversariis eius: quando tenetur cum amoris affectuosi manu et eius brachio liberum arbitrium: tunc virtuose pugnat in armatura praedicta cum lumine sanctae fidei.

Qualiter anima pervenire debet ab oratione vocali ad mentalem. Recitatur etiam una visio per hanc animam habita. Capit. lxxvi.

Alia carissima noviter quae in oratione humiliter continua et fideliter cum vera perseverantia lacrat anima perfectionem et omnem virtutem. Et ideo dicitur in ea plene fieri: et nihil illud committere pro adversantia quae sine praedicta ad illusionem: vel a fragilitate propter: vel ex cogitationibus invidiis: vel a carnali motu corporis inordinato: vel pro inutilia verba cuiuscumque creature. Diabolus enim aliquando sollicitat aliquem ad loquendum: ut orationem impediat. Hoc omnia postergat dicitur cum sancta perseverantia. Quod est est aie dulcis atque preciosa mihi gratia talis oratio quae fit in domo notitiae propriae humilitatis atque vilitatis et in agnitione meae bonitatis oculum intellectus aperiendo cum lumine scissime fidei et cum affectu meae caritatis habundantiae. Quae caritas vobis sancta est visio

Secundus.

bilis in unigenito visibili filio meo dilectissimo quam vobis aptissime demonstravit in pretioso sanguine suo. Qui sanguis animam inebriat et induit eam igne divine caritatis et prebendo ei hunc venerandi sacramenti quod ego in apostolica matris sancte matris ecclesie collocavi: videlicet corpus et sanguinem unigeniti filii mei qui est vere deus et homo. Quod ordinavi ministrandum per manus vicarii mei qui claves habet huius pretiosi sanguinis. Hec est apotheca in qua tibi supra dixi quam super potentem struxeram et collocaveram ex qua cibum assumeret atque confortaretur viatores et peregrini transcentes per doctrinam veritatis incarnate ne per infirmitatem in via deficiant. Iste cibus confortat modicum atque satis iuxta desiderium assumptis quoties modo sumatur: vel virtualiter: vel sacramentaliter. Sumitur enim sacramentaliter quando quis actualiter accipit hostiam consecratam a sacerdote. Virtualiter autem intelligitur quando quis solummodo ex desiderio sancto comedit ex aviditate comens: ac est ex consideratione patris et devotione sanguinis ihesu christi crucifixi ubi reperit affectum excessivae caritatis eius quam degustavit: et agnovit in sanguine quem attendit effusum cum ineffabili caritate divina. Et ideo succenditur ibi cum sancto desiderio et inebriatur atque satiatur animam inveniundo plenam caritatem meam divinam pariter et proximi sui. Hec autem ubi acquisivit. In domo notitiae sui cum oratione sancta ubi perdidit imperfectionem sicut apostolus petrus et alii discipuli reclusi stantes in domo cum

vigilia et oratione perdidit imperfectionem et ibi perfectionem adepti sunt: videlicet cum perseverantia confidita cum lumine sanctissime fidei. Sed existimare noli quod tantus ardorem atque nutrimentum ab hac oratione recipiat ille qui solummodo cum oratione vocali procedit prout anime multe faciunt quarum oratio potius est in verbis quam in affectu cordis que non videtur ad aliud attendere nisi ut expleant numerum aliquorum psalmodiarum: vel orationum aliarum et expleto numero quem in corde proposuerunt ultra cogitare non videtur. Evidenter apparet ipsos affectum et intentionem ad orationem solummodo vocalem apposuisse. Sed ita procedere non oportet: quia nisi faciant aliud ultra modicum fructum ex hoc haberent mihi quoque modicum esset acceptum. Si vero petas: utrum haec oratio vocalis dimitti debeat: quia non videtur omnino esse tractos ad orationem mentalem: Non sed prudenter et ordinato modo procedendum est. Nam optime novum quod sicut anima prius est imperfecta quam perfecta: sic est etiam oratio sua. Debet ergo ne transeat occiose cum adhuc est imperfecta cum oratione vocali procedere vel inchoare: tamen addendo mentales orationes iuxta posse: videlicet dum verba ore profert mentem eius in affectum excellentissime caritatis mee dirigere conetur: et eleuare eam confidente ratione generali: peccatorum suorum atque sanguinis unigeniti filii mei: ubi reperiet habundantiam mee caritatis ineffabilem atque

Tractatus.

remissionem omnium peccatorum eius. Hoc autem ideo facere debet ut in sui notitia et suorum defectuum consideratione faciat eam intelligere bonitatem meam in se et cum vera humilitate faciat animam ipsam in suo sancto exercitio perseverare. Nolo tamen ipsos defectus in particulari ab orante considerare: sed in generali: ne mens inquinetur siue contaminetur in recordatione particularium atque turpium peccatorum. Insuper admoneo quod homines non acceptent siue retineant in se considerationem solummodo peccatorum siue in generali: vel in particulari siue consideratione atque memoria sanguinis: et magnitudinis divine misericordie: ut inde non veniant in confusionem. Quia si notitia sui et consideratio peccatorum non consideretur cum memoria sanguinis atque misericordie permanerent homines in confusione sua. Et cum ipsa simul: et adversario demone qui sub colore contritionis: et displicentie peccatorum. eos adduxit in eam ultimo pertingerent ad eternam damnationem non solummodo propter hoc: sed quoniam inde venirent ad desperationem nisi cum lumine fidei misericordie mee brachium assumerent. Et advertite: quod ista est valde subtilis: et magna fraus cum qua diabolus etiam servos meos irrere sine decipere conatur. Et ideo propter utilitatem vestram atque diaboli fraudem evitandam: et ut in conspectu meo sitis accepti oportet quod iugiter affectum et animam vestram ampli-

ando dilatetis ad considerandam: et amplectendam ineffabilem misericordiam meam cum vera humilitate. Nosti namque quod superbia diaboli sustinere nullo modo potest humilitatem anime: neque sua confusio mee bonitatis amplitudinem in meam atque caritatem in quantum anima speret in me. Unde si meministi quando diabolus te prosternere sine decipere volebat ex confusione volens ostendere tibi quod vita tua fraudulenta fuisset et non in veritate neque te sine voluntatem meam ambulasse: tu fecisti quod utique facere debuisti: et ut bonitas mea te docuit quod quippe bonitas alieni vere petenti non denegatur: ut humiliter elevando mentem ad misericordiam meam dicens. Ego confiteor aperte creatori meo quod vita mea quotidie fuit in tenebris: tamen ego latitabo fideliter in plagis iesu christi crucifixi: et in sanguine suo pretioso maculas omnium iniquitatum mearum ablui et cum sancto desiderio gaudebo iugiter in creatore meo. Nosti quod indilate diabolus aufugit. Postea vero cum alia vice rediret volendo te per superbiam in altum elevare dicens: Tu es perfecta deo valde placens: unde non expedit: ut ulterius affligendo te peccata tua: quia sunt abluta deprobes. Tu vidisti viam per quam ambulare debebas: ut ego te docui: ut humilando te respondi tui temptatori demonio dicens. Johannes baptista nunc offendit et in ventre matris a deo sanctificatus est et nihilominus tantam peniten-

Secundus.

riam egit: ego vero miserabilis plena tot iniquitatibus adhuc incipere neglexi: vel paruam agere penitentiam: vel ipsum agnoscere creatorem atque dominum meum in gemitu: et contritione cordis: attente considerando quis est deus qui a me sic fuerit offensus: et qualis ego sum iugiter ipsum offendens. Tunc ipse diabolus humilitatem anime tue sustinere non valens: neque spem in bonitate mea conceptam tibi dixit. Tu sis a deo maledicta: quod modum in te reperire nequeo. Si te per confusionem in infimis de primis: et tu per misericordie diuine spem in altum erigeris: et si te ponere conor in altum: et tu te metipsam ad infima de primis: descendens etiam in infernum ex humilitate: insuper etiam in inferno me persequeris. Uterius igitur ad te non veniam eo quod dure me percussit valido baculo caritatis. Ergo debet anima notitiam excellentissime bonitatis mee condire cum sui notitia: et econuerso notitiam fragilitatis et vilitatis sue cum notitia mee bonitatis. Et isto modo vocalis oratio utilis erit anime sic oranti mihi quoque valde placebit. Et ab hac vocali oratione imperfecta cum exercitio sancto perseverando perueniet ad mentalem orationem perfectam. Sed si voluerit ita simpliciter omnino perficere numerum suum in mente sua dispositum: vel si propter orationem vocalem dimitteret orationem mentalem: a via perueniendi nimis errat. Occurrit aliquando quod anima eius tanta procedit ignorantia. quod ex

quo concepit in mente sua quosdam psalmos: vel aliquid quotiens orationem dominicam voce repetere visitabo gratiose mentem eius modo per unam viam modo per aliam. Quandoque cum uno lumine vere notitie sui cum inusitata contritione peccatorum suorum quandoque cum amplitudine diuine caritatis immense: quandoque ponendo menti sue diuersimode prout mihi placet: vel ipsa desiderat unigeniti filii mei presentiam in obiectum. Ipsa tamen ignorans anima visitationem meam quam in se percipit omnino derelinquit: ut numerum quem in corde disposuit explere possit quasi faciendo sibi conscientiam imperfectum numerum illum dimittere quem ceperat. Non debet igitur ita facere: quod patenter a demonio fraudaretur et illudere ita faciendo. Sed illico sentiendo mentem ex visitatione mea dispositam: orationem vocalem dimittere debet postea se tractata mentali si ei valeat ea que sibi proposuerat perficere poterit. Si vero commode non valet: ad tedium sine mentis confusionem adduci nullo modo debet: et sic ordinate procedet. Excepto diuino officio ad quod omnes clerici atque religiosi ex debito sunt obligati usque ad mortes: quod si non persoluerent illud indubitanter offenderent. Et si tempore quo persolvere debet illud eleuari: vel attrahi mentem ex desiderio sentirent sibi prouidere vult: horam preueniendo: vel saltem postea subsequendo ita quod officium debitum nullatenus dimittatur. De singulis

Tractatus

alijs orationib⁹ anima debet ichoa-
re vocaliter: vt attingere possit ad
orationem mentalem: quam oratione
vocalem omittere debet quando p-
cipit a me visitari sicut sa dixi. Nec
vocalis oratio facta sicut e expssus
attinget & adducet ad perfectione.
Et ideo no debet oratio vocalis om-
mitti quocunq; modo facta fuerit:
sed ordinate quisq; v3 precedere sicut
iam dixi. Et ita perseueranter agen-
do sanctum exercitium: orationem
in veritate gustabit & cibum sangui-
nis vni geniti filij mei. Et ideo dixi
tibi q; aliquis virtualiter comuni-
cabat: licet non sacramentaliter: v3
affectuoso desiderio gustando cari-
tatem ineffabilem yesu christi quas
in sanguine suo p-ioso cognouit ora-
tione mediante modicum & habun-
dantius iuxta desiderium¹ orantis.
Si quis cum modica prudentia p-
cedit: & absq; modo: modicum inue-
nit: q; quanto magis aia conatur
ab his infimis affectum suum elon-
gando solueri: & in me ligare euz lu-
mine intellectus tanto plus agno-
scit. Et quanto plus agnoscit plus di-
ligit: & quanto plus amat tato plus
anima gustat. Ergitur attēde q; ora-
tio perfecta non acquiritur in mul-
titudine verborum: imo cum affe-
ctuoso desiderio in me confligente
cum notitia sui pariter & mee boni-
tatis in se: nec vni absq; reliquo fit:
& ita pariter habebit orone vocales
atq; mentales: q; optime pueniunt
vt actiua vsta cu cōtēplatiua: q; nō
oratio vocalis: vel mentalis appella-

ri multipliciter valeat. Q; dixi tibi
q; sanctum desideriu anime: v3 vo-
luntas bona continua: vocatur ora-
tio: que voluntas actualiter ordina-
to tempore cōsurgit & elenatur i me
vltra prefatam orationem continua
am sancte voluntatis. Et h vocalis
oratio euz huiusmodi sancto deside-
rio quandoq; fit ordinato tempore:
aliqui vero preter ordinatū tps: vel
vltra tale tps indefinenter: vt expo-
nulat vera caritas in salutē primo-
rum: vel aliter expediens erit iuxta
gradum in quo positus est orans.
Quilibet operari tenetur in salutē
animarum sm statū eius iuxta san-
cte voluntatis exordiu. Et ita quic-
quid opatur vocaliter: vel actualiter
in salutē aiaz e vnum orare virtua-
liter: q; nō actualiter: et orat in tpe
debito & in loco deputato. Etia pre-
ter hanc oratione debitā oia q; cūq;
facit i caritate dei & proximi pstitu-
tus et ad exercitiū eius actuali: to-
tum vocari potest oratio continua:
q; non cessat orare qui non cessat be-
nefacere. Et ideo dixi tibi q; oratio
multis modis fiebat si fuerit voca-
lis vnita mentali. Quoniam actua-
lis oratio vocis facta modo p-
dicto procedit ab affectu sincere caritatis
qui caritatis affectus p p-
tina oratione reputatur. Nunc audisti quom-
lter ad orationem mentalem attin-
gitur: v3 cum exercitio sancto atq;
perseuerantia: & q; omittatur oratio
vocalis pp mentalem cum aiam vi-
sita. Insuper audisti q; sit oratio cōis &
vocalis cōiter extra tps ordinatū &
oio bone atq; sancte voluntatis est

Secundus.

am de quibuslibet exercitijs i se: vel in primo factis cū bona voluntate extra tps orōni deputatus 2 ordinatus. Igitur aīa v3 semetipsam virtuose calcantibus vrgere sancte sollicitudinis cū hac oratione sancta que parit veluti fructifera mater in aīa virtutes oēs 2 iugiter eas alit 2 ad perfectiones adducit. Hoc est ergo qd agit anima que recluditur i domino notitie proprie sui 2 que pervenit ad amorem amici pariter 2 filialem. Quod nisi teneat per viam superius expressam quotidie remanebit in tepiditate 2 in sua imperfectio-
ne. Et amaret tantum quantum in se percipere videret utilitatē: vel solacionē a me: vel a proximo suo.

De fraude quā homines incidunt qui deum diligunt 2 ei seruiunt ex propria utilitate. **Cap. lxxij.**

One quis quidē imperfecta dilectio ne volo tibi pandere fraudē unā quāz hoīes in ea recipere possunt qm̄ me diligunt delectatione propria. Unde volo te nosce qd ille seru⁹ meus qui me diligit imperfecte poti⁹ exquirat 2 amat consolationem propter quāz me diligit q̄ me. Et i hoc aperte perpendere potest: qz deficiet ante consolatione siue spiritali: v3 i anima quo ad religiosos viros atqz spirituales: siue consolatione temporalī quo ad seculares qui vivunt cum quibusdam actibus virtuosis illico turbantur ipso facto cum agitantur: vel ab aliqua levi tribulatione quam indubitanter eis concedo

propter utilitatem eorum. Et si quis ab eis interrogaret: quare turbamini: responderent qz recepī tribulationem: 2 illud bonū qd agere solebāt in prosperitate nunc inditio meo quasi perdo qz non oportet illud aīo letū 2 puro corde sicut hactenus. Et hoc accidit pp̄ huiusmodi tribulationem qz prius valde melius operabar. 2 cum maiori tranquillitate cordis q̄ in presenti faciam. Qui v3 est ita: deceptus ē a propria delectatione. Non. n. v3 est qd illa tribulatio sit in cā: nec etiam qd ipse minus amet neqz minus valeant ea q̄ nūc operatur. Operatio namqz facta tēpore tribulationis in se tantum valet quantum valuit ante: v3 in tempore consolationis: imo plus valere posset in quantum haberet in se patientiam. Sed hoc accidit ei qm̄ in prosperitate delectabatur vbi cum actu modico virtutis alicuius amabat me sibiqz mentem eius aliquantū pace fouebat operatione tantilla. Cum ergo priuatur illo vbi requiescens aliquam habere videbatur iudicat esse priuatus in quolibet opere suo quiete salutarī. Sed non ē ita proculdubio. hominibus autē huiusmodi p̄tingit velut homini qui morat in pulcro viridario qui p̄ eo qd sibi delectatur in sua operatione quiescit 2 videtur ei habere requiem i operatione sua: sed ipse requiescit in delectatione quā h3 ex viridario. Et aperte cognoscit esse verum qd amplius in viridario q̄ in operatione delectatur quoniam ablato sibi viridario se percipit illico delectatione

Tractatus.

privatum. Sed si principalem affectum atque delectationem in opere suo posuisset non amisisset: imo secum haberet: quasi exercitium operandi bonum amitti non potest ultra voluntatem hominis quamvis ei fuerit ablatam delectatio prosperitatis velut istius viridarium. Igitur isti falluntur in eorum opibus a propria passione. Unde tales dicere consueverunt. **Adi-** hi constat quod melius operabar et ampliozem consolationem habebam: ante tribulationem istam quam nunc et valde magis optabam agere multa bona: nunc vero nullatenus et a facere delecto: huiusmodi sermones eorum veritatem offendunt: quia si proprio delectati fuissent in bono amore boni et virtutis: nullo modo perdidissent affectum illum: neque defecisset in eis: imo potius augmentatus esset. Sed quoniam illorum opera virtuosa erant in proprio bono fundata: ut in respectu proprie consolationis et delectationis ideo defecit. hec est illa fraus qua decipiuntur communiter homines in quibusdam eorum bonis operibus. **Adi-** proculdubio falluntur a semetipsis: ut a propria delectatione sensuali.

De fraude qua decipiuntur etiam servi dei qui deum amant hac perfecta dilectione: iam dictis.

Capitulum lxxvii.

Erui quoque mei qui adhuc in amore sunt imperfecto querentes et amantes me respectu consolationis vel utilitatis proprie quam in me repperiunt aliquando decipi-

untur. Nam quod sum omnium bonorum que fiunt indubitantissime remunerator amplius: vel minus iuxta mensuram amoris operantis exhibeo mentales consolationes orationis tempore quandoque per unum modum et aliquando per alium. **Hoc** autem ego non ago: ut ignorantem anima potius acceptet et attendat ensenium siue donum consolationis quam exhibetur a me quam attendat ad me largitorem: sed ut attendat principaliter mee caritatis affectum cum qua larator et indignitatem eius qui recipit quam delectationem proprie consolationis. Si vero velut ignorans et ingrata voluerit attendere magis ad consolationem propriam quam ad affectum mee caritatis erga ipsam valde damnificatur atque decipitur: ut ego tibi dicam. Nam a propria consolatione decepta querit eam et ibi delectatur in tantum quod aliquando consolationem seu visitationem meam in se percipiendo prosequi conabitur viam quam alias tenuit quando eam repperit: ut eam invenire valeat. Ego vero non unisomiter animam concedo: imo valde diversimode prout expedire video atque bonitati mee placet: ut ex hoc agnosceri possint omnes qui habeo multa donaria quibus amicos meos habundantissime vitare valeo. Si cum ignorantia sua procedere decreverit ipsam omnino queret habere per eundem modum quemadmodum si spiritus sancto legem imponere vellet. Sed non ita facere debet: imo virili corde transire ut per pontem doctrine

Secundus.

Yesu christi crucifixi et ibi recipere
cum humilitate cordis: eo modo: eo
loco: et eo tempore prout bonitati mee
tribuere placet. Et si ei non tribuo
quicquid: illud etiam non tribuere non
ex odio: sed ex amore procedit: ut vix
anima me querat in veritate: neque
me solum ex propria delectatione
sua diligat: sed humiliter acceptet
affectum mee caritatis amplius quam
illam delectationem quam inuenit.
Quia si quereret ipsam delectatio-
nem iuxta voluntatem suam et non
iuxta meam inueniet proculdubio
penam atque confusionem intollera-
bilem quando se priuatam inuenit
et illa delectatione sua quam anime
sue posuerat in obiectum. Illi sunt
illi qui consolationem eligere volunt
iuxta beneplacitum eorum. Inueni-
entes. non in mentibus eorum aliquo-
tiens de me consolationem volunt in
illa persistere iugiter. Et incurrunt
aliquando in tantam ignorantiam
quod eos visitando per alium modum
mihi faciunt imprudentissime resi-
stentiam: nec acceptabunt nisi visi-
tentur illo modo quo fuerant ima-
ginati. Iste defectus a propria pas-
sione procedit: ac ab illa delectatio-
ne spirituali quam in me repperit.
Hec anima decipitur eo quod esset im-
possibile continuo vno modo perse-
uerare: quod sicut anima fixa stare non
valet deus. non ipsam in virtute profice-
ret vel a virtute deficere: ita mens
in vno statu iugiter in me solum mo-
do eius vna gratia stare non potest:
imo largior varias atque differentes.
Nam aliquando concedo mentale

gaudium valde solatiofum aliquan-
do magnam contritionem cum tan-
ta displicentia sui quod videbitur in se
mentem habere turbatam. Quan-
doque morosus in anima neque me sentit.
Quandoque formabo veritatem in-
carnatam ante oculum intellectus
varijs modis: tamen non apparebit
anime: tantam iocunditatem atque ca-
lorem in se percipere: ut huiusmodi
visioni videretur debere sequi. Ali-
quando vero non videbit et habebit
valde magnam delectationem. Hec
omnia facio paterna caritate motus
ut anima conseruetur et in virtute
proficiat humilitatis atque perseue-
rantie: ut etiam instruatur ne mihi
legem imponere velit: neque sine su-
um in consolatione propria sensiti-
ua: sed solum in virtutibus in me fun-
datis. Et cum humilitate suscipiat:
vtriusque tempus: et cum affectu sin-
cere caritatis accipiat affectum me-
um cum quo sibi tribuo: eius fide vi-
na credens quod ea que sibi cedo sunt
vel pro necessitate sue salutis: vel vix
ad perfectionem attingat. Igitur in
humilitate consistere debet facien-
do principium atque finem in affectu
paterne mee caritatis: et in ipsa car-
tate percipere delectationem et dele-
ctationem iuxta voluntatem meam
et non iuxta suam. Iste modus est ad
vitandum fraudem inimici siue de-
ceptionem: a me cuncta recipiendo
per affectuosum amorem qui sum om-
nium finis felix et optabilis. Ideo fun-
dari cuncta debent in mea voluntate.

De his qui ne perdant consolationem

Tractatus.

propriam negligunt proximi in sua
necessitate.

Cap. lxxix.

O Tri tibi de fraude qua decipiuntur illi qui suo modo gustare me volunt in mentibus eorum. Modo fraudem aliam exprime tibi volo qua decipiuntur illi qui solite quotidie procurant habere consolationem propriam in mentibus eorum intantum quod aliquando videntur proximum suum in magna necessitate spirituali sine temporalis: nec ei subuenient sub colore virtutis et dicent. Ex hoc ego perdo consolationem atque pacem anime mee: nec horas congruo tempore persoluo. Unde quod non habent: ut afferunt in se consolationem iudicant offendisse siue perdidisse me. Ipsi vero decepti sunt a propria delectatione spirituali mentis eorum. Et valde magis offendunt me non subueniendo necessitate proximi sui quam si dimitterent omnes consolationes eorum: quoniam exercitia quecumque tam vocalia quam mentalia sunt a me disposita: et ordinata ut homo perveniat ad perfectam caritatem mei atque proximi et ut in ipsa caritate virtuose conservetur. Ita quod graviter me offendit dimittendo caritatem proximi propter suum exercitium actuale siue quietem mentis quam si dimitteret exercitium amoris proximi. Nam in caritate proximi me reperiunt: in delectatione vero propria ubi me querunt essent omnino me privati: quia non subueniendo proximo quando necessarium est: ipso facto sunt ipsius proximi carita-

te privati: et imminuta caritate proximi etiam affectus meus imminuitur erga ipsos. Affectu vero diminuto pariter et consolatio diminuitur. Itaque lucrari putantes valde perdunt et volentes perdere lucrantur. quod si volunt in salute proximi proprias dimittere consolationes lucratur in anima sua me per gratiam et etiam proximum ei caritate subueniendo in suis opportunitatibus et ita gustarent omni tempore dulcedinem affectuose caritatis mee. Cum autem hoc dimittunt iugiter in pena commorantur. Nam oportet aliquando quod ipsi proximo suo subueniant: vel obedientia compellente: vel ex caritate: vel ex infirmitate corporali siue spirituali. Tunc ei subueniendo sentit in se penam atque mentis tedium et efficitur incomportabilis omnibus cum quibus assidue conuersatur. imo etiam sibi in seipso. Siquis vero peteret ab eo quare sentis istam penam: illico responderet. Quia mihi videtur amisisse pacem atque mentis mee quietem: et multa bona que facere solebam dimisi: unde reputo deum offendere. Sed non est ita. Iudicium enim eius in propria delectatione collocatum est. Ideo nescit agnoscere siue discernere ubi consistat offensio sua: quod si bene videret intelligeret offensam in carendo sua consolatione mentali: vel dimittendo sanctum exercitium orationis: tempore necessitatis proximi sui: non existeret imo consisteret carentia caritatis proximi sui cui servire debet atque cum caritate subuenire iuxta posse suum

Secundus.

amore mei. Itaq; vides q; fallitur
ex amore proprio spiritali circa se
metipsum.

De deceptione qua falluntur illi
qui suum affectum posuerunt in cō
solationibus atq; mentalibus visio
nibus.

Cap. lxx.

Q Taliquando cōtingit ex hoc
amore spiritali pprio q; ani
ma manus damnium incurrit: q; si
suum affectus solummodo collocat
in querendo mentales consolationes
atq; visiones quas ego frequētissime
largior amicis meis: quando se pri
uatam illis videret incidit in ama
ritudinem atq; mentis intollerabi
le tedium: q; se iudicat gratia eē pri
uatam euz ab ea me quandoq; sub
traho non per gratia sed per senti
mentum a mente sua sicut iam tibi
dixi: vt ita perueniat ad perfectio
nem. Ipsa vero cadit in amaritudi
nem et ei videtur arram inferni gu
stare percipiēdo se consolatione pri
uatam et molestijs multarum tem
ptationum agitari. Nullo modo de
bet in tantam ignorantiam incide
re: nec ita pmittere se decipi ab hoc
amore proprio spiritali q; non itel
ligat veritatē: sed in se cognoscat fo
re me qui sum illud eternum bonū
q; ei conseruo bonam voluntatē in
tpe belli q; non sequitur cū p̄sensu tē
ptationes illas a quibus i mēte mo
lestat. v; igit̄ humiliare se reputan
do se: pace sine quiete mētis idignā.
Et ideo frequēter ab anima me sub
traho: vt in humilitate persistat: et

vt veritatem meam in se cognoscat
quaz in bona voluntate reppit quā
ego sibi conserue tempore bellorum
et vt ipsa non assuescat accipere vel
optare solummodo lactis dulcedi
nem: v; huiusmodi consolationes: s̄
mo se viriliter applicet ad pect⁹ ve
ritatis incarnate: vt vna cum lacte
carnem etiam assūmat: v; attrahen
do dulcedinem affectuose caritatis
mee mediāte carne yesu christi cru
cifixi. Hoc itelligo de doctrina sua
salubri de qua vobis feci pōntes vt
per illuz ad me venire possitis. Ad
hunc ergo finem ab animabus ali
quando me subtraho. Si prudenter
incedunt ego postea redeo ad ipsas
cum lumine maiori: dulcedine: forti
tudine: atq; caritatis ardore. Si ve
ro quando me subtraho recipiunt
cum tedio tristitia et confusioe men
tis modicum inde lucrantur et i sua
tepiditate perdurant.

Quomodo p̄fati qui delectan
tur in mentalibus visionibus aliqñ
deceptiuntur a diabolo qui se transsi
gurare potest in angelum lucis. Et
de signis quib⁹ potest agnosci: quā
do visio procedit a deo: vel a demo
nio.

Cap. lxxi.

Post hec aie tales aliqñ recti
piūt a demonio fraudē alias
trahō: mādō se in angelū lucis. Quā
i eo qd̄ itelligit aīam optare seu re
cipe dispositā: tēptationis laqueum
invenire conatur: vnde q; mentē vi
det inclinātā et allectā ad dulce
dinem proprie delectationis: et in
huiusmodi visionibus mentalibus

h ij

Tractatus.

ex desiderio comorari: ipse diabolus in illa mente se transformat in diuersis modis. Aliquando sub forma mee veritatis: v3 yesu christi: aliquando sub angelica forma se demonstrat: vel aliquidum sanctorum meorum: sicut intellerit animam libentius acceptare. Nec autem facit vt eam illaqueat possit hanc proprie delectationis spiritalis ad quam auiditate tanta desiderius inclinatur. Et nisi sollicite consurgat anima cum humilitate profunda contemnendo realiter visiones atq3 consolationes istas: hec hanc capta remanet in manu diaboli. Sed anima prudens in illis non apponit affectum suum: imo quantum est in se respuit: ex humilitate se reputans illis indigna: et cum affectuoso desiderio solamodo virtutes amplectitur et affectum meum qui largitor sum attendit: et non ad huiusmodi donum sine delectationem propriam. Et ita diaboli manus euadit illesa: q3 superbia sua humilitate aie tollerare nullo modo potest. Si vero petas quomodo cognoscitur visio vera siue visio falsa et diabolica: respondeo tibi prebendo signum verum: q3 quando diabolus animam visitat in forma lucis: illico sentit in aduentu suo gaudium: vel alacritatem quandam: sed quanto moratur amplius tanto magis in se deficit atq3 tenebre remanent cum quodam tedio et obfuscatione stimulatione mentis. Cum autem anima in veritate visitatur a me qui sum eterna veritas in aspectu primo recipit anima timorem sanctum et cum ipso

timore gaudium et securitatem cum vna dulci prudentia: q3 dubitando non dubitat: sed pro sui notitia se reputans indignam humilime dicet. Ego non sum digna tuam visitationem habere. Quia ergo sum indigna quomodo potest hoc esse. Tunc vero se conuertit ad latitudinem caritatis ineffabilis mee: videns et aperte cognoscens quia mihi possibile est omnia quecumq3 volo dare. nec aspiratio ad alicuius indignitates: imo dignitatem meam attendo qui dignam illam facio: vt me recipiat in se per gratiam atq3 sensum: q3 non contentio desiderium quo me vocat ad se. Ideo me recipit humili corde dicens Ecce ancilla tua fiat in me tua sancta voluntas. Tunc egreditur ab itinere visitationis mee pariter et orationis eius cum allacritate: et magno gaudio mentis cum humilitate se reputans indignam et cum caritate: q3 recognoscit a me. Hoc est ergo signum cum anima visitatur a me: vel a demonio: q3 quando visitat a me reperit in aspectu primo timorem sanctum: in medio autem et in fine gaudium cum fame virtutum. Et conuerso visitatio demonis in aspectu primo quandam allacritatem exhibet: postea vero dimittit in fine mentem cum confusione tenebrosam. Ergo prouidi vobis exhibendo signum vt anima si vult humiliter ambulare cum prudentia decipi non valeat. Quam fraudem incideret anima que procedere vellet solummodo cum amore imperfecto circa proprias consolationes et visiones affe-

Secundus.

etum meum attendere negligendo
vt iam dictum est.

Qualiter anima q̄ se ipsam agno
scit prudenter euadit prefatas frau
des. Capit. lxxij.

Nolui tibi tacere filia charis
sima fraudem quam incur
runt cōmuniter homines mundani
in amore sensitiuo permanentes cū
paruitate bone operationis. In tē
pore. s. quo euz modica virtute ope
rantes magis delectantur ipsa tem
porali consolatione quam operan
do recipiunt: q̄ virtute. Nec tibi ta
cere volui quomodo decipiātur ser
ui mei: cū consolationibus spiritua
libus delectantur amore proprio v̄
cepti qui nō finit eos cognoscere ve
ritatem affectus mei: nec videt̄ vbi
culpa consistat. Et dixi tibi fraudē
qua vititur demon eos decipiendo
culpa sua cum ipsi non seruant mo
dum quem dixi tibi hac ratione: vt
tu: et alij serui mei virtutes sequami
ni amore mei: et non affectu alterius
rei. In hec omnia pericula incider̄
possunt: imo sepe incidunt illi qui i
imperfecto amorē mei positi potius
propter donum meum me diligunt
q̄ propter me donatorem. Verum
anima que donum proprie cogni
tionis vere est ingressa orando per
fecte et abijciendo imperfectionem
amoris et orationis eo modo quem
tibi in tractatu oratōis exposui me
ipsum recipit amoris affectu querē
do ad se trahere lac mee dulcedinis
a pectore doctrine xp̄i crucifixi ter

tium iam statum adeptam amoris. s.
filiatis et amici. Non habet hec ani
ma mercenarium amorem: sed me
cum agit: vt solent inuicem amici ca
rissimi quorum si alteri fuerit ab al
tero munus oblatum qui accipit nō
tantum munus respicit verum p̄n
cipaliter amici cor: et donantis affe
ctum. Sic igitur anima que ad ter
tium statum peruenit amoris per
fecti euz a me recipit numeram: et gra
tias non respicit solūmodo donum
meum: sed ocio intellectus intne
tur mee caritatis affectum qua sibi
manus contuli. Atq; vt ipsa nō pos
sit se excusare: q̄ id agere nequeat. s.
meum affectum intueri munus eū
donatore coniuncti cum diuinā na
turam humane nature copulauit: et
verbum vnigenitum. s. filium meū
qui mecum vnus est: et ego secū vo
bis donauit hac itaq; ratione donū
respicere non valetis nisi et me dona
torem respiciatis: Videt̄ ergo quo
amoris affectu debetis diligere et v̄
siderare donū et donatorem. Quod
si facietis nō in mercenario: sed pu
ro et sincero amore eritis et hoc faci
unt illi qui clausi manent in domo
cognitionis proprie vilitatis.

Quomō anima recedit ab amore
imperfecto et peruenit ad amorem
perfectum. Capit. lxxij.

Hucusq; multimode tibi mon
strauit sicut aia resurgit ab im
perfectione sua: et ad amorem perfe
ctum attingere potest et quid agit
ex quo peruenit ad amorem filia

Tractatus.

lem & amiel. Tibi nāq; dixi q̄ illuc
valet attingere cum sancta perseue
rantia claudendo semetipsam in do
mo notitie sue fragilitatis. Que no
titia sui debet esse condita cū agni
tione mee bonitatis vt ad confusio
nem non veniat. Nam in notitia sui
pprie sensitine passiōis odiū acqui
rit atq; delectationis pprie conso
lationis. Et ab hoc odio sancto i hu
militate fundato patientiam veraz
acquirat in qua fortis efficitur con
tra bella diaboli & cōtra persecutio
nes hominum. Erit etiam valde pa
tens quando pro salubri bono suo
me subtrahere velim per sensum ab
ea: omnia libentissime tollerabit cū
ista reali virtute. Et si ppria sensua
litas vellet ex aliqua difficultate re
bellare quandoq; contra rationem
iudex conscientie v; ascendere super
se cum odio sancto faciendo iustiti
am: neq; permittendo motus tran
sire inordinate sine correptione. Quā
tis anima que consistit in odio san
cto sui quottidie se corrigit & arguit
oī tempore: non solum eos qui sunt
contra rationem: imo frequenter il
los etiam motus corripit qui proce
dunt a me. Hoc inuere voluit q̄le d
notus seruus meus beatus gregori
us cum ait. Bonarum mentium est
sibi culpam agnoscere vbi culpa nō
est. Igitur ita v; anima facere & fa
cit que vult surgere ab imperfectio
ne: v; expectare perseueranter i do
mo notitie sui prouidentiam meam
cum lumine fidei: sicut egerunt illi
sancti discipuli qui patienter expe
ctauerūt in domo: nec inde discesse

runt: imo perseuerauerūt in vigilia
cum humili oratione continua vsq;
ad aduentum sancti spiritus. Et hoc
est illud quod agit anima sicut iam
dixi postq; ab imperfectione surre
xit & in domo se reclinat vt ad perfe
ctionem attingat. Ipsa stat iugiter
in vigilia: oculus intellectus ad do
ctrinam veritatis mee dirrigendo:
& q; se cognouit: humiliata consistit
in oratione cōtinua: v; desiderij ve
re sancti quoniā in se cognouit mee
caritatis affectum.

De signis quib; cognoscitur ani
mam attingisse ad amorem perfectū.
Cap. lxxiiij.

Nunc vero tibi dicendum est
in quo demonstratur animā
ad amorem perfectum attingisse. No
ueris ergo verum esse signum illud
q̄ habuerūt illi sancti discipuli p̄
aduentum sancti spiritus. In domo
namq; fuerunt egressi & amisso timo
re: verbum meū annuntiabant pre
dicantes doctrinam vnigeniti filij
mei virili corde contemnendo pe
nas: imo gloriabantur in penis: ne
q; metuebant annunciare veritates
in conspectu tyrannorum atq; princi
pum huius mundi ad nominis mei
laudem & gloriam. Sic animaz que
in cognitione sui perseueranter ex
pectant: ego postmodum in reditu
meo visito cum igne mee caritatis:
cum qua caritate dum stetit in do
mo cum perseuerantia concepit vir
tutes per amoris affectum partici
pando de potentia mea. Cum qua

Secundus.

virtuosa potentia vicit et subitiga-
uit propriam passionem sensitivas.
Et cum ipsa caritate participanti cum
ea sapientiam unigeniti filii mei in
qua sapientia vidit et agnouit oculo
intellectus veritatem meam at-
que fraudes amoris proprii spiritua-
lis: ut amoris imperfecti proprie con-
solationis ut iam dixi. Cognouit etiam
fraudem atque malitiam diaboli
qua decipit animam que ligata
fuerit in illo amore imperfecto. Et
ideo surrexit eius odium ipsius imper-
fectionis et amore perfectionis in di-
cta caritate que ipse spiritus sanctus
est: participanti ut in voluntate sua
ipsam fortificando: ut quancumque
penam pro nomine meo sustinere
vellet et egrediendo domum virtu-
tes in proximo suo pareret. Non qui-
dem egreditur a domo notitie sui:
sed egrediuntur a domo cordis et ani-
me virtutes concepte per amoris af-
fectum. Et eas parturit in tempore
necessitatis proximi sui multis modis:
quia timor ille per-
ditus est qui detinebat eam ne ma-
nifestaret ex timore perdendi con-
solationes proprias ut iam supra di-
xi. Postquam autem homo pervenit ad
amorem perfectum et liberales egre-
ditur extra modo dicto semetipsum
descendo. Et hoc venit homines eius
quarto statu: videlicet quando a ter-
tio statu consurgens qui perfectus
est: in quo tertio statu gustat et parit
in proximo suo caritatem recipit
unum statum ultimum perfecte unio-
nis in me. Qui duo status insimul
uniti sunt: nec est unus absque reliquo.

propterea caritas mea sine caritate pro-
ximi: nec caritas proximi sine caritate
mea potest esse. Non enim est una
separata ab altera. Sic est de duobus
statibus istis: ut in sequentibus ap-
tius audire poteris.

Qualiter imperfecti sequi cupi-
unt solummodo patrem: sed perfe-
cti sequuntur filium. Et de quadam
visione pulchra. **Capitulum lxxv.**

O tri tibi quod egrediuntur extra
et quod est signum quod ab imp-
fectione discesserunt et ad perfectio-
nem attigerunt. Aperi oculo intel-
lectus et illos per pontem festinare
confidera doctrine: ut Iesu Christi cruci-
fixi qui fuit et est via regula et do-
ctrina vestra: et nunc quod coram oculis
intellectus eorum non habent obie-
ctum nisi Iesum Christum crucifixum.
Non enim assumunt in obiectum patrem
sicut ille facit qui stat adhuc in amo-
re imperfecto qui nullam vult om-
nino penam habere quoniam in me
patre pena cadere non potest. Ergo so-
lummodo sequi concupiscit meam dele-
ctationem quam in me repperit. Isti vero
non ita faciunt: imo tamquam ebrii et ignito
amore successi congregaverunt et ascen-
derunt tres gradus generales quos
in tribus anime potentis figuravi ti-
bi: atque tres gradus actuales quos
actualiter tibi figuravi in corpore Iesu
Christi crucifixi unigeniti filii mei. Unde
de quo pedes attigerunt et ascende-
runt cum pedibus affectus anime perven-
erunt ad latus sine costatum ubi secre-
ta cordis agnouerunt et aque baptis-
mi.

Tractatus.

num inuenerunt qui virtutem ha-
bet in sanguine ubi repperit anima
gratiam in sancto baptismo et ibi vi-
sponitur et parat anime vas ad gra-
tiam unitam atque concretam sangui-
ne recipiendam. Sed ubi cognouit
anima huiusmodi dignitatem: ut el-
set unita siue composita in sanguine
agni recipiendo sacrum baptismum
virtute sanguinis: In eo statu: sine
lateris vulnere: ubi cognouit ignem
ardentissime caritatis. Et ita si be-
ne meministi veritas incarnata ti-
bi manifestauit cum interrogasti vi-
dens. Agne dulcis et immaculate tu-
tam vitam in cruce finieras quan-
do latus lancea tibi fuit apertum:
quare decreuisti tali modo percuti
atque lancea cor tuum ita crudeliter
aperiri: Ipse vero tibi respondit hoc
euentisse multiplici respectu quorum
aliquem illico tibi patefecit. Quod
ei desiderium erga salutem huma-
ni generis erat infinitum: et operatio
penarum illarum atque tormentorum
erat in se finita et per aliquam rem
finitum ostendere non valebat amo-
rem eius infinitum. Et ideo voluit
aperiri cor eius ut apertissime secre-
ta cordis agnosceretis: quod proculdu-
bio magis et ardentius diligebat quam
ostendere poterat ex aliqua pena fi-
nita. Et ideo sanguinem et aquam in-
de voluit effundere sic habundanter
ut in aqua denotaretur atque sancti-
ficaretur ille baptismus aque quo
genus humanum vniuersum a suis
iniquitatibus lauari atque mundari
posset qui virtutem habet in effica-
cia pretiosi sanguinis effusi cum ta-

ardenti et amoroso desiderio. Et in
hoc actu voluit ostendere duplicem
alium baptismum sanguinis vnus
est in his qui baptizati sunt in san-
guine suo quem amore mei fuderunt
et aque baptismum habere nequie-
runt. Qui sanguis habet efficaciam
propter Iesu Christi dilectissimi filij
mei sanguinem. Alius autem est ba-
ptismus ignis: vix eorum qui bap-
tismus affectuose desiderant et habe-
re nequeunt. Nec est baptismus ignis
absque sanguine: quia sanguinis est ve-
re conspersus et immixtus igni diu-
ne caritatis eo quod ingenti fuit amo-
re effusus. Insuper aliter anima re-
cipit huiusmodi sanguinis bap-
tismus figuratiue loquendo: nam quod
noua fragilitatem et infirmitatem ho-
minum: unde frequenter offendunt
committendo graviora peccata ex quo-
rum culpa gratiam amittunt quae
acquisierunt in sacro baptismo vir-
tute sanguinis. Ad quam tamen cul-
pam committendam homines inuiti
non impelluntur ab infirmitate: nec
ab aliqua creatura: nisi sponte con-
sentire velint ut iam dixi tibi. Ideo
ut ipsi possint ipsam gratiam perdi-
tam anime sue recuperare ac in ipsa
quotidie perseverare sincerissima vi-
uina caritas mea gratis prouidit
ut iugiter homines baptismum san-
guinis haberent quem utique recipi-
unt ex contritione cordis in sancta
confessione: vix confitendo peccata
sua ministris meis quibus ego com-
missi clauem huiusmodi sanguinis.
Quem utique sanguinem in absolu-
tione peccatorum effundunt in fact-

Secundus.

Es animarum quo lotē restituntur ad gratias. Et si forte nequirent habere confessorem: ut in omnibus casibus creaturis meis occurrat providentia mea sufficit habere contritionem in corde cum proposito confitendi si poterit. Tunc ergo manū exoptandę clementię mee fructum sanguinis huius pretiosi largitur. Qui vero potest habere confessorem omnino volo atq; precipio qđ actualiter ipsi ministro meo confiteatur. Si quis autem habere poterit et acceptare noluerit omnino priuatus erit fructu salutiferi sanguinis. Tamen etiam si in extremis tantum confiteri cordialiter et inuente uoluerit et non potuerit etiam ad gratiam acceptabitur. Sed consulo ne quis ita stulte procedat in uita sua qđ ad hanc extremitatem adducatur: qđ magno periculo semetipsum exponit. Nō est. n. aliquo modo tutus qđ non propter obstinationem suam diuina iustitia mea dicat. Tu mei non fuisti memor in uita quando potuisti: et ego tui obliuiscar in morte. Itaq; nemo debet ianiter amittere salubre tempus differendo remedia sue salutis. Si tamen ex negligentia sua distulit usq; dum uelit amittere nullo modo debet in spe sanguinis huius pretiosi semetipsum isto modo baptizare. Itaq; uides in salutem animarum uestrarum huiusmodi baptismum humano generi continuū esse gratiose concessum. In hoc ergo baptismo cognosce potes operationem filij mei: uiz penas crucis fuisse finitam: fructus uero

pene quem per eum recepistis est infinitus. Et hoc accidit uirtute diuine nature que infinita est unita cum natura uestra humana que finita ē. Que natura humana sustinuit penam in uerbo meo uestra humanitate uestito. Sed quoniam est inserta et unita una natura cum altera traxit ad se penam eterna deitas quaz in cruce sustinuit inestimabili caritate. Ideo pena talis et operatio diuici pot infinita non qđ in se pena fuerit infinita: nec actualis in corpore: nec etiam in anime desiderio quod habebat implendi redemptionem humani generis: qđ terminata fuit in cruce cum anima discessit et fuit a corpore seperata. Sed fructus qui processit a pena et desiderium uestre salutis extenditur in infinitum et ideo infinito modo recepistis: qđ si fructus non esse infinitus non fuisset in gratia restitutum uniuersis genus humanum: uiz preteriti presentes et futuri. Nec etiam homines qui iugiter offendunt post offensam: ab ea releuari possent si tale baptismum sanguinis in uobis: infinito fructu careret. Hoc ipse filius meus uobis aperte patefecit in sui sacratissimi lateris apertura ubi secreta cordis inuenire potes: ostendendo qđ magis uos atq; salutem uestram amat et optat qđ cum aliqua pena finita demonstrare potuerit. Ostendi tibi fructum istum infinitum. Cum quo. Cum baptismate sanguinis iuncto cum igne diuine caritatis: qđ cum inestimabili amore fuit effusus et in generali baptismum christianis exhibito. Et oib;

Tractatus.

qui volunt aqua baptizari que pro
culdubio vni ignito sanguini vbi
anima se purgat et componitur vt pa
nis aqua. Et vt hec aperte cognosce
rentur voluit ipse filius meus vt a
later suo sacratissimo sanguis efflue
ret vna cum aqua.

Quomodo voluntas propria in
anima mortua signum verum est qd
ipsa peruenerit ad os: v3 ad tertium
gradum supra scripti post. Cap. lxxvi.

Omnia que narraui tibi nunc
prius audisti ab unigenito fi
lio meo: sed in persona sua voluit tibi
replicare vt apertius videres excel
lentiam vbi est anima que iam asce
dit istum secundum gradum vbi co
gnoscit et acquirit ineffabilem amo
ris ignem quo succensa subito cur
rit ad tertium gradum: videlicet ad
os. Et ibi manifeste demonstrat ad
statum peruenerit perfectum. An
de pertransiit per medium cordis
v3 cum memoria sanguinis in quo
baptizata fuit amorem imperfectum
deserendo. ex illa notitia quam at
trahit ab amore cordiali gustando
videndo et intelligendo ignem in te
se mee caritatis. Tales vere perue
nerunt ad os. Ideo demonstrant:
oris officium exercentes. Loquitur
n. os cum lingua quam infra se con
tinet. Gustus vero gustat. Os in se
retinet atq3 stomacho porrigit: dentes
quoq3 conterunt cibum quonia al
ter igeri: neq3 digerit possit: Sic ani
ma primo loquitur mihi cu lingua
que consistit in ore sancti desiderij:

v3 lingua deuote atq3 continue ora
tionis. Ista lingua loquitur actua
liter atq3 mentaliter. Loquitur actua
liter annuncians mee veritatis eu
gelicam doctrinam: v3 monendo:
consulendo et abiq3 timore quocun
q3 confitendo: contemnendo penam
quancunq3 mundus et minaretur
sive posset inferre: sed audacia san
cta confitetur coram omnibus va
rijs modis vt unicuiq3 viderit expe
dire. Mentaliter vero loquitur of
ferendo mihi dulcia et amara de
sideria in salutem animarum. In
super animarum cibum accipit at
q3 comedit super mensa sanctissime
crucis ad honorem mei quonia al
ter: vel in alia mensa non posset illu
in veritate perfecte comedere. Dixi
q3 huiusmodi cibum dentibus con
terit: aliter. n. illum ingerere sive vi
gerere non valeret dentibus: v3 odij
et amoris. Que duo sunt ordines in
ore sancti desiderij dentium vbi de
tinetur iste cibus conterendo cum
odio sui et amore virtutum in se pa
riter et in proximo suo: conterit vili
pendendo qualibet insuriam et om
nes contumelias: derisiones: impro
peria: et persecutiones vnde cunq3 p
tentant: virtuose tollerando fame:
sitim: calorem: et frigora cum penis et
anxij desiderijs lacrimis atq3 su
doribus in salutem animarum. Hec
omnia et alia plurima conterit atq3
deglutit amore mei subportando ca
ritative proximum suum. Postq3
autem ita contriuit: gustus auide
gustat saporans fructum laborum
dulcium et amenitatem cibi anima

Secundus.

rum: illum in sincera et ignifera caritate mei et proximorum suorum affectuose gustando. Et ita cibus iste pervenit ad stomachum qui ex desiderio salutis animarum valde fame secebat et huiusmodi cibum optabat ut quod stomachus amorosi cordis eius amicitate atque sincerissima caritate proximi sui ruminare delectatur. In tantum quod omnino perdit proprie vite corporalis teneritudinem et affectionem: ut ipsum cibum in mensa crucis atque doctrine Iesu Christi sumptum ingerere pariter et virtuose digerere valeat. Tunc impingatur anima in veris atque realibus virtutibus et ex habundantia cibi repletur in tantum quod vestimentum exterius proprie sensualitatis: id est corpus quod animam contegit crepando scinditur quantum ad sensitivum appetitum. Qui vero crepat omnino moritur. Ita sensitiva voluntas illico mortua remanet. Et hoc est ex eo quod naturam anime voluntas ordinata vivit in me voluntatem meam in omnibus induta et ex hoc illa sensitiva mortua fuit. Hoc igitur est verum signum quod anima pervenit ad gradum tertium oris: quod ut occidit in veritate propria voluntatem quam gustavit mee caritatis affectum et ideo reperit in opere pacem et quietem anime sue. Nosti quod in ore pax exhibet. Sic in isto tertio statu pax invenit: ita et taliter ut nemo eam turbare valeat pro eo quod perdidit et abnegavit voluntatem propriam que prebet vitam pacem et quietem anime que non illam occidere. Tales virtutes

pariunt absque pena super proximum suum: non quod pene non sint eis pene: sed voluntas que mortua est non estimat eas ad penas: quia voluntarie tollerat amore mei cum iocunditate quadam. Isti sine quacunque negligentia currunt per viam saluberrime doctrine Iesu Christi crucifixi: nec ex iniuria sibi facta sine persecutione quacunque sine quibusdam mundi deliciis iter suum aliquo modo retardant: sed omnia tolerant cum perseveranti fortitudine. Et succenti caritatis affectu gustant cibum salutis animarum cum vera patientia: que patientia signum est in veritate demonstrativum: quod anima perfecte diligit absque respectu proprie communitatis: quod si me diligeret et proximum ex utilitate propria esset impatiens ambulando remissus cum negligentia. Sed quod tales me diligunt propter me quia summa scilicet bonitas et amari dignus et se propter me diligunt: et proximum suum simili modo propter me ut exhibeant laudem et gloriam nomini meo: ideo fortes atque perseverantes existunt ad omnia tolleranda cum vera patientia.

De operibus anime postquam tertium gradum ascendit. Cap. lxxvij.

Hec sunt ille tres gloriose virtutes in vera caritate fundate que consistunt in summitate arboris ipsius affectuose caritatis: ut patientia fortitudo: atque perseverantia que cum lumine sanctissime fidei coronantur. Quis quod lumine sine tenebris ambulat valde

Tractatus.

velociter per veritatis viam ⁊ in altum extollitur ex desiderio sancto. Et ideo nemo potest eam offendere neq; demones cum suis temptacionibus: q; timent animam igne caritatis accensam: nec hominum iniurie sine detractiones: imo quis iste mundus eos iniuste persequatur tamen eos valde metuit. Ita mea bonitas operatur ⁊ vult: vt in conspectu meo magnificentur ac etiam in mundo fortificentur: qm̄ ex humilitate se paruulos effecerunt: ⁊ ego magnificauit eos in me vita durabilis ac etiam in corpore mistico sancte matris ecclesie vbi sit quottidie veneranda memoria de ipsis: q; nomina eorum in me libro vite scripta reperiantur. Itaq; mundus eos habet in reuerentiam eo qd ipsam vilispēdo cōtempserunt. Isti non ex timore: sed ex humilitate virtutes abscondunt. Et si fuerit opus in aliquo proximo suo subueniendo seruire nō se subtrahūt ex timore laboris: vel alius cuius pene sine dubitando perdere consolationem propriam: imo viriliter atq; fideliter ei seruiunt de se nō curantes: imo se valde contemntes: vt ipsi proximo suo seruire valeant. Qualitercunq; tempus ⁊ vitam suam exerceant in honorem meum exultant ⁊ habent in mēte sua quottidie quietem atq; tranquillam pacem. Et hoc vnde procedit. Q; non eligunt mihi seruire modo suo: imo sicut placet mihi. Et ideo tantum appetant tempus consolationis q̄ tribulationis: tantum prosperitatem quantum aduersitatem: tantum cu-

rant de vna quantum de altera: qm̄ vbiq; ⁊ in omnibus his talis inuenit sanctam voluntatem meam ⁊ ipse nil aliud optat nisi vt cum ea conformitatem habeat vbiq; reperiat eam. In qua voluntate cognouit: q; nihil absq; me factum est ⁊ cū misterio ⁊ cum mea diuina prouidentia nisi peccatus quod nihil est. Tūc de solammodo peccatum odiunt cetera vero cū reuerentia suscipiunt. Et ideo sunt ita stabiles ⁊ firmi per viam veritatis ambulantes: neq; tepescunt in seruitio proximorum: imo fidelissime seruiunt omnibus iuxta posse: nec attendunt ignorantiam vel ingratitudinem aliquorū. Nec etiam quanuis aliquando peruersus vel vitiosus homo sibi dicat iniuriam redarguēdo opera sua: dimitunt effudere preces pro eo corā me magis affligendo se propter offensam meam atq; detrimētum anime proximi q̄ de iniuria propria. Isti dicūt euz gloriose precone meo paulo. Mundus maledicit ⁊ nos benedicimus: ipse nos persequitur ⁊ nos cum patientia ⁊ gratiarum actioe substinem⁹ blasphemamur ⁊ obsecramus tanq; purgamenta mundi huius facti sum⁹. Itaq; vides dilectissima filia ista signa: sed precipue supra cetera virtutem patientie p̄ quā apertius anima demonstrat in veritate profecisse ab imperfectioe ad amorem perfectum sequendo dulce ⁊ immaculatum agnum vnigenitum filium meum qui dum esset in cruce: clavis ibidez affixus amoris nullo modo se retraxit ob insultū ⁊ ini-

Secundus.

properium iudeorum et vicentium. Descende nunc de cruce credemus tibi. Nec etiam propter ingratitude aliorum quin iugiter in obedientia quam imposueram ei perseveraret cum tanta patientia quod vor alicuius murmuris non fuit ab ore suo audita. Similiter isti dilectissimi filii mei sequuntur doctrinam atque vestigia mee veritatis. Et quantum iste mundus ipsos retrahere velit a recto tramite blanditiis vel minis ipsi tamen in hoc itinere suo non retardant: vel ab ipso retrocedunt: imo solummodo respiciunt in mee veritatis obiectum. Isti nolunt a campo belli retrocedere neque redire volumus ullatenus volunt ad tunicam iam omissam proprie complacentie repetendam: quod vix amplius timere solebant creaturas quam me creatores: imo delectabiliter valde consistunt iugiter in prelio repleti et ebrii sanguine iesu christi crucifixi: quem sanguinem anteposuit vobis affectuosa mea caritas in apotheca mystice corporis ecclesie sancte: ut animetur illi qui cupiunt esse veri milites ad pugnandum contra propriam sensualitatem carnalem et fragilem: atque contra mundum et aduersantem diabolum eius gladio et ense odij prefatorum vitiorum suorum et amore virtutum. Qui amor velut armatura valida reparat atque defendit eos ab ictibus et vulneribus uniuersis ita quod minime nocere possunt nisi deponant armaturam ipsam pariter et gladium et in manibus inimicorum suorum exponant: vix manu

liberij arbitrij succumbendo voluntarie suis inimicis Non ita faciunt isti qui sanguine sunt ebrii: sed usque ad mortem virtuose perseverant vel recipiunt omnes inimici sui conflictum. O gloriosa virtus quantum es mihi quotidie grata resplendens in mundo in oculis tenebrosis ignorantium hominum qui declinant ne queunt quin amabilem ducem participant amicorum meorum. Nam in eorum odio clementia relucet qua serui mei diligunt atque procurant in defesse salutem eorum. In eorum invidia relucet affectuosa caritas et in crudelitate pietas. In iniuria quoque relucet vera patientia que gloriose dominatur: atque dominium in manu pacifice tenet omnium virtutum: quoniam est utique medula caritatis. Ipsa namque demonstrat aperte si virtutes in anima sunt in me vere fundate. Ipsa quotidie triumphat ex omnibus nullo tempore succubens. Nam iugiter est associata fortitudini simul et perseverantie sicut dictum est. Ipsa domum omni tempore cum glorioso triumpho redit et egrediens a campo preliorum in conspectu meo se representat. Et quod sum omnium laborum amicorum meorum valde gratus remunerator recipiunt a me coronam glorie.

De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus et de operibus aie que ad ipsum pervenit. Cap. lxxvij.

Hucusque tibi dixi quomodo demonstrant homines se perfectionem

Tractatus.

amoris amici atq; filialis attigisse: nunc autem volo tibi narrare breuiter in quanta consolatione me gustant existentes adhuc in suo mortali corpore. Cum. n. attigerunt statum illum tertium: ut iam dixi tibi acquirunt ibi quartum qui tamen a tertio non est diuisus vel separatus sed est vnitus ei: nec vnus est absq; reliquo prout est mea caritas cum caritate proximi. Sed est vnus fructus egrediens ab isto tertio statu cuiusdam vnionis valde perfecte quam anima facit in me vbi fortitudinem: ultra fortitudinem acquirit: ita vt non solummodo cum patientia tolleret aduersa quecunq; verum etiam anxia desiderat ad laudem: et gloriam mei nominis omnia sustinere. Isti gloriantur in obprobrijs vnigeniti filij mei: vt ait apostolus paulus gloriosus prece meo. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis: vt inhabitet in me virtus christi. Et alio loco. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini mei iesu christi. Ego namq; stigmata domini mei iesu christi in corpore meo porto. Similiter isti tanq; de honore meo philocapti et veluti famelicis animarum cibum exurientes velocissime currunt ad mensam sanctissime crucis exoptantes affectuoso desiderio penas quascunq; tollere: proximo vtilitatem asserre: virtutes acquirere atq; conseruare: stigmata iesu christi portando iugi-

ter in corporibus eorum: videlicet quia cruciatus amor quem in corde gestant etiam in corpore relucet. Dissipando semetipsos et per magna delectatione sua glorianes impens: obprobrijs atq; molestijs: vnde cunq; pronuntiant siue qualiter: cunq; mihi placet eis concedere huiusmodi carissimis amicis meis pena est vtiq; consolatio: delectatio vero labor est eis. Et consolationem omnem siue delectationem quam mundus eis exhibere vellet ipsi contemnunt: nec acceptare dignantur. Neq; solummodo consolationes mundi: nam ego interdum concedo et serui mundi eos habeant in reuerentiam atq; subueniant opportunitatibus eorum: sed etiam consolationes quas ego pater eternus animabus eorum in fundo ex humilitate et odio sancto sui contemnunt. Non quidem contemnunt consolationes atq; gratiam meam: sed delectationem quam anime desiderium inuenit in ipsa consolatione. Hoc. n. accidit ex virtute vere humilitatis quam acquisierunt in odio sancto que quidem humilitas est basula et vera nutritrix caritatis acquisita in vera cognitione sui pariter et mei. Ita que vides virtutem atq; stigmata iesu christi fulgere in corporibus atque mentibus eorum. Talibus ego concedo me nunq; separari per sensum ab eis prout ab alijs: ego dixi tibi q; ibam: et redibam ad eos.

Secundus.

discedendo non per gratias: sed per
sentimentum. Non igitur ita facio
cum perfectissimis istis qui perue-
nerunt ad magnam perfectionem
qui virtuose mortui sunt ad omnes
voluntatem propriam: sed iugiter
in animabus eorum requiesco per
gratiam atq; sentimentum. Hoc e-
st quod quodcumq; mens eorum vniri
vult in me per affectus amoris agil-
lime possunt quia desiderium eorum
est mihi vnitum ita perfecta vnio-
ne quod nullo modo separari potest.
Sed eis omnis locus est locus et om-
ne tempus est eis tempus orationis
quia conuersatio eorum eleuatur a
terra et ascendit in celum: quia vix om-
nis terrenus affectus: et amor pro-
prius sensitus eorum ablati sunt
ab eis. Ascenderunt super se in alti-
tudinem celi cum scala virtutum et
ascenderunt illos tres gradus quos
figuravi fore in corpore vnigeniti
filij mei. Nam expoliauerunt in pri-
mo gradu affectum pedum ab amo-
re vitiorum. In secundo vero gusta-
uerunt secretum et affectum cordis:
vnde conceperunt amorem in vir-
tutibus. In tertio vero pacis et quie-
tis in mente probauerunt in se vir-
tutem et dimittentes amorem imper-
fectum attigerunt ad magnam per-
fectionem et sibi receperunt quietem
in doctrina mea veritate. Inuenie-
runt utiq; mensam cibum atq; ser-
uitorem. Quem cibum in mente ga-

stant mediante doctrina iesu chris-
ti crucifixi vnigeniti filij mei. Ego
sum eis lectus atq; mensa: verbum
vero dulce omni suauitate plenum
est eis cibus: tum quia cibum ani-
marum gustant in isto glorioso ver-
bo: tum quia vobis a me datus est
in cibum dum vix in altari recipitis
in venerabili sacramento carnem et
sanguinem eius in quo deus et ho-
mo verissime continetur. Iste cibus
optabilis a mea bonitate datus est
vobis dum estis viatores atq; pere-
grini: vt ex imbecillitate non defici-
atis in via et ne memoriam huius
pretiosi sanguinis pro vobis effusi
cum excellentissima caritate trada-
tis obliuioni: sed iugiter in me con-
fortemini et in itinere vestro quoti-
die cum delectatione refocilemini
atq; conualescatis. Sanctus vero
spiritus affectuosa caritate seruit eis
in qua dona pariter et gratie mini-
strantur. Iste seruitor gratus et val-
de dulcis portat iugiter et adducit.
Adducit et offert amoroza: penosa: et
dulcia desideria et illis affert fructum
diuine caritatis: fructum labo-
rum suorum in animabus ipsorum
quotidie gustant semetipsos nu-
triendo de dulcedine mee diui-
ne caritatis. Item vides quod ego
mensa sum illis: filius vero me-
us vere est cibus spiritus quoque
sanctus a me procedens et a filio
meo seruit eisdem. Ergo per senti-

Tractatus.

mentum quotidie me possident in mente sua. Et quāto magis delectationem habere contempserunt eligentes et optantes propter me penā habere magis priuati sunt omni pena, et delectationem suauissimam inuenerunt. Et hoc accidit: quia sunt in mee caritatis ardore succensi et igniti ubi voluntas eorum, est omnino consumpta: quare diabolus valde metuit baculum caritatis ipsorum. Ideo sagittas suas iactat a remota nec audet eis adherere. Mundus vero percutit exteriorē corticem eorum, putans eos offendere sed ipse ab eis offenditur: quia sagitta que non inuenit ubi possit intrare illico redit ad sagittatē. Ita mundus operatur cum sagittis iniuriarum persecutionum atque murmurati: num suarū sagittare volens istos perfectissimos seruos meos: sed eis nocere non valet. Nam ortus animarum eorum est valde clausus et non inuenit ubi possit intrare. Ideo sagitta redit ad eum qui sagittauit veneno culpe venenata: seruos autem et amicos meos nullo modo ledere potest. Et si forte modicum in corpore ledat animam vero vel in minimo ledere non potest. imo beata simul et dolorosa consistit. Beata quidem est propter unionem et affectum caritatis quam habet in se: dolorosa vero propter offensam proximi sui. Isti sequuntur agnum immaculatum unigenitum filium meum qui cum esset in cruce beatus erat atque dolorosus. Beatus erat quia natura diuina unita cum humana natu-

ra penam in nullo sustinere poterat et semper animam eius beatam efficiebat absque velamine se demonstrando sibi. Dolorosus autem erat eo quia crucem in corpore suo portabat penam amarissimam tollerando atque desiderij crucem: ut pro culpa satisfacere: humane generationis. Ideo beatus erat atque dolorosus eo quia caro penam habebat veritas vero penam habere nequebat: nec etiam anima quantum ad superiorē partem intellectus. Sic isti dilectissimi filij mei postquam ad tertium et quartum gradum attigerunt dolorosi sunt crucē tollerantes actualem atque mentalem: vix actualiter in corpore suo tollerando penas: ut eis ego permitto simul et crucem desiderij doloris: vix et amaritudinis ex offensione mea et animarum detrimento. Beati quoque sunt eo quia illa delectatio et dilectio caritatis ab eis auferri nullo modo potest que procul dubio illos beatificat: unde recipiunt in se gaudium et beatitudinem. Et ideo dolor iste non est affligitius qui deficit, vel affligat animam: sed impinguatius qui vix facit animam impinguare in affectu caritatis: quia pene virtutem augent atque fortificant et virtutum operantur experientiam. Itaque pena talibus est impinguans et non affligens eo quia nulla pena siue dolor animarum huiusmodi ab igne caritatis amouere potest ut apparet in titione qui totus est ignitus et in fornace consumptus quem nemo potest manu contingere pro extinguendo: quia totus factus

Secundus.

est ignis. Sic istas animas in forma
te mee caritatis ignitas eo qd ex eis
nihil extra me remanet: v3 nulla p
pria voluntas: sed omnino totaliter
in me succense sunt & ignite: nullus
caperi potest: nec illas a gratia mea
dinellere qd facte sunt vnite mecum
& ego cum eis. Nec vnq3 ab eis ego
me subtraho per sensum: imo quoti
tidie mens eorum in se me possidet
atq3 sentit. Non. n. accidit eis prout
alqs de quibus iam tibi dixi qd ibas
& redibam discedens & subtrahens
me ab eis non per gratiam: sed per
sentimentum. Et hoc agebam vt ipsi
pertingerent ad perfectione. Id est
q3 autem statum perfectionis atti
gerunt ab eis aufero ludum amo
ris: v3 eundi & redendi qui vocat
amoris ludus. Nam ex amore disce
do siue me subtraho & ex amore po
stea redeo. Non ego proprie: quoni
am ego sum deus vester immobilis
qui non mutor: sed ille sensus quem
in anima mea caritas exhibet e ille
qui vadit & redit.

Quomodo deus ab his perfectis
simis nunq3 discedit per gratia: nec
per sensum.

Capit. lxxix.

Et sequitur glo. Ray. confessoris. s.
Nota qd iste status e ille in quo erat
ista benedicta virgo caterina de se
nis: vt oculi nri viderut aptissime.

Oxi qd ab his perfectissimis
nunq3 per sensum me subtra
ho tamen aliquo modo me subtra
ho quoniam anima que adhuc est i
corpore ligata sufficere nullo modo

potest in se recipere fugiter vnione
illam quam in anima facte. Et ideo
qd non sufficit aliquando me subtra
ho non per gratiam neq3 per sensum
sed per vnionem. Nam erigentes
huiusmodi anime cum arrio deside
rio velocissime eurentes virtuose p
pontem doctrine yesu christi cruci
firi perueniunt ad ianuas mensis
earu in me lenantes madefacte san
guine: pariter & ebrie: igne caritatis
ex vite gustant in me delectationem eter
nam. Id est. n. illis vnus mare pa
cificum vbi fecit anima tanta vnio
nem qd illa mens omnino nullu mo
tum habet nisi solum in me. Et exi
stens in statu mortalium in verita
te gustat bonum in mortalium. Et
existens in corpore ponderoso habet
agilitatem sine leuitatem spiritus:
vnde frequentissime corpus eleuat
a terra propter vnionem perfectay
quam anima fecit in me: quasi gra
uedo corporis iam haberet in se vo
tem agilitatis quaz in vita durabi
li sancti possident. Tamen huiusmo
di corpus non caret grauedine siue
ponderositate sua: sed vnio qua ani
ma fec. i me pfectior est q3 fit vnio
que consistit inter anima & huiusmo
di corpus. Et ideo propter violenti
am spiritus ascendens & in me ta
liter vniri eleuat a terra granedo
corporis. Corpus vero manet i sen
sibile sine viribus ex toto quasi lace
ratum ab affectu spiritus in tantu
qd sicut ipsa vere percepisti no esset
in vita corporali possibile viuere ni
si mea bonitas noua fortitudine cir
cularet. Quare volo te nosce qd val

Tractatus.

de maius miraculum est in hac unio-
ne q̄ anima non separatur a corpo-
re suo q̄ videre suscitari plura cor-
pora mortuorum. Et ideo quandoq̄
me subtraho per unionem faciens
animam ad vasculum sui corporis ab
hac unione redire: v̄t vt sensus cor-
poris qui totus alienatus erat per
affectum anime redeat ad proprium
sensum siue sentimentum. Non q̄ ani-
ma totaliter a corpore sepetur: quo-
niam hoc in morte solummodo fit.
sed anime potentie viscedunt p̄pter
amorem unitum in me: vnde memo-
ria solummodo de me se repletam i-
uenit. Intellectus eleuatur solummo-
do speculando mee veritatis obie-
ctum. Affectus vero qui sequitur i-
tellectum amat illud quod intelle-
ctus vidit: et unitur cum illo. Con-
gregatis igitur: et unitis in simul his
tribus anime potentis et in me sub-
mersis atq̄ suffocatis corpus illico
perdit sensum suum. Nam oculus vi-
dendo non videt. Auris audiendo
non audit. Manus tangendo non
tangit. Lingua loquendo non loqui-
tur: nisi prout ex habundantia cor-
dis aliquando permitto lingue me-
bris eloqui: pro q̄ tali respiratione
vel ex alatione cordis et ad laudem
et gloriam mei nominis. Itaq̄ loque-
do non loquitur. Pedes ambulando
non ambulant. Omnia membra
sunt occupata pariter et ligata cum
ligamine atq̄ sensu dilectionis et amo-
ris. Unde sunt ita subdita rationi et
unita eius affectu anime q̄ quasi cō-
tra naturam suam vna voce clamant
ad me patrem eternum et optant ab

anima separari similiter et a corpo-
re separari viscederat anima. Et ideo
ingiter ante me eius apostolo iuda-
lo clamant. O infelix homo quis me
liberabit a corpore mortis huius. Vi-
deo aliam legem in membris meis
contradicentem legi mentis mee. Non
tantummodo paulus ita dicebat et
impugnacione carnis contra spiri-
tum: nam in verbo meo certificatus
fuerat cum audiuit. Iudaule sufficit
tibi gratia mea. Sed ideo dicebat:
q̄ se videbat in vasculo corporis esse
ligatumq̄ ad tempus eius impedi-
bat a visione mea: v̄t vsq̄ ad horam
mortis. Oculus erat ligatus et im-
peditus vt me trinitatem eternam
videre non posset visione beatorum
immortalium qui me quotidie lau-
dant: atq̄ glorificant meo nomini
benedicentes: imo se repperiebat in-
ter mortales qui me ingiter offēdūt
privatus visione mea beatifica: v̄t i-
essentia mea. Non q̄ ipse et alij serui
et amici mei non videant atq̄ degu-
stent me non quidem in essentia: sed
in affectu caritatis diuersis et variis
modis vt bōitati mee placet eis me
manifestare. Sed omnis visio quaz
habet anima de me dum est imorta-
li corpore nimis est valde tenebro-
sa respectu eius quam habet a cor-
pore separata. Itaq̄ paulo videba-
tur q̄ visio corporalis: et exterior im-
pediret et impugnaret visionem i-
terioriorem atq̄ spiritualem. Voluntas
ei videbatur ligata: quia nequibat
amare quantum amare peroptabat
quoniam omnis amor in vita p̄sen-
ti est imperfectus: vsq̄ quo perue-

Secundus.

verit ad suam perfectionem. Nō q̄
amor pauli: & aliorum seruatorū meo
rum imperfectus extiterit ad grati
am: & ad perfectionem vere carita
tis: q̄ proculdubio perfectus erat:
sed in hoc erat imperfectus eo q̄ in
amore suo facietate carebat quare
penam inde sentiebat. Si. n. eius de
siderium plenum extitisset eius q̄
amabat nullam inde penam habuis
set. Quoniam igitur amor in corpo
re mortali non habet perfecte quod
amat ex hoc affligitur. Cum autem
anima separata fuerit a corpore de
siderium impletur. ideo viligit abs
q̄ pena. Et licet plenissime facietur
valde: tamen est omne fastidium a
facietate remotus. Satiata famelicit
sed pena quelibet est a fame remo
ta. Nam anima cum a corpore sepa
rata fuerit vas eius habet utiq̄ ple
num in se sūma felicitate: & firma
tum atq̄ stabilitus: ita q̄ ipsa nihil
optare potest quam illico non habe
at. Desiderans videre me quotidie
me videt ad libit̄ am desiderans vi
dere gloriam atq̄ laudem nominis
in sanctis meis ipsa videt eam ultra
q̄ verbo possit ex primū tum in an
gelica natura: tum in humana.

Quomodo mundani deo grati
as reddūt velint nolint.

Cap. lxxx.

Quamvis beate tanta est visio
perfecta q̄ ne dum in ciuib⁹
existentibus in vita durabili: sed et
am i creaturis vite mortalis videt
laudet atq̄ gloriam nominis mei:

quia velit nolit iste mundus infim⁹
mihi gloriam exhibet verum est q̄
illam non exhibet eo modo quo de
bet & obligatur: amando me super
omnia. Sed ex parte mea recipio &
extrahō gloriam atq̄ laudem nomi
ni meo. Nam in hominibus relucet
habundantia caritatis atq̄ miseri
cordie mee dum eos ad penitentiam
expecto tempus eis accommodan
do. Neq̄ precipio vt pro eorum in
iquitatibus infernus: vel terra vi
nos eos absorbeat. Sed econuerso
terre precipio: vt eis de fructibus
eius habundanter exhibeat atq̄ so
li precipio: vt eos calore suo calefac
iat & illuminet. Celo quoq̄ precipio
vt ad eorum utilitatem atq̄ conser
uationem indefinēti motu circun
det orbem. Et in omnibus creaturis
quas ego pro eis creauit misericordi
am meam valde caritative diffun
do: nec illas ab eis volo subtrahere
non obstantibus iniquitatibus eo
rum. Immo concedo ita peccatori
bus sicut iustis: & etiam peccatori
bus aliquando habundantius q̄ in
sto pro eo q̄ iustus aptus est humili
liter: & cum patientia tollerare. Ideo
frequenter eorum volo priuare tempo
ralibus bonis: vt habundantius ei
retribuam bona celestia. Itaq̄ ca
ritatiua misericordia mea resplen
det in eis. Etiam aliquando in per
secutionibus quas amici mei su
stinent a seruis mundi. dum in eis
experitur virtus caritatis & patien
tie dum amici mei pro eis offerunt i
conspetu meo cōtinuas & humiles
oratiōes mihi resultat laus atq̄ glō

Tractatus.

ria: quibus persecutores ipsi respectum habeant in oppositum: v3 in velle/ cus atq; meum vituperium. Ego ta/ men velint nolint inde mihi glori/ am attraho.

Qualiter etiam demonia gloria deo reddunt atq; laudem licet inui/ si.
Capitulum lxxxii.

Lsti persecutores amicorum meo/ rum in vita presenti permanet ad augmentandam et exercendam virtutem ipsorum prout in inferno demonia faciunt veluti mei lictores iustitiam meam contra damnatos exercendos. In vita quoque presenti vitam augent viatoribus et peregrinis qui desiderant ad me peruenire felicem ipsorum terminum. Ipsi demones in causa sunt in illis augendi virtutem dum eos exercent cum multis molestiis atq; temptationibus variis modis: aliquando com/ mendo vnum contra alium iniurio/ se verbis et aliquando factis. Etiam arripiendo bona temporalia non propter ista temporalia: sed solum ut anime fraterna caritate priuentur. Sed vniuersus aduersarius ipse putat et optat eos caritate priuare fraterna ipse fortificat eos si ipsis experientia probando virtutem patientie: fortitudinis atq; perseverantie. Hoc ergo modo reddunt gloriam atq; laudem nomini meo. Et ita mea veritas in eis impletur quos ego creaueram in gloriam et laudem sancti mei nominis: et ut ipsi participet ineffabili bonitate mei patris eterni. Sed quia propter

pter eorum demonum superbiam aduersum me rebelles extiterunt a sua dignitate ceciderunt in abyssus visione mea priuati non exhibent mihi gloriam in dilectione caritatis. Ego vero veritas eterna posui eos veluti ministros ad exercendum in virtute seruos meos et veluti lictores eorum qui propter defectus eorum vadunt ad eternam damnationem ac etiam eorum qui deducuntur ad penas purgatorij. Itaque vides veritatem meam in eis impletam: quia v3 mihi gloriam exhibent: non tamen: ut eterne vite ciues qui priuati sunt propter iniquitates eorum: sed veluti lictores et iustitiarum mei patefaciendo per eos iustitiam meam super inimicos meos in inferno damnatos. Nec etiam super illos qui purgatorij penis adiudicati sunt.

Qualiter anima corpore soluta plene videt gloriam et laudem dei: qualiter in ea finita est pena desiderij: sed non desiderium.
Capitulum lxxxiii.

Postquam anima nudata fuerit a corpore et ad me finem suum aduenerit aperte videt et gustat gloriam et laudem nominis mei semper in omnibus creaturis que rationem habent in se: ac etiam in demonibus et in alijs quibuscumque creaturis. Ita pure videt et in suo visu veritatem agnoscit videndo me patrem eternum amplius amat: et amando satisfiat aut veritatem agnoscit. Agnoscendo veritatem voluntas eius in

Secundus.

Veritate mea firmata consistit. Et est ita ligata et firmitate tanta stabilitate quod in nullo discordare potest neque penam aliquam habere quoniam habet omnia quecumque desiderabat. De namque videre peroptabat et gloriam atque laudem nominis mei. hec omnia videt aperissime ac in veritate possidendo cognoscit: ut in sanctis meis et in beatis spiritibus angelicis et in omnibus aliis creaturis et etiam in demonibus ut dictum est. Et quamvis offensas peccatorum videat de quibus prius amare volebat: nunc vero nullum inde: vel aliunde quoquomodo dolorem habere potest: sed compassionem absque pena: peccatores ipsos amando et affectuosa caritate me iugiter exorando: ut ego mundo gratiose misericordiam impendam. In eis quidem est pena terminata et finita: sed minime caritas put accidit unigenito filio meo: quoniam in amarissima morte super cruce: pena cruciati desiderii quod ab initio cum ipsum in mundum transmissi: usque ad finem vite portaverat pro salute vestra finita fuit atque terminata: sed non fuit finitum vestre salutis desiderium. Quia si mee caritatis affectus quem vobis ipso mediante demonstravi fuisset in vobis finitus atque terminatus proculdubio non essetis: quoniam ex amore creati fuistis. Itaque certissime noveris quod si ex amore non conservarem vos in esse subito rediretis in nihilum. Sed ex amore creavi vos et idem amor vos in esse conservat. Ego sum unum cum unigenito filio meo et ipse mecum:

ideo finita est pena desiderii et non amor desiderii. Videt ergo quod omnes beati qui sunt in vita durabili salutem animarum exoptant absque pena: quia pena terminata est in morte ipsorum: sed non affectus vere caritatis: imo tanquam inebriati sanguine agni filii mei vestiti caritate fraterna transierunt per artem ianuam Iesu christi sanguine madefacti et pervenerunt ad me mare pacificum: ab imperfectione segregati: ut ab incontinentia pervenerunt ad perfectionem omnium bonorum plene satiati.

Qualiter illi qui perveniunt ad tertium et quartum gradum: ut habetur supra cupiunt a corpore dissolvi: ut etiam apostolus paulus optabat. *Capi. lxxxij.*

Quoniam igitur apostolus et prece meus paulus ista viderat atque gustaverat cum ipsum ad tertium celum attraxit: ut ad altitudinem trinitatis agnoscens atque degustans veritatem meam ubi plene recepit sancti spiritus habundantiam atque didicit incarnati sibi mei doctrinam et tunc induit anima eius me patrem eternum per sensum et unionem veluti beati vite durabilis: hoc excepto quod anima non erat a corpore separata: ideo clamabat optando separationem istam dicens. *O infelix homo ego quis me liberabit a corpore mortis huius.* Sed quia bonitati mee placuit eum facere vas electionis in abisso mee trinitatis erui cum de me quod non potest cadere in me pe

Tractatus.

na: et ego decreueram cum multa portare debere et posui Iesum Christum crucifixum in obiectum oculi sui intellectus cum induendo vestimento sue doctrine ligato et connero cum clementia sancti spiritus qui est ignis vere caritatis. Ipse vero tanquam vas aptum a mea bonitate reformatum quod nullam omnino resistentiā egit quando percussus extitit: imo subito dixit. Domine quid vis me facere. Tunc ego cum docui quoniam coram oculis eius posui Iesum Christum crucifixum cum induendo perfecte mee veritatis alma doctrina cum lumine vere perititionis cum qua defectum suum extinxit in caritate mea fundate. Itaque doctrinam induit Iesum Christum crucifixum et ipsam aie sue taliter astrinxit quod ut ipse sibi propalauit nunquam eruit: vel ab ea separari potuit aliquo temptatione diabolica siue stimulo carnis quo sepius impugnabat mea bonitate permittente: ut in merito cresceret et in gratia: et ut in humilitate conservaret eo quod gustauerat altitudinem diuinitatis atque trinitatis. Ipse tamen huiusmodi vestimentum nunquam vllotpe: vel in medico dimisit siue deposuit: vel laranit ex aliqua persecutione siue molestia: siue tribulatione sibi occurrente: vix perseverantiam in doctrina Iesu Christi crucifixi: imo sibi strictius incorporabat in tibi quod ex hoc vitam exposuit corporalem et cum eodem indumento rediit ad me patrem eternum. Paulus ergo gustauerat quid erat gustare me sine corporali grauedine. Sibi namque concessi gustare per sensum vnionis: sed non per separationem a corpore. Cum vero

postea rediit ad se vestitus indumento Iesu Christi crucifixi sibi videbatur amor eius imperfectus in comparatione perfectionis amoris quam in me gustauerat: et quare videat habere beatos a corpore separatos. Ideo videbatur ei quod grauedo corporis ei rebellaret: quod vix impediabat ei perfectionem illam facieratis desiderij quam habet anima post mortem. Memoria sibi videbatur imperfecta et inbecillitas: ut est propter quam imbecillitatem et imperfectionem impediabat esse capax atque retinere posse: recipere pariter et gustare me cum illa perfectione quam habent in vita durabili: beati qui sunt a corpore separati. Et ideo videbatur ei quod omnia vnum erat in corpore mortali sibi forent veluti lex vna peruersa que contra spiritum impugnet: non tamen impugnatione peccati: quia sicut iam dixi quod ego certificaueam eum dicens. Paulus sufficit tibi gratia mea: sed impugnatione cuiusdam impedimenti perfectionis spiritus: vix ne me videre posset in essentia mea que visio per legem: et grauedinem corporis impediatur: et ideo clamabat. O infelix homo ego quis me liberabit a corpore mortis huius. Nam habeo aliam legem in membris meis que repugnat legi mentis mee. Et ita se veritas habet: quia memoria iugiter ab imperfectione corporali repugnatur. Et intellectus impeditus atque ligatus est ab ista mole corporis ne me videat: ut ego sum in essentia mea. Insuper et voluntas est alligata: quia vix attingere non

Secundus.

potest et grauedine corporis ad me sine pena gustandum deum eternū modo superius enarrato. Itaq; paulus veritatem asserbat dicens. habeo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Si militer isti serui mei de quibus ego tibi dicebam q; iam peruenerant ad tertium et quartum status unionis perfecte quam in me faciunt exclamant cum illo cupientes a vinculo corporali separari atq; dissolui.

Quibus causis anima cupit a corpore separari. *Capitulum lxxxiij.*

Et ad apertiozem intelligentiam istius puncti notari debet illud qd habetur supra *Capitulum lxxix.*

Lsti serui mei fideles asperitatem sine difficultatem huius corporalis dissolutionis et mortis in se minime sentiunt: imo desiderant illam: et cum odio sancto fecerunt asperam guerram cum suis corporibus. Unde perdidit illam tenentem que naturaliter est inter corpus et animam et superato atq; prostrato naturali amore cum odio uite sui corporis: et amore mei mortem eroptant et aiunt. Quis me liberabit a corpore mortis huius. Cupio dissolui: et esse cum christo. Unde tales euz eodem apostolo dicunt. Mortis est mihi in desiderio: sed vita in patientia. Quoniam anima cum est eleuata in hac unione perfecta toto desiderio me videt prooptat atq; mihi gloriam et laudem videre ab omnibus exhiberi. Quando vero

postea redit ad sensus corporales qui sensus oēs erāt in me tracti et absorpti per affectum amoris: magnā habet impatientiā in viuendo dū se considerat ablatā et auxiliā ab unione quā in me fecerat: et ab immortalium optabili pueriatione qui quotidie mihi gloriā exhibent et inuenit se fore in pueriatione mortaliū a quibus me videt frequentissime miserabiliter offendit. Super quo tales serui valde affligunt grauer: vñ tam ex isto qd ex amozoso et anxio desiderio videndi me ipsorum vita est eis importabilis. Nilominus q; voluntas eoz nō est sua propria: sed est vnita cū voluntate mea per amorem: neq; velle possunt: aut optare nisi qd ego volo. Ipsi optantes ad me venire contenti sunt: et in corpore manere si mihi placet: etiam cum quacunq; pena pro maiori gloria: et laude mei nominis et animarum salute: ita q; in nullo penitus vnq; a mea voluntate discordat: sed anxio desiderio currūt iduti ihesus christū crucifixū. Et ambulantes pro pontē sue saluberrime doctrine gloriantur in suis obprobriis atq; penis: et tanto magis gloriantur quanto grauiora se tollerare vident: imo sustinendo multas tribulationes vnde cūq; pueniāt ipsi percipiunt inde refrigeriū in desiderio mortis. Et aliqui ex desiderio et affectu sustinendi penas aliquo modo mitigat illa pena desiderij quā habent a corpore solui. Isti non solummodo cum patientia tolerant aduersa sicut in tertio statu: sed ipsi gloriantur in multis tribulationibus quas pro nomine ac amore

Tractatus.

med portant. Tollerando penas habent inde consolationem: quando vero non habent aliquam penam ad tollerandum habent amaritudinē: dubitantes atq; timentes ne forte p bono quod operantur velim in presenti vita premiari: vel q; eorum operatio mihi nō sit accepta. Sed eos permittendo: tribulari: valde letantur: se vestiri considerantes de penis & obprobriis yesu christi crucifixi. Unde si possibile foret eis: haberent virtutem absq; laboriosa pena non acceptarent. Potius. n. eligunt in cruce cum yesu christo delectari & cum pena virtutem acquirere quā alio modo vitam eternam habere. Quia sunt in sanguine suffocati: & imersi vbi reperiunt ignitam caritatem meam: que caritas est veluti succensus ignis a me procedens qui rapit mentem eorum acceptando sacrificium desideriorum ipsorum. Unde consurgit oculus intellectus eorum in mea veritate speculando vbi nutritur affectus & vnitur qui sequitur intellectum. Hoc est vnum videre super naturale per infusam gratiam anime concessam a me que me diligit & in veritate mihi seruit.

Quomodo melius est ire pro consilio salutis anime ad vnum humilem cum conscientia sancta q̄ ad literatum superbum. *Capit. lxxxv.*

L Sto lumine quod in oculo intellectus est a me positum viderunt vtriusq; me Jeronimus. Augustinus atq; Thomas de aquino &

alii doctores ecclesie: vnde magnas scientiam acquisierunt. Similiter & alij sancti & amici mei qui fuerunt illuminati cognoscentes & intelligentes in tenebris apertam veritatem q; v; sanctam scripturam exposuerunt: & illuminauerunt que videbatur esse tenebrosa: q; n. n. intelligebatur non quidem ex defectu scripturę: sed ex ignorantia non intelligentium. Ideo mihi lucernas istas vt illuminarent intellectus excecatos & ignorantēs. Ipsi vero leuabant oculum intellectus ad me: vt i tenebris agnoscerent veritatem vt iam dixi. Et ego velud ignis acceptabaz & recipiebam huiusmodi sacrificium eorum: eis exhibendo lumen supernaturale: & ita recipiebant in tenebris lumen veritatis. Unde scriptura quę tunc videbatur esse tenebrosa & obscura: nunc apparet omnibus lucida & aperta. Quilibet in ea recipit iuxta capacitatem suam: & prout ipse disponit animam suam ad amandum & cognoscendum me quia nullius ego contemno dispositiones bonam. Ita q; vides q; oculus intellectus a me recipit ex gratia supernaturale lumen in quo sancti doctores & alij serui mei agnouerunt lucem i tenebris: atq; v tenebris facta ē lux. Nam intellectus: ante fuit q̄ ab alio quo scriptura formaretur. Unde scientia processit ab intellectu: q; vidēdo discernit. Isto modo pphete euz alij sanctis patribus cognouerunt: & intellexerunt prophetantes v aduentu: & morte dilectissimi filij mei. hoc habuerunt apostoli: post aduē-

Secundus:

tum sancti spiritus. Iſto lumine illu-
minati fuerunt euāgeliste: docto-
res: cōfesso: es: martires: z virgines.
Omnes habuerunt hoc lumen in
diuerſis modis: vt expedire cogno-
ui ſaluti ſuarum aīnimarum: vel eti-
am aliorum: aut ad declarationem
ſacre ſcripture prout actum eſt a do-
ctoribus explanando ſanctificē do-
ctrināz vnigeniti filij mei: z apoſto-
lorum: ac euāgelistarum. Marti-
res vero cum ſanguine proprio de-
clarauerunt ſanctiſſime fidei lumē:
atq; fructum z theſaurū ſanguinis
agni. Virgines cum affectu purita-
tis z caritatis: in religioſis obedien-
tibus cōmendatur obedientia filij
mei in quo maxime relucet eo qd ex
obedientia quam impoſui ſibi feſti-
nauit ad mortem crucis obprobrio-
ſam. Omne lumen iſtud aperte pro-
palatur in veteri z in nouo testamē-
to. In veteri: v3 quō ad prophetas.
In nouo quo ad legem euāgelicāz
agnitum extitit ab oculo intellect⁹
cum lumine per gratiam infuſo ſu-
per naturale lumen. Et qz noua lex
ab eodez lumine proceſſit a quo an-
tiqua lex: ideo noua non euacuauit
vel irritauit antiquāz: imo ſunt vni-
te ſimul. Sed iſta noua lex abſtulit
imperfectionem aītiq;: qz funda-
ta erat in timore ſolūmodo. Veniē-
te igitur verbo meo cum lege amo-
ris adimpleuit illāz auferendo ſibi
timorem: pene ac etiam fundauit ī
amore cum timore ſancto. Ideo di-
xit ipſa veritas: v3 vnigenitus me-
us. Ego non veni ſoluerē legem: ſed
ad implef. Quasi diceret. Antiqua

lex eſt imperfecta nunc: ſed in ſan-
guine meo dabo ei perfectionem: z
ita eam adimplebo pro ſuo defectu
remouendo timore peſte: z eam fun-
dabo ī amore atq; timore ſcō. Quis
hanc veritatem aperte declarauit.
Lumen huiusmodi ex gratia conceſ-
ſuz a me ſuper naturale lumen. Ita
q; omne lumē a ſacra ſcriptura pro-
grediens egreditur ab iſto lumine.
Et ideo ſuperbi ſcientifici z ignora-
tes excecantur in lumine: qz ſuper-
bia cum amoris proprio nube coope-
ruit z abſtulit omnino huiusmodi
lucem. Et ex hoc plus intelligunt ſa-
cram paginā litteraliſter z iuxta cor-
ticem exteriorē q̄ ſm intellectum
interiores. Et ideo guſtant inde ma-
gis littere ſonum hinc inde multos
vertentes libros: z nō attingunt: ne-
q; guſtant ſacre ſcripture medulam
qm̄ abſtulerunt ſibi lumen euz quo
ſcriptura formata: z declarata fuſt.
Unde tales admirari ſolent z aliqui
murmurare videndo multos idio-
tas atq; ſacram paginam ignoran-
tes: z nihilominus in cognoscendo
veritatem ita illuminatos quemad-
modum ſi longo tēpore ſtudiſſent
in ea. Neq; tamen ex hoc aliquis ad-
mirari debet eo qd habent in ſe cau-
ſam principalem luminis: vnde ſcīa
proceſſit. Ipsi vero ſuperbi: qz lumē
amiferunt nō vident: nec intelligūt
bonitatem meam neq; lumen infu-
ſe gratie ſuper amicos meos. Qua-
re noueris valde melius eſſe pro cō-
filio ſalutis aīnimarum ad vnū hu-
mitem virum accedere qui cum ſan-
cta rectaq; conſcientia viuat: q̄ ad

Tractatus.

unum superbum scientissimus qui so-
lummodo conscientiam et animam
implet currat inani vento scientie.
Nas alta porrigere nescit alteri nisi
que repe: it in se: Unde propter vi-
tam tenebrosam accidit aliquando
quod lumen sacre scripture porriget et
conuertet in tenebras. Et huius op-
positum est in amicis meis: quod lumen
in eis existens animo caritativo li-
bentissime ministrant alijs cum sa-
metico desiderio salutis eorum. Hec
ergo tibi dixi dulcissima filia: ut huius
unitiui status perfectionem agno-
sceres ubi rapitur oculus intellectus
ab ignifera caritate mea in qua su-
pernaturale lumen amici mei reci-
piunt: et cum ipso lumine me diligunt
quoniam ipsa dilectio sequitur intel-
lectum. Et quanto plus intelligit: et
agnoscit tanto plus amat: et quanto
plus amat amplius intelligit: et sic
unum ab altero nutritur. Cum hoc
ergo lumine perueniunt ad meam
eternam visionem ubi me gustant:
et in veritate vident cum anima fue-
rit a corpore segregata potest: ego nar-
raui tibi superius exprimendo bea-
titudinem quam anima recipit in me.
Hic est ille status excellentissimus
in quo dum amici mei sunt in vita
mortali gustant inter immortales.
Unde frequenter ad tantam unio-
nem attingunt: ut vix intelligere va-
leant: utrum in corpore fuerint an
extra corpus: et ita gustant arram eter-
ne vite: tum ex unione quam in me
fecerunt ac etiam: quod voluntas est in
se mortua: propter quam utique mor-
tem in me fecit unionem. Nam alter

in me poterant uniri perfecte. Su-
stant igitur arram eterne vite: quia
priuati sunt inferno proprie volun-
tatis que quandam arram inferni
tribuit homini viventi iuxta sensu-
nam voluntatem.

Utilis repetitio quorundam et in-
ducitur hanc ad orandum pro omnibus
hominibus et pro ecclesia sancta. Cap. lxxxvi.

Nunc vidisti oculo intellectus:
et auribus tui sensus audisti a me
qui sum eterna veritas qui modus ha-
bens est ad faciendum utilitatem pro-
pter et tibi doctrine et agnitionis mee
veritatis. Ut in principio tibi dixi. scilicet
ad cognitionem veritatis peruenit ex
agnitione tui: non absolute pura et sim-
pliciter: sed unita et condita cum agnitione
mei in te ubi reperisti humilitatem: odium
atque displicentiam tuam. Et ignem caritatis
mee propter agnitionem quam de me in te re-
peristi. Cum venisti ad amorem atque de-
lectionem primi tui utilitatem ei facien-
do doctrine: necnon et exemplaris ac ho-
neste vite. Iusque ostendi tibi disposi-
tionem et qualitatem potentis: ut est ac est tres
gradus generales positos atque signi-
ficatos per tribus aere potentis. Et quomodo
nullus hinc potest vitam gratie si non ascende-
rit oculus: ut ut sint in nomine meo congrega-
ti. Ipsos est tibi patefecit particulariter
per tribus aere statibus in corpore filij mei
figuratis. de quo tibi dixi quod fecerat
in corpore suo scalam: apte demonstrans
hoc in affixis pedibus: in aptura lateris
et in ore ubi gustat aiam pacem veram: ut
dictum est. Ostendi quoque tibi superius in-
perfectionem seruilis timoris et inspectio-

Secundus.

ne me diligētis et dulcedine solationis quā inuenit i me atq; pfectio-
ne tertij stat⁹: v3 eoz qui puenerūt
ad pacē oris ex quo p pontem yhu
xpi crucifiri antio desiderio cucur-
rerūt ascēdētes tres illos generales
gradus: v3 pgregādo tres aīe potē-
tias. Ubi pgregat oēs opationes su-
as i noīe meo: put ego supius apte
tibi demōstrauī. Atq; de trib⁹ gra-
dib⁹ pticularibus quos ascēderunt
ab iperfecto statu trāscētes ad pfe-
ctū: 7 sic eos i vitate curref vidisti.
Fecitq; te degustaf pfectionē aīe cū
ornatu virtutū. Etiā oīdi tibi fran-
des quas aīa recipit aīq; ad suā p-
fectionē attigat: nisi prudenter tps
exerceat i cognitōe sui atq; mei. Itē
oīdi tibi miserā illoz qui sponte se
metipfos i flumie submergūt renu-
entes ābulare p pontē: sequendo v3
doctrinā mei dilectissimi filij quem
vobis ego aīose pcessi: ne suffocare/
mūt: s; ipsi veluti stulti poti⁹ elege-
rūt i miseris atq; putredine mūdi
submergi. Hec oīa tibi declarant:
vt i te crescere fa cerē ignē desiderij
sancti atq; cōpassionē pīter 7 amari-
tudinē sup aīaz interitū: vt ipsa cō-
pellaris iduere ac astrigere me cū
lachrimis: sudorib⁹ ptinuis 7 bnmī-
lib⁹ oīonib⁹ oblati: añ me cū igni-
fero desiderio ad faciēdū piclitanti
mūdo misericordiā. Ista s; n solū a-
te sine p te regro: sed p multis alijs
creaturis 7 amicis meis qui p cipi-
ent: h a mea caritate cōpelleni vna
teuz exorare me: vt ipsi mūdo atq;
corpore mistico sancte matris eccle-
sie pro qua tu taz assidue me rogas

ego misericordiam exhibeas. Quia
taz tibi dixi si bene recolis q; ad im-
plerem vestra sancta desideria pre-
bendo refrigerium vobis in vestris
laboribus: 7 ordinabo reformatio-
nem ecclesie sancte sicut penosa de-
sideria vestra prestolantur in veros
7 virtuosos pastores: non cum gla-
dio siue crudelitate guerre: sed cu3
pacifica quiete: atq; lachrimis 7 su-
doribus amicorum meorum quos:
ego veluti colonos ordinant vestra-
rum animarum atq; pdrimorum:
7 i corpore mistico sancte matris ec-
clesie. In vobis operando virtutes
in proximis autem 7 in ecclesia san-
cta doctrinam 7 cremplum: offerre
do mihi ptinuā oīonē in salutē om-
nium hoīum: virtutes i primoptu-
riendo. Quia tā dixi tibi q; oīs virtus
siue defectus mediāte primo patra-
bat: vel augumētabaī. Et ideo volo
q; vtilitatem primo vīo faciatis: 7
ita mihi dabitis acceptabilē fructū
vineaz vīaz. Nō oīmittatis vllō tē-
pore odoriferū icensum humilitū oīo-
num in p̄spectu meo in salutē aīaz
adōlere: q; dispono mūdo facere mi-
sericordiam. Et cum ipsis orationi-
bus: lachrimis atq; sudorib⁹ abluere
faciē sponse mee: v3 ecclesie sancte
q; aliquando tibi monstrata fuit in
forma domicelle cuiusdam inquina-
tam atq; deturpatam veluti lepro-
sam faciem habentis. Hec auem
acciderat ex defectu ministrorum
atq; toti⁹ christiane religionis qui
se nutriunt ad huius sponse pectus
de quoruz defectibus alibi tibi nar-
rare dispono.

Tractatus.

Qualiter hec anima petat a deo
scire de statibus lacrymarum.

Cap. lxxxvij.

Tunc anima prefata cō
surgens ingēti z ignife
ro d'siderio velut ebria:
tum ex vnione quam i
deo fecerat: ac etiam ex
his que perceperat ex ore sūme ve
ritatis: tum adhuc anxiata dolore
propter ignorantiam hominū qui
non agnoscunt suum benefactorem
nec affectum excellentissime carita
tis eius: licet haberet in se quanda
vnam spem sancto gaudio plenam
ex promissione sibi a domino facta:
z qz modum eam z alios amicos su
os aperte docuerat ad inclinandū
eum: vt mundo gratiosē misericor
diam faceret: leuauit oculum intel
lectus in dulcem veritatez altissimi
vbi stabat vnita volens aliqua per
cipere de statibus anime de quibus
audierat a deo: ad quos anima trā
sit ipsis lacrymis operative mediā
tibus. Ideo cupiebat audire disse
rentiam ipsarum lacrymarū: z qua
les erant: z vnde procedebant: z qui
fructus in fine sequebatur post hu
iusmodi lacrymas. Et qz veritas i
telligit: vel agnoscit nullo modo po
test nisi ab ipsa veritate concedatur
ideo petebat a veritate declarari. Et
in veritate nihil intelligit: vel agno
scitur quod cū intellectus oculo nō
videatur. Expediit igitur volenti co
gnoscere qz auiditate surgat atqz de
siderio cognoscendi cum lumine si
dei oculum intellectus aperiēdo cū

fidei pupilla in obiectū veritatis.
Postqz igitur hoc agnouit anima:
quoniam oblita non erat doctrine
quam ei veritas. i. deus exhibuerat
attendens alia via scire non posse q
de statu atqz fructu lacrymarum
optabat ingēti desiderio se supra se
leuabat ultra modum assuetum: z
cū lumine vine fidei aperiebat ocu
lum intellectus in eterna veritate.
In qua vidit z agnouit veritatem
eorum que petebat. Deus. n. ineffa
bili benignitate sua condescendens
ignifero desiderio suo petitionem
eius exaudiebat.

De differentia lacrymarū discer
rendo per predictos anime status.

Cap. lxxxviij.

Omnis autē veritas alt. Ama
bilis atqz carissima filia tu
petis a me declarari de speciebus z
fructibus lacrymarum: z ego desi
derium huiusmodi tuum acceptan
do complebo. Aperias igitur oculū
intellectus: z ostendat ex iam supra
dictis tribus anime statibus lacry
mas imperfectas in timore fundatas
Primo vero dicas de lacrymis ini
quorum hominum. Iste sunt vtiqz
lacryme damnationis. Secūdo ve
ro sunt lacryme timoris: eorum v3
qui consurgunt ex timore pene pec
catorum: z ex timore plozant. Ter
tie sunt illorum qui derelicto pecca
to me gustare incipiunt: vnde cum
quadam dulcedine plozant z incipi
unt ex amore mihi seruire. Sed quo
niam amor ipsorum est adhuc impy

Tertius.

fectus etiam est planctus coram im-
perfectus: ut aptius exponā. Quar-
te lachryme sunt illorum qui ad per-
fectionem in caritate proximis per-
tulerunt in veritate me diligentes
absque respectu sui: et istorum planctus
est omnino perfectus. Quinte quo-
que lachryme sunt unite quasi cum pre-
cedentibus que cum magna dulce-
dine suavissime funduntur: ut infra
tibi narrabo. Postea subiungam de
lachrymis igneis absque lachrymis oc-
ulorum: ut ego satisficiam illis qui
plangere desiderant: et nullo modo
possunt. Et volo te nosse quod omnes
isti diversi status possunt esse successi-
ve: sed exercitium virtutis in eadem
anima: quando primo timore deser-
to: ac amore imperfecto ferventer at-
tingit ad caritatem perfectam atque
statum unitivum.

Quomodo quinque sunt maneri-
co lachrymarum. Cap. lxxxix.

Per hunc ergo modum in forma
bono te de lachrymis antedictis.
Et primo noveris omnem lachrymam
a corde procedere. Nullum enim est in
homine membrum quod ita cordi sa-
tisfaciat atque correspondeat: ut ocu-
lus: quod si dolorem habet oculus illi-
co manifestat. Et si dolor carnalis at-
que sensitivus effundit lachrymas car-
nales que mortem anime generant
quoniam a corde procedunt et ab amo-
re multum inordinato: me graviter
offendendo. Ideo mortalem inde do-
lorem habet: et similes lachrymas ef-
fundit. Tertius est quod culpe gravado

et plactus est magis: vel minus gra-
vis iuxta mensuram amoris inordi-
nati: qui sic lachrymant sunt illi pri-
mi qui lachrymas mortis habent de
quibus tibi supra dixi et infra dicam.
Nunc videndum est de lachrymis que
vitam exhibent: ut illorum qui cul-
pas proprias agnoscunt ex timo-
re pene deplorant. Iste sunt lachry-
me cordiales atque sensitive: quod ut non
habentes adhuc odium perfectum
contra commissam culpam: ex offensa
mihi facta procedunt cum quadam
amaritudine cordiali propter penam
que sequitur ex peccato commisso. Ideo
plorat oculus: quia satisfacere dolori
cordis affectat. Et si virtuose sanctum
desiderium anima sumpserit huius-
modi timorem committet: atque derelin-
quet: quod cognoscet aperte quod timor so-
lummodo non sufficit exhibere sibi
vitam eternam: prout iam tibi supra
narravi. Et ideo cum amore surgit
ad semetipsam agnoscendam: et in se
bonitatem meam. Et incipit assume-
re spiritum vinam in misericordia mea in
qua cor alacritatem habet. Et ita cul-
pe dolorem immiscendo cum gaudio
spiritus divine misericordie mee: tunc ocu-
lus pius effundit extra lachrymas que
lachryme proculdubio de fonte cor-
dis egrediuntur. Sed quod non sunt ad-
huc in statu perfectionis: aliquando
sunt iste lachryme sensuales. Et si tu
petis a me quare siue quomodo. Di-
co tibi: quod radix amoris proprii non
est a se totaliter evulsa. Non dico de
amore sensitivo sine corporali: quia
iam conculeavit illum: sed est unus
amor proprius atque spiritualis cuius

Tractatus.

anima vult habere consolationes spiri-
rituales: vel mentales a me: vel ali-
qua creatura mediante quam amo-
re spiritali diligit. Et quando pri-
uatur consolatione sua intus: vel ex-
tra: v3 intus consolatione mea: vel
extra mediante creatura sine super-
ueniente diabolica temptatōe: vel
hominum persecutiōe: cor iude penā
h3. **O**cul⁹ vero qui sentit amaritu-
dinē atq; dolorē cordis effundit illi
co lachrimas ex quodā tenero gēt-
tu quo sibi metipſi cōpatit̄ amore p-
prio atq; spūali qz voluntas p-
pria totaliter abnegata z ꝑculcata nō ē.
Et ita lachryme sensuales effundun-
tur: v3 ex passione spūali: quaz tibi
narravi supra plenius ipſectionez.
S3 aīa virtuoſe creſcēdo ſemetipſaz
exercens ī lumine notitiē ſuā ꝑcipit
odiuū ſanctum atq; diſplicitiam
contra ſe: vnde trahit vnām veram
noticiam mee bonitatis in ſe cum
quadam ignifera caritate: ꝑpter
quod incipit vnire ſe voluntatez ſu-
az ꝑformādo cū mea: vñ gaudū h3
atq; cōpaſſionē. Gaudū ī ſe ꝑꝑ gu-
ſtū amoris atq; cōpaſſionē ꝑrimo ꝑ-
ut ī tertio ſtatu tibi narraui. **O**cu-
lus vero qui cordi ſatiſſacere cupit
illico gemit ex caritate mea: z ꝑri-
mi ſui: z cuz amore cordiali ſolūmō
dolet ex offēſa mihi ſcā z ꝑrimi ſui
detrimēto z nō de pena ſine dāno ꝑ-
prio. Qz de ſe cogitare ꝑſtoponit: ſ3
ſolūmō cogitare ſtudet quō nomini
meo poſſit laudē acq; gloriā exhibe-
re. Et cū anxio deſiderio cibum aſſu-
mere delectatur in menſa ſanctiſſi-
me cruce habendo ꝑformitatē cuz

humili z imaculato agno vnigeni-
to filio meo de quo feci pontem hu-
mano generi ſicut iaz dixi. **P**oſtq;
ita dulciter anima tranſiit per hu-
iuſmodi pontem ſequendo mee ve-
ritatis doctrinam tollerando pati-
enter vna cū dilectiſſimo filio meo
penam quancunq; ſine moleſtiam:
vt ego ꝑo ſalute ſua permiſſi z ip-
ſa viriliter omnia ꝑortat non ſolum
modo patienter: imo libenter z ala-
criter ac exiſtimans ad quandam
gloriam aduerſa quecumq; ꝑo no-
mine meo pati non quippe ſuo: ſed
modo meo. Tunc inuenit vnām cō-
ſolationem atq; tantaz mentis quie-
tem z tranquillitatem: qz nulla lin-
gua corruptibilis exprimer̄ ſufficit.
Iꝑſa nanq; firmavit oculum intel-
lectus ī me veritatē dulcem: z eter-
nam quam viſam agnoſcit: z agno-
ſcendo diligit: nam affectus vtiq; ſe-
quitur intellectum: ideo gūſtat eter-
nam deſtatem meam. Et agnoſcen-
do videt ipſam naturam diuinam
vnitam humanitati veſtre: z tunc ī
memari pacifico dulciter atq; ſua-
uiſſime requieſcit. **C**or. n. eſt vnitus
in me reali ex affectu ſincer̄ dilectio-
nis. Et ſic oculus effundit extra la-
chrimas valde magne dulcedinis q̄
v̄irrecte veluti lac in vera patiētia
nutriunt animā. Iſte lachryme ſunt
velut vnguentuz odore ſuaniſſimo
repletum: qui ꝑreſoſus odor etiam
a remotis auiditate multa ꝑerſipi-
tur. **O** dilectiſſima filia q̄ eſt h̄ ani-
ma glorioſa que nouit: ita realiter:
atq; ꝑrudenter a mari ꝑroceloſo vi-
te ꝑreſentis ad me mare pacificum

Tertius.

pertransire: ubi vasculum cordis in
effabiliter implevit eterna deitate
mea. Propter hoc oculus velud
aqueductus: ut extrahat a corde si-
bi satisfacere conatur: et sic effundit
habundanter atque suavissime lachri-
mas. Hic est ultimus ille status in
quo consistit anima beata simul et do-
lorosa. Beata quidem est ex unione
quam in me fecit per sensum: amo-
rem gustando divinum. Dolorosa ve-
ro consistit ex offensionibus quas in
me fieri conspiciat qui suus eterna bo-
nitas quam vidit: et gustavit in co-
gnitione sui atque mei. Et propter hu-
iusmodi cognitiones attingit adhuc
ultimum status. Nec impeditur ex
hoc ille status unctius qui magne
dulcedinis lachrimas effundit ex
agnitione sui in caritate proxi-
mi: ubi gemitum invenit amoris ex
divina misericordia mea: et amaritu-
dinem ex offensa proximorum flē-
do cum fletibus et gaudendo cum
gaudentibus. Hic namque sunt vivē-
tes in caritate de quibus anima le-
tatur attendens a servis meis exhi-
beri nomini meo gloriam et laudem.
Itaque secundus gemitus qui tertius
est non impedit, ultimus qui quartus
est unctius: sed unus exhibet adumen-
tus alteri. Quia si gemitus ultimus
ubi reperit anima tantam unionem
non accepisset: a secundo statu qui
tertius est: ut in caritate proximi sua
perfectione perculdubio careret. Ita-
que necessarium est quod unus ab altero
condiatur. Aliter. n. vitabilis presum-
ptioni pateret: quod subintraret unus
ventus inanis cuiusdam proprie re-

putationis: et ita rueret ab altitudi-
ne virtutis in profundum vitiorum
atque primi vomitus. Ideoque necessa-
rium est iugiter in se caritatem pro-
ximi retinere cum vera noticia sui.
Et ita nutriat ignem in se divine ca-
ritatis: quia proximi caritas erodit-
tur a caritate mea: ut ab illa noti-
cia quam habuit anima cognoscen-
do semetipsam atque bonitatem me-
am in se. Ibi namque vidit se et agno-
vit ineffabiliter a me diligere: et ideo
eius eodem amore quo se novit ama-
ri diligit omnes rationabilem crea-
turam. Et hec est illa ratio propter
quam anima que me novit et amat
illico succenditur ad amorem proxi-
mi sui: quia ferventer amat illam
creaturam quam amplius amo. Pro-
pter hoc etiam agnovit aperte: quod
mibi nullam utilitatem asserere po-
test nec mibi reddere purum illum
amorem quo se noscit a me diligere qua-
re conatur iuxta posse reddere mi-
hi talem amorem in illo medio quod
ordinavi vobis: ut in proximo suo.
Est. n. illud medium cui debetis uti-
litatem asserere: prout iam tibi dixi:
quod orantis virtus proximo median-
te patrabatur. Vos amare de-
betis illo puro amore quo dilexi
vos hoc vero circa me facere non
valetis: quia dilexi vos non dile-
ctus a vobis: et absque respectu cu-
iuscunque utilitatis: et quia vos ama-
ni ante quam essetis. Immo solus
amor quo vos dilexi me movit ad
creandum vos ad ymaginem et similitu-
dinem meam. Ideo mibi reddere non
valetis huiusmodi gratuitum amorem:

Tractatus.

sed a vobis exigo: vt illum exhibea-
tis vestro proximo: v3 illum diligē-
do gratis omnino: sine respectu pro-
priae comoditatis: vel utilitatis: tem-
pora is: siue spiritalis: imo solū ad
laudem atq; gloriam nominis mei:
z qz diligitur a me. Et ita preceptū
legis implebitis: v3 diligēdo me su-
per omnia z proximum vestrum si-
cut vosmetipsos. Ergo bene verum
est qd ad illam altitudinem attingi
non valet vilo modo sine secundo
istō statu: qui tertius est z secundus
ad vnionem: nec etiam ex quo per-
uenit anima: conseruari potest si di-
scederet ab illo affectu: vnde perue-
nit ad secundas lachrimas iam di-
ctas: vt impleri non potest lex mea
sine lege proximi vestri: qz sunt duo
pedes affectus per quos obseruan-
tur precepta pariter z consilia: ita
duo status isti de quibus factus est
vnus in virtute nutriunt animam
illam augmentando iugiter ipe-
fectione vir. utis z in vnitūo statu.
Non quippe mutat alium statū ex
quo peruenit ad istum: sed in hoc eo-
dem augentur diuitie gratiarum i
diuersis atq; nouis donis z admira-
bilibus elenationibus mentis: vt iā
supradixi cum quadam notitia ve-
ritatis: ita qd in vita mortali confi-
sēdo quasi videtur immortalis ex eo
qz sensus proprie sensualitatis mor-
tificatus est: voluntas vero mortua
est pp vnionem in me factam. D qd
dulcis est hec vnio cuiuslibet anime
gustāt: qz videt z intelligit abscon-
sa secreta mea. Unde frequenter spi-
ritu prophētie notabitur agnoscen-

do qd futura sunt. Ista bonitas mea
gratiose concedit quauis humilis
anima non debet hoc a petere: scip-
sam indignam existimando omnis
proprie consolationis: pacis atq; se-
renitatis mentis ad nutriendam at
qz conseruandam intus in anima sua
virtutem. Neq; consistit in secundo
statu: sed descendit indilate in valez
agnitionis: proprie fragilitatis. Un-
den autem istud anime gratiose cō-
cedo: vt ipsa quottidie crescat. Nam
in vita presentī nunq; est in tāta p-
fectiōe quin amplius in amore cre-
scere valeat excepto filio meo, dile-
ctissimo cui nulla pfectio potuit au-
geri: qm̄ erat z est vnus mecum: z
ego secum. Nam anima sua beata:
tunc erat propter vnionem diuine
nature. Nos vero peregrini quotti-
die crescere potestis: imo debetis in
maiori perfectione virtutis: non ta-
men ad alium statum siue gradum
ex quo peruenistis ad vltimum: vt
a me dictum est: sed eundem vltimū
augmentare potestis cum illa per-
fectione que placuerit vobis gratis
mea mediante.

Repetitio breuis eorum que su-
pradicta sunt. Et quomodo diabolo
effugatur ab his qui peruen-
runt ad lachrimas quintas.

Capit. lxxx.

Nunc ergo vidisti de statibus
lachrimarum z illarum dis-
ferentiam prout mee bonitati pla-
cuit explanare tuo desiderio satis fa-
ciendo. De p. imis v3 illoz qui sunt

Tertius.

in statu peccati mortalis quorū plan-
ctus generaliter a corde procedit: quia
principiū affectus: unde lachryma
venit omnino corruptū erat: et ideo
gemitus ideo corruptus egressus est
etiam cum omnibus operibus co-
rum. Secundus gemitus est illorū
qui propter penam que sequitur pro
culpam commissam incipiunt agno-
scere mala sua que merentur. Hoc
est quasi generale principium a me
datum fragilibus qui velut igno-
rantes in flumine se sponte submer-
gunt vitando doctrinam vniuersi
filij mei. Multissimi vero sunt qui se
iplos agnoscunt absque timore seruili
vix proprie pene quorum aliqui sub-
ito procedunt eius odio sancto sui ex
quo se dignos existimant omni pena.
Alij vero cum quadam commendabi-
li simplicitate: mihi creatori suo ser-
uire conantur volentes de suis offen-
sionibus contra me factis. Hoc ocul-
dubio magis aptus est ad perfectio-
nem attingere ille qui eius odio ma-
gno sui procedit quam alij: licet exercen-
do se virtuose bene perueniunt etiam
am illi: sed iste prius. Ille qui vadit
cum odio sui vitare debet in timo-
re seruili remanere. Qui vero pro-
cedit cum illa simplicitate sua caue-
re debet ne remaneat in illa cum te-
pore mentis non exercendo se feruē-
ter et virtuose. Hec tamen est vna co-
muni vocatio. Tertius atque quar-
tus gemitus est illorum qui dereli-
cto timore peruenierunt ad amorem
atque spem: gustantes misericordiam
meam in qua multa dona: et conso-
lationes a me gratiose recipiunt. Ex

quibus oculus qui satisfacere cupit
sensui cordis eius gemitu lachrymas ef-
fundit. Sed quia gemitus adhuc est
imperfectus imixtus cum planctu
sensitivo spiritali sicut dictum est
exercendo se feruenter: et virtuose per-
uenit ad quartum: ubi anima in san-
cto desiderio augmentata visitata
me conformatur: et vniuitur in tan-
tum: quod non valet optare vel velle:
nisi quecumque volo caritate proximi
visitata. Unde re ipse in le quendam
amoris gemitum cum amaritudine
meorum offensarum: et animarum
detrimenti. Hic est vniuitus cum quin-
ta et vltima perfectione in qua rea-
liter vniuitur ubi laudabiliter exere-
uit ignis sancti desiderij. Quē ignē
desiderij sustinere non valet aduer-
sarius hostis antiquus: sed illico su-
git et animas ita succensam igne san-
cto nullo modo vulnerare potest: ne-
que per iniuriam illatam quoniam in
caritate proximi patiens effecta est
neque per consolationem spiritalem
sive temporalem: quia per odium et hu-
militatem veram: hanc omnia contem-
nit. Verum est quia diabolus ex par-
te sua nunquam dormit villo tempore: et
in hoc vos negligentes instruit qui
tempore vestri lucris somno vacatis.
Uigilia vero sua talibus nocere non
valet: quia calorem huiusmodi carita-
tis eorum: nullo modo sustinere po-
test: nec odorem vniuitis quam in me
maris pacifico fecerunt ubi non po-
test anima decipi dum vniuita perfi-
sit in me. Itaque fugit velotius: ut ab
olla feruenti musca fugere solet ex
timore magni caloris. Si autem olla

Tractatus.

tepefeit ipsa mufca non expanfeit: fed illaz ingreditur ibiq; moratur. Quauis aliquotiens ipa perit ibi dem inueniendo maiorem calorem q̄ exiftimauerat inuenire. Et ita cōtingit anime priuſq; ad ſtatum perfectionis attingat. Diabolus iudicans ipſam tepidam ingreditur ad eam cum varijs atq; multis tēptationibus. Cum autem eſt ibi prudētia ſancta: calor alicuius feruentis voluntatis: atq; diſplacētia culpe virili virtute reſiſtit voluntatem aligando ne conſentiat cum ſunibus amoris virtutum z odij vitiorum. Letetur igitur omnis anima q̄ moleſtias atq; temptationes varias: z multas habet vnde cuſq; proueniant: quoniam illa eſt via perueniendi ad huiusmodi dulcem atq; glorioſum gradum. Quia ſi meministi dixi tibi q̄ ex vera noticia z odio veſtri z agnitionis mee bonitatis i vobis: vos veniebatis ad perfectionē. Nullum itaq; tempus eſt in quo re cognoſcat anima ſic aperte ſi ſum i ea: ſicut illo tempore multarum tribulationuz. Quia ſi bene cognoſcit attendendo ſe temptationibus obſeſſam atq; circumdatam z ſe liberare nequit neq; reſiſter quin illas habeat. Reſiſtere quippe poteſt ne voluntas illis acquieſcat aliter ꝑo nō. Tunc agnoſcef ſe poteſt atq; debet q̄ per ſe nihil eſt. Si n. eſſet: vel poſſet aliquid per ſemetipſam ſe liberaret a moleſtis quibus omnino carere deſiderat: z iſto modo materiam habet humilitatis cum vera noticia ſua. Et cum lumine ſanctiſſime ſi

dei recurrit ad me deum eternum cuius gratioſa bonitate ſibi reperit voluntatem bonam eſſe ſeruatam que non conſentit illis illicitis cogitationibus atq; temptationibus a quibus impugnatur. Rationabiliter igitur z iuſte bene confortari debet in doctrina dulcis z amoroſi verbi: v3 vnigeniti filij mei tempore multarum afflictionum: penarū temptationum z aduerſitatum: vnde decunq; pueniant ex quo vobis virtutem augmentant: z ad ſtatum perfectionis viam exhibēt z adducūt.

Qualiter deus a quibusdam qui genere deſiderant ex ipſorum vtilitate ſubtrahit habere lachrymas.

Capit. xci.

Tri tibi de lachrymis pfectis z imperfectis: z qualiter oēs lachryme cuiuſcuq; manerici pcedūt a vaſculo cordis quare voſſunt omnes vocari lachryme cordiales. Diſferentia ſolūmodo ꝑſiſtit in amore ſalubriter ordinato: vel inordinato: z i amore pfecto: vel imperfecto. Nūc vero tibi dicere diſpono: vt petitiō/ni tunc ſatiſfactā d̄ quibusdā qui vel lent h̄ie pfectionē lachrymarū z videt q̄ h̄ie nequeāt. Tales ergo ſi nequeunt h̄ie lachrymas oculoꝝ ne ſe reputēt inanes h̄ie ſtudeāt ignitas atq; cordiales lachrymas. Eſt. n. gemitus vnus ignitus: v3 veri atq; ſc̄i v̄ſiderū. D̄ns igit illū ex amoris affectu q̄ ſumit z vitam ſuā i gēitu diſſolueſ vellet z ꝑſumer ꝑ odiū ſuū z ꝑ aīaz ſalute: neq; v̄ hoc optineſ

Tertius:

posse. Tales inq̄ idubitant h̄nt igni-
tas & multū acceptabiles atq; gra-
tissimas lachrimas: i q̄b^o sp̄s sc̄s:
an̄ me p̄ cis atq; primis corp̄ vultū &
affectuose deplorat: qz v̄z mea diuina
caritas^o aiam offerrentem hec an-
xia desideria inq̄ter ante me flāma
sua mirabili mō succendit absq; la-
chrimis oculorum. Itaq; lachrime
tales vere nuncupande sunt ignite:
& isto modo potest dici s; iritum san-
ctum in anima tali gemere. Que qz
nequit habere lachrimas oculorum
offert anxium desiderium & affectuo-
sam voluntatem habendi gemitum
amore mei. Quann̄s aperiens ocu-
lum intellectus apte cognoscat q̄ i
oī seruo meo qui flagrat odore sc̄cti
desiderij & humiles atq; continuas
orōnes offert in conspectu meo sp̄s
sanct^o quotidie gemit. Et hoc velle
videbat expr̄mere gloriosus paulus
apostolus cū ait. Ipse sp̄s sc̄s po-
stulat p̄ vobis gemitib^o i enarrabi-
lib^o. Igit̄ apte cognoscere potes: qz
nō est efficacie minoris iste fructus
ignitarū huiusmodi lachrimarū q̄ sit
ille lachrimarū oculorū: imo frequen-
ter ē ap̄rioris efficacie iuxta mēsurā
amoris. Ideo talis aīa nullatenus:
v̄z iduel ad alq̄ mētis p̄fusionē: nec
existimet se priuatā: vel exclusam a
gr̄a mea pro eo q̄ optat h̄c lachri-
mas & h̄c nequit eo mō quo deside-
rat: s; eas optare v̄z ordinate cū vo-
luntate: v̄z vniformi: euz voluntate
mea & humiliter acceptare si vo: vel
si nego put voluntati mee placet. Ali-
quā ego nō exhibeo lachrimas oculo-
rum actualiter: vt aīa quotidie stet

an̄ me cū orōne p̄tinua & affectuoso
desiderio gustādo me: qm̄ h̄ndo qd
a me postulat ei n̄ cēt utilitatis illi^o
quam existimat. S; esset i mēte sua
quiesca & p̄solata si petitiōne suā opta-
tam h̄ret: & ita minneret sine tepe-
fieret affectus sine desiderij cū quo
postulabat. Igitur in augmentum
& non in defectū virtutis aliq̄n sub-
traho lachrimas oculorū: s; exhibeo
mētales solūm atq; cordiales igne
sc̄o diuine caritatis accensos. Itaq;
semp oī tpe p̄ter & in oī statu valde
gratāter illas acceptabo: p̄ū tñ ocu-
lus intellect^o veni nūq; amoueat sine
claudatur ab obiecto mee veritatis
eternis: s; cū amoris affectu lumine sc̄i
dei illustretur. Quia vere sum opti-
mus medicus vos aīa i firmi: vnde
cū magna diligentia cūctis adm̄ns
stro put expedit v̄re salutē cū angu-
mēto p̄fectionis aīaz v̄faz. Hec ē
itaq; declaratio statū lachrimarū
de q̄b^o a me p̄ma & eterna v̄itate tu
dulcissima filia mea declarari peti-
sti. Debes igitur submergere temet
ip̄as in sanguine yhu xp̄i crucifixi
humilis & imaculati agni vnigēti
mei cū augmento virtutū: vt in te
nutriat ignis diuine caritatis.

Quo. iij. ex p̄dictis. v. statib^o la-
chrimarū exhibēt varietates pluri-
mas lachrimarū: & quō de^o vult sibi
fuiti cū re i finita & n̄ finita. ca. xcij.

L Stī p̄dei q̄nq; stat^o veluti qm̄
q̄ p̄ncipalia cana' tā sūt quoz
q̄tuor exhibēt habūdātiā & i finita
varietatē lachrimarū. Et oēs vitā exhi-

Tractatus.

bent in quantum exerceantur virtuose sicut ibi dicitur. Non dico quod in hac vita fitis in gemitu infinito: sed infinitas eas voco propter infinitum anime desiderium. Nunc audisti quomodo lacrima procedit a corde: cor autem illam oculo porrigit quam prius in se conceperat et aggregauerat infinito desiderio. Velut viride lignum in igne positum quod vigore caloris gemendo fundit aquas: quasi in se viriditatem habet. Si vero sic eum esset: aqua non effunderetur: ita cor hominis agit humectatum viriditate atque renouatione gratie: prima tum amoris proprii siccitate qui penitus animas exiccat a quolibet virore fructifero. Et ita sunt unite lacrimae cum igne: vix ignito desiderio. Et quod desiderium nunquam in presenti vita satiatur: neque finitur ideo quanto plus amat: et minus amare videtur. Et ita sanctum desiderium exercetur quod est in caritate fundatum ex quo gemit oculus. Etiam ex quo separata fuerit anima post mortem a corpore pertingens ad finem suum non dimittit ipsum desiderium suum: imo quotidie desiderat habere me simul et proximi sui caritatem. Quia caritas ingreditur aulam eternam veluti domina secum auferendo fructum omnium aliarum virtutum. Finitur ergo quocumque pena: non desiderium: vix itaque tibi dixi. Anima namque me desiderat et ipsa me possidet: et in veritate fruatur absque timore quocumque perdendi quod a multo tempore preterito desiderauit: et isto modo nutrit anima famem.

Et vix famescit fugiter in me factatur et saciata famescit: remotum est tamen a sacietate fastidium et a fame procul est omnis pena: quoniam in eterna beatitudine nulla perfectio deficit. Itaque desiderium vestrum extenditur in infinitum: quoniam alias minime valeret aliqua virtus mihi seruando solummodo eum aliqua re finita. Nam ego qui sum deus vester infinitus a vobis volo seruari cum infinita re. Vos vero nihil habetis infinitum nisi desiderium et affectum animarum vestrarum. Et ego sub hoc intellectu hoc dixi quod erant infinite varietates lacrimarum. Et ita veritas esse comprobatur ex infinito desiderio quod est cum huiusmodi lacrimis unitum. Cum anima postea separatur a corpore lacrima remanet extra: sed affectus caritatis ad se trahit omnem fructum ipsarum lacrimarum quas omnino consumpsit: velut aqua consumitur in fornace succensa. Non quod aqua sit extra fornacem: imo calor ignis in se trahit eam atque consumpsit. Sic anima que iam peruenit ad gustandum ignem diuine mee caritatis quae migravit a vita presenti: cum affectu caritatis mee atque proximi sui et eum unitiuo amore cum quo lacrimas effundebat nunquam dimittit offerre sancta desideria sua: beata simul et lacrimosa sine pena. Non quippe lacrimas oculorum effundendae: quod iam est in fornace sic cocta sicut itaque dixi: sed lacrimas ignis a spiritu sancto procedentes. Ergo vidisti quomodo debeant infinite lacrimae nominari.

Tertius.

Nam etiam in hac vita lingua tua non sufficit enarrare quot varij gemitus in statu predicto fiant. Ego vero tibi dixi differentiam illorum quattuor statuum lachrymarum: nunc autem volo tibi dicere: de fructu quem producit lachryma effusa cum desiderio et quid operatur in anima.

De fructu lachrymarum mundanorum
Capit. xcij.

Timen inciperet volo a primi a specie lachrymarum de qua tibi feci mentionem in principio: vobis illorum qui miserabiliter in mundo viuunt: in corde suo fabricantes sibi deum de rebus creatis in mundo atque de propria sensualitate: unde percedit omne damnum anime pariter et corpori. Ego dixi tibi quod omnis lachryma procedit a corde sic. non est veritas: quod cor hominis tantum in se vult quod amat. Serui mundi gemunt: quando cor habet aliquem dolorem: vobis quando priuatur illa re quam diligunt: sed valde diuersi sunt illorum planctus. Tunc audire debemus: quod pro ut et quantum amor est diuersus. Et quod radix amoris proprii sensum vere corrupta est: omne quod egreditur inde corruptum est. Iste est velut arbor vna que non producit nisi fructus mortiferos: flores male oleretes atque putridos: et folia maculata: rami vero sunt versus ad terram inclinati et a varijs ventis quotidie commutantur. Hec est arbor anime quoniam omnes estis arbores amoris: et quoniam ex amore creati fuistis si

ne amore viuere non valetis. Anima que virtuose viuunt in humilitate valle figit radicem arboris eius: sed isti qui miserabiliter viuunt in monte superbie fixerunt eam. Unde quod male plantata fuit non producit vite fructum: sed mortis. Fructus vero sunt eorum opera: qui fructus omnes venenati sunt ex varijs eorum offensionibus atque peccatis. Et si quem aliquid quando fructum alienius operationis bone faciunt: quod radix est in se corrupta quicquid inde producit vel egreditur est absque dubitatione corruptum. Quia nulla virtus in peccato mortali perpetrata valet ad vitam eternam alicui: quia non est in statu gratie perpetrata. Quomodo operatio virtuosa nunquam omitti debet in quocumque statu fuerit homo quod nullum bonum erit absque premio tempore suo: sicut nullum malum impunitum absque dubio relinquetur. Operatio virtuosa que facta fuit in peccato mortali sicut iam dixi non valet ad vitam eternam: sed iustitia mea diuina gratiose remunerat illas imperfecta remuneratione sicut operatio imperfecta mihi fuit oblata. Nam in rebus temporalibus aliquid quando remunero tales omnes operationes. Aliquando presto tempus expectando misericorditer emendationem huiusmodi peccatoris. Aliquando concedo alicui seruo qui mihi gratus est: ut intercedat et offerat ante me deuotas orationes pro illo et ita gratiose reddam ei vitam gratie relinquendo peccatum et virtuose viuendo. Sicut egi cum apostolo

Tractatus.

paulo qui propter orationes beati stephani discessit ab infidelitate sua gratia mea sanente rescipiscendo a persecutionibus quas meis amicis inferrebat. Itaque nunquam operatio virtuosa vix omitti qualitercumque dispositus inueniatur homo. Dicebam tibi flores illos esse putridos et sic est. Isti sunt aie putride cogitationes que mihi valde displicent: et precipue quando iunguntur in corde cum odio atque displicentia proximi sui. Iste homo veluti latro furatus est honorem quem offerre mihi creatori suo debebat: et sibi metipsum exhibuit. Iste flos exhalat ubique fetorem iudicii falsi et miserabilis. Et hoc iudicium duplex est vnum videtur esse contra me: occulta iudicia mea: et omne miserium meum inique iudicando: vix in odium iudicando que in veritate enim amore paterno concedo: et in mortem quod ad vitam ordinio. Omnia condemnat et iudicat iuxta suam infirmam atque detestabilem ignorantiam: que talis est amore proprio sensitivo sibi met excecavit oculum intellectus: unde cooperata pupilla sanctissime fidei non potest videre nec cognoscere veritatem. Secundum iudicium est contra proximum suum: unde sepe multa mala sequuntur. Quia miser homo semetipsum ignorando: vult agnoscere pariter et iudicare eorum et affectum proximum: et ex quadam operatione siue minimo verbo: statim inconsulte damnabiliter iudicat ea que sunt hominibus occulta. Sed amici mei semper iudicant in bonum: que fundati sunt in me summo bono. Quasi modi vero

miseri semper iudicant in malum: que fundati sunt in miserabili malo. Ex quibus iudiciis frequentissime generantur odia: homicidia detractio nes: displicentia contra proximum atque remoti sunt ab amore virtutis amicorum meorum. Post hec illico sequuntur folia: vix verba multum inordinata que procedunt ex ore contra reuerentiam: imo potius in vituperium et iniuriam contra me pariter et contra sanguinem vniuersi filij mei et aliorum sanctorum meorum ac in detrimentum proximi. Neque videntur ad alia vacare: nisi ad maledicendum et condemnandum opera mea: blasphemando quascumque creaturas: ut eis occurrat: et eorum iudicia temeraria persuadent. Nec advertunt infelices isti que a me lingua creata sunt: ut mihi redderet laudem: et honorem: et ut homo profiteretur omnia peccata sua: et ut illam exereceret in virtutibus: et in salutem proximorum. Ista sunt folia maculata: et ex culpa miserabiliter corrupta: que cor: unde processerunt erat inordinatum atque duplicem: et alia multa miseria corruptum: et putridum. Quasi modi enarrare non posses vltra spirituale detrimentum: vix privationis gratie mee quam incurrit anima: quia sunt et damna temporalia que propter huiusmodi linguas pestiferas occurrunt. Nam propter inordinata verba frequenter inter homines exorta sunt odia: mortales inimicitie: mutationes aliquando statuum: desolationes civitatum: atque patriarum: homicidia plurima: et alia multa mala: quia verbum vulnerat aliquando cor audientis: valde letaliter: et illuc ingreditur: ubi gladius intrare nequiret. Hec arbor habet:

Tertius.

in semetipsa septem ramos ad ter-
ram usque deflexos a quibus folia cum
supradictis floribus egreduntur.
Isti rami sunt septem peccata mor-
talia que plena sunt alijs varijs atque
multis offensionibus et peccatis in-
firmis et anacris in radice siue
stipite miserabilis amoris proprii pa-
riter: et venerare sapientie. Quod primo
ramos ex se producit: exinde flores
iniquarum cogitationum: postea folia si-
ne frondes inhonestorum verborum: ul-
timo ructus puerorum operum. Incli-
nati sunt et ad terram huiusmodi ra-
mi quoniam ipsa peccata solummodo se circum-
uoluunt in terra cuiuscumque miserabi-
lis: et inordinate substantie terrene: nec
alijs videntur vacare posse: nisi quomodo se
valeant implere siue satiare tali terreno
luto. Sed ipsi miserabiles omnino sunt in-
satiabiles: et sibi metipsis incomportabi-
les. Et quidem valde congruum est quod ipsi
spiritus inquieti sint et vacui: quod solum volunt
et optant ea que nullo modo possunt animam
implere siue quietare. Et hoc est euidentis-
sima ratio propter quam ipsi lacrimare neque-
unt: quoniam appetunt iniquiter hoc vilissima
et infama que finita: imo breuissima:
sunt et ipsi quantum ad esse sunt infiniti: nam
ipsorum esse quotidianum durabit: sed ex cul-
pa peccata finiant quantum ad gratiam.
Et homo constitutus est a me super alias
creaturas: et non alie creature super eum
immo satiare non potest siue quietare ani-
mam suam: nisi solum in re que sit com-
mune. Quia autem homine sum ego
solus deus eternus: ideo solus: ego
possum eum: et volo satiare atque me-
tem eius in me feliciter atque plenis-
sime quietare. Sed quia tales ex co-

rum culpa mortali gratia mea pri-
uati sunt iniquiter in penoso tormento per-
sistunt. Post huiusmodi vero penam
qua cruciantur: gemitus illico sequitur.

Quomodo predicti mundani gemitus a
suis ventis collidunt. Capitulum xciij.

Procedat igitur arbor proprie sen-
sualitatis in qua mundani pec-
catores secerunt suum principium
atque fundamentum precipue concu-
titur a quatuor ventis: videlicet a vento
prosperitatis: aduersitatis: timoris
atque conscientie. Isti sunt venti quatuor
ventus prosperitatis nutrit in ani-
ma superbiam cum presumptione mul-
ta: se magnificando cum iactantia: proxi-
mum vero vilipendendo cum iniuria. Si-
sta: cum dominum tenet iniuste viuunt
cum multa cordis vanitate procedens
et eius immunditia mentis et corporis:
cum propria reputatione simul et am-
bitione: cum multis alijs inconuenien-
tibus atque defectibus qui sequuntur
post hec quos lingua tua facillime
enarrare non posset. Noueris tamen
quod iste ventus prosperitatis in se non
est aliquo modo corruptus: nec etiam
alii corrupti sunt: sed est corrupta
principalis illa radix arboris: unde
corrumpuntur omnia que proce-
dunt ab ea. Nam ego qui sum eter-
na et summa bonitas omnia creauit et
quotidie facio bona. Isti vero pueri
geminunt eo quod eorum anima non est aliquo
modo satiata: quoniam affectu satis inor-
dinato desiderant in his infimis ca-
que repperire non possunt. Non
habendo: cordialiter affliguntur

Tractatus.

7 in afflictione sua gemunt. Jam. n. dixi q̄ oculus optat cordi satisfacere. Postmodum occurrit ei ventus vnus cuiusdam timoris scrullis ex quo mirabili modo propriam vmbra[m] expanseit metuendo perdes que sic inordinate diligit. Ingitur n. vitam propriam amittere trepidat: vel vitam filiorum: vel aliarum personarum ei dilectarum: sine statum domini sui: vel alienius alterius ex amore proprio: sine diuitias: vel honorem. Iste timor impedit omnino ne pacifice cum mentis tranquillitate possidere valeat ea que tenet: q̄ non possidet ordinate secundum voluntatem meam. Et ideo sequitur inde timor iste scrullis: 7 ita timidus est: quia factus est: vilis atq̄ miserabilis peccati seruus: 7 ipse talem se reputare debet qualis est illa res cui seruit. Peccatus vero nihil est: 7 ideo deuenit ipse ad nihil esse. Dum autem timoris ventus exagitat atq̄ commouit eum: illico superuenit ventus illius tribulationis 7 aduersitatis quam expansebat 7 auferit ab eo que possidebat. Aliquando particulariter 7 aliquando generaliter. Generaliter intellige quando priuatur vita: q̄ tunc etiam inuitus omnia relinquit. Aliquotiens occurrit i particulari: q̄ priuatur aliquibus. Aliquando sanitate sine filijs: vel honore sine statu temporalis: sine diuitijs prout: ego medicus egregi⁹ videro salubriter expedire. Nam pro salute mearum creaturarum ista concedo. Sed fragilitas carū est valde corrupta: 7 absq̄

noticia veritatis: ideo patientie fructum amittunt: 7 ex impatientia mouentur ad murmurationem scandalum: odium: atq̄ displicentiam contra me pariter 7 mearum creaturarum. Et illa que dedi eis in vitam accipiunt: 7 existimant i morte. Et cū illa mensura doloris amittunt ea cuius quanto amore possidebant. Unde eoducuntur ad afflictiuum gemitum 7 ad impatientiam que desiccet animam 7 occidit auferendo sibi vitam gratie. Corpus etiam affligit exsiccatur atq̄ consumit pariter 7 excecatur inuis 7 extra spiritualiter: v3 7 corporaliter. Et ita priuantur omni consolatione: quoniam ablata sunt ab eis ea in quibus delectabantur 7 in quibus affectu fidem atq̄ spem collocauerant ideoq̄ gemunt. Lachryma namq̄ sola non est in causa tot i conuenientium: sed iordinatus affectus: 7 huiusmodi dolor cordis: unde lachryma processit: Itaq̄ non est exterior oculorum lachryma q̄ mortem infert atq̄ penam: imo radix: unde processit: v3 iordinatus amor proprius a corde procedens: q̄ si cor ordinatum esset 7 haberet in se vitam gratie: similiter eēt ordinata lachryma 7 me deum eternū induceret ad ei misericordiam exhibendam. Sed ideo dixi q̄ ista lachryma mortem i ferrebat: q̄ est veluti nuncius aperte patefaciens vtriusq̄ vita sine morte in corde consistat. Quarto dicebas decurrere quendam ventum conscientie. hoc. n. agit eterna meae bonitas. Cuius ego primo probauerim cū prosperitate: vt homines ex amore

Tertius.

traherem: postea cum timore: vt ex
importunitate dirrigerent animuz
ad amandum cum virtute sine de/
fectu. Tertio probant cum tribula/
tione gratiose concessa: vt aperte co/
gnoscant instabilitatem atq; fragi/
litate vite presentis. Videndo qd
ista nime pficiunt ex eo qd affectuo/
se vos diligo amore paterno cōcedo
multociens vnum cōscientie stimu/
lum: vt os humiliter aperiat: eicien/
do z vomendo putredinem offensa/
rum atq; peccatorum in sacramen/
tali confessione. Ipsi vero tanq; obstru/
nati z a me suo demerito reprobati:
qz gratie mee recalcitrauerunt: z il/
laz acceptare noluerunt: z huiusmo/
di stimulum: conscientie refugiunt
z vt ita dixi: rim abhorrent illum vi/
lipendentes: z cum spaciamentis at/
q; miserabilib⁹ delectationibus tra/
figentes cum displicentia mei atq;
proximorum eorum. Totum occur/
rit eis eo qz radix est infecta sine cor/
rupta cum arboze tota: propter qd
omnia succedunt eis in mortem: vn/
de consistunt in pena continua: z in
amaro gemitu sicut iam dixi. Et ni/
si se correxerint habendo tempus in
quo liberum arbitrium habent z ip/
so possunt vti transeūt ab isto gemitu
quem habent in tempore finito:
z omni eo perueniunt ad infinitum
gemitum. Itaq; gemitus finitus re/
dundat eis ad infinitum: qz lachri/
ma fuit effusa cum odio virtutis in/
finito: v3 cum anime desiderio fun/
dato in odio quod est infinitum. Sz
tamen si voluisset poterant ab ipso
egredi gratia mea mediante quoni

am liberum habebant arbitriuz qd
uis: ego dixerim infinitum esse. In/
finitū est quātum ad affectum ani/
me z eius esse: sed nō odium vel amor
eristes in anima: qz dum estis i ista
vita potestis odire: vel amare: vt est
vestre voluntatis. Qui vero finit vi/
tam in amore virtutum bonum adi/
piscitur infinitum: sed ille qui finit
vitam in odio continuo stat in odio
infinito eterna damnatione cōdem/
natus: vt iam dixi demonstrando:
q; in flumine sponte mergebantur
semetipsos ibidem suffocantes: in tā/
tum qd ipsi nequeunt aliqd operari
bonum priuati misericordia mea si/
mul z vera caritate fraterna quam
ita eterna patria sancti mei gustant
ad inuicem. Priuati quoq; carita/
te vestra qui estis viatores z pegrini
a me constituti z ordinati: vt ad
vestrum terminum venire possitis:
v3 ad vitam eternam. Ipsi vero su/
is demeritis omni bono se priuant.
Unde nec orationes: nec elemosine:
nec alia bona valent eis ad vitam.
Ipsi sunt a diuina caritate mea ve/
luti membra iam a corpore precisa:
qz dum vixerunt omnino reuerūt
esse subiecti sanctis preceptis meis i
corpore mistico sancte matris eccle/
sie: nec eius obedientie: vñ sanguine
hauritis vnigeniti filij mei. Quare
merito recipiunt eterne damnatio/
nis horribilem fructum cum ama/
rissimo gemitu z inextimabili str/
dore dentiu. Isti sunt illi martires
demonis de quibus tibi feci mētio/
nem. Itaq; demon dat eis illud pz/
mium ex horrendum quod ipse pz

Tractatus.

e h3. Vides ergo qd iste planetus i fert valde penosum fructum in vita presenti: et in fine conuersationez demonum infinito tempore.

De fructibus secundarum: et tertiarum lacrimarum. Cap. xcv.

Restat in presenti loco dicendum de fructibus quos illi recipiunt qui vitare culpam incipiunt ex timore pene. Quidam. n. sunt qui mortem peccati mortalis egrediuntur ex formidine pene. Ista est quasi vna vocatio generalis: vt iam dixi. Quem fructus habet iste qui sic agit: hic incipit euacuare dominum anime sue ab imunditia peccatorum et qd liberum arbitrium mundauit pre formidine. Et ex quo purificauit animam a culpa recipit atq; sentit illico pace in conscientia: et incipit affectum anime disponere: oculum intellectus apperiendo ad videndum locum suum quem anteq; euacuaretur videret nequibat: sed solummodo putredinem variorum atq; multorum peccatorum videbat. Et incipit habere consolationes: qz conscientie vermis in eo pacificatus est expectando quasi cibum virtutis apprehendere. Sicut occurrit in hoie qui post qd stomachum euacuauit malis humoribus appetitum h3 atq; dirrigit vt assumat aliquod alimentum sic isti prestolantur vt arbitrii liberi man9 cum amore cibi virtutum eis cibum porrigat: vt manducare valeant. Et in veritate sic est. Nam si pmo timores exercitanerit anima virtuose postq; affectum suum

exauit: et expurgauit a peccato recipit suum fructum: v3 statim h3 lacrimarum. In quo passim incipit anima suscipere virtutibus h3 sit adhuc imperfecta qz a timore surrexerit: tunc se percipit consolatione: qm amor anime huiusmodi delectatione habuit in veritate mea qd quidem est ipse amor. Et post consolatione et delectatione qua in me reperit incipit amare valde dulciter: qz sentit in se dulcedine consolationis mee: vel creaturarum mearum pp me. Iste amor exerceo quomodo ingressus dominum anime sue: et quo timor eam purgavit a sordibus peccati statim incipit habere fructum mee vsuine caritatis. Et post qd amor intravit ad possidendum incipit idilate sentire consolatione variorum atq; multorum fructum. Ultio vero percipiendo recipit in se fructum ponendi mensam: v3 postq; anima migravit a timore ad amorem virtutum in mensa sua discutit ad lacrimas tertias virtuose perueniendo. Iste mensam scilicet crucis in corde patris et in anima sua possit. Ex quo mensam huiusmodi parit ibi recipiendo cibum dulcem: et amoris filij mei qd demonstrat apte mei patris honore atq; salute vram: pp quam latius ei9 apertum voluit: et semetipsum exhibuit vobis in cibum. Tunc anima comederit incipit honorem meum: et animam salutem eius odio: et magna peccati displicentia. Que ergo fructum anima recipit in isto tertio statu lacrimarum. Dico tibi: recipit fortitudinem quandam in odio sancto fundatam propria sensualitate cum vno fructu mihi gratissimo vere humilitatis: et iuncta patientia cum qua vitat omne scandalum: et in peccata peruat. anima

Tertius.

q: cū odij gladio ppriā voluntatē i
 teremit vbi consistit oīs pena v̄ra.
 Q: sola sensitua volūtas i se scāda
 luz h̄y i infurijs: vel p̄secutiōib⁹ illa
 ris: vel ex p̄natiōe p̄solatiōnū sp̄iā/
 lū sine t̄paliū: vt ias tibi dixit: z ita
 venit ad ipatiētā. S̄z qz volūtas ē
 occisa cū lachrymōso dulcib⁹ deside/
 rio gustat̄ icipit fructū lachrymaz
 v̄z gloriose patētē. O fruct⁹ opta/
 bilis atqz magne suauitatis: z o q̄
 ūe dulcis es te gustantib⁹ i v̄itate.
 Mihi quōqz gratissim⁹ z acceptabi
 lis es: Dū es i amaritudie gustas: z
 h̄es i te dulcedinē. Iniuriāz tpe tu
 pacē h̄es. Dū es i p̄celoso mari vbi
 vēti piculōsi nauiculā aīe p̄cuttūt:
 z illudūt vndis: tu cū pacifica trāgl
 litate p̄suaris absqz detrimēto quo
 cūqz. Nauicula nāqz tua reppit op/
 ra cū dulci: z eterna volūate diuina
 v̄a vestimētū accepisti caritatis ar
 dentissime: vt aqua nō valeat i gre/
 di. O filia dulcissima ista patiētia
 ē vna regia p̄sistēs i quadā arce for
 tissima. ipsa quottidie vincēdo triū
 phat: nec vllō tpe vicit. ipsa nō vult
 eē sola: s̄z ē cū v̄a p̄senerātia sociata.
 Est et veluti medullū caritat̄ igni/
 te. ipsa qdē ē q̄ patefacit vestimētuz
 ei⁹ vtrū i v̄itate sit nuptiale vel n̄.
 Si p̄o fuerit i aliquo laceratū ex i/
 perfectiōe virtutis idilate manife/
 stat p̄ ei⁹ oppositū: v̄z impatientiā.
 Dēs virtutes aliqñ se p̄nt occultar̄
 demōstrādo p̄fectionē cū imp̄fecte
 fuerit: te aut̄ o patiētia later̄ neque
 ant: qz si tu es i aīa que dirrecte me
 dullū es vere caritatis apte demō/
 stras oēs p̄rtutes alias sibi viuas

atqz p̄fectas adesse. Et si tu nō ades
 apte cognoscit̄ alias ip̄fectas eē vir
 tutes: z nō puenerūt adhuc ad mē/
 sam sanctissime crucis. Tu patiētia
 p̄cepta fuisti realiter i vera noticia
 pprie fragilitatis atqz m̄ce bonita/
 tis i se. Insup odij sanctū te pepit:
 z humilitate v̄a te punxit. Tibi pa
 tiētia nullo modo denegat hono:is
 mei cibus atqz salutis aīaz: s̄z ip̄m
 affectuose quottidie manducas. Et
 i veritate sic ē. Aspicias o filia mea
 virtutem hanc excelsam in mar
 tiribus qui cum sancta dulcib⁹ tol
 lerantia mandueabant huiusmo
 di cibum animarum. Adors eorum
 vitam exhibebat atqz mortuos re/
 ducebat ad vitam: z ita mortalium
 eriminum expellebat ab anima te
 nebras. Mundus iste cuz omni ma
 gnificētia sua: atqz domini siue ti
 ramni cuz omni potentia sua se tue
 ri minime poterant ab eis ex vir
 tute p̄fate regniē dulcis patiētie.
 Ista gloriosa virtus ē veluti lucer
 na succensa super candelabro. Hic
 est ille fructus optabilis quem exhi
 bust anīte lachryma postqz attigit
 ad sui p̄ximī caritatem mandu
 cando cum innocentissimo: z im
 maculato agno filio meo dilectis
 simo: cum desiderio cruciāto: z an
 xio z cum intollerabili pena mea
 rum offensarum contra me crea
 torem suum illatarum. Non dico
 penam affligentem: quia vera dile
 ctio cum forti patiētia occidit om
 nem timorem z amorem proprium
 vnde pena pronenit. Sed hec ē pe
 na solum ex offensa mihi facta: z

Tractatus.

Detrimto proximi que fundatur
in caritate sincerissima pinguefaci/
ens animas. Itaq; gaudet et in se le/
tatur: q; signum est aperte demon/
strans esse me per gratiam singula/
rem in anima.]

De fructu quartarum et vnitua
rum lacrimarum. Capit. xcvi.

O Tri tibi de fructu tertiarum
lacrimarum prosequar: er/
go tibi narrare de quarto et ultimo
statu de lacrima: v; vnitua qui ta
men non est a tertio statu segregat⁹
vt iam tibi dixi: sed vnitur velut vni/
tur mea caritas cum caritate proxi/
mi: vna conditur ab altera. Sed ad
quartum attingendo tantum exere/
uit anima q; non solum tollerat ad/
uersa quecumq; passenter: imo val/
de libenter: et cum sancto gaudio vi/
lispēdit omnem recreationem: vn/
decumq; sibi prouenire possit anxie
desiderans habere conformationes
cum vni genito filio meo yesu chri/
sto crucifixo. h; anima recipit fru/
ctum eiusdem quietis mentis: et vnaz
vniōnem perfectam per sentimen/
tas in natura mea dulcis diuina vbi
suauissime lac in veritate gustat ve/
lut infans qui quiescit pacifice ad
vbera sue genitricis in ore tenendo
mamillam et ad se trahendo sine su/
gendo lac ipsa carne pectoris medi/
ante. Sic anima que peruenit adhuc
vltimum status valde mirabili mo/
do quiescit ad vbera mee diuine
caritatis in ore sancti desiderij tenē/
do carnem yesu christi crucifixi: v;

vestigia sua virtuose realiter imitā/
do atq; doctrinam eius. Nam aper/
te cognouit in tertio statu q; ipsu
non oportebat per me patres ambu/
lando transire: quoniam in me nul/
la pena cadere potest: sed sic in dile/
ctissimo filio meo. Nos vero non po/
testis absq; pena transire: sed cum
tollerantia multa puenietis ad vir/
tutes veras atq; probatas. Unde se
collocavit ad pect⁹ yesu christi cru/
cifixi: et ita trahit ad se lac virtutum
in quibus habuit vitam gratie. Et
ita se veritas habet. Nam virtutes
non habebant in se huiusmodi dul/
cedinem: nisi q; facte fuerunt et vni/
te in me: v; intuitu et amore mei per/
petrare fuerunt: et in salutem anima/
rum: et non intuitu proprie consola/
tionis: vel utilitatis. Nunc amabilis
atq; dilectissima filia diligenter at/
tende q; gloriosus: et vere dulcis est
iste status in quo fecit anima tantā
vniōnem pectori caritatis q; nō in/
uenitur os absq; pectore: neq; pect⁹
absq; lacte. Similiter hec anima nō
inuenitur absq; yesu christo crucia/
to: nec absq; patre semp eterno que
inuenit gustando sumam et eterna
deitatem. **U** quis intelligeret: et at/
tenderet qualiter implentur illius
anime potentie. Memoria semper i/
pletur inq; recordatiōe mei trahēs
ad se per amoris affectum ei colla/
ta mea gratiosa beneficia: nec tan/
tum beneficiorum actum quantum
affectum mee paterne caritatis cui
qua sui largitus. Et precipue bene/
ficiū creationis attendēdo se crea/
tam ad imaginem: atq; similitudine

Tertius.

nem meam super quo beneficio cognouit in primo statu supra posito penam que propter ingratitudines ei sequebatur. Et ideo surrexit a miseria culparum et iniquitatum suarum ad beneficium preciosi sanguinis Iesu Christi in quo ad eam gratiam recreantur lauando facies anime sue ac omnium aliorum a lepra peccatorum. Ubi anima reperit in secundo statu dulcedinem quandam amoris: gustando suauitatem atque culpe displicentiam quam culpam: ipse mihi tantum displicuisse vidit: et agnouit quod illam valde puniti super corpore dilectissimi filii mei. Post hoc ad inuenit in se sancti spiritus aduentum qui declarauit: atque declarauit animam in veritate. Sed quando recipit anima lumen istud. Postquam agnouit per primum atque secundum statum in se beneficium meum: tunc habet in se lumen perfectum agnoscendo veritatem meam: ut quoniam ex amore paterno solummodo motus ipsam: ego creantur ut haberet vitam eternam. Hec est veritas quae aperte demonstrauit vobis in sanguine Iesu Christi crucifixi. Postquam eam agnouit amat eam: et amando demonstrat: ut amando pure quicquid amatur et odiendo quicquid odit. Et ita se reperit in tertio gradu caritatis proximi. Itaque memoria replet ad huiusmodi pectore in perfectione quacumque transacta: quoniam in se retinuit ipsa beneficia mea. Intellectus vero retinuit lumen introspicens in memoria et sibi veritatem agnouit et amittendo cecitatem amoris proprii re-

manfit in lucidissimo sole: ut in oblectu Iesu Christi crucifixi ubi cognouit eum deum verum et hominem. Preter huiusmodi notitiam et agnitionem ex unione facta surgit etiam et eleuatur ad vnum aliud lumen acquisitum non per naturam neque per propriam virtutem ab homine paratam: sed per gratiam singularem a dulcissima veritate mea concessam que nunquam vilipendit anxiam desideria: neque labores fideles oblatos ante me. Tunc affectus qui sequitur intellectum unitur in me cum amore perfectissimo et ignito. Et si quis a me peteret que vel qualis est huiusmodi anima responderem. Est alter ego quod nunc in me se transformauit ex affectu et unione amoris. Que lingua corporalis exprimere posset excellentiam istius ultimi et unitiui status atque fructus varios et quamplurimos quos anima recipit in eo cum plenitudine potentiarum eius. Hec est illa congregatio dulcis de qua tibi feci mentionem explanando supra de tribus gradibus verbum incarnate mee veritatis. Non posset aliqua lingua corruptibilis explicare. Tamen hoc sancti doctores ab isto lumine docti et illustrati demonstrant eum quo sacramentum explanabant. Unde noueris ordinis tui gloriosus Thomas de aquino habuisse scientiam suam magis studium orationis et mentis eleuationem et lumen intellectus quam per humanum studium. Ipse fuit veluti lumen valde lucidum quod in ecclesia sancta collocant: ut illuminarentur errorum tenebre. Si etiam

Tractatus.

aspicias euāgelistā gloriosus Joāne
 q̄tū lūmē acquisiuit sc̄bēdo supra
 pect⁹ ȳhu xp̄i filij mei cū quo post
 multū t̄pis ita luadāter euāgelizā/
 uit. Et ita discurredo oēs isto lūmī/
 ne ecclesiam sanctā illuminauerūt:
 aliqui p̄ vnū modū aliqui p̄ aliū. in
 trīnsecū vero sensus: vnionē p̄fectā:
 atq; dulcedinē ineffabilē exprimere
 lingua tua: nullo mō possēt: qz sint/
 ea res est. Hoc exprimere gloriosus
 apostolus uoluit dicens. Oculus nō
 uidit: nec auris audiuit: nec in cor
 hoīs ascenderunt ea q̄ p̄parauit de
 us diligentibus se. O q̄ dulcis est
 illa māsio dulcis ultra q̄cūq; dulce
 dinē cū vnione p̄fecta quā aīa fecit
 in me. Quā ēt ipsius aīe nō ē volun
 tas media p̄ eo qz meū facta uide
 tur vnū. Ipsa p̄ vnīuersum orbem
 odorem factat ex fructu p̄tinna: z
 humiliū orationū. Cūz ingenti odo
 re sancti desiderij clamat ī salutem
 aīaz. cū uoce sine uoce humana co
 rā diuina maiestate mea. istū sunt vnī
 tū fructus quos comedit aīa ī p̄
 ti uita: in hoc ultimo statu cū mul
 tis laboribus lachrymis atq; sudori
 bus acquisito. Et ita cū uera plene
 rantia p̄trāsīt ab hac vnione que lz
 in gratia perfecta sit: ī seculo t̄n̄ exi
 stens est īperfecta: qz eo qd̄ appetit
 satiari non pōt: z qz cū corpore liga
 tur in quo lex puerīa uiget q̄ quasi
 dormitat ex affectu uirtutis: lz non
 est ī se mortua. Et ideo pōt excitari
 sublato uirtutis istrumēto quo me
 diate dormit. Ideo dicitur īperfe
 cta nunc vnio talis: ista t̄n̄ vnio in
 dubitāter aīam introducit ad illā

p̄fectionē eternā atq; felicissimā q̄
 nunq; in aliq; ad casu pōt auferri si
 ne minui. put iam tibi dixi narra
 do de beatis. ibi gustat cū ueris ga
 statoribus ī me uita eternā in oppo
 sitū eoz qui receperunt fructū sui
 gemitus eternū interitum. isti pue
 nerunt a gemitu finito: z breuī ad
 eterna gaudia recipiendo uita glo
 riosam p̄petuo duraturā: z cum fru
 ctu lachrymarū: z ignita caritate cla
 mant: z offerunt lachrymas igneas
 ut iaz dixi p̄ uobis in p̄spectu meo.
 Nūc explicam tibi gradus lachry
 marū z ipsaz p̄fectionē z īperfectio
 nem atq; fructū quē aīa recipit ex
 ip̄sis lachrymis: qz p̄fecti lucrantur
 uita eternā: iniqui uero damnatio
 nem infernalem.

Quomodo deo regradat h̄ ani
 ma de declaratione predictorū sta
 tuum lachrymarū z ei tres petitio
 nes facit. Capit. xcvij.

Tunc hec aīa ex īgenti deside
 rio anxia p̄ declarationē quaz
 habuerat a dño deo sup̄ statibus la
 chrymarū antedictis uelut philoca
 pta dicebat. Gratias: gr̄as ago t̄i/
 bī sūmo z eterno p̄i q̄ desideria sc̄a
 seruoꝝ tuoz exaudis z īples atq; sa
 lutē nr̄am inextimabiliter optas z
 amas: q̄ nobis ex amore p̄no amo
 rē exhibuisti t̄pe quo tecū eram⁹ ī
 guerra mediante dilectissimo filio
 tuo. Per hūc igit̄ amorē ineffabilez
 tuū: z igniferā caritatē ex gr̄a tibi
 supplico: ut īt̄nef tuto ad te uenir̄
 ualeā cū salubri lūmine: z nō ī tene

Tertius.

hris curā p viā scīssime doctrine tue
 cui⁹ apte mihi demonstrasti verita-
 tē: ego possim agnoscerē pter r vi-
 tare duas alias fraudes de qb⁹ ali-
 qñ suspicor occurrere posse. Itaq³
 pūsq³ egrediar a statib⁹ istis a te pī
 eterne declarari vellē. Prīmū ē si
 q⁹ a me pīllū exposcet: de mō fuitē
 dī tibi qd: vel q̄līter ei rīde debeo
 lz ego pī eterne recolo: quia mihi su-
 pra declarasti sup illo verbo tuo dī-
 cēs. Ego delector ī paucis verbis: z
 multis opationib⁹. Nihilominus si
 maiestati tue placet vltērī aliqua
 vba rāgerē mihi gratissimū erit. Et
 sup si orāte me. p suis atq³ creatu-
 ris tuis: ego reppirē ī orōne mentē
 vni⁹ valde l n dispositā mihiq³ vi-
 debit illū itneri gaudētē ī te: alius
 q⁹ p sperero q̄si cū mēte tenebrosa:
 nūquid ego pī eterne iudicare pos-
 sum vnū ī luce grē: z aliū cē grā pri-
 uatū: vel vidēdo quēdā ambulātē
 cū penitētia magna: z aliū absq³ ta-
 li pnia: nūquid iudicār possum illū
 qui talē pniaz agit ī maiori pfectio-
 ne fore q̄ aliū qui n̄ facit ita. Sup-
 pliciter orō maiestātē tuā: vt mihi
 declarare digneris hāc ābiguitatē
 meā ne sim ī modico lumine meo
 qñq³ decepta. Scdm sup quo peto
 declarari ē signū qd aīa recipit ī vi-
 sitatione tua: vel aduersarij nri. Si
 bñ recolo tu veritas eterna dixisti
 q⁹ ī visitatiōe tua remanebat aīa cū
 alacri gaudio: z ad virtutez aiōsa:
 vel auida. Nūc ego scīf p opto vt
 huiusmodi gaudiū a ppria passiōe
 spūali possit aliqñ fraudari sine de-
 cepti. Q⁹ si ptingeret: ita potius attē-

derē: z acceptarem signū virtutis.
 Nec illa sunt de quib⁹ humiliter a
 te postulo declarari: vt ī veritate tī-
 bi fuisse valeā: z vtilitatē afferre p-
 rimo meo vitādo quodlibet iuditi-
 um falsum: erga creaturas tuas r
 pcpue circa suos tuos⁹ eo q⁹ mihi
 vī huiusmodi iuditiū eē cāz: vt aīa
 fiat ate remota. Ideo vitare tantū
 inconueniens exopto.

Quō lumē rōnis ē necessariū cui
 libet aīe volētī deo ī pōtate fuis. Et
 pmo d luie gnāli. Capit. xcviij.

DEUS at etn⁹ hūdo cōplacētā
 vīti atq³ fame talis aīe: necū
 z de puritate cordis: atq³ de sincerī-
 tate desiderij cū qb⁹ optabat ei fui-
 re vertit ad eā. oīnū sue pietatis z
 misericordie dīcēs. O dilectissima se-
 lia carissima: z sponsa fidelissima le-
 ua te supra te apīcs oculū itellect⁹
 ad vidēdā īfinitā bonitatem meā z
 amozē īeffabilem quem hēo circa te: z
 alios amicos meos z apias aurem
 tui sensus atq³ desiderij q⁹ si tu n̄ vi-
 deres n̄ posses audir: neq³ cognosce-
 re veritatē meā. Q⁹ vs aīa q̄ minī-
 me videt oculo itellect⁹ ī mee veri-
 tatis obiectū nō pōt audire siue co-
 gnoscere veritatē. Ideo volo vt ap-
 tius eā agnoscas: vt assurgas vltra
 tuū sentimentū sensitīuū: ego vero
 qui delector ī tna petitione atq³
 desiderio tibi satisficiam. Non q⁹
 ex vobis aliqua delectatio mihi pos-
 sit argumentari quoniam ego sum
 ille qui: z qui vos crescere facio: z
 non vos me: sed ī memetipso de-

Tractatus.

lector de factura mea. Tunc anima fuit obediens eleuando se super se: ut agnosceret veritatem eorum que petiuerat deus autem eterneus ait ei. Ut apertius intelligere possis ea que tibi dicam a principio sumam erodiam de tribus luminibus qui processerunt a me vero lumine. Unum est quoddam generale lumen illorum vbi qui sunt in communi caritate vinentes. Et quantum tibi de quolibet dixerim: tamen multa tibi dixi que volo replicare: ut infimus intellectus intelligat apertius ea que nosce desideras. Alia quoque duo luminaria sunt eorum quia in mundo sunt segregati et ad perfectionem attingere desiderant. Et super hoc: ego te declarabo de his que petiisti: narrando tibi particulariter ea que tetigeram in generali. Si bene recolis ego dixi tibi: quod absque lumine nemo potest per viam veritatis incedere: vbi absque lumine rationis. Quod lumen rationis a me trahitis vero lumine cum oculo intellectus: et cum lumine fidei quod vobis in sacro baptismo tradidi nisi vobis ipsis auferatis illud ex defectibus vestris. In quo baptismo mediante virtute sanguinis unigeniti filii mei fidei formam accepistis que fides cum exercitio virtutis et lumine rationis ab ipso lumine illuminante vobis vitam exhibet adducendo vos per viam veritatis et cum ipso peruenitis ad me verum lumen sine quo deueniretis ad tenebras. Duo lumina que procedunt ab isto lumine sunt vobis omnino necessaria: quibus duobus etiam ad-

dam tertium. Primum est quod vos omnes illuminati sitis in agnoscendo bona mundi transitoria que velociter transiunt ut ventus. Sed illa plene non potestis agnoscere nisi fragilitatem vestram antea cognoscatis quantum in se labilis est et valde prona cum peruersa lege que membris vestris est alligata mihi creatori vestro sepe rebellans. Non tamen ex huiusmodi lege compellitur aliquis ad peccandum siue ad committendum: vel vnum minimum peccatum nisi sponte consentiat. Ergo solummodo contra spiritum impugnat. Neque legem ipsam ego concessi hominibus: ut ipsi vincerentur atque succumberent: sed ut ipsi vincerent et sic in animabus eorum augumentaretur atque probaretur virtus: pro eo quod virtus nullo modo probatur: nisi per eius oppositum. Sensualitas aduersatur quotidie spiritui: et ideo in illa sensualitate probatur anima dilectionem quam habet in me creatore suo. Sed quando siue quomodo probatur: Quando cum odio atque displicentia contra ipsam insurgit. Insuper etiam istam hominibus impendi legem: ut in humilitate vera conseruentur. Quare cum diligentia debes advertere quod etiam ego creassem animam ad imaginem et similitudinem meam: et ipsam excellentissimam: postmodum illam associaui cum re tam vilissima sicut est corpus ex luto quippe formatum etiam alligando sibi legem huiusmodi peruersam: ne forsitan attendendo pul-

Tertius.

altitudinem suam erigeret caput et
superbia contra me. Unde fragile
corpus habentibus huiusmodi lu-
men occasionem exhibet humilista-
tis anime. Neque materiaz habet ela-
tionis si se bene considerat homo: sed
mansuetudinis: et humilitatis. Ita-
que lex ista quantumcumque perversa
nullo modo compellit aliquem ad
quancumque peccati culpam propter
impugnationem quam facere pos-
sit: ymo vobis occasionem exhibet:
ut in veritate vosmetipsos agnosca-
tis et instabilitatem vite presentis.
Hec aperte videtur debet oculus in-
tellectus cum lumine sanctissime si-
dei quam tibi dixi fore pupillam ocu-
li. Hec est illud lumen omnino ne-
cessarium omnibus habentibus in-
se rationem qui participes esse cu-
piunt vite gratie atque fructus san-
guinis immaculati agni in quocum-
que statu fuerit. Qui vero caret isto
lumine indubitanter est in statu da-
nationis. Et ista est efficacissima ra-
tio quod illi qui non habent lumen pri-
uati sunt gratia: quia qui lumine ca-
ret ignorat omnino culpe malum et
ca que sunt in causa: et ideo vitare ne-
scit: nec odire causam eius. Et mo-
do consimili qui bonum ignorat at-
que boni causam: videlicet virtutem: ama-
re non potest neque optare me qui sum
verum atque summum bonum neque virtutem
quam vobis exhibui velut instrumentum:
et quoddam medicum ad accedendum: et in petra-
dam gratiam meam vbi consistite esse
bonum. Itaque patenter advertere po-
tes quantum vobis necesse sit habe-
re istud lumen: quia culpe vestre non

consistunt in alio nisi amando quod
odio: et odiendo: quod amo. Ego vili-
go virtutem et odio peccatum. Ergo
qui peccatum amat: et virtutem odit:
se indubitanter offendere me non e-
rit: et est gratia mea priuatus. Ille
ambulat veluti cecus qui peccati
causam ignorando: videlicet amorem pro-
prium sensitivum: non habet odio
semetipsum: neque peccatum agnoscit
neque malum quod ei sequitur ex vi-
tioso peccato. Ignorat etiam virtutes
atque me qui tribuo sibi virtutes: unde
vitam adipiscitur eas amplectendo:
et exercendo. Ignorat quoque vir-
ginitatem in qua se conseruare potest:
et ad gratiam venire mediante vir-
tute. Videt ergo quod ignorantia: et scia
cecitas est occasio sui mali. Ergo vo-
bis expedit omnino lumen istud ha-
bere sicut iam dixi.

De illis qui posuerunt affectum
suum potius in mortificatione quam in
occidendo propriam voluntatem:
et hoc est plus quam generale lumen et
est lumen secundum. Capitulum xxxix.

Postquam anima generale lumen
istud acquisiuit sibi nullo mo-
do debet esse contenta: quia dum estis
in hac vita mortali peregrini pote-
stis: imo debetis iugiter in virtute
crescere. Qui vero crescere minime
studet ipso facto retrocedit. Quilibet
ergo crescere debet in communi lu-
mine quod acquisiuit gratia mea me-
diante sine sollicitate conari debet ad
seu lumen perfectum attingere: ut
sic ab imperfecto perueniat ad per-

Tractatus.

fectum. Cū lumine nanq̄ vos oportet ad perfectionem attingere. In hoc vero secundo lumine perfecto sunt due maneries perfectorum. Perfecti nanq̄ dicuntur qui modis, uiuendi cōmunem secularium omiserunt per viam veritatis ambulantes: modo tamen duplici. Nam alii qui conātur iuxta posse perfecte castigare corpus eorum cum grauissima et aspera penitētia. Et ut illa sensualitas eorum rationi rebellare nō audeat omnem affectum suum apposuerunt magis ad mortificandum corpus q̄ ad occidendum voluntatem propriam: ut alias tibi dixi. Isti pascuntur ad mensam penitētie. Et quippe boni sunt atq̄ perfecti si penitētia fundata est in me cuius lumine discretionis: v̄z cum vera noticia mei pariter et ipsorum: et cum humilitate profunda. Et presertim si attendant potius ad iudicandum voluntatem meam q̄ voluntatem hominum. Sed si non ambularent isto modo: v̄z humiliter induendo voluntatem meam: frequenter offenderent perfectionem eorum: iudicādo temere illos qui non vadūt per eandem viam quāz ambulant ipsi. Hoc anteq̄ accideret eis ex eo quia studium atq̄ desiderium suum apposuerunt amplius ad mortificandum corpus q̄ ad occidendum propriam voluntatem. Tales volunt quottidie tempus: locum: et anime consolationes atq̄ mundi tribulationes: et diaboli prelia: s̄m voluntatem propriam: et non sicut ego concedo: prout in secūdo statu: ego nar-

rari tibi. Isti dicere solēt a propria voluntate fraudati quam ego tibi ndminauī spirituales voluntates, Ego vellem consolationem illam: et non tribulationem istam vel diaboli molestiam: nec ita desidero propter me: sed ut amplius deo placere valeam et ipsum ex gratia magis in anima mea possideam: quia mihi videtur ei seruire perfectius isto modo q̄ illo. Et ita qui talis est: frequenter in penam incidit atq̄ tedium: et ita quandoq̄ sit incomportabilis sibi metipso: et in hunc modum offendit sui status perfectionem. Nec aduertit q̄ ibi lateat vitanda pretredo superbie cum tamen lateat ibi: quia si mens vere foret humilis: et nō ita presumeret videret aperte cum lumine rationis: q̄ ego dulcis veritas omnibus exhibeo statum: tempus locum: atq̄ consolationes: ut expediat vestre salutis: et ad perficiendam in anima perfectionem: et virtutis augmentum propter quam et ad quam eam elegi. Et agnosceret q̄ omnia tribuo cum affectuosa caritate. Ideo cum amore debet omnia recipere cū reuerentia prout agunt veri serui mei de quibus tibi dicam q̄ manent in isto p̄fectissimo lumine.

De tertio et perfectissimo lumine rationis et de operibus que facit anima postq̄ ad ipsum statum peruenit et de quadā pulchra visione quā habuit hec anima. Cap. l. c.

Hic tertius qui dicuntur secundus postq̄ ad huiusmodi lumen

Tertius:

gloriosum patitur: erant in omni statu perfecti sunt. Et omnia que quomodolibet eis ego concedo sine permitto cum debita reuerentia suscipiunt: ut in tertio: et uniuerso statu anime: tibi mentione est. Ipsi se reputant omni pena dignos atque mundi scandalis: et consolatione privati. Et sicut se pena quacumque dignos existimant: ita se reputant indignos omni fructu sine consolatione qui: vel que sequi debet in fine post penam. Nam in lumine gustauerunt et agnouerunt eternam voluntatem meam que nihil aliud optat: nisi bonum vestrum: et ut in me sanctificati sitis. Et ideo vobis hec omnia permitto et affectuosa caritate preme concedo. Postquam anima cognouit eam induit illam nec attendit ad alia nisi solus ad conseruandum: et augumentandum huiusmodi statum suum perfectum: ad laudem et honorem mei nominis oculum intellectus apperiendo: cum filii dei lumine: in obiectum yesu christi crucifixi unigeniti filii mei: amando et virili corde sequendo saluberrimam: eius doctrinam: que regula est et iter omnibus: usque perfectis et inperfectis. Attendit. n. amarus agnouit ei prebere doctrinam perfectionis: quam attente considerando philo captus in ea. Perfectio quidem hec est: quia vidit et agnouit ipsum unigenitum filium meum: se nutritis ad mensam sancti desiderii: quotidie perquirendo: mei: patris eius honorem: atque salutem vestram. Et ex hoc anxio desiderio: cum in-

geniti sollicitudine festinauit ad mortem obprobriosam salutare crucis: et ita perfecte obedientiam iniunctam ei per me patrem eternum nunquam vitando labores et obprobria: nec ex ingratitude vestra: vel ignorantia non agnoscendo beneficium tam excessuum et iumentum nec ex persecutione iudeorum siue murmuracionibus: vel clamoribus populorum nunquam se quoquo modo retraxit: sed omnia veluti miles valde strenuus atque capitaneus inuictissimus expugnando prostravit. Eum enim in campo prelii collocaueram ut aduersantes demones expugnaret et vos de manibus eorum liberaret omnino. Nam eratis ipsorum peruersis seruituti damnabiliter obligati: et ut ipse vos instrueret de via doctrina et regula sua: et ita peruenire possitis ad ianuam eterne vite vobis apertam cum clauis sui pretiosi sanguinis cum igne tante dilectionis effusi: cum odio atque displicentia culparum vestrarum. Quasi dicat vobis amarus iste filius meus. Ecce vobis viam ostendi: et vite durabilis aperui ianuam: cum proprio sanguine. Non sitis ergo negligentes ipsam virtuosam prosequi cum ignavia sedentes in amore proprio et cum ignorantie vice lucidissime: atque presumptione volentes vestro modo mihi seruire: et non modo meo quia via plana et apertissima explanavi coram vobis. Surgatis ergo solliciti sequentes eum: quia nemo potest ad me patrem eternum venire nisi per

Tractatus.

zum. Ipse vobis est via pariter: et in-
tua per quam vos oportet ad me-
mare pacificum ingredi. Cum au-
tem anima pervenit ad gustandum
hoc admirabile lumen: quia dulci-
ter vidit et agnovit ideo gustavit:
velocissime currit ad me: veluti phi-
locapta cum ingenti dilectione ad
mensam sancti Desiderij non viden-
do se propter se: querendo consola-
tiones proprias temporales: vel spi-
rituales veluti persona que totali-
ter in isto lumine atque salubri noti-
cia propriam voluntatem abnega-
vit. Nullum omnino labores vitat
unde cumque proveniat: imo letatur
cum pena tollerare obprobria que-
cumque molestias diabolicas: et mur-
murationes hominum: et immensa
sanctissime crucis manducat hono-
ris mei cibum atque salutis anima-
rum. Neque remunerationes aliqua
exquirat a me: vel ab aliqua creatu-
ra: quod spoliatus est ab omni amore
in terrenario: quia me nequaquam amat
aliquo respectu sui: et induit in veri-
tate lumen perfectum amando me
sincere sine respectu quocumque ubi
solum ad gloriam: et laudem nomi-
nis mei non serviendo mihi propter
propriam consolationem: neque pro-
ximo ex utilitate quacumque privata
sed ex amore puro. Isti perdiderunt
semetipsos crucentes hominem vete-
rem: et induit novum hominem: videlicet
jesum christum unigenitum meum:
ipsum virili corde sequentes. Isti sunt
qui sedent ad mensam sancti desi-
derij qui sollicitudinem amplio-
rem opposuerunt ad occidendum vo-

luntatem propriam quam ad mortifi-
candum corpus. ipsi quippe morti-
ficant etiam corpus: sed non pro af-
fectu principali: sed velut instrumē-
tum et in adiutorium ad occidendum
propriam voluntatem: sicut ego tibi
supradixi super illo verbo dicens
quod ego delectabar in paucis verbis
et multis operibus: et ita facere ve-
betis: quia principalis affectus esse
debet in occidendo propriam volun-
tatem: ut non querat: neque velit: ni-
si solummodo sequi jesum christum
crucifixum honorem et gloriam no-
mini meo: erquendo sollicite at-
que salutem animarum. Isti qui con-
sistunt in isto glorioso lumine reali-
ter: ita faciunt. Et ideo semper in-
quiete morantur: nec habent: unde
scandalizentur: quod removerunt a se
voluntatem propriam: unde scan-
dalum oriebatur. Et omnes mundi
persecutiones: vel adversarii tem-
ptationes vincerunt illas vilipen-
dendo suppeditantes. Ipsi consistunt
in aqua multarum tribulationum
atque temptationum: sed in fine nul-
lum omnino detrimentum habent
eo quia roborati sunt atque fulciti a
sustentaculo sancti et igniti desiderij
Omnia prebent eis gaudij sancti
materiam. Neque iudicant aliquan-
do servos meos: vel alias rationabi-
les creaturas: imo letantur de quo-
cumque statu siue modo quez vident
gaudendo dicentes. Gratias tibi
pater eterne: quoniam in domo tua
mansiones multe sunt et varie. Et
ampliori gaudio letantur attendē-
tes amicos meos per varias vias am-

Tertius.

bulantes quod si omnes per eandem vi-
 am ambularent: quia magis in hoc
 apparet excellentia mee bonitatis.
 Et omnibus augetur eis gaudium
 et attrahunt odorem rosarum. Neque
 solummodo de bono virtutis hedi-
 ficantur verum etiam de manife-
 sto peccato iudicare nolunt. imo cum
 una caritativa compassione me per
 transgressoribus huiusmodi depre-
 cantur cum humilitate perfecta vi-
 tentes: hodie tibi: et cras mihi nisi di-
 uina gratia me conseruet. O caris-
 sima filia cordialiter afficiaris atque
 congaude adhuc excellentem atque
 gloriosum statum. Et aspicias istos
 qui currunt in isto pretioso lumine
 et ipsorum excellentiam eo quia me-
 tes habent omnino sanctas come-
 dentes ad mensam sancti desiderij
 et cum lumine peruenerunt: ut ani-
 marum cibo nutriantur ad hono-
 rem mei patris eterni: induti vesti-
 mento dulci immaculati agni dilectis-
 simi filij mei: ubi doctrina sua cum
 ignifera caritate. Isti tempus amit-
 tere nolunt in dando falsa iudicia
 contra seruos meos: neque contra ser-
 uos mundi: neque scandalizantur ex
 aliqua murmuracione: siue sit con-
 tra se: siue contra proximum: murmu-
 rationem: namque contra se tollerare
 contentantur amore mei: quando ve-
 ro sit aduersus alios ex compassio-
 ne proximi tollerant: et non iudican-
 do: siue murmurando contra pati-
 entem: vel agentem: quoniam amor
 eorum ordinatus est in me celesti pa-
 tre ac etiam in proximo suo. Et quo-
 niam ordinatus est nullo tempore

scandalizantur versus eos que: ita
 diligunt: vel circa creaturam aliquam
 habentem in se rationem. Ne etiam
 iudicare voluntatem alienius ho-
 minis omnino renuunt: imo solum
 in omnibus iudicant voluntatem
 clementie mee. Isti doctrinam ob-
 seruant: in principio vite tue tibi da-
 tam ab unigenito filio meo duz ab
 eo postulasti cum ingenti desiderio
 quomodo peruenire posses ad per-
 fectam puritatem. Apertissime tibi
 respondit. Si tu vis ad perfectam
 puritatem venire atque scandalis om-
 nibus: esse priuata semper vnaris
 in me per amoris affectum eo: quia
 summa sum et eterna puritas: et sum-
 ignis ille qui animam in veritate pu-
 rifico. Unde quanto mihi magis ad-
 heret tanto magis efficitur pura: et
 quanto magis a me discedens elon-
 gatur amplius efficitur imunda. Et
 ideo cadunt in tot iniquitates ho-
 mines vite presentis qui elongati
 sunt a me. Nam anima que se mihi
 realiter vnit proculdubio de puri-
 tate mea participat. Rem etiam ali-
 am te facere conuenit: ut attingere
 possis ad vnionem atque puritatem
 istam: ubi ut nunquam iudices in aliqua
 re quaz videris ab aliquo fieri siue
 dicit contra te: siue contra alium vo-
 luntatem hominum: sed in omnibus
 voluntatem meam. Et si tu videres
 etiam peccatum expressum extrahas
 ab ista spina rosam odoriferam: ubi
 eos offerendo coram me per veram
 et fraternam compassionem. Et in
 intrinsecis tibi factis iudica: iudica quod
 voluntas mea: ita permittit vel or-

Tractatus.

dinat ad experientiam virtutis in se pariter et in alijs amicis meis iudicando quod ille facit ita velut instrumentum a me positum et ad hoc electum: et precipue quod frequenter accidit huiusmodi bonam intentionem habere: quod nemo iudicare potest occulta cordis hominum. Illud vero quod non vides vel agnosces expressum et apertum esse mortale peccatum in mente tua iudicare nullo modo debes: immo solummodo voluntatem meam in eis. Si autem expresse cognoveris etiam non debes assumere pro iudicio sed per compassionem ut iam dixi: et isto modo pervenies ad puritatem perfectam: quia sic agendo tua mens nullo tempore scandalizabitur in me nec in proximo tuo. Nam indignatio solet accidere contra proximum quando iudicatis voluntatem eius esse malam contra nos et non voluntatem meam in eo. Que quidem indignatio separat animam a me: atque perfectionem vestram impedit: et in quibusdam etiam aliquando gratiam auferit ab ea plus vel minus iuxta gradum indignationis vel odij concepti contra proximum propter huiusmodi iudicium. Sed e converso pacem animam sentit in se que voluntatem meam iudicat ut est dictum que solummodo bonum vestrum eripiat. Et omnia quecumque do vobis vel permitto facio solum ut habeatis illum finem gloriosum ad quem ego creavi vos. Et quia talis ingiter in dilectione sui proximi consistit etiam immoratur in dilectione mea ubi con-

sistens unitur in me. Ideo si desideras ad puritatem attingere quam a me petis omnino tibi necessarius est ista tria principalia facere. Primum ut uniaris in me per affectum amoris in memoria ingiter habendo beneficia mea que tibi feci et occulto intellectus attendendo meum charitatis affectum: quia vere vos ineffabiliter diligo. Et in hominis voluntate iudicare debetis voluntatem meam et non malam, voluntatem hominum persequentium siue detrahentium quoniam ego solum iudex christo et non vos: et hinc extrahere poteris omnem perfectionem. Et hec est illa doctrina quam tibi tradidit verbum incarnatum si bene meministi. Nunc amantissima filia mea tibi dico quod isti de quibus tibi dicebam quod videbatur eos huiusmodi doctrinam opere didicisse in vita presenti gustant arram eterne vite. Si doctrinam istam in mente conservaveris indubitanter evades disbolitas fraudes quia cognosces eas etiam a remotis. Et insuper ea que a me petisti: nihilominus ad satisfaciendum sancto desiderio tuo clarius tibi pandam aperte demonstrando quod nullum iudicium vos virtuose dare potestis pro iudicio sed pro sancta compassione.

Per quem modum arram eterne vite recipiant in vita presenti qui consistunt in isto glorioso et perfectissimo tertio lumine. Cap. cl.

O Tri tibi quod huiusmodi servus mei recipiunt arram eterne

Lercius.

vite in presenti seculo. Array utiq;
 recipiunt sed nō solutionē ad plenū
 Nā expectant illam in vite durā
 rabilī feliciter hēre vbi semper est
 vita sine morte: satietas absq; fasti-
 dio: atq; fames absq; pēna. Quā est
 a fame remota que cūq; pēna: nam
 sibi oēs habēt oīa que desiderāt: ta-
 men a satietate remotū est oē fasti-
 diū quā ego sum eis vite cib⁹ absq;
 defectu quocunq;. Sed in vita pntē
 recipiant arrā isto mō: quā incipit
 hic aīa famescere et feruenter opta-
 re mei patris eterni gloriā et hono-
 rē atq; cibū salutis animarū: et isto
 cibo famē suā pascit. Quā v3 anima
 nutritur ex caritate proximi salutē
 cuius ingētī fame peroptat. Et hoc
 eius desiderū est ei quasi cibus ex
 quo nutrit. Nunq; tamē in pntē vi-
 ta satiat quā insatiabilis est: et ipsi
 quotidie remanet ipsa fames. Et ve-
 lut arra est inītiū securitatis que da-
 tur hōi pro futura solutione cōple-
 ta h3 in se sit imperfecta: nisi qz reci-
 piēs illā ē in mēte certificatus de so-
 lutione futura recipiēda: sic hēdant
 ma philocapta et vestita doctrina
 mee veritatis quā iā accepit arra in se
 metipsa mee charitatis atq; primi
 sui expectat in vita durabili recipe-
 pfectionē itegre solutionis idubitan-
 ter. Nec arra quā est imperfecta: nā
 aīa quā gustat illā nō hēt adhuc pfe-
 ctionē absolute ita quā nō sentiat in se
 penā et in alijs. In se quippe penā
 h3 ex offensa mea pp legē pueri in
 quā ligat in mēbris ei⁹ quā contra spm
 impugnat. In alijs at ex offensioe pri-
 mi. Perfecta quā est quo ad gratiā

nō in ea pfectione quā sci mei dotan-
 tur: quā iā ad me puenerūt vitā du-
 rabilē sicut iā tibi dixi quā coz affe-
 ctuosa desideria sunt absq; pēna: ve-
 stra vero sicut cū pēna. Stāt igit istī
 sui mei qui nutriunt a d mēsa3 hu-
 ius desiderij sci: ut alias tibi dixi
 bti simul et dolorosi put vnigenit⁹
 li⁹ me⁹ in cruce stabat. Caro nāq;
 sua pp illata tormenta grauissima
 valde dolebat: sicut aīa bti sperat
 ex vniōe diuine nature. Similiter
 istī bti sunt ex vniōe sci desiderij eo-
 rā in me sicut iā dixi: quā iduerunt
 ex toto dulcē voluntatē meā. Dolo-
 rosi vero sunt ex cōpassiōe primorū
 et qz sensualitatē ppriā iugiter affli-
 gūt auferendo sibi metipsis oēs de-
 licias atq; sensuales cōsolationes.

Quo primus argui debeat volē
 dō vitare iudiciū falsū. Cap. cii.

Nunc aduerte carissima filia:
 Nā ut amplius esses in tua
 mēte declarata sup eo quā a me po-
 stulasti dixi tibi de cōi lumine quod
 oēs hīc deberis in quocunq; statu fue-
 ritis. Loquor de illis qui comorant
 in caritate cōi. Ne et tibi dixi de illis
 qui sunt in lumine pfecto. Quā utiq;
 in me in vno tibi distinxī. Tūc erat
 illoz qui discedētes a seculari vita
 studebāt valde mortificare sua coz-
 pora. Scdm erat illoz qui pncipali-
 ter vacabāt ad occidēdū ppriā vo-
 luntatem. Et istī sunt illi pfecti que
 se nutriebant ad mensam sancti de-
 siderij. Nunc autem in particulari
 tibi loquar licet loquendo tibi pro-

Tractatus.

derit etiam alijs: et ita tuo desiderio satisfactam. Ego volo te precipue tria facere: ut ex ignorantia non impediat in aliquo perfectio tua ad quam ego te video et invito: et ut aduersarius diabolus sub specie boni atque matello virtutis caritatis proximi nutrire non valeat in anima tua radicem presumptionis: quoniam hinc in falsa iudicia precipitareris que tibi prohibui. Tibi quidem iuste iudicare videretur: et e conuerso tu iudicares iniuste sequendo tuum videri. Et aliquando demonium veritates tibi plures ostenderet: ut postea te precipitaret in falsitatem atque mendacium. Et hoc ideo faceret ut esses iudex intentionum atque mentium creaturarum habentium in se rationem. Et hoc est absolute solum modo meum. Hoc est vnus ex illis que volo quod omnino serues: et habearis in te: vix quod neminem iudices absque modo: sed volo iudicium tuum habere modum. Modus autem est iste quod nisi defectum proximi tui prius expresse non solus: semel vel bis: imo plures aperte manifestarem in mente tua non debes in particulari redarguere: vix illum in quo tibi videtur esse defectus. Sed in communi corrigere debes vitia te visitantium caritativae: plantando virtutes: et cum affabili benignitate. Tamen quando videris expedire cum benignitate poteris: etiam asperitatem immiscere. Quamuis ergo tibi videatur quod ego tibi pandam defectus alienos: nisi cognoscas expresse meam esse reuelationem: ut iam di-

xi non arguas in particulari: sed ambula per viam tutiorem: ut vitare possis astutiam atque fraudem diaboli. Quia cum habeo talis desiderij te decipere posset inducendo te ad iudicandum in proximo quod a veritate remotum esset: vnde posses cum sepe frustra et iniuste scandalizare. Unde sit in ore tuo silentium: vel vnum sanctum colloquium in commendando virtutes et vitia contemnendo. Et quando tibi videretur in proximo tuo defectus aliquem agnoscere cum quadam humilitate dulci vnascum: etiam temetipsam argue. Tunc si vero vitium illud erit in proximo quem corrigere cupis: absque dubio corripitur: et emendabitur agilius attendendo te: ita dulciter esse comprehensum: et illico tibi dicet illud quod ei dicere volebas. Tu vero securus stabis: et ita diabolo precidisti: et obstruxisti viam: quia te deciperi non valebit: nec impedire perfectionem anime tue. Itaque volo te prudenter advertere: quod confidere non debes in aliqua visione: sed potius huiusmodi postrigare coneris: et eas humiliter corde vitare. Et solummodo remanere studeas in agnitione tue: et in te cognoscere meam estimabilem bonitatem. Ita faciunt illi qui perueniunt ad statum perfectionis de quibus tibi dixi: quia quotidie redibant ad valles cognitionis ipsorum. Neque tamen hoc impediebat in eis altitudinem visionis quam in me fecerant. Et hoc vnum est illorum trium que te volo seruare: ut in veritate mihi seruias.

Tertius.

Si quis in oratione videret alium quem proximum esse tenebrosam: non tamen debet ex hoc a seruo dei temere indicari quod ille sit in peccato mortali. *Lapi. cii.*

Secundum est de quo declarari petisti: quod si quandoque contingeret: quod me rogares in particula pro aliquibus proximis tuis: et in oratione videres in uno pro quo rogas aliquod gratie lumen: et in alio non: licet ambo sint amici mei: sed tibi videretur: quod unus mentem haberet inuolutam atque tenebrosam: tu vero non debes: nec etiam virtuosum te potes enim iudicare: quod graui culpe subiaceat: quod frequentissime iudicium huiusmodi falsum esset. Unde volo te non ignorare quod aliquando: tu me rogas pro eadem persona: et una vice videbis eam cum lumine iocundo: et uno desiderio sancto coram me intantum: quod de bono illius videbitur tibi: quod anima tua pigrescat: ut affectus vere caritatis erigat: sicut ut unusquisque letetur: et exultet de prosperitate proximi sui: et alia vice videbis eam ita: quod tibi videbitur mentem suam valde remotam a me totam tenebrosam atque molestis eragitatam ita quod tibi metipsum videbitur valde laboriosum orationem effundere coram me pro eo. Quandoque hoc ex aliquo contigit defectu illius pro quo rogas multoties tamen occurrit: non ex defectu suo: sed quoniam ego deus eternus ab eius anima me subtrahi per sensum pro: ut: ego frequenter ago: ut anima p-

ueniat ad perfectionem prout: ego in statibus anime tibi narraui. Quod me quandoque subtrahit per sensum sed non per gratiam. Unde tunc anima non sentit aliquam dulcedinem vel consolationem: ideo mens est arida sterilis atque pendosa quam penam etiam extendere permitto: visus ad animam illius qui orat pro tali. Et hoc ago ex affectuosa caritate quam habeo ad illam animam que recipit orationem: ut ille qui me rogat una secum adiuuet ad dissoluendam nebem que mentem eius obumbrauerat. Itaque dulcissima filia vides cum quanta procedit ignorantia: et quantum esset arguendus ille qui iudicare vellet ex ista simplici visione: quod vitium graue foret in anima tali quod nis: ego demonstrassem: ita tenebrosam: de qua iam vidisti: et intellexisti: quod non est priuata gratia: sed solummodo sensu dulcedinis quam ei de me dabas. Igitur volo tu quod quod velle debes: et alii serui mei quod attendatis: valde diligenter ad agnitionem vestri: ut perfectius agnoscat in vobis inertimabilem bonitatem meam. Et hoc et aliud etiam iudicium mihi relinquatis: quod meum est et non vestrum. Sed omitteratis iudicium quod utique meum est et assumatis vestre menti compassionem: erga proximum cum fame honoris mei atque salutis animarum cum anxio desiderio annunciano virtutes: vitia vero redarguite in vobis et in eis: ut ibi superius est expressum. Et in hunc modum in veritate venies ad me demonstrans apte meminisse

Tractatus.

doctrinae cum obseruantia comedabili quam ab incarnata veritate recepisti v3 in omnibus voluntatem meam iudicando et non voluntatem hominum. Et ita facere debes si desideras in veritate virtutem adipisci realiter et in morari iugiter in ultimo perfectissimo atque glorioso lumine nutritiundo te semper in mensa desiderij sancti de cibo salutifero aiarum ad gloriam et laudem sancti mei nominis.

Quo penitentia summi non v3 p fundamento principali sed affectus et amor virtutum. *Capl. ciiij.*

Mibi carissima filia dixi tibi duo bus nunc vero tertium addam quod a te requiro circa quod habere aduertentiam et argue temetipsam si quibus molestiam semiseris a diabolo: vel a presumptione tua desiderando videre seruos meos oes ambulare per viam illam per quam tu vadis. Nam hoc est contra doctrinam quam veritas incarnata tibi tradidit. Quod frequenter occurrat quod alij vadunt per viam abstinentie: vel admirabilis penitentiae: et ita vellent oes agere. Si vero ita fieri non viderint assumant inde displicentiam et in se scandalizant iudicando tale non ambulare salubriter. Attende quod isti valde decipiuntur: quod frequenter accidit quod ille de quo sic iudicant amplius merebitur hanc gratiam sed ipse se non affligat in tanta penitentia quam illi qui scandalizant in eo et maiori penitentia perterunt. Et ideo tibi iam dixi quod illi qui paenitent in mensa penitentiae nisi procedant cum humilitate vera: et quod per

principali fundamento: et affectu non assumant penitentiam ipsam: sed per virtutis instrumentum: sepe per huiusmodi murmurationem suam perfectionem offendunt. Et ideo non debet ignoranter recedere sed attendere: quod perfectio non consistit solummodo in macerando corpus: imo potius in occidendo pueriam atque propriam voluntatem. Et per hanc viam abnegate voluntatis et voluntati mee subdite desiderare debetis oes ambulare. Haec est doctrina lucis illius luminis gloriosi in quo anima philosophata currit induta realiter voluntatem meam. Non tamen ego extendo penitentiam: quod penitentia quidem utilis est ad domandum atque castigandum corpus quod contra spiritum impugnat vellet. Sed amatissima filia nolo quod hoc accipias tanquam regulam omnibus imponendam. Nam omnia corpora non sunt equalis complexionis quod nature fortioris est vnus quam alter. Et est quod frequenter occurrat quod per accidens diuersa penitentia iam acceptam oportet omittere. Itaque si fundamentum esset in te: vel alteri persuaderes quod super penitentia faceres vel faceret ois difficeret et esset imperfecta. Et ita consolatio vobis adest et virtus in anima cum essetis primati re quam inordinata diligebatis vbi seceratis principia vestra: et ita iudicatis vos esse penitentes gratia mea. Sic igitur existimantes veniretis ad importabilem tedium etigentem amaritudinem atque confusionem ex quo perderetis exercitium vestrum atque orationem seruientem quam offerre mihi solebatis agendo penitentiam illam. Qua dimissa per occurrentiam plurima: non sapit vobis oratio illomodo quo prius: imo quodammodo vult

Tertius.

Acti insipida. Hoc vero ptingeret qz
fundamentū esset collocatū in cor/
porali penitētia z in eius affectu: z
nō in anrio desiderio sancto. Deside/
riū intelligo hanc atq; realiū virtu/
tum. Itaq; potes attente p̄siderare
quot inconueniētia mala sequerent̄
vobis volendo facere p̄ncipiū atq;
fundamentū i penitētia corpora i
q; p̄ccederetis ignorāter z iniuste
murmuraretis p̄tra seruos meos z
veniretis ad amaritudinē valde te/
diosa. Et mihi seruire studeretis
opibus finitis cū ego sim bonū eter/
nū: z infinitū: z ideo a vobis expecto
desiderium infinitum. Q̄ portet er/
go q; fundamentum vestrum sit in
occidendo z abnegando propriam
voluntatē: z cum ea voluntati mee
subiecta mihi p̄cedebitis infinitum
sancticum atq; dulce desiderū ho/
norem meum exquirendo: z anima/
rum salutem. Et ita nutrietis vos i
mensa sancti desiderij quod nunq; i
se vel in proximo suo scandalizatur
sed in omnibus exultando gaudet
atq; fructum extrahit de tot: z ita
varijs modis quos in animarum sa/
lute teneo. Non ita faciunt illi mi/
seri qui doctrinam istam observare
nolunt viam vtiq; dulcem atq; dir/
rectam a dilectissimo filio meo vo/
bis exhibitam z ostensam: imo faci/
unt oppositum iudicando temere
iuxta cecam infirmitatem eorum.
Et ideo veluti frenetici suam viam
ignorant: vnde semetipsos inueni/
unt esse priuatos bono terreno pa/
riter z celesti. Et vt alias dixi gustāt
in vita presenti arraz inferni.

Repetitio in summa cum qua/
dam additione de reprehensione p
ximi. Cap. cv.

Nunc ergo filia carissima sa/
tisfaciendo tuo desiderio de/
clarauit te super eo quod a me postu/
lasti v; quomodo proximum argue/
re debeas ne quandoq; demoniaca
fraude decipiaris: nec etiam ab in/
fimo iudicio tuo: quia v; in genera/
li arguē debet: z non in speciali ni/
si forte tibi reuclasset expressse: sed
cum humilitate sicut admonuit te
redarguere debes vna cum eis te/
metipsam. Etiam tibi dixi z itera/
to dico: quia nullo modo licet tibi
iudicare creaturam aliquam ratio/
nalem in cōmuni siue particulari:
neq; mentes amicorum meorum si/
ue repperias eas esse dispositas: vel
etiam indispositas: propalando ti/
bi causam quare iudicare nō debes
quia iudicādo proculdubio te frau/
datam inuenires in tuo iudicio.
Sed tu pariter z alij compassionē
habere debetis: iudicium vero mi/
hi relinquatis. Etiam te docui do/
ctrinam quaz exhibere debes veni/
entibus ad te pro cōsilio quomodo
possint egredi de tenebris mortali/
um peccatorum: z viam prosequi
virtutum: vt videlicet eis exhibere
coneris pro p̄ncipio atq; funda/
mento virtutum amorem: z affe/
ctum cum ipsorum agnitione pari/
ter z mee bonitatis lēis z abnegēt
z occidant in se propriam volunta/
tem: vt in nullo mihi penitus rebel/
les inueniant. Penitētiā autē eis ex:

Tractatus.

habe velut instrumentum virtutis: et non pro affectu principali: sicut iam dixi: non tamen equaliter omnibus: imo prout videris eos ad portandum aptos: et iuxta possibilitatem atque statum suum. Aliqui possunt amplius aliqui vero minus: secundum aptitudinem exteriorum instrumentorum. Et quod te monui quod in generali proximos argueres: et non in particulari: nolo tamen ut credas quod actualiter videndo quendam expressam defectum in proximo tuo tu non possis eum corrigere inter te et ipsum imo potes. Et etiam si esset obstinatus ad se corrigendum ordinate potes et iuste manifestare duobus: vel tribus. Et si non prodest ita fecisse potes ecclesie sancte corpori mystico patefacere. Sed ego te cautam esse volui ne temere iudicare velles ex aliqua visione leui: vel per sensum in tua mente: nec etiam per visum exteriorum in non debes precipitanter: et incaute prospicere ad arguendum proximum in speciali: nisi tibi constaret a me procedere per expressam revelationem: et eo modo sicut iam dixi. Hec via tutior est ut a diabolo decipi non valeas sub umbra caritatis proximi.

De signis ad agnoscendum: quando visitationes: et visiones mentales adeo sint: vel a diabolo. *Cap. cvj.*

Quoniam plenissime carissima filia declarare te super hoc articulo quantum expediens est ad conservandam et augendam perfectionem in anima

tua. Modo te declarare volo super eo quod a me postulasti: videlicet de signo quo possis aperte cognoscere si visio vel visitatio mentalis quae anima recipit aliquando: fuerit a me: vel a diabolo. Super hoc alias tibi dixi quod quando procedit a me visitatio signum erat alacritas in anima remanens post visitationem: sicutque virtutum et precipue cum anima remanet uncta virtute profunde humilitatis atque divinae caritatis igne succensa. Sed quod petis utrum in alacritate tali possit interesse fraus aliqua diabolica: quia si sic esset velles via tutiori per ambulare: videlicet habendo et attendendo signum virtutis quod decipi non valet: ego tibi pandam in presenti fraudem que recipi potest: et quomodo cognoscere possis utrum alacritas illa fuerit in veritate an non. Fraus inimici potest isto modo recipi. Ego volo te nosse quia quodcumque creatura rationalis amat vel optat habere postquam habuit inde gaudium habet. Et quanto magis amat id quod habet tanto minus videt: vel prudenter agnosceret studet: unde venerit ex delectatione quam habet: et assumpsit habendo rem quam optauerat. Que delectatio: vel alacritas inordinata mentem eius impedit ne videat vel discernat. Sic isti qui delectantur et appetunt habere consolationes huiusmodi: mentales: visiones exquirunt et amplius principalem affectum in consolationis delectatione posuerunt quam in me directe. Sicut ego tibi dixi de illis qui adhuc

Tertius.

erāt in statu imperfecto qui magis attendebant ad vniuersam consolationem quam ad me donatore recipiebant quam ad me caritatis affectum cum quo largior eis. Hinc ergo tales in allachritate sua facillime decipi possunt ultra fraudes alias quas in alio loco tibi distincte recitavi. Aliquando namque fraudantur in isto. Quia postquam ipsi conceperunt amorem et aviditatem ad huiusmodi consolationes ut est dictum ex quo postea recipit consolationem: vel visionem eorum anima letatur valde: quia se recipisse videt quod amat et optabat habere. Unde sepius hec allachritas a demonio procedere potest licet allachritatem huiusmodi sentiret de qua tibi dixi quod quando visitatio precedebat a demonio veniebat ad animam cum quadam allachritate postea vero est pena remanebat atque conscientie stimulo vacua virtutum desiderio. Nunc autem auiso te quod anima quando poterit allachritatem istam habere ac etiam cum eadem ab oratione surget. Attente tamen aduertendum est quia si fuerit hec allachritas absque virtutis ignifero desiderio et humilitate peruncta non remanserit anima: nec in fornace mee diuine caritatis exusta talis visio: consolatio: et visitatio indubitanter a diabolo procedit: et non a me non obstante: quod anima signum allachritatis in se perceperit. Sed quia talis allachritas iuncta non est cum affectu virtutis modo predicto manifeste patet allachritatem illam ab amore mentalis consolationis pro-

prie procedere. Ideo letatur anima gaudendo quod habet quod optauerat. Nam est amoris vera conditio in occurrentibus quibuscumque sentire gaudium habendo quod amat et optat. Itaque confidendum non est in hac allachritate pura: licet allachritas illa simul cum tali consolatione perduraret: vel etiam ultra. Quoniam amor ignorans ex ipso gaudio non agnosceret ibi fraudem ad esse diabolicam non ambulando cante eius ampliori prudentia. Si vero prudenter ambulare studebit attente considerabit utrum allachritas ista associata fuerit ab affectu virtutis. Et ita manifeste perpendet visionem huiusmodi fuisse meam vel diaboli. Hoc est ergo signum illud quod mediante possis intelligere qualitates huius allachritatis quando mens visitatur a me: ut cum est vnita eius affectuoso desiderio virtutum. Hoc est utique verissimum signum: ut quislibet agnoscere possit aperte quando visitatur a me: vel quando talis allachritas ab amore consolationis proprie procederet. Etiam visitatio diabolica cognoscitur aperte: quia prebet aliquam allachritatem in aspectu primo: et in fine tantam virtutem in se repperit quantam prius habebat: et allachritas ista procedit ab amore proprie consolationis quam optat: ut est ibi supradictum. Etiam volo te nosse quod non omnes ab hac allachritate decipiuntur: nisi solummodo tales imperfecti qui letantur gaudendo talibus visionibus atque propriis consolationibus qui magis

Tractatus.

attendūt ad mea vōna q̄ ad me do-
natorē. Sed illi qui pure sine respe-
ctu proprie consolationis eorum at-
tendunt ad affectum mee diuine ca-
ritatis cū qua largior ab hac alla-
chritate nullatenus decipi valent.
Et ideo subito recurrūt ad istud ve-
rissimū signum qm̄ diabolus vellet
aliquē cū fraude transformando se i
angelū lucis eos illaqueare siue de-
cipere veniens ad mentes eorū cum
alachritate iocunda. Ipsi vero qui
mīme passionati sunt ab amore p-
prie consolationis illico prudenter in
mentibus eorū agnoscūt diabolicas
frandē. Nā allachritate cōto p̄tereū
te p̄spiciunt se tenebris esse circūda-
tos. Et ideo semetipsos humiliāt cū
vera noticia sui p̄tēnendo q̄cunq̄
consolationē amplectentes: et astringē-
tes mee veritatis doctrinā. Demo-
niū vero vidēdo se p̄fusus ultra nū-
q̄ vel raro saltē sub illa forma redi-
bit. Illi vō qui suas consolationes appe-
tūt: vt ibi dixi sepe decipientē nisi di-
ligēter attēdāt ad huiusmodi frau-
dem agnoscendā: et vitandā cō mo-
do quo sup̄ius ē exp̄sum: v̄ inueni-
endo talē allachritatē absq̄ virtu-
tis affectu et si nō p̄cipiant postea se
virtutis humilitate punctos et ve-
ra caritate succēsos erga meū hōno-
rem et aīarū salutē: hoc egit mea bo-
nitas inestimabilis. s. q̄ ita p̄uidit
circa vos imperfectos atq̄ perfectis
in quolibet gradu ne decipi hoīes
valeant inquantū in se p̄seruare vo-
luerint lumen intellectus a me gra-
tiose p̄cessum cū pupilla sanctissime
fidei. Nec obūbrari se p̄mittant ab

aduersante demonio: nec ab amore
proprio qd̄ si sponte p̄dere non vul-
tis null' oīo a vobis poterit auferri.

Quomodo deo valde placet ille
qui petit et pulsat cum perseveran-
tia ad ianuā sue veritatis. Ca. cvij.

Satis apte carissima 'filia' cui
oculum intellectus illumina-
ui: vt prudenter vitare valeas ini-
mici generis humani fraudes tuo
desiderio satisfaciendo super eo qd̄
a me postulasti: quia non contemno
sancta desideria seruatorum meorum
imo libenter accepto: et vos ad po-
stulandum inuito. Et quod ampli-
us est. Amatissima filia noueris qz
valde mihi displicet ille qui nō pul-
sat in veritate iuxta portam sapien-
tie vnigeniti filij mei sequendo rea-
liter saluberrimam doctrinā eius.
Quam omnis quin sequitur voces
sancti desiderij pulsat ingiter ora-
tionibus humilibus atq̄ continuis
vociferans ad me patrem eternū.
Ego vero sum pater ille qui vobis
exhibeo panem gratie celestis me-
diante p̄dita dulcis mee veritatis.
Aliquando tamen ad probāda ve-
stra desideria vna cum perseveran-
tia dissimulo vos audire tamē vos
intelligo et interim prouideo prout
expedire video salutē vestre. Insu-
per exhibeo famem vobis et vocem
qua clametis ad me. Postea vidē-
do constantiam vestram: desideria
vestra libenter adimpleo quando
sunt ordinata et in me directa. Nō
ita petendum atq̄ pulsandum ve-

Tertius.

ritas incarnata vos, inuitabat in euangelio dicens. Querite et inuenietis: petite et accipietis: pulsate et aperietur vobis. Et ita volo te facere: et nunquam villo tempore desistas a me subsidium ingenti desiderio postulare: voce grandi mihi supplicando: ut mundo miserabili misericordiam faciam: neque pulsare desistas ad ianuam veritatis incarnate sequendo realiter vestigia sua. Delecteris insuper in cruce secum manducando cibum animarum ad gloriam atque laudem sancti mei nominis iugiter emittendo mugitum cum cordis anxietate super morte generis humani: quia vides ipsum ad tantam miseriam adductum quod lingua tua nesciret exprimere. Cum huiusmodi mugitu et clamore meorum amicorum dispono mundo facere misericordias. Et hoc est quod a te: nec non et ab alijs amicis meis iugiter erpeto: et hoc erit pro signo quod in veritate me diligatis. Et ego permitto vobis vestra sancta desideria nullo modo contemnere.

Qualiter hanc animam deo regratatur deindeque pro toto mundo facit orationem et precipue pro suis in christo filiis et pro duobus patribus anime sue. Postea aliqua postulat.

Capitulum cxiij.

Inc anima predicta tanquam ebria videbatur extra semetipsam et alienatis ex toto sensibus corporis libus ex amoris unione quam in crea-

to suo fecerat: elenata mente speculando veritatem eternam cum oculo intellectus veritate cognita: philocapta fuerat in ipsa dicens. O summa et eterna dei bonitas: que siue qualis ego sum humilis atque pauperem la cui tu pater eternus ita dignatus es tuum patefacere veritatem: et occultas diabolicas fraudes ac etiam proprii sensus vitabilem passionem imo deceptionem qua ego pariter: et alij serui tui decipi possumus in ista miserabili vita nostre peregrinationis: ut ambulemus cum cautela prudenti. Quis obsecro te mouit. Solus amor: quia me dilexisti non amatus a me: imo priusquam essem. O dilectionis ignis ineffabilis. Gratias: gratias ago tibi pater eterne. Quia sum imperfecta circumdata tenebris obscuris. Tu vero perfectio summa et lux inaccessibilis ostendisti mihi perfectionem: et viam lucidissimam doctrinam: videlicet optabilem atque salubrem vniuersi filij tui. Ego iam obsecram et tu me resuscitasti. Multo tempore iacueram infirma tu vero mihi medicinam exhibuisti. Nec solummodo medicinam pretiosi sanguinis vniuersi filij tui quam vniuersaliter humano generi tribuisti: sed in particulari mihi tradidisti medicinam optabilem: contra quamdam occultam egritudinem quam etiam ignorabam: nec illam agnoscebam instruendo me: quod nullatenus: ego iudicare presumam aliquam rationalem creaturam: et precipue seruos tuos de quibus aliqui velut ex-

Tractatus.

causa et egrotans hac eram infirmitate corrupta quia sub colorata specie tui honoris atque salutis animarum ego temere iudicabam. Et ideo tibi re gratior affectuoso corde summa et eterna bonitas: quae manifestando veritatem tuam; diabolicas fraudes atque passionem propriam tu mihi notificasti meam egrediamur. unde maiestati tue supplico: ut misericorditer atque gratiose: mihi concedas: ut hodie finis imponatur: et terminus: ut ego nunquam egrediar a via saluberrime doctrinae tuae quam mihi pariter: et alijs omnibus qui sequi voluerint eam ita gratiose tribuisti: quia sine te nihil omnino fieri potest. Igitur ad te confugiendo recurre pater eterne. Neque pro me sola tibi supplico: sed vniuersaliter pro toto mundo et praecipue pro corpore mystico sancte matris ecclesiae: peto quod ista tua sacra doctrina reluceat in ipsius ecclesiae sancte ministris. Maxime vero singulariter a te cum instantia postulo pro cunctis illis quos mihi dedisti: ut amore praecipuo diligas quos ex affectu singulari fecisti vnum esse mecum. Nam ad honorem et laudem tui sancti nominis mihi valde gratum et acceptabile refrigerium erit eos ambulare videndo cum sancto seruire per viam huiusmodi dulcem atque directam. Opto namque quod ipsi per eam velocissime curant mortui penitus ad omnem voluntatem propriam absque iudicio quocumque temerario: sine scandalo: sine murmuratione contra proximum. Et amor mihi dulcissime supplico ti-

bi quod nullus eorum ab infernali demone de manibus meis auferatur ut in ultimo die perueniant omnes ad te patrem eternum. Insuper offero maiestati tuae petitionem aliam pro duabus columnis vix pro duobus patribus quos ad custodiam atque doctrinam in terra mihi tribuisti a principio mee conuersationis: vixque nunc in subsidium et ad roborandam infirmitatem meam: ut eos in simul vnias et in duobus corporibus vniam animam introducas: et neuter eorum attendat ad aliud quam ad perficiendum in eis: et in mysterijs quibus in manibus hodie posuisti gloriam et laudes tui sancti nominis in salutem animarum. Et ego miserabilis et indigna serua: ut filia modos illos cum debita reuerentia teneam erga illos amore tui: qui cedant ad honorem tuum pacem et quietem ipsorum et edificationem proximorum. Certissime spero veritas eterna: quia non condones affectu sum desiderium meum: neque petitiones quas obtuli maiestati tuae. Nam aperte vidi et agnosco potest voluisti mihi patefacere licet etiam experientia me docuerit: quod sancta desideria libenter acceptas. Ego autem indigna serua tua conabor iuxta posse gratia tua fauente doctrinam atque precepta tua cum diligentia seruare. O pater eterne recordor vniuersi verbi tui quando recitabas aliquid de ministris ecclesiae sancte: quod promisisti quod alibi latius enarras de defectibus quos hodierna die committunt. Ideo si placet implere pro

Tertius.

missum audiam: ut augetur in me materia doloris atq; compassionis cum sancto desiderio in salutem ipsorum. Jam. n. supra promissisti qd cum oratione continua: lacrimis: doloribus sudoribus atq; multa tollerantia seruatorum tuorum nobis exhiberes optabile refrigerium in sanctis & bonis pastoribus ecclesiarum virtuose reformando. Ut igitur hoc in me crescat ideo postulo.

Quomodo deus hanc animam ad orationem sollicitat respondendo ad aliquam supradictarum petitionum.

Cap. lxx.

Tunc deus eternus misericordie vertens oculos: huiusmodi desiderium vna cum illis petitionibus acceptabat: & vltime petitioni quam ei porrexerat volendo satisfacere dixit. O carissima filia super eo quod a me postulasti tuum desiderium adimplebo dum tamen ex parte tua non committas ignorantiam sine negligentiam: qz multo grauius offenderes, & acriori reprehensione digna forez postea qm prius: qz clarius: & amplius de mea veritate cognouisti. Et ideo valde sollicitus es orationes effundere pro creaturis omnibus rationalibus: & pro corpore mystico sancte matris ecclesie atq; pro illis quos tibi tradidisti: ut amore singulari diligas. Igitur absq; negligentia iugiter orationem preberas in conspectu meo prebendo proximis in vita virtutis exemplum: atq; verbi doctrinam: arguendo vi-

tia: & commendando virtutes indefesse. De columnis vero quas tibi gratiose concessi & de quibus mihi dixisti fac ut sis eis vnum medium tribuendo vtrique prout expedit: & secundum aptitudinem eorum: ut ego creator tuus instruxero te: quia sine me nihil omnino potes facere: & ego tua desideria salubriter adimplebo. Sed vide ne deficiatis: tu & ipsi fideliter in me sperando: quia prouidentia mea nunquam deficiet vobis. Et quilibet humili corde recipiat illud quod est aptus ad recipiendum. Et vnusquisque ministret illud quod: ego tribui & in futuro tribuam ad ministrandum iuxta modulum suum: prout a mea bonitate recepit & recipiet.

De dignitate sacerdotum atq; de sacramento corporis velu christi. Et de his qui digne vel indigne suscipiunt vel communicant. Cap. lxx.

Tunc vero tibi respondere dispono super eo quod a me postulasti de ministris ecclesie sancte. Et ut veritatem apertius agnoscere valeas aperi oculos intellectus & ipsorum excellentiam attendere diligenter: & in quanta dignitate sunt a me constituti. Et quia contraria iuxta se posita magis clucescunt. volo tibi demonstrare dignitatem eorum qui virtuose thesaurum a me commissum in manibus eorum erercent. Et ex hoc apertius intelligere poteris miseriam eorum qui hodie pascuntur siue nutriuntur ad vbera sponse mee. Tunc ut obediret anima

Tractatus.

speculabatur attentius in veritate ubi videbat aperte relucere virtutes in veris gustatoribus. Tunc ait aīc deus eternus. Carissima filia p̄ us tibi volo narrare dignitatē corp̄ in qua pp̄ bōnitatē meā eos collocaui ultra generalē amorem q̄ habeo et oīdī ceteris creaturis meis creando vos omnes ad imaginem atq; similitudinē meam. Et postea vos ad gratiam in sanguine dilectissimi filij mei recreavi vnde venistis ad tā tam excellentiam ex vnione diuinitatis facta per vnigenitum filium meum in humana natura: q̄ in hoc exceditis angelos: quia vestraz humanam et non angelicam vnuit sibi naturam. Unde sicut iam dixi deus factus est homo: et homo factus est deus ex vnione vtriusq; nature. Dignitas hec et excellentia: generaliter est cōcessa creaturis omnibus que sūt ratiōe capaces. Inter omnes autem elegi ministros meos p̄ salute vestra vt ab eis vobis quotidie sanguis vnigeniti filij mei ministraretur qui vere est humilis et immaculatus agnus. Istis etiā vt ita loquar exhibui solem ad ministrandum: ipsis exhibendo scientie lumē atq; calorem mee diuine caritatis: insup̄ et colorem vnitiuū cū lumine pariter et calorem v̄ vnigēiti filij mei verum corpus et sanguines. Quod vtiq; corpus est veluti sol qui mecum est vnitus qui sum vere sol. Et hec vnio talis est atq; tanta quod ibi nulla segregatio potest habere locū sicut sol diuidi non potest neq; calor eius a luce: neq; lux a calore ex

vnione sue p̄fectionis. Iste sol a sua rota non abscedens vniversum orbē illuminat ac ēt oēs volētes ab eo calefieri q̄tuz est in se calefacit nec ex alicuius immunditia sol iste sc̄ datur vel inquinari potest. Et eius lumen secum est iugiter vnitū vbi iam dixi. Sic hoc verbum v̄ vnigenitus filius meus verus est sol: totus deus et totus homo quia mecum est vnū et ego secū. Idōtētia mea nō ē a sua sapia sepata: neq; calor ignis sancti spūs est a me p̄re nec ab ipso filio meo segregatus q̄ nobiscū vnū est: q̄ spūs sc̄s a me patre et ab ipso filio meo p̄cedit q̄ sumus idē ipse sol. Ego sum ille sol deus eternus v̄ procedit vnigenitus filius meus atq; spūs sc̄s. Spūs saneto est ignis appropriatus: filio meo sapia in qua sapia ministri mei gratie lumē hauriūt q̄ ministrauerūt lumen hoc in lumine et cum gratitudine beneficii recepti a me patre: sequēdo in veritate doctrinam istius vere sapiētie filij mei: hoc est lumen illud: quod hēt in se colorem vere humanitatis vnū equidem vnitur alteri. Unde lumen diuinitatis mee fuit illud lumen vnitum cum colore humanitatis vestre qui calor effusus est valde lucidus q̄n̄ fuit impassibilis virtute nature diuine. Et hoc obiecto mediante huius incarnati verbī conspersi et inserti cum lumine mee deitatis: et cum ignito calore sancti. Et habuistis in veritate lumen. Cui lumen istud ministrandum exhibui. Ministris meis in corpore mistico sancte matris ecclesie: vt vitaz

Tertius.

habetis ab eis accipiendo venerabile sacramentum corporis eius in cibum et sanguinem eius in potum. Dixi tibi quod huiusmodi corpus est veluti sol: unde non potest vobis exhiberi corpus absque sanguine: neque corpus atque sanguis absque anima filii mei: neque corpus et anima sine divinitate: quoniam unum ab altero separari non valet. Prout alibi dixi tibi quod natura divina nunquam separata fuit ab humana natura: nec in morte: nec in alio casu: neque separari potest. Itaque totam divinam essentiam in hoc venerabili sacramento recipitis sub albedine panis illius. Et si cut non potest dividi sol ita dividi non valet in hac albedine panis vel hostie totus deus atque totus homo quantumvis in mille divideretur particulis hostia si possibile foret sub quolibet particula totus deus: et totus homo contineretur ut iam dixi accidit enim sicut in speculo quod quantumvis in se dividatur ibi tamen ymago representata non dividitur: sic hanc hostiam dividendo non tamen dividitur totus deus: et totus homo: sed in qualibet particula continetur ex integro: nec in semetipso minuitur: ut apparet in hoc sequenti exemplo. Si tu haberes unicum lumen et orbis uniuersus accederet pro isto lumine participando singulis de tali lumine: in se tamen huiusmodi lumen in aliquo non minuitur et omnibus videtur habere totum verumtamen aliqui plus et aliqui minus ex isto lumine participant iuxta materiam quantitatem quam ille qui debet reci-

pere portat: nam in tali quantitate recipit ignem. Et ut apertius intelligas exemplum hoc attende. Si plurimi portarent candelas ad accedendum: et una poderis esset unus vntic: alia duarum sine sex: vel vnius libere: et quibus omnibus accessis in qualibet parte et magna totum lumen accipias ut calor et color: et ipsum lumen: indicabis tamen quod minus de lumine recipiat ille qui candela parua accedit quam ille qui maiorem. Ergo ita contingit in hoc venerabili sacramento de his qui recipiunt illud et eorum candelas afferunt: ut sanctum desiderium cum quo recipiunt ipsum venerabile sacramentum. Que candelae sunt in semetipsis extinctae: sed accedunt in perceptione preciosi sacramenti huius. Extinctas esse dixi quod quos ipsos omnino nihil estis: neque valeatis: verumtamen ego vobis exhibui materiam cum qua nutrire possitis in vobis huiusmodi lumen. Materia namque vestra est amor: quoniam ex amore creati vos: ideo neque vivere potestis absque amore. Hoc esse vobis ex amore traditum habuit in sacro baptismo dispositionem quem accepistis in virtute sanguinis virginis filii mei. Nam alias participare nullo modo possitis ex hoc vero lumine: sed essetis sicut candela sine licinso interiori que succendi non potest neque lumen in se recipere valet: nam hoc licinsum in quo recipitur lumen huiusmodi hoc est fidem sanctam coniunctam cum gratia quam in baptismo recipitis cum affectu anime vestre a me create que apta est ad amandum intantum quod absque amore vivere nequit: imo

Tractatus.

cibus eius est amor: ut iam dixi. Sed ubi succenditur: hec anima taliter vnita. Proculdubio succenditur ad ignem mee diuine caritatis eius sancto timore pariter et amore mei sequendo veritatis incarnate doctrinam. Tamen accenditur amplius vel minus prout affert anima et exhibet huic igni materiam: quia licet habeatis omnes eandem materiam quia videlicet omnes a me creati fuistis ad ymaginem atque similitudinem meam: et vos christiani lumen habeatis in sancto baptismo tamen vnusquisque crescere potest in amore atque virtute mediante gratia mea prout est de beneplacito vestro. Non quod immutetis aliam formam quam a me recepistis: imo crescit et augmentatur in amore virtutes videntes in virtute et affectu caritatis arbitrio libero vobis tempus est vobis a me gratis concessum: quia transacto tempore facere non potestis. Itaque potestis in amore crescere sicut iam dixi tibi. Et cum hoc amore venire debetis ad recipiendum: hoc venerabile sacramentum: lumen vti que dulcissimum atque gloriosum quod vobis exhibui ministrandum ab electis huiusmodi ministris meis exhibendum vobis in cibum. Atque tantum accipitis ex isto lumine quantum de materia sincere dilectionis et amoris: et igniti desiderii portatis quantum in veritate recipiatis: ut iam tibi dixi ponens exemplum eorum qui candelas afferebant qui sine quantitate ponderis candelarum: ita lumen ac-

cepserant quantum in quolibet videatur esse totum integrum et non diuisum: quod diuisi non potest ex imperfectione vestra quacumque: nec etiam ex imperfectione ministrorum. Tantum ergo percipitis ex isto lumine: vobis de gratia quam in isto venerando sacramento recipitis quantum vos cum sancto desiderio disponitis ad recipiendum. Si quis vero cum culpa peccati mortalis accederet ad hoc venerabile sacramentum ab eo non habet aliquam in se gratiam quantum actualiter in veritate recipiat ex integro deum et hominem: ut iam dixi. Sed amantissima filia nostri qualiter est anime que tantum sacramentum: et tale indigne recipit. Quasi stat velut vna candelam que sit aqua madefacta que si quam taliter ignem accipit illico stridet et extinguitur indilate solummodo fumo remanente. Sic haec anima semetipsam affert candelam quam in sancto baptismo recepit postmodum autem aspergit illam aqua culpe que fuit aqua dirrecte que madefecit licinium in quo stabat lumen gratie baptismalis: exinde vero non calefacta surta vere contritionis igne: neque culpam eius cum humilitate confitendo accessit ad mensam altaris ad recipiendum huiusmodi lumen actualiter: sed non mentaliter. Et quod talis anima fuit indisposita ad accipiendum tale sacramentum in ea gratia non remanet: quod propter aqua culpe fuit extinctus in ea lumen gratie. Tunc autem ipsa remanet in tenebrosa confusione cum maioribus gratiis

Tertius.

nedine culpe. Atque de tam excellen-
tissimo sacramento: non percipit: ne-
que persensit: nisi conscientie stridore
ipsam reuertentem non ex defectu lu-
minis: quod recipere non valet aliqua
in se lesione: sed ex aque defectu qua
in anima reperit que quidem aqua
impedit affectum anime. Unde re-
cipere non valuit illud admirabile
lumen. Itaque videtur quod nullo modo
lumen illud unito sibi calore pariter
et colore diuidi potest: nec ex paruo
desiderio quod anima gerat recipi-
endo sacramentum istud: nec ex de-
fectu qui esset in anima que recipit
nec ex defectu eius qui ministrat. Ut
ergo dixi tibi de sole qui licet per
munda loca transeat ipse tamen nul-
latenus inquinatur neque sordescit.
Ita lumen hoc amentum in isto ve-
nerabili sacramento nullatenus in-
quinari potest: neque diuiditur: neque
minuitur in se: neque a sua ro-
ta separatur: licet vniuersus orbis
de suo luminoso calore comunice-
t. Ita minime separatur hoc verbum
vix unigenitus filius meus a me ve-
ro sole qui sum pater eternus qua-
uis in corpore mystico sancte matris
ecclesie ministratur omnibus volen-
tibus illud accipere: imo totus in me
remanet atque totum accipit: et ha-
betis deum: vix et hominem: ut exem-
plum ego tibi dedi de lumine: quod si
omnes homines mundi suas candi-
das ibi accenderent in se remaneret
ex integro et omnes totum haberent.

Qualiter omnes corporales sensus
in isto sacramento decepti sunt: sed

non anime sensus: et cum illo debet
videri: gustari: et tangi. Et de visione
quadam pulchra. Cap. lxi.

O Carissima filia nunc aperi di-
ligenter oculum intellectus
ad considerandum affectuose mee
caritatis abyssum: quod vere cor vnus
cuiusque creature rationalis ex amo-
re solui deberet attendendo preser-
tim inter alia beneficia mea gratio-
se vobis exhibita beneficium huius
venerabilis et eximii sacramenti. Sed
amantissima filia considerare debes
quod huiusmodi ineffabilem sacramen-
tum debet videri et attractari non
solummodo tactu et visu corporali:
quod corporales sensus penitus in eo de-
ficiunt. Nam albedinem illius pa-
nis tantummodo videt oculus: ma-
nus et nihil aliud palpat gustus
quoque saporem panis inde percipit.
Igitur anime sensibus qui decepti non
valent videri: ut attractari debet:
nisi forsitan ipsa sibi met vellet au-
ferre lumen sanctissime fidei cuius in
fidei dānabili. Soli ergo sensus ani-
me gustant vident: et palpant: hoc
admirabile sacramentum. Sed cum
quo videt oculo: cum oculo intelle-
ctus in quantum intus habeat pu-
pillam sanctissime fidei: hic oculus
videt et attendit sub albedine tali ve-
rum deum: et verum hominem: na-
turam humanam unitam cum na-
tura diuina: corpus animam atque
sanguinem iesu christi animam vni-
tam illi glorioso corpori atque corpus
et animam unitam nature mee diu-
ne tandem a me se nullatenus euellere

Tractatus.

do sine diuidendo: hoc vero si bene recolis in exordio quasi vite tue manifeste tibi patefecit: et non tantum oculo intellectus: sed etiam oculo corporali tuo vidisti: quoniam ex excessu luminis oculus tui corporis illi co defecerit in visu: et in oculo mentali visio sola remanserit. Ostendi quippe tibi pro declaratione tue mentis ad te roborandam contra bellum quod a demonio receperas in ipso venerabili sacramento: et ut in amore cresceres: et in lumine sanctissime fidei. Tu nosti quod cum ad ecclesiam in aurora pergeres: ut missam audires ex quo fueras a demonio molestata: tu stetisti secus altare crucifixi sacerdos autem aduenerat ad altare marie. Igitur te ibi manente tuos considerando defecit: quia dubitabas offendisse: me propter bellum quo te diabolus impugnaverat et attendendo mee caritatis affectum: quia te dignam feceram audire missam cum te ipsam existimares indignam: vel etiam ecclesiam meam ingredi. Quoniam sacerdos verba sacramentalia protulit in altum supra ministrum oculum attollens vidisti me demonstrante lumen unum lucidissimum veluti radium solis a pectore meo procedens prout radius a rota solis egreditur: et tamen ab ipsa rota minime separatur. In quo et cum quo lumine defecit: debet una columba super hostiam pariter: et calice permanendo virtute verborum consecrationis a ministro prolatorum: unde tuus ocu-

lus corporalis omnino defecit ex excessu huiusmodi luminis: nullo modo sustinere valens. Ideo visio remansit solum in oculo mentis: et intellectus. Ibi quoque gustasti et vidisti trinitatis abyssum: et verum deum et hominem absconditum: et velatum sub albedine illa. Neque lumen: neque presentia verbi quam in eadem albedine vidisti intellectualiter auferrebat illam albedinem. Unum aliud non impediebat: quia videlicet videre deum et hominem non impediebat illam panis formam: ita quod non haberet albedinem atque saporem. Ista tibi patefacta fuerunt a bonitate mea. Tunc aperte cognouisti quod huiusmodi visio in oculo intellectus tui remansit. Itaque sicut iam dixi hoc admirabile sacramentum videri debet et attendi principaliter cum oculo intellectus: et eius pupilla sanctissime fidei quia decipi non potest. Manus quoque dilectionis affectuose illud attractare debet et id quod oculus ille vidit: et agnouit in ipso sacramento: fide tangit manu dilectionis veluti se quasi certificans de eo quod per fidem vidit et intellectualiter agnouit. Gustus vero sancti desiderii aviditate multa gustare debet illud. Gustus ipse corporis gustat saporem panis desiderium vero sanctum videlicet anime gustus deum et hominem in veritate gustat. Uides ergo sensus corporales esse fraudatos non autem anime sensus. Imo clarificatur: et in semetipsa certificatur: quia cla-

Terlius.

re vidit cum oculo intellectus et eius pupilla luminis fidei salutaris. Et quia vidit et agnovit ideo tangit a moris manu fidelis: et cum anime gustu et igitur desiderio attendit atque gustat ineffabilem et igniferam caritatem meam cum qua eam se ei dignam: ita gratiose recipere tantum inextimabile sacramentum atque gratiam quam in ipso sacramento se recipere percipit. Itaque nunc aperte cognoscere potes: quia debetis non solummodo sensu corporali recipere pariter et videre sacramentum istud: immo cum sensu spirituali disponendo sensum anime affectuosa mente ad gustandum recipiendum et videndum ipsum venerabile sacramentum.

De excellentia sumentis in statu gratie sacramentum hoc admirabile.
Capit. xij.

Atende filia carissima in qua consistit excellentia quilibet homo congrue recipiens hoc preciosum et admirabile sacramentum. Est enim panis vite cibus angelorum in me namque manet: et ego in eo veluti piscis consistit in mari: et e converso mare consistit in pisce. Sic ego non ingiter in anima: et anima consistit in me mari pacifico. In animalis gratia remanet: quia recipit huiusmodi panem vite persistens in gratia. Ideo panis illius acciden- ter consumptus remanet ibi gratia mea. Similitudinarie loquendo co-

tigit: ut in sigillo quando super cera bene disposita ponitur quo sublato remanet effigies eius in cera sic in anima bene disposita remanet effigies gratie mee virtute istius. Venerandi sacramenti: quia videlicet remanet in ea calor ignite caritatis mee que clementi sancti spiritus est. Ibi quoque manet Unigeniti filij mei sapientia intellectus oculo clarius illuminato in ipsa verbi mei sapientia: ut videat atque cognoscat ipsius veritatis mee doctrinam. Hec ergo sapientia in magna fortitudine remanet participando fortitudinem potentie mee que fortificat animam contra mundum et adversarium atque contra propriam passionem sensitivam. Itaque vides quod in anima remanet effigies inde sublato sigillo: quia videlicet consumptis accidentibus illius hostie verus iste sol in sua rota reuertitur atque consistit. Non quia divisus: vel ab ea segregatus esset: est enim mecum semper unum: et ego secum: sed ab illius mee paterne caritatis vobis exhibuit istum angelicum cibum in vita presentis: ubi viatores estis atque peregrini: ut habeatis inde refrigerium: et non amittatis huiusmodi preciosi sanguinis unigeniti filij mei memoriam salutiferam. Ut ergo vestris indigentibus divina providentia mea subvenirent veritas incarnata se vobis ordinavit in cibum. Igitur attende diligenter quantum obligamini diligere me: quod tam excessivo vos diligo: et quod sum eterna bonitas et omnis
m hii

Tractatus.

respecta dignus a vobis affectuose diligi.

Quomodo deus requirat a sacerdotibus in tanta dignitate constitutis maiorem puritatem quam in alijs creaturis. *Capitulum cxiij.*

Hec omnia dixi tibi charissima filia: ut amplius agnoscas in qua dignitate ministros meos ordinaverim: et ut amplius ex corde percipias amaritudinem atque dolorem super miseras eorum. Si diligenter ipsimet at tenderent ipsarum dignitatem suam non iacerent in tenebris mortalium peccatorum nec inquinarent ita facies animarum suarum. Et non solummodo vitarent offendere me: sed tradendo corpus proprium ad comburendum igni non videretur eis in aliquo satisfecisse mihi pro tam glorioso beneficio. Nam in vita presenti non possunt ad maiorem dignitatem ascendere. Ipsos appello christos meos: quoniam uncti mei sunt. Et hunc angelicum panem vobis exhibendum eis committere decrevit. Et eos veluti flores odoriferos in corpore sancte matris ecclesie collocari: dignitatem istam proculdubio non habet angelus quam hominibus: ita gratiose concessi vobis illis quos ad huiusmodi ministerium meum elegi quos velut angelos terrestres esse volo in vita presenti. In qualibet anima puritatem atque caritatem exquiro vobis ut affectuose me diligat pariter et proximum eius: et quod ei iuxta posse sub-

veniat in oratione sancta simul: et subsidio temporali secum caritative vendendo. Multo tamen amplius a ministris huiusmodi meis exigo puritatem interiore: et exteriori: et amorem ad me similiter: et ad proximum suum ministrando corpus: et sanguinem unigeniti filii mei cum igne caritatis atque fame salutis animarum ad laudem et gloriam mei nominis. Sicut enim isti ministri requirunt et volunt habere puritatem atque iudicium in calice: ubi sit hoc venerabile sacramentum sine sacrificio: ita requiro puritatem: et anime iudicium in eis. Et corpus eorum velut instrumentum anime volo quod in puritate seruet. Neque volo quod se nutriant et innolant in luto fetentis immundicie: neque sint elati per superbiam exquirentes excelsas prelationes: neque crudeles existant in se pariter et in proximo: quod crudelitate suam minime possent uti sine detrimento proximi: quod si sunt sibi metipsis excelsa crudeles etiam proximorum animabus proculdubio crudeles existant pro eo quod non exhibent eis exemplum vite: neque curant eorum animas extrahere de manibus inimicorum: nec eis unigeniti mei sanguinem et alia sacramenta sicut obligant administrant. Itaque quando crudeles existunt in semetipsis etiam in proximo crudeles esse probantur.

Quomodo sacramenta nullo modo debent emi sine vendi: et illi qui recipiunt ea debent huiusmodi temporalibus voluntarie subvenire mi-

Tertius.

nistris.

Capl. cxliij.

Ite volo ministros meos esse liberales: et non auaros: ut ne propter auaritiam: et cupiditatem vendant alicui spiritus sancti gratiam. Nullo modo volo quod ita faciant imo sicuti gratis: et cum magna liberalitate recipitur a bonitate mea: ita gratis: et libero corde sincere dilectionis affectu circa meum honorem atque animarum salutem donare debent omni rationali creature humiliter exposcenti: nec aliquid ei pretio sumere debent. Ipsi namque non emerunt illa: imo gratiose receperunt: ut administrarent vobis. Bene tamen elemosinaliter accipere possunt: Unde subditus huiusmodi sacramenta recipiens iuxta posse ministris ex parte sua subuenire debet. Congruum est enim ut ipsi paschantur a subditis in temporalibus: subditi vero pasci debent a ministris meis in gratia mea: et in spiritualibus donis ministrando sacramenta que sunt a me in ecclesia sancta collocata: ut in salutem vestram ordinato tempore exhibeant. Et vos ignorare nolo quod absque comparatione quacunque valde plus ipsi conferunt vobis quam vos eis: quia nulla comparatio dari potest a rebus finitis atque transitorijs ex quibus aliquid quando vos eis subuenitis ad meum eternum qui sum bonum infinitum. Qui providentia mea et affectuosa caritate paterna illos ordinant: et ea vobis ministrent. Neque solummodo pro tanto sacramen-

tali ministerio vobis ad eis exhibito: sed a quacunque creatura gratia spiritualis aliquid vobis administratur: vel per orationem: vel alio modo: vos cum omnibus temporalibus vestris bonis attingere non valetis ad satisfaciendum pro his que spiritualiter vobis exhibentur absque comparatione. Noueris tamen quod substantiam quam a vobis accipiunt ipsi debent in tres diuidere partes una pro suo victu conferunt, aliam pauperibus distribuunt partem vero tertiam pro reparatione ecclesie: vel alijs necessarijs exponant: et si aliter expenderent inutiliter offenderent sine dubio.

De dignitate sacerdotum et quia sacramentorum virtus ex defectu ministrantium siue recipientium: nullo modo minuitur. Et quia non dant a secularibus corrigi. Capl. cxv.

Ut tibi supradictum est hoc agebat virtuose viuendo dulces atque gloriosi ministri mei de quibus tibi dixi quod ipsorum attenderes excellentiam ultra dignitatem quam eis exhibueram faciendo eos christos meos. Nam exercendo virtuose dignitatem istam vestiti sunt isto dulci atque glorioso sole quem illis exhibui ministrandum. Aspice dulcem gregorium. Siluestrum et alios antecessores atque successores qui subsecuti sunt post principalem pontificem petrum cui tradite fuerunt claves regni celorum a veritate mea pro vobis incarnata que dixit ei. Tibi

Tractatus.

dabo claves regni celorum. Et quod
cumq; solueris super terram erit solu-
tum et in celis et. Attende filia dilectis-
sima: quia me tibi pandente virtutum
excellentiā istorum tibi plenius ostēdas
in quāta dignitate collocaui p̄dictos
mīstros meos: Ista quod est clavis pre-
ciosi sanguinis unigeniti filij mei quod
clavis fuit apta vobis ianua paradisi
quod longo tpe clausa permāserat ex
culpa p̄mi v̄ri parētis ade. Sed ex
quo p̄bū incarnatū humano generi
donauit p̄ redēptione v̄ra sacratissī
ma morte sua saluberrime mortem
v̄ram occidit atq; destruxit de p̄cio-
so sanguine suo vobis habundatissī
me faciēdo balneū. Itaq; p̄ effusus
sanguinē passionē et mortē ei⁹ in vir-
tute natur̄ mee diuine quod fuit vnita
cū humanitate v̄ra celus humano
generi fuit aptū. Clauē autē huius
p̄ciosi sanguinis apostolo petro de-
reliquit atq; cōmissit ceterisq; succes-
sionib⁹ ei⁹ p̄teritis et q; succedēt in fu-
turo: vsq; ad vltimū iudicij diē h̄nt
et hēbūt eādē auctoritatē quod petro
data fuit. Nec ex aliquo defectu cō-
missio p̄ eos hec auctoritas v̄llo mō-
dō minuit: neq; p̄fectio sanguinis auferit
vel alicui sacro: quia tā tibi dixi quod hoc
venerabile sacm̄ veluti sol ex aliq̄
imūditia cuiuscūq; rei nullaten⁹ in-
quirari p̄t: neq; lux ei⁹ amittit sine
minuit ex quibuscūq; tenebris morta-
liū peccatorū quod forēt in eo quod mīstrat
vel in eo quod recipit. Nā culpa illorū ec-
clesie sancte sacris oīo nullā p̄t sa-
cer̄ lesionē: neq; p̄tutē illorū in aliquo
minuet. S; in eo quod mīstrat irreueren-
ter: vel indignē accipit: absq; dubio

grā minuit: et auget in hoc actu cul-
pa. Itaq; vicari⁹ me⁹ in terra vsq; p̄-
pa et hui⁹ p̄ciosi sanguinis clauēs.
Et si bñ recolis h̄ ego tibi patefecit
sub ista figura volēdo tibi dīmōstra-
re quāta reuerentiā volo seculares h̄re
mīstris meis siue sint boni: siue ma-
li et quāta h̄eo displicentiā vidēdo p̄riti
Nosti quod tibi monstrant corp⁹ eccle-
sie mīsticū in forma quā cuiuscūq; cella-
riū vbi sanguis unigēti filij mei cō-
seruabat cui⁹ virtute sacra cuncta
valēt et h̄nt vitā. Ad iannā h̄o cēla-
ri stabat papa vicari⁹ me⁹ cui⁹ com-
missum erat huiusmodi sanguinem
mīstrat. Ad ipm̄ et p̄tinebat eligē-
mīstrates alios quod inuaret eū admi-
nistrādū in vnīuersali corpore religio-
nis xp̄iane. S; ille sol⁹ quē accepta-
bat: et v̄gebat mīster ver⁹ erat ali⁹
h̄o nō. Ad ipsū p̄cedit vnīuersus or-
do clericat⁹ hos eligit et p̄t ad mi-
nistrādū sanguinē iustū vnūquēq;
p̄ officia sibi p̄grua. Et vt ipse posu-
it eos in ecclesia sancta sicut adiuto-
res ita p̄tinet ad eū solū ipsos corri-
gē de suis defectib⁹: et ita volo pe-
nit⁹ obseruari. Nā ex excellentia et
auctoritate quā eis p̄cessi eos extra-
ri et eremi totaliter a quicūq; seruilī
iurisdictionē siue subiecti dē t̄palin⁹
dñorū lex ergo cū illis de n̄bilo se cū
illis itromittere vsq; in aliqua puni-
tione. S; solus ille quod h̄ iurisdictionē
in lege canonica: et diuina. isti sunt vn-
cti mei. Et ideo monni dicente scri-
ptura nolite tāgere r̄pos meos: vn-
de magnam p̄concludubio ruīnam in
currīt ille qui temere p̄sumit eos
aliquo modo punire.

Tertius.

Quo persecutione facta ecclesie si-
ue ministris deo imputat sibi facta et
quod est gravissima culpa. Cap. xvi.

Sed tu peteres a me quare tibi
monstravi quod culpa illorum quod san-
cta ecclesia a te ministris eius persecuta
gravior erat alijs culpis eorum: et est
quod volebam non obstantibus eorum quibus
cuius defectibus quod reverentia circa il-
los in nullo minueret unquam: ego responde-
bo tibi. Quoniam quocumque reverentia sit
eis: non eis: imo mihi sit ex virtute
sanguinis virginis filii mei quem
eis ego commissi ministrandi: unde si non
esset: ille respectus vos haberetis ipsis
ministris meis tantam reverentiam quam
alijs hominibus vite presentis et non ultra.
Quare propter huiusmodi misterium
estis compulsi reverentiam eis exhibere.
Postea vero vos oportet ad eorum ma-
nus incidere et accedere. Non quidem
ad eos propter semetipsos: imo virtute
sacramentorum que commissi sunt eis a qui-
bus illa recipere debetis que si possidetis
habere et illa recusaretis essetis in statu
damnationis in tali statu moriendo. Ita-
que reverentia talis est officio meo: et huius
preciosi sanguinis virginis filii mei
que mecum unquam est: et ego secum ex unius
nature divine cum humana natura et
non illorum. Et sicut ista reverentia mea
est ita reputo meam irreverentiam eis
exhibitam. Quare tibi iam dixi quod eis non
obligamini facere reverentiam huius-
modi suo principaliter respectu: sed au-
toritatis intuitu quam ego eis commi-
si. Et ita nullus eos offendere debet quam
offendendo illos reputo tale offensio-
nem esse meam: et non eorum. Jam. n. exp. p.

habui dicere christos meos a manibus
eorum nullatenus esse tangendos. Et nullus
excusari potest dicendo: ego non facio ini-
uriam: nec ecclesie sancte facio rebel-
lionem: sed defectus iniquorum pastorum.
Iste mentis in caput eius et velut ex
cecatus ab amore proprio non videt
quoniam in veritate bene videat: sed vi-
dere dissimulat: ut conscientie stimulum
aliquo modo cohoptat. Ipse tamen vi-
det et intelligit: quod sanguinem virginis
filii mei persequitur: et non illos. Mea
quidem est hec iniuria sic erat illa re-
verentia mea. Et ita reputo meam
omne damnum eis illatum: et con-
tra me factas omnes contumelias:
vel derisiones et obprobria: et vitu-
peria que fiunt illis: quod christos me-
os nullo modo contingere siue pu-
niri debent. Ego namque illos habeo
punire non ipsi seculares. Sed illi
velut iniqui demonstrant irreverentiam
quam circa sanguinem habent. Et
quod vilipendunt hunc excellentissi-
mum thesaurum eis a me traditum
in salutem animarum suarum: et vitam
Nam ultra recipere non valebant
quod habere deum: et hominem in cibum ut
supra iam dixi tibi. Sed quod reveren-
tia mihi non fiebat ab ipsis ministris
ideo circa eos est imminuta reverentia
consuetudine sustinendo persecutiones ab il-
lis qui considerant in eis multa pecca-
ta pro alibi tibi magis apte narra-
bo. Sed tamen in veritate si reverentiam in
eis istam habuissent intuitu mei non in-
surrexissent: ita pro eos ex quocumque de-
fectu perpetrato per illos: quod sanguis
huius dignitas in nullo minui potest: unde
neque reverentia minui debet: et quando

Tractatus.

minuitur offendor ego. Ideo multi-
plici respectu talis culpa mihi di-
splicet amplius q̄ alie culpe sue su-
per quo precipue tres causas in pre-
senti dicam. Prima quidem: quo-
niam ea que ministris meis agun-
tur: vt iam dixi contra me directe
reputo facta. Secundario: q̄ prece-
ptum meum transgrediendo vilipē-
dunt. Nam eis expresse prohibui ne
tangant eos aliqua molestia: vnde
sanguinis virtutem aperte contem-
nunt quam a sacro baptismo traxe-
runt. Sunt igitur inobedientes ea
que sunt inhibita faciēdo: et sunt ip-
si p̄tioso sanguini rebelles propter
ipsorum irreuerentia: imo cum ma-
gna persecutione molestatur et velu-
ti putrida membra sunt a corpore
sancte matris ecclesie precisa. Et si
taliter obstinati perseverant in hu-
iusmodi rebellionē [ac irreuerentia
morte superueniente p̄culdubio
baratrum eterne damnationis in-
currunt. Tamen ad extrema perue-
niendo si se realiter humiliauerint
ex corde culpam suam agnoscendo.
Et ex affectuoso desiderio capiti suo
reconcillari voluerint q̄nis actua-
liter implere non valuerint ad mi-
sericordia eos acceptabo. Cōsulo t̄n-
ne tale tempus expectare velint: q̄
securi minime sunt vt illud habere
possint. Tertia quoq̄ causa propter
quam ista est grauior culpa alijs: q̄
peccata est ex affectata malitia per-
petratuz agnoscetes enim ista nul-
lo modo facere debere neq̄ posse cū
bona conscientia deliberatione pre-
tia volant offendere. Que quidem

offensa procedit a quadam odibili:
et peruersa superbia sine vlla corpo-
rali delectatione. imo corpus vna, cū
anima cōsumitur. Anima consumi-
tur: q̄ gratia priuatur: et sepe consci-
entie vermis eos itus erurit. Et sub-
stantia temporalis in obsequiū dya-
boli dissipatur: vnde corpora post
hec velut animalia moriuntur: Ita
q̄ tale peccatuz directe contra me
militat: et oppugnat. Et absq̄ colore
delectationis: vel utilitatis: imo so-
lummodo cum affectata malitia: et
horribili sumo superbie que super-
bia procedit absq̄ sensibili delecta-
tione: et amore: sed ab illo timore de-
testabili et peruerso quem ille pila-
tus habuit qui timore perdendi tē-
porale dominium vnigenitum me-
um interemit. Ita fecerunt atq̄ fa-
ciunt isti. Multa peccata cōmittun-
tur ignorantia sine simplicitate: nō
intelligendo: vel cognoscendo. Illi-
ud vero cōmittit ex deliberata ma-
litia: q̄ cognoscūt aliqui aperte ma-
lum quod ipsi faciunt et ex inordi-
nata concupiscentia: et voluntate quā
habent in peccato: vel ex aliqua vti-
litate misera quam putant vel iudi-
cant in eo reperire grauiter offen-
dunt. Et sic offendunt atq̄ damni-
cant animam suam atq̄ pariter et p-
rimam eius: me quidem offendunt
q̄ non exhibent gloriaz atq̄ laudē
nomini sancto meo. Proximuz ve-
ro: q̄ sibi non exhibent charitatis
debitum. De tamen actualiter in
hoc actu minime percutit iste: quia
vz mihi directe faciat offensam: i-
mo semetipsum offendit que quidez

Tertius.

offensio mihi displicet propter eius detrimentum. Horum autem offensio fit absque medio directe mihi soli. Cetera peccata colore aliquem habent et cum aliquo medio perpetratur: ut alias ego tibi dixi quod omne peccatum: et omnis virtus sicbat proximo mediante. Peccatum enim fit ex privatione caritatis dei et proximi victus vero cum amore caritatis. Offendentes proximum me nimirum offendunt ipso mediante. Sed quoniam inter omnes homines hos ministros meos elegi qui sunt uncti mei ministratores sanguinis unigeniti filii mei carni vestre uncti cum natura mea divina: itaque consecrantes Iesu christi filii mei personam ibi representant. Itaque potes aperte cognoscere quod hec offensio fit huic verbo filio meo et si fit ei utique mihi fit quod sumus unum. Isti misericordiosum sanguinem hunc persequuntur: et isto inextimabili thesauro se privant atque saluberrimo fructu eius. Unde mihi grauior est horum offensa facta: mihi et non ministris quibus sint alia sua peccata. Si cut enim honor ille non est: nec esse reputo ministrorum: imo vere me est: ita persecutio talis in me dirigitur: et in hunc preciosum sanguinem unigeniti filii mei: quod sumus unum ut supradictum est. Unde noueris quod omnia preterita peccata que commiserunt hactenus isti culpe comparata leniora iudico quare tantam in de sentio displicentiam. Unde sicut alias tibi patefecit materiam exhibendo tibi doloris et amaritudinis

ex offensione mihi facta et damnatione miserorum: ita te nunc exhortor pariter et alios amicos atque seruitores meos: ut inuigilare solliciti studeatis orationibus humilibus continuis et deuotis ante me: ut ex bonitate mea misericorditer illustrentur atque soluantur huiusmodi tenebre que superuenerunt in his putridis membris a corpore sancte matris ecclesie precis. Sed ego quasi non inuenio quemquam qui caritative de persecutione que fit isti pretioso sanguini condoleat. Bene multos inuenio mihi displicentiam irrogantes atque me sagittis amoris proprii sagittantes. Isti cum quedam timore seruili: et inani reputatione propria uelut excecati reputant ad honorem suum accedere quod in veritate sibi dedecus est. Et e conuerso reputant esse dedecus illud: unde salutem et honorem indubitanter acquirerent: uel humiliando se capiti suo.

In hoc capitulo loquitur de persecutoribus ecclesie sancte atque de ministris variis modis. *Cap. cxvij.*

Tri tibi quod a plurimis ego sagittabar: et ita se ueritas habet uel cum intentione sua mala me iuxta posse sagittando percutiunt non quod in me cadere possit aliqua lesio cuiuscumque rei uel ab aliquo possum offendi. Quia contingit in me per modum loquendi sicut apparet in durissimo lapide qui percussus ictus in se non recipit: imo reuertit ad percipientem ita culparum illo

Tractatus.

rum percussiones: unde sentio fetorem proculdubio mihi nocere nullo modo possunt: sed venenata sagitta culpe letalis eos percutit et occidit. Que culpa gratia priuat eos in nita presenti fructum huius pretio si sanguinis amittendo. Et si in ultimo se non emendauerint cum contritione cordis et humili confessione sancta peruenient ad eternam damnationem a me precis: et cum demonio copulati colligationem enim in simul ordinauerunt: quoniam illico cum anima gratia priuatur in peccato ligatur cum vinculis odij virtutum: et amoris vitiorum. Et cum arbitrio libero ligamen istud in manu diaboli posuerunt cum quo ligat eos: quoniam ab eo aliter ligari non possent. Istis ligamine ligati sunt ad inuicem isti persecutores huius preciosi sanguinis et veluti membra cum demonio ligata demonum officina assumpserunt. Ipsa namque demonia conantur iuxta posse fideles a salutis via pervertere gratie statum ab eis auferendo et ad culpas inducere mortalium offensarum: atque peccatorum: ut irremediabile malum quod experiuntur in se participant cum illis fidelibus quos decipere possunt. Similiter isti faciunt qui veluti membra diaboli ipse filios iesu christi filij mei subuertunt eos a caritatis vinculo dissoluentes et eos liga miserabili et infelici ligantes: et ipsos cum eisdem huiusmodi fructu sanguinis exultant esse priuatos. Hoc utique vinculum sigillo tenebrarum apparet esse sigillatum:

quia non agnoscunt in quibus incofficientia miseranda ceciderunt: et alios ad cadendum impellunt. Ideo non se corrigunt: quia minime cognoscunt: imo tanquam excecati gloriatur in eorum corporis: et anime destructione. O carissima filia doleas amaritudinem vehementi videndo tantam miseriam et cecitatem in his qui loti sunt in isto precioso sanguine sicut et tu. Sunt insuper adulti atque nutriti prefato sanguine ad ecclesie sancte peccati: et modo veluti rebelles ab eius pectore discesserunt ex quodam vilipendendo timore: atque sub colore corrigendi defectus ministrorum meorum de quibus expresse prohibuit ne tangerentur ab eis. Unde terror valde te debet inuadere vna cum alijs amicis meis quandoque nominari sentis vituperosam huiusmodi colligationem: atque detestabilem lingua tua narrare: non sufficit quantum illam abhominor. Et quod videtur etiam esse deterius: quia cum clamide defectuum ministrorum meorum se defendere velunt: et eorum culpas nec advertere videntur: quod nulla clamis: ante meos oculos aliquid abscondere potest quin aperte videam omnia. Quare oculo creature quandoque potest aliquid abscondi mihi vero nunquam: quia non solum presentia video verum etiam omnia preterita: et futura cognosco. Ego dilexi vos et agnouit plusquam ceteris. Et hec est vna de causis quare miserabiles homines inuita presenti se non corrigunt: quoniam in veritate cum lumine viuere fidei non existimant et

Tertius.

me videri: quia si veraciter: ita crederent: et quod omnis culpa puniretur: et omne bonum a me remuneraretur: ut in alio loco tibi dixi proculdubio: non ita multiplicarent offensas: immo potius ias factas contra me sollicite corrigerent: et humiliter a me misericordiam exposcerent: et ego mediante sanguine filij mei misericordiam eis impenderem. Sed ipsi sunt velut obstinati: et a bonitate mea reprobati: et in ruina vltimam inciderunt privati lumine propter eorum defectus: et tanquam omnino ceci sunt effecti: sanguinis vni geniti mei persecutores. Que persecutio fieri non debet ex aliquo defectu qui videretur: vel esset in ministris eiusdem pretiosi sanguinis.

Breuis repetitio super predictis de ecclesia et ministris eius.

Capl. cxviiij.

Aliqua tibi narraui carissima filia de reuerentia que fieri debet vinctis meis non obstantibus qui buscuque defectibus eorum: quoniam illa reuerentia non fit: neque fieri debet intuitu solummodo ipsorum sed propter auctoritatem quam eis exhibui. Et quoniam ex defectibus eorum sacramenti ministerium: nec minui: nec diuidi potest ipsa reuerentia circa eos deficere non debet intuitu thesauri pretiosi sanguinis. Faciendo autem oppositum ostendi tibi parua scintillam in comparatione magne displicentie quaz inde percipio: et quod grauiter offen-

dunt. Et quantum habeo molestas colligationem faciam: et quod quoti die isti faciunt in seruitium diaboli contra me cum persecutione pretiosi sanguinis vni geniti filij mei: ut amplius amarissime doceas. Iste quem in presenti narraui tibi est vnus defectus particularis ex persecutione facta contra sanctam ecclesiam: et ita tibi dico generaliter de religione christiana: quoniam omnes in peccato mortali consistentes vita gratie se priuant atque sanguines pretiosum vilipendunt: hoc valde mihi displicet. Sed valde maiores displicentias habeo de supra memoratis qui ligati sunt: ita virrecte contra me.

De excellentia et virtutibus ministrorum sanctorum: et quomodo conditionem habent solis: et de ipsorum correptione circa subditos.

Capl. cxix.

Nunc ut impendam aliquale refrigerium anime tue mitigabo dolorem tuum: atque tenebras istorum miserabilium subditorum cum vita sancta: et odorifera ministrorum meorum de quibus tibi dixi quod habebant conditionem solis. Itaque cum odore virtutum ipsorum factorem poteris in presenti mitigare: atque similimodo cum luce tenebre cessabunt ac etiam cum ista luce melius intelligere poteris tenebras vitiorum que regnant in ministris meis. Igitur oculum

Tractatus.

Intellectus aperias et videbis in me iustitie sole gloriosos ministros qui cum administrarent verum solem conditioneque induerunt solis: ut ego tibi recitavi de petro principe ceterorum apostolorum qui claves ab unigenito filio meo regni celorum accepit ita tibi dico de alijs qui lumen in hoc viridario sancte matris ecclesie ministraverunt ut corpus atque sanguinem unigeniti filij mei veri solis unigeniti mihi: nec a me quomodo divisi: ut est ibi supradictus. Et omnia sacramenta ecclesie sancte que quidem omnia valent: et vitam exhibent in virtute pretiosi sanguinis in diversis gradibus: ut a spiritu sancto sunt ordinati ministri cum quo ministraverunt: eius lumine gratie quod extraxerunt ab isto vero lumine. Sed istud amabile lumen est solum. Non enim potest esse solum gratie lumen neque potest esse divisum. Itaque totum habetur sine nihil. Ille qui persistit in peccato mortali privatus est illico lumine gratie. Qui vero gratiam habet est illuminatus in oculo intellectus in agnoscendo me qui gratiam ei dedi et virtutem que conservat gratiam. Et in ipso lumine peccati miseriam agnoscit atque causam ipsius ut amorem proprium sensitivum ideo movetur ad odium contra illum. Et ex hoc odio proprii amoris in affectu suo recipit calorem mee divine caritatis. Affectus illico sequitur intellectum: unde recipit ab isto glorioso lumine calorem sectando doctrinam dulcissime mee veritatis. Qua

re memoria repletur indilate recodatione beneficii sanguinis. Itaque cernis quod lumen hoc haberi nequit absque calore pariter et colore: quoniam haec tria unum sunt ex unione perfecta. Et ita nemo habere potest unam anime potentiam ordinatam ad recipiendum in se me verum solem quin omnes tres ordinate sint et in nomine meo congregate. Cum enim oculus intellectus cum lumine fidei eodem surgit ultra commune lumen et aspectum supranaturalem ad se speculandum in me affectus cum indilate sequitur amando que vidit et agnovit intellectus: et ipso facto memoria repletur his que diligit affectus. Et ita dispositae potentie talis anime participant et habent me solem verum: et illuminantur in potentia mea et sapientia unigeniti filij mei et ista succensa clementia spiritus sancti. Videt ergo quod isti ministri mei fideles assumpserunt conditiones solis quia ut induiti eius plenae potentiae animarum eorum de me vero sole more solis agunt. Sol quippe calefacit et illuminat et cum calore suo terram geminare facit. Ita faciunt isti dulces electi: et uncti ministri mei quos in corpore mystico sancte matris ecclesie collocavi administrandum corpus et sanguinem unigeniti filij mei eius alijs ecclesie sacramentis que vitam habent ex virtute sanguinis virtuose ministraverunt illa mentaliter et actualiter. Mentaliter ut illustrando corpus mysticum ecclesie sancte lumine scientie supranaturalis cum colore sancte vite se-

Tertius.

quentes yesu christi filij mei doctri-
nam colorem quoque ministraverunt
ardentissime caritatis. Unde cum
calore suo caritativo germenare fa-
ciebant animas que steriles erant
ras illuminando lumine scientie pa-
riter et eorum vita sancta: et ordina-
ta tenebras expellebant infidelita-
tis atque mortalium peccatorum or-
dinantes vitam eorum qui vine-
bant inordinate cum frigiditate me-
tis ex privatione caritatis: et in te-
nebris peccatorum. Ergo a te certe
cognoscere potes quod ipsi sunt veluti
sol ex eo quod solis conditione assum-
pserunt a me vero sole: quoniam ex
amoris affectu sunt quasi unus me-
cum effecti: et ego cum eis. Quilibet
iuxta gradum suum: ut cum ele-
gi lumen exhibuit in ecclesia san-
cta. Petrus cum predicatione mi-
raculis et doctrina postremo cum p-
prio sanguine. Gregorius cum sci-
entia sacram paginam exponen-
do: et cum vite sancte speculo. Silve-
ster vero contra iudeos: et infideles
ante Constantinum imperatorem
cum efficacissima disputatione fi-
dem christianam approbando ver-
bis atque factis: ut ego sibi virtutem
administravi. Si consideres Augu-
stinum. Hieronimum atque glorio-
sum Thomam de aquino: et alios
quamplurimos videbis quanto lu-
mine sponsam istam illustraverunt
veluti: illuminaria splendentia su-
per candelabro collocata errores ex-
tirpaverunt: et obsecutas animas il-
luminaverunt cum humilitate per-
fecta veluti famelici salutis anima-

rum: et honoris mei manducantes
istum cibum ingenti dilectione su-
per mensa sanctissime crucis. Mar-
tires vero sanguine proprio dilata-
verunt veram et salutiferam fidem
qui sanguis iactabat odorem in co-
spectu meo: et cum odore sanguinis
atque virtutum: et lumine scientie san-
ctificabant in ista sponsa ferocem in-
fidelitatis expurgando: et animas
in tenebris assuetas illuminando:
quia lumen vere fidei reducebat in-
cis. Prelati quoque in statu prelatio-
nis a vicario meo in terra constitu-
ti mihi cum sancta: et honesta vita
sacrificium iustitie faciebant. Mar-
garita quoque iustitie cum humili-
tate vera: et ardentissima caritate
cum salutifero lumine discretionis
in cis atque subditis eorum apertis-
sime relucebat. In se principaliter
iuste mihi debitum exhibebant: ut
desideret nomini meo reddendo glo-
riam et honorem. Sibi vero redde-
bant odium et displicentiam proprie
sensualitatis contemnendo vitia: et
amplectendo virtutes una cum ca-
ritate mea pariter et proximis sui cum
humilitate conculcabant superbi-
am. Et ad mensam altaris accede-
bant veluti angeli cum puritate cor-
poris: et anime cum sinceritate men-
tis offerendo mihi sacrificium in for-
nace vere caritatis exusti. Et quia
prius de semetipsis iustitiam ege-
rant ideo de subditis etiam iustiti-
am agebant volentes et inducentes
eos virtuose vineam corripientes tras-
gressores absque timore servili non at-
tendentes ad semetipsos: immo id-

Tractatus.

iam ad honorem meum: et salutem
animarum. Ipsi tanquam boni pa-
stores imitabantur: pastorem opti-
mum: videlicet Iesum Christum uni-
genitum meum quem vobis assigna-
ui: ut ipse gubernaret: et aleret vos
omnes et vitam pro vobis exponeret. Ipsi
vere sunt imitati vestigia sua. Ideo
correxerunt: et non permisissent me-
bra languentia putrescere: videlicet
non corrigendo. Imo caritative: cum
benignitatis unguento sine cum ignis
asperitate plagam incidendo culpe-
scenti sancta discretio videbat expe-
dire fortiter arguendo atque discipuli-
nando plus: vel minus iuxta dese-
ctus exigentiam. Et pro tali repre-
hensione sine correptione: vel etiam
pro veritate salubri profitenda mor-
tem sui corporis vilipendebant: isti
quidem erant ortulani veri qui sol-
licite cum sancto zelo atque timore dei
solinas peccatorum euellabant plan-
tas inodo virtutum odoriferas in eccle-
sia sancta plantas: unde subditi vi-
uebant virtuose cum sancto timore
quotidie crescentes veluti odorife-
ri flores in corpore mistico sancte ma-
ris ecclesie. Quare corrigebant abs-
que timore seruilis: quia penitus erant
illo priuati. Nam in eis aberat ve-
nerosa culpa peccati: et ideo cum in-
stitia sancta vivebant arguendo vir-
tiliter absque timore quocumque. Hec
est illa margarita que valde lucebat
in eis que lumen exhibebat: et pace
in subditorum mentibus: unde cum
sancto timore persistebant in vnita

te cordium. Unde certissime none-
ris: quia nihil aliud est in causa ta-
litum tenebrarum atque diuisionum
in mundo inter seculares clericos
atque religiosos: et ecclesie sancte pa-
stores: nisi quia iustitie lumen om-
nino defecit: et iniustitia tenebrosa
preualuit. Nullus in vita presentis
status in lege ciuili sine diuina con-
seruari potest in statu gratia sine san-
cta iustitia. Quoniam accidit ei qui
non corripit: nec corripitur veluti
membro quod incipit in se putresce-
re: quia si medicus inbers et insipi-
ens ibi solummodo supponat ungue-
tum: et non utatur opportuno cau-
terio plagas incidendo corpus vni-
uersum inficitur atque putrescit. Ita
prelato contingit: vel alijs dominis
qui si videndo membra subditorum
esse corrupta propter fetorem pec-
cati mortalis apponunt solum un-
guentum blanditiarum et adulatio-
num absque debita reprehensione nul-
lo tempore liberabuntur: sed ex hoc
inficientur alia membra que vici-
na sunt in ipso corpore: videlicet sub
eodem pastore. Si vero fuerit ido-
neus: et expertus medicus anima-
rum illarum: ut erant isti gloriosi pa-
stores vna cum unguento reprehen-
sionis ignem adhibebit. Et si mem-
brum huiusmodi penitus obstina-
tus esset in malo precipiet illud a con-
gregatione separando ne corrup-
pat alia membra putredine pecca-
torum: ipsi tamen non ita hodie fa-
ciunt: imo videre dissimulant. Sed

Tertius.

namquid ignoscantur: hoc est quia
radix amoris privati uiuit in eis:
vnde peruersum timorem seruilem
extrahunt. Nam ex timore perden
di statum prelature siue tempora
ria quedam non corrigunt. Sed ve
lut excecatis faciunt: ideo non agno
scunt quomodo status in se conser
uatur. Quod si cognoscerent quomo
do bene conseruatur cum iustitia
sancta manutenerent eam. Sed qz
lumine uero privati sunt: neqz uide
re: neqz intelligere queunt: z cristi
mant eum ex iniustitia conseruare
non arguendo subditorum iniqui
tates ipsi uero decipiuntur a pro
pria passione sensitua: z ab ambitio
ne prelature siue domini: z isti non
arguunt: neqz corrigunt eo qz sunt
eisdem defectibus: uel maioribus
infecti. Scientes ergo se culpabi
les audaciam atqz confidentiam
amittunt arguendi ceteros: inhi
biti atqz ligati a seruili timore se ui
dere dissimulant. Et si quandoqz ui
dent aperta quedam arguere siue
disciplinare negligunt: imo se blan
dis uerbis obligari permittunt in
teruenientibus exenijs z oblationi
bus: vnde postmodum in ipsorum
malorum excusationes ad inueni
re conantur: ut ipsos in nullo puni
re: uel arguere debeant. In istis im
pletur illud euangelicum a mea ue
ritate prolatum: ipsi ceci sunt atqz
cecorum duces: z si cecus a ceco du
catur ambo in foueam cadunt. No
ta fecerunt illi qui precesserunt: uel
faciunt etiam aliqui moderno tem

poro consistentes ueri duces: z ama
biles ministri mei de quibus tibi di
xi qz habebant in se proprietatem
solis atqz conditionem qui uere se
ueluti sol habent. Non inueniuntur
in eis tenebre peccatorum: uel igno
rantie: quia sequuntur in ueritate
doctrinam unigeniti filij mei: neqz
tepidi sunt eo qz exusti sunt: z ingi
ter exuriuntur in fornace mee uini
ne caritatis. Et ueluti contempto
res diuitiarum prelacionum: atqz
dignitatum uite presentis absqz ti
more quocunqz corrigunt audacter.
Nam ille qui prelacionem siue do
minium appetere non uult amitte
re nullomodo metuit. Ideo uirili
ter arguunt isti. quoniam immunis:
a culpa reperitur eorum conscien
tia. Quare preciosa margarita: in
stite tenebrosa non erat in ipsis mi
nistris meis fidelibus: immo luci
da: amplexabantur insuper anide
paupertatem uoluntariam: z uili
tatem propriam cum humilitate p
lunda. Ideo paripendebant irri
siones cotumelias detractones ho
minum iniurias obprobria penas
atqz tormenta quorumcunqz percic
utorum. Omnia cum inuincibili
patientia tollerabant amore mei:
tanqz angeli terrestres: immo plus
qz angeli non ex natura: sed ex gra
tioso ministerio super naturam eis
a bonitate mea comisso: uel ministra
di corpus z sanguinem unigeniti fi
lij mei. Et uere ministri mei tales
angeli sunt eo: quia sicut angelus
a me uestre custodie deputatus

Tractatus.

Inspirat in mentibus vestris inspi-
rationes bonas atq; sanctas: ita fa-
ciebant ipsi et hodie facere tenentur
eo quia deputati sunt ad vestram
custodiam. Ideo iugiter habebant
oculum in subditos eorum veluti
veri custodes inspirantes in eorum
animabus inspirationes bonas et
sanctas cum exemplari vita et vir-
tuosa pro eis offerentes amorosa: et
dulcia desideria in conspectu meo
cum humili oratione continua. Ita
q; vides q; sunt angeli collocati su-
per candelabro velut accense lucer-
ne in corpore mystico sancte matris
ecclesie ab ignita caritate mea pro
vestra salubri custodia: ut in eccita-
te vestra ducem habeatis: ut vos in
veritatis atq; salutis via dirigant
Ipsi ministri mei cum humilitate
magna: et exemplari conuersabatur
cum subditis eorum ipsos caritati-
ne gubernando cum vna fide pa-
riter et firma spe minime dubitabant
ne sibi siue subditis: ista temporalia
deficerent. Ideo pauperibus ha-
bundantissime distribuiebant eccle-
sie sibi commisse substantiam: et be-
ne seruabant: et opere perficiebant
illud ad quod erant obligati distri-
buendo: videlicet in necessitate pau-
perum ecclesie substantiam tempo-
ralem. Ipsi deposita facere vitabant
itaq; post vitam eorum non inue-
niebantur eis aliqua deposita: im-
mo post mortem aliquorum debita
plurima reperiebantur contracta
pro necessitatibus pauperum cari-
tatiue subleuandis. Et hoc occorre-
bat ex excellentia caritatis eorum

que procedebat a vera spe quam in
providentia mea collocauerant.
Nam erant proculdubio timore ser-
uili priuati: et ideo minime timebant
eis aliqua necessaria debere quo-
modo deficere siue temporalia.
Hoc est vtiq; signum quod aperte
demonstrat hominem in me collo-
casse spem: et non in se: quando v; ti-
more seruili non timet. Sed illi qui
sperant in se sunt illi qui timeant et
expauescunt ex umbra propria me-
tuentes: atq; dubitantes ne celum
vna cum terra deficiat eis. Cum
isto timore atq; peruersa spe quam
habent in modica prudentia sua ta-
tam infelicem et miserabilem sollici-
tudinem assumunt in acquirendo
atq; conseruando res istas extero-
res q; videtur ipsos omnino post-
gare spiritualia: et vix inuenit quis
ad hec attendat. Sed ipsi miserabi-
les infelices atq; superbi non atten-
dunt: neq; considerant: q; ego sum
ille qui provideo que sunt necessa-
ria anime simul et corpori vestro q;
uis cum illa mensura qua speratis
in me cui ea remetietur vobis pru-
dentia mea: neq; miseri atq; presum-
ptuosi attendunt: q; ego sum ille qui
sum ipsi vero non sum. Esse namq;
suum a mea bonitate acceperunt:
et omnem gratiam super hoc esse fun-
datam. Et ideo superuacue laborat
et inuani laborat ille qui custo-
dit ciuitatem: nisi custodiat a
me. Stulto labore fatigatur omnis
qui se putat illam sua vigilis siue so-
licitudine posse defendere: quoniam
ego sum ille solus qui custodid. La

Terlius.

men a vobis exigo: q̄ hoc esse vobis
a me concessum: & alias gratias in
ipso: & super ipso fundatas exercea/
tis virtuose viuendo cum arbitrio
libero dum tempus habetis: & lumē
rationis quod ego vobis exhibui:
quia creauī vos absq̄ vobis: sed nō
decreui saluare vos absq̄ vobis.
Nos quippe dilexi ante q̄ cētis. Et
hoc videtur & aperte cognouerunt
isti dilecti mei: & ideo me dilexerunt
ineffabiliter. Et propter affectuo/
sum amorem quo me diligebant:
ita fiducialiter in me sperabant: &
nunquam in aliquo dubitabant si/
ne metuebāt. Unde siluester dispa/
tando coram imperatore constanti
no contra illos duodecim iudcos in
presentia magne multitudinis in
maxima constantia perseuerabat:
cum fide vna credens: & existimās
quia me secum existente nullus ei
nocere poterat: & ideo nullum time
re debebat. Et ita ceteri mei serui fi/
deles omni timore seruili deposito
constanter in omnibus agebant:
quia soli non erant: immo bene so/
ciati: quoniam in dilectione carita/
tis existentes in me stabāt. Et a me
lumen sapientie vnigeniti filij mei
recipiebant. Et me vero potentiam
habebant: vnde fortes erant cōtra
principes atq̄ mundi thirannos.
Et me quoq̄ recipiebant ignem san/
cti spiritus in quo percipiebāt eius/
dem clementiam & amorem igni/
rum. Hic amor est a sociatus cum
lumine fidei cum firma spe: cum in/
vincibili fortitudine cum pace ve/
ra & longa perseuerantia: videlicet

vsq̄ ad vltimum sue mortis. Itaq̄
vides aperte q̄ soli non erant: im/
mo sociati: & ideo nullo modo me/
tuebant. Solus ille qui se solum vi/
det & attendit: in se solummodo spe
rans caritatis amore priuatus est
ille qui timet: & quecunq̄ parua res
incutit ei timorem ex eo quia solus
est priuatus ex defectu suo me qui
sūmam securitatem anime tribuo
me per affectum amoris in verita/
te possident: hoc experientia cogno/
scebant hi gloriofi dilecti mei: quia
nihil animabus eorum obesse pote
rat: immo potius ipsi nocebant ho/
minibus: & demonibus qui frequen/
tissime ligati permanebant ex vir/
tuosa potentia quam ego super eos
ex bonitate mea concesseram. Et
hoc erat q̄ correspondere volebam
fidei spei atq̄ dilectioni quam ha/
bebant in me. lingua tua facilliter
enarrare non posset virtutes isto/
rum: nec oculus intellectus aspice/
re fructum quem in vita durabili
recipiunt. Et ita recipient omnes
qui realiter vestigia sequentur co/
rum. Ipsi permanent in conspectu
meo veluti preciosi lapides: quia la/
bores eorum valde libenter acce/
ptant: & lumen quo corpus misti/
cum ecclesie sancte cum dōre vir/
tutis illustrauerunt. Et ipsos in vi/
ta durabili dignissime collocant:
vbi recipiunt beatitudinem: & glo/
riam, inestimabilem in visione mea
quoniam ipsi prebuerunt exemplū
sancte & honeste vite: & cum lumi/
ne virtuose ministrauerunt illud
verum & eternum lumen: videlicet

Tractatus.

corpus et sanguinem unigeniti filij
mei: atque cetera sacramenta. Et ideo
valde singulariter a me diliguntur
et honorantur: tamen ex dignitate
quam eis ita gratis commissi: quia
sunt uncti atque ministri mei fideles
etiam etiam: quia thesaurum quem
eis in manu posui non absconderunt
in terra per negligentiam atque igno-
rantiam: sed a me recepisse cogno-
verunt: et eum ad luerum exposue-
runt cum fidei sollicitudine humi-
litate profunda: et alijs virtutibus
veris atque realibus. Et quoniam ego
in salutem animarum eos in tanta
collocaveram excellentia nunquam
ociose pertransibant: immo veluti
boni pastores ingenti sollicitudine
reducebant oberrantes oves ad ouile
salubre sancte matris ecclesie.
Quare per amoris affectum: et ani-
marum salutem veluti famelici
morti semetipsos exponebant: ut
eas abstraherent de manu diaboli.
Ipsi quandoque se simulabant infir-
mos cum infirmis. Aliquando nam-
que ne peccator ex desperatione con-
funderetur: et ut apertius atque ma-
iori fiducia suam egritudinem in
confessione propalarent dicendo cum
sententia sancta simulabant. Et ego
sum infirmus. Salubriter ergo no-
uerant flere cum flentibus: et gau-
dere cum gaudentibus: et pruden-
ter exhibebant: unicuique cibum sue
saluti necessarium: et utilem: videli-
cet conservando bonos quorum vi r-

tute gaudebant: quoniam ex invidia
nullo modo tabescebant: immo
dilataati multum in affectu sin-
cere caritatis omnium proximorum
eorum: et precipue subditorum suo-
rum. Peccatores autem a pecca-
tis suis extrahere sollicito satage-
bant eis affectuose prudenter atque
caritativa compassione condescen-
dentes: et in corpore penitentiali fre-
quenter in animo maiorem amari-
tudinem imponentes habebant quam
illi quibus imponebatur. Et aliquando
plures erant qui penitentiam in-
iunctam: vna cum peccatoribus illis
agebant: et precipue cum percepis-
sent huiusmodi penitentiam eis ex-
stitisse molestam vel valde grauem
unde frequenter ex hoc actu carita-
tivo difficultas aspera vertebatur
in dulcem atque gratam. Isti fideles
ministri mei dilecti cum essent in
statu prelatore se subditos exhibebant
ex humilitate: et cum essent in eccle-
sia domini se faciebant infimos at-
que subditorum servos existentes in
virtute sancti: atque robusti ex carita-
te se simulabant infirmos: et imbe-
cilles. Cum simplicibus erant: et ip-
si simplices cum parvis parvi: et ita
cum hominibus humiliter atque ca-
ritative salubriter conversari nove-
rant unicuique cibum utilem anime
sue ministrando. Hic homo quid erat
in causa? Proculdubio fames: atque
desiderium quod habebant ad ho-
nozem meum atque salutem anime

Zertius.

rum: et ita velocissime currebant ad manducandum huiusmodi cibum in mensa gloriose crucis nullus omnino recusando laborem. Sed veluti zelatores igniferi salutis animarum: atque salutifere fidei dilatationis: et exaltationis immergebant se metipsum inter spinas multarum tribulationum: et cum inuicta patientia pericula mundi tollerabant. Iugiter offerentes in conspectu meo incensum affectuosi: et anxii desiderij: cum oratione continua: et humili atque sudoribus lacrymosis: et sic vnguebant proximis suis plagas. Plagas inquam culpe mortali peccatorum: unde perfectam sanctitatem ipsi subditi assequi poterant si cum humilitate cordis huiusmodi recipiebant unguentum.

Capituli repetitio in summa de reuerentia que sacerdotibus reddi debet siue bonis siue malis.

Capit. cxx.

Nunc o carissima filia demonstrem tibi scintillam parvas de ipsorum excellentia scintillas vobis respectu eius quod est. Tibi narrando pauca de dignitate in qua ipsos collocaui: quoniam eos elegi atque meos esse feci ministros. Et in cultu dignitatis istius: et auctoritatis quam eis exhibui nolebam: sed neque volo quod propter aliquem defectum ipsorum secularis aliquis eos

aliquo modo puniat et ipsos iniuriose tangentes: vel punientes me valde grauiter offendant: imo volo quod eos habeant in debita reuerentia. Non quidem eos intuitu sui sicut iam dixi: sed intuitu mei: videlicet propter auctoritatem eis a me concessam. Unde reuerentia talis nullo tempore minus debet quamuis in eis minueretur virtus. Ipsos quippe tibi posui narrando veluti ministros veri solis: videlicet corporis et sanguinis vniuersi filij mei: et aliorum ecclesie sacramentorum. Ista dignitas contingit atque pertinet bonis: atque malis: et ad quemlibet ipsorum illam ministrare pertinet: ut iam dixi superius. Dixi tibi quod ministri mei perfecti solis conditionem habent: et sic est illuminantes: atque calefacientes ex caritatis ardore proximis eorum: et cum isto calore fructificabant: atque germinare faciebant virtutes in omnibus eorum subditorum. Etiam tibi dixi: quia sunt angeli vobis assignati per me pro tuta custodia vestra: ut bonam de vobis diligentiam habeant: atque sanctas inspirationes in cordibus vestris intromittant mediantibus orationibus suis atque salutari doctrina: et exemplo virtuose vite. Sollicite quoque ministrat vobis ecclesie sacramenta prout angelus agit qui vos a malo custodit vobisque scribit: et bonas inspirationes in mente vestra inspirat. Itaque cernis

Tractatus.

¶ Ultra dignitatem quam eis ego concessi cum ornamento virtutum sicut de talibus tibi narraui: et ut omnes obligantur esse quantum ipsi digni sunt a vobis amari: et in quanta reuerentia debent a vobis haberi: quoniam ipsi dilecti filij sunt et veluti sol in corpore mistico ecclesie sancte positi propter virtutes eorum. Nam omnis homo virtuosus dignus est amari: sed multo fortius isti propter ministerium in eorum manibus a me positum. Quare virtutis intuitu ac propter huiusmodi sacramenti dignitatem eos amare debetis. Eorum vero qui miserabiliter viuunt odire defectus obligamini. Non tamen eorum iudices esse debetis: quia nolo et omnino prohibeo: quia christi mei sunt. Ideo debetis amare atque reuerentius auctoritatem eis a me concessam. Vos optime nostis: quia si quidam immundus et male indutus vobis adduceret aliquem preciosum thesaurum de quo vitam continentem traheretis vos amore thesauri: et domini mittetis odio nullo modo portitorem haberetis non obstante quod esset in se laceratus: et immundus. Immundicia quippe bene displiceret vobis atque conaremur quod ab immundicia purgaretur: et indueretur amore domini. Igitur ita facere debetis ex debito secundum ordinem affectuose caritatis: et ita nolo vos agere circa tales ministros meos quando sunt inordinati qui cum immundicia vitiorum atque lacerati per separationem vere cari-

tatis vobis adducunt ingentes thesauros videlicet ecclesie sancte veneranda sacramenta que vobis vitam gratie conferunt indubitanter vobis illa digne sumentibus. Ergo non obstantibus illorum vicijs atque defectibus amore mei mittentis et amore vite gratie quam a magno thesauro recipitis qui ab eorum manibus vobis in ecclesia sancta ministratur: videlicet unigeniti filij corpus et sanguis uniti cum divina mea natura reuerenter acceptare eos debetis. Odio quidem habetis eorum vicia cum displicentia magna: sed iuxta posse conemini caritatis affectu: et oratione sancta illos adiuvando induere: ac indumenta ipsorum abluere lacrimis et eos offeratis cum sancto desiderio in conspectu mee divine maiestatis ut illos induam ex bonitate mea vestimento caritatis. Vos aperte scitis quod volo eis libenter impendere gratiam in quantum ipsi disponant se ad accipiendum illam: et vos ad intercedendum pro eis: quia proculdubio non est mee voluntatis: ut ipsi ministrent vobis: et alij in vita presenti solem in tenebris: neque quod ipsi nudati sint vestimento virtutum: et immundi viuant inhoneste: immo posui eos dando vobis in exemplum virtutum: ut sint velut angeli terrestres: et velut sol mentes peccatorum illuminando. Si vero tales esse renuunt oportet vos orare pro eis: et non eos. iudicare: iudicium vero mihi reservare. Ego autem orationibus vestris in-

Tertius.

Precedentibus impendam eis misericordiam habundantissime si recte se disponant si vero vitam suam corrigere neglexerint in vita sua dignitas eis: ita gratis concessa redundabit eis in ruinam. Et a me summo iudice cuius improperio maxime in mortis extremitate nisi realiter et viva fide recursum habeant ad misericordiam mee latitudinem inestimabilem velut obstinati virgenter ad ignem eternum.

De defectibus et vita reproba sacerdotum et ministrorum iniquorum.

Cap. cxi.

Nunc autem filia dilectissima ut tu et alij serui mei materiam habeatis ampliore offerendi pro illis ante me continuas et humiles orationes volo tibi dicendo monstrare sceleratam vitam ipsorum. Quamuis undecumque te verteris videbis aperte seculares atque religiosos clericos prelatos atque subditos paruos et magnos iuvenes: et antiquos: et in omni manerie gentium offendere me iugiter omnes enim culpe putredine mortalium peccatorum infecti sunt. Qui tamen fetor mihi nullo modo nocet: immo solummodo sibi met offendentibus. Usque nunc ego narraui tibi de iustis ministris meis et de eorum excellentia: et de virtute bonorum tuorum ex aliquo refrigerio tue mentis: tu etiam: ut apertius: et plenius agnoscas vilitatem atque miseriam istorum: ita miserabilium: et videas quod

maiori reprehensione digni sunt atque maiori pena cruciandi. Pro ut econuerso dilecti mei fideles ex eo quod virtuose tractauerunt eis a me commissum thesaurum maiori premio et excellentia digni sunt: et ut in conspectu meo veluti margarite preciose constituentur: et ordinentur: et econuerso miserabiles isti pena crudeli atque terribili cruciabuntur in perpetuum. Attende filia carissima quoniam ipsi principium atque fundamentum suum fecerunt: et constituerunt in amore proprio: unde processit arbor vitande superbie cum indiscretionis filio. Quia tanquam indiscreti sibi honorem attribuunt atque gloriam magnas prelationis inquirentes cum deliciis: et ornamento sui corporis mihi vero reddunt vituperium: et offensas. Sibi enim attribuunt illud: quod non est eorum mihi vero quod non est meum. Mihi debet attribui gloria: et honor sibi autem debent reddere odium proprie sensualitatis cum vera noticia proprie vilitatis existimando se tanto ministerio prorsus indignos quantum a me gratis se receperunt. Ipsi autem oppositum operantur. Nam inflati superbia nullo tempore faciantur quotidie rodendo terram diuitiarum: et deliciarum vite presentis tenaces cupidi: et auari circa pauperes unde propter hanc auariciam atque miserabilem superbiam ipsorum que nata fuit ex amore proprio sensitino curam omiserunt animarum et solum attendunt et iugiter vacant

Tractatus.

cum ingenti sollicitudine tempora/
libus: et exterioribus vanitatibus
omnino quasi derelinquentes oues
quas ego commiseram eis velut oues
absque pastore. Nec eis alimenta
tribuunt: nec eas aliquo modo nu/
trunt: neque spiritualiter: neque
etiam temporaliter. Spiritualiter
enim administrant ecclesiastica sa/
cramenta que nullo modo virtutes
suam amittunt: vel etiam minu/
unt ex aliquo defectu illorum: ne/
que vobis auferri possunt. Sed ipsi
non vos alunt orationibus cordia/
libus deuotis: et humilibus: nec ha/
bent ignitum vestre salutis deside/
rium: et famem cum honesta sancta
vita. Nec etiam subditos paupe/
res alunt corporali cibo subvenien/
do necessitatibus eorum in substan/
cia temporalis de qua tibi dixi quod fie/
ri debet tres partes: vna debet esse
pro necessitatibus eorum: secunda
pauperibus erogari: tertia vero in
utilitatem ecclesie debet expendi.
Sed ipsi faciunt oppositum. Quia
non solummodo subtrahunt a pau/
peribus illam partem: quam obli/
gantur eis impendere. Sed ipsi ra/
piunt aliena. Simoniam exercen/
do per inordinatum pecunie desi/
derium vendendo spiritus sancti
gratiam. Aliquotiens enim accidit
quod aliqui ministri: et infelices indi/
gentibus impendere venegant: il/
lud quod eis valde gratiose concessi: ut
vobis exhibeat nisi manus implea

tur eis: atque multis crenis visi/
tentur. Et tantum subditos amant
quantum ad eis aliquam utilita/
tem habent: et non ultra. Ecclesie sub/
stantiam expendunt solum in orna/
tis: atque delicatis vestibus non ut
honesti clerici siue religiosi sed velu/
ti domini siue secularis curie domi/
celli quotidie satagentes pompo/
sos equos habere ac etiam vasa plu/
rima tam aurea quam argentea cum
curiosis ornamentis in domo tenen/
tes: atque possidentes ea que tene/
re non debent cum multa vanitate
cordis. Cor etiam ipsorum ex vani/
tate dissoluta verba loquitur. Et
omne desiderium eorum esse vide/
tur in epulis: atque conuiujs de ve/
tre quodammodo sibi deum facien/
tes inordinate comedentes: et bibe/
ntes. Et ideo subito ruunt in immun/
diciam viuendo lasciu. Ne ve ip/
sorum vite miserabilis: et infelici: quo/
niam illud quod unigenitus filius
meus acquisiuit cum grauissima pe/
na super ligno sanctissime crucis ip/
si cum meretricibus expendunt. Et
ita danabiliter iugiter animas de/
uorant: et occidunt yesu christi san/
guine pretioso redemptas eas di/
uersimode cum fetenti miseria cor/
rumpendo: et de patrimonio: vel he/
reditate pauperum filios adulteri
nos alunt: et ornant. O diabolica
templa ego vos elegi: et collocavi:
ut in presenti vita tanquam angeli
terrestres essetis: et vos estis tanquam

Tertius.

Incarnati demones: et ipsorum officium assumpsistis. Demones habent in se tenebras quas etiam alijs impendunt: et postea cruciata tormenta ministrant. Juxta posse subtrahunt animas a statu gratie cum varijs molestijs atque temptationibus: ut inducant eas ad statum eterne damnationis in peccatis mortalibus inuoluendo. Quamuis nemo compelli possit ad peccatum aliquod nisi sponte consentire velit licet ipsi demones. Juxta posse sollicite vires apponant. Ita miserabiles isti non digni vocari ministri: sed veluti demones incarnati. Nam ex defectu proprio se conformauerunt cum illorum voluntate diabolica: et ideo faciunt officium ipsorum me lumen verum in tenebris mortalis peccati ministrantes. Et administrant ostendentes abhominabiles tenebras inordinate imo scelerate vite ipsorum tam subditis quam alijs dominibus exhibendo materiam confusionis: atque scandalum mentibus intuentium eos: ita scelerate viuere. Sunt etiam in causa ministerandi confusionem atque conscientie penas his quos aliquando subtrahunt a statu gratie: et a via veritatis: et eos ad culpam reducendo faciunt illos ambulare per vias falsitatis et mendacij. Quamquam ille qui sequitur eos non est: ex hoc excusatus a culpa sua: quia compe-

si nullo modo potest ad culpam peccati mortalis ab istis demonibus visibilibus: vel etiam ab invisibilibus absque proprio consensu voluntario. Nullus itaque debet vitam ipsorum immittendo respicere faciendo mala que faciunt. Sed iuxta monita mee veritatis in euangelio sancto facere debetis ea bona que dicuntur ex doctrina data vobis in corpore mystico sancte matris ecclesie in sancta pagina declarata medijs antibus predicatoribus a spiritu sancto doctis qui vobis in veritate pronunciant verbum meum. Et illorum vitam: et opera mala nullo modo sequamini: nec eos in aliquo punire velitis: quia me grauiter offenderetis. Illis quoque relinquitte vitam iniquam: et pro vobis accipite doctrinam veram atque salutem. Punitionem vero mihi seruate: quoniam ego sum ille dulcis eternus deus qui cuncta bona remunero: et omnem offensam in congruo tempore punio. Non enim illis parceretur siue dimitteretur in suo tempore debita disciplina propter dignitatem eis a me gratis concessam: videlicet quia ministri mei sunt effecti. Immo iuste punientur ultra ceteros in maiori miseria si se non correxerint: quia plus a mea bonitate receperunt. Et ideo tamquam ingrati me totaliter offendentes indubitate valde maiori punitione sunt digni

Tractatus.

Itaq; vides eos esse velut demones
z e conuerso tibi dixi de meis electis
q; erant angeli terrestres z ideo fa-
ciebant angelorum officium.

Quomodo i predictis ministris
iniquis iniustitia regnat z preci-
pue non corrigendo subditos.

Capitulum. cxxij.

O Tri tibi q; i electis ministris
meis iuste margarita resul-
gebat nunc vero tibi dico q; isti mi-
serabiles: z infelices in pectore suo
gestant i iustitia p; sibula que qui-
dem iniustitia cum amore proprio
coniungitur atq; connectitur in eis
Nam ex amore proprio comittunt
iniustitiam contra suas animas ac
etiam erga me cum indiscretione te-
nebrosa: quia mihi non exhibent ho-
nozem z gloriam neq; sibi metipsis
vitam sanctam z honestam neq; de-
siderium salutis animarum habent
z virtutum claritatem. Et ideo com-
mittunt iniustitiam erga subditos
atq; proximos eorum neq; vitam eor-
rigunt imo velut excecati non agno-
scunt z ex inordinato timore displi-
cendi creature permitunt eos in su-
is infirmitatib; iniquis dormire. Nec
advertere videtur quia placere de-
siderantes ita grauiter offendunt z
mihi creatori suo ac etiam eisdem
valde displicent. Aliquando se cor-
rigere simulabunt vt cum aliqua
parua iniustitia se cooperire possint
non arguendo maiores qui grauis-
sima comiserunt q; illi minores quos

corrigunt z hoc ex timore seruilis ne
forsitan eos impediant vel auferant
eis vitam siue status eminentie sue
sed acriter arguunt infimos q; con-
siderant eis obesse non posse nec au-
ferre sibi statum. Iste proculdubio
committit iniustitiam ex amore pro-
prio detestabili qui proprius amor
vniuersum orbem infecit atq; misit
cum corpus ecclesie sancte siluestre
quidem faciendo viridarium huius
venerandi sponse flores tibi putridos
inserendo quod viridarium bene-
fuit ex cultum z virtuose renouatum
z ornatum odoriferis floribus tem-
pore quo ministri mei fideles z ve-
ri laborantes aderant. Nam ex eor-
virtute subditi non veniebant iniquis
sed cum vita sancta z honesta: ho-
die vero non ita sed oppositum qm
ex iniquitate pastorum ipsi subditi
mali sunt. Propter quod ista spon-
sa cernitur plena esse spinis mul-
tarum iniquitatum. Non quidem
in semetipsa recipere potest aliqua
lesionem cuiuscunq; putredinis pec-
catorum quo ad ipsius veneranda
sacramenta sed illi qui nutriuntur
ad vbera prefate sponse putredines
illam habent z voluntarie recipi-
unt in animabus suis auferendo, si-
bi dignitatem in qua posuerat eos
Non q; in se dignitas illa minuat
in aliquo sed intuitu defectu eor-
propter quos quamplurimi vili-
pendunt hunc vniuersum mei precio-
sum sanguinem. Quare frequentis-
sime seculares committunt illam ha-
bere reuerentia eis ad quam obli-
gantur virtute sanguinis iesu christi

Tertius.

si quis ita facere nullo modo debeant. Et si perdant illam ipsorum huiusmodi culpa non est ideo minor: licet illi defectuosi cognoscant ut iam supra dixi tum ipsi miserabiles et infelices exemplum exhibent iniquitatis atque misericordie ubi posueram et elegeram eos ut exhiberent exempla virtutum.

De plurimis alijs defectibus ministrorum. Cap. cxxij.

A Tede filia carissima prefatorum iniquo atque miserabili ministrorum vni tantam putredinem exhauriuit. Indubitanter a propria sententia sua quam ex amore proprio dominam instituerunt et animam in felicem suam esse fecerunt cum ego liberauerim eos ab omni seruitute cum vniuersi filij mei sanguine totum humanum genus a seruitute liberaui diabolica. Gratias huiusmodi recepit omnis creatura cordalis hos vero quos vixi non solum a seruitute diabolica liberaui et eligendo constitui ut mihi solum eterno deo seruirent vobisque ministrarent ecclesiastica sacramenta sed illos etiam ab humana seruitute liberaui taliter quod omnino prohibui atque prohibeo ut secularis aliquis dominus illos indicet vel aliquo modo puniat. Et attende filia carissima meritum quod mihi retribuunt pro tanto beneficio quia quotidie me persecuntur cum iniquitatibus atque scelerata vita sua cum tanta peccatorum varietate et lingua tua narrare ne-

quiret et audiendo quasi deficeret. Tamen aliqua tibi narrare volo propter ea que dixi ut matrem ampliorum habeas compassionis atque lacrimarum. Ipsi stare deberent iugiter in mensa fructifere crucis ex anxio desiderio sibi se nutrire cibo salutis animarum amore mei. Et quis omnis alia creatura in se rationem habens hoc ipsum agere tenetur. Ipsi multo fortius obligantur: quos elegi ut vobis affectuosa ministrarent vniuersi filij mei corpus et sanguinem et ut vobis exhiberent exemplum vite salutis et ut cum anxio atque pensoso desiderio sequendo viam incarnate mee veritatis cibo nutriantur iugiter animarum vestrarum in mensa sanctissime crucis ipsi vero pro sua mensa tabernaculi egerunt sibi iurant atque frequentissime perirant viuendo miserabiliter in multis iniquitatibus etiam in publico sicut homines excecati sine lumine rationis. Et ita sunt effecti velut animalia totaliter immunda propter huiusmodi defectus et vobis atque factis et actibus in vita lasciuia student officium vero negligunt imo frequenter ignorant et aliquid quando persolueno magis ore quam corde persolunt quoniam illud est a me remotum ipsi directe viuunt veluti ribaldi atque lusores: et ex quo luserunt atque alienauerunt animas eorum in manibus demonum ipsas exhibendo ipsi male sumunt et alienant bona temporalia suorum ecclesiarum que receperunt in virtute pretiosi sanguinis iesu christi. Unde pau-

Tractatus.

peres privati sunt omni subsidio quod habere tenentur: et ecclesia non habet ea que necessaria sunt in oportunitate diuino officio. Unde quia facti sunt in se templum abominabile demonum vilipendunt aduertere necessaria templo meo. Sed illud ornamentum quod in templo meo facere deberent ob reuerentiam sanguinis unigeniti filij mei faciunt in domibus eorum in quibus habitant. Et quod etiam veterius est ipsi faciunt veluti sponsus qui sponsam propriam ornat: ita faciunt isti demones incarnati qui de substantia temporali suarum ecclesiarum ornant abominabiles: atque de moniacas eorum concubinas cum quibus iniquis sceleratissime viuunt et absque verecundia quacumque faciunt eas ad ecclesiam cum alijs ambulare: atque diuinis officijs interesse dum ipsi miserabiles in altari consistunt ad consecrandum unigeniti filij mei corpus et sanguinem. Nec erubescunt quod infelicis ille concubine filios eorum ad manum adducant: ut offerant una cum alio populo. O demones incarnati atque demonibus deteriores utinam iniquitates vestre non essent ita publice coram oculis vestrorum subditorum ex eo quod si laterent eos offenderetis tantummodo me cum detrimento animarum vestrarum proximo vestro minime noceretis exhibendo sceleratam vitam vestram eis in exemplum. Quare cum exemplo vestro materiam prebetis ne sua peccata derelinquant: imo potius: ut

illa sine maiora committant. Nunquid hec est illa puritas quam a ministris meis opto et exigo: precipue cum ad celebrandum accedunt ad altare? Puritas eiusmodi videtur esse tali ministri: quoniam in mane surgit eorum inquinata: et contaminata mente: et corpore poluto iacuit in peccato mortali fetentis immundicie deinde procedit ad celebrandum. O tabernaculum demonis: ubi est nocturna vigilia cum officio diuino deinde celebrato ubi humilis oratio continua. In ipso namque tempore nocturno disponere te debes ad sacrum misterium quod habes in mane perficere cum vera notitia tui te reputans indignum ad tantum: atque tale misterium: et cum cognitione mei: quoniam ex bonitate mea te feci dignus: et non tuis meritis elegi te in ministrum meum: et ut illud in creaturis meis virtuosissime ministrares.

Quomodo in ipsis ministris inuenitur esse peccatum contra naturam: et de quadam visione super hoc habita. Cap. cxxiij.

Noueris amatissima filia carissima: quod tantam puritatem ab eis ac et a vobis in isto venerabili sacramento requiro quantam in vita presentis homo potest habere. Unde quod tibi in vobis est quotidie conari debetis illam iugiter acquirere. Nosce namque debetis: quod si possibile foret expediret et ipsam angelicam naturam

Tertius.

In hoc venerabili sacramento puri
ficari: sed oio purificatione non indiget:
quasi in angelo peccati venenum occur
rere: non valet: hoc vero tibi dixi: ut
intelligas quantum ab omnibus in isto ve
nerabili sacramento puritatem exqui
ro precipue tamen ab eis. Sed oppositum
agunt: quia valde sunt immundi: neque
solummodo de immundicia fragili
ad quam estis quodammodo natu
raliter inclinati: quibus virtuosa ra
tio: quando vult una cum arbitrio
libero vobis a mea bonitate tradi
to refrenare potest huiusmodi natu
ralem inclinationem atque rebellio
nem. Sed isti miseri non tamen istam i
nclinationem in se refrenare: non student
imo quod est valde peius vacant illi
sodomitico peccato contra naturam.
Et ipsi veluti stulti: et excecati: non
vident: nec intelligunt huiusmodi
miseriam putredinis in qua sunt eo
quod offuscatum habent oculum intellectus
et attendere non vident: quia propter abho
minabilem fetorem quem inde precipio. In
isto iudicio meo solum ex isto peccato
quingentas civitates aliquando feci sub
mergi: quia iustitia mea noluit ultra
sustinere tantam abominationem
quia non solum ego qui summa sum: et
eterna puritas ab hominum enormi
tatem tanti criminis verum: et ipsi
demonstrant quos ipsi miseri volunta
rie sibi dominos effecerunt. Non quod
pe demonibus displicet illud: vel
aliud peccatum: ut eis aliquid bo
num virtuose placet. Sed quia na
turam habent angelicam: et ideo na
tura talis omnino vitat actualiter

videre committi tam enorme pecca
tum quantum ipsum peccatum: et an
te vulneraverit venenata sagitta
concupiscentie. Cum vero pervenit
ad actum huiusmodi peccati subi
to fugiendo recedit occasione predi
cta. Unde tu bene recolle debes: quod
ante mortalitatem: ego tibi patefe
ci quantum erat abominabile mi
hi: et quantum quasi totus orbis ex
isto peccato corruptus erat. Unde
levando te super te ipsam te ex an
xio desiderio: et elevatione mentis om
ni tibi mundum univertum. Et quasi
peccatum hoc abominabile vide
bas in omni manerie gentium effu
sum: et videbas: ut ego tibi monstra
ui demones inde fugere sicut iam
tibi dixi. Et ipsa tunc habuisti tan
tam in mente tua penam ex illo fe
tore: quod quasi videbatur tibi in mor
tis articulo laborare. Neque videbas
locum in quo tu et alii servi mei sta
re possentis ne a tali fetore contami
narentur. Non enim inveniabas lo
cum aliquem in quo tute stare pos
ses: nec inter parvos: nec inter ma
gnos: nec inter antiquos: nec inter
iuniores: nec inter religiosos: nec in
ter clericos: nec inter prelatos: nec
inter subditos: nec inter dominos:
nec inter servos. Nam omnes qua
si videbantur ista maledictione con
taminari mente simul et corpore. Tunc
ostendi tibi non in omnibus homi
nibus particulariter: sed in genera
li de quacunque manerie gentium:
quia plurimi non sunt: ita contaminati.
Nam inter malos et reprobos eti
am aliquos mihi reservavi iustos: et

Tractatus

bonos amore quorum iustitia mea
refrenatur ne lapidibus iniungam
vt eos in instanti conterant atq; ter
re vt eos illico deglutiat atq; absor
beat z auibns vt eos deuorent atq;
demonibus vt eorum animas pari
ter z corpora secum asportent. Imo
vias atq; modos inuenio q̄tū est in
me vt habeat a me misericordiam
hoc est vt illi corrigant vitam suam
Ordino etiam seruos meos qui om
ni lepra mortifera carent veluti me
ditatores vt pro eis intercedant in
conspectu meo z illis aliquando pa
tesfacio huiusmodi miserias eorum
vt amplius z feruentius in corde so
licitentur ad inquirendam salutem
eorum offerentes eos in conspectu
meo cum compassione maiori atq;
dolore peccatorum illorum z offen
se contra me perpetrare me feruen
ter exorando sicut ego feci tibi. Qz
si bene recolis cum exordinatione
mea tu percipisset vnam paruum
scintillā huiusmodi fetoris ad q̄dā
extremi tates te cognouisti deductā
vnde cordialiter exclamando dixi
sti. O pater eterne miserere mei tua
rumq; creaturarum vel animā meā
a corpe subtrahas quia mihi videt
ultra tollerare non posse: vel mihi
refrigerium exhibe mihi locū osten
dendo in quo possim vna cum alijs
amicis tuis virtuose acquiescere ne
lepra talis vllō modo nobis obesse
valeat vel animas siue corpora con
taminare. Ego vero tibi respondi
pictatis oculum ad te vertendo di
cens z nūc iterato dico: filia dilectis
sima requies vestra consistit in hoc

vt laudem z gloriam cotidie nomi
ni meo reddatis adolentes iugiter
denotarum orationum incensus in
conspectu meo pro infelicibus istis
qui iacēt in tāta miseria quottidie
proudcantes diuinum iudicium
contra se propter iniquitates eo
rum: locus vero vester in quo
semper immobilis sit vobis iesus
christus crucifixus vniigenitus fili
us meus habitantes atq; latitantes
ī caerna sui pretiosi lateris vbi gu
stabitis ex amoris affectu ī illa sua
natura humana meam viuīnāz na
turam in corde suo sic aperto inne
nietis aperte meaz atq; proximī ca
ritatem. Nam propter honores me
um z vt obedientiam inunctam si
bi a me perficeret in salutem vestrā
velocissime cucurrit ad mortem ob
probrosam sanctissime crucis. Cui
vero gustaueritis hunc ineffabilem
amorem z cum diligentia confide
raueritis doctrinam eius opere se
quemini nutriendo vos iugiter in
mensa sanctissime crucis ex carita
te portantes cum vera patientia de
fectus proximorum vestrorum ac
etiam omnem laborem penam atq;
tormentum vndecunq; perueniūt
z per modum hunc enadentis leprā
que fugietis iste locus est z modus
quem assignaui tibi: z alijs amicis
meis. Tamen isto remedio non ob
stante non auferebatur: ab anima
tua sensus illius percepte putredi
nis nec ab intellectus oculo recede
bant ille tenebre: quibus ofuscata
fueras donec anime tue fuit a mea
bonitate proutissimū. Quare vā poi

Tertius.

Ita communicant sumendo vene-
rabile sacramentum corporis et san-
guinis unigeniti filij mei qui vere
deus est et homo prout in altari sum-
mittis in signum aperte veritatis
omnis fetor ille subito cessauit vna
cum tenebris ex odore pariter et lu-
ce perceptis in gustu predicti vene-
randi sacramenti in tantum quod odo-
rem illius in ore simul et gustu tuo
pluribus diebus admirabili modo
retinuisti et persensisti sicut a bonita-
te mea fuerat ordinatum. Itaque vi-
des amantissima filia quantum ab
homino in quacumque creatura ini-
quitate huiusmodi sed valde ma-
gis in his quos a mundo retraxi et
elegi ut in statu continentie mihi mi-
nistrarent. Aliqui in angelico statu
sancte religionis quidam autem in
statu platiōis veluti fructifere pla-
te in agro mystici corporis ecclesie sancte
plantati ut mihi fideliter in verita-
te ministrarent. Aurea tue leniter
audire non possent neque lingua tua
narrare quantum iste defectus ab-
hominabilis mihi displicet in eis
ultra displicenciam quam habeo ge-
neraliter in hominibus in vita se-
culari viuentibus. Ex eo quod isti sunt
veluti lucerne super candelabro col-
locate ministratiōes viri solis in lu-
mine virtutis et honeste sancte que-
rite. Sed ipsi ministrant in tenebris
Et adeo tenebrosi sunt quod sacra pa-
ginam in se proculdubio luminosam
quam hauserunt electi mei cum lu-
mine supra naturali meo vero lumi-
ne pendente sicut alibi narraui tibi
et eorum inflata superbia frequen-

ter interpretantur in tenebris et im-
munde viuentes non vident nec in-
telligunt aliquid inde nisi litterale
corticem exteriorem et absque sapore
quocumque recipiunt illam ex co-
gustus anime non est ordinatus im-
mo corruptus ab amore proprio et
elatione mentis et immunditia sto-
machum habentes impletum ero-
ptantes inordinatas eorum concupi-
scentias adimplere. Repleti namque
sunt immunditia cupiditate curio-
sitate et auaritia et absque verecundia
sua crimina publice committendo
gloriantur ac etiam usuram a me
prohibitam exercere multi miseri
non erubescunt.

Quo subiecti ex predictis defecti-
bus quos in prelatiis aspiciunt se mi-
nime corrigunt. *Capitulum cxxv.*

Quomodo possunt igitur isti
tot et talibus infecti vicijs at-
que repleti de fratribus arguere que-
quam et iustitiam exercere de subdi-
torum erroribus et defectibus. Nul-
lo modo bona fronte possunt ex eo
quia reproba vita propria tollit eis
audaciam et iusticie sancte zelum.
Et si quando vellent exercere. Iusti-
ciam aliquam audent eis infelices
atque miseri subditi dicere. Medice
primo cura te metipsum et postea mi-
hi prebe medicinam tu laboras eni-
m egritudine grauiori quam ego et argue-
re me contedis. Male proculdubio
facit ille qui solo verbo subditum
arguit et non cum ordinata sancta-
que vita siue sit ille bonus siue ma-

Tractatus.

Ius ordinate tamē potest immo de/
bet in subdito suo peccatum argue
re ac etiam iuxta posse corrigere: s; ipse male facit q; ipse non arguit
atq; corrigit verbo z exemplo vir/
tutis z sancte vite. Subditus vero
gravius offendit non acceptando
correctionem humiliter a bono sine
malo prelato sibi factam in salutem
anime sue vitam suam defectuosaz
corrigeno: quia sibi soli nocet z nō
alteri: vnde solus ipse tempore con/
gruo punietur pro suis defectibus.
Hec omnia mala contingunt quia
prelati non attendunt ad corrigen/
dum subditos cum sancta z exēpla
ri vita. Et ideo non corrigunt quia
ab amore proprio sunt excecati in
quo fundate sunt omnes iniquita/
tes eorum z non attendunt nisi ad
perficiendas inordinate voluntate/
tes atq; concupiscētiās eorum: z ad
ista videntur omnes vacare in gret
tam subditi q; prelati: tam clerici
q; religiosi. O filia mea dilectissi/
ma ubi est hodie religiosorum obe/
dientia qui collocati sunt in sancta
religione velut angeli z illorū quā/
plurimi sunt demonibus iseriores
imo deteriores. Electi sunt vt annū
tiant in veritate verbum meum in
doctrina pariter z vita: z ipsi clamāt
verbo solimmodo vocis: z ideo
non sequitur aliquis fructus in cor
dibus auditorum. Predicationes
eorum potius compositę sunt ad cō
placentiam hominum z aurium pu
ritum z consonantiam q; ad hono
rem meum vel animarum salutem.
Ideo sollicitę student non in sancta
vita: sed vt verba sua valde polite

proferant cum quadam mundana
sine secundā iuliana. Isti procul/
dubio non seminant vtile semē ver
bi mei realiter atq; salubriter quia
non attendunt ad euellendum vi/
tia z plantando virtutes. Vnde qz
non extraxerunt ex orto suo spinas:
ex orto proximorum euellere negli
gunt: z omittunt cellas proprias
inutiliter z curiose discurrendo per
cistates: vnde contingit eis velut
piscibus accidit qui quando diu nō
crisunt in aqua proculdubio mori
untur. Ita religiosi vani quādo mo
rantur extra cellam inhoneste viuē
do vita gratie privati moriuntur.
Tales a sua cella discedunt de qua
sibi celum facere deberent: z eundo
per vicos z plateas curiose visitant
amicorum siue consanguineorum
habitationes z aliorum seculariū
vt inordinate eorum voluntati pla
cet z videtur. Quorum huiusmodi
culpa pro parte redundat in prela/
tos eorum indiscretos qui concedūt
huiusmodi licētiās amplas z lar
gas nimis z indiscretas. z veluti mi/
seri pastores z infelices per effectus
nō aduertunt nec curare videntur
videndo subditorū animas in ma
nibus demonum: imo q; est etiā val
de graui⁹ ipsimet sunt in causa dā/
nationis eorum. Nam aliquādo vi/
dentes illos eē dissolutos velut icar
nati demones eos ad monasteria vi
rigunt vbi nouerunt esse demonia/
cas moniales lasciuas z inordina/
tas: z ita cum ingenio subtili z ad
mirabili vnus est causa ruine alte
rius principium aut ipsorū ex ope/
ratione demonis erit sub colore de

Terminus

uotionis: sed quoniam vtriusque vi-
ta miserabilis est atque lasciuia non
diu durat iste color huiusmodi si-
mulate deuotionis quia subito fru-
ctus appareret huius infelicis et inor-
dinate deuotionis: et primo quidem
apparent flores inique fetentes im-
mundarum et inhonestarum cogita-
tionum postea frondes verborum
turpium et ex vtraque parte procedunt:
deinde suadente diabolo ve-
nenata sua desideria perficiunt. fru-
ctus vero qui sequitur inde tu no-
sti quos aliquando vidisti quia filii
sunt: et aliquando deducuntur ad
male precipitium ambo quod habitum
sancte religionis abicientes apostata-
nt vterque. Ille ribaldus atque mi-
ser et ipsa publica meretrix efficitur.
Omnium istarum iniquitatum ma-
li prelati sunt in causa quod supra eorum
subditos oculos habere neglexerunt
immo concedebant eis largam atque in-
ordinatam licentiam et videntes et
agnoscentes eorum iniquitates vi-
dere dissimulabant. et quia subditus
non fuit in cella delectatus: et ita per
vtriusque defectum incidit in mortem
lingua tua faciliter enarrare uequi-
ret in quod et quam variis modis offe-
dere me conantur. Facti sunt arma
diaboli et cum fetore suo venenose
corrumpunt intus et extra videlicet
in religione sancta sed extra secula-
rium aspectus privati caritatu fra-
terna sunt et quilibet optat atque con-
tendit esse maior et contra pauper-
tatis votum propria possidere co-
natur. Ipsi permiserunt ordinem obser-
uare sed in facto miserabili modo transgrediuntur:

immo quod est valde periculosum non solum ipsi
transgrediuntur ordinem sed veluti lupi
rapaces insurgunt et persequuntur
bonos et humiles qui ordinem conantur
obseruare faciendo super eos tru-
stas atque verisiones existimantes ex
his verisionibus quibus obseruatores
ordinis ita persequuntur eorum
proprietam cooperuisse miseram
vitam sed ex hoc apertius ipsi
patefaciunt illam. et ideo tot incon-
uenientia in sanctis religionibus
occurrunt. Sancte quippe sunt in
se: quod facte sunt atque fundate reali-
ter a spiritu sancto ideo non est de-
fectus in ordinibus sed in transgres-
sionibus. Ideo minime eduntur pro-
pter aliquem defectum subditorum
sive malorum religiosorum. Ex hoc
ergo qui cupit aliquam ingredi re-
ligionem non debet attendere neque
sequi mores eorum qui viuunt inor-
dinate transgrediendo regulam: im-
mo super brachia sancte religionis
approbate nauigare vult qui non infirma-
tur in semetipso nec infirmari potest in
illis qui seruetur vix ad mortem illam obsequat
Dicebam quod sancte religioes ex defectu pre-
latorum atque puerorum subditorum ad tam
tam relaxationem adducte sunt quod illi
quod simpliciter ordinem obseruare conan-
tur iudicant a transgressoribus veluti
culpabiles et valde reprehensibiles ex
eo quod minime sequuntur iordiana ve-
stigia sua: ipsi quoque pueri cerimonias
quod bene ordianerunt obseruare studet so-
lum in oculis hominum secularium ad compla-
cedum eis: et ut eorum iordianitates atque
defectus aliquid optant. Ita quoque vi-
des quod votum primam obedientie quam promissit

Tractatus.

est ordinē obſuare nō iplēt de qua
qdē obediētia tibi loqr in alio loco.
Couerunt inſuper obſeruare pau/
pertatem volunturiam atq; conti/
nētiam: hec autem qualiter obſer/
nent vide poſſeſſiones ⁊ abundan/
tiam pecuniarū quas in ſua ſingu/
laritate poſſident a caritate com/
muni ſeparati non communicando
cum ſuis fratribus tam temporale
q̄ ſpiritualem ſubſtantiam vt ordo
caritatis ac ſacra religio diſponit ⁊
ordinat. Ipsi vero ſolummodo ſtu/
dēt impinguare ſemetipſos anima/
lla ſua ⁊ ſic vna beſtia nutrit aliam
⁊ interim frater eius fame crucia/
tur ⁊ affligitur ingenti frigore ve/
lut inops atq; pauperulus. Poſt
q̄ enim habundantiſſime pro ſe ful/
citus eſt panis ⁊ pellibus ⁊ quot/
tidie nutritur ⁊ vtitur in ſua men/
ſa curioſis epulis vltra de fratre
ſuo pauperulo non curat ⁊ ideo re/
nuit eſſe cum eo in paupere menſa
refectorij. Sollicite ſtudet ad eſſe
vbi caribus implere poſſit atq; ſa/
nare propriam gulam vnde poſtea
videtur impoſſibile q̄ ipſe tertium
continentie votum obſeruare vale/
at. Quia plenus venter non ſignit
mentem caſtam. Immo laſciuū ſi/
unt huiusmodi cum inordinatis cō/
cupiſcentijs ⁊ ita procedunt de ma/
lo in peius. Et multa mala contin/
gunt eis ex eo quia poſſident iſta tē/
poralia quia niſi haberent ad expē/
dēdū non ita vnerent inordinate
nec haberēt amicitias inuiles ⁊ cu/
rioſas. Quia quādo quis nō habet
vnde largiatur amicitia que non ē

in vera caritate fundata ſed in amo/
re doni vel alterius complacentie
quam vnus ab altero recipit non
diu permanet. O miſerabiles in tā
ta miſeria collocati propter eos de/
fectus quibus ſe voluntate ſubiece/
rūt cū ego collocauerim eos in tāta
dignitate ipſi vitant ad eos acce/
dere velut ad locum venenatum ⁊
ſi quantisper ibi morantur voce
clamant: cor autem eorum eſt val/
de remotum a me ad altaris men/
ſam accedunt ex quadam conſuetu/
dine magna q̄ ex aliqua deuotio/
ne ſine precedenti quacunq; diſpo/
ſitione quemadmodum irent ad
menſam corporalem: hec ⁊ alia mul/
ta mala de quibus tibi dicere nolo
ne grauentur ſiue maculentur au/
res tue ſecuntur ex defectibus pa/
ſtorum ⁊ eorum ignauia quia non
corrīgunt ſubditorum ſuorum defe/
ctus neq; curant vel aliquem oſten/
dunt habere zelum vt ordo ſeruet
qm̄ ſe non ſeruant ipſi. Sed iniu/
ſte ponent aliquando lapides gra/
ues obuiarum que moleſtabūt hu/
milis ordinis obſeruatōres eos in/
iuſti puniēdo de culpis quas in ve/
ritate minime commiſerunt. Totū
hoc accidit qm̄ in tali: prelato pre/
tioſa margarita iuſtitie minime re/
fulget imo ſolum iuſticiam rognat
in pectore ſuo ⁊ ideo punit iniuſte
ſubditū qui meretur habere gra/
tiam atq; beniuolentiam ⁊ illis qui
ſunt diaboli membra ſicut ipſe dat
amorem iocunditatem ⁊ ſtatum or/
dinis officia talibus imponende.
Ipsi velut excecati viuunt ⁊ velut

excecati prebent ordinis officia & ita subditos inordinatissime gubernant. Et nisi se corrererint in vita presentis cum ista cecitate sua pervenerint ad tenebras eterne dampnationis. Et oportebit ut ante me suum iudicem districtam rationem exhibeant de subditorum animabus: & quod male mihi reddere poterunt id iuste recipiet a me quod recipere merentur.

Quo in dictis iniquis ministris ecclesie regnat luxurie peccatum.

Capitulum. cxxvi.

Quoniam filiis dixi tibi scintillam puam de vita religioso/rum & cum quanta miseria vivunt in sancta religione cum divinum vestimento cum ipsi sint lupi rapaces nunc vero tibi narrare dispono de defectibus clericorum atque ministrorum ecclesie sancte tecum iuste conquirendo de predictis eorum defectibus ultra defectus quos alias tibi narraui supra tribus columnis vitiorum videlicet de immundicia inflata superbia & cupiditate quoniam ex cupiditate sancti spiritus vendebant gratiam ut iam tibi dixi. Istorum trium vitiorum unum ab altero dependet & istarum columnarum amor proprius est in causa. Iste columnae dum recte consistunt & a more virtutis non deiciuntur ad terram: & omnino non ruunt: verum sufficiunt animam tenere ligatas & obstinatam in quolibet alio vitio. Quoniam omnia alia vitia sicut iam supradictum est oriuntur ab amore proprio nam ab amore proprio principale superbie vitium oritur:

homo namque superbus utique primus est amore caritatis & a superbia procedit ad immundiciam & ad avaritiam & sic homines per semetipsos incathenantur atque ligantur in cathena diaboli. Nunc o carissima filia respice cum quanta miseria fetetis in mundicie maculant istius miseri corpus atque mentem ipsorum ut aliquid iam tibi dixi. Sed aliquid addere volo ut apertius agnoscas exuberantem fontem misericordie mee & ampliori compassione movearis ad hos infelices quos ista tangunt. Sunt aliqui ita impleti demoniaca conditione quod non solummodo carent omni reverentia circa venerabile sacramentum excellentiarum vilipendendo in qua collocant eos ex inestimabili bonitate mea sed ipsi velut imemores ex affectione misera quam circa creaturam aliquam habent eorum ab illa obtinere non valent quod optant agunt aliquas incantationes invocando demones & eorum venerabili sacramentum quod est vobis exhibitum in cibum vite facient sua maleficia mortifera ut infelicissima desideria sua perficere valeant ac inhonestas voluntates eorum executioni mandare. Et oculos illas de quibus ipsi debent habere curam ipsis providendo spiritualiter atque corporaliter his & alijs modis affligendo cruciant. Et ut etiam ipsa vidisti casus compellunt velut insipientes & metecaptas. Et ita violenter acquisce casus faciunt his que sunt ultra voluntatem ipsarum propter maleficia que fecerunt isti demones in-

Tractatus.

carnati. Et aliquando propter huiusmodi violentiam quam ipse resistendo sustinent carum corpora grauius affliguntur. Et quoniam hec et multa alia mala tu plene nosti de miserabili: et inhonesta vita eorum ultra non expedit in presenti replicare. O carissima filia carnem humanam ultra choros angelorum exaltatam ex unione diuine nature cum humana vestra natura taliter istis miseri et infelices vilipendunt atque tanto fetori subiiciunt. O miser et abominabilis homo: non homo: sed animal immundum: quia carnem tuam oleo sancto perunctam: et inhi-consecratam absque verecundia meretricibus exhibes ac etiam veterius inquinans. Carni tue totiusque ignis humani fuit ablata plaga qua vulnerauerat eam. Adam ex inobedientia sua super ligno sanctissimo crucis virtute plagati corporis unigeniti filij mei. O miser ipse te honorauit et econuerso tu irrogas ei contumeliam. Ipse vulnera tua sanauit precioso sanguine suo: et quod amplius est ipse tibi commisit ipsum sanguinem omni populo suo ministrandum: et tu vulneras eum quantum est in te cum huiusmodi peccatis inhonestis atque lasciuis: ipse veluti bonus pastor abluat oues eius in sanguine suo: et tu lotas inquinando fedas quia iuxta posse tuum infetenti fimo submergis eas. Tu debes esse speculum honestatis: et econuerso tu es exemplum inhonestatis et imunditie. Omnia membra tui corporis: ut apparet miserabiliter

ad operandum disponis: et oppositum agis eius quod unigenitus filius meus egit. Nam ego sustinui quod eius oculi velarentur: ut oculi tui salubriter illuminarentur tu vero cum tuis oculis lasciuis venenata sagitta percussis animam tuam: et iuxta posse conaris vulnerare cor illarum creaturarum quas ita corrupta mente respicias. Ego sustinui quod aceto se le mixto potaretur: et velut animal inordinatum auide tibi procuras epulari splendide quodammodo faciendo tibi de ventre deum: vel idolum in tua lingua ingiter habes inhonesta verba cum vanitate multa quam exercere deberes in ammonendo proximum in annunciando verba mea: et in persoluendo diuinum officium: ut obligaris ore pariter et corde. Ego autem ex illa solummodo sentio fetorem iuras enim atque sepe perinras: etiam blasphemando quemadmodum chies vnaus vilis ribaldus. Ego sustinui quod illi ligarentur manus: ut te simul: et humanus genus a culpe vinculo solueret. Manus tue consecrate sunt: et vncte ad ministrandum venerabile sacramentum. Tu vero eas exeres in tactibus immundis: et inhonestis. Omnia opera tua que per manus intelliguntur corrupta sunt: et in obsequium diaboli parata: et ordinata. O miser homo ego te collocaui proculdubio in dignitate magna: ut mihi soli seruias: tu et omnis alia creatura habens in se rationem. Ego sustinui quod ipsi filio meo pedes affigerentur faciendo tibi scalam de cor-

pore suo: et volui sibi costatum aper-
 riri: ut ipsa secreta cordis aperte vi-
 dere posses. Ipsum vobis ego con-
 cessi velut apothecam apertam ubi
 possitis videre: pariter: et gustare in-
 effabilem amorem quem ad vos:
 habeo reperiendo naturam in co-
 ditinam unitam vestre nature hu-
 mane: sibi videre potes: quod ille san-
 guis eius de quo te feci ministrum
 est veluti salubre balneum ad ablu-
 endam tuas: et aliorum iniquitates
 tuas vero de corde tuo fecisti demoni-
 templum. Tuus etiam affectus qui
 pro pedibus intelligitur in se non
 habet: nec offert in conspectu meo:
 nisi putredinem: atque vituperium.
 Ipsi pedes tui non deserunt: nisi ad
 loca diaboli: ita cum toto corpore
 tuo tu percutis unigeniti filii mei
 corpus ex eo: quia facis oppositum
 omnium que fecit ipse ac etiam eo-
 rum que facere teneris: ista tui cor-
 poris instrumenta sonum tenuerunt in
 ordinatum atque malum ex eo: quia
 tres anime tue potentie congrega-
 te sunt in nomine demonis ubi con-
 gregare debueras in nomine meo.
 Memoriam debuisti tenere plenam
 beneficiis a me graciosè receptis: tu
 autem in ipsa conseruas inhonesti-
 tem: et alia multa mala. Oculum
 insuper intellectus cum lumine san-
 ctissime fidei debuisti ponere in ob-
 scuro iesu christi crucifixi a quo mi-
 nister electus es: tu vero proposui-
 sti tibi statum: atque delicias vite
 presentis cum vanitate multiplici:
 et tuus affectus amare me solummo-
 do debet absque medio tu vero mo-

do damnabili creaturas inordina-
 te diligis atque miserabile corpus
 tuum insuper alia animalia tua
 plus amare conuinceris quam me
 dominum tuum. Et quid hoc aper-
 te demonstrat. Impatientia quam
 erga me demonstras auferendo tibi
 quicquam ex his que diligis at-
 que displicentia quam erga prox-
 mum habes quando tibi videtur
 aliquod habere detrimentum ab
 eo. nam ipsum habes odio cum bla-
 sphemiam: et caritatem eius atque me-
 am aperte multum offendis. O mi-
 ser et infelix effectus es velut i mini-
 ster diuine mee caritatis ignifere:
 tu vero propter inordinata deside-
 ria tua propria pro paruo tempo-
 rali detrimento perdis illum. At-
 tende filia carissima: quoniam hec
 est vna de illis tribus miserabili-
 bus columnis de quibus iam tibi su-
 pra dixi.

Qualiter in predictis ministris
 auaricia regnat etiam ad usuram
 prestando.

Capitulum. cxxvii.

Nunc ergo tibi de secunda co-
 lumna videlicet de misera-
 bili auaricia narrare dispono quas
 ego satis abhorreo pro eo quod infelices
 isti vendere conantur illud quod
 unigenitus filius meus tanta li-
 beralitate donauit eis. Attende-
 re namque vult ipse in ligno crucis aptum:
 et ex toto laceratum undique sanguine

Tractatus.

effusum. Non enim redemit homines auro: vel argento: imo suo sanguine precioso propter amoris abundantiam: Neque redemit unam solūmodo mundi partē: imo quātū in eo fuit ex amplissima caritate sua redemit uniuersum genus humanū preteritos: v3 presentes et futuros: neque vobis exhibuit huiusmodi sanguinem absque igne pro eo quod cum igne seruentis amoris vobis illud impendit. Neque recepistis istū ignem et sanguinem absque natura diuina: quoniam in ipso fuit perfecte vnita cum humana natura vestra: et huius vniti sanguinis ex affectu tā excessiue caritatis isti miseri ministri effecti sūt. Et ipsi cum auaricia tanta et cupiditate detestabili: quod a filio meo pretio tanto et ingenti caritate redemptū est in cruce: v3 alias ita vilipendunt: et male tractant. Atque thesaurū eis gratis commissum ex quo ministri facti sunt huius pretiosi sanguinis in auaricia tanta dispensant: quod est. scilicet gratias vendere satagūt quā ipsi gratis acceperunt: vt alij et ipsi simili modo ministrēt: sed econuerso subditos a se redimi faciūt quā ipsi subditi petunt: quod sibi gratis precessi. Tales non hnt os audum vt apte videt ad gustandum: et manducandū escam aiarum ad honorem meum: imo solum ad deuorandum pecunias. Et ita sunt in caritate restricti super eo quod ipsi liberaliter acceperunt quod in eis per gratiam habitare nequeo: neque proximus pro amore. Substantiā tpalem quā ipsi acceperunt habūdanter vtrute pretiosi sanguinis iesu christi la

scilicet presumūt viuendo luxuriose cum mulieribus et hoibus ihonestis et atinentibus eorum nutriendos vituperabiliter adulteros filios eorum. Et solū attendentes ad semetipsos veluti faures atque latrones digni morte eterna furantur ea quod sunt ecclesie et pauperū iesu christi. O miserabiles vbi sunt filij dulcium atque realium virtutum quas habere debetis: vbi est ingens: et affectuosum desiderium circa meum honorem atque salutem animarum vbi est ille dolor atque cruciatus quo salubriter affligi debes videndo lupum infernalem auferentem atque deuorantem oculos tuas. Nō adest. Quoniam in arto corde tuo atque similitum tuorum amor mei: neque proximorum tuorum non est neque etiam capere potest in eo. Tu solum modo diligis temetipsum amore priuato: atque sensituo cum quo venenas temetipsum et alios. Tu es ille demon infernalis qui deuoras eas cum indinato amore. Aliud non videtur appetere gula tua. Et ideo minime curas quantum ille demon inuisibilis eas asportet. Tu ipse demon visibilis effectus es instrumentum: vt ad inferna descendant. Quos vestis atque pinguefacis de substantia ecclesie: Temetipsum et alios diabolicos viros vna tecum simul: et animalia tua: videlicet pulchros equos ornatos quos in stabalo tuo tenes non ex necessitate: sed ex curiositate propter inordinatas concupiscentias tuas. Tu deberes contentari si necessitati satisfactus es

Tertius.

Iste superflue concupiscentie solēt esse secularium hominum vite pre-
sentis delectationes vero tue debe-
rent esse circa pauperes etiam infir-
mos visitando: subueniendo neces-
sitatibus eorum spiritualiter: atq;
temporaliter. Ex hoc te precipue fe-
ci ministrum atq; tantam exhibui
dignitatem. Sed quia tu brutum
animal effectus es ideo delectaris
in animalibus illis. Tu vero non
vides veluti excecatus: quia si vide-
res: et attente cōsiderares eterna sup-
plicia que tibi parata sūt nisi te cor-
rexeris nullo modo faceres: imo vo-
leres de preteritis transgressioni-
bus atq; p̄sentes virtuose vitares.
Ergo filia carissima considerare po-
tes q̄ iuste conqueri debeo de mi-
seria ministrorum istorum. Et cum
quanta liberalitate dotavi eos at-
que magnificavi et ipsi cum quanta
misera cupiditate degenerant: et ab-
ominabiles atq; reprobi fiūt. Ad
hoc etiam aliqui augent suas ini-
quitates ad usuram: videlicet pre-
stando non q̄ quasi usurarij publi-
te tendicula; in hostio suo teneant.
Sed cum ingenio subtili exquisito
tempus venditare procurant pro
rimo suo ex cupiditate sua peruer-
sa quod omnino prohibitum: et illi-
citurum est. Et si esset aliquod ense-
nium parvi valoris: et ipse cum in-
tentione sua recipiat in loco precij
pro servicio cōmodate pecunie tan-
quam usura reputabitur: et quic-
quid aliud accipiet pro tali tempo-
re. Ego constitui miserum huiusmo-
di: ut ipse secularibus hoc interdī-

cat: et ipse facit ita. Et insuper addo
q̄ si quis ad eum vadit pro consilio
super tali materia: quando inuolu-
tus est in eodem defectu: et quia lu-
men rationis amisit consiliū eius
tenebrosū omnino est atque pas-
sionatum ex eo: q̄ anima sua simili
passioni subiacet. Ipsi euz alijs plu-
ribus defectibus oriuntur a corde
suo cupido: et auaro. Tali congrue
dici potest verbum veritatis incar-
nate: quando facto flagello de feni-
culis ciccit vendentes: et ementes a
templo dicens domus mea: domus
orationis vocabitur vos autem fe-
cistis illam speluncam latronum.
Tu bene vides dulcissima filia: q̄
ita se veritas habet: ipsi vendunt et
emunt quasi mercanciam agentes
de gratia spiritus sancti. Et sic ma-
nifeste patet q̄ illi qui volunt ec-
clesiastica beneficia multa largiun-
tur exenia simul: et pecunias illis
qui stant i cirenitu curie. Et illi mi-
seri fautores attendere negligunt
vtrum sint boni vel mali. Sed vt
complaceant: et amore vni perce-
pti sattagunt huiusmodi plantam
vere putridam in vridario sancte
matris ecclesie collocare: vnde faci-
ent ex hoc optimam summo ponti-
fici rationem. Et sic vterq; frau-
dulenter incedit cum vicario yesu
christi: vbi deberent cum veritate
pur̄ procedere. Sed si vicarius vni-
geniti filij mei reprehendit huius-
modi defectum illorum vtrunque
punire debet auferendo benefici-
um indigno nisi vitam suam emen-
dauerit. Alter vero qui emit con-

Tractatus.

grue poneretur in carcere donec d
suo defectu videatur esse correctus
vt alij timeant: ita decetero perpe-
trare. Si sumus pontifex: ita faciet
proculdubio succedet ad honorem
meum: et debitum eius finantem
de isto peccato punietur: quoniam
compelletur ante me reddere ra-
tionem de suis ouibus: crede filia
dissectissima q̄ hodie non ita serua-
tur: et ideo tot in ecclesia mea dese-
ctus oriuntur ex eo: quia quando
promotiones in ecclesia fiunt non
inquiritur de vita promouendo-
rum utrum bona sine mala fuerit.
Et siquid inquiritur interrogatur
illi qui cum eis simul male vite sunt
qui non aliter exhiberent attesta-
tores: nisi prout in se percipiunt es-
se maculatos. Et hodie precipue re-
spicitur ad alicuius status altitu-
dinem: vel nobilitatem huius mi-
seri corporis: vel ad temporales di-
uitias: et q̄ valde polite loqui noue-
rit promouendus. Et quod est val-
de mirabile: imo detestabile in con-
sistorio quandoq̄ dicitur: et allega-
tur q̄ pulcher est homo: attende via
bolicum opus: quia deberet inqui-
ri de ornatu: et pulchritudine virtu-
tis: et inquiritur: et attenditur de pul-
chritudine corporis: et corticis exte-
rioris. Deberent inquiri pauperes
humiles qui vitarent ex humilita-
te prelationes istas: et assumuntur
illi qui cum vanitate multa: et in-
flata superbia: et ambitione querunt
Attendunt etiam ad scientiam: que si
est in homine bone vite cum humi-

litate vera bona quidem est: et per-
fecta. Cum autem est in homine su-
perbo inhonesto: et vite scelerate qua-
si venenum est ei: neq̄ de scriptura
quicquam intelligit: nisi secundum
exteriozem corticem littere in tene-
bris eam intelligit: quia caret om-
nino lumine rationis: et offuscatum
habet oculum intellectus in quo lu-
mine rationis declarata fuit: et in-
tellecta cum lumine supernaturali
scriptura sacra prout aperit: ali-
bi tibi dicit. Itaq̄ scientia proculdubio
in se bona est: sed non in eo qui
ingiter abutitur ea: imo efficitur si-
bi velut ignis inferni: nisi vitam su-
am virtuose correrit. Et ideo po-
tius est attendendum ad hominem
sancte vite quam ad hominem sci-
entificum qui male vite fuerit fre-
quentissime tamen sit oppositum: im-
mo boni et virtuosi licet in scientia
sint ydote stulti reputantur: atque
contemnantur ab eis: pauperulos
quoque vitant: quis nihil habent
ad largiendum. Itaque vides q̄ in
domo mea que debet esse domus
orationis vbi relucere debet iusti-
tie sancte lumen: et scientie cum ho-
nesta sanctaq̄ vita cum odore vir-
tutis mendacium habundantissi-
me videtur. Debet et virtus pau-
peratis voluntarie lucere cum san-
cta sollicitudine circa curam ani-
marum: vt eruantur a potestate
demonum. Sed omnes quasi satta-
gunt: et appetunt aggregare diuiti-
as: et tantam diligentiam atque sol-
licitudinem erga temporalia sum-

Tertius.

perierunt: ut omnino spiritualia reliquisse videantur: nec ad alia communitate attendere videtur: nisi ad iudicandum: et ad risum: et ad multiplicandum huiusmodi substantias temporales: et velut inanes attendere non videntur: quod hic est modus ut illam amittant. Nam si virtutibus habundarent: et haberent ad spiritualia diligentiam: ut obligantur absque dubio temporalibus habundarent. Et multas rebelliones passa fuit ecclesia sancta quas indubitantissime non habuisset si spiritualia curasset. Ipsi debent dimittere mortuos tradere sepulchrum mortuos proprios: et virili virtute sequi doctrinam veritatis: videlicet Iesu Christi filii mei: ut in eis mea voluntas virtuose perficiatur: hoc est illud agendo propter quod eos elegi: et in tanta dignitate collocavi. Sed oppositum agunt quia moribunda et ista transitoria cum effectu nimis inordinato sepelire contendunt: et auferunt officium de manu secularium. Hoc autem mihi valde displicet: atque damnosum est ecclesie sancte: quia deberent illa gubernanda pretermittere secularibus: videlicet illis qui positi sunt ad huiusmodi regimen temporalium: ut unus mortuus congrue sepeliat alium. Et quod dixi quod unus mortuus alium sepeliat attende: quod duplici modo mortuum intelligo unus est: quando ministrat aliquis ista temporalia cum culpa peccati mortalis videlicet per inordinatum affectum at-

que sollicitudinem. Alius modus est quando est corporis officium quod non habet in se vitam: nisi quantum habet ab anima. Et tantum de vita participat quantum anima trahit in eo moram: et non ultra: et ideo per se res mortua potest appellari. Debeant igitur vincti: atque ministri mei qui velut angeli vivere debent: dimittere mortuis ista moribunda et terrena ipsi vero gubernare debent animas que semper vivunt: et nullo tempore moriuntur: quantum ad essentiam gubernantes eas ac eis ecclesiastica sacramenta ministrantes: et alia dona sancti spiritus eas alendo cibo spirituali verbi dei: et exemplo sancte vite: et isto modo mea domus erit locus orationis habundando iustitiis et virtutibus eorum. Et quia non ita faciunt: imo contrarium video per experientiam: ideo congrue dicere possum: quod est effecta spelunca latronum ex eo quod ex avaritia sunt effecti mercatores ementes: et vendentes: ut iam dixi. Et est effecta receptaculum animalium ex eo: quia vivunt ut animalia bruta cum inhonestate fetida. Et hoc enim ex illa fecerunt veluti stabulum: quoniam in luto miserabilis inhonestatis. Et ita tenent in ecclesia demoniacas concubinas eorum absque verecundia sicut sponsus honorifice sponsam in domo sua retinet. Itaque vides hec et alia multa mala que transco per presentem que procedunt: et oriuntur ab his duabus columnis abominabilis

Tractatus.

videlicet in mundiciam cupidita/
te et auaricia.

Quomodo superbia regnat in
predictis ministris per quam sen/
sus perditur. *Cap. cxxvii.*

Nunc filia amantissima de ter/
tia columna: videlicet de su/
perbia dicere volo: et quannis illam
ultimo loco ponam ipsa tamen est
prima pariter et ultima: quoniam
omnia vicia condita sunt et ortum
habent a superbia sicut virtutes vi/
tam habent et conduntur a carita/
te. Superbia namque nutritur: et ori/
tur ab amore proprio sensitiuo de
quo tibi dixi: quod erat fundamentum
istarum trium columnarum: et om/
nium malorum que creature com/
mittunt pro eo quod ille qui se diligit
amore sic inordinato priuatus est
amore mei: quia me non amat. Non
amando me iugiter offendit: quia
precepta legis aperte transgredi/
tur ex eo quia me non amat super
omnia neque proximum veluti seip/
sum. Et hec euidentiissima ratio est
quia qui semetipsum amat hoc amo/
re priuato atque sensitiuo mihi mihi
me seruit: neque me diligit: imo mun/
dum amat et ei seruit. Mundus enim
atque sensitiuus amor iste priuatus
a me valde discrepant: nec aliqua
habent conformitatem mecum. Et
quia tantum ab inuicem discorda/
mus ideo necessarium est quod ille qui
mundum amat hoc amore sensitiuo:
et ei seruit odio me habeat: et ille

qui me diligit necessarium est: ut
mundum habeat odio iuxta ver/
bum unigeniti filii mei dicentis in
euangelio quod nemo poterat seruire
duobus dominis aduersis: atque con/
trariis: quia si vni seruit alteri di/
splicebit. Itaque vides aperte: quod amor
iste priuatus sensitiuus atque propri/
us animam expoliat: et priuat om/
nino caritate mea: et induit eam vi/
tium elationis atque superbie: vnde
defectus omnis oritur ab hoc amo/
re velut a principali fundamento.
Et quannis ego merito conqueri
possim de quacunque creatura ra/
tionali que tali peccato polluta: et
inoluta fuerit valde tamen ampli/
us habeo displicentiam de chri/
stis: et vinctis meis qui magis hu/
miles esse debent: tum quia qui/
libet obligatur habere virtutes hu/
militatis que caritatem alit veluti
baila siue nutritum quia etiam
ministri facti sunt humilis agni dul/
cis: et immaculati unigeniti filii mei.
Et quomodo non erubescunt ipsi
pariter et omnis humana generatio
montem ascendere superbie confi/
derando me dominum eternum ho/
minibus inclinatum: et humiliatum
cum humano generi tribui verbum
unigenitum filium meum in car/
ne vestra mortali ut vos homines
ab eterna morte redimeret. Et ip/
sum verbum filium meum videt ex
obedientia mea pro salute vestra
cum humilitate profunda et inertis/
mabili caritate mortem crucis ob/
probriose subiisse. *Caput huius iustitiae*

Tertius.

ut te peccatorem affectuosa carita-
te salutet coronam in capite ut ab
eo possis onorari brachia tenet ap-
ta et extensa quia te cupit amplexa-
ri pedes habet affixos quia te vult
expectare tecum que morari. Et tu
miser homo qui factus es ab eo mi-
nister tante benignitatis et humili-
tatis deberes amplecti crucem et tu
renuis et amplexaris mundum et ini-
quas creaturas. Tu deberes esse fir-
mus et stabilis incarnate veritatis
imitando doctrinam figendo me-
tem atque cor tuum in eo et tu cir-
cū- uolueris vento et vna queque par-
ua res te comouere facit. Si tibi p-
speritas adest illico moueris ex in-
ordinata leticia si autem aduersitas
occurrit ex impatientia turbaris et
ita patefacis aperte superbie me-
dulam videlicet impatientiam: quia
sicut medula caritatis est vera pa-
cientia sic impatientia est medula
superbie unde superbi et iracundi
frequentissime turbantur atque scan-
dalizantur de quacunque parua re.
Superbia mihi displicet in tantum
quod etiam a celo ruit cum Angelo su-
perbie placuit. Superbia nunquam ascē-
dit in celum imo de celo descendit in
profundum inferni. Et ideo veritas
ait in euangelio. Qui se exaltat v-
t per superbiam humiliabitur et qui
se humiliat exaltabitur. Superbia
mihi displicet in omni manere gen-
tium sed valde magna in huiusmodi
di ministris ut iam dixi ex eo quia
sunt in humili loco a me collocati
ut agno mansueto et humili virtuo-

se ministrent sed ipsi faciunt oppo-
situm multum robore suffundi debe-
ret ille sacerdos vere miser volendo
superbire considerando me vobis
humiliatum et exhibendo vobis vni-
genitum filium meum. Ipse meus
vni-genitus humiliatus est usque ad
mortem crucis obprobriosam. Ipse
caput habet inclinatum atque spina-
tum et iste miser eleuat ita superbe
caput contra me pariter et proximum
suum. Et cum debeat esse agnus hu-
milis et ipse factus est arces vel hyr-
cus cum elate superbie cornibus et
omnes adherentes ei percutere sat-
tagit. O infelix homo tu non atten-
dis quod de manibus meis nullo mo-
do potes euadere. Nunquid hoc est
officium quod tibi commissi ut corni-
bus tante superbie me ledas et offen-
das et cum iniuria conuerseris cum
proximo tuo. Nunquid hec est illa
mansuetudo quam ad altare san-
ctum afferre debes offerendo mihi
sacrificium illud excellentissimum
videlicet corpus et sanguinem vni-
ti filii mei. Tu es effectus velut
animal ferocissimum ita quod nullum
timorem habes de me. Tu deuoras
proximum tuum et in diuisione per-
manes cum eo et factus es persona-
rum acceptor: videlicet illos acce-
ptando qui tibi seruiunt vel aliquam
utilitatem afferunt vel alia causa
tibi placent quia forte sunt eiusdem
uite reprobe sicut es tu quos corri-
gere deberes et eorum defectus con-
teuere. Tu vere facis oppositum
prebendo eis exemplum quod ipsi

Tractatus.

faciant illud quod facis tu siue de/
terius. Si tu bonus esses ita faceres
qz vero tu malus es arguere nescis
neq; defect⁹ alterius tibi displicet.
Tu contempnis humiles atq; paup/
culos virtuosos tu refugis eos eo qz
fetor vitij tui nō valet odorem su/
stinere virtutis. Tu reputas eē tibi
vituperium ad hostium tuum vide
re pauperulos meos tu vitas eos
in suis oportunitatibus visitare. vi
des eos periclitari fame nec exten/
dis ad eos manū adiutor⁹. Et hec
omnīa faciunt illa cornua superbie
tue que nolunt inclinari in actum
virtutis et hūilitatis alicui⁹. Qua/
re non inclinatur. Quia proprius
amor in eo regnat qui nutrit huius
modi superbiam: ideo nō vult in ali
quo condescendere siue ministrare
pauperibus aliquam substantiam
temporalem nec etiam spiritualem
absq; retributione siue redemptio/
ne. *O* maledicta superbia in amore
proprio fundata quō talium intel/
lectus oculos excecasti taliter qz dū
videtur eis amare semetipsos atq;
de se teneros esse et dum videtur eē
in diuitijs atq; delitijs et in alto sta/
tu consistere et ipsi sunt in magna pau
pertate atq; miseria qz priuati sunt
virtutis diuitijs. Ipsi descenderūt
ab altitudine gratie ad infirmita/
tem siue profundum mortalitatis pec
catorum. Judicant se bene videre:
ipsi vero cecī sunt quoniam igno/
rāt semetipsos et me neq; cognoscūt
statum suum neq; dignitatē in qua
collocauit eos: neq; mundi fragilita
tem intelligunt atq; modicam fir/
mitatem: quia si cognoscerent non

facerent sibi deum ex eo. Quis ab/
stulit eis huiusmodi lumen verum:
superbia. Et per hunc modum effe/
cti sunt incarnati demones cum ele
gerim eos in angelos: et vt in vita
presenti sint angeli terrestres et ipsi
se deiecerunt ab altitudine telorū
in profundum abissi et intantum
ē iniquitas per eos augmentata qz
aliquando committunt alium defe
ctum de quo tibi dicam. Sunt ali/
qui taliter effecti demoniaci qz all/
quando consecrare simulant. et hoc
in veritate non agunt iudicij me
um formidantes: et vt auferāt omne
frenum atq; timorem in malis ope
ribus cornu a corde suo. Nam ali/
quando in mane surgunt ab immu
ditia: et i sero cū crapula velut ebrū
dormitū serūt et erunt aliqua neces
sitate coacti celebrare vt populo sa
tisfaciant attendendo tamen in/
quitates proprias intelligunt aper
te cum bona conscientia se non pos
se neq; debere celebrare vnde mor/
dentur aliquantū a stimulo con/
scientie respectu timoris iudicij mei
non quidem ex odio vitij sed ex pro
prio amore. Vide nunc amantissi/
ma filia quantum excecati sunt: qz
deberent habere recursum ad cor/
dis deuotam contritionem et ad sui
defectus displicentiam cum sancto
 proposito corrigendi et ipsi diaboli/
cum hoc remedium assumunt quia
non consecrabunt et velut excecati
non aduertunt quia error iste po/
sterior grauior et periculosior est qz
ille primus ex eo quia faciunt ido/

Tertius.

Latrare p̄p̄ulū adorando non con-
secratam hostiam loco veri sacra-
menti corporis et sanguinis iesu chri-
sti filij mei qui est deus et homo post
hostie consecrationem: sed minime
consecrando solummodo est panis.
Igitur attende qualis et quanta sit
hec abhominatio et quanta sit pati-
entia mea sustinendo tales qui ni-
si se corruerint vniuersę gratie re-
dudabunt eis in iudiciū. Po-
pulus autem ad vitandum illud in-
conueniens debet adorare cum ista
conditiōe dicens in quantum iste
minister omnia que debet dixerit
atq; fecerit ego credo q̄ tu es iesus
christus filius dei vini mihi datus
in cibum ab inextimabili caritate
diuina in memoriā tue dulcissi-
me passionis et excellentissimi bene-
fici sanguinis effusi cum inextima-
bili caritatis igne ad abluendas ini-
quitates meas atq; totius vniuer-
si. Itaq; faciendo sic ex aliqua ceci-
tate cuiuscūq; nullus offendet ado-
rando vnam rem pro alia quāuis il-
la culpa peccati solum est illius ini-
qui ministri: tamen actualiter ibi
fieret quod est omnino prohibitū.
O carissima filia quis terram inhi-
bet ne repente deglutiat eos. Quis
meam refrenat potentiam: quā im-
mobiles eos illico faciat esse veluti
statuas lapideas ante populus vni-
uersum in confusionem ipsorum: ut
q̄ misericordia mea q̄ refreno meip̄s
hec est q̄ cum misericordia refreno
sustitiam ut eos vincam ex violen-
tia misericordie. Ipsi vero velut eb-
riati demones nō agnoscūt neq;

vident misericordiā meā: sed quasi
videntur existimare q̄ ex debito
sibi eis obligatus ad ea que gratia
se concedo ex eo q̄ a superbia sunt
excecati nec ita fore cognoscunt.

De quāpluribus alijs defectib⁹
qui procedunt a superbia et amore
proprio. Capitulum. cxxix.

Hec omnia tibi narraui ut affe-
ctione maiori inducaris ad
amarum gemitum super illorum
obscura cecitate dum in statu dam-
nationis voluntarie perseuerant et
ut amplius agnoscas inestimabi-
lem misericordiā meam ad hoc
ut in ipsa misericordia fiduciam as-
sumas atq; securitatem maximam:
et sic offeras ipsos ministros ac vni-
uersum orbem ante me postulan-
do pro eis a me misericordiā. Et
quanto seruentius offeres in cōspe-
ctu meo pro eis amorosa et penosa
desideria tanto demonstrabis aper-
tius amorem affectuosum quo me
diligis ex eo q̄ utilitatem illarū quā
tu et alij serui mei mihi facere non
valetis vestro proprio facere debetis
et hoc a vobis exigo. Et ego tūc vo-
luntarie me cōpelli p̄mittā a sancto
desiderio deuotis lachrimis: et ora-
tionibus vestris: et ita sponse mee
misericordiā exhibebo: et eam in
sanctis: et bonis pastoribus in veri-
tate reformabo. Quia tali modo re-
formata subito mali subditi corri-
gentur violenter: quia quasi de ma-
lis que perpetrantur a subditis ma-

Tractatus.

Si pastores in causa sunt: quia si cor-
rigerent iuste subditorum defectus
et in eis iustitie margarita reluce-
ret cum honesta sanctaque vita sub-
diti non ita procederent inordina-
te. Noueris ergo quod ex his peruersis
inordinatisque moribus illico sequi-
tur: quod vnus alterius vestigia secta-
tur. Subditi namque non obediunt
prelato: quia prelatus quando sub-
ditus erat inobediens erat et ipse pre-
lato suo: vnde congrue recipit a su-
is subditis quod ipse suo prelato fe-
cit. Et quia prauus erat subditus:
nunc etiam prauus est eius effectus
est pastor huius culpe et cuiuscunque
alterius est in causa superbia in amo-
re proprio fundata. Ignorans erat
atque superbus in statu subditi: nunc
vero prelatus existens valde plus
ignorans est atque superbus: et est igno-
rantia sua tanta: quod velut excecatus
ad officium sacerdotale quandoque
promoueri faciet hominem idiotam
quis vir legere nouit: et officium su-
um ignorat: vnde frequenter igno-
rando dicere verba sacramentalia
minime consecrabit ex ignorantia
sua. Et in hoc actu committit defectum
eundem in non consecrando quem
commiserunt ex malicia ceteri non con-
secrantes: sed consecrare simulantes.
Et ubi debent eligere viros exper-
tos: et in virtute fundatos: et qui in-
telligant: atque nouerint: illud quod
agunt in tanto ministerio: et ipsi fa-
ciunt oppositum: quia non attendit
vtrum ille sciat: neque si tempus a iu-
re dispositum habeat: imo studiose

videntur eligere pueros: et non ho-
mines etatis congrue: nec attendit
vtrum honeste viuant cum sancta:
et ordinata vita: et dignitate ad quam
promouentur intelligant: vel misse-
rium ab eis crequendum: et virtuo-
se contractandum: imo solum atten-
dunt ad multiplicandum gentes: et
non virtutes. Ipsi quippe ceci sunt
atque cecorum aggregatores: nec at-
tendunt: quod ex hoc et alijs inordina-
tis actibus eorum: ego rationem ab
eis exigam in extremitate mortis
eorum ex eo quod promouerunt ad
sacerdotium homines: ita tenebro-
sos: et ignorantes: ut est dictum: et ip-
si committunt eis curam animarum
cum aperte cognoscant: quod de seipsis
curam habere nesciant. Tales ergo
qui minime cognoscunt in se defe-
ctum proprium: quomodo poterunt
cognoscere sine corrigere defectum
alienum: Non poterunt villo modo
neque contra semetipsos agere deli-
berabunt. Oues vero que pastore
carent qui eius diligentia custodiat
eas: et in via salutari dirrigat agili-
ter a via deuiant: et ita sepe deuora-
tur: atque laceratur a lupis. Et quia
pastor est inutilis omnino negligit
aliquem habere canem qui latret vi-
dendo lupum venientem: imo tale
retinet qualis est ipse. Et ita mini-
stri et pastores huiusmodi quia soli-
tudine carent neque conscientie ca-
nem habent neque baculum iustitie
tenent in manu: ideo virga minime
corrigunt canis etiam conscientie
minime latrat semetipsos precipue

Tertius.

non arguunt eo quod oves errantes extra viam veritatis transgrediendo precepta mea per viam veritatis et iustitie reducere non accelerant ne lupus infernalis eas deuorare valeat. Si enim iste conscientie canis velatrat et iste prelatus defectus subditorum super se potest et virgam iustitie sancte correctionis in manu tenebit indubitanter oves ad ouile redibunt et erunt in loco tuto. Sed quia sicut iam dixi pastor est in utilis videlicet absque virga et absque cane conscientie oves eius percunt nec ipse curat. Canis enim conscientie debilitatus est: ideo minime latrat ex eo quod ei cibum non exhibuit. Cibum namque qui dari debet isti cani est agni filii mei sanguis. Quia quoniam memoria tanquam vas anime plena reperitur isto precioso sanguine conscientia nutritur atque fortificatur: hoc est quia propter istius preciosi sanguinis memoriam anima succenditur ad odium vitiorum. Quod odium una cum amore purificat animam a macula peccati mortalis. Et tantum vigorem exhibet illi conscientie quod se cum diligentia magna custodit intantum quod si quis inimicus anime vel peccatum vellet ingredi nec solum si effectus peccati: immo si sola cogitatio ingredi vellet subito conscientia veluti canis valde latrat cum tanto stimulo quod indilate rationem excitat. Et ipsa cum diligentia considerat utrum ille qui temptat intrare sit amicus vel inimicus. Et ideo non committit iniustitiam quoniam ille qui habet conscientiam ha-

bet etiam iustitiam. Igitur iniqui et les indigni vocantur ministri: nec etiam digni vocari creature rationales ex eo quod ex eorum defectibus propriis animalia sine ratione se fecerunt huiusmodi cane conscientie carere. Non tantum est in eis debilitatus quod quasi dici potest ipsos illo carere. Non habent virgam iustitie sancte: unde propter suos defectus intantum timidi sunt effecti quod erpauescunt ex umbra non ex timore sancto sed ex timore seruilis. Ipsi disponere se debent usque ad mortem ut animas eruerent a potestate demonum et ipsi subiugant eas ipsis demonibus non exhibendo doctrinam eis nec exemplum vite sancte quin etiam pro illarum salute renuntiant vni verbo iniuriosum audire. Sepe quoque contingit animas subditi circumuolutam esse grauissimis excessibus atque peccatis et alteri satisfacere tenebitur in quampluribus: et isti miseri propter inordinatum amorem quem habebunt ad illius familiam ne pauper efficiatur cum videntibus oculis pertransibunt nec ordinare curabunt ut pro tali debito prioris satisfaciatur licet illius debitoris: vitia mala multis innotescat: et ipsi sacerdoti suo notificabitur ut veluti medicus illius anime medeatur. Ipsi vero miser quasi coactus ibit ut agat ad quod obligatur. tamen ex vno verbo non ei grato vel iniurioso quod audiat vel etiam pro quodam intuitu toruo quasi territus veltra se recusabit impedire vel aliquando forte ex aliquo emolumento: vnde

Tractatus.

sum ex illo dono: tum ex timore seruili animas illius in manu diaboli derelinquet. Et nihilominus erubebit ei venerabile sacramentum corporis Iesu Christi filij mei et apte videbit et intelliget animam illam treritam peccatis mortalibus. Tamen ut hominibus mundi placeat: et ex inordinato timore: vel et intuitu precepti doni ministravit ei sacramenta et honorifice sepeliet et in ecclesia sancta quous velut asal insidum: atque putridum: et membrum a corpore percisum extra eorum indignatione proijcere debebat. Quid horum est in causa? In dubitanter amor proprius atque superbie cornua. Nam si me super omnia dilexisset: et animam illius infelicis: et fuisset humilis: et absque timore seruis proculdubio salutem illius anime procurasset. Ergo potes a parte videre quot et quanta mala sequuntur ab his tribus viciis de quibus tibi dixi quod erant quasi tres columnae et quod cetera vicia procedebant a superbia: videlicet auaricia: et immundicia mentis et corporis eorum. Turres tue non sufficerent audire quot sunt illa mala que procedunt ab ipsis velut a membris diaboli propter auaritiam superbiam et inhonestatem eorum. Tu enim aliquando vidisti simplices aliqua bone fidei que sentiant aliquem in sua persona defectum ex aliquo timore procedente: dubitantes autem se a demonio verari vadunt ad miserum sacerdotem existimantes ab eo posse liberari siue inuari. Et vadunt ut vnus diabolus expellat alium: ipse vero ve-

lut auarus acceptabit ab ea donum: et velut lasciuus: et inhonestus infelici muliercule dicit. Ab isto defectu nullo modo liberari poteris: nisi per talem modum: et ita miserabiliter inducet eam ad perdendum pudicitiam secum. O vere demonimo peior aliquo demone: quia multi sunt demones qui tale peccatum abhorrent. Tu vero deterior effectus ex iniquitate tua circumuolutus in illo corpus et animam veluti porcum in luto fetenti. O animal immunidum: nunquid hoc est quod a te requiro: videlicet quod in virtute sanguinis Iesu Christi de quo te ministrum instituiti demones expellas ab animabus atque corporibus hominum non certe tu illos introducis. Non attendis quod securus iustitie diuine iam ad radicem arboris vite tue posita sit? Hoc autem apertissime noueris: quoniam iniquitates tue tibi cum vltima compensabuntur suo loco: et tempore nisi punias: et corrigas eas cum penitentia congrua: et contritione debita tui cordis. Neque tibi parceretur: aut in modico deferretur licet si me fueris in gradu sacerdotali constitutus: imo grauius in maiori miseria congrue punieris quam alij penas enim pro te simul: et pro talibus iustissime portabis: et illo tempore memorie commendabis eijcere demonem cum demonio concupiscentie tue. Insuper et aliam infelicem vidisti ligatam in peccato mortali que vadens ad miserum sacerdotem: ut eam absolueret a suo peccato ab eo fortius est alligata in grauiori cul-

Tertius.

pa gerat: et per admirabiles vias induxit eam ad peccandum secum. Ergo vere talis pastor est absque carne conscientie: imo suffocat conscientiam aliorum: nec tantum non vult conseruare propriam. Ego namque elegi eos: ut ad honorem meum cantent diuinum officium: atque psalmizent in nocte ipsi vero student in malis: et ad demonum incantationes: et iuxta posse satragunt: ut operatione diabolica nocte media adducantur eis aliquae creature quas amore polluto diligunt. Ita namque iudicant esse: sed illuduntur a diabolo: quoniam in veritate non est ita. Nunquid ego te posui et elegi: o miser: ut noctis vigiliam expenderes in talibus iniquitatibus? Certe non sed ut eam expenderes in sancta vigilia: et humili oratione: ut in mane bene dispositus vadas ad celebrandum: et odorem virtutis infundas in vniuerso populo: et non fetorem vitiorum. Constitutus es enim in angelico statu: ut etiam in vita presentis cum sancta meditatione cum angelis valeas conuersari: et in ultimo cum eisdem in beatifica visione mea gustare me possis in eternum: et tu sicut apparet vis esse diabolus incarnatus ex quo cum demonibus esse delectaris antequam venias ad mortem. Sed cornua superbiae tuae percusserunt intus in oculo intellectus tui sanctissime fidei pupillam: unde lumen omnino perdidisti: et ideo non vides ad quantam miseriam devenisti. Nec ut apparet in veritate credis omnem culpam esse tempore

suo puniendam: et omne bonum esse remunerandum. Quia si vere crederes: hoc ita scelerate non viueres et non acceptares: nec optares huiusmodi conuersationem: imo magnum inde terrorem haberes etiam illos audire nominari. Sed quia tu sequeris voluntates ipsorum ideo de ipsis: et ipsorum operibus videtur quod valde delecteris. O ecce miser homo utinam a demonio peteres quod est meritum quod tibi reddere potest de seruitio quod ei facis: ipse proculdubio tibi responderet quod exhiberet fructum quem habet in se. Nam aliud tibi prebere nequeunt ipsi demones nisi cruciata: et ignifera tormenta quibus ingiter ardentissime cruciantur in que ceciderunt ab altitudine celi propter superbiam suam. Ita tu terrestris angelus ex tua superbia cadis ab altitudine sacerdotalis dignitatis: et a thesauro virtutis in profundum atque paupertatem abhominabilem de misericordia. Si vero vitam tuam emendare neglexeris igne punieris eterno absque remedio. Tu fecisti tibi deum de mundo atque de temetipso. Dic ergo mundo cum omnibus delictis eius quas in presenti vita recepisti similiter: et tunc sensualitati cum qua mundi rebus ab utebaris: ut ante me summum iudicem pro te rationes exhibeant. Utique ridebunt apte quod te iuuare nullo modo possit: et ita te deridebunt asserentes: quia pro te necessarium est: ut hoc expediat. Et ita cum vituperio remanebis: et ingentis confusionis: coram me pariter et vniuerso mundo. Ego te constitueram

Tractatus.

In sacerdotali dignitate ut ipsum uniuersum et te uel sensualitate pro-
pria uispendendo contempneres et
ita faciendo etiam alios instrueres.
tu uero sic es excecatus a conibus
tue superbie et ignoras non solum ali-
os per uiam dirigere salutarem im-
mo temetipsum. Sed apertius hoc
intelliges in ultima mortis extre-
mitate ubi remedium assumere non
ualebis in aliqua uirtute tua qua
cares sed solum in amplissima mise-
ricordia mea sperando fideliter in
illo peccioso sanguine de quo fuisti
minister effectus. Hoc autem effica-
cissimum atque salubre remedium nun-
quam aufertur tibi uel alteri cui-
cunq; dum estis in tempore uite pre-
sentis in quantum uolueritis in mi-
sericordia mea que est inextimabi-
lis: ac in sanguine pro uobis effuso
uirtuose sperare. Quamuis non debe-
tis esse stulti uel ita ceci et ad extre-
mitatem ultimi temporis adduca-
mini. Aduertendum est enim quod in
extremis uite qui male uixit a
demonibus ualde turpiter accusa-
tur necnon a mundo et a propria fra-
gilitate neque sibi blandiuntur illo
tempore demonstrando dulcedinem
ubi fuerat amaritudo neque re perfe-
ctam ubi fuerat imperfecta: neque lu-
men in loco tenebrarum ut in uita
sua facere solebant: imo ueritate de-
monstrabunt uel est in facto. Canis
quoque conscientie qui debilitatus
erat incipiet acerrime latrare tam
ualde quod quasi conduceret animam ad
quandam desperationem: quamuis
homo nunquam ex aliquo defectu

suo debet ad huiusmodi desperatio-
nem adduci: immo fiducialiter in
precioso sanguine dilectissimi filij
mei confidendo sperare debet: quia
sine comparatione quacumque maior
est et amplissima misericordia mea
quam in sanguine recipitis quam omnia
peccata que committuntur in mun-
do. non est tamen ullo modo differ-
endum ut sum dixi quia ualde multum
est homini periculosum inter mul-
tos hostes in campo prelijsse reperi-
re nudum et inermem.

De multis alijs defectibus quos
iniqui prefati ministri committunt.
Capitulum. cxxxi.

Uere carissima filia miseri de
quibus ego tibi narraui non
attendunt ad hec aliqua considera-
tione: quod si considerarent non comit-
terent iniquitates huiusmodi nec
etiam alas: imo facerent ut illi qui uir-
tuose uiuebant qui potius eligerent
expectare mortem quam offendere me
uel inquinare turpiter anime sue fa-
cie atque minuire dignitates in qua
collocaueram eos sed iugiter aug-
mentabunt uirtuose uiuendo dignita-
te atque pulchritudine a iaru suam.
Non quod in se considerata sacerdotij di-
gnitas augmētari siue creari possit
ex uirtute cuiuscumque uel ex defectu
diminui ut ego supra tibi dixi sed uir-
tutes exhibet unum ornatum et unum
in aia dignitate ultra pulchritudi-
nem eius quam habet a principio cum ipsam
ad imaginem atque similitudinem meam
creauit. Isti cognouerunt ueritatem et er-

ne mee bonitatis atq; dignitate eo
 ra: q; supbia z amor proprius non
 eos offuscauerat nec abstulerat eis
 lumē virtuosē rōnis ex eo q; priua
 bantur illis z me diligebant verita
 tē pariter z animarū salutē. Infeli
 ces sūt isti q; luce priuati sunt nōpti
 mesunt de vitio in vitium ambula
 re donec in foucā inducant atq; de
 tēplo suarū aīarū z ecclesia sancta
 q; viridariū ē odoriferū ipsi fecerūt
 vni animalium brutoz receptaculū.
 O carissima filia quātū ē abhomi
 nabile mihi videre domos eoz que
 debēt eē receptacula pauperū atq;
 meoz amīcorū cū ipsi recipiunt in
 eis imunditias iniquarū psonarū
 ipsi debent veluti sponsam amabilem
 hēre breuiariū atq; sacre scripture
 libros hēre loco filiorū in quib; opi
 do delectari debēt vt valeāt primū
 instruere salutari doctrina cū exēplo
 scē vite. Sed ipsi sponsam breuiarij
 pertractāt veluti adulterā z in suo
 loco tenēt vnā diabolicā cōcubinā
 cū qua viuūt imūdiissime cū fetenti
 miseria: libri vero sui sunt acies fi
 liorū quos acquisierunt in tāta mi
 seria z iniquitate z absq; verecūdia
 quacūq; cū his ipudētissime dele
 ctantur. Diebus pascalib; z in alijs
 ecclesie solēnitatibus in quib; obli
 gant nomini meo reddere gloriā z
 honore deuote officij vniuersum per
 soluendo incensum adoleudo mihi
 humilitū orationum ipsi dissolute in
 dunt atq; solaciuntur cū suis demo
 niacis cōcubinīs enndo cū seculari
 bus ad venandū z aucupandū ve
 lut essent dissoluti atq; miserissimi se

culares vel domini curie. O misere
 rabiles homines ad quid estis ad
 ducti: vos obligamini venari z au
 cupari aīas ad laudem z gloriā no
 minis mei z in viridario ecclesie san
 cte commorari z vaditis venādo p
 nemoza. Sed quia talis homo fa
 ctus est vna bestia in anima sua re
 tinet animalia multorum peccato
 rum mortalium: z ideo factus ē ve
 nator bestiarū irrōnabilitū. O rtus
 enim anime tue factus ē siluester in
 quo multe vepres habundant ideo
 delectaris ambulare per loca deser
 ta querendo siluestres bestias. Eru
 bescas igitur homo z cū diligentia
 defectus proprios attēde q; in ate
 riā habes erubescencie magne qua
 litercūq; te verteris. Tu vero ne
 scis erubescere q; pdidisti sanctum
 verumq; timorem meū: imo veluti
 meretrix absq; verecūdia quādoq;
 te tactabis hēre mūdi statū pulcrā
 hēre familiā z acie filiorū. Et si for
 te nō hēs iuxta posse satagis habe
 re vt tibi succedāt heredes: vnde tu
 fur es atq; latro qm optime nosti q;
 ita facere nō debes. Heredes enim
 tui debēt eē paupes: z ecclesia tibi
 cōmissa. O demō incarnate sine lu
 mine tu quis ea q; reculare debuisti
 z te tactas v; eo qd tibi cedit ad ma
 gnā cōfusionē: vñ multo rubore de
 buisti suffundi pēpne corā me qui
 video secretissima tui cordis: ac eti
 am ante alias creaturas oīno cōfu
 sus es. Cornua tamen tue superbie
 nō permittūt vt agnoscas ipsam cō
 fusionē tuā. O dilectissima filia cō
 sidera qm illū constitui super pōte

Tractatus.

doctrinæ mee veritatis administrā
dum vobis viatoribus ecclesie sa/
cramenta veneranda: ipse vero de/
creuit stare infra sub pōte v3 in flu/
mine miserabili atq; procelloso de/
litiarum et lascivie mundi: et in ipso
flumine vobis illa ministrat neq; cō/
siderat in quanto periculo constat
vnda nāq; mortis indilate rapiet
eum: et nisi se correxerit cum hā cor/
dis contritione indubitāter ibit cū
dominis eius demonibus quibus
voluntarie servit et acquisit ut
cum ducerent per vias fluminis in
feriorem: quare sine remedio perue/
niet ad eternam damnationem cū
tanta reprehensione et improperio: qd
līngua tua narrare nequiret: et ei si
ne dubio gravius erit qd vni secula/
ri propter officium sacerdotis vn/
de culpa similis et eadem amplius
in eo punietur et in alijs in tanta vi/
gnitate constitutis qd in alio qui se/
culariter in mundo vixisset: et in pū/
cto mortis inimici sui contra eū in/
surgent accusando cum imprope/
rio maiori put alias ego tibi dixi.

De differentia mortis iustorum
et peccatorum et primo de morte iu/
storum. Capitulum. cxxxi.

Quonia ego dixi tibi qd mū/
dus atq; demones vna cū pro/
pria sensualitate ipsum valde turpi/
ter accusabant et ita se veritas ha/
bet in isto puncto nunc volo tibi la/
tus explicare inper his infelicibus
ut ampliori compassione mouearis
ad eos quantum distant bella iusto

rum a bellis hominum peccatorum
et quantum differunt iter se mores
eorum et cum quanta pace moritur
iustus amplius vel minus iuxta p/
fectionem anime: vnde volo te no/
sce qd omnes pene quas habent ho/
mines in voluntate consistunt: qd si
voluntas esset ordinata et cum vo/
luntate mea concordans esset omnino
pena careret. Non tamen assero qn
in se labores haberet atq; sentiret:
s; illi voluntati que sponte portaret
amore mei non essent ad penam qd
libentissime portat ex quo mee vo/
luntatis est cum qua concordat. Et si
am ex odio quod contra se concipit
guerram isti serui mei fecerunt cuius
adversario demone cum mundo et
cuius propria sensualitate. Quare pū/
cto mortis adueniente cū pace per/
transeunt quonia inimici eorum in vi/
ta superati fuerunt ab eis atq; debel/
lati. Mundus eos accusare non pōt
ex eo qd ipsi fraudes eius cognove/
runt: et iō mūdo renūciaverunt et oib;
pōpis atq; delictis ei⁹. Fragilitas
sudorū corporū eos accusare non pōt
qm ipsi subiugaverunt eā veluti ser/
vā sub freno rōnis et virtutis mace/
rādo corpus cū penitētia: cū vigilia
cū oratione continua et humili. Vo/
luntatē vero sensitivam intereme/
runt cū odio atq; displicentia vitio/
rū et amore virtutū cōculcata peni/
tus omni teneritudine proprii cor/
poris. que teneritudo atq; delecta/
tio que naturale ē iter corpus et ani/
mā facit mortē apparere difficilem
qd naturaliter hō metuit ita mortē:
sed quia virtus in iusto qui perse/

etus est transcendit et superat natu-
 ram v3 illū timorē qui naturalis ē
 cū odio scō suo pertrāsit et cū deside-
 rio redeundi ad finē suū itaq; tene-
 ritudo naturalis nō valet eum ipu-
 gnare. Etia cōscietia requiescit qm̄
 in vita sua bene custodit cane la-
 trante venētibus inimicis ad ciui-
 tatē anime capiēdā vti canis agere
 solet ad custodiā alicuius ianne de-
 putatus qui sentiendo vel videndo
 venire quosdam extraneos valde la-
 trat vt homines excitet. Ita castis
 iste conscientie custodem v3 rōnem
 exercitat: et ratio simul cum arbitrio
 libero cognouerūt apte cū lumine
 intellectus vtrum adueniens esset
 amicus vel inimicus. Amicus idest
 virtutes et sanctas cogitationes ac-
 ceptauerunt affectuose cum sancta
 sollicitudine illas exercentes. In-
 micum autem idest vitia atq; cogi-
 tationes peruersas expulerūt cum
 odiosa displicētia. Itaq; cū manu li-
 beri arbitriū tenētes gladiū ancipi-
 tem videlicet amoris virtutū et odij
 vitiorum et cum lumine ratiōis ini-
 micos eorū expugnauerunt: et sic in
 puncto mortis conscientia nō h3 in
 se remorsum eo qd bonā habuit vn-
 diq; custodiā: ideo pacifice quie-
 nit. Anima tamen ex humilitate ac-
 etiā qd tpe mortis amplius agnoscit
 thesaurū tēporis atq; lapides p̄cio-
 sos virtutū valde redarguit semet-
 ipsam ex eo qd sibi non videtur ex-
 pēdise tempus virtuose sicut oport-
 tebat. Ista tamē amaritudo non af-
 fligit animā: imo pinguefacit eam
 pro eo qd ex hoc in semetipsa se vir-

tuose recolligit iugiter habens in
 obiectum humilis agni sanguinem
 preciosum et non attendit ad aliqs
 virtutes quas hactenus egerit qz
 minime confidit in eis: immo solus
 in ipso sanguine dilectissimi filij mei
 vbi misericordiam inestimabile in-
 uenit. Et vt in vita presenti cum in-
 gi memoria sanguinis virit ita vnq;
 est in tempore mortis ipso sanguine
 balneatur et inebriatur. Demonia
 vero quoniam illā arguere neque-
 unt de peccato eo qd in vita sua ma-
 litiā eorum valde prudēter et vir-
 tuose superauit. iuxta posse tamen
 adhuc inquirūt oportune si possent
 in ea aliquid lucrari: vnde veniant
 cū aspectu nimis horribili vt ei ter-
 rorem incutiant et cum varijs atq;
 multis fantasijs. Sed quoniam in
 anima talis non inueniunt esse vene-
 num peccati ipsa nō expanseit in
 omnibus illis vt expanseeret ani-
 ma cuiusdam alterius iniqui pecca-
 tis mortalibus irretita. Ipsi vero
 demones attendentes animam il-
 lam introisse sanguinem cum igni-
 fera caritate non valent eaz aliquo
 modo tollerare sed a remotis eam
 sagitare conantur. Et ideo clamo-
 res eorum et huiusmodi guerra nul-
 lum inferunt impedimentum siue
 detrimentum ei quia iam incipit in
 se gustare vitam eternam vt alias
 tibi dixi. Nam cum intellectus oculo
 qui continet in se pupillam atq;
 lumen anime fidelis me videt qui sum
 eternum et omne bonum quod ha-
 bere prestolatur ex gratia non ex
 debito i virtute sanguis vniuersalis

Tractatus.

filij mei. Extendit ergo brachia spei
et manibus amoris illum astringit
intraendo posset antequam perueniat
illico transeundo per artam ianuam
vni geniti mei sanguine madefactam
et inebriatam in me mare pacificum
verbo meo pariter unitum quia su-
mus vnum ut bene nosti. quantum
vero gaudium habeat in se creatura
que cum tanta dulcedine se perue-
nisse cognoscit ad istum felicissimum
passum lingua carnis aliqua narra-
re nequiret ex eo quia bonum ange-
lice nature degustat. et ut vixit in ca-
ritate fraterna cum proximo suo ita
bonum felicium beatorum in verita-
te degustat atque participat. hoc ha-
bent omnes generaliter qui pertra-
seunt ita dulciter et virtuose. Mini-
stri vero mei de quibus ego tibi di-
xi quod ut angeli vixerant multo felici-
tatis et amplius habent ex eo quod in
vita presenti vixerunt cum intelle-
ctu maiori et cum ampliori fame mei
honoris atque salutis animarum. Non
absolute loquor de lumine virtutum
quod unusquisque potest habere: sed quo-
niam isti cum additameto luminis
virtuose viuendi quod est superna-
turale lumen etiam habuerunt sa-
cre pagine lumen propter quam ampli-
us agnouerunt de veritate mea.
Quicumque vero plus agnoscit plus
diligat: et qui plus diligit a me plus
accipit: meritum enim nostrum cum
amoris quantitate mensuratur atque
compensatur. Et si tu peteres a me
vtrum vnus qui scientia careat ad-
hunc amorem attingere possit ab-
solute respondeo quod sic est enim val-

de possibile sed vnum particulare
privilegium non facit leges vniuersales.
Statum quoque maiorem habet pro-
pter sacerdotalem dignitatem ex eo
quod directe collocati fuerunt in offi-
cio manducandi animas ad hono-
rem meum: quos omnes obligati fi-
tis in caritate proximi vestri pma-
nere. Sed istis ex officio commissum
est vni geniti filij mei ministrare san-
guinem et animas virtuose guber-
nare: quod adimplendo cum sancta so-
licitudine et cum affectu virtutis vi-
tra recipiunt quam alij. O quantum ipso-
rum anima beata consistit in illa mor-
tis extremitate pro eo quod extiterunt
ante unciatores atque defensores alme
et catholice fidei: et illam inseruerunt
medullis anime sue cum qua suum
in me locum aspiciunt: spem cum
qua vixerunt in vita presenti exten-
dunt in me cum locum ditate magna.
Sperauerunt enim in dulci prou-
dentia mea nullatenus in se confi-
dentes vel in proprio sensu. Et quis
de se spem omnino perdidit non
habuerunt inordinatum affectum
alicui creature nec in alia re crea-
ta quia voluntarie pauperem vitam
elegerunt: cor illorum fuit vere vas
electionis ad annunciandum atque
portandum vbiq; nomen meum cum
ingenti et ignifera caritate cum ex-
plo sancte vite atque sana doctrina
verbi propter animarum salutem.
Surgunt ergo cum ignifera carita-
te per affectum amoris astringentes
me finem suum offerentes in con-
spectu meo iustitie margaritam quam

Tertius.

ingiter habuerunt in se semper vni
cuique faciendo iustitiam et discretio
ne magna reddendo vnicuique debi
tum suum. Ideo iuste michi quod meum
est assignant videlicet cum humil
tate vera retribuendo gloriam et ho
nozem sancto nomini meo a me re
cognoscendo recepisse gratiam vir
tutose tempus expendendi cum con
scientia pura. Sibi autem attribu
unt humiliter indignationem san
ctam quia se reputant indignos qui
huiusmodi gratiam habuerint con
scientia ipsorum bonum michi tri
buit testimonium: et ideo iuste retri
buo libenter eis iustitie coronam
margaritis virtutum donatam vi
delicet de fructu quem extraxit af
fectuosa caritas eorum ex alijs vir
tutibus. O angeli terrestres valde
commendabiles atque beati minime
quippe fuistis ingrati de beneficijs
a me receptis neque fuistis ignoran
tes atque negligentes imo solcite su
pra vestros subditos apertos oculo
los habuistis et veluti fideles et ve
ri pastores secuti fuistis doctrinam
et viam veri pastoris atque summi vi
delicet iesu christi filij mei: et ideo
realiter et illesi transistis per ipsam
suo precioso sanguine madefacti, et
immersi cum gregibus omnium ve
strarum quorum exemplo sancte vi
te ac etiam per doctrinam vestram
omnino salubrem multitudines ad
duristis ad eternam vitam et alias
quam plurimas in statu gratie reli
quistis. O filia carissima talis vi
sio demonum in nullo nocere potest ex
eo quod visio mea confortat quam per si

dem vident: et ex affectuosa dilectio
ne tenent. Et quoniam in eis non in
uenitur alicuius peccati venenum
obscuritas et aspectus eorum horribi
lis non inferunt eis alicuius mole
stie detrimentum vel alicuius inu
tilis timoris quoniam in eis inueni
tur solummodo timor omnino san
ctus et non seruilis. Ipsi nullo mo
do timent eorum falacias atque frau
des: quia cum lumine supernaturali
ac etiam cum lumine sacre scriptu
re cognouerunt eas etiam a remo
tis unde non habuerunt inde tene
bras aliquas vel mentis alteratio
nem. Sic ergo balneati precioso san
guine iesu christi gloriose transeunt
cum ingenti fame salutis animarum
propter honorem meum caritate suc
censi per ianuam filij mei, et transeun
tes intrauerunt in me mare pacifi
cum, et a bonitate mea digne collo
cati sunt in gradu suo iuxta mensu
ram affectuose caritatis quam vnus
quisque secum attulit.

De morte peccatorum et penis eor
um in hora mortis. Capi. cxxxij.

Sed attende carissima filia quia
sicut excellentia iustorum est val
de magna sic e conuerso miseria pec
catorum et infelicitas valde maior est
de morte quorum aliqua tibi narra
ui quantum est terribilis et obscura.
nam in hora mortis procerissime de
mones eos accusant atque molestant
in figura sua se demonstrantes cum
inextimabili terrore et obscuritate.
Tu nosti quod est intantum horribilis

Tractatus.

¶ homines experti eligerent poti⁹
habere omnes penas vite presentis
q̄m cos in sua figura videre. Insuper
z misero peccatori renouat conscien
tie stimulus qui valde rodit z cru
ciat eum inordinate delictis quibus
abusus est propria sensualitas cui⁹
dominationi se subiecerat de virtu
osa ratione faciendo seruam valde
miserabiliter eum accensant. Tunc
enim aperte veritatem agnoscit eo
rum que ante non cognoscebat vn
de per errorem eius ad magnas cō
fusionem adducit: quoniam in vita
sua viru velut infidelis z mihi re
bellis ex eo q̄ amor proprius vella
uit pupillam luminis fidei sanctis
sime. Demones quoq̄ molestant eū
de infidelitate vt ad desperationes
eum adducant. O q̄m dure impu
gnant in hora tali quoniam inueniūt
eum in hermem z absq̄ caritatis z
aliarum virtutum armatura: qz velu
ti diaboli membrum fuit illis ex to
to priuatus in vita sua. Unde ca
rent tales omnino lumine superna
turali atq̄ scientie quia non intelle
xerunt eam ex eo q̄ cornua super
bie penitus impedierunt ne medul
le dulcedinem intelligerent. vnde
tales in magnis preliis ignorāt oī
no quid agere debeant. In spe quo
q̄ minime nutriti sunt quoniam in
me non sunt assueti sperare nec in
sanguine precioso filij mei cui⁹ eos
esse feci ministros: imo solum in se
metipsis z delictis atq̄ statibus vi
te presentis. Nec advertebāt isti mi
seri demones incarnati q̄ omnia sub
vltima tenebant z veluti debitores

de singulis oportebat eos ante me
reddere rationem: modo se nudos
inueniūt absq̄ virtute aliqua z vn
decunq̄ se vertunt audiunt impo
peria multa cum ingenti confusio
ne iniustitia propria qua fuerunt
abusi in vita sua procaciter eos ac
censant in conscientia sua vnde non
audent aliud q̄ iustitiam postula
re. Noueris ergo q̄ ipsi tunc tantas
z talem habent verecundiam z con
fusionem q̄ omnino venirent ad vl
timam desperationem z cum ea de
ducerentur a demonibus ad eter
na supplitia nisi q̄ in vita sua ex
quodam vsu presumebant dicere q̄
magna est misericordia dei quāuis
eorum defectibus exigentibus ista
sit magna presumptio: quia stultus
est z valde reprehensibile cum bra
chio misericordie mee offendere me
ideo non est vocanda misericordie
spes sed dicenda presumptio: ipsi ta
men hunc habitum assumpserunt.
Venientes igitur ad inditis extre
mitatem conscientiam propriā ex
honestantes per sanctam z humilē
confessionem et ablata presumptio
ne q̄ illo modo non offendant vltra
remanet habitus ille misericordie
mee agnoscetes humiliter ex gra
tia tunc q̄ ante superbe presume
bant z ita misericordiaz humiliter
implozando reperiunt eam. Hoc
agit utiq̄ gratiosa misericordia mea
vt ita sperent in vita sua. Quāuis
ego non ita concedo vt ex misericor
dia mea magis offendant: sed vt in
caritate se distant z in considera
tione mee bonitatis. Ipsi tamē abis

Tertius.

tantur in oppositum quia sub ipsa spe misericordie mee frequenter offendunt: ego tamen eos in spe misericordie conseruo ut in extremitate mortis habeant huiusmodi refugium et omnino minime deficient in tali reprehensione et ita veniant ad desperationem. Quare multo grauius offenderent et eis amplius proculdubio noceret hoc vltimum peccatum desperando quam alia peccata que commiserunt vnquam. Causa vero propter quam hoc amplius mihi displicet et ipsis ita nocet est ita quoniam alia peccata fiunt ex aliqua complacentia sine delectatione proprie sensualitatis: et aliquando se commisisse volent. vnde tantum atque taliter dolere possent quam illico plenam obtinerent indulgentiam. In peccato vero desperationis nulla fragilitas est in causa quia nulla est ibi delectatio: immo est ibi pena grauissima et intollerabilis: ac etiam ille qui desperat misericordiam meam apertissime contempnit estimando maiorem culpam suam quam misericordiam atque bonitatem meam. Unde post huiusmodi peccatum non dolet neque penitet: quia commisso peccato et offensa mea nec ultra dolere potest. Ipse bene dolet de suo damno irremediabili sed non de culpa contra me perpetrata et ita recipit eterna supplicia. Itaque solam peccatum istud eam ad infernum adducit ibique punitur valde de hoc et alijs offensis atque peccatis eius. Sed si voluisset in veritate de commissis culpis erga me speran-

do fideliter in misericordia mea certissime fecissem et misericordiam: quoniam absque comparatione quacumque sicut alias tibi dixi nimis excessiue maior est misericordia mea quam omnia peccata commissa vel que committi possent ab aliqua creatura. Et ideo valde mihi displicet quod aliqui maiores esse suos defectus existiment vilo modo. Hoc est enim illud peccatum quod nullo tempore dimittitur in presenti seculo nec in futuro. Postquam igitur infelices isti vitam suam inordinate: immo scelerate consumpserunt in mortis articulo saltem vellem quod in misericordia mea spem in veritate ponerent ex eo quod huiusmodi desperationem multum abominor. Et ideo frequenter in vita peccatorum vtor ista fraude sancta siue deceptione quod videlicet ipsi presumant etiam indigne de misericordia mea inestimabilis: quia quando sunt in ea taliter assueti et habituati non ita facilliter ab ea discedunt ex illis reprehensionibus asperimis quas ab aduersarijs audiunt ut agerent quando non essent habituati. Hec omnia facit abyssus excellentissime caritatis mee sed ipsi fuerunt abusi ea misericordia cum tenebroso amore proprio a quo processit omne malum ipsorum. Ipsi autem in veritate non intellexerunt id reputat eis ad presumptionem magnam quantum ad affectum ipsorum ipsa dulcedo misericordie: et hec est alia reprehensio quam a seipso recipiunt in conspectu demonum eis improperando quod tempus et misericordie latitudinem quam sperabant oportebat

Tractatus.

expendere virtute dilatando cor
in caritate mea: et amore virtutum
et ita tempus expender quod eis ex
amore concessi: ipsi vero cum tem-
pore atque spe larga misericordie me
grauiter offendeabant. O ceci mise-
rabiles ego posui vestris in mani-
bus margaritam: atque talentum: ut
ad lucrum expenderetis vos antequam
veluti presumptuosi remissis im-
plere voluntatem meam: sed abscon-
distis in terra inordinati amoris pro
proprietati sensitiui qui vobis modo morti-
ferum fructum exhibet. O miseri
homines quanta est nunc pena ve-
stra quam in morte sentitis. Modo
vos minime latent iniquitates ve-
stre: quia vermis conscientie modo
minime dormit: imo valde moleste
rodit: demones quoque terribili vo-
ce super vos clamant exhibendo vo-
bis meritum quod sunt assueti im-
pendere seruis et amicis eorum: ut
delicet improperium atque confusio-
nes. Et ut in mortis extremitate non
evadatis ullo modo manus eorum
iuxta posse conantur: ut ad despera-
tionem deveniatis: et ideo vobis con-
fusionem inferunt: ut una cum eis ha-
beatis: et degustetis in eternum ea que
possident ipsi: ut tormenta perpetua.
O miseri dignitas in qua vos ita
gratis collocaveram se lucidam
vobis ostendit: ut est ad vestram ve-
recundiam ex eo quod in tanta pecca-
torum obscuritate ipsa fuistis abusi.
Ecclesie substantia vos accusat: ut
fures: atque latrones: et infidos debi-
tores obligati enim eratis pauperi-
bus et ecclesie vobis commisse debitas

exsoluere: tunc accusaris: o miser a
conscientia que expenderis in mere-
tricibus et ad filios proprios edu-
candos: et ut carnales consanguine-
os ex ipsa substantia vitares. Ex qua
te similiter ingurgitasti gulose vi-
uendo reprehensibiliter ornando pro-
prietatem domum aurum: et argentum
auare congregando ubi debebas in
voluntaria paupertate vivere. Con-
scientia tibi representat que officium
divinum dimittebas: neque curabas
ex hoc in mortale peccatum incur-
rer. Si vero quandoque persoluebas
ore cor tuum a me: valde remotum
erat. Item conscientia te cum simi-
libas tuis arguit pro subditis ve-
stris quos alere debuisti verbo pa-
riter et exemplo sancte vite dirrige-
do ammonendo: atque corrigendo vir-
ga iustitie et manu misericordie. Et
quoniam hoc agere neglexisti in hor-
ribili demonum aspectu nimio ru-
bore confundemini. Tu vero qui fu-
isti prelatas exhibendo prelationes
et curam animarum iniuste: vel ali-
cui subdito indigno non attenden-
do cum prudenti diligentia cui de-
disti redargueris a conscientia. Quia
debebas illas exhibere non ex adu-
latione: vel ad complacentiam ho-
minum siue propter accepta dona: imo
solum intuitu virtutis: et ad honorem
meum: et salutem animarum. Et quod sic
ager neglexisti valde redargueris.
Et ad verecundiam: atque confusionem
tuam apte tibi conscientia dicitur lumi-
ne intellectus ostendete quecumque facere
debuisti et neglexisti: et ea que fecisti
que facere non debuisti. Et volo te

Tractatus.

et amplius illuminati sunt a sacra scriptura tanto magis obligantur et ampliozem habebunt amaram atque penosam confusionem. Et quoniam amplius in vita cognouerunt a sacra scriptura magis et amplius in morte cognoscunt excessus proprios quos ipsi cognouerunt: unde merito collocantur in supplicijs grauioribus quam alij prout econuerso iusti collocati sunt in excellentia maiori: istis accidit veluti falso christiano qui collocatus est in inferno cuius tormento grauiori quam vnus paganus pro eo qui habuit in se fidei lumen et ei renunciauit ille vero paganus omnino caruit. Sic isti ministri mei maiori pena cruciabantur ex eadem culpa quam alij seculares: et hoc propter ministerium eis a me gratiose commissum. videlicet eis committendo solem venerandi sacramenti ministrandum. Et quia scientie lumen habuerunt ad veritatem aperte discernendam non solummodo pro se: sed etiam pro ceteris si voluissent: et ideo maiori tormento cruciantur. Sed ipsi misericordiam non agnoscunt qui si sua prudentia: hec attente considerarent proculdubio non inciderent in huiusmodi mala: sed essent utique quales esse debent et ipsi non sunt soli: sed totus vniversus est valde corruptus: quoniam ipsi deteriora faciunt in gradu suo quam seculares. Et cum suis setoribus et iniquitatibus inquinant: atque turpissime maculant facies animarum suarum subditosque suos corrumpunt atque sanguinem sponse mee damna-

bili modo suggerunt: vide licet ecclesie sancte: unde propter huiusmodi defectus eorum ipsa sponsa mea valde palet: quia vnus amorem: et caritatis affectum quem ad ipsam habere debent ad semetipsos retorquere non erubescunt: et ad alia non videntur attendere preterquam ad ipsam infaciliabili fame deuorandam: et ad extorquendum ab ea prelationes atque magnos introitus ubi deberent extorquere salutem animarum. Quare propter ipsorum vitam inordinatam imo reprobarum seculares veniunt ad irreuerentiam: et inobedientiam ecclesie sancte quantum ipsi minime debeant ita facere: neque defectus eorum excusatur ex defectu quocumque ministrozum.

Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expresse prohibent ne manus apponant in clericos. *Capitulum cxxiii.*

QUANTOS alios excessus istorum infidelium ministrozum ego tibi narrare possem: sed ultra pro presentia nolo setoribus huiusmodi tuas aures inquinare aliquos vero tibi narraui: ut desiderio tuo satisfacere: et ut amplius anima tua sollicitetur offerre pro eis animum me dulciter: et amoroze pariter: et amara desideria. Narraui quoque tibi de ipsorum excellentia in qua fuerunt a me constituti: et de thesauro qui vobis pro manus eorum ministrat: vnus de sanctissimo sacramento corporis vniuersi filij mei ponendo similitudinem solis: ut apte cognosceres: quod ex

Tertius.

aliquo defectu ministroꝝ nullo mō
minuī virtus ipsius venerandī sa
cramētī: et iō nolo q̄ erga ipsos vllō
mō reuerētia minuāt. Insuper ostēdi
tibi bonoꝝ ministroꝝ excellētiā i qui
bus margarita iustitie relucebat: et
virtutis. Et ostēdi quantum in cō
spectu meo sit crosa persecutio que
fit p̄tra sanctā ecclesiā et irreuerētia
p̄tra sanguinē habita: q̄ reputo q̄
p̄secutio facta cōtra ministros fiat
p̄tra sanguinē eo q̄ ep̄isse p̄hibui
ne tangerent iniuriose x̄pos meos.
Postremo tibi narraui de vitupo
sa ministroꝝ ipsoꝝ vita: et in q̄ta misc
ria viuūt: et q̄ta amaritudinē: et con
fusibile penā i morte sustinēt: et quā
tū vltra ceteros post mortē crudeli
ter i inferno cruciant. Modo peti
tioni tue atq̄ p̄missioni mee satisfac
tū ē narrādo pauca de ipsoꝝ vita
miserabili. Nūc autē iterato repli
co: q̄ nō obstatib⁹ illoꝝ defectibus
ē si plures eēt dīo p̄hibeo ne secu
laris aliq̄s eos aliquo mō puniat.
Inobediētes s̄o faciendo p̄tra p̄ce
ptū istud aspe cōgruo tpe puniēti
nisi realiter cū p̄tritiōe cordis et hu
mili p̄fessioe vitā suā aī correrent
Tū vtraq̄ ps v̄z huiusmodi ministri
et eoz p̄secutores videntē esse demo
nes incarnati: vñ iusto meo iudicio
fit vt vn⁹ diabolus: ita puniat aliū
s̄ offendit vterq̄ seculares nō excu
sant ex peccato p̄lati: neq̄ p̄lat⁹ ex
cusat ex peccato secularis. Nūc autē
inuito te filia carissima: et oēs alios
amicos meos ad fletū amarū super
huiusmodi mortuos: et ad imorādū
pelut ones i ecclesie sancte viridario

ad pascendū ex desiderio sancto of
ferendo iugiter ante me continuas
et humiles oratiōes pro eis quia de
creui mundo facere misericordiaz.
Neq̄ ab ista pastura vos subtraha
tis vllō mō pp̄ iniuriā vel aliquam
p̄p̄eritatē. Quia penitus volo q̄
nullatenus cleuetis caput ex impa
tientia vel inordinato gaudio: sed
iugiter ad honorem meū attendite
salutem aīaz atq̄ reformationem
ecclesie sancte. Et hoc erit mihi signū
evidentissimum: q̄ tu et alij me rea
liter in veritate diligatis. Tu vero
bene nosti q̄ aperte tibi patefeci me
velle q̄ tu et alij serui mei essetis si
cut oues que pascere mini iugiter in
viridario ecclesie sancte tollerando
laboriose vsq̄ ad mortis extrema
tem: et ita faciendo sancta vestra de
sideria perficiam.

Qualiter hec anima deuota lan
dando dominum facit orationes p̄
ecclesia sancta. *Cap. cxxxix.*

Nunc aīa deuotiōe multa ve
lut ebria et ignita caritate suc
cesa habens cor suum amaritudine
magna vulneratum cleuādo mētē
ad eternā dei bonitatē ait. O sūme
deus eterne o lux maior quacunq̄
lucet a qua p̄cedit omnis alia lux o
ignis ardens supra oēm aliū ignē
tu es solus ignis qui ardes et nō cō
sumis nam p̄sumis omne peccatum
q̄ est in aīa simul et amorem p̄p̄itū
non tamen eam affligendo p̄sumis
s̄ cā pinguefacis i facia bilī dilectio
ne: q̄ v̄z facta a te nō bñ faciatur

Tractatus.

Imo te magis peroptat habere iugiter & videre. Et quanto plus te querit: & optat amplius te gustat: & inuenit eternum: atq; sūmum ignem vere caritatis abissum. O sūmum & eternum bonum quis te deum nostrum inclinavit ad illuminandam me creaturam tuam infimam de lumine tue veritatis. Tu idem ignis amoris es in causa. Nam affectuosa caritas tua te coegit: & induxit ad creandum nos ad tuam imaginem atq; similitudinem: & ipsa te iugiter inducit: & inclinat ad faciendum immensas & infinitas gratias creaturis tuis que rationem habent. O bonitas eterna super omnem bonitatem tu solus es ille qui sūme bonus es. Nihilominus tu donasti nobis vnigenitum filium verum tibi coeternum: vt etiam in humano corpore conuerteretur in vita presenti nobiscum qui sumus omnino tenebrosi atq; pleni fetenti putredine. Quid obsecro fuit in causa? Amor q; nos affectuose dilexisti: etiam ante q̄ essemus. O bone deus. O eterna magnitudo incomprehensibilis ex amore fecisti te parvulum: vt hominem in te magnificares: & eum faceres magnum quocumq; me verto non inuenio nisi tue dulcissime caritatis ignem & abissum. Nunquid ego pauper & misella satisfacere quomodo possum gratijs & igniferi caritati tue in particulari mihi concessis cum excessu tante dilectionis ultra gratias: alijs fidelibus tuis concessas. Certe non: ergo tu solus dulcis: & amantissime pater es ille

qui gratus eris pro me tibi: & pro me misera respondebis: q; v; affectus tue paterne caritatis pro me tibi gratias ager. Quoniam ego sum illa que non sum: & si dicerem q; aliquid essem ex me: vtiq; mentirer in caput meum: & essem proculdubio mendax: & facta diaboli qui pater est mendacior. Q; tu solus es ille que es. Et omnem & omnem gratiam in eo fundatam humiliter a te recognosco. Nam ex amore purissimo: & non ex aliquo debito mihi gratiose tribulisti. O pater dulcis & amantissime quando genus humanum iacebat egrotans propter preuaricationem adam. Tu direxisti sibi medicum eternum dulcem & amorosum. scilicet verbum vnigenitum filium tuum. Nam vero quando iacebam infirma v; infirmitate negligentie pariter: & ignorantie magne tu suavis atq; dulcissimus medicus eterne deus exhibuisti mihi succum dulcem: & amaram medicinam: vt ab infirmitate conualescam: & indilate liberari valeam. Tibi proculdubio suavis est: q; cum suauissima caritate tua mihi te manifestasti. Dulcis est & mihi valde ultra quancumq; dulcedinem: quoniam illuminasti oculum intellectus mei lumine sanctissime fidei in quo lumine prout excellentissime maiestati tue manifestare placuit agnoui gratiam inestimabilem humano generi concessas in corpore mistico sancte matris ecclesie ministrando totum deum & hominem in venerabili sacramento. Atq; ministrorum tuorum digni

Tertius.

tatem quos constituisti: ut nobis illud administraret. Ego cupiebam ut promissioni mihi sancte satisfacere tu multo plura concessisti quam ego petere scivissem. Unde vere cognosco quod eorum hominis nescit: neque potest optare siue petere quantum tu vis ei prebere. Et ita manifeste cognosco quod tu es ille qui es infinitus atque bonum eternum. Nos vero sumus illi qui non sumus. Et quia tu es infinitus: et nos finiti ideo tue creature que rationem habet exhibes id quod nescit: et nescit neque potest optare: et modum quo tu scis vis atque potes anime satisfacere satiendo illam etiam ex his que petere nescit dulcissimum: et gratiosissimum ignorant et desiderare nequit. Et ideo recepi lumen in magnitudine tue caritatis ex amore quem habere te manifeste patefecisti humano generi: et precipue eius unctis qui debent esse velut angeli terrestres in vita presentis. Tu mihi monstrasti virtutem atque beatitudinem istorum virtutum tuorum qui vixerunt veluti lucerna succensa cum iustitie margarita in ecclesia sancta. Et horum comparatione agnovi defectum eorum qui miserabiliter in ecclesia vivunt: unde cepi dolores ingentem propter offensam tuam atque detrimentum universo mundo namque valde nocent: quia debent esse exemplum virtutis: et ipsi prebent exemplum iniquitatis et miserie. Et quia tu mihi misericordie servile tue quam sum in causa et instrumentum multorum defectuum patefecisti vitam illorum de qua conquestus es habui dolorem: et amaritudinem intolerabilem

Tu amor ineffabilis illa mihi manifestando tribuisti medicina dulcem et amaram: ut ego provalde ab egritudine ignorantie: et negligentie mee: et cum sollicitudine atque desiderio magno recurram ad te me metipsam agnoscendo atque bonitatem tuam in me simul: et offensas tibi factas a tuis creaturis: et preteritis a ministris tuis: ut effundam unum flumen lacrimarum eas distillando super me miserabiles: et a noticia tue infinite bonitatis illas hauriendo et extrahendo: ac etiam effundendo super huiusmodi mortuos qui cum tanta dissolutione miserabiliter vivunt. Unde nunc ineffabilis dilectio caritatis ignis inextinguibilis: et eterne pater: quod huiusmodi desiderium nullo tempore deficiat: vel et tepescat inoptando: et quotidie perquirendo tuum honorem: et anime salutem. Et oculi mei nunquam ab effusione lacrimarum ex hoc abstineant. Unde cum instantia posco: ut gratiose mihi concedas: ut efficiantur veluti duo fontes habundanter effundentes aquas que procedant: et egrediantur a te mari pacifico. Gratias: gratias ago tibi pater eterne qui plenissime satisfacisti non solum petitioni mee verum et in alijs quam non agnoscebas: vel petere nesciebam invitando me dulciter atque materiam exhibendo lacrimarum: ut offeram in prospectu tuo sacratissimo dulcia cruciata: et amorosa desideria cum oratione continua et humiliter. Nunc autem ab inestimabili bonitate tua peto: ut mundo misericordias exhibeas: et ecclesie tue sancte hu-

Tractatus.

miseriter supplicans: ut effectualiter
implet digneris ea quae tu me ipse per-
stulare facis. **M**et mihi miserabili: et
aie mee paupercul: quae malorum omnium
ut estimo sum in causa. **N**on ultra disse-
ras obsecro mundo facere misericor-
diana paternas aures inclina: et exaudi
orationes seruatorum tuorum: et illorum igni-
fera desideria comple. **N**e mihi tu es il-
le qui facis et sollicitas eos: ut a te pe-
tant: et coram maiestate tua clament.
Audias igitur voces eorum et exaudi.
Etiam tua veritas exortatur et
ait. **P**etite et accipietis querite et in-
uenietis pulsate et aperietur vobis
O pater eterne serui tui clamant ad
te pro misericordia respondeas igitur
eis. **E**go certissime noui quod tibi prop-
rium est misereri: ergo tu non vales eas
denegare postulantis illam. **I**psi
postulant ad ianuam tue verita-
tis: ut unigeniti filii tui: quod vere co-
gnoscunt amorem affectuosum quem ha-
bes ad hominem: non pulsant ad ianuam
ignis excellentissime tue propter cari-
tatis quam ultra se continere non debent
et non aperiat cum perseverantia pulsanti.
Nunc igitur aperi contere atque con-
fringe durissima corda tuorum creatu-
rarum non intuitu earum que non pul-
sant: imo solum intuitu bonitatis et
paterne tue caritatis: et etiam amo-
re seruatorum tuorum qui pro eis ad
te clamant. **E**terne pater aperi tue
misericordie manum et eis exhibe quae
postulant. **V**ides enim quod ad ianu-
am tue veritatis pulsant: et a te pe-
tant: et quid a te postulant. **S**angui-
nem istius ianne tue. scilicet veritatis in
quo sanguine nostras iniquitates

abluisti et expurgasti corruptam pro-
teritatem transgressionis ad te. **I**ste
sanguis proculdubio noster est de
quo nobis ordinasti balneum. **T**u
vero non vales: imo neque vis alicui
persone in veritate petenti denega-
re igitur impende fructum huius
sanguinis preciosi tuis creaturis po-
nas in una lance precium sanguinis
unigeniti filii tui: ut infernales de-
mones oves tuas asportare non au-
deant. **T**u quidem es pater optimus
qui nobis exhibuisti pastores verum
videlicet unigenitum filium tuum
qui propter obedientiam tuam pro
nobis omnibus tuis vitam exposuit
faciendo nobis de precioso sangui-
ne suo balneum. **H**ic est ille sanguis
quem a te petunt iuxta ianuam istam
veluti famelici atque sitibundi serui
tui quo mediante petunt: et optant:
ut huic uniuerso mundo facias gra-
tiose misericordiam atque florem faci-
as in ecclesia sancta flores odorife-
ros sanctorum pastorum ex odore
quorum euanescat ab ea fetor: et pro-
teredo male viventium: et iniquorum
hominum. **T**u pater eterne promi-
sisti: quod ex amore quem habes ad ho-
mines cum orationibus amicorum
tuorum: et cum tollerantia multo-
rum laborum absque culpa sua: tu fa-
ceres omnino mundo misericordiam
et ecclesiam sanctam tuam virtuosam
reformares: et ita refrigerium inde
nobis exhiberes. **E**go supplico ne
differas ulterius: sed absque dilatione
maiori conuertas oculos tue clem-
tie ac illico responde qui responderi
vis antequam vocemus voce misericor-

Quartus.

dic tue. Aperi portam inextimabi-
lus tue caritatis quas ondisti nobis
ianua mediata: v3 vngenti filij tui
sibi p nobis incarnati. Scio nanq3
q aperis anteq3 pulsemus: quia cu
affectuosa dilectione quam impen-
disti seruis tuis pulsant: 2 ad te cla-
mant opiantes: 2 querentes hono-
rem tuum atq3 salutem animarum.
Ergo largiaris eis panem vite vide-
licet fructus sanguinis vngenti fi-
lij tui quem a te postulant ad glori-
am: 2 ad laudem nominis tui in sa-
lutem animarum. Quia maior la-
us 2 honor nomini tuo resultare vi-
detur in salute multorum q3 si in du-
ricia sua permanendo damnaren-
tur. Tibi pater eterne sunt omnia
possibilia. Tu eni3 nos absq3 nobis
gratiose creasti: sed nos absq3 nobis
saluare non decreuisti. Sed obsecro
q voluntates eoru inordinatas ali-
quo modo compellas: 2 violentes: 2
eos ad volendum disponas ea que
renunt: hec a te peto per immen-
sam bonitatem tuam atq3 misericor-
diaz. Tu creasti nos ex nihilo. Nunc
autem ex quo per gratiam tuam su-
mus in vita obsecro nobis impede
misericordiaz. Et refice pariter 2 re-
forma vasa q tam gratiose forma-
sti ad imaginem: 2 similitudines tu-
am: illa reformare digneris ad gra-
tiam in misericordia: 2 sanguine fi-
lij tui.

Hic incipit Tractatus quartus
de prouidentia dei: 2 prius in gene-
ali.

Capit. cxxxv.

Hic eternus pater cum
ineffabili benignita-
te sue clementie stete-
bat oculus ad hanc
aiam volens apte sibi
monstrare q in oibus
huiusmodi nunquam

vinia sua prouidentia deficiebat dum ipse
velit ea humiliter acceptare patefaciens
ista cum vna dulci querela sibi suas rationa-
les creaturas incipiens isto modo. O ca-
rissima filia sicut alias 2 aliquoties
ego dixi tibi oio decreui facere mun-
do misericordiam: 2 vobis opportunis
hominibus volo prouidere. Sed ignorans homo
reputat in morte illud quod in vita ei tribu-
o: 2 ita sibi met valde crudelis ef-
ficis: 2 ego prouideo semper. Num volo
te nosce quicquid homini tribuo procedit
a summa prouidentia. Et hic est q cum ego
cum prouidentia creauit cum in memetipso
repperit: 2 sui philocaptus de pulcritu-
dine creature mee: quod mihi placuit
creare eam ad imaginem 2 similitudinem
meam cum prouidentia multa: 2 id dedi sibi
memoriam: ut in se beneficia mea reti-
neret volens: ut de potentia mei patris
eterni participaret. Insuper intellectum ei
tribuit: ut in sapientia filij mei cogno-
scret: 2 intelligeret voluntatem meam quod
sum oibus gratiarum exhibitor: atq3 dator
cum ignifera caritate patris. Sibi quo-
q3 dedi voluntatem ad amandum participando
clementiam seipsum: ut amare posset
ea que cognouerat: 2 viderat intellectus
hoc autem egit dulcis prouidentia mea
solum ut capax esset ad intelligendum: 2
gustandum me cum summo gaudio
in eterna visione mea. Et sicut alias
ego tibi narraui ex inobedientia

b ij

Tractatus.

primi vestri parentis: a deo celi erat clausum qui dignitates in qua creatus erat ignorauit: nec attendit eum quanta providentia: et ineffabili dilectione creauerat eum: et ideo cecidit ad inobedientiam: et inde postmodum ad imunditiam cum superbia: et contentia muliebri volendo potius vrori sue descendere siue complacere quam obedire mihi: et quia ei minime crediderit ea que suggererat nihilominus sequentem ne tristaret. Et qua postmodum inobedientia precesserunt omnia mala per uniuersum orbem: unde vos omnes huiusmodi veneni principes estis de qua quidem inobedientia in alio loco et tunc tibi narrare dispono quantum est homini periculosa: ut amplius inde cognoscas obedientiam esse commendabilem. Ut ergo mortem ipsius inobedientie auferes ab homine clementissime me pueri tribuendo vobis unigenitum filium meum cum magna providentia: ut ita satisfaceret vestre necessitati providentiam inquam: ut cum homo vestre humanitatis: atque mee deitatis absconderet a demonio veritatem meam quod non valuit eas agnoscere. Que mea veritas incarnata venit ad consumandum: et omnino destruendum illius mendacium cum quo deceperat homines. Ita que super hoc usus sui magna providentia. Attende diligenter amantissima filia: quia maiori providentia non poteram vti quam preberes vobis unigenitum filium meum: imposuisti sibi magnam obedientiam: ut a veneno liberaretur humanus genus quod ex inobedientia primi vestri paren-

tis in orbem fuerat effusum. Unde tanquam philocaptus: et verus obediens velocissime cucurrit ad obprobrosam mortem sacratissime crucis et mediante sua sacratissima morte vobis exhibuit vitam non humanitatis: sed vigore divinitatis qua per providentiam meam coniuncti cum natura humana: ut satisfaceret culpe contra me peccate qui sum bonum infinitum que requirebat satisfactionem infinitam: ut que humana natura que offenderat et erat in se finita uniretur infinite re: ut infinito modo mihi satisfaceret infinito pro omnibus hominibus: ut pro presentibus presentibus: et futuris. Et ut totiens quotiens offenderet homo: et in vita sua rediret ad me satisfacere posset ex integro uniuersam naturam diuinam cum humana vestra natura per quam unionem haberis atque recepistis perfectam satisfactionem. Hoc egit valde gratiose providentia mea: quia cum operatione finita: quia finita fuit in se pena crucis in filio meo recepisti fructum infinitum virtute divinitatis: ut iam dixi. Hoc infinita providentia mei patris vestri providit: ut iterum indueretur homo vestimento gratie qui perdidit indumentum innocentie: et omni virtute nudatus fame peribat atque frigore cruciabat in ista vita sue peregrinationis ac erat omni miserie subditus. Celi porta sibi clausa fuerat: nec ultra spem aliquam habebat quam si potuisset habere quoddam inde refrigerium habuisset in vita presentis. Et quia non habebat ideo positus erat in afflictione magna. Ego vero deus eternus affectu per-

Quartus.

na puidi misericorditer huic hois i
 digentie: atq; magne necessitati. vñ
 nō idutus a vestris institijs vel vir
 tibus: imo solum ab ineffabili bo
 nitate mea: motus exhibui vobis
 optabile vestimētū vnigenito filio
 meo mediante qui dñi semetipm ex
 poliauit vita corporali vos induit
 vestimentum gratie pariter z inocē
 tie. Quā gratiam z inocentia in san
 cto baptismo recipitis in virtute sui
 preciosi sanguinis: vñ macula pec
 cati originalis a bluit in quo pcepti
 fuistis a parētibus vestris. Et ideo
 dulcis mea puidētia puidit non
 cum afflictiva pena corporali put
 erat in testamento veteri p̄suetum:
 qm̄ circūcidēbant hoies: s; cū dulce
 dine sacri baptismatis. Itaq; nunc
 itez indutus ē. Et ēt ipm̄ hoiez val
 de calefacti dñi vnigenitus filius me
 us humano generi patefecit ex vul
 neribus atq; scissuris i suo sacratissi
 mo corpore pceptis ignē excellētissi
 me caritatis mee qui velat⁹ erat oc
 culte sub cinerē vestre humanitatis.
 Nōne videtur hoc esse valde suffici
 ens ad calefaciēdū cuiuscūq; cor ho
 minis q̄tūcūq; frigidū z gelatū:
 Nisi forsitan voluerit esse obstinat⁹
 z excecatus ab amore proprio: nec
 attendere velit quātū ineffabiliter
 eū affectuose diligo: puidētia mea
 eū vñ vite tribuit ei: vt dñs est in vi
 ta presenti peregrinus p̄fortari pos
 sit sicut a libi tibi dñi. Etiam inimi
 ci sui sunt ita debilitati: q; nullus ei
 nocere pōt nisi sponte voluerit acce
 scere. Via rectissima est: z ex plana
 sa cum sanguine mee veritatis icar

nate: vt homo facilliter attingere pos
 sit ad illum finalem terminum ad
 quem illum taz gratiose creauit. S; z
 qui cibus est iste. Sicut alibi sedio
 se tibi narraui est venerabile sacra
 mentum corporis: z sanguinis yesu
 christi crucifixi: vbi z in quo deus z
 homo continetur. Utiq; angeloz
 cibus atq; vite qui faciat omnem fa
 melicūz qui de tali cibo delectatur
 non aut illū qui minime famelicit.
 Iste nāq; cib⁹ ore sancti desiderij sui
 mi dñs: z amore succenso gustari vi
 des ergo q; puidētia mea dedit ho
 vnde saluberrime p̄fortari valeat

Quo de⁹ puidit exhibēdo spem
 hoī z qui sp̄at ampl⁹ gustat p̄fecti⁹
 eius puidētia. Cap. lxxxvi.

Etiam homini tradidi spem i
 refrigeriū si cū lumine sanctis
 sine fidei p̄tium gloriosi sanguinis
 aspexerit q̄ i veritate p̄ eo p̄solutū
 est. vnde recipe dñs firmam in corde
 spem: imo certitudinem proprie sue
 salutis: i obprobrijs yesu christi cru
 cifixi sibi restituitur honor: q; si cu
 omnibus membris proprij corporis
 ipse me pluries offendit: z iesus vñ
 genitus meus dilectissimus in om
 nibus mēbris sui corporis grauissi
 ma tormēta sustinuit. Et cū humili
 obedientia sua corripit: z emēdant
 inobedientia ade primi vestri parē
 tis atq; successor. Et ab ipius obe
 dientia oēs acquisiuitis abundan
 tissime gratia sicut ex inobedientia
 primi parentis oēs inuoluti fuistis
 i culpa: hoc ē vobis a mea puidētia

Tractatus.

cōcessum q̄ nunq̄ homini defuit a principio mundi vsq̄ nūc: imo nec in futurum vsq̄ ad vltimū vllō modo deficiet quin ordinate salubriterq̄ prouideat in omni vestra necessitate multis atq̄ diuersis modis put ego iustus 7 optimus medicus infirmitati vestre cognosco necessariū 7 vtile pro salute vestra vt homini restituā integram sanitatē: 7 pro cōseruatione sue sanitatis: prouidentia mea nunquā alicui eā recipere volenti deficiet ex his qui perfecte sperāt in me. Qui vero sperāt in me pulsant 7 in veritate clamāt nō solūmodo verbo sed affectu 7 lumine sanctissime fidei me gustabunt in prouidentia mea sed non illi qui pulsant 7 clamāt verbo solūmodo dicentes dñe dñe. Disco tibi si me nō erposcent 7 erquirent alia virtute mediante q̄ ego nō cognoscā eos ex misericordia sed tantūmodo per iustitiā. Ita q̄ replico q̄ prouidentia mea nunquā alicui qui speret in me in veritate deficiet vllō modo sed solū illis qui de me desperāt in se solūmodo sperātes. Tu bene nosti q̄ homo sperare nō pōt in duabus reb⁹ oppositis hoc expr̄mere voluit veritas incarnata cum in euāgelio dixit. Nemo pōt duobus dominis seruire: q̄ si vni seruit habebit aliū in cōtēptū. Seruire vero nō est absq̄ spe: q̄ seru⁹ alicui domino vsq̄ seruit cum spe placēdi dño suo siue seruit cum aliqua spe quam habet in precio vel utilitate quā inde consequi sperat. Inimico nō dñi sui nullo modo seruiret q̄ obsequiū face,

re nō posset absq̄ spe qualiscūq̄ lucrari. Et ipse priuatum se cereret eorū que prestolabatur a dño suo recipere. Sic ergo cogita filia carissima q̄ accidit anime. Nam oportet eā in me sperare mihiq̄ seruire vel q̄ in mundo speret 7 in semetipsa 7 ipsi mundo seruiat: tantū enim seruit mundo extra me seruitio sensualitatis quantū amat propriā sensualitates 7 illi seruit: de quo fuitio 7 amore sperat habere cōplacētiā sensitiuam vel aliquam utilitatem. Sed q̄ spes huiusmodi posita noscitur in re finita vana pariter 7 transitoria ideo sibi deficiit 7 non habet effectum eius quod optabat. Tu vero sperat in se vel in mundo non in me sperat: quia mundum vsq̄ hominis desideria mūdāna iugiter odit. Et in tātam abhominatiōem habuit q̄ vnigenitū filium meum voluit subire mortem obprobriose crucis. Mundus itaq̄ nullam cōformitatē meū habet nec ego secum. Sed aīa que pfecte sperat in me mihiq̄ seruit ex toto corde suo statim ex necessitate compellitur occasiōe predicta oīno de mundo p̄ter 7 de semetipsa diffidere atq̄ desperare. Hec intelligo de spe posita cum fragilitate ppria. Ista vera spes est amplius vel minus perfecta iuxta mēsuram amoris quā aīa in me hēt 7 ita pfecte vel iperfecte de prouidentia mea degustat: 7 absq̄ dubio cui maiorī pfectiōe gustat atq̄ recipiūt eā illi qui mihi seruiūt atq̄ sperant in me solū intuitu cōplacēdi mihiq̄ illi qui seruiūt intuitu fruct⁹ alicui

Quartus.

sus vel ex delectatione qua inueniunt
 in me: isti primi sunt illi quorum in vl-
 timo statu anime tibi narraui perfectio-
 nem. Alij vero de quibus in presentis lo-
 quor sunt illi secundi ac tertij de qui-
 bus imperfectioez ostendi narrando
 de statibus anime que vadunt et seruiunt
 cum spe fructus vel proprie delecta-
 tionis. Tamen illis imperfectis ac etiam
 perfectis affectuosa caritate prouid-
 deo: dum tamen ipsi non presumant in-
 se sperando: quia presumptio presu-
 mendi de se siue sperandi ab amore
 proprio progreditur et offuscatur oculum intel-
 lectus priuans eum lumine sanctissimi
 me fidei: unde non incedit eum lu-
 mine rationis et ideo mea prouidentia
 non agnoscit: non quod illa non experiat:
 quod nullus est exclusus eo quod iusti pa-
 riter et peccatores a me proculdubio
 prouidentur. Nam omnia creata sunt a
 bonitate mea. Ego namque sum ille qui
 sum et absque me nihil omnino factum est
 excepto peccato quod nihil est. Itaque
 recipiunt et ipsi de prouidentia mea sed
 non intelligant quod non agnoscunt eam.
 Et quod non agnoscunt ideo non amant
 illam: ideo nec inde fructum gratie re-
 cipiunt: omnia vident indirecte velut
 ex cecati sed omnia directa sunt: lucez
 vident in tenebris atque tenebras in
 luce quod posuerunt spem atque seruitu-
 tum in tenebris unde in murmura-
 tionem incidunt et ad impatientiam
 veniunt. Ecce cum quanta stultitia
 procedunt. Sed o carissima filia quomodo
 possunt isti credere quod ego summa et
 eterna bonitas alia velle possim quam
 bonum ipsorum in rebus paruis que
 quotidie permitto pro salute sua cum

satis experiantur quod ego nihil aliud
 volo nisi sanctificationem ipsorum
 in rebus magnis: cum omni cecitate
 sua facere nequeunt quod saltem aliquid
 qualiter cum paruo naturali lumine
 ne non videant bonitatem meam
 atque mee prouidentie beneficium qua
 inueniunt et eam denegare non possunt
 sunt in prima creatioe. ac in recrea-
 tione qua homo recepit in sanguine
 quando fuit recreatus ad gratiam
 ut alias tibi dixi. Hoc est ita clarum
 atque manifestum quod nullatenus con-
 tradicere possunt: nihilominus ipsi
 terrentur ex umbra sua quoniam hu-
 iusmodi naturale lumen in virtute
 sua non exercuerant. Homo stultus
 non aduertit nec attentè considerat
 quod ego prouidi de tempore in tempus
 in vniuerso generaliter et vnicuique
 particulare iuxta gradum suum. Et
 quia nullus est in vita presenti sta-
 bilis: imo quotidie mutatur de tem-
 pore in tempus usque quo peruen-
 rit ad suum fixum terminum: iugiter
 ego prouideo de omnibus opportu-
 nis atque tempore opportuno.

Quomodo deus in veteri testa-
 mento prouidit cum lege atque pro-
 phetis et postmodum in nouo cum
 euangelica doctrina. Ca. cxxxvij.
In veteri testamento prouidi dante le-
 gem in manu Moysi et illi popu-
 lo meo dirigendo prophetas a spiritu sancto do-
 ctos et illuminatos vni noneris quod ante
 quod vniuersi filii mei veniret in car-
 nem ille populus iudeus valde
 modico tempore stetit absque pro-
 pheta: ut haberet ex prophetis

Tractatus.

exhortationem atq; spem q; veri-
tas mea veniret in carnem veluti
ppheta prophetarū vt eos a serui-
tute liberaret atq; celum eis aper-
ret precioso sanguine suo qd̄ antea
tanto tempore steterat obsecratum.
Postquā aut̄ ipsum verbū amabi-
le carnē assumere dignatus ē nul-
lus ultra propheta surrexit in eis
vt ipsi certificarentur q; ille quē ex-
pectabāt venerat vnde nō expedie-
bat q; alij prophete ipsum annūcia-
rent licet ipsum minime cognoue-
rūt neq; cognoscant ex propria ce-
citate. Postque hoc prouidi mittē-
do verbū vt est dictū qd̄ vtiq; fuit
vester mediator inter me deū eter-
num et vos. Post ipsum venerunt
apostoli: martyres: doctores atq; cō-
fessores vt alibi tibi dixi. Nec oīa
Prouidentia mea fecit et tibi dico q;
vsq; ad vltimum in veritate prouid-
debit. Nec anteq; est vna prouiden-
tia generalis exhibita creaturis oī-
bus que rationem habent que vo-
luerint ex tali prouidentia fructum
habere. In p̄tensari quoq; do oīa
per prouidentiam meā vitam siue
mortem quocumq; modo perueniat
famē et sitim perdere statum in nū-
do nuditatē: frigus: calorem: insur-
sas: cōtumelias atq; verisōdes. Nec
oīa permitto fieri vel dici ab homi-
nibus. Non q; ego faciam iniquita-
tem male voluntaris eius qui ma-
le operatur et iniustitiam exercet:
sed eē pariter et tempus quod hēt a
me recipit. Quod esse tribui sibi nō
vt offenderet proximum aut me: s;
vt mihi fideliter seruiret et illi cum

affected caritatis: vnde permitto ill-
lum actum vel ad probandam pa-
tientie virtutē in anima in eo qui
recipit vel cum humilitate sese co-
gnoscat. Aliquando permitto q; vi-
ro iusto quasi totus mundus aduer-
sabitur et vltimo morietur extraneo
modo ita q; omnes admirabuntur
et videbitur iniustum q; vir iustus
ita moriatur in aqua vel in igne ali-
quādo venerabitur ab aliqua fera:
quandoc; ruet aliquod edificium su-
per eum vt perdat vitam corpora-
lem. O quantum hec videntur vl-
tra modum extranea illi oculo qui
lumine caret fidei sanctissime s; nō
oculo fidelis. Quia fidelis inuenit
atq; gustauit ex amoris affectu in
magnis rebus antedictis meā pro-
uidentiam: et ita videt et agnoscit q;
cum magna prouidentia cūcta dispo-
no solummodo pro salute hominis
procurāda. Et ita omnia recipit cū
humili reuerentia: nec vilo modo
scandalizatur in se nec in operibus
meis nec etiam in proximo suo sed
omnia tollerat cum vera patientia
prouidentia mea nulli creature ve-
negatur siue tollitur quoniam cum
ea omnia condita sunt. Aliquando
videtur in prudenti viro q; grādo
siue tempestas siue fulgur quibus
aliquando q; q; allido vel occido sit
vna crudelitas iudicando q; quasi
salutem illius negligere voluerim:
et ego sic ordinavi et permisi vt ena-
deret mortem eternam et ille iudi-
cat oppositum: et sic homines huius
mundi volunt in omnibus opera
mea contaminare male iudicando

Quartus.

ne intelligendo sui eorum infimus intellectum.

Quomodo quicquid nobis deo concedit est solummodo pro bono nostro et quod illi sunt ceci qui iudicant oppositum. Capitulum. cxxxviiij.

Post hec ipse dominus ait. vult dilectissima filia ut videas atque diligenter attendas cum quanta patientia supportare me conuenit hominem quem ad imaginem et similitudinem meam cum affectuosa caritate creauit. Aspice oculum intellectus et aspice in me precipue considera casum illum particularem pro quo me rogasti ut gratiose prouiderem: et ego prouidi sicut optime nosti taliter quod absque periculo mortis ille statum suum cum felicitate recuperauit. Et sic occurrit in illo particulari casu ita generaliter est in omnibus alijs rebus. Tunc anima deuota sui oculum intellectus aperiens cum lumine sanctissime fidei cum anxio desiderio quod propter ea que ei deo dixerat amplius de sua uitate cognoscebat in dulcissima prouidentia propter obedientiam precepti diuini multum speculando: attendere et attendendo diuine maiestatis abyssum et ineffabilem caritatem eius apte ipsius uidebat esse summam et eternam bonitatem: et quod solummodo nos ex affectuosa caritate creauerat atque sanguine precioso sui filii redimerat. Et ideo cum eodem amore tribuebat omnia que concedebat alicui siue permittebat uel consolationes atque tribulationes. Omnia paterna caritate suis creaturis exhibebat: et ut hominum eterne salutis prouideret

et non alio respectu et quod sanguis effusus cum tam ignifera caritate patenter attestabatur hanc esse ueritatem. Tunc ait illi summus et eternus pater. Isti sunt uelut excecati ab amore proprio qui cum impatiencia multa scandalizantur. Ego loquor nunc tibi in particulari et in generali reassumes illud quod dicere ceperam. Dico ergo quod ipsi condemnant et iudicant in eorum odium detrimentum ruina atque damnus ea que facio eis ex amore singulari et in bonum ipsorum et ut penis eternis absolute prouidentur: et ut cum felici lucro prouideant ad uitam eternam. Ergo quare de me conqueruntur? Ex eo quod in me sperare nolunt: immo potius in semet ipsis. Et iam ego dixi tibi quod ex hoc incidunt in tenebras: et ideo non agnoscunt et odiunt illa que debent in magna reuerentia recipere: sed ipsi ueluti superbi nolunt occulta mea iudicia temere iudicare que sunt omnia rectissima et iusta ipsi faciunt ut aliquando cecus facere solet qui cum simplici seu leni tactu inanis uel insipido gustu aut incerto sono uocis iudicare presumet in bonum siue malum iuxta suum infirmum et ignorantem sensum atque renouit in me considerare qui sum uera lux et summa sapientia et sum ille qui spiritualiter atque corporaliter eos alendo nutrio et absque me nihil possunt habere siue facere. Si autem aliqui seruiunt eis ab aliquo creatura ego sum ille qui tribui sibi uoluntatem illam et ordinauit totum: uel ut illa posset uellet atque sciret facere. Sed illi ueluti stulti procedere uolunt cum tactu

Tractatus.

manus que decipitur aliquādo qz nescit in suo tactu discernere de coloribus qz lumine caret: et ita decipitur etiā gustus quoniam aliquādo minime videt animal imundū quod ē in cibo. Auris aliqñ decipit in dulcedine soni: qz nō videt illū qui canit qui cū illo sono siue cātu nisi cū diligentia sibi caneret ei posset inferre mortē. Ita faciunt isti qui velut excecati per dīto lumine rōnis tan gēdo solūmodo cū manu sensus exterioris atqz carnalis vite mandane delicias indicāt cē bonas: qz non vidēt et nō aduertūt ipsas cē veluti pānus insertus et inuolutus in spīnis varijs cū multa miseria et laboriosis angustijs intantū qz cor illud qd extra me possidet illas: ē incōportabile sibi metipso. Sic enim ori desiderij qd inordinate diligit eas dulces apparēt atqz suaves ad fruendum. Et nō aduertit qz ibi residet animal imundū multarū iniquitatū atqz peccatorū mortalū que reddūt animā imūdam: et illā elongant a similitudine mea et auferūt ei gratie vitā. vnde si tales nō intēdūt cū lumine sanctissime fidei ad purificandā animā in sanguine acquirēt inde mortē eternā. Auditus ē amor proprio qui sicut ei videtur dulce sonū emittit. Quare sibi videtur ita. Quā aīa taliū sequit̄ amorem proprium sue sensualitatis. et qz non videt a sono decipitur. Et qz post illū abīit per inordinatā delectationē se reperit in foueam aductam ligatam vinculo culpe atqz se traditā in manibus inimicorum suorum qz tanqz

excecata per amorem proprium et a fiducia quam in se posnerat et in proprio sensu in me nō confidit qui suz via et fidissim⁹ dux. Que via humano generi facta fuit ab incarnato p̄bo v3 vnigenito filio meo qz volē apte dixit. Ego sū via v̄itas et vita: et ē lumē v̄n qui vadit p̄ eū decipi nō pōt et nō vadit in tenebras: atqz nemo pōt ad me venire nisi per eū: quā est vnū mecum. Et iam ego tibi dixi qz ex vobis pontē fecerā: vt ad me tute venire possetis qui sum finis atqz terminus vester. Et nihilo minus hoīes ignorantes et ingrati non confidunt in me qui nihil aliud ab eis opto atqz requiro nisi sanctificationem ipsorum: et ad istū finem ex affectu singularis amoris eis oīa permitto et exhibeo: et ipsi semper in me scandalizant: et ego patiēter eos tollero supportando mores eorum quoniam ego eos dileri non dilect⁹ ab eis imo prius q̄ essent: et ipsi quotidie me persequunt̄ cū impatiētia multa simul et odio murmuratione atqz infidelitate magna volētes instigare iugiter occulta iudicia mea fm cecitatem et ignorantiam ipsorum: que proculdubio sūnt valde iusta cum paterna caritate et ingenti amore cum ipsi semetipsos ignoret: et ideo cum falsitate vidēt: quia quis semetipsum non agnoscit me cognoscere non valet nec etiam meas intelligere iustitias.

Quomodo deus in aliquo particulari casu prouidit salutē anime illius cui casus occurrit. Ca. cxxxix

Quartus.

Uis aperte cognoscere carissi-
ma filia quantum iste mun-
dus est in misterijs meis fraudatus.
Aperi diligenter oculum intellectus
et aspice in me: videbis quod veritates
in casu particulari quem ego tibi pro-
misi narandum. Et sicut est de isto ita
de multis alijs narrare posses. Tunc
anima deuotissima volens eterni
patris obedire precepto anxio desi-
derio respiciebat in eum. Ipse vero
pater eternus aperte patefaciebat
ei damnationem eius: pro quo casu
euenerat et ait. Ego volo te nosse quod
ut euaderet hanc eternam damna-
tionem in qua vides illum fuisse ve-
turum ego permisi casum istum ino-
pinatum: et qui videtur ita terribi-
lis ut cum sanguine suo mediante
sanguine dilectissimi filij mei vitam
adipisceretur eternam. Non enim obli-
uioni tradideram amorem atque re-
uerentiam eius ad Mariam vni-
geniti filij mei genitricem gloriosam.
Cui concessum est a bonitate mea
propter incarnati verbi reuerentiam
quod quicumque iustus vel peccator qui
recurrat ad eam cum deuota reueren-
tia nullo modo diripietur vel deno-
rabitur ab infernali demonio. Nam
ipsa est a me velut esca dulcissima col-
locata et electa pro capiendis homi-
nibus et animabus precipue pecca-
torum. Itaque magna misericordia mo-
tus ego hoc feci versus permittendo ca-
sum illum quem homines existimant ita cru-
deli. Non quippe feci malam voluntatem
iniquorum: imo solum effectum qui iudi-
catus ab hominibus esse crudelitas. Et hoc
suis accidit ex amore proprio qui ab-

stulit eis lumen: et ideo veritatem me-
am ignorant. Sed si vellent huius-
modi nubem auferre sibi cognosce-
rent illam et amarent et sic omnia re-
ciperent in debita reuerentia et in fe-
lici tempore collectum fructum omni-
um laborum cum gaudio posside-
rent. Sed amatissima filia minime
dubites quod in eo de quo me rogas im-
plebo desiderium tuum et aliorum
meorum amicorum. Ego sum deus
vester omnium laborum iustissi-
mus remunerator atque sanctorum
desideriorum impletor: dummodo
inuenirem aliquos in veritate pul-
santes ad mee ianuam veritatis ut
non errarent neque deficerent in spe
mee providentie.

Hic deus enarrans providenti-
am suam erga suas creaturas diuer-
sis alijs modis conqueritur de illis
pro infidelitate illarum et exponens
vnam figuram veteris testamenti
vnam perutilem eribet doctrinam.

Capitulum. cxi.

Narraui tibi de isto particula-
ri casu: nunc volo tibi loqui ge-
neraliter. Tu nunquam intellige-
re posses ad plenum quanta sit ho-
minis ignorantia ipse procedit abs-
que sensu quocumque siue prudentia
cum sibi met ipsum abstulerit in se
sperando confidens in proprio sen-
su. O stulte ac insipiens homo non ne-
spicias et attendis quia virtus at-
que prudentia tua non est ex te: im-
mo bonitas mea que necessitati tue
prouidit gratis tibi processit eum. quia

Tractatus.

hoc aperte tibi demonstrat. Illud quod in te frequenter experiris: quoniam aliquando vis unum agere quod non valet nec villo modo scies quandoque scies et non valebis: quoniam deficies in tempore: et si quandoque tempus habebis voluntas non aderit. Totum hoc a me tibi gratiose conceditur ut salutem tue provideatur ut agnoscas et intelligas te non esse a te: et habeas humiliandi te materiam et non elate superbiendi. Unde reperies in omnibus privationem atque mutationem quae non sunt in tua libertate. Soli modo gratiam meam inuenies esse stabilem atque firmam quae tibi nullatenus auferri potest nec inuitus ab ea mutari potes nisi sponte redieris ad culpam et ab ipsa gratia discesseris. Ergo quomodo potes erigere caput contra meam bonitatem. Si capax es et vis uti ratione caput erigere non valet neque potes in tua cognitione sperare neque confidere potes in aliqua spe tua sine de te. Sed quia factus es animal brutum absque ratione non vides neque cognoscis quod omnia mutantur excepta gratia mea. Ergo quare non confidis in me qui sum creator tuus: quare confidis in te. Nonne tibi sum ego valde fidelis. Certe sic. Ista non sunt tibi occulta quae tu iugiter experiris. O dulcissima filia vides apte quod homo mihi valde fuit infidelis et minime legalis obediencia quam ipse sibi transgrediendo vnde cecidit in mortem. Ego vero sum sibi fidelissimus observando sibi atque tribuendo finem ad quem ego creaueram eum vix summum et eternum bonum: et ad perficiendam istam veritatem

meam unum summam et eternam diuinitatem cum infirmitate humane naturae. Atque sic homo redemptus extitit: et ad gratiam recreatus unigeniti filii mei dilectissimi sanguine mediate et sic erpiencia docete probauit. Sed apparet quod ipse pauper et infidelis homo minime credat quod ego sum potens ad ei subueniendum atque fortis ad eum adiuuandum et defendendum ab inimicis suis: et sapiens ad illuminandum oculum intellectus eius. Neque clementiam habet ut nollet esse dare quae necessaria sunt salutem sunt: neque sum diues ut eum ditare queam: neque pulchritudinem habeam ut ipsum valeam facere pulchrum: neque cibum habeam ut eum saturare valeam: neque vestem ad eum induendum: eius opera patefacere videtur eum ita credere: quod si realiter ita non crederet appareret ex effectu suarum operationum: et nihilominus iugiter homo erpiit quod ego sum valde fortis. Nam cum in contentia sua quotidie conseruo et ab inimicis eius valida manu defendo: nec est aliquis qui resistere possit fortitudini suae potentiae mee. homo vero non videt quod remittit videre. Cum ista pietas mea totum orbem ordinavi atque gubernavi: cum tanta diligentia praecedens ordinatae quod ibi nihil omnino deficit nec aliquis ultra quicquam ei potest apponere circa corpus vel animam. In omnibus ego prouidi non a vestra voluntate coactus quod nec eratis sed a mea clementia solui inductus et inclinatus: et ita creavi celum et terram atque mare pater et firmamentum celi ut super vos et vniuersam terram moueret aere ut respirare possitis: ignem et aquam ut vnum contrarium a suo contra-

Quartus.

rio temperaret solē ne staretis in tenebris. Quia sunt facta et ordinata ut hōi satisfiat in suis opportunitatibus. Celi est ornatū auri: terra vero fructibus cum animalibus multis ut hō vivere possit ex eis. Mare quoque piscibus habundat. Quia condidi multū ordinate atque providentia magna. Postquam autem omnia creavi bona et perfecta. Postremo creavi hominē ad imaginē et similitudinē meā: et eū in hoc viridario collocaui quod ex culpa primi parentis. Unde germinavit illico spinas ubi flores odoriferi prius erant vsque innocentie et magne suavitatis. Quia parebant ad vultū hōi sed ex culpa et inobedientia perpetrata repit in se rebellionem et in alijs creaturis: vnde siluester est effectus iste mundus ac etiā hō qui vocatur alius minor mundus. Ego vero pietate paterna pueri mittēdo vrbem unigenitū meū in mundum qui abstulit ei infirmitatem originalis peccati et spinas euulsit ab eo reformādo mundū in pulchrū viridarium aspersum ipsius unigeniti mei sanguine precioso: et ablata spina peccati mortalis in eo plantas inferni septem donorum spiritus sancti. Hoc vero factū extitit post mortem unigeniti filij mei et non ante: sicut apparuit in veteri testamento sub ista figura. Rogatus Helisens ut iuenculū iā defunctū a morte suscitaret ipse non iuit imo. Hiezi cum baculo suo direxit in iungēs ei quod illū poneret super defunctū puer. Cū ergo hiezi profecisset ut ei fuerat imperatū iuenculus ille non surrexit. Vidēs hoc helisens iuit in

propria persona et ex toto se cum puero conformauit in omnibus membris in facie eius aspirando septies vnde puer illico vite restitutus est. Hoc in figura contigit in Moyse quē ego misi cum baculo legis ut exponeret super mortuo generis humani. Sed per baculum istiusmodi legis non habebant vitam. Unigenitū ergo filiū meum dixerit qui figuratus extiterat per helisum qui se conformauit cum isto mortuo per unionē diuine nature cum humana vestra natura. Cū omnibus membris ista diuina natura fuit unita vsque cum potentia mei patris eterni cum sapientia ipsius unigeniti mei et cum clementia scilicet spiritus: quod totum sum ego vnus deus abissus trinitatis conformatus: et vnitus cum natura vestra humana. Post hanc autem unionē aliam est egit hoc amorosum et amabilem verbis vsque quod veluti philocaptus velocissime cucurrit ad mortem obprobrosissime crucis ubi se totaliter extendit. Et post istam unionem isti filio mortuo septem dona sancti spiritus valde caritative donauit quasi septies in faciem eius aspirando et in ore desiderij sancti suspirando: et sic in sacro baptisinate ei mortem peccatorum abstulit et vitam gratie donauit: vnde mortuus ipse pertinens aspirauit in signū vite per os vsque eiciendo peccata sua per humile confessionē. Itaque viridarium istud modo suauibus atque dulcibus fructibus est exornatū. Verū est quod oriolanus istius viridarij vsque arbitriū liberū illud valde facere potest domesticum siue siluestre sicut ei placuerit vsque cum scilicet solli

Tractatus.

etudine sue negligenter illud excolendo. Si enim in eo seminaverit venenum amoris proprii. unde nascuntur vitia septem principalia: necnon et alia que procedunt ab eis illico repelluntur illa septem dona sancti spiritus: et ita privatur omni virtute: ibi non est aliqua fortitudo: quia factus est imbecillus. Non est ibi temperantia: neque prudentia: quia lumen amittit cum quo ratione laudabiliter utebatur. Non est ibi fides vel aliqua spes vel iustitia: quia factus est iniustus in se quoque sperat: et cum fide mortua sibi metipsum credit: confidit in creaturis: et non in me creatore suo. Non est ibi caritas vel vlla pietas ex eo quod sibi metipsum stulit ea cui amore privato proprie fragilitatis. Unde quia sibi metipsum crudelis est effectus alicui proximo plus esse non valet. Privatus est igitur omni bono: et pervenit ad abominabile malum atque mortem horrendam. Sed unde vitam obtinere poterit: Ab hoc eodem eliseo verbo unigenito filio meo. Et quomodo: si hic orto lanus euellat huiusmodi culpe sue spinas cuius odio sancto: quod nisi semetipsum ediret nunquam eas euellere posset. Et cum amore sincero currat ad se reformandum cum doctrina mee veritatis incarnate: et ipsum viridarium aspiciat illo pretioso sanguine filii mei qui sanguis effunditur in capite peccatoris a sacerdote qui post humile contritionem confessionem: atque satisfactionem cum sancto proposito ulterius non offendendi ab eo recipit absolutionem hoc vitium non potest homo domesticare si

ne renouare: hoc viridarium a se suum est in presenti vita postea: nam que non habet ultra remedium prout alias tibi dixi.

Quomodo deus providit erga nos ut pro salute nostra tribulemur: et de miseria illorum qui sperant in se: et non in sua providentia. Capit. cxi.

Uides ergo quod cum providentia mea repaui salubriter homines qui vident esse secundus: vel minor mundus. Primum quippe non fuit ablatum quin abundantissime germinaret spinas multarum tribulationum: et in omnibus homo rebellionem invenit. Nec hoc est actum absque providentia mea: et absque bono vestro: imo cum magna providentia et utilitate vestra presertim: ut auferat homini spes huius vite presentis: et ut velocissime curat: et ad me cursum dirrigat qui sum felix finis: atque terminus eius. Ita ut saltem ex quadam importunitate molestiarum ab eo cor auferat: et affectum ad me eleuet. Et nihilominus homo cum tanta procedit ignorantia: quod omnino videt ignorat veritatem. Et est ita fragilis ad se quotidianis dilatandum mundum quod non obstantibus huiusmodi laboribus: atque spinosis tribulationibus quas ibi repperit non videt: quod ab eo se segregare velit: neque curat ad patriam suam quam ei preparari redire. Potes hinc amantissima filia coniecturas quid infelix homo faceret si reperiret in mundo solummodo solatios et delectationes ad votum: atque requiem absque pena quacumque. Et sic cum vulci pro

Quartus.

videntia misericorditer permitto: et exhibeo: ut ipse mundus: angustias atque tribulationes hominibus habundantibus sine germine: et ut in eis patietur virtutem eripiat: atque pro pena: et violentia quam sibi faciunt inueniam: unde eis debeam exhibere premium. Itaque semper: et in omnibus ordinavit cum magna sapientia prudentia mea. Multa quidem homini gratiose concessi: quod sum valde dives: et inestimabiliter ampliora dare possum: et volo: divitiae quippe mecum sunt infinite: imo sunt omnia per me condita: et absque me nihil omnino potest esse. Unde si quis optat habere: vel videre pulchritudinem. Ego sum pulchritudo super premissa: si quis bonitatem ego sum eternum atque summum bonum. Ego haec sapientia. Ego benignus pius iustus atque misericordissimus deus. Ego largus et non avarus. Ego sum ille qui tribus multum habundanter omnibus a me postulantis libenter aperio cunctis in veritate pulsantibus omnibus me vocantibus illico respondeo. Non sum ingratus: imo valde gratus: atque discretus: et omnes in servitio meo laborantes cum habundantia maxima remunerabo. Si in super valde dulcis: nam animam que voluntatem meam induit in locum maxime retineo et servo. Ego sum illa certissima prudentia quam nunquam servus meus in aliquo casu desum qui sperant in me omnibus prudentes ubique tam in anima quam in corpore infidelis aut homo qui me pascere sine nutrire videt est in arido ligno vermem: et animalia pascere bruta: pisces maris: et volatilia celi sole atque

rorem ordinarie: et tempore congruo veniunt ad impinguandam terram una cum plantis: et aliis fructibus quomodo credere potest quod ei provideat non velim quem in tanta dignitate creavi ad similitudinem: et similitudinem meam cum hec omnia fecerim in servitio suo: et ad sui subsidium. Unde cum se vertat spiritualiter: vel temporaliter aliud invenire nequit quam abyssus: et ignem eterne mee caritatis cum vera: et perfecta providentia. Sed ipse non videt: quod lumen abstulit sibi: imo neque videre curat. Ideo scandalizatur erga proximum artando: et restringendo caritates: et cum avaritia de die crastino cogitando. Cum hoc a veritate mea fuerit ei prohibitum dicente. Nolite cogitare de crastino sufficit enim diei cuiuslibet sollicitudo eius ubi de vestra infidelitate vos arguit ostendendo prudentiam meam atque temporis brevitatem vicens. Nolite cogitare de crastino. Quasi dicat: nolite cogitare de illo de quo securi non estis habere. Vos enim docet primo querere regnum dei et iustitiam eius ut vitam bonam atque sanctam: quod vobis minimis: ego novi: videtur pater eternus vos indigere. Ideo cuncta pro vobis feci: et mandavi terrae: quod de suis fructibus exhibeat. Iste homo miserabilis homo qui ex sua diffidentia restringit in se cor atque manus in caritate primi mihi legit huiusmodi doctrinam a mea veritate traditam: quod vestigia sua non imitatur. Unde sibi efficitur incomportabilis. Et ex eo quod in se confidit: et in me sperare negligit omne malum oritur.

Tractatus.

Talis enim se indicem facit voluntatis hominum: nec attendit: quod ego non ipse iudicare debeo. Insuper et voluntatem meam non attendit: nec in bono indicat: nisi quando videt aliquam prosperitatem siue delectationem vel mundi complacentiam. Et si hoc ei defecerit non videtur ei sentire: neque recipere providentiam neque bonitatem aliquam. Sibique videtur esse priuatus omni bono pro eo quod affectus eius erat ex toto positus in tali mundi complacentia siue delectatione propria. Et quoniam excruciatum est a propria passione diuitias ibidem intrinsicis existentes penitus ignorat. atque fructum vere patientie. Sed inde solum haurit in se mortem: et in ista vita gustat animam inferni. Tamen isto non obstante non obmitto ex bonitate mea quoniam ei provideam. Ita namque precepi terre: quod de suis fructibus peccatori tribuat sicut et iniusto: imo frequenter peccator habundabit huiusmodi magis quam iustus. Et ita solem atque pluuiam: ego peccatori concedo sicut et iniusto. Hoc autem mea bonitas ita facit: ut habundantius in anima iusti diuitias invisibiles postmodum exhibeam qui amore mei se temporalibus operibus expoliant ex corde renunciando mundo et omnibus eius deliciis ac etiam proprie voluntati: isti sunt perculdubio qui pinguefaciunt animam suam se dilatantes in mee caritatis abyssum in totum enim sui curam amittunt. Qui non solum amittunt curam huiusmodi temporalium verum etiam de se curam habere ne-

gligunt: et ex toto renuntiant. Tunc ego sum gubernator eorum spiritualiter atque corporaliter. Et cum eis vitor particulari providentia ultra generalem quod clementia sancti spiritus ipsis valde fidelissime seruit loco seruitoris. Hoc in vita patrum sanctorum aliquando legisti de illo solitario sanctissimo viro qui renunciauerat omnibus amore mei. Postquam cum egrotaret angelus ei missus extitit a clementia mea qui ministraret ei et in opportunitatibus ei prouideret corpori quippe bene prouidebatur anima vero fruebatur admirabili gaudio propter illius angeli conuersationem Spiritus sanctus est talibus veluti mater qui nutrit eos ad verba diuine caritatis. Fecit etiam eos liberos veluti dominos eis auferendo seruitutem amoris priuati. Nam ubicumque fuerit ignis excellentissime caritatis mee non potest adesse proprii amoris aqua que dulces ignem istum extinguit in anima: iste seruator egregius: vix spiritus sanctus quem eis ex bonitate mea singulariter assignavi animam induit inebriat atque magna dulcedine nutrit: et ei magnas opes exhibet. Et quoniam omnia propter me dereliquit omnia reperit in me: et quod se de semetipso denudaust se repperit de me egregie vestitam: et quod propter humilitatem se: sernam effecit ideo facta est in veritate domina. Eo quod mundo virtuosum se dominatur atque proprie sensualitati. Et quoniam in sensu et iudicio suo se totaliter excecavit in perfectissimo lumine moratur. De semetipso desperat.

Quartus.

do perfecta spe pariter et uia fide
conatur a me et ita gustat eternam
vitam et omni pena et amaritudine
mentem affligente priuatur. Oia in
dicat in bonum quonia in omnib⁹
voluntatem meam iudicat in qua
vidit et agnouit cum lumine fidei quod
ego solummodo quero sanctificatione
suam: et ideo patiens est effecta. Quod
quantum est hec anima beata: que
dum adhuc est in corpore mortali
gustat in se bonum immortalium.
Omnia recipit et videt cum reue/
rentia. Tanti poderis est ei sinistra
manus quanti dextera tanti turbu/
lacio quanti consolatio. Et tantum
appreciat esuriam et sitim quantum
cibum et potum: tantum frigus qua
tum calorem: tantum nuditate qua
tum vestimentum: tantum vitam
quantum mortem: tantum honorem
quantum vituperium sive dedecus.
In omnibus firma consistit atque soli/
da quia stabilita et petram uiam
agnouit et vidit etiam cum lumine san/
ctissime fidei et cum firma spe quod oia
confero cum eodem amore ac uno co/
deque respectu uel in salutem uestram:
et quod in omnibus ego prouideo. Nam
in magnis laboribus ego exhibeo
magnam fortitudinem. Nec honora
grauiora concedo quam homo portare uale
at dum homo se disponat ad portandum
honore mei in sanguine notorium est
uobis quod ego nolo mortem peccatoris
imo potius ut conuertatur et uiuat
et pro uita sua tribuo quicquid ei con/
cedo. Hec aperte uidit et intellexit
anima que semetipsam eruit et ideo
letatur et exultat in oibus que sen/
tit vel uidet in se vel alijs. Nec dubi/
tatur quod ista minima deficiat et quia
cum lumine fidei certificata fuit in
magnis et arduis de quibus in prin/
cipio mei sermonis ego tibi dixi. Quod
gloriosum est lumine istud fidei san/
ctissime cum quo uidit et agnouit ue/
ritatem meam. lumen autem istud ha/
bet ab isto nobili seruitore uel a spiritu
sancto quem assignant sibi quod est
uicque supernaturale lumine quod ac/
quirat anima sanam et gratia mea exerce/
do uirtuose naturale lumine quod ei
primo concessi.

tit vel uidet in se vel alijs. Nec dubi/
tatur quod ista minima deficiat et quia
cum lumine fidei certificata fuit in
magnis et arduis de quibus in prin/
cipio mei sermonis ego tibi dixi. Quod
gloriosum est lumine istud fidei san/
ctissime cum quo uidit et agnouit ue/
ritatem meam. lumen autem istud ha/
bet ab isto nobili seruitore uel a spiritu
sancto quem assignant sibi quod est
uicque supernaturale lumine quod ac/
quirat anima sanam et gratia mea exerce/
do uirtuose naturale lumine quod ei
primo concessi.

Quomodo deus animabus sa/
melicis gratiose prouidet de cibo ve/
nerandi sacramenti corporis iesu xpi
ubi continentur admiranda que/
dam. Capitulum. cxliij.

Nam quid amantissima filia no/
sti qualiter ego prouideo ser/
uis et amicis meis qui sperant in me.
Eis duplici modo prouideo. Nam
eis prouidentia qua erga meas creatu/
ras uitor est in anima uel in corpore. Lume
quid opo in prouidentia corporis hoc est
ob fuitum anime ut in lumine fidei
crescat et agmētetur et ut in me spe/
ret atque confidat et aperte cognoscat
quod ego sum ille solus qui sum qui pos/
sum uolo et opte scio suis opportu/
nitatibus occurrendo subuenire suamque
salutem operari: tu uides quod pro uita
anime tribui sacramenta scilicet eccle/
sie: quoniam ei sunt cibum et non panis quod est
grossus et corporalis cibum: et ideo corpori
tribuit. Sed quoniam est incorporea anima uiuif
de verbo meo. Iohannes mea uitas ait in eua

Tractatus.

gelio. Nō in solo pane vivit hō s; in
oī vbo qđ pcedit ex ore dei sequen
do v; cū itē tōde spūali hūmō vbi mei
pro vobis icarnati doctrinā. **¶** Der
qđ vbi i virtute sui p̄ciosi sanguis
vobis vitā exhibēt ip̄a venerāda sa
cramēta. Itaq; spūalia sacramēta
sunt aīe p̄cessa quāuis appareant z
exhibeant i istrumēto corpali. Sed
act⁹ ille corpalis z ex terio. nō exhi
beret vitā gr̄e nisi sūmeret ab aīa
cū dispositōe spūali v; cū scō z vō
desiderio qđ quidē ē in aīa z nō in
corpe. Nō tibi dixi qđ erāt spūalia q̄
tribunnt aīe q̄ quidē ē icorpea non
obstāte qđ mediāte corpe porrigant
atq; mīstrētur tñ aīe v̄siderio tribu
nt vt accipiat sicut dixi. Aliqñ ad
augēdā in aīa famē z hūiusmōi san
ctū v̄sideriū faciā qđ optabit ea nec
poterit hēre: z qđ nequīt hēre ea cre
scit esuries z isame crescit āplī⁹ i sui
cognitiōe vñ se reputat eis idignas
ex hūilitate pfunda: z ego tūc cā sa
cio dignā ei frequētissime puidēdo
varijs modis i venerabili sacramē
to: z optie nosti sic eē nō solū p andi
tū verū ēt p exp̄ientā in temetipsa
qm̄ ex ordiatiōe mea clemētia san
cti spūs q̄ talib⁹ ordiatissime puidet
aliqñ ispirabit alieni⁹ mīstri mētem
ad exhibēdū ei cibū istū: itaq; coa
ct⁹ a stimulo p̄sciētie mouebit ad il
lī⁹ aīe famē hūiusmōi factādā z ad
ei⁹ v̄sideriū quietādū z iplendum.
Quāq; differē ex ordiatiōe mea pri
usquāz hēat illud qđ optat vsq; ad
extremitatē t̄pis. postea vero cū vl
tra minime sperat hēre posse gratiō
se v̄sideriū ei⁹ i plebo. Sup quo sa

cto tu debes aduertere qđ ita pote
rā in principio satisfacere sibi sicut
ego feci postmodū vltio: s; iō feci vt
in lumie fidei cresceret vt nunq; in
me sperare desinat: z vt ipsa pruden
ter z caute pcedat z nō imprudenter
in spe desiciēdo retrocedat vel in ta
li fame comēdabili atq; scō v̄side
rio suo quoquō tepescat z hac occa
sione sic ordino differēdā: sicut ipsa
meministi de qdā aīa deuota: q̄ cu; z
venisset ad ecclesiā cū mario v̄side
rio cōionis a mīstro celebraturo pe
tiuit hūiliter venerabile sacramētū
corpis iesu xp̄i qui rigozose v̄nega
uit ei: z tūc in ea cū p̄o gemitu v̄si
deriū excreuit i ip̄o vō p̄scie stimu
lus ita fortis z asp qđ qñ voluit of
ferre calicē fuit a spū scō coact⁹ ei ca
ritatiue dicere qđ si volebat accipe
corpus iesu xp̄i libētissime daret ei.
¶ Hoc idubitatē a clemētia mea p
cessit qđ gratiose puidere voluit scō
v̄siderio illi⁹ aīe: s; ipsa si pri⁹ hēbat
in corde puā sintillā amoris atq; fi
dei taliter excreuit z in tali sup̄a
būdātia qđ videbat ei vitā a corpe
velle separi: z iō pmiserā ita vt ex
cresceret in fideli spe ac etiā vt oīs
amor pprie fiducie desiceret in ea.
Tūc ego puidi creatura mediante.
¶ Plurib⁹ at alijs vicib⁹ ip̄a scī spūs
clemētia puidit absq; mediō qđcuq;
sicut ego tibi narrare posse. S; vt
in fide formata materiā hēas āpliā
di mētē in p̄nti vno nolo tibi tacere
pro comēdatiōe puidētie mee: sicut
ēt audire potuisti cū eēt in ecclesia
qdā aīa deuota in die p̄uersiōis apo
stoli mei pauli cū igētī v̄siderio sa

Quintus

cre coionis q̄si fuit ab oib⁹ meis mi
nistris qui celebrauerūt certificata
q̄ hēre nō posset hoc venerabile sa/
cramētū ⁊ ab oib⁹ ex mea dispensa/
tione fuit ei denegatū. Volui nāq̄ q̄
apte cognosceret q̄ deficiente sibi
subsidio creature sibi minime desi/
ceret auxilium creatiōis: ⁊ id tenui
modū istū in vltia missa ⁊ vsus fuit:
vt ita dicā vna dulci deceptiōe vt
ipsa de puidētia mea inebriaretur.
Illa deceptiō stetit in hoc articulo.
Ipsa nāq̄ dixerat vni seruitōri cu/
iusdam mei ministri celebrare volē
tis velle coicare: s̄ ipse fuit: illi mi/
nistro dicere noluit. Vidēs ipsa non
habuisse r̄sionē negatiuā indubitā
ter expectabat anxio desiderio cō/
municare debere. Missa p̄o celebra
ta reperiendo se fraudatā desiderio
suo excreuit in famē ⁊ exuriē illius
āgelici tibi valde magnā cū ingen
ti desiderio sed cū profunda humili
tate se reputabat indignā suā argu
endo p̄sumptionē q̄ sibi p̄sumptis
se videbat huiusmodi sacramētum
postulasse. Ego p̄o qui delecto: hu/
miles exaltare traxi desiderū ipsi⁹
ad me p̄bēdo sibi notitiā: in abisso
trinitatis eterne suū oculū intelle/
ctus illuminās in potētia mei p̄is
in sapientia vnigeniti filij mei ⁊ in
clemētia spūs sancti qui sum⁹ vnus
ī cēntia ⁊ in tāta p̄fectiōe talis aīa
fuit vnica q̄ ē corpus a terra susce/
debat ⁊ eleuabat: q̄ sicut in statu
aīe vnitiuo tibi dixi p̄fectiō: erat
vnto quā aīa fecerat ex affectu dile
ctionis in me q̄ cū corpore suo. Et
in abisso tali vt ego desiderio suo sa

tisfacere a me sacrā cōmunionē ac/
cepit: ⁊ in signū q̄ in veritate satis fe
cerā ei pluribus diebus admirabi/
li modo persensit in corporali gustu
sapore ⁊ odore corporis ⁊ sangui
nis vnigeniti filij mei iesu christi cru
cifixi p̄pter quod ipsa renouata fa
it ⁊ augmētata multū in lumine p̄/
uidētie mee quā tā dulciter ipsa p̄e
sertim in hoc actu gustauerat. Hoc
autē inuisibile fuit alijs: ei vero fu/
it aperte visibile pariter ⁊ sensibile.
Istud vero quod ego consequenter
volo tibi narrare manifeste cogno
uit etiam ille minister cui casus oc/
currerit. Nāq̄ eadē anima cū anxio
desiderio peroptasset audire missā
⁊ postea communicare fuit ab vna
corporali passione impedita q̄ non
potuit hora congrua venire tamen
venit hora qua sacerdes verba con
secrationis in hestia proferbat qui
celebrabat iuxta maius altare vi/
delicet in capite illius ecclesie. Ipsa
p̄o se p̄sūt in oratione in fine talis
ecclesie: qm̄ obediētia p̄hibebat eā
accedere vbi missa celebrabat: ⁊ cū
amaritudine multa ⁊ pio gemitu
orādo dicebat. O miserabilis ani
ma mea nōne consideras quantam
a deo recepisti gratiā ex eo q̄ ecclesi
am dei sanctam intrasti atq̄ mini/
strum in altari⁹ consecrantē vidisti
que demeritis tuis exigētib⁹ infer
no cōgruentius habitare deberes: sed
licet ipsa se profundaret in humili/
tatis valle: tamen huiusmodi desi/
deriū nullo modo quietabatur: imo
potius augmētabat cū fide forma
ta sperādo ī bonitate mea p̄fidēs

Tractatus,

q̄ a spū sancto cōsolationem hēret.
Ego tūc ei tribui q̄ ipsa p̄ modū il-
lū optare sine petere nesciebat. Cuz
enim a ministro diuideretur hostia
sicut ē mos ecclesie fractaq; fuisse
vna particula per meā dispēsationē
& virtutē ab altari discessit: & in ali-
um ecclesie finē iuit vbi orabat illa
& ita se cōmunicare p̄cepit. Ip̄a hō
prius existimabat vt alijs plurib⁹
p̄cib⁹ egerā eū ea v3 q̄ inuisibiliter
si⁹ ḡnrio desiderio satisfecisset. Sed
ille minister non existimabat ita qz
nō inueniēdo p̄ticulā affligebat in-
gētī dolore nisi q̄ ipsa clemētia spi-
ritus sancti i mēte sua patefecit vbi
pelata fuerat lz quottidie ipse dubi-
taret vsq; quo fuit cum ea ap̄te cer-
tificatus. Sed nōne poteraz ego de
fectū illius impedimētū leuiter amo-
uere vt ipsa potuisset hora cōgrua
penisse & ita missam audisset & ordi-
nate cōmunicasset: vtiq; poterā. Sz
volui q̄ experientia doceret eā q̄ me-
diante creatura & absq; medio crea-
ture in oī loco quocūq; modo mihi
placuerit & aīa desiderare voluerit
& ēt vltra q̄ optare sciat ego possuz
& volo & scio mirabili modo satisfacere
sancto desiderio suo. Hoc in-
pūtiarū enarrasse tibi sufficiat amā-
tissima filia de p̄uidētia mea. Nūc
aut curare aliquid tibi dispono de
modis quibus vtor aliquando int⁹
in anima sine medio corporis vide-
licet absq; instrumētis exteriorib⁹
quāuis narrādo tibi de statib⁹ ani-
marū iā aliqua tibi dixi.

De p̄uidētia de i circa manen-
tes i peccō mortali. Ca. cxliij.

Anima vel est in statu peccati
mortalis vel est in gratia sed
imperfecta vel perfecta, in quolibet
vtoz & amplio meā p̄uidētia valde
sapienter v3 in diuersis modis vt ex-
pedire cōsidero. Hoc dices vite mūda-
ne qui iacent in obscuritate peccati
mortalis excito quāq; cū stimulo con-
scientie vel cū graui labore quez in
sui cordis archano sentient varijs
atq; diuersis modis q̄ modi tot exi-
stunt q̄ lingua tua narrare nequi-
ret: vnde frequēter ex hac oportuni-
tate discedūt a culpa peccatoz pp̄
huiusmodi stimulu3 atq; dolores &
labores quos intus in aīa sentiunt.
Aliqñ vero qz de spinis vestris ego
colligo rosas vidēs hoīez inclinātū
ad aliq̄ mortale peccatum vel ad
amōrē illicitū ad aliquā creaturam
extra voluntatē meā sibi gratiose lo-
cū aufero siue tēpus ita q̄ p̄ficere
nō valebit suā voluntatē inordinatā
inīatū q̄ ex quadā aī lussitudie pp̄
huiusmodi penā quā ex defectu suo
patit eo q̄ nō valet inordinatā vo-
luntatē suam p̄ficere recurrit ad se-
metipsū cū aī cōpūctiōe atq; stimu-
lo conscientie & ita derelinquit frene-
sim quā incurrerat: que cōgrue fre-
uētis vocari pōt qm̄ existimas affe-
ctū suū in aliqua re ponere: postea
se reperit inuenisse nihil recte cōsi-
derādo: bñ quidē aliquid ē illa crea-
tura quā amore poluto diligebat. il-
lud vero qd̄ ab ea sumere oīno vole-
bat nihil erat qz peccatū oīno nihil
est nisi p̄uato gratie veluti cecitas
ē priuatio visus Ergo de culpa pec-
cati que directe spina, vocari pōt ex

Quintus

Quod quod aiam vehementissime pungit
 elicio rosam istam prouidendo saluti si-
 ent iam dicit. Quis ad ista me compel-
 lit: Non ipse quod me minime querit
 nec adiutorium siue prouidentiam me-
 am experit nisi cum culpa peccati vel
 in diuitijs delictijs atque statu mundi
 sed amor et mea paterna caritas ita
 me compellit agere et eo quod vos ama-
 ni antequam essetis vel amari possem a
 vobis. De quoque compellunt et in-
 ducunt ad hoc orationes amicorum
 atque seruatorum meorum qui spiritu
 sancto coherant propter honorem
 meum atque proximorum dilectionem
 ipsorum salutem cum ingenti cari-
 tate perquirunt iram meam virtuosam
 se placare satagentes ligando mee
 diuine iusticie manus quam iniquus
 homo meretur incidere. Ipsi vero
 cum lachrymis et humilibus oratio-
 nibus obuiuant et me quasi violen-
 ter inducunt. Ipsos vero quis ita cla-
 mare compellit. Proculdubio prou-
 dentia mea que gratiose prouidet op-
 portunitatibus illius mortui pecca-
 toris quod scriptum est quod ego nolo mor-
 te peccatoris imo quod conuertatur et
 uiuat. Filia carissima tu debes esse
 philocapta de prouidentia mea. Si
 enim aperis oculos mentis et corpo-
 ris videbis iniquos homines qui tacet
 in tanta miseria peccatorum qui facti
 sunt veluti putredo mortis obscuri
 atque tenebrosi propter luminis gra-
 tie priuationem incedentes catadon-
 ridendo atque tepus a mea bonitate si-
 bi gratiose concessa expendunt in va-
 nitatibus et delictijs et cum inhonesti-
 bus multa. Potatores vini et eius in-

glutiua comestores infantum quod de ve-
 tre suo videntur sibi deum instituisse
 cum odio rancore cum superbia et omni
 miseria de quibus meminisse debes
 me alias tibi narrasse. Ipsi vero sta-
 tum suum ignorantes per viam veloci-
 sime vadunt ut ad mortem eternam per-
 uentant nisi se cito corrigant in vi-
 ta sua et in tanta periculosa miseria
 cantant. Nunquid vero a quolibet
 homine non putanda foret magna
 stultitia si quis condemnatus atque con-
 ctus ad suspendendum siue decapi-
 tandum iret cantando siue tripudi-
 ando demonstrando signa vane leti-
 tie. Certe sic. In hac ergo stultitia
 sunt isti miseri et tanto magis absque
 comparatione quacumque quanto ma-
 ius detrimentum habent in se de mor-
 te anime quam de morte corporis. Quo-
 niam isti gratiam vitam amittunt et in-
 currunt in infinitam penam si mo-
 riantur in tali statu et illi perditur vi-
 ta corporale cum pena finita imo bre-
 uissima. Et nihilominus veluti ceci et
 insipientes cum ingenti stultitia cantant.
 Serui vero mei stant in gemitu et in af-
 flictione corporis atque spiritus cordis in
 vigilia et oratione continua cum suspirijs
 atque lamentis cum abstinentia corporis af-
 flictes ad penetranda salutem ipsorum.
 Ipsi vero stulte trufantur de illis: sed il-
 le derisiones in capita sua redunda-
 bunt quam pena culpabiles absque du-
 bio punientur. fructus vero laborum amo-
 re mei portatorum iustus erit in promissis
 et gaudijs. Nam et ego sum deus ve-
 ster iustus qui unicuique iuxta merita
 sua retribuam. Tamen si sui mei propter
 huiusmodi trufas vel ingratitude

Tractatus.

sine psecutiōes eoz nullaten⁹ orare
p eis omittūt: imo nec ī aliquo tepe
scūt: s; vehemētorī desiderio coram
me iugiter instant: z ī maiorī sollici
tudine crescūt. hoc vero quis opat
vt ipsi cū tāto desiderio pulsant ad
miseriordie mee ianuam: **I**psocul
dubio gratiose puidētia mea: q; p
curo simul: z semel salutē istoz mi
seroz: z augeo virtutē atq; fructū ex
affectu caritatē ī amicis meis. Mul
ti quippe sunt: z varij modi quibus
vto: ī aiab⁹ peccatoz: vt ex ipsa p/
uidētia mea de tenebris mortalituz
peccatoz egrediantē. Nūc aut volo
tibi narrare qd opat ipsa puidētia
mea cū illis qui surrexerunt a statu
culpe: s; adhuc imperfecti sunt mini
me replicādo de statib⁹ aie de quibus
ordinate tibi supra dixi: sed aliqua ī
presenti breuiter narrabo.

De prouidentia qua vtitur deus
cu; illis qui sunt adhuc imperfecti
vt ad perfectionem virtuose perue
niant. **Cap. cxliij.**

Scis tu carissima filia moduz
quē ego teneo cū īfectis: vt
ad pfectionē ascēdāt: z virtuose pfici
ant: Aliquī sibi putdeo cum varijs
molestijs multaz cogitationū. Cuz
sterilitate mētis. Quas videbit aie
quōq; q; oīno sit a me derelicta quasi
nō hēat aliqd ī se quoq; sentimen
tum. Nō enī iudicat ī mūdo se cōsi
stere put ī virtute nō ē ibi: nec in me
sibi videt eē q; nō h; aliqd ī se senti
mentū excepto q; sentit voluntatez
ī bona dispositōe: q; v; oīo renuit of

fendere. Sed quare voluntas ī hōie
pncipalis ē tan a que tutissime ser
uiat aīam id magna tutissimaq; li
bertate votauī eā. Unde nunq; con
cedo demombus neq; pmitto vel
alijs hostib⁹ hōis q; eā valeāt violē
ter apire vel alio mō supare: vel vio
lare: nisi spōte libez arbitriū volue
rit acquiescere. S; ego frequētissime
do licentiā hostibus hōis q; ēt cum
violentiā pulsant: z allidāt alias ia
nuas aīe. **P**lures enim iannas h;
ista ciuitas aīe. pncipales s; sunt
iste tres vna pncipalior voluntas
est: z hec est expugnabilis: z est eti
am aliarum optima custodia. Sibi
que tradidi pro suo robore fortifica
do liberum arbitriū quod ad libi
tum aperire pōt: z claudere quibus
z qñ vult. Illie vero porte sunt vne
memoria z itellectus. Si spōte vo
luntas consentit: z aperit illico subi
trat inimicus: v; amor proprius cū
ceteris hostibus qui sequantur eū.
Intellectus autem indilate recipit
in se tenebras quib⁹ inimicatur ve
ra lux. Memoria quoq; retinet odi
um ex iniurie reminiscētia qd ini
micat ex virrecto caritati fraterne.
Retinet ēt in se delectationes atq;
psolationes vite pntis diuersis mo
dis put peccata sunt varia que vir
tutibus aduersantē. Aptis igit hīs
tribus ianuis ēt paruelle porte sen
suum aptuntur. Qui sensus exteri
ores velut istrumēta: z organa corze
spōdēt aīe. Nū tu vides affect⁹ hōis
iordiatos aptis hīs ianuis corze spō
dēt hīs organis. Anuerfi nāq; soni
ptamiatī sunt atq; corrupti: v; opa

Quintus.

fiones idē subsequētes. Ocul⁹ nāq;
 mortem administrat: & annūciat ex
 eo q² p̄siderat: & attendit aspiciēdo
 solūmodo rem mortuaz aspectu dis
 soluto: & inordinato: vbi nō oportet
 cū multa leuitate cordis: & vanita
 te modis & aspectibus ihonestis ex
 quibus ē in cā sibi pariter & alijs in
 ferrēdi mortē. O miser p̄temnis q²
 exhibui gratiōe tibi. s. vt aspiceres
 p̄ gloria mea celū: & alia pulcherrī
 ma q̄ videre potes i creaturis meis:
 & vt aspicias alia ministria mea: &
 lutū atq; miserā aspiciēdo mortem
 adipisceris. Similiter auris in reb⁹
 ihonestis oppido delectat: vel in
 audiendo facta primoz iudicando
 temere que nō oportet: imo neq; v³
 quā dedi vt audiret v̄ba mea: & sui
 primi necessitatē: linguā ēt homini
 cōcessi: vt annūciaret verba mea: &
 sua peccata p̄fiteret: & vt salutē aīa
 rum operetur: ipse aut̄ abutit̄ iniq;
 blasphemando me creatorem suū: &
 in primi sui ruīnā carnē eius falsis
 detractionibus lacerando: & opera
 bona sua in malū iudicando mala
 vero tanq; bona cōmendando cum
 falsitate testificando blasphemādo at
 que lasciuis verbis aīaz eius: & alio
 rū vitiōse corrupendo: verba p̄fert
 iuriosa q̄ corda primoz acerrime
 vulnerat veluti gladius acutus q̄
 mirabiliter eos ad iracūdiā incitat
 & puocant. O quot homicid̄a fiūt
 & ihonestates iracūdiē rixē perdi
 tio temporis odia & alia multa ma
 la q̄ p̄grediunt̄ ab isto membro. Et
 am odoratus in suo gradu satis of
 fendit cū affectu inordinato: sūmen

do cōplacentiā i odoratu suo. Simi
 liter: & gustus i gulositate isaciabilī
 cū appetitu inordinato volens ha
 bere multa sercula nō videt atten
 dere: nisi ad suā inglutitē iplendam
 atq; faciandā. Nec attendit aīa mi
 sera q̄ ex inordinata crapula caro
 fragilis calore nociuo succendit: vn
 de corruptio sui frequentissime sub
 sequitur: manus quoq; se dānabili
 ter hūt auferendo bona primi sui
 & cū tactibus iordinatis turpibus
 & ihonestis q̄ p̄cesse sunt: vt homo
 primo suo seruiat p̄cipue cū infir
 mat̄ clemosinaliter ei seruiēdo i sua
 necessitate: pedes insup homini con
 cessi sunt: vt corpus deferant ad lo
 ca sancta: & vtilia sibi pariter & pri
 mo suo ad laudes & gloriā nominis
 mei. Et ipse frequenter expendit: &
 exercet eos iportando corpus ad in
 hōesta: & vitupabilia loca multisq;
 modis iplacando se cū sermonibus
 lasciuis: & inordinatis corrupendo
 mentē p̄p̄riā: & alienā cū infelici col
 loquio suo: vt in cōplacentiā misere
 sue voluntatis. Nec oīa tibi narra
 ui filia dilectissima: vt tibi materiā
 impendam pie gemendi considerā
 do nobilem anime ciuitatem ad tā
 tam miseriam aduenisse. Et vt aper
 te cognoscas quot iniquitates egre
 diuntur ab ista principali porta vo
 luntatis ad quam hominis inimici
 nullaten⁹ violenter ingredi possunt
 vt iam tibi dixi. Sed ego bene con
 cedo: vt alias anime ianuas inimi
 ci ipugnēt pullent: & expugnēt. Un
 de p̄mitto q̄ intellectus aliquando
 crucietur: & obscurēt a quibusdam

Tractatus.

nubibus valde tenebrosis. Et simili
modo quod memoria aliquando non videbitur
inimici reminisci mei. Et aliquando vide
bitur omnes alios corporis vestri sensus
habere diuersa plura: in aspectu rerum
est sancta: in tactu: in auditu olfan
do: vel ad eas eundo videbitur aliquando
quod omnia sensibus corporis inferant quam
dam inhonestam mutationem: atque corru
ptelam. Sed hec omnia non operantur
homini mortem: quia nolo mortem eius
nisi forte portam voluntatis insipi
enter aperiret. Ego permitto quod inimi
ci pulsant ab extra. Sed non quod vltro
lenter ingrediatur ingredi quippe
nequeunt vltro modo: nisi quando pro
pria voluntas manum liberi arbi
trii sponte decreuerit aperire. Sed
quare permitto quod hec anima taliter affli
gat a tot inimicis: ita circumdata non
quidem: ut ipsa capiat ab eis: vel ut
gratie diuitias amittat: imo solum:
ut intelligat prouidentiam meam: et ut in
me confidat: et non in se: et ut a som
no negligentie surgat: et cum sancta
solicitudine profugiat ad me qui suus
adintor eius sum vtiq; pater aman
tissimus: atque benignus qui salutem
eius affectuose peto: ut anima cum hu
militate procedat: et agnoscat se per se
non esse. Sed esse suum cum omni gra
tia super hoc esse fundata recognoscat
a me gratiose recepisse: quia sum vita
sua. Sed si hec omnia realiter anima reco
gnoscat: et in mea prouidentia confidit
illico percipit a me gratiose subsidium
in talibus bellis. Nam enim eam quoti
die permitto tali modo verari modo sic
modo aliter: ut ego sue salutis video con
sistere. Aliquando sibi videbitur in inferno

consistere: sed absque suo particulari exercitio
statim homo inueniet in maxima se
quiete remansisse prout illis angusti
is: et aram eterne vite degustat: et om
nia sunt in eo quiescentia: et bene disposita
quasi deum adamatia cuncta sentit: et
ignito amore eo: suum inuenit esse sac
censum ex consideratione quam anima
facit tunc in prouidentia mea: quia se
liberata aspicit: nam profundo et pro
fundo pelago non tamen cum exer
citis suis: quam ex improviso sibi lumen
occurrit: imo solummodo propter inestimabilem
caritatem meam quia voluit
providere cum esset expediens illi sue
necessitati: nam videbatur omnino
deficere. Sed quare cum erat in exer
citis deuotus: et humilium orationum
et aliorum pijs exercitijs ei minime rudi
di auferendo tenebras: et ei lumen in
fundendo. Et eo quam ad hoc erat im
perfecta ne forte putasset ex exer
citis tali suum esse quod proculdubio non
erat suum. Itaque vides quod imperfe
ctus in prelijs exercendo se virtuo
se venit ad perfectionem ex eo quod in
prelijs experitur aperte prouidentiam
meam. Et illo tunc videt ex expe
rientia quod ante credebat ex fi
de. Unde certificatus est ex quo per
fectum amorem in se concipit: quia
plenus agnouit bonitatem meam
in huiusmodi prouidentia deserens
amorem imperfectum. Etiam vltro
vna sancta fraude: ut ab imperfe
ctione sua consurgant: quia faciam alii
quos amorem concipere spiritualiter ad
aliquam creaturam in particulari ultra ge
nerale amorem: qua mediante semetip
sos exercet in statutis inspectione sua

Quintus.

Huiusmodi reliquētes eruendo cor
ab amore creaturarū aliarū q̄s amor
sensitiuus diligebāt. v3 parētum frā/
trū atq; sororū: 2 absq; passiōe carna
li diligūt dēs in dño. Et cū hac ordi
nata dilectione creature quam ita
p̄posui expellit inordinatus amor
quo prius amabāt alios: 2 ita tollit
hec ip̄fectio. Sed attēde q; ēt vnus
aliud agit amor huiusmodi creatu
re quā ego p̄posui: qm̄ experiri facit
vtrū p̄fecte me diligāt: 2 ipsam crea
turam vel non. Ad hunc enim finē
assignari illis eam: vt experirēt hoc
ī ipsa: 2 ita id cognoscerēt. Q; si nō
agnoscerēt: nec sibi vllō mō displic
eret ip̄fectio: nec illud qd̄ meus ē 2
hūt ī se sibi placeret: hoc ergo modo
cognoscat. Nā q; adhuc ē ip̄fecta ī
p̄fecto me diligit amore 2 p̄ p̄sequēs
amore similiter ip̄fecto proximi eius
amat q; p̄fecta proximi caritas ori
tur: atq; dependet a caritate mea p̄
fecta. Nāz ea mensura p̄fecta: vel
imperfecta qua quisque me diligit
eadē absq; dubio diligit proximi.
Qualiter ergo cognoscit ipsa crea
tura mediāte. Multipliciter: vt ali
bi tibi patefecit: tamen etiam hic aī
qua subdam. Quādo creatura quā
amore singulari aliquis diligit an
ferret ab illo quo quomodo solitam
humanitatem vel dulcedinem con
uersationis atq; benigne p̄solatio
nis ī quib; an̄ valde delectabāt: vel
aspiceret is: q; hiet illa aliquā p̄uer
sationē cū altero magis familiarem
q̄ secū ac cū sunt plures alie occa
sion es: 2 īde penā h; q; pena inducit
eam: vt intret ad agnitionē sui. Qn

de si vult prudēter: 2 cū lumine am
bulare vt v3: p̄fectiori amore dili
get ipsam creaturam: 2 eius sui noti
cia: 2 odio p̄cepto contra propriū
sensum ab ip̄fectione surget: 2 ita
tendet ad p̄fectionē. Et quanto ma
gis est p̄fectus talis sequit: q; amor
eius p̄fectio: est ad omnes creatu
ras tā generaliter q̄ ēt particulari
ter: erga sibi p̄positam a bonitate
mea: q; prouidit: q; ita viriliter erer
ceret cum odio sui: 2 amore virtutū
ī presentī vita vestre peregrinatio
nis: vñz tamen animā tempore quo
sic affligitur exercitio sancto v̄creli
cto non incedat ignoranter veniēs
ex tristitia cordis: atq; tedio mentis
ad confusionem. Quoniam esset ei
valde periculosus: 2 veniret ad rui
nam: 2 illud quod ei in vitay tribul
redundaret in mortem. Non debet
igit ita p̄cedere: s; cū sancta sollici
tudine reputare se debet indignam
humiliter habere p̄solationē optatā
2 cum fide luminosa cognoscere q; ī
tali creatura virtus pp̄ quam eam
principaliter diligit īnitūta non ē
circa ipsum: 2 in hoc iugiter augere
conetur in corde famem sanctam at
que desiderium ad tollerandāz om
nem penam: vnde cū p̄ueniat ad
honorem atq; laudem nominis mei
hoc ergo mō voluntatē meā īplebit
in se recipiēdo p̄fectionis huiusmo
di fructū pp̄ quem ego permisit: 2 ei
gr̄ose p̄cessi p̄lia sup̄ius exp̄ssa: 2 illi
us creature medium: 2 alta sibi fre
quētias occurrētia: v3 vt ad lumen
valeat v̄erī p̄fectōis. H;is ḡ modis
vtoz ex p̄uidentiā mea cū ip̄fectis

Tractatus.

atq; tot alijs modis multis & varijs
quot lingua tua narrare nesciret.

De providentia qua utitur deus
erga seruos eius qui sunt in carita
te perfecta. Capl. cxlv.

OE pfectis vero noneris q; et
eis valde gratiose provideo:
vt in eis augetur: & opportune pbe
eoz pfectio. Nullus e; eni; i; vita pnti
tante pfectionis qui non valeat ad
maio;e pfectione; excrefcere. Quas
modu; istuz inter alios tenco cu; eis:
nam in euangelio mea veritas ait.
ego su; vitis vera: & pater me; agr
cola e; vos vero palmites. Qui ma
net i; eo qui est vitis vera: qm; a me
patre genitus est: v; vestigia: & eius
doctrinam imittando multum fru
ctum affert. Ut ergo fructus vester
quotidie crescat. ego provide puto
vos cum varijs tribulationibus in
iurijs derisionibus infamijs contu
melijs: & impropertijs in dictis: & in
factis fame atq; siti sicuti mee boni
tati concedere placet vniciq; pro
ut video portare posse. Quia tribu
latio signum est aperte demonstra
tiu; q; in anima caritas est omni
no perfecta si cum dulci patientia
tolleretur. In tribulationibus eni;
& iniurijs quas ego seruis meis oc
curre; pmitto pbat; virtus patientie
ac et i; aia serui mei crescit ignis af
fectuose caritatis ex copassioe q; h; illius aie q; sibi facit iniuriam. Nam
amplius absq; comparatione dolet
de vano illius iniuriantis q; de iniu
ria sua p;cipue pp; offensam meam:

hoc agunt illi q; sunt i; statu magne
pfectionis. Itaq; crescit i; p;culib;
ex hoc: & ideo pmitto eis: hec & alia
quecunq; pcedo. etia; eis impendo
stimulu; iamis salutis aiaz ex quo
die noctuq; pulsant ad ianuam mi
sericordie mei q; intantum obliuio
ni vident; tradere semetipsos put i;
statu pfectoz: ego tibi narraui. & q;
to magis i; tali facto se derelinquit
amplius atq; plenius in se me repi
unt. & vbi me querunt: in veritate
mea cundo cum perfectione p; vias
doctrine p;fata mee veritatis incar
nate: legerit enim i; isto dulci: & glo
rioso libro: & ibi legentes inuenerit
q; volens obedientia; mea; executione;
mandare: vt in hoc ostenderet q;tu
affectuose diligebat honore; meum:
atq; salute; humani generis cucur
rit cu; pena & obprobrio ad mensam
sanctissime crucis: vbi cum ingenti
pca comedit cibum humani generis.
Itaq; cu; sua magna patientia: & ho
mine mediate mihi monstrauit ap
te q;tu; honorem meum amabat.
Igitur isti dilecti filij mei qui per
uenerunt ad statum huiusmodi ma
gne pfectionis cu; virtuosa p;uenera
tia vigilijs humilibus: atq; cotinu
is orationibus mihi monstrant ap
te q; me in veritate diligunt ex eo: q;
b; studuerit imittando saluberr
ma; veritatis incarnate doctrina; cu;
pena laboriosa qua; in p;mi salute
libentissime tollerant. Quia medi
um aliud inuenire nequierunt in
quo melius ostendere possent amo
re quo me diligunt: imo quodecuq;
aliud medium inuenire potuissent:

Quintus.

ut ostenderent in veritate me dili-
gere fundatus est in hoc principali
medio creature rationalis: ut alibi
tibi dixi quod omne bonum opus me-
dicante proximo fiebat. Quia nul-
lum omnino bonum absque caritate
mea: et proximi fieri potest ullo modo. et
nisi fiat in ista caritate bonum esse
non potest quavis actus virtuosi foret.
Et ita malum isto modo perpetratur ex pri-
vatione caritatis: itaque vides quod hu-
iusmodi creatura mediante demon-
strant perfectionem suam: et amorem purum
quo me diligit ex eo: quod quotidie sa-
lutem proximorum omnia patientissime tol-
lerando sollicite procurat. Ipsos ergo
purgatio siue puto: ut ampliores: atque
suaviores afferat in conspectu meo fru-
ctum esse exhibendo tribulationes in vita
presenti: unde ego magnam odorem sentio de
virtuosa patientia ipsorum. Quod quod sua-
vis atque dulcis est iste fructus: et quan-
te consolationis et utilitatis est anime sine
culpa tolleranti qui si videret: et apte
cognosceret oes cum alacritate: atque
solicitudo multa que portare debe-
ret exquireret. Ut igitur eis exhibeam
huiusmodi thesaurum apud quos pluri-
mos incognitum eis paterno more pro-
deum super eos imponendo pondera mul-
torum laborum: ut ista preciosa virtus paci-
entie nullatenus in eis eruginetur: vel
occiosa persistat: itaque adveniente con-
gruo tempore quo debeatur exerceri non in-
veniat rubiginosa. Quod quod non exer-
cetur aliquando subintrat in pacien-
tie rubigo que rodit animam. Et utroque ali-
quod cum eis una dulci ac acceptabili
fraude: ut in humilitatis virtute con-
serventur quod sopite facio sensum eorum

et non videbitur: quod in voluntate: nec in
sensu sentiant aliquid aduersus ve-
luti persone sopite: non dico tanquam mor-
tue: quod sentimetur sensibile dormit in
anima perfecta: sed minime moritur
quod si sanctum exercitium dimitteret
et ignem sancti desiderii: tunc excitaret
solito. Vehementius et ampliori re-
belliose. Et ideo nullus in tali facto
perfidat et si sibi videtur esse perfectus
quod proculdubio semper oportet in san-
cto timore mei consistere: quod multi con-
fidentes in se miserabili modo ceci-
derunt atque frequentissime cadunt.
Nam alio modo minime cadent:
imo virtuose starent. Itaque dico quod
sensus in se dormire videntur ex eo quod
onera graviora portantes: et multos tol-
lerantes labores nihil omnino sen-
tire videntur. Postea quandoque sta-
tim occurrit: quod in una re minima que
quasi nihil est de qua ipsamet anima
ludum faciet ita vulnerabitur: et sic
lesa interiora sua se sentient: quod ipsa
met admirabitur: et erit inde stupe-
facta: hoc agit: atque permittit diuina
providentia mea: ut anima virtuose cre-
scat: et per viam humilitatis ambulet
ex eo: quod tunc anima prudens insurgit
illico contra se minime sibi parcendo
sed cum odio sancto: et improposito senti-
mentum huiusmodi corripit: et cum vir-
tuoso rigore castigat ex qua castiga-
tione perfectius in se postea sopitur.
Et aliquando prodeum in magnis fidelibus
que servis: et amicis meis dimittendo
stimulum aliquem ipsis prout ego fe-
ci glorioso paulo qui fuit vas ele-
ctionis. Ex quo nanque doctrinam
meam veritatis acceperat in abisso

Tractatus.

Trinitatis eterne postea ei stimulus
carnis dimisi. Sed nunquid non pos-
sum: et poteram tam ipsi paulo quam alijs
amicis meis quibus ex industria relin-
quo stimulum aliquem varijs modis
ordinare quod omnino carerent. utique: sed ita
providentia mea disponit in augmentum
virtutis et meritoque coronae: et ut in
sua vera noticia perseverent. Unde sa-
lubrem humilitatem hauriunt et acqui-
runt. Et ut erga primam apostolicam pic-
tatem exhibeant omni crudelitate remo-
ta: et sic agilius inclinent ad compas-
sionem eorum qui laboribus atque temptationi-
bus exagitantur. Quia apostolus ad compas-
sionem passionatorum inclinatur humido: et
sentiendo passionem in se quam si non habe-
ret: et ideo crescit in dilectionem apostolicam
et ideo velocissime currunt ad me hu-
militate puncti: et in fornace successe ca-
ritatis erunt. Et ita cum his modis et
quod plurimis alijs ad perfectam unionem
adducunt: ut alias audisti. Et ad tam
tam unionem perveniunt et mee bonita-
tis agnitionem: quod existentes in corpore
constant bonum immortalium: et licet
in carcere corporis existant videtur
eis extra carcerem ipsum existere. Et quod
multa habuerunt agnitionem de me
multum affectuose diligunt. Et qui
valde diligit: valde proculdubio do-
let: quia cui crescit amor augmen-
tatur etiam dolor. Sed anima talis
quo dolore sine pena cruciatur: Non
propter iniurias ab aliquo sibi fa-
ctas: neque propter aliquas corpora-
les penas: neque propter aliquas ad-
versarij molestias: neque propter aliquas
tribulationem que sibi posset occurre-
re. Immo solummodo dolet: et affligitur

de mihi factis offensis: quasi aperte eos
gnoscat: et videt quod sum dignus ab om-
nibus amari: et quod universi mihi fi-
delissime serviunt. Et amarissime do-
let de animarum detrimento atten-
dens eas ambulare per tenebras vi-
te presentis: et in tanta cecitate ma-
nere. Quoniam in unione quae ani-
ma fecit in me per amoris affectum
aspirat: et agnovit in me quantum in-
effabiliter amo creaturam meam.
Et quia videt in ea representari me-
am imaginem subito phloecapta fu-
it in ea amore mei. Unde sentit ama-
ritudinem immensam eam elongari
cernens a bonitate mea. Et huius-
modi pene sunt in anima tales atque
tante quod omnes alie pene mitigan-
tur in ea: ita quod eas quasi nihil ap-
preciat ac si non essent in ea pene ta-
les: ego antea eis servis meis: valde
gratiose provideo cum illa manifesta-
tione qua eis facio de me. Quod videt
in me cum amaritudine magna mise-
rias: et iniquitates vite presentis: et
aiaque vanationem in corde: et particulari
propterea est de beneplacito mee volun-
tatis: ut augmententur in amore
et pena: ut ab igne sancti desiderij sti-
mulati clament ad me cum firma
spe atque lumine sanctissime fidei a
me postulando subsidium: ut eorum
huiusmodi necessitati subveniam.
Itaque dispono cum divina provide-
ntia subvenire mundo promittendo
me compelli a penosis dulcibus: et
anxijs desiderijs amicorum meorum.
Et cum hoc eis gratiose provideo:
quod crescant: atque nutriuntur ex hoc
in maiori atque perfectiori noticia mea

Quintus.

et unione in me. Igitur aperte vides
quod his perfectis: ego provideo mul-
tis vijs varijsque modis ex eo quod dum
estis in vita presenti potestis augete
statum vestre perfectionis: atque me-
riti propter quod illos ego purgo
ab omni proprio: et inordinato amo-
re spirituali: et temporalis. Et cum va-
rijs atque multis tribulationibus eos
quotidie puto: ut fructum amplio-
rem: atque perfectionem: ante me per-
durant: ut iam dixi. Et cum anxia
tribulatione quam habent videtes
offensionem meam: et animas esse gra-
tia priuatas extinguitur ois amari-
tudo istius amoris adeo: quod omnes
labores quos in hac vita sustinere
possent quasi pro nihilo reputant.
Et ex hoc ut iam dixi tantum apper-
tione tribulationem quam solationem: quod non
exquirunt proprias solationes: nec
me diligunt amore mercenario ex
propria solatione siue delectatione:
sed affectuose querunt nominis mei
gloriam et honorem: ergo filia carissima
potes apte cognoscere: quod hominibus in
quocumque statu diuersis: et infinitis
modis et locis: ego mirabiliter: atque
perna caritate provideo his homines in se
tenebrosi non agnoscant eos: quod lux
a tenebris nunc comprehendit. So-
lum ab his qui lumem habent agnoscun-
tur amplius vel minus perfecte iuxta lu-
mem perfectionis quam habent. Quod utique lu-
mem acquirunt in sua noticia quam habet anima
de semetipsa. Unde consurgit cum
odio perfectissimo tenebrarum.

Repetitio breuis antedictorum
postea loquitur de verbo iesu chri-

sti ad petrum: mitte rete ad verte-
ram etc.

Lapi. cxlvi

Quidisti et agnouisti filia caris-
sima me tibi narrante min-
us odore unius parue gutte que ni-
hil est in comparatione maris pro-
uisionis quas in eis creaturis facio
loquendo tibi generaliter atque par-
ticulariter. Et per huiusmodi statum
de quibus modo tibi narraui pariter
et de venerabili sacramento loquendo
sicut ego provideo modis varijs: ut in
anima sancta fames augeatur. Et sicut
ego procuro ex interiori parte in ale sensu
ministrando gratiam almo spiritu sancto me-
diante quod fidelissime fuit iniquo viro
ut ad statum gratie reducat imperfecto
autem: ut ad perfectionem peruenire valeat
Imperfecto vero: ut in eo perfectio iugiter
augeatur: quod dum estis in vita presenti
quotidie crescere potestis. Et ut effici-
antur idonei mediatores inter homines
quod per crimina sua incidit in guerram: et
me. Iam enim tibi dixi quod mediatis
amicis meis: ego mundo misericor-
diam facerem: et cum multa illorum tollerantia
reformare ecclesiam. Uel tales ap-
pellari possent alter iesus christus cruci-
fixus unigenitus meus ex eo quod assumpse-
runt officium eius. Ipse venit veluti me-
diator: ut guerram auferret: et ita pa-
cificaret hominem: et mihi reconciliaret
cum tollerando multa patienter: usque
ad mortem obprobrosissime crucis. Ita
faciunt isti cum desiderio cruciatis seculo
suo quod mediatores efficiunt cum orationibus
humilibus cum vobis exhortationis
et sua vita sancta proponunt omnibus in exem-
plum. Relucet in eis lapides preciosi etc.

Tractatus

tutū cū vera patientia supportādo defectus aliorū. Isti sunt hamī cūz quib⁹ capiūt aīas. Ipsi rethe iactāt ad dexterā nō ad sinistrā vt ait veritas. In euāgelio petro ceterisq; discipulis post resurrectionē ex eo qz sinistra man⁹ v3 amor ppri⁹ in eis oīno defecit atq; mortua cōprobatur dextera vero viuūt ex vno dulci puro ⁊ sō amore diuino cū quo rethe sancti desiderij iactāt ī me mari pacifico. Et historia que fuit ante passionē ⁊ resurrectionē adiūcta cū illa que postea fuerit noueris qz ad se trahēdo rethe ipz includēdo in humilitate cognitiōe pprie utilitatis imonilitatis inueniūt atq; capiunt tā tā pisciū habūdantiā v3 aīarū qz opz eos vocare socios vt ad rethe foras trahēdū iuuēt qz solī nō valēt. Nam in stringēdo ⁊ iactādo rethe debent hēre societate vere humilitatis vocādo sociū ex affectu caritatis sincere vt iuuēt ad trahendum hos pisces aīarū. Et qz sit verū apte vides ⁊ experiris in te pariter ⁊ in alijs seruis ⁊ amicis meis qz tā graue pōdus videtur eis has aīas attrahere que capte sunt in rethe sancti desiderij eorū qz affectuōse vocāt ⁊ optāt hēre societate: ⁊ vellēt qz oīs hō iuuaret eos ⁊ cū humilitate se reputant insufficientes: ⁊ ideo tibi dixi qz vocabant humilitate atq; caritate proximū vt adiuuarent ad extrahendos istos pisces: ⁊ attrahētes hī rethe magnā habūdantiā piscium extrahunt: quāuis quāplurimi pp eorū defectus a rethe refugiāt ⁊ egrediantur qz reuūt ī tali rethe recludis.

Rethe vero desiderij sancti sine verbo ceperit cēs ex eo qz aīa famelicā mei honoris non est contenta particulā habere sed cēs habere popat. Bonos habere querit vt eam adiuuent in suo rethe ponere pisces ⁊ vt sibi met quotidie pseruēt ⁊ augeant perfectionē inspectos optat vt perfecti sint: p ramos sō cordialiter affectuose dīderat vt boni sint. Infideles quoq; tenebrosos croptat vt veniant ad lumē sancti baptismatis. Quēs ergo popat hīe cuiuscūq; status vel conditiōis existant ex eo qz dēs in me videt a mea bonitate creatos cū tā ignifera caritate atq; pretioso sanguine iesu xpī filij mei redēptos. Itaq; cepit cēs in sui sancti desiderij rethe: sed multi profiliunt ab eo discedentes a statu gratie propter peccata sua: ⁊ infideles alij plurimi stāt in peccato mortali. Cōtinue tñ existunt in illo sancto desiderio pp orationē continuā: qz lz a me discesserit aīa propter eius peccatū ⁊ ab amore ⁊ puerfatione atq; reuerentia quam erga seruos meos habere debet: in eis tamē affectus vere caritatis atq; desiderium salutis animarū ipsorū nullo modo iminui debet. Itaq; iactant rethe huiusmodi ad manum dexterā. Quā si līa carissima si considerabis actum quē fecit apostolus petrus de quo habet in euāgelio quā veritas mea pcepit ei qz rethe mitteret in mare ipse vero respōdit. pceptoꝝ p totā noctē laborauim⁹ ⁊ nihil oīno cepimus: s; in verbo tuo iactabo rethe. Cū ergo fecisset ita cepit copiosam

Quintus.

perfecti multitudinē intantū q̄ solus
attrahere nō poterat: ideo socios
vocat ut adiunaret eū. Igitur dī
eo q̄ si cōsiderabis hūc actū qui ita
fuit in veritate 2 tū in figura cōti/
git illis ut ē dictū. Inuenies enī si
gurā tibi ppriā: vñ noteris q̄ oīa
mīsteria 2 oēs mores quos 2 q̄ mea
veritas in mūdo tenuit absq̄ disci/
pulis 2 cū discipulis erāt figuratī
2 in salutē ac instructionē aīarū tā
amicorū ac seruorū meorū q̄ ēt aliō
rū: ut in oībus hēre possētis regulā
2 doctrinā speculādo cū lumīe ratio
nis ita q̄ tardis atq̄ rudibus in ge/
nīo p̄spicacibus atq̄ acutis intelle
ctu cōuenienter eē possint in exem
plū: 2 quilibet in eis pōt inuenire sa
lutē atq̄ cōsolationē suā dūmō vo/
luerit. Dixi tibi q̄ petrus ex prece/
pto iesu xpī rethe misit in mare: su
it igitur obediēs 2 vīua fide credi
dit cape posse. Ideo cepit in magna
quātitate s̄ minime tpe noctis. Nū
quid intelligis qd̄ ē tēpus istud no
ctis. Est obscura nor peccati morta
lis cū aīa p̄uata fuerit lumīe gr̄e.
In ista nocte nihil oīno salubre ca
pit eo q̄ iactat hō affectū suū nō in
mari vīuos; mortuō vbi petrus in
uenit qd̄ nihil ē. Ergo sinistra labo
rat cū penīs magnīs 2 intollerabili
bus absq̄ vtilitate q̄licūq̄. Sunt er
go isti martyres demonis 2 nō iesu
xpī crucifiri. S; illucescēte die quo
aīa culpā deserit 2 ad statū gr̄e red
dit in mēte sua p̄cepta salubria iam
apparēt in quib̄ ei p̄cipitur ut hu
iusmodi rethe iactet in s̄bo mee ve
ritatis incarnate vs̄ amādo me sup

oīa 2 primū tanq̄ seipsuz: 2 tunc ex
obediētia 2 cū lumīe fidei cū firma
spe rethe iactat in verbo suo sequen
do doctrinā 2 vestigia dulcis 2 amo
rosi s̄bi ac discipulorū ei. Qualiter
āt eos capit 2 q̄s vocat iā tibi dixi.

Quō rethe p̄dictū p̄fecti⁹ i mare
iactat vn⁹ q̄ ali⁹ Ca. cxlvij.

Hec aut volui tibi dicere ut ap
te cū lumīe intellect⁹ agnoscas
cū quāta prouidentia ista mea veri
tas incarnata tempore quo cū ho
minibus conuersationē habuit or
dinate suos act⁹ atq̄ ministeria per
fecit ut intelligas ea que vos opoz
tet agere 2 illud quod agit aīa que
stat in isto perfectissimo statu: s; ad
uerte q̄ vnus agit in maiori perfe
ctione q̄ alter secūdū q̄ accedit ad
obediendum huic verbo corde p̄o
ptiori 2 cū lumīe perfectiori oī
spe de se perditā 2 solum in me crea
toze suo collocata. Perfecti⁹ enim
huiusmodi rethe laxat ille qui obe
diendo seruat p̄cepta simul 2 con
silia mentaliter 2 actualiter q̄ ille
qui seruat p̄cepta actualiter 2 consi
lia solūmō mentaliter. nā qui nō ob
seruaret consilia mentaliter p̄ocul
dubio nec obseruaret p̄cepta domi
ni actualiter eo q̄ ad inuicē ligata
sunt ut alibi tibi plene narraui. Er
go p̄fecte capit sicuti p̄fecte rethe la
xat 2 iactat. Perfecti⁹ vero de qui
bus in p̄fisi narraui tibi cap ut ha
bundanter 2 cum magna perfectio
ne. O q̄ bñ ipsorū organa sunt ordi
nata per custodiaz dulcē atq̄ bonā

Tractatus

cautelam quam habuit arbitrium liberum ad portam voluntatis: unde sensus etiam ipsorum faciunt oēs unum sonum valde suauē qui egreditur a ciuitate talis anime quoniam omnes ianue clausae sunt et aperte. Porta enim voluntatis est, oīno clausa ne proprius amor ingrediat et est aperta quia iugiter amat et optat honorem meum atque proximi dilectionem. Intellectus est etiam clausus ad videndum vanitates: delicias atque mundi miseras quae sunt omnes veluti nox ex qua tenebre scit intellectus qui delectatur in eis et inordinate recipit eas. Est etiam apertus cum lumine quod aspicit in obiectum incarnate uice ueritatis. Memoria quoque clausa reperitur ex eo quia tradidit obliuioni mundum ac etiam semetipsum quod ad carnalem uiuendi modum. et est aperta ut beneficiorum meorum quotidie recipiat habundantiam eius iugiter reminiscētia affectus anime tunc agit subitum valde suauem temperatis et modificatis ordinate cordis cum prudentia salubri et cum lumine ita quod valde concorditer unum sonum exhibent uidelicet ad laudem et gloriam mei nominis. In hoc ipso sono in quo magne corde potentiarum anime concordant etiam alie parue corde: uidelicet exteriores corporis sensus ita bene morigerati infirmis alludunt ut ego tibi dixi loquendo de malis hominibus quod sicut omnes sensus in morte sonabant ex eo quia recipiebant inimicos suos. Ita sonant in uita isti quia reci-

piunt intra se solum amicos uerarum atque realium uirtutum cum quibus optime concordant opera uirtuosa. Omne quippe membrum laborat valde laudabiliter in opere sibi deputato. Bene laborat oculus in suo visu: auris in auditu suo: similiter odoratus in suo odoratu: gustus in suo gustu: lingua bene sermonem suum exprimit: manus in factu atque pedes in incessu. Haec oīa concordant in una melodia et in uno sono uidelicet in seruiendo proximo propter gloriam et laudes nominis mei et anime seruiendo cum sanctis operationibus uirtuosis. Et obediunt anime correspondentes ei tanquam organa secunda mihi valde placent ista similiter et angelice nature imo et ueris gustationibus quales expectant cum iocunditate ualde gaudio quia unus participabit bonum alterius. Etiam isti modo placent uelit an nolit. nam homines iniqui nequeunt ita latere sine fugere quin in se ualde bene sentiāt istius melodie dulcedinem: imo quam plurimi cum hoc hamo et instrumento remanent ibi captiui et discedentes a morte ueniunt ad uitam. Cū etiam quippe sancti ceperunt aliquas animas hoc organo dulci. Primus qui sonaret in sono uite fuit amor sum uerbum assumendo uestram humanitatem et cum humanitate diuinitati coniuncta et uita citharizando uolente in cruce filium humane generationis ibi ceperit. Captiuus etiam aduersarium humani generis diabolum cum uoluntate

Quintū 5.

abstulit qui tāto tpe possederat ip̄s
humanum genus ex culpa ppria.
Nos etiam omnes ab isto dulci ma
gistro discētes isti dulci sono pulsa
tis: cum ista sapida doctrina princi
pes illi gloriosi v̄s apostoli ceperūt
aias eius verbū per vniversū orbē
seminātes vt ab ip̄so p̄bo filio meo
didicerāt. Exinde martyres: confes
sores: doctores atq; virgīes oēs ani
mas isto dulci sono capiebant. Attē
de gloriosā virgīne vsulā que tam
dulci sono citharizauit q̄. xi. milia
virginū vno tractu cepit et aīas to
tidē altarū gentiū: et ita fecerūt aliq̄
modis varijs. Quid horū est in cau
sa. P̄oculdubio prouidentia mea.
P̄ouidit nāq; instrumēta tribuens
illis atq; viā et modū quō sonare va
lebāt. Et quicquid eis exhibeo siue
p̄mitto in vita p̄nti totū est ad aug
mentū istorū instrumētōrū v̄s ho
mines velint agnoscere neq; velint
auferre sibi metīp̄s lumē cum quo
videre debēt interponēdo nubem
amoris proprij atq; cōplacentiā sui
sensus.

De prouidentia dei qua vtiē eius
suis creaturis in vita presentī et in
altā.
Capitulū. cxlvij.

Quāto filia carissima dilatetur
imo cor tuū et aperī oculū itel
lectus cū lumine fidei vt aperte vi
deas cū quāta prouidentia et amore
creant hoīes et ordināui vt ip̄e gau
dere possit meo summo et eterno bo
no. P̄ouidit quidē i oīb; aīe simul
et corpori tā hoīb; imperfectis q̄ per

fectis bonis atq; malis tēporaliter
atq; spūaliter in celo simul et in ter
ra in hac vita imortali pariter et in
vita mortali. In hac vita mortali
v̄s estis viatores et peregrini ligauit
vos in vinculo caritatis: nā. hō vio
lenter ē in eo ligatus ex eo q; si se vo
luerit solvere ex affectu primī cari
tate priuat⁹ tñ in eo ligatur ex ne
cessitate. Ut enim in actu pariter
et affectu caritate deberetis vti pro
uidi nō tribuendo cui libet oīa sibi
necessaria pro vita sua. vt etiā si q; ex
iniquitate sua perdidit affectū
et amorē ex necessitate cōpellamini
p̄cipare simul vt saltem actus hu
iusmodi caritatis hēatis. vnde tu
vidēs artificē ad colonū hēre pro
sua necessitate recursū: et ita colo
nus hēt ad artificē: vñ⁹ enim indi
get altero qm̄ vnus ignorat agere
q; facit alter. Ita clericus atq; reli
giosus indiget habere secularē atq;
secularis religiosum. vnus enim si
ne reliquo facere nequit et ita de ce
teris. Sed nūquid nō poteram ego
dotare quēlibet de necessarijs oīb;
Atq; Sed ego prouidere volui q;
vnus humiliaretur alteri et q; ita cō
pellamini saltē actum caritatis in
nicē habere tālī necessitate compul
si. Ostendi igitur magnificentiam
bonitatē atq; prouidentiam meam
in eis et sequi potius volunt et ire
post tenebras proprie fragilitatis.
Mēbra corporis vestri faciunt vo
bis verecundiam quia caritatūas
habent in se concordiam et nō vos.
Unde quando caput indiget adiu
torio man⁹ illico subuenit ei. Et si

Tractatus.

Digitus quāuis sit valde paruum: in corpore membrum aliqua patitur caput minime redignatur ei subuenire licet in corpore manus atque nobilissimum membrum existat: sed succurrit ei subito iuxta posse iuuando cum visu auditu et affectuoso verbo nihil omittendo cum omni fideli sollicitudine. Similiter omnia membra faciunt. Non ita facit homo superbus quod videndo pauperem egrotum in necessitate constitutum qui membrum est ipsius tamen ei subuenire negligit non solum cum omnibus que habet imo neque in verbo modico: sed vilipendit eum et cum improperio factum auertit quasi nauseam ostendendo: habundat in diuitiis et cum fame perire permittit: sed ipse non attendit quod eius misera crudelitas ante me fetorem exhalat et usque in profundum inferni talis eius putredo descendit. sed prodeco per modum alium illi pauperulo meo et pro perdere paupertatis ei retribuentur habundantissime diuitie. Ille vero cum improperio maximo redarguetur a veritate mea prout in euangelio continetur ubi nisi se corrigat a qua sibi dicitur. Esuriui et non dedisti mihi manducare: sitiui et non dedisti mihi bibere: nudus eram et non induisti me: infirmus fui et in carcere: neque visitasti me. Et in tali necessitate minime prederit ei si dicat. Ego nunquam vidi te: quod si te vidissem hec omnia libentissime fecissem. Optime namque nouit ille miser quod ab ipsa mea veritate moniti sunt omnes in euangelio quod illud quod amore suo sit vni pauperulo mini-

mo suo sibi reputat esse factum: et ideo iuste cum demonibus inferi ei supplicium eternum. Itaque vides quod in terra prouidi ne properent ad interitum eternum. Si vero consideres vitam eternam in ciuitibus ibi consistētibus et in angelica natura multum ordinate prouidi super ipsorum ordinata caritate. Non enim volui quod vnus gustet proprium bonum suum tantummodo quod a me recipit immo volui et ordinavi quod bonum vniuscuiusque participetur ab omnibus ita quod ex ordinata et perfecta caritate maior gustat bonum minoris et conuerso minor maioris: minor vero quantum ad mensuram beatitudinis. non quod parus non sit plenus et perfectissime consolatus prout magnus. omnes enim sunt pleni in suo gradu prout alio loco tibi dixi. Quantum caritas ista est ibi fraterna et quod est unita in me et vnus cum alio recognoscendo ipsam caritatem a me prout eam a me receperunt cum illo timore sancto atque debita reuerentia quas eis dedi: vnde semetipsos accendunt in me necnon et in me vident et cognoscunt excellentissimam dignitatem in qua collocant eos. Angeli cum ingenti gaudio comunicant cum animabus beatorum atque beati cum angelis. Itaque omnes in perfectissima dilectione caritatis in alterutrum omnia bona participant et exultantes ultra quod intelligere valeas in bilando mirabili modo gaudent in me nulla tristitia reperitur ibi sed omnia sunt ibi dulcia et omnis amaritudo procul ex eo quod dum vixerunt

Quintus:

et etiam in morte me gustabant ex amoris affectu in proximi sincera caritate. Quis hec ordinauit? Sapientia mea cum admirabili dulciq; prouidentia. Si uero te uertis ad purgatorium ibi considerare poteris etiam optabilem et inestimabilem prouidentiam meam in illis pauperculis animabus que propter ignorantiam amiserunt acceptabile tempus: et quia separate sunt a corpore non habent ultra tempus in quo meritum acquirere possint. Illis ergo prouidi quod uos qui nunc estis in corpore uiuentes eas adiuuare potestis uidelicet elemosinis: ieiuniis: orationibus et alijs pijs operibus in statu gratie factis et precipue cum officio diuino a meis ministris deuote persoluto. Per hunc ergo modum abreuiatis eis tempus penitentiae suae mea misericordia mediante. Ecce cum quanta uoluntate gratiose prouidi. Nec omnia tibi dixi que pertinent intus ad animam ad salutem uestram ut efficiaris ex toto philocapta et induaris uere fidei lumen atq; spem firmam in prouidentia mea et temetipsam exuas de te et in omnibus occurrentibus in me speres absq; timore seruili quocunq;.

De prouidentia qua uenit deus erga pauperes eius seruos etiam in temporalibus. Lapi. exlix.

Nunc uero filia carissima tibi uolo dicere particulam ual-

de partem de modis quos ego teneo cum seruis in me sperantibus ad subueniendum ipsorum exteriori necessitati. Prouisionem uero meam amplius siue minus inuenient quanto perfectius uel imperfectius expoliati sunt de semetipsis ac etiam de mundo tamen omnibus gratiose prouideo. Et precipue pauperculis meis qui uidelicet uoluntate sunt uere spiritu pauperes hoc est intentione spirituali. Multi namq; pauperes ultra immo contra suam uoluntatem existunt. Isti sunt proculdubio diuites etiam ad uoluntatem sed in ueritate mendicant sunt quia minime sperant in me neq; uoluntate paupertatem ferunt quaz ego uelut animarum aliorum exhibui medicinam quod diuitie nocuissent eis et extitissent in causa damnationis eorum. Serui uero mei si sunt pauperes minime sunt mendicant. Mendicant enim aliquando non habet ea que sibi sunt necessaria et in graui necessitate premit. Pauper uero non habundat sed tamen his necessaria. Ego namq; nunquam ei deficio dum in uoluntate sperat in me. Aliquam tamen eos ad aliquam extremitatem adduco ut aptius uideant et intelligant quod ego possum et uolo necessitatibus eorum ualde gratiose prouidere et sic ampliori confidentia sperent in prouidentia mea et amplectantur auidem spem suam paupertatis. Et illo tunc admirabili modo clementia mea sanctis spiritus qui seruire talibus optat in necessitate prouidet eis etiam in his exterioribus corda succendo diuitibus varijs modis ut

Tractatus.

eis in sua necessitate subueniatur: et ita tota vita pauperulorum meorum isto modo gubernatur: et cum sollicitudine quam seruis mundi tribuo de illis. Et verum est quod ut in virtute crescant atque probentur in fide patientia et perseverantia quandoque sustineo quod eis iniuria cum improperio atque contumelia dicatur et nihilominus ipsimet qui dicit vel facit eis iniuriam a clementia mea compellitur ut eis faciat elemosinam et necessitati tali subueniat: hec est una prudentia generalis quam facio pauperulis meis. Sed in magnis amicis atque fidelibus seruis meis aliquam sine modo creaturam utroque ipsa prudentia mea solummodo per meipsum prout ipsamet experta fuisti. Et audisti de patre tuo beatus discipulo seruo meo glorioso. scilicet in principio sui ordinis cum hora predij fratres nihil omnino haberent ad comedendum totus fidelis in me sperando certissime quod ego prouiderem dixit fratribus ut discerneret quid ista fecerit ex obedientia sui patris. Tunc ego qui sperantibus in me gratiose prouideo nisi duos angelos cum albissimo pane de quo pluribus vicibus habundantissime comederunt. Ista prudentia facta fuit absque operatioe hominum et a clementia mea solummodo processit. Aliquam prouideo multiplicando parua quantitatem que minime sufficiebat: ut optime vidisti de beata agnete consorte tua que mihi seruauit a sua pueritia fideliter usque ad ultimam vite sue cum humilitate vera et indubitata spe taliter quod cum dubitatione propulsa de nihilo cogi-

tabat pro se sine pro familia sua. unde cum vna fide paupercula sine quacumque substantia ipsa ad preceptum gloriose marie virginis iuit ad edificandum pulchrum monasterium in loco deestabili quod morabantur ibi peccatores. Ipsa nullo modo dubitauit intra se dicens. Ego quod potero perficere tantum opus. Fideliter igitur in me confidens iuit et cum prouidentia mea fecit ibi tale monasterium monialium ubi congregauit in principio decem et octo virgines puellas cum nihil omnino haberent nisi prout ego prouidebam eis. Tamen ego sustinui semel quod tribus diebus absque pane steterunt herbas tantummodo comedentes. Super isto puncto tu posses admirari dicendo mihi: quare deduxisti eas ad hanc extremitatem cum iam expresse mihi dixeris quod nunquam deficiis in aliqua necessitate seruus in te sperantibus. In hoc apparet eis in tanta necessitate non extitisse prouisum ex eo quod loquendo ceteris deus homo viuere non potest herbas tantummodo comedendo et precipue cum homo non est in magna perfectioe. Et si agnes erat in statu magne perfectiois credere possumus quod omnes alie virgines ille non erant in tali statu. Ad hoc ego respondeo quod ita feci atque permisi ut inebriarentur ille perfecte de prouidentia mea. Imperfectis vero materiam exhibui pro subsecutum miraculum ut fundamentum atque principium facerent in lumine sanctissime fidei: et in tali cibo vel alia materia quando similis casus occurrit ego deo dispositionem unam humano corpori taliter quod ita meli-

Quintus.

ns valet cū quadam herba modica
 vel etiā sin: quocunq; cibo q̄ prius
 quando panē habebat ⁊ alia esba:
 ria que sunt ordinata pp̄ vītā hoīs
 adiunāda atq; sustentandam. Et
 hoc apertissime nosti quoniā in te/
 metipsa p̄basti. Etiā ego prouideo
 quātitatē parua multiplicādo ali
 cuius materie. Cum enim illa stetit
 set in illo spatio tēporis tā exp̄resso
 vertit ad me fidelem oculuz sui cor
 dis in oratione sua dicens. Dulcissi
 me dñe amantissime pater ⁊ eter
 ne sponse nūquid ordinasti q̄ istas
 virgines ab ipsarum domo pater
 na iraherem ⁊ in ista domo tua con
 gregarē vt in ea fame pereāt. Pro
 uideas optime domine necessitati
 bus earum. Ego tamen erā ille qui
 faciebam eā ita petere habebā qui
 dem complacentiā experienti fide
 eius ⁊ ipsius humilem orationē ac
 ceptabam. vnde prouidi satisfacien
 do petitioni sui cordis quod in con
 spectu meo stabat: ⁊ inspirando coe
 gi quendā vt afferret et quinq; par
 uos panes ⁊ illico sine menti patefe
 ci: vnde pri^o q̄ ille qui portabat ap
 propinquaret hostio sine rote dixit
 alicui de filiabus ei⁹. Filia vadas
 ad rotam ⁊ recipe panē illū quem
 nobis dominus gratiose mitit. Al
 lis ergo quinq; panibus allatis or
 dinate discubuerunt. Dum igitur
 agnes illos parvissimos panes fran
 gebat ego concessi tantam virtutez
 in manibus eius panes multiplicā
 do q̄ oēs ad libitū refecte fuerunt:
 imo tanta superhabundantia remā
 sit in mensa q̄ omnibus in prandio

sequentis diei fuit habūdantissime
 satisfactum. Hōis ⁊ alijs varijs mo
 dis ego prouideo seruis ⁊ amicis me
 is qui voluntarie pauperes effecti
 sunt. Neq; solūmodo dico volunta
 rie nisi sint spiritu pauperes hoc est
 cum intentiōe spiritali: alias enī
 modicus proficeret eis prout occur
 rebat antiquis philosophis qui ex
 affectu quē habebant ad adiscen
 dam scientiam vtiq; mundanā cōn
 tēpnebant has diuitias ⁊ volunta
 rie pauperes efficiebātur intelligē
 tes ex quadam experientia sine na
 turali notitia q̄ ista sollicitudo ex
 terior mundanarum diuitiaruz int
 pediebat eos ne venirent ad illud
 scientie culmen quod optabant vbi
 collocauerant finem atq; terminuz
 ante oculum intellectus eorum.
 Sed quia paupertas ista volunta
 ria non erat cum intentione spiri
 tualī ad gloriam ⁊ laudez nominis
 mei ideo non habuerunt alienius
 gratie vitam neq; perfectionem: im
 mo receperunt in se mortez eternā.

De malis que procedunt in pos
 sidēdo vel inordinate desiderando
 diuitias ⁊ p̄ales. Capit. cl.

Atende filia carissima quātuz
 est dedecus ⁊ materia cōfusio
 nis hoīb⁹ xp̄tantis miseris amatoriz
 bus diuitiarū qui minime sequunt
 intellectū quē hnt a natura vt acq
 rere possint bonū eternum sicut isti
 philosophi fecerūt vt sciētiā inutilē
 adiutā adiscerē possent. Agnoscentes
 enī eas ad impedimētū sui p̄positū

Tractatus.

ore contemnebant: imo proieci-
bas. Et isti de istis diuitijs volunt si-
bimetipsis per modum loquendi fa-
cere dominum. Et hoc aperte mani-
festat: quod sic est ex eo: quia amplius
amaricantur amittendo diuitias hu-
iusmodi temporales quam amittendo
me qui sum summum: et eternum bo-
num. Si tu bene consideras omnia
mala produciuntur ex hoc inordina-
to desiderio congregandi diuitias.
Oritur inde superbia dum homo de-
siderat esse maior. Et iniustitia tam
in se quam in alijs. Insuper et auaritia:
quam ex appetitu pecunie sollicita per-
curat expoliare siue fraudare fratrem
et proximum suum ac etiam arripe-
re bona ecclesie minime formidat quam
sunt acquisita scio sanguinis vni-
uersi filij mei. Oritur etiam inde qua-
dam reuenditio carnis proximi sui.
Et etiam temporis ut usurarij faci-
unt qui veluti latrones vendunt ea
quam minime sua sunt. Gulositas egre-
ditur inde propter multa cibaria sa-
tis inordinate sumpta. Unde sequi-
tur inhonestas: quod si non haberent ad
expedendum frequenter in conuer-
satione tante miserie minime mora-
rentur. Quot etiam homicidia odia
proditiones crudelitates erga pro-
ximum inde procedunt cum infide-
litate circa me presumendo: de se tam
quam si propria virtute sua diuitias il-
las acquisiuisent: nec attendunt quod
illoz virtute non acquisiuerunt:
neque possident eas: imo solum ex pro-
uidentia mea. Ipsi vero de me qui-
dem iniustissime spem amittunt: et
solummodo sperant in vanitate di-

uitiarum suarum. Et velut errecati-
non vident quod in earum vanitate se
deceptos inueniunt ex eo: quam in vi-
ta presenti sunt eis quandoque abla-
te per dispensationem incant: et eo-
rum utilitatem: vel saltem in morte
derelinquunt eas. Tunc aperte co-
gnoscunt ipsorum huiusmodi spem ex-
tisse vanam absque stabilitate sine sa-
cietate fructifera desiderium ergo di-
uitiarum temporalium hominem facit esse pau-
perem: et occidit a vita gratie operatur
esse crudelem sibi metipsum: aufert sibi
dignitatem infinitam: et facit eum esse fini-
tum: quod vix deberet huiusmodi desi-
derium eius solum esse in medio qui suus
infinitum bonum: et ipse posuit et vniuit
illud in re finita: et vilissima: ipse per-
didit gustum saporis virtutis: et odo-
ris eximie paupertatis: amisit de se
ipso dominium ordinando se diui-
tiarum seruus: insatiabilis est ex eo
quod diligit ea que sunt infra se: quoni-
am omnia creata sunt in obsequium
hominis: et non ut homo seruiat eis ho-
mo autem est ordinatus: ut michi solum
modo seruiat qui suus finis eius. Quot
laboriosus penis: atque periculis ho-
mo sponte se subicit non solum in ter-
ra: sed et in mari: ut opes congregare
possit non solum ad necessitatem vite:
sed ad superhabundantiam: atque cum
cupiscentiam: et auaritiam: ut postea
reddeat ad ciuitatem propriam cum
ambitione magna: et pompa seculi:
Neque curat vel paruum in corpore
suo sustinere penam ad acquiren-
das virtutes que sunt anime vere
diuitie ipsi suffocauerunt in illis va-
nis diuitijs eorum et affectum eorum qui

Quintus.

bus mihi seruire debent: et cum va-
rijs: et illicitis lucris conscientias eo-
rum onerant. Attende diligēter ad
quantam adduci sunt inopiam at-
que miseria: et cuius effecti sunt ser-
ui. Proculdubio non alienius rei
stabilis: imo cum vanitate multa
sunt: valde mutabiles: hodie nāque
quis est in seculo diues: cras sō pau-
per. Nunc in sublimi statu illico in
infimo. Nunc a mundo aliqui re-
putati sunt: et habiti cum multa re-
uerentia propter eorum fallaces vi-
uitias: illis vero deperditis ab ipso
mundo sunt in derisum: et imprope-
riam: et in contemptum habiti cum
verecundia: et improprio: et absque
compassione male tractantur. Ipsi
nanq̄ diligebantur intuitu diuitia-
rum illarum: et non ex virtute qua
dotati fuissent: quia si dilecti fuissent
ex aliqua virtute que fuisset in eis
proculdubio deperditis nō essent re-
uerentia circa ipsos: et affectuosa di-
lectio licet opes essent amisse rema-
nentibus virtutibus. **O** quā grania
sunt hec onera mentibus eorum ad
portandum. Tam grania sunt quā in
hac via peregrinationis nō possunt
expedite currere: neq̄ transire per
arctam iannam. Ita veritas incar-
nata vobis in euangelio dixit: v3 quā
facilius potest intrare camelus per
foramen acus quā vīnes in regnum
celorum loquitur de diuitibus illis
qui miserabiliter: et inordinato affe-
ctu diuitias croptant: atque possi-
dent eas. Multi nanque sunt illi
pauperes qui per inordinatū amo-
rem: et affectum vniuersum orbem

cum voluntate sua possident si quō
modo possent habere hi per portas
absque dubio transire nequeunt ex
eo quod est arcta: et humilis: vnde nisi de-
ponant onus: atque restringant af-
fectum inordinatum a mundo: et ex
humilitate ceruicē inclinent p̄ tra-
nsire non poterunt. Et non est alia
via que dirrigat eos ad vitam: nisi
solum ista. Bene iam en est alia via
multū ampla que dirrigit ad eter-
nam damnationem ambulantes p̄
eam: sed velut excecati non vident
ipsorum in recuperabilem ruinam.
Et in vita presenti gustant aram in-
ferni. Nam ipsi per omnem modū
a pena cruciantur eo quia plus optāt
habere quā possint. Non habentes in-
de torquentur: et cū amittunt a ma-
gno dolore cruciantur. Et cum tan-
ta mensura doloris amittūt cū quā
ta mēsurā carnalis amoris illa pos-
sidebant. Amittunt proximi ca-
ritatem: et amorem fraternum: et nō
videntur vilo modo curare virtu-
tem aliquam acquirere. **O** putre-
do mundi non dico de rebus in se-
quentiam omnia creauit bona: imo
perfecta: sed ille putridus est qui cū
affectu carnali: et inordinato possi-
det illas lingua tua filia carissima
narrare nesciret quot mala sūt que
procedunt inde quotidie. Vident
et experiuntur ipsi miserabiles: et ex-
cecati: et tantum agnoscere nolunt
eorum inestimabile detrimentum.

De excellentia pauperum spiri-
tū: et quomodo Iesus christus exem-
plo nos docuit.

Cap. cl.

§ liij

Tractatus.

Aliqua narrādo tibi tetigi: vt amplius: et apertius agnoscas ihelauz paupertatis volūtario spiritu. Quis agnoscit: Pauperculi serui mei dilecti qui: vt expedite posent iter hoc ager: atq; trāsire per sanuā artā on⁹ diuitiaz i terram affectuose proiecerūt. Aliqui piecerūt eas effectualiter: et mentaliter isti sunt obseruantes consilia pariter: et precepta mentaliter: et affectualiter. Alij suāt utiq; pcepta legis actualiter consilia vero mētaliter virtuose diuitijs affectum eruentes: quoniam eas non habent: neq; possident per inordinatum amorem: sed ordinate cum sancto timore meo: vnde talis factus est ipsaruz non auarus possessor: imo pius proximo pauperi dispensator. Iste quidem bonus est: primus vero perfectus: qz ē eius maior fructu et impedimēto minor: et in eo videtur prouidentia mea magis aperte reluceat actualiter de qua cōmendando veram paupertatem narrationem perficiam: vterq; ceruicem humiliter inclinat faciendo se virtuose paruulum. Sed quoniam alias tibi narraui de secundo nunc de primo solummodo tibi loquar. Ego tibi monstrauī qd omne malum damnū siue pena tam in vita presenti: qm in futura procedit ab inordinato amore diuitiaruz sic econuerso noueris qd omne bonum et pacifica requies oriū a vera paupertate: considera diligenter: asperum pauperenlorum meorum: et cū quanto gaudio: et iocunditate sancta quotidie viuunt: ipsi nullo tē-

poze contristantur nisi super offensa mihi facta. Que tristitia nō affligit: imo pinguescere facit animam. Propter huiusmodi paupertatem sumas iuētre diuitias derelinquentes tenebras obscuras inuenerunt semetipsos in perfecta luce. Quia mundi miseriam omiserunt eterno gaudio postea leuantur: propter vilissima bona mortalia recipiunt in mortalia bōa pretiosa vbi maximā habent: et inestimabilem consolationem tollerare labores cum iustitia refrigerium est eis: caritatiue cum omni rationali creatura conuersantur: neq; sunt personarum acceptatores. In quo virt⁹ relucet: atq; firma spes: Ubi ardet ignis vere caritatis: In eis utiq;. Quia cum lumine fidei quas habuerunt in me quā sumā sum: et eterna felicitas a mundo leuauerunt omnē spem: et ab omni mundana consolati ne: et fuerūt amplexati veluti sponsam amabilem veram paupertatem cum seruatricibus eius: seruitrices vero paupertatis huiusmodi sunt vilitas cū sui contemptu: et humilitate vera quā seruiunt: atq; nutriunt in anima verum affectum et amorem. Cum ista fidei spe caritatis igne succensi veri serui mei saluabāt: atq; saltant extra mundi vanitates: et diuitias eius ac etiam extra propriū sensuz: hec omnia vilipendendo contemnebāt prout egit ille gloriosus apostolus Matheus qui a banco saltando reliquit opes multas quas in seculo possidebat: et indilate secutus est veritatem incarnatam que docuit

Quintus.

vos modum et regulam: ut ametis
et imitemini perupertatem istam.
Neque docuit verbo solummodo: sed
exemplo suo perfectissimo: Nam a
sue natiuitatis initio: usque ad finem
ultimum vite sue per exemplum in
se. Nos huiusmodi doctrinam aper
tissime docuit. Ipse pro nobis spon
sam istam humilem disponauit: usque
paupertatem extremam cum esset
ipse summa felicitas ex unione diuine
nature est enim unum mecum: et ego
secum: et habeo diuitias infinitas.
Et si vis eum videre pauperem: et hu
miliatum attende deum esse factum
hominem: et vilitate vestre humani
tatis esse vestitum. Tu vides hoc ama
bile verbum in stabulo nasci cum esset
virgo beata Maria mater eius in
itinere: ut ostenderet vobis viatori
bus: quod quotidie debetis in stabu
lo proprie nocte vestri permanere
ibi renasci ubi eum inuenietis na
tum in anima vestra per gratiam.
Tu vides eum in medio duorum ani
malium in tanta penuria: quod ipsa ma
ria non habuit: unde eum cooperire
ret. Sed in tam intenso frigore cum
flatu animalium: atque feno calefe
cit eum. Et cum esset ignis excellen
tissime caritatis frigere voluit in hu
manitate sua in omni vita sua dum
viveret in mundo cum discipulis: et
absque discipulis aduersa tollere vo
luit. Unde propter famem aliquan
do ipsi discipuli spicas confricabant
ut grana comederent. Et in ultimo
vite sue nudus expoliatus extitit: et
flagellatus ad columnas deinde cru
ce crudeliter affixus: atque sitibundus

omnia cum inestimabili patientia
tollerant. Et in tanta fuit extremi
tate redactus: quod omnino ligno simul
et ipsa terra caruit: nec habuit: ubi
caput reclinare posset. Opportuit
igitur quod super humero proprio illud
reclinaret: ipse vero velut ebrius
amore et pretioso sanguine suo fecit
humano generi balneum. Nam ap
to sacro corpore suo. Undique habun
danter sanguinem effudit: et in ma
gnam paupertatem: atque necessitate con
stitutus amplissima dona largitur.
Et dum est affixus: et aretatus in li
gno crucis amplissime suam libera
litatem: et habundantiam suarum
diuitiarum omnibus creaturis ra
tionalibus effundit. Quisando fel
lis amaritudinem vobis exhibuit
dulcedinem perfectam: et admirabi
lem. Dum est in afflictiva tristitia vo
bis consolationem exhibet: dum est
affixus in cruce vos absoluit a vin
culo peccati mortalis. Dum amore
factus est seruus vos a seruiente dia
boli plene liberant cum esset ven
ditus vos proprio sanguine redemit
in se mortem acceptando contulit vo
bis vitam. Ergo regulam vobis amo
ris erimur tribuit: quia maiorem af
fectionem: et amorem vobis ostende
re nequibat quam exponendo pro vo
bis vitam qui facti fuistis inimici
sibi pariter: et mihi patri eterno hoc
ignorare videtur homo peccator qui
me valde offendit: atque tale precium
nimis vilipendit. Vobis etiam exhibuit
optimam humilitatis vere re
gulam: quoniam humiliatus est us
que ad mortem vilissimam obpro

Tractatus.

bruse crucis. Exemplum etiam vi-
lilitatis ex eo quia sustinuit obpro-
bria: et improperia multa. Item cre-
plum vere paupertatis: ut iam dictum
est. Unde dixit ipsemet in euangelio
Vulpes foueas habent et volucres
celi nidos filius autem hominis non
habet ubi caput suum reclinet. Quis
agnoscit ista? Ille qui lumen habet
fidelit sanctissime. In quibus inueni-
tur ista fides? In pauperibus qui
sunt spiritali pauperes intentione
qui reginam istam: ut paupertate
in sponsam acceperunt: quoniam a
se remouerunt vanas diuitias que
tenebras infidelitatis inferebant.
Ista regina regnum habet in quo
nunquam est aliqua guerra: sed iugiter
est ibi pax et tranquillitas habundat
ibi iustitia: quoniam illud quod in
iustitiam operatur separatuz est ab
ea. Muri sue ciuitatis valde fortes
existunt ex eo: quia non sunt in terra
mollis in arena fundati: ut omnis au-
ra posset eos ad terram deicere: sed
sup firma petra: ut Iesu christo filio
meo: ibi lux est absque tenebris et etiam
ignis absque frigore: quia mater istius
egregie regine diuine caritatis
est abissus. Ornamentum huiusmo-
di ciuitatis est humana pietas: atque
elementissima misericordia: quoni-
am expulsus est ab ea tyrannus ille
diuitiarum qui crudelitatem habe-
bat. Ibi est omnium ciuium urbana
beniuolentia: ut amor omnium pro-
ximorum. Ibi longa perseverantia
cum prudentia: unde ciuitas non in-
prudenter: imo prudentia vigili-
custodia gubernatur propter que vi-

det aperte: quod anima que sumit hu-
iusmodi reginam in sponsam omni-
bus diuitijs dominatur. Neque po-
test esse istarum domina: nisi domi-
netur etiam diuitijs eternis: vide ta-
men ne mors: ut appetitus diuitia-
rum subintraret animam illam tunc
enim ab illo bono separata foret: et
extra ciuitatem ipso facto se reper-
ret in summa miseria. Si vero est ista
sponse fidelis ubique semper ei donat
huiusmodi suas diuitias. Quis au-
tem videt tantam excellentiam: vi-
det anima que fidei lumen habet: et
ista sponsa: sponsum suum id est ho-
minem: et cepit indutum mirabili pi-
ritate: diuitias vanas auferendo si-
bi que faciebant ipsum immundum
et priuat cum conuersationibus ma-
lis: et exhibet ei bonas priuat cum in-
bertia negligentie: atque mundi sol-
licitudinem eiecit a se: priuat eum
amaritudine diuitiarum vite pre-
sentis: et cum dulcedine remanet. Spi-
ne praevidentur rosa vero conserua-
tur in pulchritudine sua. Animo sto-
machus euacuat a corruptis humo-
ribus amoris inordinati: et facit ip-
sum exoneratum atque leuem quo pri-
us euacuato postea cibo virtutum
implet que suauitatem incestimabi-
lem exhibent. Et duos ordinat ha-
bere seruitores qui bene disponant
habitationem eius: ut odium: et amo-
rem. Quod diuinitas vitiorum: atque
proprie sensualitatis purgat animam
ab omni sordide: sed amor virtutum
ornat eam: et priuat ipsam omni dis-
bitatione: atque timore seruili ei secu-
ritatem exhibendo cum timore san-

Quintus.

eto. Et in effectu virtutis omnes: at que gratias complacentias: et solaciosas delectationes: inuenit anima que reginam istam egregie paupertatis assūmit in sponsam. Nullo modo metuit habere molestiam. Eo quod nullus est qui faciat ei bellum. Nō timet etiam habere famem siue penuriam: quia fides vidit: et sperauit in me creatore suo: vnde procedunt omnes opes cum diligentissima prouidentia iugiter eos alo: et vbi que nutrio. Nunquid vnquam audisti vel vidisti: quod aliquis verus seruus meus: et huiusmodi sponsus paupertatis alicubi fame periret: Non: cū tamen inuenti sint plurimi qui perierint in suis multis diuitijs non in me confidentes: et ideo perierunt. In istis vero pauperculis meis ego nunquam deficio: quoniam ipsi nūquam in me sperare deficiunt. Et idō veluti pater pius atque benignus eis indefesse prouideo. O cum quāto gaudio: et animi libertate venerunt ad me: quia nonerunt cum lumine fidei quod a principio: vsque ad vltimum diem vite presentis vsus sui vtor et vtar in futurum in omnibus prouidentia mea spiritualiter et temporaliter. Tamen aliquando permitto quod ipsi plura tollerent: vt alias tibi dixi: quia volo quod in fide crescant et in spe de suis laboribus plenissime remunerandi. Nunquam tamen eis in sua necessitate deficio in totum experti sunt abissum prouidentie mee ibiq; lac diuine dulcedinis degustāt: ideo minime timēt amaritudinem corpore mortis: i-

mo cum anxio desiderio currunt ad eam veluti iam proprie sensualitatis mortui: et etiam quo ad istas vanas diuitias: et tanquam philocapti spōsum vere paupertatis fuerunt seruententer amplerantes. In voluntate mea quotidiē viuentes ad omnia parati sustinere calores: et frigora nuditatem famem: atque sitim derisiones: et contumelias: imo etiam mortem cum anxio desiderio vendi vitam amore mei qui sum eorum vita: et sanguine amore sanguinis. Attende pauperes apostolos: et alios martires gloriosos Petrum Paulum Stefanum: atque Laurentium qui non apparebat esse supra ignem: sed super floribus odoriferis: et iocundis: et quasi cum tyranno ludendo dicebat Masi vnā partem verte allam: et manduca. Cum igitur ingētū diuine caritatis igne paruum extinguebat anime sue sensus. Lapidēs vero Stephano videbantur esse rose. Quis erat in causa: Verus amor cum quo sumpserant istam reginam vere paupertatis in sponsam cum vniuersum orbem amore mei reliquissent. Ipsam ergo dispensauerunt cum lumine sanctissime fidei cum firma spe ac obedientia prompta realiter obediētes consilijs: atque preceptis Unigeniti filij mei mentaliter: atque actualiter. Mortem optabant: et vitam habebant cum displicentia: et impatientia: non vt laborem effugerent: immo solum: vt mihi: qui sum finis: videtur vincerentur. Et quare non timebant

Tractatus.

mortem quaz omnis homo natura
liter metuit: Quia sponsa vere pau
pertatis affecurabat eos auferēdo
eis totaliter amorem proprii corpo
ris: et omnium diuitiarum orbis. An
de cum virtute conculeauerunt: at
que debellauerunt amores natura
lem habito lumine: et amore diuino
supernaturali. Et quomodo poterit
homo qui est in tali statu volere de
morte sua corpora q̄ desiderat am
mittere vitam: imo cum amara pe
na tollerat eam: ita prostrā: aut quo
modo in aliquo volere poterit amit
tendo seculi diuitias quas affectuo
sissime iam diu euz tanto desiderio
contempnit: hoc absq̄ dubio non est
valde magnum. Nam ille qui non
amat non dolet: imo delectatur am
mittendo rem quam odit: itaq̄ vn
decunq̄ te verteris in eis inuenies
optabilem pacem: et eos habere re
quiem: et omne bonum. In illis ve
ro miseris qui possident huiusmodi
seculi diuitias amore tam inordina
to inuenies penas intollerabiles: et
omne malum quamuis in exteriori
aspectu videatur esse contrarium:
sed in rei veritate sic est. Quis enī
non indicasset q̄ lazarus extitisset
in sūma miseria: et ille diues damna
tus in iocundo gaudio: et in magna
quiete fuisset. Et tamen ita nō erat
quia penam ampliozem habebat
ille diues cū habundantia sua t̄pali
q̄ ille pauperulus lazarus a lepra
cruciatus: ex eo q̄ in lazaro mortua
erat voluntas propria: et in me viue
bat qui sibi dabam in pena refrige
rium: atq̄ consolationem: in diuite

vero sua voluntas viuebat: vnde p
cedebat omnis pena. Cum ergo la
zarus expelleretur ab hominibus:
et presertim ab illo diuite damnato
nec haberet extergentem vulnera
sua: vel in aliquo sibi providentem:
ego providebam: q̄ animal irratio
nale lingeret eius vlcera. Et in vlti
mo vite ipsorum videtis cum lumi
ne fidei lazarus in gloria: et illum
diuitem in inferno cruciari: Itaq̄
diuites in tristitia multa permanēt
pauperuli vero mei stant ī sancto
gaudio. Ego quidem eos iuxta pe
ctus meus habeo et conserno lac eis
exhibendo multarum consolationū
qm̄ amore mei dereliquerunt om
nia totaliter: ideo me totum habent
ad possidendū: Spiritus sanctus ita
loquendo se nutricem facit gubernā
do corpus et animam ipsorum in quo
cunq̄ statu fuerint. Etiaz ab anima
libus brutis: ego provideři facio di
uersimode s̄m indigentiam eorum:
pro solitarijs egrotis ordino quan
doq̄ q̄ alius in heremo solitari⁹ va
dat ad eos visitandos: atq̄ guber
nandos. Tu quodq̄ nosti q̄ plures
ego te coegi contra consuetudinem
tuam egredi cellam: vt in necessita
te subuenires pauperulis egrotan
tibus: hoc idem in te manifeste pro
basti de providentia mea. Dum enī
a creatura in tua necessitate subfid
ium non haberes. Ego creator illico
providi mirabili modo: Igitur ego
nunq̄ in me vere spantibus in ali
quo deficio: s̄ gratiose provideo. Et
vnde p̄cedit: q̄ homo quibq̄ stans in
delicijs cū panis multis: et ī magna

Quintus.

Cura proprii corporis habendo quoti-
die cibaria delicata continue tū erit
infirmis granatus. **I**destq; au: ē
amore mei se contempsit et amplexa-
tus est voluntariam paupertatem
unico vestimento sibi reservato ad
cogoperiendam corporis nuditate
ipse idem efficitur etiam corpore for-
tis: atq; sanus: et nō videbitur qd ali-
quid ei noceat: neq; comprehendet
qd illi corpori suo detrimentum ali-
quod inferant frigora siue calores:
vel alia cibaria gressa. Totum hoc
a providentia mea pcedit: qd de illo
curā habere cepi qui mihi de se tota-
liter curā cōmisit oīo derelinquen-
do semetipm. Ergo dilectissima filia
vides apte iquāta requie p̄sistat hī
p̄amabiles pauperuli mei.

Repetitio sumaria de p̄dicta p-
videntia diuina. **Capit. clj.**

Mirraui tibi filia mea carissi-
ma nūc aliquā particulam
de providentia mea in omni mane-
rie gentiū ostendēdo qd a principio
quo mundū primū ego creavi: et po-
stea secundum v̄s hoīem ipsum ad
imaginem meam: et similitudinem
creando: vsq; ad vltimū finem: ego
suus vsus ista providentia mea: et oīa
que feci facio: et faciam accedunt: at
que proficiunt ad salutem vestram
qd volo sanctificationem vestram et
oīa que tribuo vobis ad istū finem
exhibeo: hoc iniqui non vident: qd
sibi met ipsis lumen abstulerunt. Et
tam tibi dixi: qd qd non agnoscunt ī
me scandalizantur. Tamen ego ec̄s

patienter tollero expectans eos: vs-
que ad vltimū procurando: et pro-
uidendo necessitatibus eorum qui
sunt peccatores velut: et iustis in tē-
poralibus: et spiritualibus. **I**tem ali-
qua tetigi pauca de diuitiarum im-
perfectione: et ad quam miserā illuz
adducunt qui possidet eas affectu ī-
ordinato. Et tibi dixi de pauperta-
tis excellentia: et de diuitiarū habū-
dātia quā ipsa paupertas aīe tribuit
cā in sponsam eligenti: ipsa quidem
sociata est eius orore vilitate de qua
vilitate v̄na cum obedientia tibi vi-
cam aliqua. **I**tem ostendi tibi quan-
tum mihi virtus illa placet: et quo-
modo sibi provideo paterna provi-
dentia mea. Totum hoc tibi narra-
ti pro cōmendatiōe tante virtutis
atq; sanctissime fidei cum qua per-
uenit anima ad hunc excellentissi-
mum statum: et vt in fidei spe faci-
as augmentum: et vt pulsare non
desinas ad misericordie mee sanuā.
Crede fideliter v̄na fide: qd deside-
rium tuum: et aliorum seruorum: et
amicorum meorum adimplebo eius
tollerantia multorum laboruz: vsq;
ad mortem. Tu vero confortare v̄-
risiter: et exulta ī me: qd sum ī oībus
defensor atq; solator tuus. Nūc ergo
tibi loquēdo satisfeci sup p̄uidētia
de qua me rogasti dicēdo: qd ego ne-
cessitati mearum creaturarum be-
nigne provideo et apte nonisti qd
ego mīme cōtēno scā desideria v̄na.
Qualiter hec aīa post gratiaruz
actiones dñm humiliter exorat: vt
ei loquat aliqua de obedientie vir-
tute. **Capit. clxij.**

Tractatus

Hec aia deuota tūc velut ebria
Admirabili mō phyllocapta de
vera sanctaq; paupertate dilatata
in summa z eterna magnitudine at
q; transformata in abissum ineffa/
bilis atq; excellentissime prouiden/
tie taliter q; existens in vase corpis
extra corpus ei videbatur eē ppter
obnubrationē atq; rapinam quas in
ea fecerat ignis eterne charitatis
oculum intellectus infirmum hēbat
in diuina maiestate vicehō sum/
mo z eterno patri. *O* pater eterne:
O ignis abisse vere caritatis: *O* eter/
na pulchritudo: *O* eterna sapientia:
O bonitas eterna: *O* eterna clemētia
O spes atq; refugiū peccatorum: *O*
largitas inestimabilis: *O* bonum in/
finitum z eternum. *O* fatue ppter
excessiū amorē nunquid indiges
aliqua creatura tua: mihi videtur
q; egreas eo qd facis quē admodū si
vivere non valeres absq; illa cum
tu sis vita ex qua viuunt oīa: z sine
qua nihil oīno viuere potest: pro/
pter quid igitur es taliter insatua/
tus in creatura tua. Quare ve ipa
fuisi phyllocaptus z ia temetipso tū
bi cōplacuisi z ita delectatus fuisi
de illa: z velut ebrius z auīdus val
de suam salutem optas z admirabi
li modo queris: ipsa vero fugit. Tu
sibi propinquas z ipsa semetipsum
elongat. Propinquius enim veni/
re non poteras q̄ induendo verbū
suum humanitate nostra. Quid vl
tra dicam: faciam veluti balbuti/
ens z dicam. a. a. a. quia nescio quid
vltra loqui possim ex eo q; lingua
finita nō valet exprimere qd aia

sentit z cognoscit nec affectus eius
infinite desiderantis te bonum infi
nitum mihi congrue videtur s̄bnz
apostoli pauli dicere posse videli/
cet oculus non vidit nec auris au/
diuit nec in cor hominis ascende/
runt que vidi z que preparauit de/
us diligentibus se. Sed que vidisti
Vidi archana dei que non licet ho
mini loqui. Et quid dicis Procul/
dubio non attingo cum his grossis
atq; carnalibus sensibus: sed tamen
dico q; vidisti atq; gustasti anima
mea summe ac eterne prouidentie
stupendum abissum. Nunc ergo tū
bi gratias ago summo z eterno pa/
tri super imensa bonitate tua mihi
miserabili demonstrata que quacū
q; gratia sum indigna: Sed q; noui
q; acceptas libenter z impleas anxia
z sancta desideria neq; veritas tua
mentiri pōt opto q; aliqua mihi pā
das de virtute obedientie atq; de
ipsius excel'entia veluti tu mihi
pater eterne promissisti vt ipsi amo
re iugiter inardescam z nunquā ab
obedientia tua discedam. Placet
ergo maiestati tue mihi de sua per/
fectione narrare ac vbi posim illas
inuenire. Et quid est illud quod pos
sit eam a me auferre z ecōuerso qd
est illud quod mihi prebeat illam.
Et quod est apertum signū mihi de
monstratiū vt illā habeā vel nō.

Hic incipit tractatus obedien/
tie z primo vbi obedientia reperit/
tur: z quid est qd a nobis aufert eā:
z quod est signum q; homo habeat
illam. Capitulum. ciiij.

Sextus.

Tunc eternus pater atque benignus pater oculus sue clementie vertit ad eam dicens. dulcis atque carissima filia sancta desideria et iuste petitiones exaudi mihi merentur. Et ideo ego summa veritas mea promissa tibi facta completo satisfaciendo desiderio tuo. Tu petis a me quod dicam ubi possis obedientiam inuenire et ob quam causam tu potes eam amittere et quod est apertum signum quod illam habeas vel non. Primo respondeo tibi quod illam inuenies valde perfecto modo in dulci et amatorio verbo unigenito filio meo et in ipso fuit ista virtus ita propria quod ut illam opere perficeret velocissime cucurrit ad mortem opprobriose crucis. Si vis videre quid aufert illam attende primus hominem Adam et videbis aperte causam propter quam amisit obedientiam quam ego pater eternus imposueram ei: que proculdubia superbia fuit et egressus habuit et ortum ab amore proprio et a complacentia societate sue. Ista causa fuit propter obedientiam quam amisit et inobedientiam quam incurrit unde perdidit vitam gratie et mortem inuenit ammisit innocentiam et illico cecidit inmunditiam atque miseriam nec ipse solummodo imo et uniuersum genus hominum ut aliquando tibi dixi. Si signum vero demonstratiuum vestrum hanc virtutem habeas: est vera patientia et econuerso tibi demonstrat impatientiam quod ipsa virtute carere vade narrando tibi de predicta vir

tute cognosces sic aperte esse. Sed aduerte quod duplex est obedientia: una quippe bona sed alia perfecta non tamen sunt adinuicem separate sed vnite sicut ego dixi de preceptis atque consiliis quod vnum videlicet est bonum et aliud perfectum. Nullus omnino potest in vitam eternam ingredi nisi in obedientia medietate. Nam cum obedientie clavis fuit aperta paradisi ianua sicut per inobedientiam Adae clausa fuerat. Ego non confidens homines quez ita diligebam esse sine priuatum ad quem cum in tanta dignitate creaueram et quod ad me redire per se nullo modo poterat inductus atque coactus ab inestimabili bonitate mea clauem obedientie sancte recepi et in manibus unigeniti filii mei posui et consignauit et ipse velut portanarius fidelissimus et egregius ianuam celorum aperuit: unde nullus omnino potest ianuam ipsam ingredi nisi solus ille qui portanarius iste cum tali clauem voluerit aperire: quia patet in euangelio dixit quod nemo poterat ad me venire nisi per eum. Ipse vero vobis reliquit huiusmodi clauem dulcem obedientie quando rediens ad me cum palma victorie celos ascendit hominum deserendo conuersationem. Et ille tunc ipsam clauem vicario suo comedauit videlicet pape qui congrue dici potest Christus in terra cui omnes estis obligati usque ad mortem obedire. Siquis autem ab obedientia sua se fecerit alienum indubitanter est in statu damnationis nisi se correxerit ante mortem prout alias ego tibi dixi. Nunc

Tractatus

volo q tu videas & agnoscas hanc virtutem excellentissima in humili & immaculato agno & vnde procedit in eum. Si petis a me vnde processerit obia ta pcepta in hoc verbo filio meo penidubio noneris q ab amore que habuit ad honore meum & ad salute vestra egressa fuit. sed amor ille suus vn processit. A lumine clare visionis cum qua videbat apte aia sua diuinam centia atq; trinitatem eterna. Itaq; quotidie me deum eter num videbat. Ista quide visio perfectissime operabatur in eo fidelitate illa qua imperfecte sanctissime fi dei lumine opatur in vobis. Io mihi patri suo eterno fidelissimus extitit vnde eucurrit cum lumine glorio so veluti philocaptus per via obedi entie. Amor vero non est solus: imo sociatus est ab omnibus virtutibus realibus. ceter enim virtutes vitam hauriunt ab amore vere caritatis qd virtutes aliter essent in eo & aliter in vobis. Inter alias amor ipse het virtute inuicte patientie que medullata est eius & est signum aperte demonstratiuum vtru aia sit in gratia & si diligit in veritate vel no. Et io mater virtutum. i. caritas assignauit eam in sororem virtuti obie & eas inuicem ita conulauit & vnific q vna nunc amittitur sine reliq; vel ambas habetis vel ambas amissistis. Ista virtus het virtute humilitatis in nutricea qua quotidie nutrit: vn tantu est aliquis obediens quantum est humilis: & tantu est humilis quantum obediens. Nec humilitas est nutritrix & baiula caritatis: & ideo lac

eiusdem virtuose sonet atq; nutrit virtute obediencie. Vestis vero qua habet ab ista nutrice sua est vilipensio sui que fit semetipsam opprobriis induendo displicendo sibi vt amplius mihi placere valeat. Et hoc in quo sine vbi clarus inuenitur. In ipso dulci iesu filio meo. Quis enim amplius semetipsum vilipendit atq; contempsit q ipse saturatus est opprobriis derisionibus atq; contumeliis displicent et vita sua corporea vt mihi placeret. Quis enim amplius illo patiens extitit. Na ex ore suo nunquam auditus fuit clamor ex aliquo murmuracione: sed valde patienter ampleratus iniurias veluti philocaptus obedientiam impositam ei p me eius patrem eternus impleuit. Igitur in eo perfecte reperies eas. Ipse vobis huiusmodi regulam atq; doctrinam dimisit qua in se primo seruant. ipsa vobis vitam exhibet qua est via directa. ipse vobis est vita: & ideo vobis aperte dixit in euangelio q erat via veritas & vita: & q per eam ambulabat erat in luce: & qui vadit in luce non offendit nec offenditur quin aduertat quoniam abstulit a se tenebras amoris proprii vnde precipitabatur ad inobedientiam quia sicut iam dixi confortia vnde procedit obedientia est indubitanter humilitas. Ita dico tibi q a superbia procedit inobedientia que procedit ab amore proprio sui. Soror que consignatur ab amore proprio inobedientie certitudinaliter est impatientia. Superbia vero nutrit eam & cum tenebris in

Se xtu s

fidelitatis velocissime currit per viam tenebrosam vnde recipit et inuenit eternam mortem. Quis enim vos oportet ex necessitate legere super isto glorioso libro vbi scriptam inuenitis hanc et omnem aliam virtutem.

Qualiter obedientia clavis est qua celum aperitur atque deus ex cellentiss.

Capitulū. clv.

Postquam ostendi tibi vbi virtutem hanc obire potes inuenire vnde venit et que sit eius consortia et a quo nutritur modo loquar tibi de personis obedientibus et insimul de ceteris inobediētibus atque de generali obedientia et particulari vbi de obedientia preceptorum et de alia consilio. Tota fides vestra fundatur in obedientia: nam in obedientia demonstratis esse fideles. Posita quippe sunt a mea veritate generaliter in lege precepta que debetis omnes observare: quorum est principale vbi ut me super omnia diligatis et proximos velut vosmetipsos: et ista sunt, vna cum aliis ita conexa pariter et vnita quod vnica observari non potest nisi cetera seruentur nec etiam vnum omitti potest quin etiam obmittatur alia. Si quis ista duo seruauerit etiam alia fuerit et est mihi fidelis atque proximo suo. De di igitur in meo caritatis amore consistit: et ideo est obediens et facit semetipsum esse subditum legalibus preceptis atque proximo propter me. Omnia patienter et cum humilitate tollerat et omnem laborem siue proximi detractionem. Nec obediens

tia fuit excellentie tante quod omnes ab ea gratiam attraxistis velut ab inobedientia mortem extraxistis. Non tamen vobis vsque quaque sufficeret si solummodo fuisset in verbo pro vobis incarnato et non inueniretur in vobis. Jam ego dixi tibi quod est illa clavis que celum aperuit quam clauem in manu vicarij sui dereliquit atque commendauit. Ipse quoque vicarius in manu cuiuscunque precepto baptismi, vbi sponte promittat diabolo et ipsi mundo cum omnibus pompis eius in veritate renuntiare ponit et exhibet et obedire permittens accipit huiusmodi clauem obedientie. Itaque quilibet habet imperatorem et est eadem ipsa clavis verbi. Siquis vero non ambularet cum lumine fidei et eius manu amoris ad aperiendum istam ianuam eterne vite cum ista clauis nunquam intrare poterit non obstante quod ab ipso verbo meo fuerit aperta. Quoniam ego creauit vos absque vobis ex eo quod me non rogastis: nam vos amari prius quam essetis sed non decreui saluare vos absque vobis. Oportet igitur vos in manu clauis huiusmodi portare: neque sedere debetis sed ambulare videlicet ambulando per viam incarnate veritatis imitando virtuosam doctrinam eius. Non enim ut iam dixi sedere debetis videlicet in re finita ponendo vestrum affectum ut agunt aliqui stulti qui sequuntur veterem hominem videlicet Adam facientes ut ille fecit qui proiecit obedientie clauem in lutum immo ditte coterendo eam cum malleo super

Tractatus.

bie. Insuper et eam rubiginavit amo-
re proprio meditante: nisi quod ex quo
venit unigenitus filius meus hu-
iusmodi clauem obedientie tenens
in manu purificauit eam in igne di-
uine caritatis atque de luto traxit eam
et in sanguine suo perfectissime lauit
eum gladio siue malleo iustitie dire-
xit eam fabricando vestras iniqui-
tates in incende sui sacri corporis
ipse reparauit ita perfecte quod quoti-
enique quilibet homo clauem suam
ex arbitrio libero destrueret: ipse po-
test eodem arbitrio libero median-
te cum gratia mea eisdem instrumē-
tis valde bene reaptare. **O** miser et
quod excecatus homo quia postquam
obedientie clauem ita destruxisti et
omittis illam iuxta posse reaptare.
Nunquid existimas quod inobedien-
tia que celum obserauit. Ade illud
tibi possit aperire. **I**udas quod super-
bia que ruit inde illuc possit ascen-
dere. **C**redis cum turpi et lacerato
vestimento ad nuptias introire.
Nunquid existimas sedendo atque li-
gando temetipsum vinculo pecca-
ti mortalis ambulare posse vel abs-
que clauem portam aperire posse. Non
imagineris ita perficere posse quia
deceptus es in hac imaginatione.
O portet ergo te esse solutum. Egre-
dere de peccato mortali per contri-
tionem cordis: oris humilem confes-
sionem atque satisfactionem operis cum
 proposito vitam emendandi et vl-
tra non offendendi et isto modo vil-
pendes et crucis et ad terram cices vi-
tuperabile vestimentum atque cum
veste nuptiali curres velocissime

portando cum lumine clauem obe-
dientie in manu ad aperiendum is-
tuam. **L**iga liga clauem istam cum
funiculo vilitatis in veritate contē-
nendo teipsum atque mundum. et illam
apprehende sancto desiderio compla-
cendi mihi creatori tuo de qua tibi
debes facere vnum cingulum quo
te fortissime cingere debes ut nun-
quam illam amittere valcas. **N**one-
ris amantissima filia quod aliqui sum-
pserunt clauem obedientie quod cla-
re viderunt eum lumine fidei quod alio
modo nequeunt euadere damnatio-
nem eternam: sed eam in manu re-
tinent absque tali cingulo quo debet
esse cincti et absque funiculo predicto
videlicet quia perfecte non induit
huiusmodi desiderium complacen-
di mihi sed sibi metipsis affectuosissime
placent et funiculum vilitatis
sibi non appenderunt videlicet optan-
do reputari viles imo potius optant
habere laudes ab hominibus. **I**sti
satis apti sunt ad amittendum cla-
uem istam dum aliquis eis molestus
labor vel aliqua tribulatio mentali-
ter siue corporaliter occurrat: et nisi
diligenter aduertant faciliter eam
ex toto perdere possent si sanctum
desiderium cum tempore negligere-
rent. **D**um tamen viuunt eam inue-
nire possunt si velint: si vero velle non
curant tanquam eam inueniunt.
Sed quis eis patefaciet quod eam ami-
serint. **I**mpatientia quia patientia
erat vnita cum obedientia. **D**um er-
go quis non est patiens ostenditur
aperte quod obedientia non est in ani-
ma. **O** quantum est dulcis atque glo-

Sextus

riosa virtus ista scilicet obedientie
in qua ceterae virtutes existunt ex co
gna caritate concepta sunt et erota.
In ea fundata est petra sanctissime
fidei: ipsa est una regina vitissima:
nam ille cui dispensata fuerit omni
bus bonis habundat et nunquam ali
qua mala sentit imo quotidie pacem
atque quietem habet: unde procellesi
maris inundationes minime ei no
cent ex quacumque tempestate sua.
Medullam anime non sentit odium:
unde tempore precepte iniurie quia
vult obedire. Nouit enim esse sibi
preceptum ut indulgeat omnibus.
Non habet aliquam amaritudinem
quauis eius appetitus minime re
pleatur quoniam obedientia fecit
eum ordinare ut solummodo me de
sideret qui possum et scio et volo per
ficere sua desideria. Et expoliavit
eum omni mundana letitia et sic in
omnibus inuenit pacificam quie
tem quicumque fuerit ille qui reginam
istam assumpsit in sponsam videli
cet obedientiam quam tibi posui
tanquam clauem. O dulcis obedi
entia que sine labore nauigas et absque
periculo peruenis ad portum vere
salutis. Tu habes conformitatem
in omnibus cum verbo filio meo vi
lectissimo. Tu ascendis in nauicu
lam sanctissime crucis omnia dispo
nis voluntarie substinere ne prete
reas obedientiam huius gloriosi
verbi vel a sua doctrina venies. Tu
tibi facis ex illa mentem unam ubi
cibum comedis animarum in pro
ximi caritate iugiter immorando.
Tu es humilitate vera peruncta: et

ideo bona proximi tui non appetis
extra voluntatem meam. Tu es vitique
recta sine curuitate quacumque quia
facis cor esse simplex atque rectum et
nullo modo fictum libere diligendo
proximum et non sicut sine eius simu
latione. Tu es velut aurore que te
cum adducis diuine gratie lumen.
Tu es velut sol quia calefacis ho
minem qui tecum habitat ex eo quod
nunquam es absque calore caritatis.
Tu quotidie germinare facis terram
videlicet que instrumenta corporis et
anime producant omnia fructum
qui vitam impendit in se pariter et
in proximo suo. Tu es ex toto iocun
da quia tua facies in nullo turba
tur ex impatientia sed est valde gra
ta cum dulci placabilitate pacien
tie. Serena quidem es ex fortitudi
ne insuper es in te magna cum lon
ga perseverantia et adeo longa sine
magna que occupas terram usque ad
celum quia cum ipsa celum aperis
Tu es velut una preciosa margari
ta sed abscondita et a multis inco
gnita et a mundo conculcata dum
temetipsam vilispendis et in dimi
bus vilem te facis et exaltas tuas
pias creaturas. Tanta quidem est illa
dominatio tua que nemo tui domina
ri potest quoniam egressa est totaliter
a seruitute mortali proprie sensualitatis
que tibi tuam auferbat digni
tatem hoc inimico tuo perempto eius
odio atque displicentia tui atque pro
pre complicitate tuam tenuisti atque
rehabuisti dignitatem.

Hic loquitur simul de misericordia iobedi
entia et obedientia excellencia. La. clvi.

Tractatus.

Hec omnia carissima filia mea bonitas agit que gratiose pronudit qd verbum vnigenitus videlicet filius meus clauem istam obedientie saluberrime repararet vt iam dixi. **H**omines mundani omni virtute nudati faciunt oppositus. **I**psi sunt velut animalia bruta sine freno quia carent obedientie freno et ita currentes vadunt de malo in peius de peccato in peccatum de miseria in miseriam de tenebris in tenebras: de morte in mortem donec adducantur ad fontem exitus ultime mortis cum verme conscientie qui semper eos consumendo rodit: et quamuis adhuc ipsi possint obedientiam resumere volendo vsq; obedire preceptis in lege scriptis habentes tempus amaro corde volentes et eo qd inobedientes extiterunt tamen est valde difficile propter longam peccandi consuetudinem: et ideo nullus ita desperando confidat qd valde periculosum est huiusmodi clauem obedientie velle tempore mortis assumere in tanta extremitate huiusmodi possit imo debeat in me quotidie sperare donec est in vita presentis tamen vt dixi discriminosum est vnicuique differre vitam inordinatam emendare expectando tempus quod non habet: nec est in potestate sua et perdendo tempus ei gratiose concessum. Sed quid est in causa huius detrimenti et huiusmodi cecitatis eorum. scilicet qd non cognoscit huiusmodi thesaurum. **P**roculdubio nubes proprii amoris cum miserabili superbia quia discesserunt ab obedientia et ad inobedientiam inciderunt: et quia non sunt obedie

tes ideo neque sunt patientes vt est supradictum: et in sua impatientia penam habent intollerabilem vnde sunt a via veritatis abstracti et per viam falsitatis atq; mendacii deducti serui et amici demonum effecti: et nisi se correxerint vna cum dominis eorum videlicet demonibus quorum dominium acceptare voluerunt cum hac inobedientia sua festinant ad eternum supplicium: prout econuerso dilecti filij legis obseruatores et obedientes erunt et ineffabili modo gaudebit in eterna visione mea cum humili et immaculato agno factore seruatore atq; donatore legis: quod est in vita presentis seruando gustauerunt pacem et in vita beata recipiunt et induunt pacem perfectissimo modo vbi est pax vera absq; guerra quacumq; et oem bonum absq; malo sine molestia cuiuscumq; rei: certa securitas absq; timore infinite diuitie sine paupertate: satietas absq; fastidio: fames absq; pena: lux absq; tenebris. vnum summum et infinitum donum et nullo modo finitum: quod vtiq; bonum est in veritate participatum in omnibus veris gustationibus: quis homines in tanto summo gaudio collocauit. **S**ed quis agni in cuius virtute clauis obedientie fuit a rubigine purgata vt cum illa possitis ianuam aperire. **I**ndubitanter igitur obedientia virtute sanguinis ipsam ianuam aperuit. **O** stulti et insensati non differatis vltius egredi de luto peccatorum et immunditiarum quia videtur vos valde locundari facere velut porcus in fetenti luto se circum-

Sextus.

noxiens: et ita facitis et vos in luto carnalitatís. Ergo relinquatis iníustitias: odium: homicidia: rancores: detractiones: murmuraciones: inídicia temeraria: crudelitates erga proximum: furta: mendacia: prodítiones: et inordinatas complacentias diuitiarum vite presentís. **P**recidite cornua superbie. si enim illa precipietis extinguetis odium quod in corde tenetis aduersus illum qui vobis infert iniuriam. Metimini diligenter iniurias quas irrogatis mihi et vestro proximo cum illis que fiunt vobis et inuenietis in comparatione vestrarum iniuriarum quibus offenditis me pariter et proximum vestrum quod iniurie facte vobis veluti nihil apparebunt. Vos aperte videre potestis et agnoscere quia dum estis in odio cum proximo vestro vos mihi facitis iniuria et eo quia transgredimini et contemnitis aperte preceptum meum: et insuper offenditis illum vos affectu caritatis eruentes atque priuantes. **J**am enim habuistis in mandatis ut me super omnia diligatis et proximum velut vosmetipsos ubi non fuit addita glósa sine postilla dicens nisi tibi fecerit iniuriam: immo fuit a mea veritate dictum absolute que perfectissime prius in semetipsa seruauit et ita simpliciter et pure vos quoque seruare debetis. Si vero non seruatis vobismetipsis et anime vestre infertis detrimentum vita gratie priuantes illam. Sumatis ergo. Sumatis obedientie clauem cum lumine fidei nec ambuletis ultra

cum cecitate tali neque cum huiusmodi frigida tepiditate immo cum feruore caritatis hanc obedientiam in corde teneatis et opere ut vna cum obseruationibus legis in fine gaudeatis eterna felicitate.

De his qui tantum amant obedientiam quod non sunt contenti de generali obedientia mandatorum: immo sumunt aliam obedientiam particularem. **Capitulum clviij.**

Nulla carissima noueris esse quosdam in quibus taliter excreuit amor versus hanc obedientiam amabilem quod nolunt esse contenti sub obedientia generali preceptorum legis quibus omnes estis obligati si vultis habere vitam alias in mortem incidere et eternam: unde sequendo perfectionem assumunt obedientiam singularem atque perfectam videlicet obseruando precepta atque consilia mentaliter et actualiter. Non enim est ignis amoris absque proprie sensualitatis odio. **I**gitur igne cresecente tali pariter et odium augmentatur. **I**sti ergo propter odium suum ad occidendam omnino voluntatem propriam ligare se volunt artius videlicet sub iugo sancte religionis vel ipsi se ligant extra religionem ad obedientiam alienius creature suam voluntatem ei submitteudo ut expeclitius ambulare possint ad adaperiendam ianuam eterne vite cum tali clauem. **I**sti sunt illi de quibus

Tractatus.

tibi dixi q̄ eligebant obedientiam perfectissimam. Dixi tibi de obedientia generali. Sed qm̄ noni tue voluntatis esset: q̄ ego loquar de hac obedientia perfectissima particulariter: id tibi narrare dispono de ipsa: ut tuo desiderio satisfaciam que tamen illam primam nullo modo derelinquit: s; est perfectior: quia iam dixi q̄ erant vnite taliter. q̄ ab inuicem separari nequeunt. Supra tibi dixi: vnde processit: et vbi reperitur obedientia generalis: et quid est illud quod vobis auferat illam: nunc vero de particulari tibi dicam non cum extrapolando te ab isto principio.

Per quem modum peruenitur ab obedientia generali ad particularem. Cap. clviij.

Anima que cum amore sincero iugiter obedientie sumpsit preceptorum imittando mee veritatis incarnate doctrinam: ut est dictum virtuose semetipsam exercendo: in hac obedientia generali venit ad se eandam obedientiam cum eodem lumine cum quo venit ad primam. Quia cum lumine sanctissime fidei cognouit in sanguine humilis agnitionem voluntatem: et amorem ineffabilem quem ei gero: et fragilitatem propriam que mihi nullo modo respondet cum ea perfectione qua deberet: et exquirat isto lumine meditate qualiter: et quomodo possit amplius propriam fragilitatem conculcare: atq; suam occidere voluntatem:

et mihi cum ampliori perfectione reddere debitus. Ergo perquirendo reperit eum lumine fidei locum sancte religionis que proculdubio fundata sunt a spiritu sancto posita veluti secunda nauicula pro recipiendis aiaibus que currebant volunt ad huiusmodi perfectionem: ut eas tutissime pducatur ad portum eterne salutis. *Incipit nauicula patris* nus vere spiritus sanctus est qui nunquam in se deficit ex defectu cuiuscumque que subditi religiosi qui transgressores esset ipsius ordinis. Unde nauicula istam proculdubio non offendit: imo semetipsum. Et est verus que ex defectu tenentis gubernaculum aliquam nauicula procedit fluctuando. Et isti miserabiles: et prauis pastores illi sunt que clauum huius nauicule recte dirigere deberent a patrono propter hunc respectum sibi collocati que nauicula tante delectationis est in semetipsa: que lingua tua narrare nequiret. Dico que hec anima postquam augumentauerit in se ignem amoris: atq; sancti desiderium cum odio sancto sui reposito loco congruo eius fidei sancto lumine mortua ingreditur si tamen est veraciter obediens: v; si perfecte seruant obedienciam generale. Et quis ingrederetur imperfectam poterit ad perfectionem postea puenire: imo progreuet in quantum virtutem obediencie voluerit in se exercere: imo pro maiori parte in principio religionem ingredientes imperfecti sunt. Quidam enim ingrediantur cum perfectione quidam ex leuitate puerili aliqui timore aliqui propter penam aliqui propter blanditias inducti. *Totus*

vero consistit q̄ virtuosē postea in
 exercitio quod sumpserunt perseue-
 rent: vsq; in finem. Ex ingressu nāq;
 primo solūmodo nullum iudicium
 habere sine vāre potestis sed solum
 in p̄seuerantia virtuosā: q̄ plurimi
 perfecti videbantur in eorū ingressu
 qui postea miserabiliter apostataue-
 runt: vel in ordine steterunt euz im-
 perfectione multa. Itaq; modus 2
 actus eam quibus homines in re-
 diuntur in nauiculam quos ordina-
 ut diuersis modis eos vocādo iudi-
 cari non valent: sed solum affectus
 eorum qui perseuerant intus cum
 obedientia vera. Ista nauicula vi-
 ues est: quia non expedit alicui sub-
 ditto cogitare de suis necessarijs: ne-
 que spiritaliter: neq; temporaliter
 quia si est verus obediens bene sibi
 prouidebitur a patrono nauicule:
 vsq; a spiritu sancto. Nosti me tibi vi-
 disse quando narraui de prouiden-
 tia mea: q̄ serui mei: licet essent pau-
 peres: nunquam tamen erant men-
 dici: quia quotidie satisfiebat ipso-
 rum indigentie. Hoc frequenter ex-
 periuntur illi qui bene seruant ordi-
 nem suū: vnde potes aperte cogno-
 scere: q̄ quādo regebantur: atq; be-
 ne seruabantur ordines in flore vir-
 tutum in vera paupertate 2 euz ca-
 ritate fraterna nunquā tamen eis
 defuit in aliqua necessitate ista sub-
 stantia temporalis. Postq; vero se-
 tor amoris proprii intransit viuēdo
 singulariter: 2 obedientia sancta de-
 ficiente etiam defuit eis ista tempo-
 ralis substantia. Et quanto possidēt
 illam in habundantia maiori se re-

periant in maiori necessitate: atque
 paupertate. Valde congruum ē q̄
 vsq; ad minima probent: 2 videā
 quem fructum habent ex inobediē-
 tia. Nam si essent obediētes: 2 ser-
 uarent votum paupertatis nō tene-
 rent aliquā proprietatem: neq; sin-
 gularē vitā agerēt: in hac itaq; dul-
 ci nauicula reperiruntur ample vi-
 uitie sanctarum ordinariorum edi-
 tarum ab his qui erant veluti tem-
 plum sancti spūs cū magno lumine
 pariter 2 ordine. Considera benedi-
 ctum q̄ ordinate disposuit nauicu-
 lam suā: attende franciscū q̄ ita p̄se-
 cutiōe ac odore paupertatis cū marga-
 ritis alijs virtutum ordinauit na-
 uiculā sui ordinis illum dirrigēdo
 per viam alte perfectionis: ipse pri-
 mus fuit in ipsa nauicula obseruās
 atq; sequacibus suis exhibuit ī sp̄o
 sam verā sanctāq; paupertatē quam
 ipse primus in ordine suo assumpse-
 rat ī se amplectēdo vilitatē: atq; sui
 p̄temptū: nec optabat alicui creatu-
 re cōplacere p̄ter ultra voluntatem
 meā: imo desiderabat a mundo rea-
 liter vilipendī macerādo corpus p̄
 pri 2 voluntatē occidens: 2 indū-
 gloriabatur vituperosis obprobrijs
 atq; penis amore humilis agni euz
 quo clauatus erat: 2 affixus in cru-
 ce: in tantum q̄ pro singulari gratia
 fuerunt etiam in corpore suo mee
 veritatis incarnate vulnera concessa:
 ita q̄ in vase corporis aperte de-
 monstrabatur quid erat in affectu
 cordis 2 anime sue. Itaq; ceteris
 viam fecit verbo 2 exemplo. Sed
 forte mihi dices nonne religiones

Tractatus.

alie fundate sunt modo consimili:
Respondeo q̄ sic tamen in qualibet
religione non est ita principale da-
to q̄ omnes a spiritus sancto in hoc
fundate sint accidit enim: vt in vir-
tutibus omnes virtutes a caritate
habent nihilominus alicui vna vir-
tus est propria: et alteri est alia pro-
pria: tamen omnes in caritate con-
sistunt. Ita contingit istis. Franci-
sco pauperenlo ppria fuit pauper-
tas faciendo principium in sua na-
uicula per amoris affectum in ipsa
paupertate cum ordine valde stri-
cto pro gente perfecta: et non comu-
ni pro paucis: et bonis: paucos dico
quia non sunt valde multi q̄ i per-
fectionem istam eligant: et attingant
ipsi vero propter defectus eorum mul-
tiplicati sunt in numero: et in virtu-
te defecerunt: et imminuti sunt non
ex defectu nauicule: sed propter in-
obedientes subditos: atq; guberna-
tores inordinatos. Si autem atten-
das ad nauiculam tui patris domi-
nici dilecti filij mei ordinauit naui-
culam suam ordine perfecto: vt v3
attenderet solum ad honorem me-
um: atq; salutem animarum euz lu-
mine scientie. Sup isto lumine prin-
cipium eius ordinare voluit: non ta-
men priuari voluit voluntaria pau-
perate vera: imo iugiter habebat
eam: et in signum apertum q̄ ipsam
habebat: et oppositum ei displicebat
ipse relegauit in testamento suo p
hereditate filijs: atq; successoribus
suis maledictionem suam: et meam
si possideant aliquam possessionem
in singulari vel comuni in signum q̄

elegerat in sponsam istam reginam
egregiam: v3 paupertatem volun-
tariam tamen pro principali obie-
cto scientie lumen assumpsit ad extir-
pandum errores: et hereses illo tem-
pore pululantes. Itaq; sumpsit offi-
cium vnigeniti filij mei. Et directe
videbatur quidam apostolus i mu-
do cu tanto lumine veritatis: et ver-
bum meum: ibi seminabat expellen-
do tenebras: et infundendo lucez: ip-
se fuit vnum lumen: q̄ ego mundo
gratiose concessi mediante gloriosa
maria quare dixi mediante maria:
Quia maria sibi dedit habitum lz
a bonitate mea fuerit hoc officium
ipsi marie commissum. Super qua me-
sa manducare facit filios suos cum
lumine scientie. Proculdubio su-
per mensa sancte crucis super qua
cruce posita est mensa sancti deside-
rii vbi comeditur cibus animarum
ad honorem meum. Ipse non vult
ad alia filios suos attendere: nisi q̄
in tali mensa cum lumine scientie so-
lummodo perquirant honorem me-
um: et animarum salutem. Et vt ad
alia attendant aufert ab eis huius-
modi curam rerum temporalium
ideo vult esse pauperes. Hoc i
dubitanter est apertissime signum
q̄ in fide nullo modo deficiebat du-
bitando ne prouideretur eis. Non
dubitabat: quia fidem formatam in-
duerat: et cum spe firma sperabat in
providentia mea. Vult insuper vt
obedientiam obseruent ad quas ob-
seruanda ipsi venerunt et electi sunt
Et quoniam immunda vita lumen
intellectus offuscat: et etiam ab isto

Sextus.

ferenti vitio luxurie corporalis vi/
las impeditur: et offuscatur remedi/
um apponit: ut in eis huiusmodi lu/
men nullatenus impediatur: et ita
perfectius acquirere valeant scien/
tic lumen. Ideo tertium votum co/
tinentie subiugit. Ab omnibus eni/
vult observari cum vera et perfecta
obedientia. Quamvis hodierna die
male servatur ac etiam scientie lu/
cem pervertunt in tenebras illam
insciendo cum superbie tenebris.
Non quod in se lux ista tenebras habe/
at: imo solum animabus eorum ex/
inordinato affectu suo tenebras ir/
rogant. Ubi superbia regnat obedi/
entia non habitat: iam enim tibi vi/
ri: quod homo erat tantum obediens
quantum erat humilis: et tantum hu/
militas quantum obediens: ille vero
qui transgreditur obedientie votum
raro servat votum odorifere conti/
nentie mentaliter que actualiter
transgrediendo. Itaque dominus iste
pater tuus inclitus nauticam suam
ordinavit atque cum his tribus funi/
culis alligavit: videlicet cum obedientia co/
tinentia: et vera paupertate. Ipse val/
de realiter ordinavit: atque discretio/
ne precipua. Non enim astrinxit ani/
mas filiorum ad culpam peccati mor/
talis illuminatus a me vero lumi/
ne provide disponendo pro illis qui
minus perfecti forent. Quia licet om/
nes observantes ordinem in statu
perfectionis existant nihilominus
etiam in vita presenti unus altero
perfectior est: itaque perfecti bene sta/
re possunt in ista nautica: ipse rea/
liter adhaesit incarnate veritati mee

ipsum vestigia virtuosae sequendo de/
monstrando nolle mortem alicuius
peccatoris: imo potius: ut converta/
tur: et vivat. Est itaque laudabili mo/
do larga totaque iocunda per totum
et in omnibus odorifera est enim unum
viridarium optabile in se. Tamen
aliqui miseri non observatores: imo
transgressores ordinis quantum in
eis est totum fecerunt esse silvestre
cum modico virtutis odore privati
lumine scientie: unde viridarium:
hoc in se delectabile satis est inqui/
natum: atque maculatum ab huius/
modi transgressionibus: sed in prin/
cipio: non ita fuit erat enim valde
floridum: sibi namque debebant viri ma/
gne perfectionis quorum quilibet
per modum loquendi videbatur apo/
stolus Paulus cum tanto lumine
quod eorum oculi nullatenus impedi/
bantur a quibuscumque tenebris er/
roribus quin illico soluerentur: et il/
luminarentur. Aspice gloriosum
Thomam qui cum oculo clarissimo no/
bilis intellectus eius in mea verita/
te speculabatur: ubi lumen supernatu/
rale atque scientiam infusam ex gratia co/
quesivit et habere peremerit. Quam scientiam
obtenuit potius per assiduitatem de/
votae orationis quam ex humano studio
ipse fuit una lux ardentissima que
non solum in ordine suo resplendu/
it verum etiam in corpore mystico
militantis ecclesie tenebras heresum
ac errorum extinxit. Et aspice petrum
virginem et martirem qui cum san/
guine suo dedit in tenebris multa/
rum heresum lumen valde per ful/
gidum quas habuit odio taliter quod

Tractatus.

domino disposuit ex hoc exponere vitam. Quis vero dixit habebat hec exercitia: v3 orare predicare siue disputare contra perfidos hereticos audiendo confessiones annunciando veritatem atq; quotidie villatando fides absq; timore quocunq;. Ne que solum in vita sua fidelissime cōfitebatur et iuxta posse defendebat illam verum etiam in extremitate sue mortis. Quia post vulnus illud in capite receptum cum vocem ammisisset et atramento careret in sanguine proprio digitus immerfit. Et quia gloriosus martyr iste etiam papiro carebat inclinando se scripsit in terra symbolum in quo fides catholica plene cōtinetur. Cor eius ardebat in fornace mee caritatis: ideo retrocedere noluit quāuis ego sibi reuelassem occidendum esse. Sed ipse veluti miles intrepidus: et absque timore seruis sponte voluit in campum belli procedere: vbi gloriosam obtinuit victoriam. De quampluribus etiam alijs enarrare tibi posset qui licet actuale in corpore martirium non haberent tamen in sancto desiderio iugiter habebāt: atq; portabant: put etiam inclitus tuus pater dominicus habuit. Ecce quales laboratores iste paterfamilias in vineam suam transmisit eradicando vitia: virtutes vero plantando. Tere dñicus: et franciscus erant due colonne in ecclesia militanti. Franciscus euz paupertate voluntaria que sibi ppria fuit. Dominicus vero cum scientia prout est dictum.

De obedientium excellentia: et de miseria inobedientium in religioe consistentium. Capit. clx.

Postq; ego tibi dixi de locis: v3 de nauiculis istis a spiritu sancto taliter ordinatis per huiusmodi patronos licet ipse spiritus sanctus principaliter patronus existat: et ostendi tibi aliquam partem de ipsorum virtuosa perfectioe: nunc volo tibi loqui de obedientia: et obedientia eorum qui sunt in huiusmodi nauiculis loquendo generaliter: et non in particulari magis de vno ordine q̄ de alio demonstrando simul inobedientis defectum vna cū obedientis virtuoso profectu: vt aptius agnoscas vnum propter altius quia cōtraria iuxta se posita magis elucescūt. Et qualiter ambulare debet ille qui ingredit: vult nauiculas approbate religionis. Notandum est ergo q̄ ille qui vult ordinem aliquem sanctum ingredi debet incedere cum lumine sanctissime fidei cum quo lumine cognoscat q̄ cum oportet occidere propriam voluntatem cum gladio: v3 odij cuiuscunq; sensitivae passionis in sponsam illam assumendo quam ei assignabit caritas vera atq; sororem suam. Sponsam intelligo obedientiam veram: atq; promptam cum sorore sua: vide licet placentia: atq; nutrice que est humilitas: quia si nō haberet iuxta se nutricem ista obedientia procul dubio fame deperiret. Quoniam in anima vbi non est virtus humilitatis obedientia subito moritur. Quia

Sextus.

realitas vero sola non ambulat: imo secum debet habere omni tempore seruam uilitatis semetipsam pariter: et omnia mundana contemnendo. Nam anima que se vilipendit: non appetit honores: imo dedecus atque contumelias. Et ita mortua debet ire letanter ad nauiculam approbate religionis cum est in etate congrua. Sed quod dixi tibi: quod diuersis etatibus: et variis modis vocabam homines ad religionem sanctam in quo cuiusque modo quisque vocatur ad religionem ipse debet acquirere: nec non in se conseruare perfectionem istam et cum sancta alacritate festinanter assumere clauem istius obedientie religionis que clauis aperit per modum loquendi portellum quod est in porta celi. Sicut magna porta solet habere portellum paruum simili modo tales aperire disposuerunt huiusmodi portellum omnia clauis maior: uidelicet obedientie generalis qua celus aperitur a vulgo seculari. Sed ipsi desiderant cum parua clauis portellum huius porte magne feliciter aperire transeundo per uiam arduam: et arduam. Tamen a Ianua magna non separatur: imo stat in ipsa porta sicut materialiter accedere potes clauem istam cum diligentia retinere debent: et in se conseruare postquam acceperint eam: et non ab se abicere. Et quia ueri obedientes aperte uiderunt cum lumine fidei quod cum onere diuitiarum: et cum grauedine proprie uoluntatis per artum huiusmodi portellum intrare nequeunt: absque periculo la-

boze: nec scedere possunt eleuato capite quin offendantur: quia uelint nolint oportet inclinare ceruicem: ideo proiciunt a se possidus huiusmodi diuitiarum: atque proprie uoluntatis uotum obseruando uere paupertatis uoluntario. Nihil omnino possidere uolunt: quia cum lumine fidei uident in quantam ruinam inde uentrent. Et quod ipsi transgredierentur obedientiam ex eo: quod non seruarent uotum promissum uere paupertatis. Et ipsi uentrent ex hoc in superbiam eleuatum caput habentes ex uoluntate propria. Et quod cum aliquando compellantur obedire ceruicem inclinarent uolenter: et inuiti non ex humilitate que uolentia caput infringit uoluntati proprie complectens obedientiam illam cum prelati disollicitia pariter et ordinis. Post hoc autem facillime ruerent in aliam transgressionem: uel incontinentie. Quonia ille qui non ordinauit appetitum: nec exutus temporalis substantia multas conuersationes assumit inueniendo multos amicos eius amantes ex uilitate propria. Postmodum ab aliis communibus conuersationibus proceditur ad secretas familiaritates. Corpus eorum in deliciis nutritur: quia non habent humilitatem in nutricem: neque sordorem suam uilitatem: ideo morantur in sui damnablem concupiscunt a cum magna comitate corporali non tanquam ueri religiosi: immo ueluti dissoluti domini seculares: alienauerunt a se uigiliam: et orationem. Nec

Tractatus.

et multa alia faciunt tales: quoniam habent ad expendendum: nam si non haberent eis minime contingerent talia et incidunt in munditiam corporaliter vel mentaliter. Et si quandoque se propter verecundiam abstinere: vel quia caret opportunitate: non abstinere a mala voluntate: quia quodammodo videtur impossibile quod ille qui multas habet conversationes et in deliciis vivere delectatur: et inordinate cibaria sumit: absque vigilia: et oratione mentem in se valeat conservare puram. Et ideo perfectus obediens videtur a remotis eius lumine sanctissime fidei malum: atque detrimentum quod eueniret ei possidendo substantiam temporalem: et cuncto cum pondere proprie voluntatis. Et attente considerat: quod eum transire omnino oportet per artum huiusmodi portellum: et quod transiret inde cum morte: et non cum vita: quia non aperuisset illud cum clauis obedientie: nam tibi dixi: quod cum omnino oportet transire. Et sic est quod nisi forte discedat ab ordine sancto vellet: vel nolit oportebit eum transire per artum viam obedientie sui prelati. Et quia perfectus obediens deo: et ordini suo se lenat: ultra se propriam sensualitatem subiungendo: atque super sensus proprios erigendo semetipsum eius fidei viam introduxit odium in domum anime sue veluti seruum: ut expellat inimicum: et amorem proprium ex eo: quia nullo modo vult: ut amantissima sponsa sua quam sibi vera caritas assignauit: et eum lumine fidei disponant: videlicet

obedientia quomodolibet offendatur. Et ideo cum sancto rigore suus inimicum expellit inde: atque introducit ibi sociam: et nutricem ipsius amantissime sponse sue. Odium expulit inimicum amor autem obediencie introducit amatores predictae sponse sue: videlicet virtutes veras atque reales una cum ordinis obseruantia laudabili. Unde ista sponsa dulcis ingreditur ad animam cum sorore sua: videlicet cum patientia una cum sua nutrice que quidem est humilitas associata eius vilitate: atque displicentia sui. Igitur ex quo intravit in pacifica quiete possidet omnia: quoniam inimicos suos expulit extra. Moratur iugiter in viridario vere continentie cum sole luminis intellectus: ubi est pupilla fidei habens in obiectum veritates incarnatas: quia solummodo veritates habet in obiectum. Ibi est ignis affectuose caritatis que calefacit omnes amicos: et socios suos ex eo quod obseruat ordinis obseruantiam: et obedientiam cum amore succensio. Qui sunt inimici qui stant extra principis inimicus est amor proprius que producit in anima superbiam inimicus caritatis: et humilitatis: impatientia que patientie contrariatur inobedientia contrariatur obediencie infidelitas aduersatur fidei presumptio cum vana spe suarum virium minime concordat cum vera spe quam anima debet in se ponere: et habere: iniustitia non habet cum sancta: iustitia conformitatem nec impudentia cum salubri prae-

Sextus.

dentia: nec in temperantia cuius tem-
perantia: neque transgressio manda-
torum ordinis cum eorumdem ob-
servantia: neque male conversationes
huiusmodi sceleratorum cum con-
versatione bonorum: imo sunt in-
mici: et faciunt derelinquere mores
ordinis cum observantia salubri. Om-
nes isti sunt inimici crudeles eius:
et iracundia militat aperte contra
benivolentiam crudelitas contra pie-
tatem ira contra benignitatem odi-
um virtutum contra dilectiones ip-
sarum immundicia contra purita-
tem negligentia contra sollicitudi-
nem ignorantia contra scientiam: et
agnitionem somnolentia contra vi-
gilantiam: et orationem continuam. Et
quia cum lumine fidei cognovit quod
omnes isti erant inimici qui conta-
minare sponsam: hanc videlicet obe-
dientiam exoptabant: ideo misit odi-
um: ut eos expelleret: et amorem: ut
amicos induceret. Odium ergo cum
gladio suo propriam: atque perversam
voluntatem intermisit que voluntas
ab amore proprio nutrita vitam im-
pendebat inimicis istis obedientie.
Sed amputato capite inimico prin-
cipali per quem alii conservaban-
tur: et innabantur anima libera re-
manet: et in pace sine bello: quia non
habet contra se vimicantem: quoni-
am anima remouit: et abstulit a se
quicquid ei tristitiam: et amaritudi-
nem negabat. Quam itaque guerram
habet verus obediens: Nunquid ha-
bet ab iniuria guerram? Non ex eo
quod patiens est patientia namque est so-
lor obedientie. Nunquid ab oneri-

bis ordinis molestat in corde? Non
ex eo quod obedientia voluntarie facit
ea servare. Nunquid obedientia gra-
uis sui prelati prebet ei penas mo-
lestam et inordinatam? Non: quod con-
culcavit: et abnegavit voluntatem
propriam: nec optat inuestigare vo-
luntatem prelati sui: nec illam iudi-
care: sed cum lumine fidei indicat
voluntatem meam in eo credens in
veritate quod clementia sancti spiritus
ordinavit ipsum precipere siue non
precipere: prout est opportunum pro
sua salute. Nunquid aliquando
nauseam siue displicentiam habet
ordinis exercitia vilia facere siue
tollerando contumelias iniurias: vel
improperia sibi facta: vel dicta siue
quando vilipenditur ab aliquo? Non
ex eo quod concepit amorem ad vilita-
tem: atque displicentiam ad semetip-
sum cum odio perfectissimo: imo cum
sancta patientia letatur: et exultat in
foecundo gaudio cum sua sponsa: vi-
delicet obedientia peramabili. Ipse
de nullo tristatur unquam. Nisi solum-
modo de offensa quam videt irroga-
ri sibi creatori suo. Quod conversatio sua
est cum illis qui me timent: et amant
in veritate. Et si quandoque conuer-
satur cum his qui separati sunt a vo-
luntate mea non facit: ut conformi-
tatem velit habere cum defectibus
eorum: imo solum: ut eos a suis de-
fectibus extrahat. Quia cum cari-
tate fraterna bonum quod est in se
porrigere vellet omnibus attenden-
do: quod maior honor: et gloria sibi re-
sultaret in plurimis ordinem obser-
uantibus quam in eo solummodo. Et

Tractatus.

ideo conatur videri seculares atq; religioſos verbo exemplo ⁊ oratione ſiue quocunq; modo potuerit ad viam eterne ſalutis iuxta poſſe ſatagens eos extrahere de tenebris peccatorum. Itaq; conuerſationes veri obediētis utiq; bone ſunt ⁊ perfecte ſiue ſint cum bonis ⁊ iuſtis vel etiam iniuſtis ⁊ peccatoſis exordia affectu ⁊ eius amplitudine caritatis. de cella ſibi facit celum ubi quotidie delectatur loqui mecum ⁊ etiam virtuoſe conuerſari cuius amoris affectu fugiens otium cum humiliori oratione continua. Quando vero cogitationes ex illuſione diabólica ſibi ſuperhabundant in cella minime ſe ponit ad ſedendum in lecto ne gligentie vacans in ocio nec inueſtigare ſatagit ex rōne cogitationes occurrentes vel ocioſa iudicia: imo ſollicite fugit ocium lenando ſuper ſe cum odio ſuper carnalem ſenſum cum humilitate vera ⁊ patientia tollerando labores quos in ſua mente ſentit ⁊ cum vigilia ⁊ oratione continua reſiſtit vigilante ſui intellectus oculo in me prudenter attendēdo cum lumine fidei q̄ ſum eius adiutor ⁊ q̄ ego poſſum ſcio ⁊ volo in omnibus ei ſubuenire: ⁊ ideo brachia mee bonitatis aperio ut ipſe ſollicite fugiat a ſemetipſo recurrrens ad me. Si vero ſibi videtur q̄ oratio mentalis ex magno labore atq; tenebroſa mente ſibi deſiciat vocales ſumere debet vel aliud exercitium corporale ut oratione vocali corporalib; exercitiis fugiat ocium ⁊ cum lumine reſpiciat in me qui cuncta ſibi ca-

ritate paterna concedo: unde per veram humilitatem ſe reputabit indignum habere quietem atq; pacem in mente ſicut alij ſerui mei ⁊ digni habere penas quia in mente ſua iam ſeipſum vilipendit cum odio ſancto ⁊ improberio ſui. Tali non videtur q̄ ſe poſſit ſaciare in tollerando penas: neq; tamen ex iſto deſicit in ſpe providentie mee ſed cum viva fide ac obediēte clavi tranſit in preſenti mari procelloſo in nauicula ſancte religionis. Et ita cellam inhabitat valde fructuoſe fugiens ocium ut dixi. Obediens vult eſſe primus qui chorum ingrediatur ⁊ ultimus egrediens. Et quando videt aliquem ex fratribus eſſe magis obediētem atq; ſollicitum q̄ ipſe ſit: habet ex hoc unam ſanctam invidiam ⁊ annullationem ⁊ ideo conatur virtutem illam auferre ſibi non tamen exoptans q̄ in nullo minuatur quia ſi hoc optaret proculdubio videretur eſſe privat⁹ caritate fraternā obediens niſi neceſſitate cogente nunquam reſectorium deſerit: imo quotidie viſitat illud valde namq; delectatur in menſa ſtare cum pauperulis. Et in ſignis q̄ ipſe taliter delectabatur ut vitaret occaſiones relinquendi reſectorium ipſum abſtulit a ſe ſubſtantias temporalem obſervando vere paupertatis votum: ⁊ cum tanta perfectione q̄ etiam corporalem indigentiam cum quodam imperio ſibi conſervat: cella ſua reperitur plena odore paupertatis ⁊ minime panis. Neq; cogitando laborat pro cuſtodia ne forte latrones ei furētur: vel q̄ alique

Sextus.

si nec pānos eius detrorent siue cor/
rumpant. Et si quid ei donatum ex/
iterit minime laborat ad reconden/
dum ex eo quia libere communicat
omnia cum fratribus non excogitā/
do pro die crastina: sed in die presen/
ti solummodo sibi cibaria recipit^o solū
cogitando de regno celorum et quō
verā obedientiā valeat in se perse/
cte seruare: et quia per viam humili/
tatis obseruat amplius ipse se subij/
cti ita puo sicut et magno et ita pau/
peri sicut et diuiti omniū se seruum cri/
stimat nullum aliquando recusā/
do laborem vt omnibus caritative
seruiat. Clerus obediens non optat
obedientiam perficere suo mō. neq;
tempus eligere neq; locus sed iuxta
modū ordinis atq; prelati sui: et oīa
facit absq; pena siue tedio mentis.
Imperfectus et verus obediens per/
transit cum ista dulci clauē per ar/
dum et arduum portellum ordinis
valde cōmode sine difficultate vel
violentiā quoniam obseruauit et ob/
seruat votum electe paupertatis vna
cum odorifera continentia et obedi/
entia. Recusauit et aufugit altitudi/
nem elationis atq; superate caput
humiliter inclinans obediētie ideo
non infringitur ei caput ex impatiē/
tia: sed in omnibus est omnino pati/
ens cum fortitudine et longa perse/
uerantia que multum amicat obe/
dientie. Insidias et insectationes de/
monum versus obediens illeius eua/
dit mortificando et macerando cor/
pus illud exuendo huius vite velli/
stias atq; concupiscentias et induen

do labores ordinis cum fide forma/
ta nesciens vel nullo modo retinēs
indignationē veluti paruulus qui
cito patris verberum obliuiscitur.
Ita facit iste libentissime tradens
obliuioni quālibet iniuriam verbe/
rum vel verberum siue reprehēiones
siue disciplinā licet etiam iniustam
quam ab ordine vel a prelato suo re/
cepisset: qui vocatus iudicate men/
te pacifica redit ad eum nullo mo/
do passionatus vel commotus ira/
rancore vel odio: sed cum filiali be/
niuolentiā et humili mansuetudine.
Isti sunt illi paruuli de quibus in/
carnata mea veritas ait in euange/
lio. Sinite paruulos venire ad me:
talium est enim regnum celorum.
Et iterū qui se nō humiliauerit vt
paruulus iste idest q; habeat eius
conditiones et innocentiam non in/
trabit in regnum celorum. Nam qui
se humiliat exaltabitur: et qui se ex/
altat humiliabitur. hoc idem asse/
ruit ipsa veritas in euangelio. Item
isti paruuli humiles qui amore mei
effecti sunt subditi cum obedientia
vera minime recalcitrantes ordini
siue prelato suo merito sunt exalta/
ti cum veris ciuibus eterne vite a
me summo et eterno patre vbi re/
munerantur ex omnibus laborib⁹
eorum et in presenti vita gustāt arā
ipsius vite.

Quomodo veri obediētes a deo
centuplum accipiūt et qualiter hoc
intelligitur. Capit. clx.

Tractatus

In istis parvulis amantissima filia perficitur verbum illud quod veritas mea dicit in evangelio. Tunc enim a Petro fuisse interrogat. Ecce reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis illico respondit inter cetera centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis: quasi dicat. Bene fecisti petre quoniam alio modo me sequi non poteras. Ego autem in vita presentis centuplum tibi dabo. Sed filia carissima quod est illud centuplum quod postmodum eterna vita sequitur. Quid in hoc exprimere voluit ipsa mea veritas. Nunquid de substantia temporalis. Non quippe: quoniam aliquotiens in elemosinario etiam ista temporalia multiplicari faciam de quibus ergo voluit exprimere: de illo quod exhibet voluntas eius propria que seipsam unicam prebet et pro hac una voluntate centum habebit id est caritatem. Sed quare centenarius iste numerus exprimitur: ex eo quia numerus iste perfectus est nec addere potes ultra nisi reincipias a primo. Ita caritas ultra ceteras virtutes est itaque perfectissima quia nemo potest ad virtutem perfectiorem ascendere: potes utique recipere a recognitione tui et immerito crescis et augmentas ipsum numerum centenarium: sed tamen ad illum numerum solamodo pervenis. Hic est ille centenarius numerus qui datus est illis qui dederunt unum videlicet unicam ipsorum voluntatem in obedientia generali vel in ista particulari multo fortius et

isto centenario habetis vitam eternam quia sola caritas est illa que tanquam dominatrix ingreditur atque secus introducit aliarum virtutum fructum: sed ipse fors imorant. Ingreditur igitur ad me vitam eternam in quo beati vitam durabilem habent. Illuc fides mihi me ascendit. habent enim ibi beati per experientiam ea que per fidem in seculo crediderunt: nec spes ascendit ex eo quia possident ea que speraverunt. Et ita contingit in alijs virtutibus. Itaque sola caritas intrat veluti regina possidendo me possessionem eius. Vides ergo quod isti parvuli mei centuplum accipiunt et postea vitam eternam in presenti vita recipientes ignem divine caritatis quam significari dicitur per centenarium numerum. et quoniam a me recipiunt hunc numerum centenarium in admirabili gaudio cordiali quotidie morantur: quoniam in vera caritate nulla tristitia consistit imo solamodo gaudium iocundum. Ipsa namque eorum admirabili modo dilatatur. Illud enim efficit valde liberum et sincerum non artum siue duplex. Alia que vulnerat ista valet sagitta non ostendit unum in facie vel in lingua si habeat oppositum in corde non servit alicui fidei vel habet aliquam ambitionem ex eo quia vera caritas aperte procedit in omni negotio suo cum omnibus unde certum est quod anima que possidet illam non incidit in penam nec in tristitiam afflictivam: nec ab obedientia viscor dat unquam sed est obediens usque ad mortem.

Sextus.

De misera peruersitate inobediē-
tium et de defectibus procedentibus
ab inobedientia. Cap. cxi.

Inobediens vero facit opposi-
tum quod sit at in ordine cum tan-
ta pena misera et infructuosa pro se
et alijs quod in presenti vita gustat arā
infernī quotidie nāq; cōsistit in sua
confusione tristitia et consciētie sti-
mulo cū displicentia non solummodo
sui prelati sed etiā ordinis inobedi-
ens effectus est incōportabilis etiā
sibi metipso. Attende dilectissima fi-
lia illum qui votū fecit et assumpsit
obediētie clauem quō valere pōt
existens inobediēs ipse fecit semet-
ipsum seruum inobediētie cōstitu-
ens illam dominā suam cū societate
impatētie que proculdubio nutrit
a superbia cū propria cōplacētia
que superbia sicut sū viri nascit in
amore proprio opposita aia, facit his
que tibi viri de obediētie suo meo.
Ergo quō pōt iste miser eē sine ama-
ra pena. priuatus est enim affectuo-
sa caritate: necessarium est eēt euz in-
clinare ceruicem violēter a propria
voluntate declinante obediētia cō-
pellente: superbia vero suadet et in-
ducit vt illam erectam habeat: oēs
voluntates eius ab ordinis volūta-
te discordant: ordo precipit obediē-
tiam: ipse vero diligit inobediētia
precipit voluntariā paupertatē: ipse
vero fugit eam possidendo et optan-
do diuitias vult obseruari continē-
tiam et iste miser vult imonditiā. qñ
religiosus ista tria vota transgredi-
tur amantissima filia carissima ca-
dit in ruinas et in tot miserabiles de-

fectus quod etiā aspectus eius nō ap-
paret viri religiosi imo potius viri
demonis incarnati sicut alibi ti-
bi plenius enarraui. Adhuc atq;
nunc addam vt apertius intelligas
illozum vitabilem fraudē atq; fru-
ctum quem ex inobediētia lucran-
tur ac etiā ad cōmendationē obe-
diētie: iste miser est ab amore pro-
prio fraudatus quoniam oculus in-
tellectus eius cum fide mortua sibi
posuit i obiectus cōplacētia proprie
sensualitatis atq; mundanas vani-
tates: egressus est a mundo solūmo-
do corpore sed in eo mansit affectu.
Et quod sibi videtur obediendo labo-
rare vult inobediens esse pro vitan-
do labore: ipse autem in maximū la-
bores incidit: nā obedire cōpellitur
amore vel violentia. **Q**ualiter est
a suo desiderio fraudatus: nemo ta-
men cum decipit nisi ipse volendo
sibi complacere sibi displicet: nam
opera sua sibi metipso displicent que
faciet inuitus per obediētia in-
uitam: optant enim in delectabili
consolatione manere atq; sibi face-
re vitam eternā in vita presenti bre-
uissima. **O**rdo autē vult quod ipse pe-
regrinus existat et hoc iugiter osten-
dit ei: quod quando sedet in aliquo lo-
co sibi gratuito pro cōplacētia sua
quā ibi reperit et est ab ordine muta-
tus inde in tali mutatione penam
habet ex eo quod propria voluntas vi-
uens optat oppositū: et si non obedi-
ret haberet inde disciplinam ab or-
dine: itaq; iugiter in tormento mo-
ratur. Aperte vides ergo quod decipit
iste semetipsum volendo penam eua-

Tractatus.

dere cadit in penam valde gruiore
quia per cecitatem eius agnoscere
nequit viam obedientie sancte: que
via veritatis est in vnigenito filio
meo saluberrime fundata que pena
aufert cuilibet obedienti: ideo va
dit per viam mendacij reputas ibi
consolationem inuenire: tamen non
inuenitur ibi aliud q̄ amaritudinē
et penam. quid euz ad hoc adducit.
Amor quem ex propria passione cō
cepit ad inobedientiam. Iste veluti
stultus vult in hoc procelloso mari
super brachia propria nauigare cō
fidens in suo miserabili et infimo sen
su neq̄ nauigare vult absq̄ labore
super brachia prelati sui ordinis.
Iste moratur in nauicula religioſis
corpore sed non corde: imo itaq̄ ex de
siderio videtur inde egressus: ordi
nis transgrediendo ceremonias et or
dinationes atq̄ tria vota que serua
re promisit in sua professione. Ipse
quippe moratur in mari valde pro
celloso et in magna tēpestate illesus
a ventis valde contrariis et solum
modo per pannos alligatus vide
tur esse nauicule: habitum ordinis
videtur habere in dorso sed non ha
bet in corde. Iste minime frater si
ne religioſus est: sed vnus homo ve
stitus. Homo quidem in humana
forma sed in effectū et in suo modo
vivendi peior est animali sine rōne
Nō ne si haberet vsum alienius ra
tionis aperte cognosceret et difficult
us esse nauigare super brachia pro
pria q̄ super aliena. Quomodo nō
attendit q̄ stat iugiter in periculo
mortis eterne q̄ primū ille pannus

a nauicula solueretur morte inter
ueniente nullū remediū vlti⁹ in
uenire posset. Ista proculdubio nō
videt quia nubes amoris pprii vn
de processit inobedientia priuanit
cum omni lumine quare videre ne
quit huiusmodi periculum atq̄ ve
trimentum eius. Igitur valde mise
rabili modo se decipit quem fru
ctum habet atq̄ producit arbor
isti⁹ inobediētis fructū vtiq̄ mortis
ex eo quia radix affectus eius est in
supbia plantata que processit a cō
placētia et ab amore proprio sui vn
de cuncta corrupta producantur
inde videlicet flores: folia: fructus:
et vniuersa que pertinent ad ipsam
arborem ex toto maculata sunt et
corrupta: et principales rami valde
sunt infecti videlicet ramus obedi
entis paupertatis et continentie. Tres
isti rami continentur in stipite hu
ius arboris videlicet affectus ani
mi qui male plantatus est vt iaz vi
xi. folia que pducit hec arbor ver
ba corrupta sunt in tali forma q̄ in
ore cuiuscunq̄ scelerati secularis es
sent valde indecentia. Si vero con
tingit q̄ talis habeat annūciare po
pulo verba salutis et euangelica pro
nunciat illa non affectu sincero sim
pliciter ad pascendas animas isto
sancto semine verbi mei immo poti
us attendit ad aures audientium
demulcendas verba polita et orna
ta proferendo: vt idem postea comē
detur a populo: si flores huius arbo
ris attendas proculdubio putridi
sunt videlicet varie cogitationes et
vane quas auide et sponte recipit et

Sextus

Acceptat in quibus opinio frequen-
tissime delectatur et illo modo eas
intrit et augmentat non vitando lo-
ca pariter et vias unde procedunt
immo sollicitè perquirat ut iniqui-
tatem cum effectu perficere possit.
Que quidem sunt fructus qui vite
gratiam auferunt: ei inferendo mortē
eternam: et iste fructus ab arborē vna
cum flore generatus qualem seto-
rem exhalat: utiq; setorem inobedi-
entie in malum iudicans in corde
suo prelati voluntatez et illam inue-
stigando perquirens ultraq; expe-
diat: setorem etiam immunditie cū
complacentia multarum conuer-
tionum cum infelici vocabulo de-
notarum. O miser homo nō aduer-
tis q̄ sub vocabulo et sub isto colore
deuotionis aliquando sequitur aci-
es filiorum. hunc fructum habes
ab inobedientia tua quia non ha-
buisi filios virtutum ut ille verus
obediens. Tu vero calide procu-
ras prelatum tuum decipere siue
circūvenire quando vides q̄ ipse
denegat ea que tua peruersa volun-
tas exposcit cum folijs verborum
aliquando blandiendo vel adulan-
do siue cōminando vel improperan-
do procedens cum irreuerentia ma-
gna vsq; quo per phas et nephas ob-
tineas ab eo que cōcedere volebat.
Tales nullo modo sciunt vel no-
lunt fratrem suum supportare in
aliquo. ipsi quoq; nequeunt tollera-
re vel vnum verbum minimum
alicuius reprehensionis: sed illico
manifestant venenatim impatien-
tiae fructum odij et iracundie contra

fratrem suum iudicando sibi pro
malo factum quod est in veritate
pro bono suo et ita quotidie scandali-
zatus vinit in pena corporis et ani-
me. Quare displicuit ei frater suus
Quia sibi metipsum carnali modo cō-
placuit. Ipse fugit a cella quemad-
modum a veneno quoniam egressus
est a cella notitie sui unde pro-
cessit ad inobedientiam et ideo ne-
quit in materiali cella consistere.
Insuper ad refectorium renuit ac-
cedere nisi sicut ad locum sibi val-
de contrarium dum habet ad expē-
dendum: si vero non habet ex neces-
sitate vadit illuc. Ergo benefecerūt
obedientes volentes obseruare pau-
pertatis votum ut nihil omnino ha-
berēt ad expendendum ut ipsi nul-
lateus extraherentur a suauī men-
sa refectorij vbi verus obediens in
pacifica quiete nutrit animam su-
am vna cum corpore. Ipse minime
laborat in preparando sibi cibaria
delicata sicut agit ille miser inobe-
diens cuius gustui refectorium vide-
tur amarum: et ideo fugit ab eo. Ad
chorum visitandum quotidie vult
esse vltimus. primus autem ad cre-
nandum labijs suis appropinquat
mibi. cor autem eius elongatur a
me. Capitulum vero timore disci-
pline libentissime fugit quando cū-
q; commode potest. Ibi vero per-
manendo stat cum quadam vercū-
dia in mente sua confusina quā se-
cundā habere noluit in cōmittēdo
culpas. Non enim erubuit etiā ap-
te perpetrare culpas mortalium pec-
catorum: et quid est horū in cā. Ino-

Tractatus.

bedientia nullū exercitium sanctus
habet non vigiliam non orationem
neq; soluz oratione mentali caret: ve
rum etiam vocalem ad quā est obli
gatus frequētissime dereliquit: nec
habet iste miser inobediens carita
tem fraternam ex eo qz nō amat ali
quem nisi semetipsum nō amore ra
tionali sed amore bestialit: tot indu
bie mala sunt que occurrunt inobe
dientibus atq; tot sunt infelices eo
rum fructus q; lingua tua eos ex
plicare non posset. **O** misera et infe
lix inobedientia que spoliās aīaz oī
virtute illam omni vicio vestiens.
O misera et infelix inobediētia que
privas animam obedientie lumē
auferens ei pacē inferendo ei guer
ram auferens ei vitam inferendo
mortem extrahis eā a nauicula san
ctarum obseruantiarum ordinis et
in mari procelloso suffocari facis eā
nam ipsam inducis ad nauigandū
super brachia sua et non ordinis tu
induis illam omni miseria et cogis
eam inedia cruciari quoniam au
fers ab ea cibum atq; meritum obe
dientie: tu prebes ei continuā ama
ritudinē et eam privas omni dulci
consolatione et omni bono et inducis
eam in omne malum: et in vita p̄sen
ti facis eam arram experiri crucia
torum tormentorum: et si huiusmo
di miser homo se non correxerit an
teq; isti p̄ni soluantur a nauicula
morte mediante infelix hec inobedi
entia conducet animam ad ignem
eternum vna cum demonibus qui
ppter inobedientiam a celo fuerūt

expulsi qz miseri rebelles extiterunt
et in profunduz iuerunt: et ita tu mi
ser inobediens qz fuisti rebellis obe
dientie et huiusmodi clauem obedi
entie cum qua debebas aperire tibi
celi ianuam a te proiecisti cum ino
bedientie clauē tibi tartarum ape
ruisti.

De illorum perfectiōe qui vniūt
in religione tepide quāuis a morta
li peccato se custodiant ac de reme
dio per eos habendo. **Cap. cxiij.**

O flectissima filia quot sunt ho
die qui pascuntur in ista na
uicula cum defectibus multis pro
culdubio quāplurimi sunt intantū
q; valde pauci reperiuntur veraci
ter obedientes: verū est q; inter per
fectos et huiusmodi miserabiles plu
rimi sunt in ordine videntes cōiter
qui neq; perfecti sunt vt expedit et
eē deberent neq; mali qz conseruat
aīam a peccato mortali. **M**orantur
igitur in quadam animi tepiditate
sive negligentia cordis et nisi vitam
suam exerceant virtuose cum ordīs
obseruantia in magno periculo con
sistunt: et ideo necesse est eis habere
magā sollicitudinē: nec ita dormi
tare debent in tali tempore sed a ne
gligentia sua consurgere: quia si re
manerent in ea prouē et apti sunt ad
casum atq; ruiam: et si contingat
eos non cadere pertrāsibūt eā qua
dā humana cōplacencia cum ordi
nis colore colorata studētes ampli

VERTUS.

us exteriores ceremonias observare
quod ipsum ordinem: et aliquando sunt
apti et defectu luminis ut iudicent
illos valde temere qui servant ordi-
nes valde perfectius quam ipsi sed in mi-
nori perfectione ceremonias extero-
res observent quarum ipsi gloriantur
esse multum observantes. Itaque qua-
litercumque considerent est eis valde
notum in obedientia communi per-
manere versus cum tanta tepiditate et
negligentia pertransire cum obedi-
entia: nam valde laborant et cum pena
multa quod frigidum cordis laboriosum
est etiam aliqua levia portare. Ipsi
multum habent laborem cum modico
fructu et offendunt illam perfe-
ctionem ad quam ingressi sunt et obli-
vati sunt observare quamvis mala
minora faciant quam alii de quibus ti-
bi supra narraui: tamen ipsi male fa-
ciunt ex eo quod minime discesserunt a
seculo ut cum clavi generalis obedi-
entiae mandato: um clavi ianuam aperi-
rent imo cum clavi singularis obe-
dientiae consiliorum atque manda-
torum ordinis que clavicula sin-
gularis debet esse ligata cum funi-
culo vilitatis videlicet semet ipsum
vilipendendo qui humilitatis cin-
gulo sit appensus et astringi manu
amoris igniti sicut iam audisti. No-
veris amatissima filia quod isti bene
sunt apti magnam attingere perfe-
ctionem in quantum voluerint exer-
cere se virtuose quia propinquiores
erunt quam alii miseri: sed aliquo mo-
do cum difficultate maiori remouentur
ab imperfectione sua tales tepidi
iuxta gradum suum quod iniqui remo-

neantur ab eorum iniquitate: et est
ibi ratio quoniam iniqui conscientia
demonstrante manifeste cognoscunt
et intelligunt quod male faciunt. unde
si quis eos interrogaret virum male
faciant: responderent: ita. Sed victi
fragilitate sine concupiscentia qua
molestantur videtur quod abstinere
nequeant vel a tali culpa resipisce-
re quamvis hoc non est verum quod cum
auxilio meo possunt egredi si voluerint
nihilominus aperte cognoscunt quod
male faciunt cum qua notitia faci-
lime possunt egredi si placet eis: sed
isti tepidi qui neque notabile malum
agunt nec etiam notabile bonum non
agnoscunt inertiam sine teporem
sui status nec in quanto discrimine
morantur non agnoscunt emendare
se minime curant nec etiam quocumque
curant ut illud eis ostendatur et si
monstratur eis ex tepore cordis in
assuetam longam consuetudinem quoti-
die perseverant alligati. Quis er-
go modus erit ut ab hac sua inher-
entia consurgant. Modus est iste quod ac-
cipiant ligna notitiae suae cum odio
sancto proprie reputationis atque con-
placitiae ac ipsa ligna feruenter in
igne mee caritatis immittant de-
nuo desponsando ac si in ordine tunc
intrarent obedientiae vere sponsam
anulo sanctissime fidei nec ultra
dormiant in tali statu: quia mihi
valde displicet et est eis valde dam-
nosum. Istis namque tepidis valde con-
grue competit illud verbum quod
in apocalypsi scribitur: utinam calidus
vel frigidus esses: sed quia tepidus
es ideo vomere te incipiam ex

Tractatus.

ore meo: videlicet eo modo quo dixi: quia nisi resurgat a tali tepore casurus est: et cadendo iuste reprobaretur a me: potius enim vellem eos esse frigidus in seculo remanendo cum obedientia generali mandatorum que respectu ignis verorum obedientium videtur esse quasi glacies. Ideo dicitur utinam frigidus es: hoc verbis volui tibi declarare ne caderes in errorem existimando: quod ego potius vellem aliquem in frigiditate peccati mortalis esse quam in tepiditate imperfectionis. Non enim velle possum aliquam peccati culpam ex eo: quia in me non est venenum istud: imo tantas habui disciplinatas in homine de peccato quod omnino decreuit: quod absque punitione nullo modo transiret. Et quia non erat idoneus homo per se tollere penam que pro culpa debebatur: unigenitum meum caritate paterna transmissi qui fabricavit eam in corpore suo per obedientiam impositam ab inestimabili bonitate mea. Surgat ergo cum exercitio sancto cum vigilia humiliter deuota: et continua oratione: et attendant ad ordinis observantiam: et inquit in patronis humilis nancule speculetur qui fuerunt homines: ut ipsi eodem modo: nati et lacte nutriti. Et in presenti sum ille deus qui tunc eras: potentia quoque mea non est infirmata: neque mea voluntas in aliquo bono deficit: quia salutem vestram exopto. Neque sapientia mea in exhibendo lumen vobis: ut meam veritatem agnoscatis. Ergo si volunt optime

possunt ambulare cum perfecte obedientibus modo se priuare velint obscura nube proprii amoris: et cum virtuoso lumine oculum intellectus aperiant ad ista consideranda. Igitur isto modo peruenient aliter non.

De excellentia virtutis obedientie: et de bonis que tribuit illis qui realiter eam assumunt.

Capitulum cxxiiij.

Remedium ergo salubre et verum est illud quod obseruat verus obediens in quo iugiter omni die renouatur cum lumine fidei augmentando virtutem obedientie cum humilitate profunda prooptando contumelias: atque veri fides: et quod a suo prelato magnis oneribus quotidie grauetur: ut virtus obedientie vna cum patientia sordore sua non rubiginetur: ut cum expedit eas exercere nullo modo deficiant siue cum difficultate possit eas habere. Et ideo quotidie sancti desiderium pulsat instrumentum: neque frustra tempus elabi permittit de quo iugiter in corde famescit veluti sponsa sollicita que nullatenus vult occiosa manere. O delectabilis obedientia: o suavis obedientia placida: o verum dulcis et illuminatiua obedientia: quoniam amoris proprii tenebras expulisti. Tu virtus obedientie vivificas animam exhibendo sibi v: tam gratie qua te in sponsam elegit: et se ipsam voluntate propria priuauit que mortem infert anime

WERTUS.

atq; quotidie guerram. Tu libera
lis es & valde larga: quia te subijcis
omni rationali creature. Tu beni/
gna es: & valde pia ex eo: quia man/
sue te portas onera graua: quia so/
ciata es cum vera patientia: & in ex/
pugnabili fortitudine tu corona/
ris honorabili corona perseueran/
tie tu minime deficiis ex importuni/
tate prelati: neq; propter onera gra/
ua que tibi sine discretionem pone/
rentur etiam iniuste tu eni; fidei lu/
mine tolleris vniuersa. Tu es adeo
cum humilitate connera: q; nulla
creatura diabolica: vel humana po/
test eam trahere de manu sancti de/
fiderij te possidentis anime. O dul/
cissima filia quid ultra dicemus de
hac excellentissima virtute: vicem
eam esse vnum bonum sine malo
quocunq;. Stat in manu taliter ab/
scossa q; ventus aliquis ei nocere
non potest. Facit animam super oz/
dinis brachia nauigare: atque pre/
lati sui: & non super brachia sua: quia
verus obediens non obligatur mi/
hi reddere rationem de se: immo so/
lummodo prelati cui subditus ex/
istit. Ergo dilectissima filia de tali
virtute gloriosa deberes esse valde
philocapta: & in ea quotidie dele/
ctari. Vis de beneficijs a me rece/
ptis esse grata: sis obediens: na obe/
dientia demonstrat aperte gratitu/
dinem tuam: quia procedit a cari/
tate: ipsa demonstrat: q; non es igno/
rans ex eo q; procedit a noticia mee/
veritatis: in verbo filio meo. Nam
ipse docuit vram obedientie veluti

regulam vestram ex eo q; fuit obe/
diens vsq; ad mortem obprobriosis/
sime crucis. In cuius obedientia q;
celum aperuit est obedientia vo/
bis ex libito fundata: videlicet illa
generalis: & ista particularis sicut e
principio tractatus istius obedi/
entie tibi narraui. hęc obediētia pre/
bet in anima lumen ostendens ip/
sam esse mihi fidelem ac etiam ordi/
ni: & prelati suo. In quo lumine sci/
licet sanctissime fidei sui fuit oblita
non querendo se propter se: quonia;
in obedientia quas acquisiuit in lu/
mine fidei demonstrauit: q; in volu/
tate sua sit omnino mortua ad om/
nem sensum proprium qui sensus car/
nalis: atq; sensitius alia querit: &
non sua. Sicut inobediens qui vult
inuestigare voluntatem eius qui si/
bi precipit: & illam iudicare. secun/
dum intuitum: & iudicium suum te/
nebriosum: & infimum: sed non vo/
luntatem suam peruersam a qua
mortem acquirit. Sed verus obedi/
ens cum lumine fidei iudicat in bo/
num sui prelati voluntatem: ideo
non exquirat voluntatem suam: im/
mo ceruicem humiliter inclinatur: &
cum odore vere & sancte obedientie
nutrit animam suam: & ista pretio/
sa virtus in anima tantum exerescit
quantum in lumine sanctissime fi/
dei dilatat ex eo: quia caritas que
peperit obedientiaz a lumine fidei
procedit. Et cum illo lumine fidei
cu quo talis anima cognoscit semet/
ipsam: atq; mecum eo me diligit: & hu/
liatur: & q;to magis amat se humiliat

Tractatus.

amplius est obediens. Et obedientia cum patientia sorore sua demonstrat aperte utrum anima vestita sit vestimento nuptiali caritatis in veritate cum quo vestimento vitam eternam ingreditur. Obedientia namque celam aperit: et extra postea remanet: et ipsa caritas que clauem istam exhibuit introgreditur afferendo secum obedientie fructum: alie quippe virtutes: ut iam dixi remanent extra et sola caritas ingreditur. Sed appropriatur obedientie quod est illa clavis qua celum aperitur ex eo quod cum inobedientia primi parentis. Ad clausum extitit et cum obedientia fidelis imaculati: et humilis agni filij mei fuit aperta ianua vite durabilis que tanto tempore clausa fuerat.

Diffinitio duarum obedientiarum una religiosorum alia que premititur extra religionem alicui persone.

Cap. clxiiij.

Senti iam audisti carissima filia unigenitus filij meo obedientiam vobis dereliquit veluti clauem cum qua possitis aperire celum: et sic ad finem vestrum optabilem attingere. Ipse vobis eam ex precepto dimisit in obedientia generali. Si vero populus ad magnam ascendere perfectionem ipse consulit per portellum ordinis autum ingredi: ut supradictum est. Sunt etiam aliqui non intrantes ordinem et nihilominus in nauicula perfectionis existunt. Illi quippe sunt qui consilia bene seruant extra ordinem ap-

probatum. Sponte refutantes diuitias: atque mundi pompas actualiter: atque mentaliter cum odorifera continentia virginali: vel aliter licet virginitate privati sint: ipsi perfecte seruant obedientiam alicui creature se subiuciendo cui perfecte conantur: usque ad mortem obedire. Et si me interrogas quis est meriti maioris: an ille qui stat in religione: vel illi de quibus in presenti vico: respondeo quod meritum obedientie non mensuratur in actu: nec in loco: nec in eo qui magis est bonus: vel prauus: nec in seculari magis quam in religioso: immo secundum mensuram amoris quam habet obediens: et secundum istam mensuram remetitur ei premium. Imperfectio vero prelati nullum omnino detrimentum insert illi qui verus est obediens: immo frequentissime predest ei: quod pro persecutionem iniuste habitam: et pro indiscretas reprehensiones et onera graua que quicquam tollerantur ab indiscreto prelati acquirunt: et augmentat in se virtutem obedientie: et patientie sororis eius: neque locus ei nocet imperfectus. Dico imperfectum quod religio status est firmitior: atque tutior quam alij status. Et ideo imperfectus tibi pono locum istorum qui per paruum clauem obedientie preter et extra ordinem obseruant consilia. Sed non imperfectum dico sine minoris meriti eorum obedientiam: quam omnis obedientia sicut iam dixi: et alia quicquam virtus mensuratur cum amoris mensura. Tamen est verum: quod in quibus pluribus rebus valet amplius homo in religione consistere tamen pro voto quod in manu sui prelati facit tunc

Sextus.

qz plura tollerare cōpellitur: z effi-
catus obedientia pbatur in ordi-
ne q̄ extra tñ quoniam ex quolibet
actu corporeo est obligatus hñc in-
go: neq; solvere se pōt: quando vult
absq; culpa peccati mortalis ex eo
q̄ ordo ē approbat⁹ ab ecclesia san-
cta: z propter votum emissus. In ali-
is vero non est ita: qz voluntarie se
ligauerunt ex amore quem ad obe-
dientiam habent: sed non cuz voto
solent. Unde sine culpa peccati mor-
talis eis liceret ab obedientia crea-
ture talis discedere si legitimam ha-
berent occasionem: z non ex proprio
defectu suo procederet. Si vero di-
scederent ex proprio defectu suo nō
esset: hoc absq; graui culpa non ta-
men discessus ille proprie peccatum
mortale importaret. Nosti quantuz
interest inter vnum: z alium: quan-
tum ab illo qui t: lit alienum ad il-
lum qui primo dedit aliquid: z po-
stea repetit quod ex amore donauit
cum intentione non repetendi
licet ex illo non fuerit aliquid in-
strumentum publice confectum nā
aliis donauit: z confectum est pu-
blicum instrumentum: vnde renun-
ciauit in manu prelati sibi metip̄
mittens obedientiam continentiaz
z paupertatem voluntariam. Pre-
latus vero promittit ei vitam eter-
nam in quantum obseruet ea que p-
mittit. Itaq; p̄culdubio in obser-
uantia loco: z modo perfectior est il-
la: ista vero minus perfecta. Illa tu-
tior est: qz si quis ibi ruat aptior est
ad surgenduz: quia cum maiori sub-
sidio se reperit: hec autem est magis

dubia: z valde minus tuta: quia si
cecidit est i maiori periculo ne re-
trocedat: quia sentit se non esse liga-
tū: imo solutū qz si fecit i p̄fessioe vo-
tuz prout accidit in religioso qui an-
te professionem ab ordine discedere
potest postea vero non: meritum au-
tem vtriq; mensuratur: vt tam dixi
secundum mensuram amoris quaz
habet verus obediens: vt vnusquis/
que in quo statu fuerit valeat h̄ere
perfecte merituz: quia solummodo
posituz est in amoris mensura. Ego
differenter homines voco aliquem
in vno statu: z alium etiam in alio
prout apti sunt in se recipi: s; vnus
quisq; premiatur s̄m amoris mensu-
raz: quia si secularis amat amplius
q̄ religiosus a me plus accipit z ecō-
uerso z ita deceteris.

Quomodo deus non secundum
laborem obedientie premiatur: neq; se-
cundum longitudinem temporis: i-
mo secundum magnitudinem caritatis:
atq; de promptitudine veroz
obedientium. Cap. clv.

Omnēs vos p̄dixi: vt labora-
retis i vinea obediētie diuer-
sis modis: z oibus ipendet p̄tū s̄m
amoris mēsurā: z nō s̄m opera: neq;
mēsurā t̄pis: v; vt amplius h̄eat il-
le qui tēpestiue venit q̄ ille qui tar-
de sicut in euāgelio p̄tinet vbi mea
veritas dicit similitudinē eoz qui
conducti fuerunt ad vineam exco-
lendā: z q̄ tantuz habuit ille qui
venit ad opus ora. xi. quantum ille
qui venit hora p̄ma siue tertia: ve-

Tractatus.

ix. Vultu igitur ostendere veritas
mea: quod estis in celo remunerati non
iuxta tempus vel opus: sed iuxta me-
suram amoris: unde multi vocati sunt
ad opus huius vinee in pueritia qui-
dam in iuuentute quidam in sene-
ctute: et aliquando senex cum tanto
amoris igne ad hanc vineam ibit: et
considerabit habere temporis bre-
uitatem quod attinget ad illos qui vo-
cati sunt in pueritia: quod negligenter
ambulauerunt. Igitur in amore obe-
dientie recipit anima premium suum
et ibi vas suum impletur in me mari
pacifico multi vero sunt qui habent
obedientiam istam: ita promptam:
et tantum in anima sua tenent inser-
tam et incarnatam: quod non solum mo-
do ipsi non volent inuestigare ratio-
nem quare sic a prelato suo precipi-
tur: imo vix expectant quod verbum egre-
diatur ab ore suo: quod cum lumine fi-
dei vident et intelligunt intentionem
prelatis quam illico iuxta posse per-
ficiunt. Unde verus obediens am-
plius attendit: et obedire conatur
intentioni prelati sui quam verbo sem-
per iudicando voluntatem prelati
suo secundum meam voluntatem
et quod per meam dispensationem: et vo-
luntatem: ita precipiat ei: et ideo dixi
tibi quod potius obediebat intentioni quam
verbo. Ex hoc enim est obediens ver-
bo: quod prius obediuit cum affectu sue
voluntati: et intentioni videndo cum
lumine fidei: et iudicando volunta-
tem eius in me hoc aperte demon-
stravit ille de quo legitur in vitis
patrum: quod prius obediebat cum af-
fectu: qui cum ab abbate suo fuisset

vocatus: et incepisset vnum o. scribere
re quod est ita parua res illico pro-
ptus ad obedientiam imperfectam
dereliquit: nec tantam distationem
sibi dedit: ut ad perfectum adduce-
ret. Ut igitur in signum apertum
videretur quantum: hoc mihi gra-
tium extiterat ipsa clementia mea me
dictatem aliam auro perfecit. Ista
gloriosa virtus intantum est mihi
grata quod nulla virtus est in qua tot
miraculorum signa sine testimonia
data sint a me sicut in ea. Quoniam
ipsa procedit a lumine fidei: et ut a-
te cognoscant homines quantum in
ea complacentiam habeam: Terra
obediens est isti virtuti ac etiam ani-
malia sunt illi subdita a qua subste-
tat obedientem. Terra dixi est obe-
diens obediens: sed sicut in vitis pa-
trum aliquando legitur de abbate
qui obedienti viscipulo tribuit vnum
aridum lignum iniungendo sibi per
obedientiam quod illud in terra plan-
taret: et iugiter adaquaret: usque quo
fructum ex se produceret: ipse autem
obediens cum lumine fidei non he-
sitavit: nec ait quomodo possibile fo-
ret: imo perfecit obedientiam ulterius
inuestigare declinans intantum
quod per virtutem obedientie pariter
et fidei lignum aridum viride factum
est: et ita fructum ex se produxit in si-
gnum quod illius anima demonstraba-
tur: et erat priuata siccitate cuiusli-
bet in obedientie: atque viridis effe-
cta fructus obedientie germinabat
unde fructus illius ligni vocabatur
a sanctis patribus obedientie fru-
ctus. Si attendas etiam animalia

Sextus.

modo simili obedienti subijciuntur
Unde discipulus ille et ex obedientia missus ex puritate et obedientia sua cepit: atque ligavit unam draconem et adduxit illam ad eius abbatem. Sed abbas tanquam verus medicus ne forte discipulus impelleret ab aliquo vento vaneglorie: et ut enim in virtute humilitatis: atque patientie probaret expulit eum a se dicens cum inproperio: quia tu es una bestia durissima ligatam aliam bestiam. Etiam si consideres ignem hoc idem agit. Unde tu legis in sacra pagina: quod multi nolentes obedientiam meam transgredi miscebantur in ignem: et ipsi patientissime sponte tollerabant: et ignis: vel in minimo non nocebat eis: prout accidit tribus pueris qui in camino ignis stabant illesi ab igne quod de quibus pluribus narrare posset. Aliqua sustentavit maurus a benedicto abbate missum: ut adiuuaret discipulum alium qui suffocabatur in lacu. Ipse vero de se minime cogitavit: sed cum lumine fidei solum modo cogitavit obedientiam sui prelati perficere quare super aquas ambulabat: ut per aridam: et ita condiscipulum extraxit a lacu: et a morte liberavit. Et in effectu si aperias oculum intellectus in omnibus inuenies excellentiam huius virtutis esse commendatam omnia debent committi propter obedientiam. Unde si tu es in tanta contemplatione ac unione mentis eleuata: quod etiam corpus a terra suspenderetur in altum propter obedientie preceptum iuxta posse debes obedientiam executioni mandare.

dat loquendo generaliter: et non particulari: quia singulare privilegium non ordinat legem vniuersalem. Diligenter etiam attende quod ab oratione congruo tempore surgere non debet: nisi compellente necessitate: caritate: vel obedientia: et dico tibi sic ut intelligas: et agnoscas quantum ego volo quod prompta sit in seruis meis: et quantum ipsam habeo gratas. Omnia que facit obediens ad meritum eius accedunt. Si comedit ex obedientia comedit: si dormit cum obedientia dormit: si cum obedientia vadit si stat cum obedientia consistit: si scinnat cum obedientia si vigilat cum obedientia si proximo seruit obedientiam facit: si est in choro: vel in refectorio: vel in cella quis cum illuc adducit sine stare facit? Obedientia cum lumine sanctissime fidei cum quo lumine semetipsum ita etauit veluti mortuum ad omnem propriam voluntatem humiliter in brachijs ordinis: atque prelati sui. Cuius hac obedientia requiescens in tutissima nauis dum se sponte perducere permisit a prelato suo nauigauit in mari procelloso vite presentis cum felici prosperitate cum mente serena et tranquillitate cordis ex eo quod cum obedientia priuauit eum: cum vana fide quibuscumque tenebris: ipse proculdubio fortis: atque securus est: quia si priuauit: et abstulit a se quancumque dubietatem: et inutilem timorem renunciando: videlicet voluntati proprie: unde procedit ipsa dubietas atque timor inordinatus. Sed hec obedientia sponsa veneranda

Tractatus.

quod comedit siue bibit? Quotidie comedit agnitionem sui siue mei. Aperte namque cognoscit et intelligit se per se non esse: et suum defectum: et me qui sum ille qui sum ac gustat et comedit meam veritatem: quam intelligit in verbo meo pro vobis incarnato. Bibit vero sanguinem in quo sanguine verbum ostendit ei meam veritatem: et amorem ineffabilem quem ad eum habeo. In ipso sanguine demonstrat obedientiam suam perfectam a me patre suo impositam ei pro vobis: et ideo se totaliter inebriat. Postquam autem ebria sanguine simul: et obedientia verbi se perdit ex toto cum omni contentia sui possidendo me per gratiam gustando me per affectus amoris cum lumine fidei: et obedientia sancta. Omnis vita sua pacem ei dat et in morte postea recipit illud quod in sua professione fuit ei promissum a suo prelato: videlicet vitam eternam que visio pacis est: et eterna tranquillitas: atque felicissima quies bonum inestimabile: quia nullus illud estimare potest: neque comprehendere quantum est: quoniam est infinitum. Arce namque minori nullo modo comprehendere potest hoc infinitum et inestimabile bonum: nisi tanquam vas quod immensum est in mari quod non comprehendit in se uniuersum mare: sed solum illam quantitatem quam in se continet. Solummodo mare semetipsum comprehendit. Et sic mare pacificum sum ille solus qui me comprehendit: et estimo: et ita de mea comprehensione: et

estimatione solum in memetipso gaudens exulto. Quod utique gaudium atque bonum quod habeo in me participo in vobis: et unicuique secundum suam capacitatem: et mensuram. Omnes impleo perfecta beatitudine: nec aliquam mensuram: ibi teneo vacuum: sed omnes agnoscunt: et intelligunt de bonitate mea quantum ego tribuo comprehendendum iuxta merita sua. Ergo verus obediens cum lumine fidei vere combustus in fornace caritatis humilitate perunctus precioso sanguine sicut iam viri totaliter inebriatus cum sorore patientia: atque vilitate semetipsum vilipendendo cum fortitudine: atque longa perseverantia: et cum alijs virtutibus: hoc est fructibus aliarum virtutum habuit: et in se recepit optabilem: atque felicissimum finem eius a me creatore suo.

Hec est una repetitio in summa quasi totius libri presentis.

Capit. clxvi.

Quando dilectissima et carissima filia satis egi desiderio tuo a principio sermonis mei: usque ad ultimum finem quem feci loquens de obedientia: nam si bene recordaris petisti a me cum anxietate desiderium sicut ego te egi petere: ut ignem in te crescere facerem caritatis: tu in quas petuisti quattuor petitiones quarum una fuit pro te ipsa cui satis feci illuminando te lumine veritatis mee ostendendo tibi: quod mediante fidei lumine cum cognitione tui: et

Sextus.

nici per modum quem ego tibi de-
claravi tu veniebas ad noticiam
veritatis. Secunda petitio tua fuit
q̄ ego facerem mundo misericordi-
am. Tertia vero petitio fuit pro cor-
pore mistico ecclesie sancte mee ro-
gādo me q̄ auferrem tenebras ab
ea & persecutiones quas in presenti
patitur. Et petebas q̄ ego punirem
iniquitates malorum super te: hinc
ego declaravi tibi q̄ nulla pena si-
nita sine data tempore finito ex se-
metipsa sola satisfacere potest p̄ cul-
pa commissā contra me qui sum in-
finitum bonum: sed bene satisfacit i
quantum fuerit vnita cum contri-
tione cordis & anime desiderio: mo-
dum vero qualiter satisfacio decla-
raui tibi ad hoc etiam respondi tibi
q̄ ego volo facere mundo misericor-
diam ostendendo tibi q̄ mihi mise-
rerī proprius est. Unde propter mi-
sericordiam: & inestimabilem amo-
rem quem gerebam ad hominem
misi vnigenitum filium & verbum
meum quod vt apertius tibi demō-
strarem assimilaui vni ponti qui at-
tingit a celo vsq; ad terras: & hoc ex
vniōne q̄ facta fuit in ipso: iter hu-
manaz & diuinam naturam. Item
vt amplius te lumine mee verita-
tis illustrarem ostendi tibi qualiter
ad istum pontem ascendeatur per
tres gradus idest cum tribus ani-
me potentis. Itē de isto verbo pon-
te tibi monstrando feci figuram ali-
am in corpore suo figurando tres il-
los gradus: vt optime nosti. Pri-
mum scilicet in pedibus secundum
in latere: vel in costa perforata ter-

tiuz in ore in quibus posui tres ani-
me status: videlicet statum imper-
fectum perfectum: & perfectissimum
in quo realiter attingit: & peruenit
ad excellentiam intimi amoris ostē-
dendo tibi patēter in quolibet quid
est illud quod aufert imperfectio-
nem: & per quam viam itur ad eam.
Et de occultis deceptionibus demo-
num dixi: & de proprio amore spiri-
tualit: etiam tibi loquendo de repre-
hensionibus in tribus istis statibus
quas mea clemētia facit. Et primā
reprehensionem posui quam facit
hominibus in vita priusquā a cor-
pore discedant secundam in morte
quantum ad illos qui moriuntur i
peccato mortali de quibus ego po-
sui tibi q̄ ibant sub ponte per viam
diaboli narrando tibi miseras eo-
rum. Tertiam vero reprehensionē
quam faciet in generali iudicio ali-
qua tibi narrando de penis damna-
torum: atq; de gloria beatorum cui
vnusquisq; dotem sui corporis acce-
perit. Item promisi tibi: & promit-
to: q̄ cum multa sufferentia seruo-
rum meorum reformabo sponsam:
& ecclesiam meaz inuitando vos ad
huiusmodi tollerantiam conquerē-
do tecuz de iniquitatibus ministro-
rum impiorum: & ostendēdo tibi pa-
riter in quanta ipsos excellētia po-
sui: atque reuerentia quam ego re-
quiro & volo q̄ seculares eis exhibe-
ant. Et ostendendo tibi quomodo p̄
defectus ipsorum: vel excessus reue-
rētia circa illos nullo modo minui
debet & quantum habeo molestū: &
est mihi contrariuz: q̄ sit oppositū

Tractatus.

Fuit quodam locutus de virtute illorum qui sicut angeli viuunt tangendo simul cum hoc aliqua de venerandi sacramenti altaris excellentia. Item quia loquendo de dictis tribus statibus anime voluisti scire de statibus lachrymarum et unde procedunt ordinate narraui tibi concordando status anime cum statibus lachrymarum. Dixi namque tibi quod vniuersae lachryme de fonte cordis egrediuntur seriose tibi causas huius assignando atque de quatuor statibus lachrymarum. Insuper et de quinto statu qui generat mortem aperte tibi narraui. Et quare petitioni tue respondi qua me rogasti quod prouiderem in quodam casu particulari quod contigerat: et ego prouidi sicut optime nosti. Super his omnibus declarauit et differui tibi de prouidentia mea tam in genere quam in specie incipiendo a principio creationis usque ad finem mundi: et qualiter omnia feci et facio cum prouidentia summa et diuina dando siue permittendo vobis omnia. scilicet consolationes atque tribulationes spirituales vel temporales propter bonum vestrum ut in me sanctificati sitis et veritas mea perficiatur in vobis. Veritas namque mea fuit et est ista quia creauit vos ut haberetis vitam eternam quam vtiq; veritatez vobis cum sanguine verbi unigeniti filii mei patefecit. Item vltimo satisfeci desiderio tuo atque promissioni quam ego feci tibi narrando videlicet de perfectione obedientie atque de imperfectione obedientie et unde procedit et quid est. Ad quod vo-

bis auferit obedientiam. Nam eam exposui pro quadam clauis generali et sic est et tibi narraui de particulari. Et de perfectis atque imperfectis tam in religione quam extra religionem de quolibet aperte loquendo distincte et de pace quam exhibet obedientia et de guerra quam irrogat inobedientia et quantum inobediens decipit seipsum addendo atque declarando quod per inobedientiam Adde mors venit in mundum. Nunc ego pater eternus summa et eterna veritas concludo patenter vos ex obedientia in carnati verbi videlicet unigeniti filii mei vitam eternam obtinere. et quod sicut omnes a primo veteri homine videlicet Adam contraxistis interitum atque mortem sic omnes qui volunt obedientie clauem ferre contraerunt vitam ab homine nono videlicet iesu christo dulcissimo filio meo de quo vobis feci portam postquam via celi facta fuit ut transire possitis illesi per istam vuluam atque rectam viam: que est vna lucida et rectissima veritas cum clauis salubris obedientie et ita transitis illesi per tenebras vite presentis: et vltimo cum clauis verbi mei celum inuenitis vobis apertum. Modo te cum ceteris amicis et seruis meis inuito ad festum quia cum festo et oratione continua et humili mundo volo facere misericordiam. Erras ergo mortua per hanc viam veritatis et postea minime reprehenderis de mortu lento quia plus a te requiramus nunc quam antea postquam tibi manifestaui meipsum in veritate mea. Et

Sextus.

Omnino caue ne vnquā egrediaris a cella notitię siue cognitionis tue sed in ipsa conserues & expēdas thesaurum a me tibi traditum: qui thesaurus est vna doctrina veritatis fundata super firma petra viua videlicet vnigenito filio meo christo dulci iesu: que doctrina vestita ē sanctissima luce per quam tenebre destruuntur. Ipsa igitur induaris in veritate filia mea dulcis & amantissima.

Quomodo hec anima deuotissima deo valde regratiatur & orationem effundit affectuosam pro sancta ecclesia & vniuerso mundo & virtutē fidei cōmendās imponit finē huic operi. Cap. clxviij.

Tunc hec anima deuotissima postquā viderat cum intellectu oculo & mediante lumine sanctissime fidei cognouerat veritatem & excellentiam virtutis obedientie ac ipsam recto sensu percepisset & ipsam affectu degustasset cū ineffabili desiderio specularando semetipsam in diuina maiestate gratias referebat & ait. Gratias tibi pater eterne quia non desperisti me tuam facturam: nec auertisti faciem tuam a me neque contempsisti desideria mea. Tu namque lux non attendisti tenebras meas: tu vita non attendisti mortem meam: neque tu medice vllipendisti grauem infirmitatem meam. Tu puritas eterna non desperisti me in se plenam atque miseris infinitis. tu

infinite me infinitas. Tu sapientia summa: me stultam: propter hec & alia mala plurima & defectus innumeros qui sunt in me non contempsisti me neque me spreuit bonitas tua: sapientia tua: clementia tua: bonum tuum infinitum & inertimabile. Sed in lumine tuo mihi lumen exhibuisti in sapientia tua cognoui veritatem in clementia tua inueni caritatem tuam atque dilectionem proximi. Quis ergo te coegit ad hec? Non aliqua mea virtus in me solum tua paterna caritas. Sic igitur idem amor te compellat ad illuminandum oculum intellectus mei lumine fidei vt intelligam & agnoscam veritatem tuam mihi patefaciam. Da mihi domine vt memoria mea inueniatur capax ad retinendum beneficia tua. Voluntas ardeat igne dulcissime tue caritatis qui sanctus ignis faciat corpus meum effundere sanguinem datum amore sanguinis & me cum clauis salutaris obedientie portam celi aperire. Istud idem exoptulo pro qualibet creatura rationali tam in generali quam in particulari & pro corpore mistico sancte matris ecclesie. Ego fateor & non nego quia tu dilexisti me priusquam essem & quia amas hominem ita quod assimilaris quodammodo illi quod ex amore nimio infatuat. O veritas eterna. O eterna trinitas que per vnionem diuine nature fecisti tantum valere precium sanguinis vnigeniti filii tui. Tu trinitas eterna es quoddam mare profundum: in quo quanto

Tractatus.

plus quero plus inuenio: et quanto plus iucio plus quero te. Tu quod dāmodo insatiabiliter aīam satias: quoniam in abisso tua ita facias aīam quod semper remanet esuriens atque famelica te trinitas eterna peroptas desideransque te videre lumē in lumine tuo. Sicut ceruus desiderat fontē aque vīc: ita desiderat aīa mea corpus istud egredi tenebrosū et in veritate videre te sicuti es. **O** quod diu erit abscondita facies tua ab oculis meis. **O** trinitas eterna ignis atque caritatis abissus amodo dissolue nubem huius mei corporis quia cognitio quā dedisti mihi de te in tua veritate artat et valde me cogit optare de positionē grauedinis huius corpore atque reddat anīdā ad exhibendam vitam hanc ad laudē et gloriam nominis tui: quod gustauit et vidi cū lumine intellectus in lumine tuo abissum tuā eterna trinitas atque pulchritudinem creature tue: propter quod intueō me ipsam in te vidi me fore tuam imaginem: donante videlicet mihi te pater eterne de potentia tua et de sapientia tua intellectu que sapientia vnigenito tuo est appropriata. Spūs vero sanctus qui procedit a te patre et a filio tuo dedit mihi voluntate per quā me facit aptam ad amandum. Nā tu trinitas eterna factus es et ego factura: vnde cognoui te illuminante in recreatione quā de me fecisti per sanguinem vnigeniti filij tui quod philocaptus es de pulchritudine facture tue. **O** abissus. **O** trinitas eterna **O** veritas: **O** mare profundum: et quid

maius mihi dare poteris quod te ipsum. Tu es ignis qui semper ardes et non consumis. tu es qui consumis calore tuo quęcunque propriū amoris anime. Tu es iterum ignis qui tollis omnem frigiditatem et illuminas mentes lumine tuo cum quo lumē fecisti me cognoscere veritatē tuam. tu es illud lumen super oē lumē quod vas intellectus oculo supernaturale lumen in tanta perfectione et habundantia quod etiam lumē fidei per ipsius magis clarificatur in qua fide video meam animā habere vitam et in isto lumine recipit in se te lumen. Nā in lumine fidei acquirō sapientiam in sapientia verbi filij tui in lumine efficio: fortis et constans atque perseuerans in lumine fidei acquirō spem quod non permittes me in via deficere. Itē istud lumen docet me viam per quam ambulem et sine isto lumine in tenebris ambulare. Et ideo petiui pater eterne quod tu illuminares me lumine sanctissime fidei. Vere lumē istud est vnum mare quod nutrit animam quousque tota fit in te. **O** mare pacificum trinitas eterna huius maris aqua non est turbida et ideo non exhibet aliquem timorem: imo dat notitiam veritatis: hec est aqua clarissima et res ocultas aperte manifestat. vnde vbi habundat lucidissimum lumē fidei tue anima quasi clarificatur de eo quod credit. Hec est speculum secundum quod tu trinitas eterna me cognoscere facis: quod vni amoris manu teneatur corā oculis anime mee representat me in te que sum creatura tua.

Sextus:

In huius lumine speculi represen-
tatur mihi atq; cognosco te summū
bonum: bonum super omne bonū:
bonum felix: bonum incomprensibi-
le: bonum inestimabile: pu chritu-
dinem super omnem pulchritudi-
nem: sapientiam super omnem sapi-
entiam: quia tu es ipsa sapientia: tu
cibus angelorum cum igne carita-
tis te dedisti hominibus. Tu vesti-
mentum cōspiciens nuditatē me-
am pascis nos famelicos tua dulce-
dine quia dulcis es absq; amaritu-
dinē quacūq;. O trinitas eterna in
tuo lumine quod mihi dedisti et re-
cipi mediante lumine fidei san-
ctissime cognoui te declarante per
multas et admirabiles declaratio-
nes vias magne perfectionis vt cū
lumine et non cum tenebris amodo
tibi seruias atq; sim speculum vite
sancte: et ita resurgam a miserabili
vita mea qua semp in tenebris huc
tusq; tibi seruiui. Non enim agnoui
veritatem tuam et ideo non amant
eā: sed quare te non agnoui: quia
te nō vidi. Quare vero te non vidi
cum lumine sanctissime atq; glorio-
se fidei: quia nebule proprii amoris
obfuscant oculum intellectus mei.
Sed tu veritas eterna dissoluisti cū
lumine tuo tenebras meas. Et quis
poterit altitudinē tuam attingere
et tibi referre gratias de tam immē-
so dono et de tam amplis beneficijs
que mihi concessisti: atq; de doctri-
na veritatis quam mihi nunc exhibi-
uisti: Que quippe doctrina est vna
gratia particularis ultra gratiam
generalem quam das alijs creatu-

ris. Voluisti nāq; condescendere ne-
cessitati mee ac aliarum creatura-
rum que in futurum tanq; in specu-
lo in ea respiciendo speculari desi-
derabunt. Tu ergo domine pro me
tibi metui: si respondeas. Tu qui de-
disti satis actas atq; respondeas pro
vatis infundendo videlicet in me
lumen vnum gratie vt cum ipso lu-
mine tibi gratias referas vesti me
et fac vt induam te veritatem eter-
nam vt ego curam hanc vitā vtiq;
mortalem cum vera obedientia et
cum lumine sanctissime fidei de quo lu-
mine videtur q; animam meam
de nouo nunc inebries.

Deo gratias Amen.

Hic incipiunt quedā orationes
 de multis per beatā Caterinam de
 Senis sororem de pñia beati Domini
 ci fundatoris ordinis fratrum predi-
 catorum solēniter canonizatum per
 summū pōtifice Idum secūdū: dū
 ipsa esset in abstractione a sensibus
 facte. Et a quibusdam de verbo ad
 verbum prout in suo vulgari ab ipsa
 virgine sacra proferebantur in lati-
 num collecte. Quartū orationū ipsa
 plures fecit cum esset in auinione.
 de quibus hic in principio due ha-
 bent. Plures fecit i Janua de qui-
 bus pñr hētur hic vna. Quāplures
 ē fecit in Roma ab anno domini.
 Mccclxxvij. vsq; ad annū domini.
 Mccc.lxxx. in quo anno ibidē mi-
 granit ad celū die penultima men-
 sis aprilis. De quib⁹ orationib⁹ Ro-
 me factis consequēter hic habetur
 aliq; v; numero. xvij. De oratio-
 nib⁹ autē suis quasi innumeris quas
 fecit in Senis: in Florentia: in Pī-
 sis: et in multis alijs italic locis mō
 cōsimili nulla hic habetur.

Oratio ipsius beatissime virgins
 facta Auinioni pro statu ecclesie tē-
 pore rebellionis terrarum dicte ec-
 clesie.

Deitas deitas: inef-
 fabilis deitas. O sū-
 ma bonitas: q̄ solo
 amore fecisti nos ad
 imaginē et similitudi-
 nē tuā nō dicēdo fiat
 qñ creasti hoies sicut cū fecisti cete-

ras creaturas: s; dicēdo faciam⁹
 minē ad imaginē et similitudinē no-
 strā amor ineffabilis: vt in hoc tota
 trinitas pñtiret: et dedisti ei formā
 ipsius trinitatis in potētis anime.
 Memoriam in formā tui pater eterne
 qui sicut oīa cōseruas i te: ita ipsa re-
 tinet et cōseruat quicquid intellectus
 videt et itelligit de te: et dū id cogno-
 scit participat sapiētiam vniuersitū
 tui. Dedisti et homini volūtātē spi-
 ritus sancti: q̄ quasi man⁹ plena tuo
 amore lenans se capit quicquid in-
 tellectus noscit de tua ineffabili bo-
 nitate: et implet memoriā et affectū de
 te de quo gratias ago tibi ppter in-
 finitū amorē hui⁹ mūdi quē ostēdi-
 sti: donādo nobis intellectum pro co-
 gnoscēdo te: memoriā pro cōseruan-
 do te in se: et volūtātē et amorem pro
 diligēdo te sup oīa sicut rōnabile ē
 et tāte ptātis: vt amorē hūc neq; de-
 mon: nec alia creatura in se rōnē ha-
 bens possit nobis auferre inuitis.
 Pūdeat itaq; hominē vidēdo tan-
 tū se a te diligi nō amare factorē su-
 um cui⁹ viuere semper in te est. O
 eterna bonitas in te video q̄ p dīctū
 pp nostrā fragilitatē cecidim⁹ in pū-
 tredinē peccatorum in obediēte tū-
 bi primo patre constrinxit te amor
 apire oculū pietatis tue mittēdo no-
 bis miseris filiū tuū verbū incarna-
 tum velatū nostra misera carne: no-
 stra mortalitate vestitū: deū verum
 et vñm iesus xpm reconciliatorem:
 informatorem: et redēptorē nostrū.
 Et q̄ tu dulce verbū iesus amor pā-
 tris mediator factus es guerre no-
 stre cum creatorē nostro faciēs ma-

Grā pacem pūiciens inobedientia 3:
z iniquitates nostras super sanctissi
mū corpus tuū factus obediēs vsq;
ad opprobriōsam mortē crucis.

Satisfaciens simul iniurie patris
tui z culpe nostre vindicādo eā sup
temetipso. Peccauī dñe miserere
mei quocūq; cōsiderādo me p̄to re
perio amorē icōprehensibile ex te bo
ne iesu de^o me^o ad creaturam forme
tue: vñ excusabilis nō ē si te nō dili
gat. Nā tu de^o z hō absq; hoc vt te
diligere cū nō essem amasti z fecisti
me capacem notitiē z infinite potē
tiē z bonitatis tue. Et quicquid vō
lo diligere qd hēat in se eē rep̄o in
te. peccatū aut qd nō hēt sed priuat
eē nō cadit in te. Et id dignū ē odio
nō amore: si velim^o deū diligere vt
tenemur. Viderem^o in te tuā inesti
mabilem deitatem: q; si hominē: tu ho
mo es indicibilis puritatis: z si veli
mus ad deū dirigere zelsū. Tu solui
sti ppriū sanguinem redēptiōis no
stre iestimabile pretiū eripiēdo nos
de fuitute peccati. Tu es itaq; dñs
fuisisti pater: frater: magister: amicus
z socius noster: cōuersando nobiscū
ex benignitate z insuperabili carita
te tua. O eterna deitas quid tibi ex
his gratū ego misera creatura retrī
buā: cū summe sapientie z infinite
potētiē z bonitatis existas. Tu pul
chritudo purissima: ego putridissi
ma creatura. Ego mors: tu vita p̄hē
ntis. Tu lux: ego tenebre. Tu sapien
tia ego stultitia. Tu infinitus ego ca
ducaq; omni die fini proximo. Tu
medicus ego infirma z fragilis pec
catriz que perdēdo me z tēpus mei

decursum inuisibiliter extra te nunquā
dilexisse te video: qui traxisti nos
ad te z semp ad te per gratiā retra
his si pmittimus z nostra voluntas
tue maiestati sanctissime non rebel
let. Deu me peccauī dñe misere
mei: ne respicias eterna bonitas ad
nras miseras q̄s ex nobisip̄is p̄tra
xim^o recedēdo ab infinita bonitate
tua z aīas nostras a suo obiecto pro
prio remouēdo: sed oro p tuā miseri
cordiā q̄ sine fine ē: ap̄i oculū tue sū
me clemētiē z pietatis z respice ad
vnicā sponsam tuā aperiēs oculum
vicarij tui in terris vt non amet te
propter se: nec se pp se: sed pot^o te z
se pp te diligat: q; dñs amat te vel se
pp se p̄imus q; ipse vita z mors nra
mors. s. Inquātū sollicitus nō ē recu
perare nos onēs pditas. S; si amet
te z se pp te viuim^o dñs a bono pasto
re creplū vite recipim^o. o summa z
ineffabilis deitas peccauī z nō sum
digna orare ad te: sed tu potes face
re me dignam. Punitas itaq; vo
mine deus meus peccata mea z ne
respicias miseriam meam vnus cor
pus a te habeo quod tibi reddo z
offero. Ecce carnem: ecce sanguinē
dissumatur: destruatur. Sciūdan
tur etiam z triturentur ossa cuz me
dullis meis: pro vicario ipso sponso
vnico sponse tue: z alijs pro quibus
oro si fuerit in voluntate tua: pro
quo vicario humiliter deprecor: erā
diti: vt tuam voluntatem aspiciat:
amet z faciat ne pcream^o. Da ei cor
nouum deus vt semper crescat i gra
tia tua: z sit fortis in erigendo vexil
lū scissime crucis faciēdo nos gratie

participes et fideles sicut participa-
mus et nos fructus salutis passionis
et sparsi sanguis tui unigeniti agni
sine macula. **Peccani** domine eterna
veritas miserere mei Amen.

Oratione eiusdem pro ministris ecclesie,
ij

Quoniam confiteor eterna veritas te ma-
re tranquillum esse in quo velut pi-
scis nutritur anima ex te ipso: quod vix re-
quiescit in te per affectum et unionem
amoris confirmando velle altissime et
eternae voluntatis tue quae a nobis vult
tamen sanctificationem nostram. et ideo anima
hoc respiciens et suam se expoliat tuam
tamen induit voluntatem. Et hoc videtur
esse optimum signum in te manentium si
exuti voluntate propria et creaturarum
peccantium velle tuum: tunc non ipsorum modo
sequantur et ex prosperis mundi non gau-
deant: sed potius in adversis quae iter te
et ipsos media sunt: ut sicut ignis au-
rum ita ipsa probent an iudicent ipsi secundum
voluntatem tuam more amantium tantummodo.
Et ideo adversa huiusmodi a matrem sunt
sicut cetera a te creata quae omnia bona
sunt et diligit digna excepto pec-
cato quod a te non est: sed ego misera dil-
gendo peccatum semper perdidit tempus vi-
vini obsequium. **Peccani** domine misere-
re mei. **Domine** peccata mea et
iniquitates meas auerte. **Purifica**
me eterna et ineffabilis veritas et exan-
di suam tuam orationem ad te ut dirigas in
te corda et voluntates ministrorum scilicet
matris ecclesie spiritus tue ut sequantur
agnum saginatum: pauperem mansuetum
et humilem per viam sanctissime crucis:
tuo celesti non ipsorum more caduco.

Sint itaque creature angelice et terre-
stres angeli in hac vita quod conficere
et ministrare habent corpus et sanguinem
unigeniti filii tui agni immaculati
ne sint sicut animalia ratione carentia ad
hec indigna: sed unius divina pietate
te auctor pacis et balnea eos in tran-
quillo mari bonitatis tue: ita quod non
expectent ultra perdendo tempus vti-
le quod iam habent pro inutili quod non habent.
Peccani domine miserere mei. Audi
domine vocem meam et exaudi miseram suam
tuam clamantem ad te patrem piissimum et
pro omnibus filiis quos tradidisti mi-
hi ut eos singulariter diligam propter
tuam caritatem imensam: summe eter-
ne et ineffabilis verus deus. Amen.

Oratio eiusdem facta Janue ad re-
monendum papam gregorium de proposito
retrocedendi terminato in concistorio
pro contrarietates accessus ad vrbem
in qua ridentur obiectibus contrariis:
et quanto quod officiales curie possint
officia gerere sine offensa dei et proximi.
ij

O Pater omnipotens eterne deus: o
inextimabilis et dulcissima ca-
ritas in te video et cordi teneo quod tu
es via veritas et vita pro quam oportet
accedere omnibus hominibus venturum ad te
quam tua ineffabilis dilectio dirigis
et format de qua notitia sapientie uni-
geniti filii tui domini nostri iesu christi. Tu
es ille eternus et incomprehensibilis deus
qui mortua humana generatione pro
sue fragilitatis miseria solo amore et
clementissima pietate motus misit
nobis ipsum verum deum et verum no-
strum iesum christum filium tuum nostra

mortali carne vestitū & voluisti q̄
nō veniret cū delectatione & p̄p̄is
hūius caduci seculi: sed cū angustia
penuria & tormentis: & ipsam tuam
sciens & faciens voluntatem pro no
stra redemptione sp̄etis mūdi per
culis & inimici obstaculis vt mortē
morte vinceret fact⁹ obediens vsq̄
ad mortem acerbissimā crucis. Nūc
quoz̄o amor incōprehensibilis tu
idē es qui mittēdo vicariū tuū ad
recuperandū filios mortuos per re
cessum ab inobedientia sancte ma
tris ecclesie vnice sponse tue mittis
eum cū angustia & periculis quē ad
modū misisti dilectū filiū tuū redē
ptorē nostrū ad liberandū ipsos fili
os mortuos a pena inobedientie &
morte peccati & fragiles hoies crea
ture tue iudicāt prauo & p̄sumptuo
so iudicio ex affectu carnis in p̄tra
riam partē vt volūtate tuā & fructū
salutis eoz̄ ab inimico recepti im
pediāt: & ipsū tuū in terris vicariū
ā tā salutifera tua legatione diuertāt
O amor eterne isti nō timēt mortē
aie s̄ corpis & iudicāt s̄m sensum &
amōrē p̄p̄iū nō s̄m verū iudicium
tuū & p̄funditatē sapiētie maiesta
tis tue. Tu positus es pro regula no
stra & porta per quā oportet nos trā
sire: & iō in laborib⁹ & angustijs gan
dere debemus sicut tu dixisti q̄ ad
hoc nati sumus & mūdus & caro no
stra miserima nō nisi amaritudis
fructus producunt ex tua admira
bili prouidētia vt de eis nō gaudē
mus nec in eis speremus: sed de fru
ctu salutis & tuis donis celestibus
gloriamur. bene itaq̄ debet gaude/

re vicarius tuus dñi sequitur vel
tunū & iustitiam iesu christi qui dis
tenuit aperuit & dissoluit sanctissi
mū corpus suū pp̄ nos & dedit su
um sanguinem vt lauaret peccata
nostra: & vt salutē nobis sua ineffabi
li pietate captaret: & ip̄i vicario tuo
dedit clauēs ligandi & soluendi ani
mas nostras vt voluntatē tuā & ei⁹
vestigia sequeretur. P̄ro quo san
ctissimā tuam clementiam sup̄pliciter
oro vt purifices eum: ita vt cor
suum ardeat sancto desiderio recu
peradi membra deperdita ita vt ea
recuperet per auxilium excelsę po
tētie tue. & si tarditas sui tibi amor
eterne displicet punias propter eaz̄
corpus meū quod tibi offero & red
do vt illud flagellis afficias & de
struas prout fuerit in volūtate tua
Peccavi domine miserere mei. Tu
deus eterne: tu es philocaptus de
factura tua cum ineffabili gratia &
clementia tua: & ideo tuum vicariū
mittis vt eam pereuntem recupe
ret de quo ego indigna & misa pec
catrix gratias ago tibi ōs̄ finita bō
nitas & inestimabilis caritas verus
deus pudeat hominem filium Ade
quē solo amore a morte tui vnigeni
ti redimisti non sequi voluntatem
tuam qui non vis nisi sanctificatio
nem nostram da deus eterne qui ex
caritate diuina homo factus es & ex
amore vnitus es nobis & mittis itaq̄
nobis vicarium tuum ad ministrā
dum nobis spir̄ituales gratias san
ctificationis nōstre & perditorum fī
liorum recuperationis vt ip̄se tan
tāmodo voluntatē tuam sequatur

nō ageſcat ꝑ filijs carnis iudicātis
ſm ſenſum ⁊ amorē ꝑꝑriū nulliſq;
aduerſitatibus terreat. Et qꝫ oīa de
ficiunt: niſi in te ſūme deus: nō reſpi
cias peccata mea q̄ clamo ad te: ſed
exaudi ſeruā tñā ꝑꝑter clementias
tue inestimabilis caritatis. Tu re
cedendo a nobis: nō dimiſiſti nos or
phanos: ſed dimiſiſti nobis vicariū
tuū qui dat nobis baptiſmū ſpiri
ſancti: ⁊ nō tm̄ ſemel ſicut baptiſmo
aque loti ſemel ſumus: ſed ſemp la
uat nos ꝑ ſanctā penitentiā: ⁊ pecca
ta noſtra aſtringit. Tu cū imprope
rijs veniſti ad nos: ⁊ nos recedendo
a te iudicamus ſm carnē: ⁊ amoreꝝ
ꝑꝑriū. Tu es pallidus qꝫ creatu
re tue ſemp vacuant gratias tuas.
Spoliando vnicam ſponſam tuam.
Fac igit̄ eterna pietas vt vicarius
tuus ſit cōmeſtor animarū ⁊ tui ho
noris ſancto deſiderio ardens: ⁊ ad
herens tibi ſolū: qꝫ tu es alta: ⁊ eter
na bonitas: abſterge ꝑ eū infirmita
tes noſtras reintegra ſponſam tuā
ſuo ſalutari ꝑſilio ⁊ opibus virtuo
ſis. Reforma ēt eterne deus vitam
iſtoꝝ ſeruoꝝ tuoꝝ: aſtantium vt ſe
quant̄ te ſolū deū in corde ſimplici:
⁊ voluntate ꝑfecta: ⁊ non reſpicias
mei miſeriā que oro ꝑ iſtis: ſed plā
ta eos in viridario voluntatis tue.
Benedico te pater eterne: vt benedi
cas hos ſamulos tuos: vt ſiāt deſpe
ctores ſui ipſius ꝑꝑ te: ⁊ ſequant̄ ſo
lam puritatē voluntatis tue que ſo
la eterna ⁊ ꝑꝑetua eſt ꝑ quibus oī
bus gratias ago tibi.

Oratio eiusdem: in abſtractione

poſt cōmunionē facta die veneris.
xviij. feb. M. ccc. lxxix. liij.

O Alta ⁊ et̄na trinitas: ⁊ amor
inestimabilis. Et ſi tu vocas
me filiā ego dico te eſſe ſūmū: ⁊ eter
num patrem. Et ſicut tu tribuis mi
hi temetipſum cōmunicando mihi
corpus ⁊ ſanguinem vnigeniti dile
cti filij tui in quo das mihi totū te
deum ⁊ hominem ſic: o amor inesti
mabilis: peto quod cōmunicēs me
corpore miſtico ſancte matris eccle
ſie: ⁊ vniuerſali corpore chriſtiāe re
ligionis. In igne enim tue caritatis
nouī quod in hoc cibo viſ animam
delectari. Tu iestimabilis amor vi
diſti: ⁊ cognouiſti me in te: ⁊ qꝫ i tuo
lumie me vidisti. Ideo ꝑhilocapt⁹
pulchritudine creature tue ex amo
re ipſam de te traxiſti: ⁊ creasti illā
ad imaginem ⁊ ſimilitudinē tu
am. Ego auteꝝ creatura non cogno
ſcebam ꝑꝑter hoc te in me: niſi in
quantum videbā imaginem ipſam
⁊ ſimilitudinē tuā in me. Sed vti
nam: ⁊ ego viderem ⁊ cognoscerem
te in me. Et ſic vt de te omnes perfe
ctā cognitionē haberemus: vel hēre
poſſemus vniſti te nobis deſcenden
do a ſūma altitudie deitatis tue: vſ
qꝫ ad vltimū lutū humanitatis nre
qꝫ enīz ibecillitas intellectus mei nō
poterat comprehendere: imo nec in
tueri altitudinē tuā. Ideo vt par
uitate mea capere poſſem ipſam tu
am altitudinē paruulū te feciſti
includendo magnitudinē deitatis
tue i paruitate noſtre humanitatis
⁊ ſic maniſeſtaſti te nobis in verbo

Vnigeniti tui: sicut ergo cognoui te
in me: o abyssus caritatis. In hoc igitur
tur verbo: o alta et eterna trinitas in
estimabilis amor: manifestasti te: et
veritatem tuam nobis maxime in
effusione sanguinis sui: quia tunc vidi
mus potentiam tuam: quia potuisti nos
in ipso sanguine lauare a culpa nostra:
et cognouimus est sapientiam tuam: quia
esca humanitatis nostre qua operui-
sti hamus tue diuinitatis cepisti de
monium: auferendo ab eo omnium quod
habebat supra nos. Iste sanguis om-
nit nobis est caritatem: quia ex solo igne
amoris nos taliter redimisti cum non
idigeas nobis: et sic patefacta est no-
bis veritas tua: quia vix creasti nos: ut
nobis vitam eternam largireris. Ista
quod per veritatem nouit creatura tua.
Propter ipsum verbum vnigenitum tuum:
an enim non poterat videri veritatem
istam quia caligauerat oculus eius
obfuscatus velamine culpe. Erube-
sce: erubescere creatura ad deo tuo: et
taliter exaltata ac honorata non
nosse deum inestimabili amore carita-
tis sue descendisse ab altitudine dei-
tatis: usque ad infimum lutum huma-
nitatis tue: ut cognosceres eum in te.
Peccavi domine miserere mei. o quam am-
rabile est quod cum cognosceres crea-
turam tuam. In te: an quam esset: et preui-
deres ipsam operaturam iniquitatem: et
veritatem tuam minime. Secuturam ni-
hilominus creasti ipsam. O amor in-
estimabilis. Et cui dicis tu: o anima
mea dico tibi: o pater eterne: Sup-
plico clementissime pater quatenus
coices nos: et omnes suos tuos igne ca-
ritatis tue. Et disponere omnes ad re-

cipiendum orationes et doctrinam
que ex tuo lumine et caritate fundun-
tur: aut fundi debent. Veritas tua
dixit querite: et inuenietis. Petite
et accipietis: pulsate et aperietur vo-
bis. Ego miserrima pulso ad hostium
veritatis tue. Clamo in prospectu ma-
iestatis tue: et peto ad aures tue cle-
mentie misericordiam pro mundo:
et singulariter pro sancta ecclesia: quia pro
doctrinam verbi cognoui: quia continue
pascar de hoc cibo. Et postquam sic
placet tibi non finas me fame perire.
O anima mea quid facis: an igno-
ras te peritus videri a domino deo?
Scias te nunquam posse ab oculo
eius abscondi tui nihil occultum est
bene potes aliquando abscondi ab oculo
creature: nunquam autem a suo. Proinde
ergo sine et terminum iniquitatibus
tuis: et excita te metipsam. Pecca-
ui domine miserere mei: tempus est iam
a somno surge. Tu trinitas eterna
vis quod excitentur creaturam tue. Et
si non surgimus in prosperitate mit-
tis aduersitatem: et ut perfectus medi-
cus cum igne tribulationum incen-
dis vulnera quando non iuuat: nec
prodest unctio consolationis et pro-
spitatis. O pater eterne. O caritas
increate. Ego sum plena admiratio-
ne: quia cognoui in lumine tuo quia tu
vidisti et cognouisti me: et quascumque
rationabiles creaturas generaliter
ac particulariter priusquam nobis esse
dedisses: et similiter vidisti primum
hominem Adam. Nosti etiam cul-
pam secuturam in obedientie sue in co-
pticulari: et in alijs generalis que erant se-
cuturi per eum. Et cognouisti: quia culpa

impediēbat veritatem tuā: imo im-
pediebat creaturas rōnales: vt nō
adimpleretur in eis. In non puenien-
do ad finē ad quem eas creaueras.
Quidisti et ī te penā secuturā verbo
filio tuo: vt restitueret humanū ge-
nus gratie: et veritas tua compleret
in nobis. In que lumie noui q̄ oīa
puenidisti. Quō ergo pater eterne
creasti: hāc creaturā. Ego de hoc stu-
pefacta sum valde vere video: qz in-
dicas mihi qd̄ ex nulla alia cā: hoc
fecisti nisi: q̄ cū lumie tuo vidisti
te cogi ab igne caritatis tue ad cre-
andū nos nō obstantibus iniquita-
tibus quas cōmissuri eramus p̄tra-
te eternū patrē. Ignis ergo carita-
tis te coegit. O amor eterne licet in
lumie tuo videres oēs iniquitates
quas factura erat creatura tua con-
tra te bonitatē infinitā tū firisti te
nō videre: s; solūmodo firisti: et fir-
masti. zelū tuū in pulchritudinem
creature de qua velud infatnatus et
ebrius philocapt⁹ es: et ex amore ip-
saz ex te traxisti dādo ei esse ad ima-
ginē et simi itudinē tuā. O veritas
eterna tu declarasti mihi idigne ser-
ue tue veritatē tuā: q̄ v; amor coe-
git te ad creādū ipsam: quāuis vide-
res: q̄ offensura erat te noluit cari-
tas tua qd̄ figeres oculū ī hac visio-
ne: imo auertisti oculos tuos ab ip-
sa offensa: et firisti solūmō in puleri-
tudine creature si enī p̄ncipalem vi-
sionē posuisses in futuraz offensam
oblitus fuisses amoris quem hēbas
ad creādū hōiem. Non enim hoc fu-
it absconsam tibi: sed firmasti te in
amore: quia nil aliud es quaz ignis

amoris. Et ego ex defectibus meis
nūquā te cognoui. Sed concede ex
grā amor dulcissime q̄ fluat s; ignis
de corpore meo p̄ honore nominis
tui: nec vltorius manēā induta me.
Recipe et eterne pater hūc qui me
cōmunicauit. Erue eū se: et ab ipso/
met solue eū et vesti eū eterna volū-
tate tua ac ipm in te liga eū insolu-
bili nern: vt sit odorifera planta in
viridario sancte ecclesie largire que
so clemētissime pater dulce benedi-
ctionē tuā: et ī sanguine filij tui ab-
lue facies aīaz nrarum. O amor: o
amor ego peto q̄ des mihi mortē.

O ratio eiusdem facta in die san-
cti Thome apostoli. v.

O Eitas deitas eterna deitas
verus amor qui p̄ vnionem
humanitatis verbi tui dñi nostri ie-
su christi cū oīpotētī deitate tua de-
disti nobis depditis lumen sanctissi-
me fidei q̄ est pupilla oculi intelli-
gentie nostre qua videmus: et nosci-
mus vep̄ obiectuz aīe tuā videlicet
inestimabilē deitatē: et fecisti ipm fi-
lium tuū dñm nostrū sacrificiū tibi
imaculatum p̄ nobis ponens eū la-
pidem angulārē: et colūnā firmissi-
mā stabilitatis sancte matris eccle-
sie vnice sponse tue quāq; ab olīm dī
sposuisti renouare ipsam ecclesiā no-
uis et fructuosiorib⁹ plantis ex tūc
nullus potuit infringere tuam san-
ctissimam voluntatem que eterna
et incōmutabilis ē. Ne respicias pec-
cata nostra quibus indignā me re-
cognoſco orare ad te: ipsaz peccato

nostra tua clemētissima pietate ab/
sterge hodie p virtutē huius sancti
apostoli Thome et purifica aīas me
as amor meus: sūme deus: et exaudi
seruā tuā clamantē ad te: et qz ignis
ptinno vrens es nūquā tñ tibi gra/
ta psumēs licet psumas semp quic/
quid h3 aīa extra te. Ure igne spiri/
tus tui et psume ac eradica fundit9
oīm amorē: et affectū carnis de coz/
dibus nouellaz plantaz quas inse/
rere dignat9 es corpori mīstico eius/
dem sancte matris ecclesie. Trāffer
eas de mūdānis affectibus in viri/
dantū affectus tui: et da eis coz nouū
cū vera notitia voluntatis tue: vt
isti des: rectores mūdi: et sui ipsius ac
ppriū amoris effecti. Imbutiqz vō
feruore amoris tui ac facti fidei ze/
latores: et virtutū pp te relictis sal/
lacibus cupiditatibus: et pōpis hu/
ina caduci seculi sequantē te solūmō
pp te: cū puritate mūdissima et fer/
uida caritate. Itaqz director nre
salutis. Sponsus hic nonus eiusde/
ecclesie: tuo semper dirrigat p silio.
Mundos et puros: tñ pmoueat re/
ceptet: et audiat et alie plante tue nō
uissime sicut angeli tibi assistāt ī ce/
lis ita assistāt dño nro vicario tuo ī
terris in reformationē eiusde. San/
cte matris ecclesie fm coz tuū in coz/
de simplici: et actione pfecta ac repu/
tent se putant īsertos nouiter coz/
pori dñi nostri iesu christi a quo sup/
fluos: et infructuosos quosdā ramos
tua admirabili prudentia: et absqz
misterio hoīs abscidisti. Et enī ipso
iesu iam nascēte et pficiente virtuti/
bus: et etate nati: et ipi eidē ecclesie

similiter proficiant exemplis: et mo/
ribus virtuosis: vt sicut noua inser/
ta flores magis odoriferos et fruct9
ameniores naturali a te tradita vi/
spositione producant: ita etiam rese/
catis motibus omnis carnalis affe/
ct9 tuo celesti dono quo sanctos apo/
stolos rore sancti spiritus perfudisti
inserantur eis nouelle virtutes red/
dentes tibi suauitatem odoris: et ip/
si sancte ecclesie reddant amenitatē
virtuosorum actuum: et operis fru/
ctuosi: vt sit reformata ī eis tua spō/
sa. O amor eterne purifica hunc vi/
carium in se: vt inndens exempluz
puritatis et innocentie alijs tribuat
in tue conspectu gratie deseruiat po/
pulum sibi subiectum instituat hac
etiam infideles attrahat celestibus
disciplinis: et fructus eterne salutis
offerat tue incomprehensibili ma/
iestati: p quibus omnibus vt exau/
dire digneris: ego miserabilis grati/
as ago tibi: summa bonitas verus
deus.

Oratio eiusde facta in die cathe/
dre sancti Petri apostoli. vi.

Ad te o superne medice et amor
inestimabilis anime mee ves/
hemēter suspiro ad te trinitas eter/
na: et infinita: ego finita proclamo ī
corpore mīstico sancte ecclesie: vt de/
leas omnem maculam: anime mee
per gratiam: et non tardes vltius
Sed per merita huius conductoris
nauicule tue. s. sancti Petri. Cum
igne caritatis: et profunditate abis/
sus eterne sapientie expectanti au/
xilia tue sponse succurre. Et ne despi

etiam desideria seruoꝝ tuorꝝ: sed iam
conducas nanculam ipsaꝝ actorꝝ pa-
cis: et ad te ordies seruos tuos: vt re-
solutis tenebris appareat auroꝝ lu-
cis plantatoꝝ in ecclesia tua ex desi-
derio puro salutis animarꝝ. Bene-
dictꝝ ligamen quod benignissime
pater nobis tribuisti quo possimus
manus iustitie tue ligare: videlicet
orationem humilem: et fidelem cum
ignito desiderio seruoꝝ tuorum
quibus mediantibus promittis mi-
sereri mundo. Reoratioꝝ tibi alta: et
eterna veritas quia promittis cito da-
re refrigerium sponse tue: et ego no-
niter intrabo viridarium eius: et na-
quam egrediar quousqꝝ implicas pro-
missa tua que nunquam fuerunt: nisi
si vera: dele itaqꝝ peccata nostra ho-
die vere deus: et laua facies anima-
rum nostrarum sanguine vnigeniti
filij tui disperso pro nobis: vt sic cla-
ro vultu: et integris: et animis red-
das ei passionis vices: mortui no-
bis viuendo sibi. Exaudi etiam nos
orantes pro custode huius tue cathe-
dre cuius festu colimus vicario tuo
vt facias eum qualem tui successore
huius vetuelli petri vis esse: et des
ei modos necessarios ecclesie tue. con-
fiteor te promississe cito completuru
desideria mea igitur confidentius
oro ne tardes vltimus deus meus
promissa complere. Et vos dulcissi-
mi filij cum nunc sumus ad manus
tempus est laborandi pro ecclesia chri-
sti vera matre fidei nostre propterea
hortor: vt vos iam plantati in ipsa
ecclesia sitis velut colonne ipsius: et
comuniter omnes cum seruoꝝ oꝝa-

tionis et opere actionis pulsis amo-
re proprio: et omni pigritia labore-
mus in hoc viridario saluifice fidei
vt perficiamus voluntate dei eter-
ni qui nos vocauit ad hoc pro nostra
et aliorum salute: et pro vnitate ipsi-
ecclesie in qua salus est animarum
nostrarum.

Oratio eiusdem facta die domi-
nico. xx. febr. M. ccc. lxxviii. vij.

Rateo: eterne deus fateor eter-
ne deus alta et eterna trinitas
quod tu vides et cognoscis me: et hoc in
lumine tuo vidi: confiteor eterne de-
us: et video quod vides necessitate dul-
cissime sponse tue et bonam voluntate
tem vicarij tui: quid est ergo quod
impedit quod non prosequatur eum pro
effectum bonorum operum: in lumi-
ne tuo vidi quod habet noscitur: quod nil abscon-
ditum est oculo tuo: in eodem lumi-
ne video quod in te preuidisti remedi-
um quod postmodum dedisti filio
tuo mortuo. scilicet humano generi quod
remedium fuit verbum vnigeniti
tuum: preuidisti etiam pro eodem
mortuo filio tuo aliud remedium.
Scilicet reseruare cicatrices in cor-
pore ipsius verbi: vt continue clama-
rent pro nobis misericordiam coram ma-
iestate tua: in lumine tuo vidi quod
ex igne caritatis reseruasti eas in cor-
pore suo: et non sunt impeditae: ipse nec
color sanguinis pro corpore gloria
tum: nec ipse corpus glorificatum impe-
diunt: In temetipso igitur preuidisti re-
medium opportunu: vt reseruare ci-
catrices in corpore: et sic principale

remedium preuidisti reconciliatio / nis creature tibi creatori per ver / bum similiter: et hoc vidisti. In tuo lumine vidi: et noui quod preuidisti: hec omnia quia cum ipso: et in ipso video: et absque illo est ambulare in tenebris. O dulcis amor tu vidisti in te neces / sitate sancte matris ecclesie: et reme / dium quod indiget: et ipsum remedi / um tribuisti: ut orationem seruorum tuorum de quibusuis quod fiat mu / rus cui apodictur murus ipsius ec / clesie sponse tue quibus clementia tua spiritus sancti ministrat ignita desideria reformationis eiusdem. Si militer video quod preuidisti peruer / sam legem meam: et cuiuscumque rati / onalis creature que lex semper est apta obuiare: et rebellare voluntati tue: et vidisti quod ipsam secuturi eramus: vere video quod nosti fragilitatem: huius nature nostre humane quam scilicet debilis est: quod fragilis: quod etiam misera. Et ideo tu sumus p / ronsor in omnibus prouidisti tu sumus remediator qui in omnibus curam remediasti dedisti nobis arces: et fortitudinem voluntatis: sociando eam cum hac debilitate carnis que voluntas tua fortis est: ut nec demonibus: neque alia aliqua creatura preua / leat aduersus eam: nisi per liberum arbitrium in cuius manibus posita est: hec voluntas assentiat. O eterna bonitas. Et unde tanta fortitudo in voluntate creature tue nisi a te. Summa et insuperabili fortitudine: Unde video quod participat de forti / tudine voluntatis tue: quia ex vol / untate tua ipsam dedisti nobis. Qua

re videmus quod tunc est vere fortis vo / luntas hominis dum sequitur volun / tatem tuam debilis autem quando discedit ab ipsa: quod ut dictum est de tua voluntate creasti: ideo in tua ma / nens est fortis: hec omnia in lumine tuo noui in voluntate nostra. Et sic eter / ne pater indicas et demonstras forti / tudinem voluntatis tue. Si enim in paruulo membro tanta est fortitudo quantam estimabimus esse tuam qui creator et gubernator es omnium: Unde video in lumine tuo. Videlicet quod ista voluntas tua: quam dedisti nobis liberam positam in manu liberi arbitrii. Videtur quod roboratur a lumine fidei: quod cum ipso lumine noscit homo in lumine tuo eternam volun / tatem tuam quam videt non velle nisi sanctificationem nostram: ita quod lumen facit crescere et roborare vol / untatem que nutrita a lumine sanctis / sime fidei viuificat opera hominum unde patet quod nec voluntas vera: ne que vana fides potest esse absque opere: hoc lumen alit et auget lumen in anima: quia non potest gustare ignem caritatis tue nisi lumen ostendat ei dilectionem tuam erga nos. Tu ergo lumen es materia ignis quia nutris et facis crescere ipsum in anima: ut ligna augmentant: et faciunt cresce re ignem materiales. Tu lumen au ges caritatem in anima: quia osten dis ei diuinam bonitatem: et ipsa caritas nutrit te in ipsa: quia optat cognoscere deum suum: et tu vis satisfacere ei. O pronsor optime tu noluisse quod homo iret in tenebris: nec maneret in guerra. Et ideo

pnidisti ei de lumine fidei qd pate/
facit iter: et tribuit samā pacē. non fi
nit aīaz perire fame: nec manere nu
dā: aut esse pauperē: qz pascit eā de
cibo gratie: et faciēdo gustare sibi in
affectu caritatis tue: cibū aīaz idu
it ipsam veste nuptiali. scilicet caritatis et
eterna voluntate tua: et tribuit ei vi
uitias eternas. Peccavi dñe mise
rere me: qz pō tenebras puerse le
gis mee quā suz semp secuta caliga
uit oculus intellectus mei. Ideo
non cognoui te lumen vey tñ pla
cuit igni caritatis tue illuminare me
tuo lumine vero. In lumine tuo ostē
disti mihi qd pñidisti culpā: quam p
petraturus erat homo: et remedium
culpe. i. redemptionem quā postmo
dum fecisti p verbum: et qd pñidisti
fragilitatē hoīs: et remediū cōtra ip
sam. scilicet excellentiam voluntatis date
nobis a te sūma altitudie. S3 quid
est qd ducit et alit eam: lumen sanctif
sime fidei. hoc lumen est principuz
medium et finis cuiuscunqz pfectio
nis. Ipsum lumen est quod pseruat
et auget perfectionem in anima: hoc
ē lumen pficit caritatē in ipsa: et ip
sa euz augmentat: et conseruat: vt vi
ctum est. O deus eterne. o amor in
estimabilis caritatis tota est impa
stata tecum creatura tua: et tu cum
ipsa per creationem per fortitudinē
voluntatis per ignez ex quo creasti
eam per lumen naturale quod dedi
sti ei quō videt te vernz lumen exer
cendo illud cum fame realium vir
tutum propter gloriā et laudē no
minis tui. O lumen super omne lu
men. O bonitas que omnem supe

ras bonitatē. O sapientia superans
oēm sapientiā. O ignis qui omnem
ignē excedis. Et hec oīa es qz tu sol⁹
es ille qui es: et nihil aliud ē aliquid
a se nisi in quantum a te habet esse.
O ceca et miserabilis aīa mea nō vi
gna qd de te vna cū alijs seruis dei fi
at murus in subsidū sancte matris
ecclesie: sed potius plantari in ven
tre cuiusdā aīalis bruti: qz semp ope
ra aīalium operata es. Gratias gra
tias ago tibi eterne deus qui nō ob
stātibus iniquitatibus meis digna
ris me ad supradicta eligere. Sup
plico igitur: qd ex quo tu spiras ī cor
dibus seruoz tuozū anxia: et ignita
desideria p reformatione sponse tue
et facis eos pro ipsa incessabili voce
clamare: qd exaudias clamorem tu
um. Conserua etiam et auge bonam
voluntatez vicarij tui: et concede: vt
in eo impleatur vera perfectio: et fi
militer supplico: et oratio pro omni
bus ratiōabilibus creaturis: s3 ma
xime p illis quos posuisti supra doz
sum meuz quos: vt debilis: et insuffi
ciens reddo tibi. Nolo qd pctā mea
impediant eos que semper sum secu
ta peruersam legem affectum: vide
licet carnis: sed opto et oro qd facias
iplos sequi te euz perfectione: vt me
reantur assequi iustas pcces quas
fundunt: et fundere debent pro salu
te totius mundi: et reformatione ec
clesie tue. Peccavi: peccavi domi
ne miserere me: parce domine par
ce mihi miserabili: et in grate gratia
ruz. Fateor eterne deus qd bonitas
tua conseruauit me sponsam tuam:
quannīs infidelis semper fuerim tē

bi ex defectibus meis. Peccaui do-
mine miserere mei.

Oratio eiusdē, scā rome die mar-
tis. xxij. Feb. M. cclxxix. viij.

O Deus eterne: o de^o eterne: sis
supplico pius nobis: et si tu
dicis: o alta et eterna trinitas quae pie-
tas quae germinat misericordiam est tibi
propria cum ipsa misericordia propria
tibi sit quae non est absque pietate et pie-
tate enim misereris nostri. Ego con-
fiteor et pecco: video enim quod ex sola
pietate dedisti verbum tuum pro redem-
ptione nostra quae pietas sumpsit exor-
ditum a fonte amoris cum quo creave-
ras creaturam tuam. Et quod valde pla-
cebat tibi. Ideo postquam perdidit
vestem innocentie: motus fuisti in-
ducere ipsam gratia tua reducendo
eam ad pristinum statum: non tamen
abstulisti ab ea libertatem offendē-
di: sed conservaisti ei liberum arbitri-
um: et legem peruersam quae semper
pugnat contra spiritum quam imita-
do apta est ad cadendum in culpa
peccati. Postquam ergo tu pius es de-
us eterne: unde hoc: quod homo est ita
crudelis sibi metipso: Masores et enim
crudelitatem non potest contra se
exercere quae eius culpa occidere semet
ipsum: Ipse est pius sensualitati eius
qua pietate maximam crudelitatem
contra animam utitur: et etiam con-
tra corpus: quia corpora damnato-
rum: simul cum anima punientur.
Hoc video quod a nullo alio procedit:
nisi priuatione luminis: quod non co-
gnouit pietatem tuam in nobis. Un-

de et propter hoc ostendis tu quod nihil
prodesset homini pietas tua absque
pietate sua. Ex hoc autem patet: quod
creasti hominem absque eo: sed sine eo
non vis saluare ipsum: vis ergo pie-
tatis et misericors pater: quod homo respici-
at immensam pietatem tuam: ut vi-
deat primo esse pius sibi metipso: et
postmodum similiter proximo suo
iuxta illud. Caritas incipit a seipso.
Itaque vis quod anima respiciat pieta-
tem: ut auferatur ab ea crudelitas
sua: et quod capiat cibum quod habet alere
eam: et tribuere ei vitam. O deus eter-
ne. O ignis et abissus caritatis ocu-
lus tuus respicit super nos. Ut autem
creatura tua videat quod sic est: vide-
licet quod fixisti super nos oculos
misericordie: et pietatis aut iustitiae
et hoc secundum opera uniuscuiusque
Dedisti ei ut videret oculum intel-
lectus. Unde manifeste patet quod om-
ne malum procedit a priuatione lu-
minis: et omne bonum provenit no-
bis a lumine: unde enim potest vidi-
gi quod non videtur: et videre quicquam
absque lumine nemo potest. O deus
eterne. O pie et misericors pater sis
pius nobis et miserere nostri. Sumus
et enim caeci: et absque lumine precipue
ego misera miserabilis propter quod fui
semper sibi metipso crudelis. Cum
illo oculo pietatis quo nos et cuncta
creasti respice necessitatem mundi:
et ipsi mundo provideas. Tu dedi-
sti nobis esse de nihilo: illustra ergo
supplico hoc esse quod tunc est. Tu
dedisti lucem apostolorum temporibus
oportunis huic mundo: hoc igitur
tempore quo maxime idigemus.

in lumine suscita vnum paulus qui
vniuersum mundus illuminet et cum
velamine misericordie tue operi et
claudere oculum sustitit et aperit ocu-
lum pietatis cum vinculo caritatis
liga teipsum et cum eodem placa ira
indignationis tue. o dulce et suave
lumen. o principium et fundamentum
nostre salutis quia cum lumine tuo
vidisti necessitatem nostram. ideo in
ipso lumine videmus eternam bonita-
tem tuam quam cognoscendo diligi-
mus. o vnio et ligamen tui creatoris
in creaturam: et creature in te crea-
tozem: cum fune caritatis tue liga-
sti eam: et cum tuo lumine dedisti ei
lumen. Unde si aperit oculos intel-
ligentie sue cum desiderio cognosce-
di te cognoscit. Nam lumen tuum in-
trat in omnem animam aperientes
ei ianuam voluntatis. Manet enim
ad ostium anime et mox ut aperiet
sibi intrat in illam: sicut sol perenti-
ens in fenestra clausa que cum aper-
ta est illico intrat in domum et illam
illustrat. Ita oportet quod creatura tua
habeat voluntatem cognoscendi te
cum qua aperiat oculum intellige-
ntie quo aperto immediate tu verus
sol intras et illustras eam: et illumina-
do: quid operaris tu lumen pietatis
intus in anima: Expellis tenebras
et infundis lucem. Extrahis humi-
dum proprii amoris calore tuo et re-
manet ei ignis caritatis tue. Facis
eum liberum quia in lumine tuo no-
nit quam nobis dederis liberta-
tem eripiendo nos a seruitute demo-
ni in qua humanum genus ex sua
crudelitate peruenerat. Unde odit

homo communem viam crudelitatis
que est pietas erga sensualitatem pro-
pter quod efficitur crudelis contra
eam et pius rationi seras ponendo
potentis anime. Claudis enim me-
moriam miseris mundi et variis de-
lectationibus per oblivionem volu-
tariam se ab eis extrahendo et ape-
rit beneficiis tuis eorum memoriam
sollicite retinendo: claudis etiam et vo-
luntatem: ita quod te super omnia diligit
et omnia in te secundum volun-
tatem tuam et solummodo te vult se-
qui et tunc vere pius est sibi: et sicut
est sibi pius: ita et proximo suo expo-
nendo corpus suum ad mortem pro
salute animarum in omnibus actu pi-
etatis, cum prudentia vitur: quia
in lumine tuo vidit cum quanta pru-
dentia in nobis operatur es omnia.
Tu lumen facis cor simplex et non
duplex: amplum et non artum intus
quod omnis creatura rationalis
efficitur capax ex amore: cum cari-
tate ordinata omnium querit salu-
tem: et quia non est lumen absque pru-
dentia et sapientia exponit corpus
ad mortem pro salute anime proxi-
mi sui et non ponit animam perpe-
trando culpam. Non enim licet ho-
mini perpetrare minimam culpam
ut sufficiens potest saluet totum mundum:
quod pro utilitate creature finite que
nihil est ex se non debet offendi. In
finitus creator omnium qui est deus
bonum pro corpore etiam proximi po-
nit substantiam temporalem: et taliter ap-
tum est istud cor quod nullus est fictus sed
quilibet potest cor tale comprehendere:
non enim ostendit vnum in facie et

In lingua: aliud tenedo intrinsecus:
istud vere ostendit se esse erutum in
veteri vestimento et indutum nouo
voluntatis tue. Itaque pater omnipotens
crudelitas nostra procedit ex eo quod non
videmus pietatem tuam qua visus es er-
ga animas redimendo eas precioso sangui-
ne filii tui. verte verte misericors pa-
ter oculos pietatis super ecclesiam et vi-
cariū tuū ptege eū sub umbra ala-
rum tuarū ne iniquitas superborū no-
ceat ei: et mihi concede ut distile san-
guinē et medullas ossium in hoc viri-
dario tuo sancte ecclesie. Si respicio
in te video quod oculo tuo nil abscon-
sum est: hoc non videt homines mundi ob-
fuscati a nube proprii amoris. Si enim
viderent non essent tam crudeles propriis
animabus: sed ex pietate tua efficerentur
pij: et ideo necessarium est lumen quod
eoto cordis affectu supplico infun-
das omnibus rationalibus creaturis per
verbum tuum fecisti pietatem et iustitiam.
Iustitiam quidem supra corpus suum:
pietatem vero supra nos miserimos. o
summa bonitas quod non dissoluit du-
rities cordis nostri. Quod cor meum
non erit per os certe quod nubes offusca-
uit oculum mentis mee: et non finit te
animam videre ac ineffabilem pietatem.
Quis unquam pater pro suo suo ini-
mico tradidit proprium filium morti. so-
lus tu pater eterne: caro nostra qua
induisti sebum passa fuit. nos vero con-
secuti sumus fructum si volumus. Ita
vis quod sensualitas nostra patiat ut
anima recipiat fructum vite. o doctrina
fundata in pietate. et ideo dixit veritas
tua. Ego sum via pietas et vita. Si vo-
lumus assequi pietatem tuam oportet

nos ex debito per illud iter accedere
per quod gratis iuisti. o deus eterne ego
de me conquor tibi ut facias iustiti-
am mihi que ipsa sum anime mee et
pia sensualitati. peccaui donec misere-
re mei. o pia crudelitas que perteris
et calcas sensualitatem in hoc tempore bre-
uissimo et finito ut exaltes animam
in eternum: unde procedit patientia unde fi-
des: spes: et caritas oriuntur. certe a pi-
etate predicta que parit misericordiam:
quid soluit animas a seipsa et ligat eas tibi:
Hec pietas acquisita cum lumine.
o pietas delectabilis. o pietas que es
velut unguentum. Tu extinguis iram
et crudelitatem in anima. Hanc pietatem
iterum supplico a me eterne infundas
omnibus creaturis rationalibus et precipue his
quos dedisti mihi ut singulari amo-
re diligam eos. fac ipsos pios ut vitent
perfecta crudelitatem cum qua occi-
dant peruersam voluntatem. hanc cru-
delitatem videris tu veritas docuisse
quod dixisti. Siquis venit ad me et
non odit patrem et matrem et uxorem
filios et fratres. adhuc autem et animas
suas retinet. Hec ultimum videtur dif-
ficile. Alia vero sepe faciunt serui
mundi: quantum non amore virtutis.
Sed difficultas est homini exire de
natura sua que sequi ipsam. Nam nostra
est rationalis ergo rationem debemus
sequi. o veritas eterna. tu es odor su-
per omnem odorem. tu largitas su-
per omnem largitatem. tu pietas
omnem pietatem excedens. tu es iu-
stitia omnem iustitiam superans. im-
mo es fons iustitie qui unicuique red-
dis iuxta opera sua. Iuste enim per-
mittis quod iniquus homo sit incom-

portabilis sibi met quia optat id quod est minus se cupiens mundanas virtutes et delectationes: omnia enim que creasti minora sunt homine et in eius obsequium creata non ut ipse seruiat eis. Solus tu es maior nobis et ideo debemus optare assidue te querere et tibi seruire. Et iuste facis quod iustus gustet in hac vita pacem et quietem animi me sue quia posuit affectus in te qui es vera pax et summa quies. Et his qui per hanc vitam mortalem viriliter cucurrerunt misericorditer tribuis vitam eternam. Tu es bonitas infinita quam nullus preter te plene capere aut comprehendere potest nisi quantum concedis et tantum concedis quantum disponimus vas anime ad recipiendum. **O** dulcissime amor ego nunquam te noni, propter quod nec dilexi. Ego strictissime tibi commendo filios quos apposuisti dorso meo. Tu posuisti me ad excitandum eos: que semper dormio. Tu excita illos benigne et pie pater ut oculus intellectus ipsorum continuo vigilet in te. Peccanti domine miserere mei. Deus in adiutorium nostrum intende: domine ad adiuvandum nos festina. Amen.

Oratio eiusdem facta Rome die lune primo martiani suprascripti. ix.

Omnis et eterna trinitas. **O** trinitas eterna. Tu trinitas eterna dedisti nobis dulce et amabile verbum. **O** dulce et amabile verbum. Sicut natura nostra est debilis et proclivis ad omne malum sic natura tua est

fortis et apta ad omne bonum. Debilis est homo quia recepit debile naturam a patre suo. Non enim potest pater aliam naturam dare filio suo quam de illa quam habet in se: et ad malum est coinquinabilis propter rebellionem fragilis carnis sue quam similiter recepit a patre. Itaque natura nostra est fragilis et ad omne malum flexibilis quia omnes sumus producti ex genere primi patris nostri Adam et de una eadem massa generati sumus. Qui quidem ex quo viscessit a summa fortitudine tui eterni patris debilitatus fuit: et quia fuit rebellis tibi: ideo in semetipso rebellionem invenit: unde partitus a summa bonitate et fortitudine recepit se debilem et ferens ad omne malum. **O** verbum eterni filii dei. Natura tua est fortis et apta ad omne bonum quia recepisti illas ab omnipotenti et eterno patre ipse dedit tibi naturam suam que nullum defectum potuit pati videlicet veritatem et ideo nil mali in te fuit nec potuit esse. Tu ergo: tu dulce verbum roborasti naturam nostram debilem per unionem quam fecisti in nobis per istam unionem fortificata est nostra natura: quia in virtute sanguinis tui auferitur ista debilitas in sacro baptismo: et postquam peruenimus ad etatem discretionis fortificamur in doctrina tua: quia homo qui sequitur illas in veritate induendo se ipsa perfecte in tantum efficitur fortis et aptus ad bene operandum quod fere cessat ab eo rebellio carnis contra spiritum: quia anima

illa perfecte est vnita in doctrina
tua ⁊ corpus vnitum est in anima:
⁊ ideo vult sequi affectum aie: qua
propter ea que pri^o consueuerant ipz
delectare. scilicet seclera mundi tunc tota
liter displicent. Similiter etiā ea q̄
sibi difficilia ⁊ aspera videbātur v̄
delicet sequi virtutes modo dulcia
⁊ delectabilia sunt eidem. Hinc er
go est veritas q̄ tu verbum eternū
delesti fragilitatem nature nostre
cum fortitudine nature diuine quā
recepisti a patre: ⁊ hanc fortitudinē
dedisti nobis vt dictum est median
tibus sanguine ⁊ doctrina. o eterne
sanguis: eterne dico quia vnitus es
cum natura diuina: homo qui cum
lumine nonit fortitudinem tuā di
scedit a debilitate sua qued lumen
non adipiscitur nisi assumatur odi
um contra propriam sensualitatem
⁊ potius amittitur naturale. o dul
cissime sanguis tu fortificas animā
tu illuminas ipsam: in te efficitur
angelica: tu instantum obumbas
ipsam caritate tua q̄ penitus obli
uiscitur sui ⁊ nil aliud quā te potest
videre propter quod fragilitas car
nis etiā sentit odorem virtutum
ita q̄ simul corpus ⁊ anima clama
re videntur ad te in quolibet exer
cicio: ⁊ hoc dum sanctum desiderū
permanet ⁊ augec. Si enim alias te
pesceret ⁊ allecicaretur desiderū su
bito cēt suscitata rebellio magis vi
na q̄ prius. o doctrina veritatis q̄
tantam fortitudinem prestas ani
me indute te q̄ in nulla aduersitate
deficit: sed de omni prelio obtinet
palmam fortis est dum sequitur te:

que processisti a summa fortitudine
nisi enim sequeretur te nil ei profi
ceret fortitudo tua. Deu me mise
ra que nunquā veram doctrinā se
cuta sum: ⁊ ideo tam debilis sum q̄
in omni minima tribulatione defici
o. Peccauit domine miserere mei.

Deinde more solito orauit mater
pro ecclesia dei pro vicario xp̄i ⁊ fili
is ac etiā pro omni rationali creatu
ra. Amen.

Oratio eiusdē facta Rome die
mercurij. tertio martij mensis su
pra scripti. x.

O Trinitas eterna: o alta ⁊ eter
na deitas nos sumus arbores
mortis ⁊ tu arbor vite. O deitas
eterna quid est videre in lumine tuo
arbores puram creature tue quas
traxisti de te summa puritate cum
pura innocentia ⁊ vnisti ⁊ plāstisti
in humanitate quā formasti de li
mo terre ⁊ fecisti liberam. Tu trini
tas eterna dedisti ramos huic arbo
ri qui sunt potētie aie. scilicet intellect^o: me
moriam ⁊ volūtas: quē fructū pducit
memoria: fructū retinēdi. In intel
lectu posuisti fructus discernēdi: ⁊ in
voluntate fructus amoris. O arbor
posita in tanta puritate a plasmato
re tuo. Sed hec arbor deus eterne
quia abscidit se ab innocentia p̄ ino
bedientiam cecidit: ⁊ de arboze vite
effecta est arbor mortis: vnde non
nisi mortales fructus postmodum
perducebat propter quod tu alta ⁊
eterna trinitas vt ebria ⁊ insanus
ex amore creature tue videndo hanc

arbozem nullū fructū posse p̄duce
re nisi mortis q̄ erat separata a te
vita dedisti remedium eodē coacta
amore quo creaueras ipsam inserē/
do veritatē tuam in arbores mortis
nostre humanitatis. o dulce & suave
inertū. Tu de^o summa dulcedo di/
gnatus es v̄nire te cū amaritudine
nostra. Tu lucidus splēdoz cū tene
bris. Tu sapiētia cū stultitia. Tu vi
ta cū morte. Tu infinitus nobiscuz
finitis. Quis te coegit ad hāc v̄nio
nē vt redderes nobis vitā: euz ipsa
creatura tantā iniuriā tibi fecisset
solūmodo amor vt dictum est: vnde
per hoc insertum dissoluitur mors.
Sufficiebat tue ardentissime carita
ti fecisse cū ea hanc v̄nionem: Non.
sed postmodū tu verbum eternum
hanc arbozem proprio sanguine ir/
rigasti. Hic sanguis pp̄ calozē suuz
facit ipsam arbozem fructificare si
hō cū libero arbitrio se in te inserat
& in te vivat: cor & affectū suuz ligā
do: & fasciando hoc insertum cum fas
cia caritatis & imitando doctrinam
tuam: q̄ patrē nō possum^o nec ve/
bemus sequi cū in eo nulla pena fue
rit & nos per penas & cruciata desi
deria debem^o p̄formari tibi. Itaq̄
per te vitā productim^o fruct^o vite si
nos in te inseramur. Nam qm̄ sumus
inerti in te ramī quos dedisti arbo
ri nostro producunt fructus suos.
Memoria tūc impletur continua
reccordatione beneficiorum tuorum.
Intellectus speculatur in te vt in/
telligat eternam voluntatem tuaz:
& vt perfecte te noscat: & voluntas
vult diligere id quod intellectus vi

dīt & nouit. vnus ergo ram^o porri/
git fructus alteri ramo: & q̄ anima
per agnitōnē quā h̄et de te melius
se cognoscat: id odit semet. i. propriā
sensualitatē. V amor inestimabilis
mirabilia sunt opera tua: que opera
tus es in creatura rōnali: Et si tu ve
rus eterne tpe quo homo erat arbor
mortis dignatus es restituere eum
in arbore vite inserendo te vitā in
hoīe licet quāplurimi ex defectibus
suis sint tātmō mortis fructuū pro
ductores: & hoc q̄ nō inserunt se in
te eterna vita. Ita & nō potes p̄u/
dere pro salute totius mūdi quē vi
deo nō inserere se in te: imo quilibet
permanet in morte sua: ipsi hoīes
non accedunt ad fontē in quo ē san
guis vt aspergāt arbore suā. Inter
nos ē vita eterna incognita nobis
ignorantibus creaturis. o miserabi
lis: o ceca anima mea vbi ē clamor:
vbi preces quas debes effundere in
cōspectu dei tui: qui continuo te in/
uitat: vbi cordialis dolor pro arbo/
ribus manentibus in morte: vbi an
xia desideria in cōspectu diuine pie
tatis: Nō sunt in me ista q̄ nōdum
perdidi memetipsam. Si enim hoc
fecissem & solūmodo deū quesisses. s.
gloriā & honorē nominis sui cor me
um per os exiret de corpore & os/
sa mea distillarēt medullas sed nū/
quā prodari nisi fructus mortis q̄
non inserui me in te. o amor meus
quātū est lumē: quāta est dignitas
quā recipit anima inserta in te veri
tate. o imēsa largitas memoria por
rigit q̄ sumus obligati diligere &
sequi doctrinā & vestigia verbi vni

geniti tui: ipsam oportet nos sequi & non te patrem: quia ut dictum est nulla pena in te fuit aut esse potuit absque lumine autem fidei non possumus se qui hanc doctrinam nec vestigia verbi: unde intellectus figitur & specularatur in ipso lumine ut cognoscat & subito voluntas diligit id quod intelligentia vidit: & sic unus ramus dirigit fructus vel porrigit fructus vite alteri ramo. Et unde trahis o arbor hos fructus vite: cum ex te mortua & sterilis sis ab arbore vite: nisi enim te inseruisses in ea nullum ex tua virtute produceres cum tu nihil sis. o veritas eterna sicut tu produxisti nobis fructus amoris luminis & obedientie propter propter que ut philocaptus cucurristi ad opprobriosam mortem sanctissime crucis & hos produxisti virtute inserti quod fecisti deitatis tue in humanitate nostra & per insertum quod fecisti tui sacrati corporis in ligno crucis: ita quoque anima inserta in te ad nihil aliud attendit nisi ad honorem tui & animarum salutem: ipsa efficitur sapiens: fidelis: patiens: atque prudens. Erubescere homo: erubescere: qui ex defectibus tuis tanto bono te privas: & tanti mali efficeris dignus cum & bona opera tua nihil proficiant aut possint prodesse deo nec tua mala nocere: quamvis summa bonitas bene delectetur quod factura sua producat fructus vite ut infinitum fructum recipiat & consequatur sine propter quem deus creavit. Peccavi domine miserere mei: vni & insere hos in te quos dedisti mihi ut singulariter diligam eos ita ut vi-

nos fructus producant video bonitas infinita quod sicut tu immittis rorem luminis supernaturalis tu anima unita tibi cum pace & quiete conscientie: ita cum rore sermorum tuorum auferes guerram & tenebras & reddes lumen & pacem dulcissime sponse tue: & propter hoc humiliter supplico tibi. Peccavi domine miserere mei. Amen.

Oratio eiusdem facta rome in die annunciationis beate marie virginis anni superscripti. xi

O Maria maria templum trinitatis. o maria portatrix ignis. maria administratrix misericordie. maria germinatrix fructus. Maria redemptrix humani generis ex eo: quia carne tua patiente in christo redemptus est mundus: christus redemit sua passione tu mentis & corporis dolore. o maria mare pacificum. o maria donatrix pacis. maria terra fructifera. maria tu es planta noua: de qua habemus florem odoriferum: verbum videlicet unigenitum dei: in te enim terra fructifera seminatum fuit hoc verbum. Tu es terra. tu es planta. o maria currus ignis: tu vestisti ignem absconditum & velatum sub cinere tuo: qui cinis est nostra humanitas. o maria vas humilitatis in quo vase viget & ardet lumen vere cognitionis quo lumine leuasti te supra te: & ideo placuisti eterno patri & sic ipse te rapuit & traxit ad se amore precipuo diligendo te ipso lumine: & igne tue caritatis

ac oleo tue humilitatis traxisti tu et
inclinasti humilitatem ipsius adue-
niendum in te: licet motus et tractus
tam esset ad veniendum ab ardentis-
simo igne caritatis sue. **O** maria quia
habuisti istud lumen: ideo non fuisti
stulta sed prudens: unde ex prudentia
voluisti inuestigare ab angelo quo-
modo esset possibile quod tibi nun-
ciabat. Nonne sciebas tu hoc esse pos-
sibile omnipotentie diuine absque ul-
la dubitatione credebas. Quare er-
go dicebas: quoniam irum non co-
gnosco. Certe non ideo hoc dicebas
quia deficeres in fide: sed propter
humilitatem tuam profundam hoc
dixisti qua considerabas indignita-
tem tuam: licet non dubitares hoc
possibile esse deo. **O** maria fuisti tur-
bata in sermone angelico propter ti-
morem non videtur aspiciendo in
lumine dei: quod timore fueris contur-
bata: licet actum admirationis et cu-
iusdam conturbationis ostenderis.
Quid ergo admiraris? Admiraris
certe magnam bonitatem dei. quam vi-
debas et stupebas: considerando te/
ipsam et quod indigna eras ad tantam
gratiam recipendam. In consideratione er-
go proprie indignitatis et infirmitatis
et in consideratione magne et ineffabilis
diuine gratie super infirmitate admirata stu-
pebas. Sic ergo dum prudenter interro-
gas: ostendis profundam humilitatem tuam.
Nec ut deum habuisti timorem: sed ad-
miracionem de bonitate immensa dei et
consideracionem puritatis: imo quasi nihili-
tatis virtutis tue. Tu hodie o ma-
ria facta es liber in quo est descripta
regula nostra. In te enim hodie descri-

pta est sapientia patris eterni. In te ho-
die ostendit dignitas fortitudo et liber-
tas hominis: ostendit dico hodie dignitas
hominis: quia si aspicio te. o maria video
quod manus spiritus sancti descripsit ho-
die in te totam trinitatem formam in te
verbum incarnatum unigenitum dei filium.
Descripsit. n. in te sapientiam patris que
est ipse unigenitus dei verbum. Descripsit
et potentiam ipsius patris quia potens fuit illud
facere et descripsit et clementiam
ipsiusmet spiritus sancti quia sola gratia et cle-
mentia diuina profectum fuit tamen misterium
u. Si ego considero magnum consilium tu-
um o trinitas eterna: video quod in lumi-
ne tuo vidisti dignitatem et nobilitatem
generacionis humane: unde sicut amor
coegit te ad producendum hominem de te.
Ita idem amor te coegit ad redimen-
dum iam uentum et perditum hominem ostendit te
diligere homines et antequam esset cum uolui-
sti trahere ipsos de te solo ipso amo-
re te inducere: sed maximum amorem erga
cum demonstrasti cum postea teipsum de-
disti ei includendo te hodie in uili sa-
culo humanitatis ipsius. et quid plus da-
re poteras ei quam teipsum. unde non de dicere
potes ei. **Quid tibi debui imo quid
potui tibi facere quod non feceris?** Sic
ergo video quod quicquid in illo ma-
gno tuo consilio uoluit sapientia tua
eterna debere fieri pro salute huma-
ni generis hoc clementia tua ineffabi-
lis uoluit facere et potentia tua hodie
adimpleuit: unde in salutem hominis in consilio
eternitatis tue misericordia tua ma-
gna nimis proponebat uelle misere-
re homini facture tue: et tu trinitas eterna
uolebas implere uoluntatem tuam de homine. sed
quod saluum faceres cum et dares ei uitam

eternā pp q̄ creaueras ip̄m. pp hoc
enī creasti cū vi p̄fecte p̄iciparet te
z plene gauderet in te. hec ē v̄itas
tua quā adimplere volebas: s̄ h̄is ob
stabat iustitia tua allegans in illo
magno consilio q̄ sicut p̄p̄tū tibi ē
miserere semp z parcere ita z iustus
es z iustitia tua in eternū p̄manet
q̄ cū iustitia tua nullum relinquat
malū ip̄unitū: sic nullum bonū irre
muneratū saluari nō poterat hō cū
nō posset p̄ se satisfaccere iustitie tue
de culpa sua. Quid ergo fecisti: qd
deliberasti. Sapiētia tua eterna z
īcōp̄rehēbilis: vt z v̄itatē tuā īple
res z faceres misericordiā z tñ satisfacceres
iustitie tue. Quale remediū
dedisti nobis. Ecce aptū remediū
disposuisti. n. dare nobis vnigenitū
f̄bū tuū ita vt assumēdo massā hu
manitatis nostre que te offenderat
īp̄a postea patēte īde satisfacceret iu
stitie tue nō virtute h̄ūanitatē sed
virtute diuinitatis vnite in īp̄a hu
manitate z sic satisfaccit iustitie ip̄se
hō qui peccauerat z v̄itas tua īple
tur misericordiā tua v̄ate hōi vnige
nitū tuū p̄ quē hō posset de culpa li
berari tibi satisfaccēdo virtute diu
nitatis ei⁹. O maria ego video hoc
f̄bū datū tibi cē in te: z tñ nō sepa
ratur a p̄e: sicut f̄bū mentale hōis
qd licet p̄ferat̄ exteri⁹ z alijs cōicet̄
nō tñ recedit vel sepat̄ a corde. Er
h̄is ergo ostēdit dignitas hōis pro
quo tu de⁹ tāta z tot es opat⁹. O stē
dit̄ ē hodie in te Maria fortitudo
z libertas hōis. post deliberationē
nāq̄ tāti cōsilij mittit̄ angelus ad te
z annunciat tibi misterij cōsilij di

uini requirēs volūtātē tuā. neq̄ enī
ante venit aut descendit in vterum
dei filius q̄ p̄beres ascensum volun
tatis tue: expectabat ad ianuā tue
voluntatis vt ap̄ires ei volenti ve
nire in te nunquā intraturus nisi ia
nuā aperires dicendo. Ecce ancilla
dñi fiat mihi f̄m verbū tuū. Mani
feste ergo apparet fortitudo z liber
tas voluntatis q̄ neq̄ bonū neq̄
malū pōt fieri absq̄ voluntate neq̄
pōt dici neq̄ alia creatura pōt cogē
re volūtātē ad perpetrādū vnū pec
catū mortale nisi ipsa velit similiter
nec ad bonū operandum quisquam
inuitum cogere pōt. Est ergo volun
tas hōis libera. Adulābat o maria
ad ianuā tuā v̄itas eterna: sed si nō
aperuisses hostiū voluntatis tue nō
assumpisset deus carnē humanam.
Erubescē o aīa mea. vides enī q̄
deus hodie contraxit z fecit p̄ren
telam cum maria. Hodie ostensum
est tibi q̄ licet facta sis sine te: tamē
sine te nō saluaberis. vnde hodie vt
dictū ē pulsat de⁹ ad ianuā volūta
tis marie: z expectat q̄ aperiat sibi.
O maria dulcissime amor meus in
te descriptū est verbum a quo habe
mus doctrinā vite. Tu es tabula in
qua descriptus est z porrigis nobis
illam doctrinam. Video ego sapien
tiam ipsam v̄ vnigenitū dei f̄bū fla
tim vt in te descriptū ē nō esse sine
cruce sancti desiderij. Nā statim vt
in te conceptum est annerum fuit si
bi desiderij moriendi pro salute hu
mani generis pro quo saluādo car
nē assumebat. vnde z magna crux
erat ei id desiderium z voluisset sta

in impleri. Ad te o maria recurro et tibi offero petitiones meas qua peto pro dulci sponsa dulcissimi saluatoris nri dilecti filij tui: et pro vicario eiusdem iesu xpi ut detur ei lumē quo cum discretionē teneat debitos modos pro reformatiōe scē ecclesie spō se sue. ni ēt populū eius et pforma cor populi cū eo: ita q nūq̄ isurgat cōtra caput suū. Videtur enī: q de ipso feceris incudē multi enim percutiunt ipsius linguat et opere quantum possunt. Similiter rogo pro dilectissimis filijs traditis a te mihi: q ignias eos ita q sint carbōes nō extincti s; igni ardētes amoris caritatis tue et proximor ita q aduentente tpe necessitatis hēant nauiculas aīarū s; aīarū bene munitas et fulctas p se ipsos et pro alijs. Ego pro eis rogo quos dedisti mihi s; non sum eis cā alicuius boni: sed semp mali: qz sum eis non speculum virtutum s; ignorantie et negligētie multe: sed hodie audacter peto qz dies grāz ē. et scio q tibi maria nil ab eo pōt venegari. O maria hodie terra tua germinavit nobis saluatore. Peccavi dño toto tpe vite mee. O pater mi dulcissime. O amor inestimabilis Peccavi dño miserere mei. O maria bñdicta vicaris tu inter oēs mulieres in seculū seculi qz hodie dedisti nobis de farina tua hodie vnita et impastata ē diuinitas cū humanitate nra ita fortiter q separari non potuit nec p mortē nec p ingratiudinē nram vnio illa quinimo diuinitas vnita fuit et corpori in sepulchro et tunc vīe in limbo et post aīe et

corpori simul in xpo taliter ergo cōtracta et conglutinata est parentela ista q sicut nunq̄ diuisa est ita in perpetuum nullatenas dissoluetur.

O dō eiusdem scā Rome die dñico. xxvi. Martijāni suprascrip. xii.

O De^o eterne alta et eterna magnitudo tu es magnus ego aut parua et ideo mea infirmitas nō pōt attingere altitudinē mā nisi in quantum affectus et inte lectus cum memoria surgant ab infirmitate humanitatis mee et cum lumine quod mihi dedisti in lumine tuo cognosceant te sed si respicio in altitudines tuam omnis eleuatio quam anima mea possit facere in te est velut obscura nox comparata ad lucem solis siue quantum est differens lux lune a rota tui solis. Quia ego infirmitas mortalis non possum attingere ad tuam magnitudinem immortalem bene possum gustare te ex affectu amoris sed non videre in essentia tua: et ideo dixisti q non videt te homo viuens: hoc est q homo viuens in propria sensualitate et voluntate non potest etiā videre te in affectu caritatis tue. Et si viuēdo ratiōnabiliter potest taliter te videre nō tamen in essentia tua potest dum in mortali corpore viuūt. Bene est ergo verum quod mea infirmitas ad tuā altitudinē non potest attingere sed solummodo gustare et videre in speculum tuum: et hec visio est cū perfectione caritatis quia affectus caritatis tue pfecte possuz pspicere

essentiam vero non ut dictum est: et
quando potui attingere affectu car-
ritatis tue que non ut veri gustat o-
res possum capere in mortali corpo-
re vicens: quando fuit tempus et ad-
uenit plenitudo temporis sacri quod
acceptabile tempus videtur cum
anima mea noscat in lumine meo
nuntiatum esse tunc quando ma-
gnus medicus unigenitus. Videlicet
filius tuus venit in mundum
quando sponsus vincit est sponse
scilicet diuinitas in verbo humani-
tati nostre. Cuius unionis medium
fuit maria: que te eternum sponsum
induit humanitatez suam. Sed hic
amor et unio tam erat occulta quod
a paucis cognoscebantur quapro-
pter anima nondum bene conside-
rabat altitudinem tuam: sed ut vi-
deo in lumine tuo in passione huius
verbi anima venit ad perfectam
cognitionem affectus caritatis tue
quia tunc ignis absconditus sub cin-
ere nostro: cepit large et plene manife-
stari aperiendo super lignum crucis
sanctissimum corpus suum. Et ut af-
fectus anime traheretur ad alta: et
oculus et intellectus specularetur in
igne tuum verbum eternum voluisti
in altum eleuari: vnde in sanguine
tuo ostendisti nobis amorem in san-
guine tuo ostendisti misericordiam
et largitatem tuam. In hoc etiam
sanguine demonstrasti quantum
grauat et ponderat tibi culpa ho-
minis: in ipso lauasti faciem spon-
se tue. scilicet anime cui te vnisti per
unionem nature diuine in nostra

natura humana in ipso induisti cas-
dum esset eruta: et cum morte tua
reddidisti ei vitam. O passio desi-
derata: sed tu veritas eterna dicis
quod non desideratur: nec amatur a di-
ligentibus semetipsos. Sed ab eru-
tis se et induentibus te surgendo
cum lumine in lumine tuo ad co-
gnoscendum altitudinem tue ca-
ritatis. O placibilis passio et tran-
quilla que cum tranquillitate pa-
cis facis animam currere super flu-
ctus tempestuosi maris: o delecta-
bilis passio et predulcis: o virtutis
anime: o refrigerium afflictorum:
o cibus esuriensibus: o portus et pa-
radisus anime: o verum gaudium
o gloria et beatitudo nostra anima
que gloriatur in te consequitur fru-
ctum suum. Et quis est ille qui ve-
re gloriatur in te: non ille qui lu-
men rationis submitit affectui sen-
suali. Dic enim nil aliud videt: quam
terram. O passio que auferes quod
libet infirmitatem dummodo in-
firmus curari velit: quia donum
tuum a nobis non abstulit libera-
tem. Tu etiam passio reddis vitam
mundo tuo: si anima propter tempta-
tiones demonum infirmatur: tu li-
beras eam. Si a mundo persequi-
tur: aut a propria fragilitate impu-
gnatur: tu es refugium eius quia
anima nouit in te non solum opera
verbi in passione que fuerunt fini-
ta: sed etiam gustauit altitudinem
caritatis diuine: vnde per te passio-
nem vult intendere: et cognoscere
veritatem et inebriari: et consumari

In caritate dei per infirmitatem tuam que videtur infirmitas propter humanitatem nostram que in te passa fuit. Sed tamen est maxima altitudo propter miserium quod prouenit ex ea in virtute deitatis qua eleuat se ad altitudinem ipsius deitatis: et sic prouenit ad finem suum: quia alias non posset. **O** passio anima requiescens in te obiit ad sensualitatem qua propter gustat affectum caritatis tue. **O** quod dulcis et suavis est hec dulcedo quam gustat anima que intrat sub hoc cortice ubi inuenit lumen et ignem caritatis: videndo unionem mirabilem diuinitatis in humanitate nostra effecta: et videt humanitatem partiri non deitatem. Respice anima mea: et videbis verbum in humanitate nostra effecta: ut nubes; sed non recipit deitas lesionem propter nubes; aut tenebras nostre humanitatis. Sed manet intus abscondus sol et splendor diuinus. Sicut serenitas celi quandoque manet abscondita sub nube. Et quis demonstrat nobis hoc: quia finita pena in corpore ubi remansit deitas: et post resurrectionem fecit humanitatem lucidam que tunc erat opaca: et facit immortalem que prius erat mortalis. Tu ergo passio indicas doctrinam quam deus rationalis creatura sequi: unde fallitur ille qui manulit se qui delectamina quam penas cum nullum nisi per verbum proueniat ad patrem: et te verbum non possumus sequi nisi gustemus te in affectu penarum: et si anima non vult sustinere penas ipsa sustinet iniusta: si autem cum sole luminis vult portare: tunc ex nullo labore

percutitur affectus anime: sicut in verbo deitas nullatenus passa fuit quia voluntarie facta est portatrix laborum: ergo manifeste ostendis quod post tempus acceptabile passionis verbi anima potest cum lumine gratie cognoscere tue caritatis affectum: et cum hoc lumine in tempore finito peruenimus ad cognoscendum essentiam tuam in tempore infinito: unde hac infinitate passionis cognoscimus altitudinem tuam: non quod miseria tua sint infima: imo sublimia: sed infima dico propter passionem infime humanitatis. **O** dulcis et eterne deus sublimitas infinita: quia ad altitudinem tuam non poteramus eleuare affectum qui erat infimus: nec lumen intellectus propter tenebras culpe. Ideo tu sumus medicus largitus es nobis verbum cum esca humanitatis et cepisti hunc: et cepisti demonem non in virtute humanitatis. sed diuinitatis: et sic faciendo te paruulum magnificasti hominem. Saturatus obprobriis replesti eum beatitudines esuriente te saturasti eum in affectu caritatis tue: exuendo te vitam induisti cum gratia repletus verecundus reddidisti ei honorem obscurotus quantum ad humanitatem reddidisti ei lumen extensus in cruce amplexatus es illum: et fecisti ei cavernam in latere tuo inquam refugeret a facie inimicorum: in qua caverna potest cognoscere caritatem tuam: quia per ipsam ostendis: quod plus voluisti ei dare quam posses cum operatio finita: illic inuenit balneum in quo lota est facies anime sue a lepra culpe. **O** delectabilis amor. **O** ignis

o abissus caritatis. o incomprehen/
sibilis altitudo quanto magis aspi
cio altitudinem tuam in passione ver
bi tanto plus mea miserabilis anima
erubescit quia nunquam te nouit: et hoc quia
semper fui uia affectui sensualitatis
rationi autem mortua. Sed hodie placeat
altitudini caritatis tue illuminare
oculum intellectus mei: et eorum quos mi
hi dedisti in filios ac omnium creatura
rum rationabilium. O deitas amor meus
unum quero a te: in tempore quo mundus
facebat infirmus tu misisti in mun
dum uerbum unigenitum tuum: ut medi
cum quod scio quod ex amore fecisti: et non
ex meritis nostris. Nunc video mundum
totaliter in morte iacentem: et in
tanta quod anima mea deficit in uisione ista.
Qualis erit nunc modus ad suscitandum
iter mortuum istum cum tu sis impas
sibilis deus: nec amplius venturus
ad redimendum mundum: sed ad iudicandum.
Quomodo ergo reddet uita
huic mortuo non credo infinita bo
nitas quod deficiant tibi remedia: imo
fateor: quod nec amor tuus deficit erga
nos: nec infirmata est potentia tua:
nec sapientia diminuta: et ideo: et uis:
et potes: et scis mittere remedium op
portunum. Quare supplico si pla
cet bonitati tue quatenus iudices
mihi remedium istud: ut anima mea
sit animata uiriliter assumere illud.
Respondet ueritas est: quod filius tu
us non amplius est venturus: nisi
cum maiestate ad iudicandum: ut
dictus est. Sed ut video tu uocas ser
uos tuos christos: et cum hoc medio
uis auferre mortem: et reddere ui
tam mundo. Et quomodo? Quod ipsi

uiriliter ambulent per uiam uerbi
sollicite: et cum ignito desiderio pro
curantes honorem tuum: et animarum
salutem propter hoc sustinendo patienter pe
nas et tormenta obprobria: et impro
peria a quibuscumque eis illatas: qui
bus penis que finite sunt iunctis in
finito desiderio eorum tu uis da
re refrigerium. I. exaudire preces: et
implere desideria ipsorum: sed si so
lummodo paterentur corporaliter
absque desiderio supradicto non suffi
ceret eis: nec alijs sicut in uerbo abs
que uirtute deitatis passio non satisfac
cisset saluti humani generis. O re
mediator optime: da ergo nobis de
istis christis qui in uigilijs: lachrymis: et
orationibus ducant uitam suam pro
salute mundi. Tu uocas eos christos
tuos: quia confirmati sunt unigeni
to filio tuo. Concede queso eterne pa
ter ut non simus ignorantes ceci: aut
frigidi: nec obscuri uisus intantum
quod non uideamus nisi nos. Sed da no
bis cognoscere uoluntatem tuam.
Peccavi domine miserere mei. Gra
tias: gratias ago tibi: quia dedisti re
frigerium anime mee tum per agni
tionem quam dedisti mihi qualiter
possem cognoscere altitudinem ca
ritatis tue adhuc uigens in mortali
corpore quod etiam propter remedium
quod video ordinatum a te: ut libere
tur mundus a morte. Non ergo am
plius dormias miserabilis anima
mea que toto tempore uite tue dor
misti: o amor inestimabilis corpora
lis pena seruo tuorum ualebit uirtu
te sancti desiderij animarum eorum: quod desi
derium ualebit uirtute desiderij caritatis

tue. O aīa mea misera nō amplexa
trix lucis s; tenebrar. Surge: surge
a tenebris. Excita te ipsam apī oeu/
lum intellectus z refoice ī abissum ca/
ritatis diuine: qz nisi videas nō po/
tes diligere quantū videbis tantū
diligēs z diligendo sequeris z indu/
es voluntatē suā. **I**peccauī domine
miserere mei.

O ratio eiusdē scā Rome die io/
nis: quito aplis āni suprascrip. xij.

O Resurrectio nostra: o resurre
ctio nra alta: z eterna trīni/
tas cuiusca aīam meā. O redēptor
z resurrectio nra: o trinitas eterna.
O ignis p; inue vrens qui nūquā ex/
tingueris: nec deficiis: aut diminui
potes etiaz si totus mūdus accipiat
ignē tuū. O lumē qd vas lumē z in
lumine tuo videm⁹ ī lumine tuo vī
deo: z absq; ipso nō possem vidē: qz
tu es qui es: ego aut sum que nō suz.
In eodem lumine cognosco necessi/
tatē meā: z necessitatē tue ecclesie: z
totius mūdi: z qz ī lumē tuo cogno/
sco h peto a te: qz cuiusca aīa meā
p salute totius mūdi: nō qz ex me
aliquē fructū possem pducere. Sed
ex virtute caritatis tue qz ē opatir
oīum bonor. Cū sic ī abisso carita/
tis tue aīa opat salutē in se z utilita/
tē ī primo suo sicut: deitas tua alta
z eterna trinitas opata ē ī humani/
tate nra: v; cū instrō humanitatis
nre qz cū ope finito in medio nostre
humanitatis opata ē p nobis ī fini/
tā utilitatē nō in virtute humanita/
tis: sed diuinitatis tue: in hac virtu

te trinitas eterna vidē creatā cū
eta qz participat esse z oīs virtus pfi/
stens ī hoīe spūalis z tpalis erit atē:
v; ē qz voluisti qz homo laboraret
in ipsis opando cū libero arbitrio:
O trinitas eterna: o trinitas eterna
ī lumine tuo cognoskit qz tu es illud
sūmū: z eternū viridariū quod ī te
tencs clausos flores z fructus: qz tu
es flos glorie qui tibi met gloriā red/
dis tibi met fructus: vñ a nullo alio
h potes recipere: si enim ab aliquo
alio recipere posses iam nō videretur
qz esses eternus: z oīpotens deus: qz
ille qz ī tibi redderet h non videret
pcessisse a te: Sed vt dictū ē tu tibi
met es fruct⁹ z gloria: z fruct⁹ quos
reddit tibi creatura tua atē sunt: z
ate recipit vñ reddere possit: in viri/
dario sinus tui pater eterne clau/
sus erat homo. Tu traxisti eū d scā
mēte tua velut florē distinctū in trī/
bus potētis aīe: z in qualibet posu/
isti plantā: vt possent fructificare ī
viridario tuo redēdo in te cū fru/
ctu quē dedisti ei: z tu redibas ī aīa
replendo eā beatitudine tua: ī qua
aīa manet sicut pīscis in mari: z ma/
re in pīscē. Dedisti ei memoriam: vt
possit retinere bñficia tua: vt ex hoc
pduceret florē glorie nomini tuo: z
fructū utilitatis. Sibi dedisti ei et
intellectū: vt intelligeret veritates: z
voluntatē tuā qz voluntas solūmo/
do querit sanctificationem nras vt
germinaret florē glorie: z postmodū
fructū virtutū: z dedisti ei voluntatē
vt possit diligere id qd intellectus vī/
dit z memoria retinuit. Et si respi/
cio te lumē trinitas eterna: hō pdi,

Ad istū florē. s. grām ex culpa cōmissa: qz nō erat apr⁹ postmodū: nec valebat reddere gloriā tibi p̄ illū modū: z finē ad quem creasti ip̄m. Quā pp̄ culpā tu nō introibās in gloriā tuā p̄ illū modū quē veritas tua stauerat: viridariū tuū erat clausum qua pp̄ nō poteramus recipere flores nec fructus tuos. Et ideo fecisti portinariū verbū v3 vni cōtū tuum cui dedisti clauem veritatis: z humanitas fuit manus q̄ vnisti simul: vt ap̄rent ianuā gr̄e tue: qz veritas nō poterat aperire absq̄ humanitate que humanitas clauserat pp̄ culpā p̄mi hoīs. Neq̄ humanitas simplex poterat aperire absq̄ veritate: nam opus suū fuisset finitū z offēsa erat p̄tra īfinitū bonū cōmissa: z de culpa p̄tinus debebat exire pena: vñ nullus alius modus sufficiens erat. O dulcis hostiarie. o humilis agn⁹ tu es ille ortulannus qui reseratis ianuis viridarū celestis. s. paradisi portis nobis flores z fructus veritatis eterne. Ex nūc quidē cognosco: qz tu dixisti veritatē: qñ ī forma pegrini appens duob⁹ discipulis tuis ī via dixisti qz sic oportuit pati xp̄m: z p̄ viā crucis introire ī gloriā suā ostendendo illis: qz sic p̄feratū fuerat per Moysen: Eliā: Iaiā: Dāuid z alios q̄ v̄ te p̄phetauerāt: z si explanabas eis scripturas: ipsi vero: nō intelligebāt te: qz caligauerat ocul⁹ intellect⁹ eorū: s3 tu met̄ teip̄m intelligebas q̄ erat gloria tua dulce z amorosum verbū: Tu ipse nūquid: vt īstrares ī te met̄ oportebat te pati.

Oratio eiusdem facta Rome in die circuncisionis domini: ad instantiam domini. N. Cardinalis ordinis predicatorum ad circuncidēdam duriciem induratorū contra ecclesiam. xiiij.

O Sūme deus amor iestimabilis ignis eterne illuminans mentes hominū calefacies eas spiritu amoris tui: z consumens quicquid habet anima tibi obnoxium: quantum in te est: in te video quod ille amor qui te constrinxit trahere nos ex te cum noticia tui ad laudem z gloriā nominis tui: ille idē amor constrinxit te induere mortalitatem nostram: vt reduceres venios nos ad te: z qz hodie ostendisti te nobis amator noster. Primo p̄ se sibi em ponendo te qui factor es: legis obseruatorem ip̄suis: ad nostre humilitatis exemplum. P̄deat itaq̄ hominem facturam tuam indurari corde z obseruatorem non esse legis tue. Cum tu deus noster obserues. Tu ostendisti nobis hodie cinerem nostre mortalitatis in re: vt noscāmus in cinerare nos propter te z passibilem te ostendisti soluendo arram z enceniando nos in amorem tue sanctissime passionis: vt in tuum exemplum passiones vestras equo animo tolleremus: deficiat: vel liquecat: itaq̄ omnis anima in tuo amore factor meus z vere de⁹: qz traxisti hoīes ex te: vt ipse te solū inde cognosceret: amaret: z sequeretur. Et nos īgrati tāti tui be

neficij a te malestas eterna deliraf
psuimus hodie et ex tua clemen/
tia subarras tibi alas nras anulo
carnis tue desponsandas tibi si tua
beneficia recognoscant ea: v3 lege q
ipsos eternitatis tue facias esse par
ticipes: hodie quoq3 dedisti aie tue
aie mee p vicariu tuu remissionem
peccaminu manifestado mihi pote
tiam sua q tua e. Et qd qui fecisti ho
mine: sine ipso hoie non saluas eum
sine se: na qui traxisti me: ex te: z feci
sti me sine me: no saluasti me hodie
sine me: s3 p instantia: z cofessionem
mea iam me peccatoz neribus per
gratia tu iterius vicarij liberaisti d
quo idigna tua serua gratias ago ti
bi: z sic munda p tua gratiam: hodie
clamo ad te amor meus: eterne de:
vt facias misericordia: cu hoc mudo
z des ei lumē noscedi ipsum vicariu
tuu cum puritate fidei de qua obse
cro vesti eos deus meus: z des ei lu
me: vt ipm sequat mudus ipse tot
dato sibi lumie supnaturali postq3
dotasti ipm tuu vicariu dando sibi
cor virile: pditu sit sancta humilita
te tua: z ideo nunq3 cessabo pulsare
ad porta benignitatis tue amor me
us: vt cu exaltet manifesta itaq3 vir
tute tua i ipso: vt semp virile cor su
um tuo sancto desiderio ardeat: z co
ditu sit humilitate tua: z cum beni
gnitate: caritate: puritate: z sapien
tia tua: pcedat i suis actib9: z sic to
tu orbe ad se trahat da ei noticiam
tue veritatis in se: vt noscat se in se
qualis fuerat: z te in se p gratia tua.
Illumines et aduersantes sibi qui i
circuicissis cordibus spiritu sancto re

sistit: z tue oipotētie aduersantē pul
sando ad portas aiaz ipsor: q3 sal
uari no poterit sine te: z vt puertā
tur ad te deus meus in vita excita
eos amor iestimabilis z caritas tua
te copellat hac gratiaz vie: vt emo
liat eoz duricies: itaq3 reducantur
ad te ne peant. Et q3 offenderunt te
de9 sime clemētie punias peccata
ipsor i me: ecce itaq3 corpus meum
qd a te recognosco: z tibi offero: fiat
incens p eis: vbi ipsor culpe pteran
tur: z q3 video q dictu vicariu tuu
naturaliter de virili corde dotasti
humiliter: z suplex oro: vt supna tu
rale lumē ifundas i oculo intellectus
sute enim illiusmodi cor ad supbia
aptu nisi adiciat sibi hoc lumē acq
siti ex puro affectu virtutis: icidat
et hodie ois amor pprius ab ipis
tuis emulis ac a dicto tuo vicario:
z ab oibus nobis: vt parcere possi
mus eisdē cu eoz duricie flexeris p
quibus z humiliēt z pareant ipi
dno nro: offero tibi vita mea exnue
p tunc cu tibi placuerit: z ipsam po
nam p gloria tua: humiliter et obse
crans p virtute passionis tue: quate
nus emundes: z scopes de antiquis
vitis sponsam tua sicut emundasti
z scopasti ea antiquis: z ifructuosis
plantis: z no amplius differas: vere
deus bene scito: q tandiu abscinde
do penties tortuosum lignum dur
ciei ipsor emuloz tuoz: q finaliter
dirriget: s3 acellera trinitas eterna
q3 tibi non est difficile facere de ali
quo aliquid cu d nihilo oia feceris
z vitia ipsa purgare tibi etiam me
os filios recomendo: z hunc tue ma

testati offero qui te mihi hodie de-
dit: ut des te sibi ut renoues eus ho-
die intus et extra: et suos actus dirri-
gas in beneplacitis tuis pro quibus
ut eam exaudis digneris gratias ago
tibi qui es benedictus in secula se-
culorum. Amen.

Oratio eiusdem sanctae Romae. xv.

Veritas et que ego sum ut tu
des mihi veritatem: ego sum
que non sum. Et post paululum: ergo ve-
ritas tua: est illa que facit et loquitur
et omnino operatur ex quo ego non
sum: veritas tua est illa que dat veri-
tatem: et cum veritate tua dico ve-
ritatem. Veritas tua eterna porri-
git diuersis modis veritatem diuer-
sis creaturis: nec separatur a ve-
ritate tua: imo tu es veritas. Tu dei-
tas eterna filii dei a deo uenisti: ut ad-
impleres voluntatem patris eterni
nec potest quisquam habere veritatem: nisi
a te. Siquis autem uult habere veri-
tatem tuam oportet quod nihil ei deficiat
de veritate tua: alias non posset ha-
bere veritatem quam nullum defectum pa-
titur: sic habent beati qui perfecte uident
sine defectu ueritatem tuam per eternam
tui uisionem: quam quidem uisionem
habent participantes uisionem tu-
am qua tu teipsum uides: lumen enim
quo uideris a creatura tua tu es:
nec inter te: et uidentem te: est aliquid me-
dium quod representet te uidentem te: dum
ergo beati uident te: participant et
lumen: et medium quo uideris: et quia
tu idem semper es id est lumen: et idem
medium: et idem obiectum partici-

pata per eos in uisione qua uniuersum
tibi causant idem uisionem inter ui-
sionem tuam: et uisionem creature tue:
nec obstat si unus minus perfecte ali-
us magis perfecte uidet: quia hoc est pro
diuersitate recipientium uisionem. Si-
cut anima que est in uia in statu gratie re-
cipit ueritatem tuam per lumen fidei
qua uidemus que predicat ecclesia
tua uera esse: et tamen diuersimode secun-
dum diuersitatem dispositionis sue
recipiunt diuersimode ueritatem istam
magis et minus perfecte: nec propter hoc di-
uersificat fides: imo una est et eadem
fides omnium: sic perfecte in beatis una
et eadem est uisio quam magis et minus
perfecte a diuersis recipiatur.

Oratio eiusdem facta Romae die
xvii. M. ccc. lxxvii. xvi.

Veritas eterna dissolue uinculum
corporis mei: ut possim
uidere ueritatem: quia nunc memoria non
potest te capere: nec intellectus intelli-
gere: nec affectus diligere quod docet:
o natura diuina que resuscitas mor-
tuos et sola das uitam: quomodo uoluisti tibi
unire naturam mortuam: ut eam ui-
uificares: o uerbum eternum taliter tibi
unisti naturam mortalem: quod non fuit
possibile quod quocumque modo separaretur:
unum in cruce in christo natura mortalis pa-
tiebat: sed natura diuina uiuificabat:
et ideo erat simul beatus et dolorosus:
nec est in sepulchro potuit una natu-
ra ab alia separari. O pater eterne
tu dicis: quod uenisti uerbum tuum natu-
ra nostra: ut in ea satisfaceret tibi pro no-
bis: o ineffabilis misericordia uoluisti

punire filium naturalē: et propriū pro
culpa filij adoptiui: et sustinuit nō
tā penā crucis in corpore: s; cruciatū
desideriū in mēte. O pater eterne q̄ p/
funda: et ineffabilia sunt iudicia tua
stultus homo nō intelligit h: Imo stulti
hoīes iudicāt s; m corricē facta tua:
et scā suoz tuoz: et nō s; m pfunduz
abissum caritatis ifuse seruis tuis.
O ignorās et bestialis homo. Cum
deus te fecerit hoīem cur facis te ipm
bestiā: et nō solū bestiā: sed nihil et be
stially iudicās. An ignoras q; be
stiales deputant ad penas eterna/
les ifernales in quib; penis efficitur
hō vel n: et nō qdē q̄tū ad naturā q̄
sustineat: s; q̄tū ad grām q̄ naturā
pficiat: et res q̄ ē suata sua pfectio
ne pōt dici nihil: et subūrit. Datū ē
ergo nobis s; bñ eternū p man; ma
rie: et de substātia marie iduit natu
rā: absq; peccati originalis macula:
et hoc q; nō hoīs: s; spūs scī opatōe
scā ē illa pceptio: q; quidē non fuit
sic in maria: q; non pccit de massa
ade opatione spūs sancti: s; hoīs. Et
q; tota illa massa erat putrida non
poterat nisi in putridā naturā aīa il
la ifundi: nec purgari poterat: nisi
p grām spūs scī cuius quidē grē nō
ē subiectū susceptibile corp;: s; spūs
rōnalis. aut intellectualis: et ideo nō
potuit maria a macula illa purga
ri nisi p dōtē aīa ifusa ē corpori q; q
dē sic scī ē pp reuerētā tesauri di
uini qui illo vase debebat reponi:
nā sicut fornax psumit guttā aque in
medico tpe: sic fecit spūs sanctus de
macula peccati originalis. Nā post
pceptionem ei; statim fuit p grām

pūs scī ab illo peccato mundata: et
grā magna dotata subūrit: in scīs
dñe: q; ista ē veritas.

Oratio eiusdem facta Rome die
xij. augusti. āni suprascrip. xvij.

L grate hō alta et eterna dei
tas incōprehensibilis: et inesti
mabilis amor. Tu dicis pater eterne
q; homo respiciēs se inuenit te in se
q; creatus ē ad imaginē tuā: qui h;
memoriā ad retinēdū te et beneficia
tua participando in hoc potentiam
tuā: h; intellectū ad cognoscendum
te: tuā picipando sapientiam. s. vni
genti filij tui dñi nri iesu christi: et
h; voluntatem ad diligendū te par
ticipando clementiam spiritus san
cti sic profecto non solum ipus crea
st ad imaginem tuā: sed in te quo
dāmodo habens similitudines suā:
sic tu es in ipso: et ipse in te. Non co
gnoui me in te deus: et te in me deus.
Ista ē tota ignorantia hoīum igno
rantium qui offendunt te: q; si hoc
scirent nō possent nō diligere deum:
hoc aut nescire procedit ex priuatio
ne luminis grē que priuatio creat
a nube propriū amoris sensitini tāta
ē pformitas inter hominē: et hoīem
q; qñ non se diligunt recedunt a p
pria natura. Postmodū orauit p
singularibus suis: vt participarent
naturā diuinā: diligendo se ad inuē
cem: et ista ē vera conformitas. Re
spondit deo: et dixit. Quomodo ma
iorem grām possuz habere: q; vt vi
tam ducam semp in penis: et ipsam
terminem cuz martirio propter te:

Allia oratio facta Rome. xvij.

Oditas amoris deitas. Quid
possuz dicere v̄ veritate tua:
Tu veritas: dic de veritate. Ego ne
scio de veritate dicere: sed de tene-
bris tuis: qz non sum: secuta fructum
crucis tue: sed solum secuta suz tene-
bras: z non cognoui tenebras: bene-
fateor qz qui cognoscit tenebras: co-
gnoscit lucem: sed ego non feci sic i-
mo secuta sum tenebras: nec eas p-
fecte cognoui. Dic ergo dñe tu veri-
tatez tuā de cruce tua: z ego audia.
Tu dicis qz quidaz sunt psecutores
fructus tue crucis: nā fruct⁹ crucis
tue: tu es. V̄ verbū vnigenitus dei
qui ex imenitate amoris: z caritatz
quā hūisti ad nos. Inseruisti teipm
tanq̄ fructū duob⁹ arborib⁹. P̄ri-
mo nature humāe: vt manifestares
nobis veritatē patris tui Inuisibile
q̄ veritas tu es. Et sc̄do inseruisti te
ipm arbori crucis i qua arbor: non
te tenuerūt clauis: nec q̄quā aliud:
nisi amor: imēsus: quē ad nos habu-
isti: z totū hoc fecisti: vt māifestares
nobis veritatē voluntatis patris: qz
volebat nram salutē. Ex ista inser-
tione pductus ē sanguis tuus qui pp
v̄nionez diuine nature dedit nobis
vitā istius sanguinis virtute mūda-
mur a peccato mediātibus sacramē-
tis tuis. Reposuisti autē hūc sangui-
nem in cellario ecclesie militantis:
dans clauos z custodiā ei⁹ vicario
tuo pncipali i terris. Nec autē oīa n̄
cognoscunt: nec sciunt ab hoīb⁹: nisi
mediāte lumie tuo quo tu illustras
nobilitate pte aie nostre. Intellectū.

Hoc lumē ē lumen fidei qd tu eni/
libet christiano pcedis qñ mediāte
sacramēto baptismi infundis lumē
fidei z gratie tue p quā purgat pec-
catū originale qd cōtraximus: z da-
tur nobis lumen sufficiens ad p̄du-
cendum nos vsqz ad vltimum finez
beatitudinis: nisi nos cum puritate
amoris p̄prij sensitīu excecemus
oculos nostros quos gratia tua illu-
minauit in baptismo. Excecām⁹ ve-
ro nosiplos inducēdo cataractas su-
per oculos nostros p frigiditatez: z
humiditate amoris p̄prij supra dei.
Et ideo nō cognoscimus te: nec ali-
quid v̄z bonū: z dicimus malū bo-
nū: z bonū malū: z efficiamur iñ gra-
tissimū: z supingratissimū: z peius: z
deterius ē nobis post agnitam veri-
tatem tuam qñ p̄d dīmus lumen:
q̄ antequā lumen recipemus. Ide-
ior enim ē christianus talis q̄ i fide-
lis: z peius ē sibi: nisi inquantū faci-
li⁹ recipit medicinā de malo suo: pp
aliquale iumē fidei: qd remanet et.
Isti dñe tales sunt psecutores fru-
ct⁹ crucis tue. i. sanguinis tui. nō. n.
te xpm crucifirū sequunt: s; psequū-
tur z te z sanguinē tuū: z potissime
illi qui rebellant vicario tuo: qui t̄z
clauos cellarij: vbi ē repositus san-
guis tuus: z sanguis oīum martirū:
q̄uis sanguis martirū: nō valeat nisi
i virtute sanguinis tui. Ista autē
rebellio z oē peccatū accedit eis: qz
pdiderūt lumē veritatis tue: quod
acquirēt p fidē tuaz: vñ philosophi
q̄uis multas scirēt veritates d̄ crea-
turis: qz tñ nō habuerunt fidem tu-
am salutem consequi nō potuerūt.

Oratio eiusdem facta rome die
xix. feb. M. ccc. lxxvij. xix.

O Amor inestimabilis. o dulcis amor ignis eterne. Tu es ignis qui semper ardes: alta et eterna trinitas deus rectus es absque ulla fortuositate. simplex absque duplicitate et sincerus absque aliqua fictioe. Dirige oculos misericordie tue super creaturas tuas. Non enim quod misericordia tibi propria est: imo ad quicquid me considerando puerito nil inuenio absque misericordia tua. Non enim curro et clamo ante misericordiam tuam ut facias misericordiam cum hoc mundo. Tu vis nos finire tibi ad modum tuum et diuersimode ducis suos tuos pro quod hodie idicas quod nullatenus intrinsecum creature debemus: aut possumus iudicare per actus exteriores sed voluntatem cunctorum in tua voluntate iudicare debemus et hoc maxime de suis tuis: id est gaudet anima que videt lumen in lumine tuo: de varijs et infinitis modis et vijs quos et que videt in ipsis. quod per diuersos calles procedant: tamen omnes currunt per ignitum iter caritatis tue alias non sequerentur veritatem tuam in veritate. vnde alios videmus currere per viam penitentie fundatos in mortificatione corporis. Alios in humilitate in occidendo puerias voluntatem: alios in fide vna. alij quidam per misericordiam accedunt et alij totaliter dilatati in caritate proximi relinquendo se ipsos. In his et his similibus pinguescit anima que sollicite exercuit naturale lumen: vnde acquisiuit supernaturale: cum quo videt immensam largitatem tue bonitatis. O que regali

ter progrediuntur isti. O que aduertunt fieri secundum ordinem voluntatis tue. et ideo in omnibus que operantur creature tue considerant voluntatem tuam nunquam vero voluntatem iudicant creature. O inestimabilis caritas isti bene didicerunt et corde tenuerunt doctrinam veritatis tue vbi videlicet dixit. Nolite iudicare secundum faciem. o veritas eterna: que est doctrina tua. quod est iter per quod oportet nos accedere ad patrem. Nescio aliud iter videre nisi quod tu verbum eternum pavimentasti realibus virtutibus ignis caritatis tue quas edificasti precioso sanguine tuo. Hec est quidem via. In nihilo ergo alio culpa nostra consistit nisi in diligere quod odisti et odio habere quod dilexisti. Fateor quod semper odini quod amas: et amavi quod odio habuisti. Sed hodie clamo coram misericordia tua abissus caritatis supplicans quatenus des mihi sequi veritatem tuam in simplici corde. Concede queso continentiam famem patiendi pro te penurias et tormenta. Da etiam pater eterne fontem lacrymarum oculis meis quibus inclinem super totum mundum misericordiam tuam et maxime super sponsam tuam. o ineffabilis et dulcissima caritas hoc est viridarium tuum fundatum in sanguine tuo et aspersum sanguine martyrum tuorum qui viriliter cucurrerunt post odorem sanguinis tui. custodi ergo eam. Quis enim contra civitatem quam tu custodieris poterit prevalere. Vere clementiss.

me pater corda nostra immerge ea
in hunc sanguinem vt possimus cō
cipere famem honoris tui ⁊ salutem
animarum. Peccaui domine mise
rere mei. O deitas eterna quid de
te digne dicemus: aut quid iuste ⁊
vere iudicando proferemus? Certe
dicemus ⁊ firmiter iudicando cre
demus q̄ tu es deus noster qui solū
modo vis sanctificationem nostram
hoc patet euidenter in sanguine si
lū tui qui propter nostram salutem
tanq̄ phlocaptus cucurrit ad ob
probrosam mortem sanctissime cru
cis: pudeat homines creaturam tu
am: tantum per superbiam caput
extollere cum te deum altissimum
humiliatum luto nostre videat hu
manitatis. O quam propria ē tibi
misericordia veritas eterna quam
homo seruus tuus aduocat contra
iustitiam: quam meretur mundus
propter peccata sua. Misericordia
tua creauit nos misericordia tua re
demit nos a morte eterna misericor
dia ipsa tegit nos ⁊ detinet iustitiam
tuam: vt non precipias terre q̄ ape
riatur ⁊ deglutiat nos: necq̄ anima
libus imundis quod deuorent nos:
Imo omnia seruiunt nobis ⁊ terra
largitur nobis de fructibus suis.
Hec omnia propter misericordiam
misericordia tua regit nos. Ipsa mi
sericordia differt mortem nostram
tribuēdo tempus in quo possimus
ad te reuertī ⁊ tibi reconciliari. O
misericors ⁊ pie pater quis tenet na
turam angelicam: vt non faciat vl
tionem de homine qui inimicus est
tibi: misericordia tua. Ex sola misc/

ricordia tua concedis cōsolationes
vt coacti simus diligere te cum cor
creature amore trahatur. Ipsa ea
dem misericordia tribuit penas: ⁊
afflictiones: vt nosmetipsos discam⁹
agnoscere: vt etiam habeant miseri
aliquid sustinere: pro quo remune
rando coronas eos cū legitime cer
tauerint. Ex misericordia dimisisti
cicatrices in corpore agni vni gen
ti tui: vt cum ipsis coram maiestate
tua pro nobis misericordiam postu
let. Ex sola misericordia hodie vi
gnatus es ad plenum ostendere mi
hi miserabili: miserie plene quomo
do nullatenus possum: aut debeo i
tentiones creaturarum rationabili
um iudicare cum per infinitas vi
ticitates itinerū eas ducas. Et cla
re mihi demonstraisti etiam per exē
plū meimet de quo: ego miserima
gratias ago tibi. Misericordia tua
noluit: q̄ agnus immaculatus solū
modo vnica gutta cruoris sui redi
meret genus humanum: nec cū pe
na solūmodo vnus membri: sed cū
toto sanguine: ⁊ totius corporis sui
penis: vt plēarie satis accret toto hu
mano generi qui omnes leseramus
te. Et hoc dupliciter: primo quia: vt
videmus ex tuis rōnabilibus crea
turis alie offendunt euz capite: alie
cum manibus: alie cū pedibus: alie
cum ceteris membris corporis te of
fendunt: ita q̄ omnibus congrega
tis viciū humanū genus: totius
membris corporis offendit te: secun
do ⁊ vltimo: quia omnis culpa per
petratur ex voluntate absq̄ ipsa: ⁊
enim nulla esset culpa: ⁊ ipsa conti/

net in se totum corpus: quapropter
totum corpus creature committit: cul-
pam aduersus te. Et ideo cum toto
corpore et sanguine filij tui uoluisti
quod satisfaceret: ut esset omnibus ple-
narie satisfactum: et hoc ex uirtute deli-
tatis infinite unite cum natura no-
stra finita humanitas quippe passa
fuit. Deitas uero sacrificium accepta-
uit. **O** uerbum eternum fili dei: unde
hoc quod habuisti perfectam contritionem culpe
cum in te nunquam fuerit uenenum pecca-
ti: uideo quod uoluisti satisfacere cum
corporali: et mentali pena sicut corpo-
raliter: et mentaliter homo commiserat
culpam. **Deceui** domine miserere mei:
et ne respicias peccata nostra dispo-
sitio peccati et misericors deus.

O ratio eiusdem facta die. xiiij. fe-
brua. M. ccc. lxxviij. xx.

O Trinitas eterna: o trinitas
eterna: o ignis et abissus cari-
tatis: o uere et amore creature tue in-
fatuate: o uitas eterna: o cetera ignis:
o eterna sapientia deus qui datus es
in nostra redemptione nunquam solummodo
uenit in mundum sapientia tua: non sic fu-
it. Non enim fuit sapientia absque potestate:
neque potestas et sapientia absque cle-
mentia: non enim uenisti solus: sed et tota
trinitas affuit. **O** trinitas eterna:
quid nam recipas ab homine nisi offensio-
nem: que utilitas puenit tibi de nostra
redemptione: Nulla non enim indiges no-
bis: cui ergo puenit hec utilitas: so-
lummodo homini. **O** fertimabilis
caritas sicut te totum deus: et totum ho-
minem dedisti homini: ita totum dimisisti

te in esbali creature tue rationali: ut uis
in hoc itinere peregrini sumus non de-
ficiamus laboribus fatigati: sed robo-
remur hac refectione celesti. **O** mer-
cenarie homo: quid dimisit tibi deus
tuus dimisit totum se deum: et hominem ue-
latum sub illa albedine panis. **O** ignis
amoris nunquam non sufficiebat crea-
tio ad imaginem et similitudinem tuam:
et recreatio ad gratiam in sanguine fi-
lij tui: nisi esset: et totam trinitatem tribue-
res nobis in cibum. Quid te cogit ad
hec: certe non aliud quam caritas tua.
O deus trinitas eterna quemadmo-
dum non misisti solum uerbum pro
redemptione: ita non dimisisti solum
id nobis in cibum: sed ut uere infa-
tuatus amore creature tue totam te
trinitatem eternam: ut dictum est.
Et sicut non dimisisti te nobis solum
in cibum: ita non das te solum ani-
me illi que totam se reliquit amore
tui: et solummodo querit et optat: glori-
am et laudem nominis tui non que-
redo te amore sui. Sed solummodo
propter te: quia scilicet tu es forma: et eternus
bonitas dignus diligit: et quod seruatur
tibi a creaturis tuis: nec proximum
neque se querit anima amore sui: sed
solum: ut reddat gloriam nomini tuo:
videmus enim quod his talibus non
manifestas te solum: imo fortificas
eos potentia tua contra prelia de-
monum: et contra tribulationes a crea-
turis illatas: et contra quascunque
alias aduersitates. Videmus etiam
quod illuminas oculum intellectus ip-
sorum sapientia filij tui: ut cognos-
cant se: et te lumine tuo. **Uris** etiam
corda ipsorum in clementia spiritus

sancti: et hec omnia facis: seruis tuis
magis: et minus secundum mensuram amo-
ris quam portant tibi: et prout quisli-
bet vitam suam exercet gratias. Gra-
tias ago tibi eterne pater: quia quia per
locaptus es de creatura tua: hodie
ostendis qualiter possit ecclesia tua
reformari. Et humiliter supplico:
et sicut ex vna parte prouidisti illu-
minando oculum intellectus de hac
veritate. Sic ex alia prouideas di-
sponendo creaturas tuas: et maxime
vicarium tuum: ut sequatur lumen
quod infudisti: et usufructus es. O tri-
nitas eterna: ego peccanti toto tpe
vite mee. O miserabilis anima mea ha-
buisti ne vnquam memoriam dei tui: Cer-
te non: si enim habuisses tam celsis combusta in
igne amoris sui. O pater eterne redde
sanitatem infirmo: et mortuo vitam: et da
ei vocem: ut clamet ad te voce tua: pro
mundo: et pro sponsa tua misericordiam
postulando. Et audi vocem tuam qua
clamamus ad te. Et si vniuersaliter
oro pro toto mundo maxime tuum: et spe-
cialiter pro vicario tuo: et eius colonis
necnon pro omnibus quos dedisti
mihi: ut diligam eos amore proprio
quia quis ex meis defectibus sum in-
firma volo tamen videre illos sanos
et quos sum imperfecta volo eos videri
perfectos: et si sum mortua volo ipsos
videre vivos in gratia tua. O testi-
mabilis ignis: et dilectio caritatis.
Unde tanta humilitas: et misericor-
dia: ut tu deus tam plene cum tua creatu-
ra participes: tam per unionem nature di-
uine: in natura nostra humana quam est per
sentimentum in unionem quam facis in
habitu diligentium te: et seruientium

tibi in simplici corde: non hoc ex no-
stra parte procedit: cum sumus ini-
mici tui. Pudeat hominem creatu-
ram tuam non facere mansionem
apud te toto corde cum tu alta et eter-
na veritas tantis modis: apud nos fa-
cias assiduam mansionem. O mise-
rabilis anima mea: quia nunquam habuisti
memoriam dei tui: et ideo tuus cor in
virtutibus minime solida sit. Pecca-
nti domine miserere mei. Tu alta
et eterna veritas es: vita: et ego mors:
tu deus sapientia: et ego stultitia: tu lux
et ego tenebre: tu infinitus: et ego fini-
ta: tu rectitudo: ego autem tortuosi-
tas: tu quidem medicus: et ego infirma.
Et quis ad te attingere potuit summa
altitudo eterna veritas ad re gratiam
dum tibi de totis et infinitis beneficiis que
nobis largiri dignata es: Tu ipse
attinges cum lumine quod infundes vo-
lentibus recipere: et cum funiculo tuo li-
gabis qui se ligare permiserit: vix non
obstaculo voluntati tue. Ne tardes cle-
mentissime pater pervertere oculos misere-
cordie tue super mundum: magis enim
glorificaberis si dederis lumen quam si per-
maneat in tenebris mortalis peccati:
quibus tu de omnibus quibuscunque accipias
gloriam et laudem nominis tui: vix vide-
mus: quia in peccatoribus lucet misericor-
dia tua que te ut non euagines gladi-
us iustitie: imo seruas eis tempus in quo
possint perverti ad te similiter in infer-
no videtur gloria tua ubi puniuntur de-
nati per tuam iustitiam: et et misericordia tua lu-
cet in eis: quia non patiuntur tanta tormeta
quanta meruerunt: per quam misericordiam et iustitiam
vertit gloria: et laus nomini tuo. Sed
volo videre in creaturis tuis: quod red-

dant tibi gloriam quemadmodum
debent sequendo voluntatem tuā:
vt. perueniant ad finem suum per
quem omnes creasti: volo etiam vt
de vicario tuo alium te facias: quia
multo magis indiget lumine alijs
cuius cunctos alios habeat illumina
re. **O** benignissime et clementissime
pater humiliter supplico quatenus
largiaris nobis tuam dulcem et eter
nam benedictionem.

Alia oratio eiusdem facta Rome
die. xv. februaria. anni supraf. x.

O Eitas eterna: o alta et eterna
veritas inestimabilis amor in
lumine tuo vidi lumen in ipso lumi
ne: lumen cognoui in lumine tuo co
gnoscitur causa luminis: et causa te
nebrarum: quia tu es causa luminis
nos autem creature tue: tenebrarum
causa sumus: et cognoscitur quid opa
tur lumen in anima quid etiam te
nebre. **O** trinitas eterna mirabilia
sunt opera tua: et lumine tuo cogno
scuntur: quia ab ipso lumine proce
dunt: hodie veritas tua cum admi
rabili lumine: indicat causam tene
brarum que est indumentum fetidum
proprie voluntatis et manifestat in
strumentum quo cognoscitur lumen
scilicet indumentum tue dulcissime
voluntatis. Mirabile est quod dum
sumus in tenebris huius mortalis
vite cognoscimus lumen: et finiti no
scimus infinita: existentes in morte
cognoscimus vitam: veritas tua ostē
dit quod sicut homo eruit se vestes
vertendo interiorem partem in ex

teriori: ita quilibet creatura debet
se erucere suam voluntatem peruer
sam: si vult ad plenam induere tuam.
Et quomodo possumus nos taliter
erucere: cum lumine quod acquiritur
exercendo cum manu liberi ar
bitri: est lumen quod recipimus in
sacro baptismo: quia vidimus in lu
mine lumen. Et vnde recipitur: hoc
hoc lumen: solum a te lumine quod
ostēdisti nobis sub uelamine nostre
humanitatis. Quid recipit anima
induta h lumine: Privatatur tene
bris: fiti: fame: et morte: quia cum fame
virtutum expellit insatiabilem fa
mem proprie voluntatis. In siti ho
noris: tui eradicat sitim proprii ho
noris: et quia peruenit ad vitam volun
tatis tue erigit de morte proprie vo
luntatis peruerse. **O** fetidum indu
mentum voluntatis nostre tu non
tegis: sed discooperis animam. **O** vo
luntas eruta. o arra vite eterne: tu
es fidelis: usque ad mortem: non mun
do: sed tuo dulcissimo creatori. Tullis
gas animam cum ipso: quia se totaliter a se
soluit: o amor inestimabilis in quo
videt anima se esse erutam: plenarie
semetipsam: in hoc quando non querit
locum modum: neque tempus ad mo
dum suum. Sed h et omnia ad bene
placitum tuum: hoc est lucidum ve
stimentum. Vere potest dici sol: sicut
enim sol illuminat: calefacit: et facit
germinare terras. Ita pater eterne
h verum lumen calefacit animam
que possidet ipsum in igne caritatis
tue: et illuminat: quia cum lumine no
scit veritatem. In lumine sapientie
tue et facit eam germinare dum est

In ista mortali terra fructum vera/
rum realiumque virtutum: hec ani/
ma efficit fortis in potentia tui eter/
ni patris: prudens in sapientia vni/
geniti filij tui et apta ad amandum
participando clementiam spiritus san/
cti. Quid est quod impedit et obstat
vt anima non se taliter exuat: pri/
uatio luminis: quia non nouit princl/
pale lumen quod cuiuslibet creature
rationali largiris: et ideo non exer/
cuit illud. Et quare non nouit: quia
obfuscauit oculum intellectus cum
culpa qua ligauit voluntatem: que
voluntas est illa que quilibet cul/
pam committit. O miserabilis anima
mea. Quomodo non sentis fetores
culpe: et odorem virtutum et gratie?
Quia priuata es lumine. Pecca/
ui domine miserere mei. O deus eter/
ne in lumine tuo noui quantam con/
formitatem tui largitus es creatu/
re tue: ad quamcunque partem uerto
oculum intellectus: uideo quod po/
suisti eam quasi in quodam circulo
quia ad quamcunque partem progredi/
tur reperit se in ipso: si uerto oculus
ad cognoscendum in lumine tuo est
quod dedisti nobis: tu dedisti nobis
conformitatem: ad imaginem et simi/
litudinem tuam: participando te tri/
nitatem eternam in tribus potenti/
is anime: si conspicio in uerbo per
quem creati sumus ad gratiam: te
nobis uideo conformatum: et nos ti/
bi propter unionem quam tu deus
eternus fecisti in homine: et si conuer/
tor ad animam illuminatam de te
uero lumine ipsa facit mansionem in
te: tue ueritatis imitando doctrinam

et in communi in particulari. i. in par/
ticularibus uirtutibus acquisitis et
probatas ex amore quem anima con/
cepit erga te: et tu es idem amor: ani/
ma ergo que ex amore sequitur do/
ctrinam tue ueritatis alter te efficit
tur ex amore: hec exuta sua propria
uoluntate induta est tua intantum
quia non querit: nec optat nisi quia tu que/
ris: et tua uoluntas appetit quia fit in
anima. Tu es philocaptus de ani/
ma tali: et anima de te est philocapta
sed tu amas eam gratis: quia eam pri/
usquam esset amasti: et ipsa diligit te ex
debito. In lumine tuo nouit quia gra/
tis non potest te diligere: quia obli/
gata est tibi: et non tu ei. Et in dicto
etiam tuo lumine uidit: quia id quod
tibi non potest reddere. i. diligere te
gratis oportet: quia reddat et retribuatur pro/
ximo suo diligendo eum gratis: et ex
debito simul: et ex gratia dico: quia
non querit retributionem ab eo: nec
proprie seruit ei propter utilitatem
ab ipso receptam: uel recipiendam:
sed solummodo ex amore. Ex debi/
to uero diligit eum in quantum pre/
cipis ei: et ipse est obligatus obedire
tibi. Si respicio quantam conformi/
tatem facis de anima in te quando
surgit cum lumine intellectuali acqui/
sita a te uero lumine: et cum affectu
erectis in te speculando se in lumine
ueritatis tue. Intantum facis tunc
conformitatem cum ipsa: quia tu qui es
deus noster immortalis das ei nos/
cere et gustare in affectu caritatis tue
immortalia bona tua. Tu qui es lu/
men participas cum ea lumen. Tu
qui es ignis: ignem cum ipsa part

cipas: et in igne tuo vnica voluntate
sua: cum tua et tua cum sua. Tu summa
sapientia sapientiam largiris ei et di-
scernere et recognoscere veritatem tuam.
Tu qui es eterna fortitudo fortitu-
dine tribuis sibi: et efficit tam fortis
quod neque creature possunt ipsam for-
titudinem auferre ab ea nisi ipsa ve-
lit. Nunquam vero vult dum portat ve-
stire voluntatis tue. Sola enim volun-
tas sua facit ipsam debilitari. Tu in-
finitus facis ipsam infinitam: propter for-
mitatem quam ex gratia cum ipsa fecisti: hinc
dum est peregrina: et in vita durabili in
eterna visione tua: ubi tam perfecte est con-
formata tibi et liberum arbitrium tali-
ter est ligatum: quod non potest ipsam a ta-
li conformitate separari. Bene ergo
fateor quod veritas tua dicit veritatem:
quod creatura rationalis est tibi totali-
ter conformata: et tu ipsi per gratiam.
Tu non das ei partem gratie: sed to-
tam: quam dico quod videt mihi quod deo
totam: quod nihil ei deficit ad salutem: be-
ne est minus et magis perfecta secundum quod
ipsa in lumine tuo vult exercere lu-
men quod tu a principio dedisti ei
naturaliter. Quid ergo amplius di-
cam: Nihil aliud nisi quod homo esse-
ctus est deus: et tu deus homo factus
est. Quid fuit causa huius conformitatis:
lumen in quo lumine nouit volunta-
tatem tuam cognoscendo eam: eruit se
sua propria quam dabat ei tenebras: et
mortem et nuditatem et induit se tuam.
Induta tua: induta est te per gratiam:
per lumen: et per ignem: et per vnio-
nem quam tu deus fecisti in huma-
nitate nostra. Itaque tu es causa cu-
iuslibet boni: et propria peruersa vo-

luntas induta a more proprio est causa
cuiuscumque mali: et tanti mali est causa ista
voluntas: quod cum tenebris facit animam
saltat extra circulum luminis sanctissimi
sine fidei: in quo lumine existens ver-
tendo se ex qualibet parte inuenie-
bat te. Et quam conformitatem in-
uenit: et in quo reperit se unitam postquam
erit de lumine fidei: Inuenit se re-
cte bestias conformata que sunt absque
aliqua ratione imitando legem per-
uersam et doctrinam demonis visu-
bilis: et inuisibilis. Quis est causa huius:
ipsamet. o alta et eterna deitas fate-
or: et non nego me esse illam miseram
bilem quam sum causa omnium malorum:
quod nunquam exercui lumen in lumine
tuo ad cognoscendum quantum tibi de-
splicet: et mihi est nocuum: malignum: et
fetidum indumentum proprie et per-
uerse voluntatis: hoc vestimentum
tu vis quod quilibet eruat festinater et
totaliter sumendo ipsum a pedibus
et totum simul extrahendo: ego sum
etiam illa misera miserabilis que non
nouit dulcedinem voluntatis tue: quam
ex debito debeo me induere. Prece-
caui: peccavi domino miserere mei.
Tu deus eternus alta et eterna de-
itas in lumine tuo facis videt lumen.
Quare pater eterne humiliter sup-
plico quatenus infundas: et dones il-
lud omnibus creaturis tuis rationali-
bus: sed precipue illud infunde dulci patri
nostro vicario tuo tam habundanter quantum
necesse est in tantum: quod tu alta: et eterna
deitas de ipso alium te facias. Et simili-
liter rogo te: quod dones lumen tenebris
tuis: ut cognoscant veritatem in lumine
tuo: similiter supplico pro his quos de

dixisti mihi quod eos diligam singulari
amore cum precipua et maxima sollici-
tudine. Rogo sint illuminati in lu-
mine tuo auferat ab eis imperfectio:
ut in veritate laborent in viridario
tuo in quo eos posuisti ad laborandum
et punias: et iudica supra me culpas
et imperfectionem eorum quae ego sum causa.
Peccauit domine miserere mei. **G**ratias
ago tibi alta et eterna tri-
nitas: quia in lumine tuo dedisti refri-
gerium anime mee propter conformitatem nostram
quam noui nos tecum habere et per doctrinam
quam dedisti de excellentia volun-
tatis tue. Ego sum que non sum: et tu
es solus ille qui es: ergo tu ipse gra-
tias redde tibi dando mihi cum quo
possum laudare te: voluntas tua: te
cogat ad faciendum misericordiam cum
mundo: et tuo diuino adiutorio sub-
uenire vicario tuo in terris: et spolie
tue. Peccauit domine miserere mei.
Alta et eterna deitas largire nobis
tuam dulcem benedictionem.

Oratio eiusdem facta Rome die
xvi. febr. anni supra. xxij.

O Eitas eterna: o alta et eterna
deitas: o summe et eterne pater
O ignis qui semper ardes. Tu pa-
ter eternus alia: et eterna trinitas:
tu es ignis inestimabilis caritatis.
O deitas: deitas. Quid est quod ma-
nifestat bonitatem et magnitudinem
tuam: Donum quod dedisti homi-
ni: et quod minus largitus es ei: To-
tum te deum immensam et eternam
trinitatem: et in quo loco donans te
ei es dignatus descendere. In stabu-

lo nostre humanitatis que recte erat
effecta stabulum: quia receptacu-
lum animalium mortalium. I. pec-
catorum: et ideo ibi voluisti nasci ad
demonstrandum ad quid homo per-
uenerat propter culpam. Ita quod to-
tum te deum dedisti nobis confor-
mando te nostre humanitati: et in ip-
sa, unionem faciendo. **O** deus eter-
ne: o deus eterne. Tu dicis quod ego re-
spiciam in te altam: et eternam dei-
tatem: et aspiciendo in te cognoscam
me: ut melius cognoscam infirmita-
tem meam per altitudinem tuam:
et e conuerso per magnitudinem tu-
am: meam paruitatem. Sed video
quod nisi prius eruam me propria vo-
luntate: non possum videre te: et ideo
dedisti mihi doctrinam: ut prius
eruam me voluntate mea cogno-
scendo me in qua cognitione agno-
sco te quare tunc perfecte exiit ani-
ma se propriam voluntatem et indu-
it tuam. Et tunc vis quod surgat cum
lumine ad cognoscendum se in te.

O ignis qui continue ardes: ani-
ma que se nonit in te ad quancun-
que partem respiciendo se vertit: in-
uenit etiam in infimis magnitudi-
nem tuam. videlicet in creaturis ra-
tionalibus: et omnibus que creasti.
Nam in omnibus aduertit poten-
tiam tuam: et sapientiam et clementiam
nisi enim potuisses sciuisse: et voluis-
ses ex amore minime creasses ea. Sed
potuisti sciuisse: et voluisti: quia omni-
potens es ideoque creasti. **O** misera-
bilis anima mea nunquam te cognoui-
sti in eo quia non exiisti te volun-
tatem peruersam tuam: nec suam

idnisti. Et quomodo vis dulcissime amor q̄ respicias me in te: vis q̄ cōsiderem creationem qua ad imaginem et similitudinem tuam nos creasti. Vis etiam q̄ considerem et respiciam: q̄ te integram puritatem vnisti luto humanitatis nostre coactus ab igne tue inestimabilis caritatis. Quo etiam igne urgente dedisti te nobis in cibum. Et qualis cibus est iste: Cibus angelorum summa et eterna puritas: et ideo tantam puritatem requiris esse in anima que recipit te in hoc dulcissimo sacramento: q̄ si possibile esset naturam angelicam purificari que nulla indiget purificatione opus esset q̄ purificaretur ad hoc tantum misterium accessura. Et quomodo purificat animam: Igne caritatis tue et abluendo faciem suam in sanguine vnigeniti filij tui. O anima mea misera plena quomodo accedis ad tantum misterium absq̄ purificatione solemni: erubescere digna cum bestiis et demoniis habitare: q̄ operata es opera bestiarum: et secuta voluntatem demonum. O bonitas inmensa: tu vis q̄ ego respiciam in te ac videam q̄ tu diligis me: et q̄ gratis me diligis ut cognoscam q̄ quascunq̄ rationales creaturas diligis hoc eodem amore ad hoc: ut isto amore diligas proximum meum amando eum gratis. Subueniendo ei spiritualiter et corporaliter iuxta posse absq̄ vlla spe premij: imo quantum esset mihi molestus: et ingratus non vis q̄ desinam recedisse ei: et subuenire necessitatibus suis. Quid ergo faciam ut hoc

videam: Et nam me fetidam vestes meam: et cum lumine sanctissime fidei respiciam me in te: et indignam me eterna voluntate tua: et cum hoc lumine cognoscam q̄ tu trinitas eterna es nobis mensa cibus: et seruitor. Quia tu pater eternus es illa mensa que das nobis cibum. Agnus videlicet vnigenitum tuum: ipse agnus est nobis suavis et dulcissimus cibus tam in doctrina sua que alit nos in voluntate tua quam etiam in sacramento in sancta comunione nobis tradito quod pascit nos atq̄ confortat dum sumus peregrini in hac vita: spiritus sanctus est nobis recte seruitor: quia ministrat nobis hanc doctrinam illuminando de ipsa oculos intellectus nostri: et inspirando in cordibus: ut sequamur eam. Ministrat etiam nobis caritatem proximi: et famem cibi animarum: et salutis totius mundi propter honorem tui patris: unde videmus q̄ anime illuminate in te vero lumine: non sinit pretereire tempus in quo non comedat: vel comedere velint cibum animarum propter honorem tuum. Tu infinita bonitas in te patefacis necessitatem mundi et precipue ecclesie sancte sponse tue et amorem quem habes erga ipsam: quia fundata est in sanguine dilecti filij tui: et in ipso condita est: similiter etiam manifestas amorem erga vicarium tuum ex quo q̄ minister est huius sanguinis preciosi. Ideo respicias me in te: ut efficiar pura: et sic purificata clamabo coram misericordia tua: ut vertas oculos pietatis super necessitatem

ecclesie sancte: et illumines: et robores
vicarium tuum: Illumina etiam cle
mentissime pater seruos tuos: ut con
sulat tibi recte et simpliciter atque di
sponas eos: ut sequantur lumen: quod
in ipsis infundes. O alta et eterna
sapientia. Tu non posuisti animam
solam: imo dotaisti eam tribus pote
tibus: vis memoria intellectu et volun
tate: et tam sunt unite quod quicquid
vult una alie sequuntur: unde si me
moriam ponit se ad videndum bene
ficia tua: et bonitatem tuam. Subi
to intellectus vult intelligere eam
et voluntas diligere eam et sequi volun
tatem tuam. Et quia tu non posu
isti eam solam non vis quod maneat absque
societate amore. scilicet tui et dilectione pro
ximi. Et quando sic est sociata tunc
est perfecte unita et fit unum. scilicet in te:
et unum cum proximo suo: et tunc be
ne verificatur verbum pauli ubi vi
xit. Multi quidem in stadio currunt
vnus autem accipit brauium vide
licet caritas. Sed quando sociat se
cum culpa tunc vere remanet sola:
quia discedit a te qui solus es omne
bonum et discedendo a te est separa
ta a caritate proximi: et sociata culpe
que nihil est: et ex hoc ostendit quod tunc
remanet sola. Peccaui domine mi
serere mei. Nunquam didici cognosce
re me in te: sed lumen tuum est illud
quod facit videre quicquid boni co
gnoscat. In natura tua deitas eter
na noscam naturam meam. Et que
est natura tua amor inestimabilis:
est ignis: et de hac natura dedisti ho
mini quia creasti illum ex igne amo
ris: et similiter de omnibus alijs crea

turis et rebus. O ingratus homo quam
naturam dedit tibi deus tuus. na
turam suam: et tu non erubescis au
ferre naturam tam nobilem a te com
mittendo peccata: o dulcis eterna
deitas alia que videmus non appa
rentia ignis: quomodo sunt ignis.
Rideo video quod omnia sunt ignis
quia ut dictum est omnia ex igne ca
ritatis creasti sicut planta manens
in terra que quamuis non sit terra ni
hilominus ab ipsa terra substantia
suscepit: unde bene est veritas quod ni
hil aliud es quam ignis. Tu lumen
verum nobis lumen infunde tu sa
pientia sapientiam tribue: tu forti
tudo fortitudinem largire hodie que
so dissoluatur nubes nostra: ut per
fecte noscamus: atque sequamur veri
tatem tuam in veritate: recto et sim
plici corde. Deus in adiutorium no
strum intende: domine ad adiuuan
dum nos festina. Amen.

Idi secundi pontificis maximi
in vitam canonizatione beate Ca-
therine Senensis Epistola.

Inus episcopus ser-
uus seruoꝝum dei
vniuersis christi fi-
delibus salutem et
apostolicam bene-
dictionem. Misere-
ricordias domini

quas in dies largius experimur. Non
satis explicare posset lingua morta-
lis. Vincunt humana eloquia diui-
na beneficia. Nec homini datum est
creatorem suum abunde collauda-
re. Nec si omnes artus conuerterentur
in linguas: quando ex nihilo crea-
ti de non esse producti sumus in esse.
Nec vel lapides: vel plante: vel aia-
lia bruta: sed rationis participes di-
uinorumque capaces effecti sumus. Ne
non solum angelis. Sed ipsi quodam
modo inuisibili et excelso deo simili-
les gloria et honore coronati super om-
nia opera eius imperto possiti. Verum
si nos ipsos rebus ceteris comparamus
Nulla creatura magis ingrata re-
perta est quam homo. Si luciferi et socio-
rum eius superbiae preterimus. Solus
inter creata rebellis deo et in gratis-
simus homo est. Reliqua omnia diuinam
pietatem in suo esse collaudant: nec ei
vnumque preceptis aduersantur. Nature
legibus parent: et ea pagunt ad que pro-
ducta sunt terra aratrum patitur: et su-
scipiens semina: tanquam sub usufructu
multiplicata reddit: et ipso dei obe-
diens culta atque inculta humano ge-
neri profuit. Sara in hedificiorum vniuersis

recepta preesto adsunt: nec scissa: vel
excocta resistunt. Fructificant arbo-
res in agro virentes et posteaque arue-
runt: aut ignem nutriunt: aut edes
tectaque sustinent. Quanta herba-
rum sine in folijs: sine in radicibus:
sine in floribus: sine in seminibus: si-
ue in succis inest utilitas. Quanta
in fluminibus comoditas: Quan-
ta in lacubus ac maribus que dum
navigata subeunt iter remotissimas
gentes commertia prestant. Quid
animalia cetera sine aquatica sine
terrestria. In omnibus laudatur de-
us: dum nature insula capeffunt. Ele-
menta et sidera faciunt imperata.
Sol peragit cursum suum: nec pre-
scriptas zodiaci metas excedit. Nec
alieno lucens lumine suo numeri lu-
na deest. Nec errantes errant stelle.
Certum semper et statutum iter age-
tes. Omnia in celo et in terra lau-
dant deum: et in officio manentia be-
nedicunt ei. Nec legi resistunt im-
posite. Gravia deorsum cadunt: le-
uia sursum ferruntur. Cuncta gra-
titudinem ostendunt deo parent at-
que nature. Solus homo ingratus
inobediens ac rebellis inter creata
reperitus est: peruersi angeli ruinarum
imitatus. Ille in celo superbiens
creatorumque similis est: cupiens: in
abissum precipitatus meditati sce-
leris penas dedit. Homo de limo
factus et in terra positus sine imbe-
cillitatis immemor. Et ipse quoque
alta cupere cepit. Qui de ligno ve-
scens prohibito: per boni et mali co-
gnitionem: equalitatem cum dijs
optauit: propter quod de paradiso

delictarum electus in multas cri-
nas datus est. Et porta regni celo-
rum clausa mors introiit in orbem
terrarum. Que nulli hominum par-
ceret. Quando filij ade ante dilu-
uium aberrauerint: et quod procul a di-
uina voluntate recesserint secuta vi-
tio patefecit. Que omnem carnem
aquarum inundatione delenerat:
ea excepta que cum pio Noe in ar-
cha saluata est. Ceterum neque in fi-
liis eius nequitia ac perfidia defu-
it. Malignati et ipsi sunt: et in omne
prolapsi nequias. Turris babel in
eduntumeliam domini cepta est. et
sibi labium vniuersae terre diuisum.
Ab his bella introducta sunt: rapi-
ne. Tumultus. Incendia. Cedus
Adulteria. Supra: periuria: et ido-
lorum cultus. Et quicquid malo-
rum libido: aut superbia gignit.
Paucissimi usque ad abraam reper-
ti sunt diuine legis Amatores. Ille
vero vnicum certumque pietatis ex-
emplum adeo voluntati dei sese sub-
misit ut proprium filium immola-
re non dubitaret: propter quod in
semine eius benedictae sunt omnes
gentes. Ex cuius liberis non solum
prophete orti sunt diuine legis pre-
dicatores. Sed ipse quoque saluator
christus secundum carnem nasci vi-
gnatus est: qui pro salute humani
generis cum in forma dei esset equa-
lis patri exinaniuit semetipsum for-
mam sui accipiens. Et homo factus
tedia carnis subiit tormenta: et cru-
ciatus pertulit. Et extremam mor-
tem non secundum naturam: sed

violentam: sed ignominiosam. Sed
acerbissimam. Et vix hominis tolle-
rabilem in ligno crucis sustinuit.
In quo moriens mortem nostram
destruxit: et vitam reparauit. Dispo-
sitauit inferos. Abduxit sanctos pa-
tres: et victor mortis. Nec diaboli tri-
umphator: celum iam longo tempo-
re clausum aperiens. Ascendit ad
patrem nobisque viam ostendit: per
quam sequi eum possemus euange-
lica lege tradita et baptismo ceteris
que sacramentis apertis per que la-
psi repararemur et saluaremur. Nec
tamen tot tantisque alleccta beneficiis
nostra proteruitas ac malignitas
conquieuit: nec gratum exhibuit ani-
mum: nec vitia deseruit homo. Sed
quo maiori preuenti sumus mun-
ere gratiarum: eo magis ingrati re-
perimur: et ad illicita procliuiores.
Nam quomodo sublimem dilige-
mus: aut honoramus deum. Quo-
modo eius mandata seruamus. Quis
sacro sancto euangelio pareat: Que
reuerentia legum: Quis canonum
metus: Que subiectio erga superio-
res. Que caritas erga inferiores.
Quis equitatis. Quis iustitiae cul-
tus. Que religio. Qui mores homi-
num sunt. Qui dicunt in cordibus
suis. Non est deus. Alij imple esse-
runt dogmata: et blasphemias in deum
endunt. Alij voluptatum serui. Nil
aliud cogitant: nisi quomodo libi-
dines suas expleant. Illi opibus in-
hiant alienis. Illi humanum san-
guinem sitiunt. Rara innocentia
est: eaque parum tuta. Neque pro-

pinquitate iura profunt. Neq̄ scri-
ptis que sancite moribus leges viri-
bus ac fraudibus cuncta obediunt.
Ita vt neq̄ ab re princeps mundi
huius appelletur diabolus: quan-
do pars orbis maior eius arbitrio
ducitur. Nam quantum est q̄ pseu-
do prophete maumethis isania pos-
sident. Orientis precipuas portiones
et affrice marina regna. Et in hispa-
nia granatenses: Et in grecia multe
provincie sub manmethe christum
blasphemant. Nec parua est indecorū
natio per orbem terrarum late di-
spersa sancti euangelii: et christiane
legis inimica. Nec desunt in septen-
trione: atq̄ in oriente cultores ido-
lorum. In anguluz europa christia-
nitas redacta est. Nam quauis per
asiam: ac libiam christiani non pau-
ci dispersi esse serantur. Non tamen
illorum sincera est fides. Qui pro-
cul ab apostolica sede inter infide-
les habitantes: et cum hereticis co-
municantes: improba quedam sapi-
unt: et multis erroribus scaturit. Nec
christiani qui sunt in europa: tam re-
q̄ nomine christiani existunt. Adum-
brata quidem et ficta est multorum
religio: sicut opera ipsa manifestat.
Nam quotus est qui digna christia-
no faciat opera. A fructibus eorum
cognoscetis eos. Inquit in euange-
lio dominus. Si uisimus ut christus
subet: christiani sumus. Iohannes apo-
stolus eius filios esse homines asse-
rit: cuius opera faciant. Si dei man-
data seruamus dei proculdubio fi-
lij sumus. Sin diaboli ad eum per-
tinemus dicente domino: vos ex pa-

tre diabolo estis: omnia sua: et tamen
vera. Illius quisq̄ filius est: et ad eū
pertinet: cuius mandata sectatur.
Quantum autem ingrati christia-
ni a diuinis preceptionibus pro-
cul abierint: et quantum diabolicis
suggestionibus adhererint: per se se
quis intelligit. Interrogat quisq̄ co-
scientiam suam: et retroactam ante
oculos mentis vitam collocet. Et q̄-
tum ab officio veri christiani recesserit
palam cognoscet. Que cum ita
sint maxima est summi dei benignitas
et incredibilis misericordia: que nos
tollerat: et viuere finit expectans: ut
aliquando conuersi redeamus in uiam.
Sed inueniunt in omni etate non
nulli deo placentes uiri sancti qui
uiuentes in carne desideria carnis
uicerunt: et celestem in terra vitam
egerunt quorum meritis et interces-
sione sustentata est mundi machi-
na et combinatus ignis retentus: et ira
dei ultioq̄ suspensa. Nec dubitamus
qui hodie quoq̄ aliqui sint accepti
deo: quorum preces celestem nobis
regem placatum benignumq̄ red-
dat. Inter alios autem qui deo pla-
cuerunt: et diuinam nobis clementiam
placauerunt urbs sene inter etru-
scos nobilis etate nostra Bernardi-
num aluit: qui nobili loco natus in
adolescentie flore mundo renuncia-
uit: et ingressus beati francisci religio-
nem cum fratre sui ordinis procul
abisset ab institutis: et regula patris
reperisset eos acriter correxit. Et cum
eos omnes in uiam reducere non pos-
set sequestratis pluribus quibus re-
gulam reseruare placuit cum his ce-

nobia frequētauit: que multa de no
uo erexit: et sanctissimis institutis
reformaui. Circūiuit italiā pre/
dicando vitia fulminauit: virtutes
erexit. Mira eius abſtinentia fuit,
Mira integritas: moderata graui/
tas: eloquiū multa ſuanitas: multa
doctrina. Et quā verus erat pauper
ratis cultor: hostis pecunie: et omni
um deliciarum inimicus ſemper in
eius vultu ingens alacritas emicu
it: et in mēte ſūma quies: vt qui ſola
inocentia gaudebat: nullius ſibi cō
ſcius criminis ſcādalis quā pluribus
in italia obuiauit: et multa miracu
la perpetravit: propter que adhuc vi
uens ſanctus habebatur: et miro ple
bium collebatur honore. Nuſquā ſine
populi frequentia: et ſingulari reue
rentia receptus. Qui cū apud aqui
lam marſorū urbem: huius vite cur
ſum peregiſſet. A nicholao. v. prede
ceſſore noſtro: ipſo iubilei āno. Cum
chriſtianus orbis ad purgandas vi
ciorum ſordes frequens vrbes inui
ſceret inter ſanctos chriſti confesso
res relatus eſt. Fuerat et in etate ſu
periori parentum noſtorū memo
ria in eadeſ vrbe: et in ſexu ſeminco
virgo catherina non minoris meri
ti: nec minus accepta deo. Cui⁹ pre
ces in cōſpectu preceſſe diuinitatis
humano generi admodū ſalutares
et olim fuiſſe: et nunc eſſe: et impoſte
rum fore non dubitamus. Nā ſicut
peccata malorum hominum ac bla
ſemie. iram dei ſuper nos puocāt.
Ita et ſanctorū opera rogamināq;
auertunt. Verum catherina quāuis
angelicam vitam in terris egerit. Et

ante ānos octuaginta decedens ad
celum migrauerit multisq; ſignis et
glorioſis miraculis claruerit: nō ta
men adhuc inter ſanctas chriſti vir
gines a militati ecc eſia recepta erat.
Neq; enī romani pōtiffices qui an
te nos fuerunt id decreuerant. No
luerat urbanus. vi. hūc ei honorem
impartiri. Et poſt eum Innocenti⁹
viij. Sic deinde Gregorius. xi. qui hu
ius virginis: et ſanctę cōuerſationis
eius precipuam habuere noticiam.
Sed verati perturbati de ſchiſmatis:
quod eorū tempore vixit. Et mul
tis bellorum turbinibus ac moleſti
is agitati: diuino vt credimus con
ſilio id omiſerunt: ne ſemente diui
ſionis procella: quod ſanctum vna
obediētia decreuiſſet: prophanum
altera cenſuiſſet. Dillata eſt res vſq;
ad tempora noſtra nobiſq; huius ſa
cerime virginis canonizatio reſerua
ta tanq; conterraneę noſtre: atq; cō
ciuis: vt ſenēſ virginis ſactitas v
creto ſenēſ hominis in romana ſe
de ſedentis p̄dīret in luceſ. In qua
re non ſinus inſicias: affectum nos
aliquem ſanctum: et pium traxiſſe.
Quis eſt enim qui ſue vrbiſ preco
nia: ſue p̄ie laudes ſui generis vir
tutes: non libenter vulgari procu
ret: cum id poſſit: et riſte: et honeſte ſa
cere: Excellentia ſctā: et illuſtres vir
tute homines: et in omni genere: et i
omni parte orbis. Nemo eſt qui nō
cupidū videatur: libētius tamen et
maiori cū ſocunditate ſua i patria:
et in ſua gente. Et ſi nos quidem bea
te catherine ſublimes votes: nobi
le ingenium diuinam mentem: ſa

eratissimam voluntatem in omni
natiōe q̄ letissimi vidissemus: letis
res tamen in vrbe senensi que nos
genuit. Si quidem meritorum eius
longe magis et magis peculiariter
esse confidimus participet: q̄ si vir
go h̄ aut in affrica: aut in scythia si
ue in india nata fuisset. Neq̄ enim
fieri potest. Quin sanctorum pro
pinq̄uitas aliquid habeat preroga
tine. Nihil tamen ob hanc causam
plus minusue dicere licet: q̄ verum
est. Nec propter cognationem: aut
patrie caritatem inter sanctos quis
q̄: sine meritis: sine solito examine:
sine psueis solemnitatibus referen
dus ē. Quia pp̄ et si iocunde audiu
mus beatā catherinā senēse esse. Cu
ius canonizatio petebat: nō tñ i ei⁹
canonizatiōe q̄q̄ omisimus: ex his
q̄ tāta i solēitate requirunt. Ude
rāt multe p̄ces nō mō senēsis popu
li: vtz et alioꝝ. Nā et carissimus in
xpo filius. Federicus Romanorū
īperator Augustus. simulq̄ dilect⁹
filius nobilis vir pasca'is venetiarū
vnr nobis supplicauit: ne hanc virgi
nē suo i terris honore priuatā vltē
rius esse sineremus in quā multoꝝ
populoꝝ deuotio esset iēsa. Et mul
ta v̄ ip̄a miracula vulgarētur. Mā
tūā vero petētes cū i teresidū apud
senē: aliq̄ diu suspēdissemus: et ea i
pcistorio publico: i gentia eius me
rita: et miraculosa signa nobis cēt
exposita. vehemētēq̄ p̄ces porrecte
vt sanctorū xpi honores illi decerne
remus: haud quāq̄ statim ānuim⁹
Sed p̄ veteri psuetudine tribus ex
fratrib⁹ nostris sancte Romanec ec/

clesie cardinalibus vni ep̄o. Alteri
psbitero. Reliquo diacono viue vo
cis oraculo cōmisim⁹: vt debitis ha
bitis p̄cessibus de vita et moribus
ipsius catherine vtz miraculis eius
siue in vita siue post mortem patra
tis: et de reliquis ad canonizationē
necessarijs diligenter inquirerent:
nobisq̄ in secreto concistorio vt mo
ris est fidelem relationem facerent
Commissarij per annum vltra do
nec ex mantua romam redissemus
rem discutientes inuentis processi
bus antiquis: apud venetos et alibi
habitis examinatisq̄ de nono testi
bus et summa cum diligentia cūctis
ponderatis cum seorsum inter car
dinales tantum omnium que inue
nerant veracem nobis relationem
fecissent ac deum per aduocatus ea
que nobis exposuerant in publico
consistorio denuo recitari curassent
Postremo conuocatis in aula no
stra Rome vniuersis qui secū erant
in curia ecclesiarum presulibus as
sistentib⁹ nobis cardinalibus. Itē
commissarij prefati per organū ve
nerabilis fratris nostri guilielmi
ep̄iscopi portuensis natione galici
qui primus eorum erat: rursus cum
eta que inuenerant et rite probata
videbantur coram explicauerint.
Ex quorum relatione que amplissi
ma et ornatissima fuit hec sūmatim
accepimus que vera cōperta cogni
ta et explorata sunt. Virgo catheri
na ex ciuitate senensi oriunda me
diocribus orta parētib⁹ prius deo
sele dedicauit: q̄ deū posset p̄ etate
cognoscere. Sex annos nata: vt dñs

seruiret heremū scriptū. Et vrbe
egressa in cauerna loco solitario de
licuit. Quāuis iudēte spiritu pau/
lulus demorata domum redderit.
Angelicam salutationē edocta quo
tens paterne domus scalam ascen/
dit: totiens per singulos gradus fle
to geniculo beatissimam virginem
matrem domini salutauit. Et anno
maiori virginitate suam consecra
uit christo: quem sua in maiestate se
dentem mirabili visione cōtempla
ta est: et archana celestis aule vidit:
que non potest affari lingua morta
lis. Mundanas delicias a se omnes
abdicauit. Orationi totas se dedit.
Corpusculum suum vigilijs: ieiuni
is ac verberib⁹ afflixit. Loquales
puellas vt idem facerēt et docuit et
persuasit. Pubes effecta scissis cri
nibus mortale coniugium recusa
uit. Conuicia et maledicta hominum
sprenit. Beati dominici habitū quē
femine gestant de penitentia nun
cupate extorsit potiusq̄ ipetranit.
Ancillare officium in paterna do
mo exercuit: nihil magis cupiens
q̄ vills apud homines: et abiecta vi
deri pauperibus christi. Naz id pa
ter sibi indulserat: larga manu sub
uenit. Egrotantibus sūma diligen
tia ministravit: diabolicas tempta
tiones et assiduas malignantijs spi
rituum pugnas: patientie clipeo et
fidelis galea superauit. Incarceratos
et oppressos quib⁹ valuit modis cō
solata est. Nullum ab ea verbum nō
religiosum non sanctū excidit. Om
nis sermo eius de moribus fuit de
religione: de pietate: de contemptu

mundi: de amore dei et proximi. De
celesti patria. Nemo ad eam acces
sit: qui nō doctior meliorq̄ abierit.
Doctrina eius infusa: non acquisi
ta fuit. Prius magistra visa est q̄
discipula. quippe que sacrarum lit
terarum professoribus ipsiq̄ ma
gnarum ecclesiarum episcopis diffi
cillimas de diuinitate questiones
proponentibus prudentissime re
spondit: et adeo satisfecit: vt tanquam
agnos mansuetos remiserit quos
tanq̄ lupos ac leones feroces ac
ceperat: quorum nonnulli diuinam
in virginem sapientiam admirati
distributis mox inter christi paupē
res quas possidebant substantijs: ac
cepta dñi eruce: vitam deinde euāge
licā egerūt. Sūma hui⁹ virginis ab
stinētia fuit: et admirabilis vite au
steritas. Nā cū vini et carnū vitijs
sus abieciisset: nec pulmētarijs vllis
vteret. Ad extremū eo deducta ē.
vt nec legumia ederet: nec pane ve
sceret nisi celesti: quē ver⁹ xpian⁹ in
sacramēto sumit altaris. Inuēta ē
aliquā a vie cinere vsq̄ ad pētecostē
ieiunius pdurisse. Sola eucharistie
cōione contēta. Per ānos circiter
octo mīmo herbarū suco eoque pax
retento et cōione sacra sustentata ē.
Ad cibū quasi ad supplicij pgebat
Ad cōionē altaris q̄ illi fere quoti
diana fuit: quasi ad celestes nupti
as iuitata esset sūma cū alacritate
pficiscēbat. Cilicio sū veste vtebat
quo carnem macerabat. Nulle illi
plume nulla puluinaris erant: le
ctus sibi ex tabulis confecerat: atq̄
in eo iacens breuissimum somnum

accipiebat. Raro enim ultra duas horas inter diu noctuq; dormiebat reliquum omne tempus vigilando orando predicando: opera misericordie agendo cōtrinit. Spissis cordulis carnem suam maceravit: dolore capitis pene assiduo torquebatur. Estuabat febribus: nec aliorum cruciatu carebat: luctabatur q̄ frequē tissime: cū demonibus: multisq; illorum molestis verabatur. Sed aiebat cum apostolo. Cū infirmor: tūc fortior: suus. Nec enim in tantis laboribus deficiebat: nec caritatis opera negligebat. Assistebat miseris indigna ferentibus. Arguebat peccatores et blandissimis verbis ad penitentiam renocabat. Precepta salutis omnib; lecta dabat. Quid sectandū: quid fugiendum esset: alacri vultu ostendebat. Dissidentes summo studio componebat. Multa extinxit odia: et mortales sedauit inimicitias. Pro pace florentinorum qui cum ecclesia dissidebant: et iter dicto suppositi erant ecclesiastico. Appenninum et alpes transire: atq; usq; in auinionem. Ad gregorium xi. pontificem maximum antecessorem nostrum proficisci non dubitauit. Cui votum suum. De petenda vrbe Roma in occulto factum: et sibi soli ac deo notum: sese diuinitus cognouisse monstrauit. Fuit enim in ea spiritus prophetie et multa predictit: anteq; fierent: et occultissima reuellauit. Rapiebat sepe a spiritu. Et in aere suspensa diuinis contemplationibus pascabatur: a deo extra se acta: ut ex puncta percussa

q; nihil omnino sentiret. Idq; frequenter sibi contingebat cum diuinissima reficeret eucharistia. Magnū et sanctum erat in plebib; ceterine nomen: et vsq; ad eam egroti: et malignis verati spiritibus deducebantur: et multi curabantur. Languoribus et febribus in christi nomine imperabat: et demones cohibebat ab obsessis abire corporibus: propter quas res: duobus romanis pontificibus Gregorio nomen cuius pauloante meminimus: et vrbanō. vi. acceptissima fuit: adeo ut legationibus eorum fungeretur: multisq; et magnis spiritualibus gratis ab eis donaretur. Eadem cum vite agonem iam peregisset anno etatis sue tertio circiter ac trigessimō in vrbe Roma diem suū clausit de cuius anime in celum assumptione: et gloriosa receptione stupende ac mirabiles reuelationes facte reperiuntur apud eas personas que virginē dilexerunt: maxime vero apud eius confessorum Raimundū capuanē sem sacre theologie magistrum qui postea generalis totius ordinis predicatorum: pater magister: et rector effectus est: is nāq; cum Janne ageret ea nocte qua virgo migravit hora matutina intra dormitoriū apud imaginem matris domini eam contemplatus est miro splendore fulgentem: et verba ad se consolatoria dicentem. Corpus eius aliq̄ diu seruatum deniq; in ecclesia fratrum predicatorum que de minerva dicitur Rome conditum est nō sine magna populi deuotione ac reuerentia: cuius

taetn pleniq; egroti salutem conse/
cuti sunt adeo: z nonnullis salutē fue/
rit ea tetigisse que sacrata virginis
membra tetigere: postea quoq; vir/
go ipsa tam celo, recepta vota suppli/
cantium benigne audiuit: z vt aspō/
so: z dño christo suo saluatore exau/
dirētur curant. Multi enim ex vi/
uerfis egritudinibus curati sunt q
audita beate Laterie gloriosissima
fama cuius patrocinium supplices
petuere. propterea veneris vbi nū/
q; virgo ipsa fuerat: z multis in lo/
cis nomen eius cuz veneratione re/
ceptum est: z vota ei plurima fiūt.
h z alia q; plurima cuz venerabilis
frater noster episcopus portuensis i
conuentu cardinalium z presulum
exposuisset: z liquido probata cōf
firmasset rogati sigillatim tum om/
nes cardinales tum presules q; plu/
rimū afferunt sententiam dicere: cū
totis suffragiis: beata virgo digna
celo z astris declamāda visa ē. Nec
quisq; fuit qui nō magnopere cano/
nizationem eius faciendam proba/
uerit. Quibus ad longum auditis
suffimus in basilica beati petri apo/
stolorum principis suggestum ma/
gnū: z ornatū apparari sup quo
hodie astante populo z clero: sermo/
ne de vita z miraculis huius virgi/
nis per nos habito missarum solem/
nibus celebratis: z cōsuetis cerimo/
nijs rite pactis ad canonizationem
huius virginis sub his verbis du/
ximus procedendum. Ad honores
omnipotentis: z eterni dei patris: z
filij: z spiritus sancti ad exaltatione
fidei catholice: z christiane religio/

nis augmentuz. Auctoritate domi/
ni nostri iesu christi: z beatorū m pe/
tri z pauli apostolorum eius ac no/
stra ceterinā senensem: illustris z in/
delebilis memorie virginem cuius
corpus i ecclesia pdicatorū q; miner/
ua dñe rome iacet z i celesti ierusa/
lem iter btāz virginū choros qñ id
sua p̄t^o diuina suffragāte grā meru/
it iā pridē fuisse reptā: z eterne glo/
rie coronā donatā de fratru nroruz
psulto declaram^o eāq; tanq; sanctaz
publice p̄natāq; colendā esse decer/
nim^o z diffinim^o: atq; i sanctaz ca/
thalago virginū quas romana ve/
nerat ecclesia redigi z ascribi man/
dam^o statuētes festū ei^o singulis an/
nis p̄ma m̄sis maij dñica die ab vni/
uersali ecclesia celebrādū esse z oēs
illi honores p̄stādos q; ceteris sc̄tis
virginibus puenire noscunt. Et ista
per sepulcrum eius in ipso festo vi/
sitantibus. vij. ānos z totidem qua/
dragenas de iniunctis eis peniten/
tijs in forma ecclesie misericorditer
imppetū relaxamus. Nulli ergo
oīo hoīum liceat hanc paginaz no/
stroz declarationis p̄stitutionis mā/
dati statuti z relaxatiōis ifringere:
vel ei ausu temerario p̄traif: si quis
autem h̄ attemptare presumpserit
indignationem omnipotentis dei:
z beatorum petri z pauli apostolo/
rum eius se nouerit incursum.

Datj Rome apud sanctum pe/
trū. Anno incarnationis dominice
M. cccc. lxi. tertio Kalendas Ju/
lij pontificatus nostri anno tertio.
Deo Gratias Amen.

Infrascriptos versus composuit Sanctissimus. D. dominus Pius papa secundus ad laudem Seraphice sponse Domini nostri Jesu Christi beatissime Catharine de Senis ordinis de penitentia beati Dominici.

Quis sacra gesta canat: quæ ligna dista potesque
Efferat: eximie quibus hæc Catharina secunda
Sponsa dei micuit totum celebrata per orbem
Non ego sum dignus tantis extollere dignam
Laudibus ac breuiter quæ sit quæ moribus almis
Ultra beata sui referam tibi chære viator
Hæc fuit orta senis: ubi sanctæ veste recepta
Dominici: in voto triplici virtutes cuncta
Transcendit plures diuina in lege peritos.
Illa potens verbo ac ope omnia corda traherat
Ad se hominum: ut magnes ferrum: christusque deinde
Desponsauit carnis: sacris proprio ore refecit
Doctrinis: multasque habuit velut optima mater
Virgoque discipulas quibus ardua regula vite
Sanctaque bis septem pietatis opuscula diu
Expleuit felix: et erat sublime letamem
Omnibus: heu miseris vite in defectibus huius
Illa cora domino petiit renouari alma
Continue meditans: compos felicitate alti
Facta fuit voti: viditque euellere christum.
Corpus atque nonum flammis sibi tradere flagrantis
Hæc se iuna diu nonnunquam ad sidera rapta est
Mira dei vidit: semel autem a morte reuixit
Panc refecta sacro celesti pane salutis
Illa crucem memori portans sub pectore semper
Stigmata passa fuit dictu mirabile christi
Pontifices adiit: quibus vnica gloria secum
Sistere colloquens: monumentaque sancta tulit
Ore suo tulit hæc que idulta volebat ab illis
Ardua tanta sue fuerat sibi gratia lingue
Illa propheta quidem diuino flammæ plena.
Et pacem et bellum secreta plurima pandit
Exhortansque omnis miranda stupendaque lusit
Illa sciens venisse dies qua linquere mandum

Expediit exclamans aiam deus optime dixit
In manibus comendo tuis' comendoq; tuas
Jugiter ancillam sic sponsa beata beatam
Transiit ad sponsuz: tribus exornata coronis
Fecit in hac vita miracula plura deinde
Claruit inumeris post mortē splēdida miris
Que si non esse velis: q̄ q̄ alme semp in orbe
Vixerit: historiam deuotus perlege sanctam
Hec annis triginta tribus quod xp̄us ⁊ apte
Vixit: naz sponsam sponso decet esse coenam
Milleg; trecentis simul octoginta sub annis
Inclita virgo obiit rome catharina senensis.

Alij versus.

Nata senis hgo Catharina ē stigmata passa
Subq; pio felix superis ascripta secundo
Et diuini venerata poli seruanit abunde
Hec ternus quęcunq; iubet sectarier ordo
Dominicum sacru edūit q̄ magna sacerdos
Sacri Domini letatur qua contio tota
Cuius seruanit leges ac iura beata

Epitaphiū sepulchri. S. Catharę de senis.

Virginis hoc alme Catharę corp⁹ humanū
Marmore contegitur: fruit sed luce superna
Spiritus. hoc p̄dūt sua tot mirāda p̄ orbe:
Celitus eloquio fuit hec afflata profundo
Doctrinę antistes rerum mirabilis auctrix
Virgo sacra ta habitum tulit ordinis ar tum
Domini. delegit eam. sponsamq; vocauit
Christ⁹. ob h̄ seraphin n̄ sic ē stigmata catenis
Multociēs per eam sumpta ē cōmunio mire
Ista sinu largo miseros confouit: egenis
Dulce leuamen erat fuit ⁊ iustissima cunctis
Capta dei zelo membris ⁊ sepe lenata
Mente simul vidit que nulli prode re fas est
Ut generi nostro requies eterna daretur
Fleuit in humanis: optataq; stigmata passa

Tales rediit iam mortua prosus in aras
Martiry varijs fuit z decorata coronis:
Deniq; demonijs mortem cruciata subist.
Cantibus est igitur venerari z laudib⁹ aplis
Digna suis meritis hec fulgida stella per oēs
Hanc vrbs Senax completis mille trecētis
Atq; quadraginta ānis septem protulit euo
Ad superos animam decies perfudit in octo
Finis.

Memoria quottidiana Sancte Catheri
ne de senis edita a Papa Pio secundo.

Ad magnificat Antiphona.

Ad sedes regni faciat transire superni
Virgo fouens meritis nos Catherina suis

P. Ora pro nobis beata Catherina.

R. Ut digni efficiamur pmissiōibus xpi.

Oio.

Oeus qui beate Catherine virginittatis
z patiente: speciali privilegio deco/
rate malignantium spirituum certamina
vincere. Et in amore tui nominis inconcussa
permanere tribuisti. Concede quesumus: vt
eius imitatione calcata mudi nequicia: z om
nium hostium superatis infidijs ad tuam se
cure gloriā transeamus. Per dominū nrm.

Ad benedictus antiphona.

Det catherina frui nos vero lumine christi
Et societ superis virgo beata choris

P. Illumina oculos meos: ne vnq̄ obdormi/
am in morte. R. Nequando dicat inimicus
meus preualui aduersus eum.

Oremus. Oio. vt supra.

Faint, illegible text on the left page, likely bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text on the right page, likely bleed-through from the reverse side.

Tabula:

Incipit tabula capitulorum: orationum & quorundam versuum contentorum in hoc volumine dialogi sancte Catharine de senis.

Quomodo per orationem unio fit in deo: & qualiter hec anima de qua loquitur hic quattuor petitiones domino porrigat. ca. i.
Quomodo huic anime desiderium exercuit dum ei mundi necessitas a domino demonstraretur. ca. ii.
Quomodo opera finita non sufficiunt ad puniendum vel ad remunerandum absque caritatis affectu. capitulum. iij.
Quomodo sanctum desiderium & contritio cordis: culpe satisfacit atque pene in se: & in alio: & quomodo culpe satisfacit aliquando sed non pene. ca. iiij.
Quomodo valde placet altissimo desiderium velle pro ipso pati. capitulum. v.
Qualiter omnis virtus: & omnis defectus sit proximo mediante. capitulum. vi.
Quomodo virtutes mediante proximo perpetrantur: & quare virtutes ipse tantum in creaturis posite sunt diferentes. ca. vii.
Quomodo probantur virtutes: & fortificantur in hominibus & contrariis ipsorum. ca. viij.
Quomodo affectus poni non debet in penitentia principaliter: sed in virtutibus: & quomodo discretio vitam ad humilitate recipit & quomodo debitum suum unicuique reddat. ca. viiij.

Quomodo caritas humilitas atque discretio sunt in simul unite. cui similitudini debet anima conformari. capitulum. x.

Quomodo penitentia & alia exercitia corporalia pro instrumento debent assumi pueniendi ad virtutes & non pro principali affectu: & de lumine discretionis in diversis aliis modis & operationibus. ca. xi.

Repetitio quorundam: & quomodo deus assertive promittit servis eius ecclesie reformationem. ca. xij.

Quomodo hec anima simul crevit atque defecit in amaritudine pro responsione divina. & quomodo facit orationem pro ecclesia sancta & universo populo. ca. xij.

Quomodo deus conqueritur de populo suo christiano & precipue de suis ministris aliquid de venerabili sacramento corporis iesu christi tangendo & de beneficio incarnationis. capitulum. xiiij.

Quomodo culpa puniatur acriter post iesu christi passionem quam ante: & quomodo deus permittit mundo facere misericordiam ac etiam ecclesie sancte: mediante oratione atque tollerantia laborum servorum suorum. ca. xv.

Qualiter hec anima plus de divina bonitate cognoscendo non erat contenta solummodo pro christiano proprio rogare ac ecclesia sancta sed orabat etiam humillime pro universo mundo. ca. xvi.

Quomodo deus conqueratur de populo suo precipue propter amorem proprium qui regnat in eis con-

Tabula:

- Fortans ipsam animam ad orationē
et lachrimas. ca. xvij.
- Quomodo nullus manus dei eua/
dere potest ubi sumus: vel per misē
ricordias vel per iusticiā. ca. xvij.
- Qualiter hec anima desiderio igni
to successa cupiebat a se sudorem san
guineum emanare et se redarguens
orationem pro patre suo faciebat.
capitulum. xvij.
- Quomodo se tribulationibus cum
patientia portatis nemo potest deo
placere. ca. xx.
- Quomodo fracta via per quas ad
celum ascendere debebamus: ex in
obedientia ade: deus potestatem fi
lio suo fecit per quam transire pos
sunt cū icolumitate fideles. ca. xxi.
- Deus inducit hanc animam ad con
siderandam dicti pontis magnitu
dinem que tenet a terra vsq; ad ce
lum. ca. xxij.
- Quomodo sumus omnes labora
tores a deo missi ad laborandum vi
neam ecclesie sancte. ca. xxij.
- Qualiter deus palmites predicte
viti vnitos: vs; seruos suos putat: et
quomodo nullus potest colere: vel
destruere vineam suam: quin colat:
vel destruat illā primum. ca. xxij.
- Qualiter hec anima post aliquas
dei laudes humiliter exproscit ei de
monstrari per pontem ambulantes
et alios qui per ipsum ambulare vo
lunt. ca. xxv.
- Quomodo pons iste tres gradus
habet: per quos apte notantur tres
sine statns: et qualiter intelligunt
per hunc christi: si exaltatus a terra
spero. ca. xxvi.
- Quibus lapidibus iste pons ē mu
ratus: vnde qui per pontem tran
sit omnino saluus est: qui vero tran
sit per fluitum vadit ad mortem.
capitulum. xxvij.
- Quomodo per viam dei: vs; per pō
tem istum ac etiam per viam con
trariam: vs; per flumen cum labo
re transitur. ca. xxvij.
- Quomodo iste pons cum ascendis
set ad celum die ascensionis non ta
men se a terra separauit.
capitulum. xxvij.
- Qualiter anima stupefacta miseri
cordia dei multa dona narrat hu
mano generi concessa. ca. xxx.
- De indignitate transeuntium per
flumen: videlicet: sub ponte quorū
anima vocatur a domino mortis ar
bor que radices habet: in quattuor
vicis. ca. xxxi.
- quomodo fructus huius arboris:
varijs sunt: veluti peccata varijs
sunt. ca. xxxij.
- quomodo fructus aliquorū est ana
ritia et de malis que procedūt ab il
la. ca. xxxij.
- qualiter aliquorum qui statum ter
rene dominationis occupant: in iu
sticie fructus. ca. xxxij.
- quomodo per hec: et alia plurima
quis incurrit in iudicium falsam.
capitulum. xxxv.
- De tribus responsionibus quarum
vna est continua. ca. xxxvi.
- De secunda reprehensione in qua re
prehenditur et de falso iudicio et in
iusticia. ca. xxxvij.
- De quattuor principalibus tormen
tis damnatorum: que cetera sub
et hū

Tabula.

- sequuntur. ca. xxxviij.
De tertia reprehensione que fiet in die iudicij. ca. xxxix.
Quomodo damnati non possunt vel le bonum aliquod vel optare.
Capitulum. xl.
De gloria beatorum. ca. xli.
Quomodo post iudicium generale damnatis augetur pena.
Capitulum. xliij.
De utilitate temptationum et qualiter anima in mortis extremitate gustat: et intelligit locum ei deputatum: etiam antequam a corpore separatur. ca. xliij.
Quomodo diabolus homines decipit sub alicuius boni colore.
Capitulum. xliij.
Ostenditur qui sunt illi quibus minime nocent spine quas mundus pro peccato germinauit. ca. xlv.
De malis procedentibus ex cecitate intellectualis oculi: et quod bona facta in peccato mortali non valent ad vitam eternam. ca. xlvj.
Quomodo precepta seruari non possunt nisi seruentur etiam consilia: et qualiter in omni statu deus acceptat bonum hominis voluntatem. ca. xlvij.
Quomodo serui mundi quantum multa possideant ipsi tamen saturari nequeunt: et de pena quam peruersa voluntas eis exhibet.
Capitulum. xlvij.
Quomodo timor seruilis non sufficit ad eternam vitam obtinendam: sed eius exercitio timoris huius peruenietur ad amorem virtutum.
Capitulum. xlvij.
Qualiter huiusmodi anima multum amara facta fuit ex illorum cecitate qui in flumine mergebantur. ca. l.
Quomodo tres gradus in ponte signati: vbi in filio dei significantur tres potentias anime. ca. li.
Quomodo si antedictae tres anime potentie non sunt unite non potest haberi perseverantia: sine qua nullus ad suum terminum peruenire poterit. ca. liij.
Expositio illius verbi iesu christi: si quis sitit veniat ad me et bibat.
Capitulum. liij.
Quem modum tenere debent homines: ut exire de pelago possint ille si: et transire per pontem. ca. liij.
Repetitio summatim aliquorum sanctorum victorum. ca. lv.
Quomodo deus offendit huic anime: quod tres gradus pontis in particulari: signantur per tres anime status. ca. lvi.
Quomodo hec anima deuota respiciens in diuino speculo: creaturas videbat varijs ambulare modis.
Capitulum. lvij.
Quod timor seruilis sine dilectione virtutum non sufficit vitam eternam impendere. Et quod lex antiquus timoris et noua lex amoris in similibus sunt unite. ca. lvij.
Qualiter existens in gradu timoris: primo peruenire potest ad gradum amoris: qui secundus est.
Capitulum. lvij.
De imperfectione seruilitatis deo sine diligentiam ex utilitate sine consolatione propria. ca. lx.
Quomodo deus manifestat seipsum

Tabula.

anime diligenti enim. Et quare christus: non dixit manifestabo patrem sed meipsum. ca. lxi.

Quare christus non dixit: ego manifestabo patrem: sed dixit meipsum. Capitulum. lxij.

Qualiter anima post ascensum primi gradus ipsius pontis: studet ascendere ad secundum. ca. lxij.

Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit: et de signis huius imperfecti amoris. ca. lxij.

De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit orationis tractatus. ca. lxxv.

Qualiter anima pervenire debet ab oratione vocali ad mentalem. Recitatur etiam una visio per hanc animam habita. ca. lxxvi.

De fraude quam homines incidunt qui deum diligunt: et ei serviunt ex propria utilitate. ca. lxxvii.

De fraude qua decipiuntur etiam servi dei qui deum amant: hac imperfecta dilectione iam dicta. Capitulum. lxxviii.

De his qui ne perdant consolationem propriam negligunt proximum in sua necessitate. ca. lxxix.

De deceptioe qua falluntur illi qui suum affectum posuerunt in consolationibus atque mentalibus visionibus. ca. lxxx.

Quomodo prefati qui delectantur in mentalibus visionibus aliquando decipiuntur a diabolo qui se transfigurare potest in angelum lucis. Et de signis quibus potest

agnosci quando visio procedit a deo vel a diabolo: ca. lxxi.

Qualiter anima que seipsam agnoscit prudenter evadit prefatas fraudes. ca. lxxij.

Quomodo anima recedit ab amore imperfecto et pervenit ad amorem perfectum. ca. lxxij.

De signis quibus cognoscitur animam attigisse ad amorem perfectum. ca. lxxiiij.

Qualiter imperfecti sequi cupiunt solummodo patrem: sed perfecti sequuntur filium. Et de quadam visione pulchra. ca. lxxv.

Quomodo voluntas propria in anima mortua signum verum est: quod ipsa pervenit ad os: videlicet ad tertium gradum superscripti pontis. ca. lxxvi.

De operibus anime post tertium gradum ascendit. ca. lxxvii.

De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus: et de operibus anime que ad ipsum pervenit. Capitulum. lxxviii.

Quomodo deus ab his perfectissimis nunquam discedit per gratias: nec per sensum. ca. lxxix.

Quomodo mundani deo gratias reddunt velint an nolint. ca. lxxx.

Qualiter etiam demones gloriam deo reddunt atque laudem licet invidi. ca. lxxxi.

Qualiter anima corpore soluta plene videt gloriam: et laudem dei in qualibet creatura: et qualiter in ea finita est pena desiderii: sed non desiderium. ca. lxxxij.

Qualiter illi qui perveniunt ad tertium et quartum gradum: ut habe-

Tabula.

- Vt supra cupiſſet a corpore diſſolui:
 vt etiam apoſtolus paulus opta-
 bat. ca. lxxxij.
 quibus cauſis cupit anima a corpo-
 re ſeparari. ca. lxxxij.
 quomodo melius eſt ire pro confi-
 ſſio ſalutis anime ad vnum humili-
 lem cum conſcientia ſancta q̄ ad lit-
 teratum ſuperbum. ca. lxxxv.
 Utilis repetitio quorundam: z in-
 ducitur hec anima ad orandum p̄
 omnibus hominibus z pro ſancta
 eccleſia. ca. lxxxvi.
 qualiter hec anima petit a deo ſci-
 re de ſtatibus lacrymarum.
 capitulum. lxxxvij.
 De differentia lacrymarum diſcur-
 rendo per predictos anime ſtatus.
 capitulum. lxxxvij.
 quomodo quinque ſunt maneries la-
 crymarum. ca. lxxxviii.
 Repetitio breuis eorum que ſupra
 dicta ſunt z quomodo diabolus ef-
 fugatur ab his qui peruenerunt ad
 lacrymas quintas. ca. xc.
 qualiter deus a quibusdam qui ge-
 mere deſiderant ex ipſorum utili-
 tate ſubtrahit habere lacrymas.
 capitulum. xci.
 quomodo quattuor ex predictis quin-
 que ſtatibus lacrymarum exhibet
 varietates plurimas lacrymarum
 z quomodo deus vult ſibi ſeruire eū
 re infinita z non finita. ca. xcij.
 De fructu lacrymarum mundano-
 rum. ca. xcij.
 quomodo predicti mundani gemē-
 tes a quattuor ventis colliduntur.
 capitulum. xcij.
 De fructibus ſecundarum z tertiarum
 lacrymarum. ca. xcvi.
 De fructu quartarum z vniuerſarum
 lacrymarum. ca. xcvi.
 quomodo deo reſtatatur hec ani-
 ma de declaratione predictorum ſta-
 tum lacrymarum z ei tres petitio-
 nes facit. ca. xcviij.
 quomodo lumen rationis eſt neces-
 ſarium cuiſlibet anime volenti deo
 in veritate ſeruire. z primo de lumi-
 ne generali. ca. xcviij.
 De illis qui poſacerunt affectum ſu-
 um potius in mortificatione: q̄ in
 occidendo propriam voluntatem: z
 hoc eſt pluſq̄ generale lumen z eſt
 lumen ſecundum. ca. xcviij.
 De tertio z perfectiſſimo lumine ra-
 tionis: z de operibus que facit ani-
 ma poſtq̄ ad ipſum ſtatum perue-
 nit: z de quadam pulchra viſione:
 quam habuit hec anima. ca. c.
 Per quem modum arram eterne
 vite recipiunt in vita preſenti qui
 conſiſtunt in iſto glorioſo z perfectiſ-
 ſimo tertio lumine. ca. ci.
 quomodo proximis argui debeat
 volendo vitare iudicium falſum.
 capitulum. cij.
 Si quis in oratione videret aliquem
 proximum eſſe tenebroſum: non ta-
 men debet ex hoc a ſeruo dei teme-
 re iudicari: q̄ ille ſit in peccato mor-
 tali. ca. cij.
 quomodo penitentia ſummi nō de-
 bet pro fundamento principali: ſed
 affectus z amor virtutum.
 capitulum. cij.
 Repetitio in ſumma cum quadam
 additione de reprehentione proxi-
 mi. ca. cxv.

Tabula

- De signis & agnoscendis quando visitatione: & visiones mentales a deo sint vel a diabolo. ca. cvf.
- Quomodo deo valde placet ille qui petit & persistat cum perseverantia ad ianuam sue veritatis. ca. cvij.
- Qualiter hec anima deo regradatur deindeq; pro toto mundo facit orationem: & precipue pro suis in christo filiis & pro duobus patribus anime sue. ca. cvij.
- Quomodo deus hanc animam ad orationem sollicitat respondendo ad aliquam supradictarum petitionum. ca. cviiij.
- De dignitate sacerdotum atq; de sacramento corporis iesu christi: & de his qui digne vel indigne suscipiunt vel comunicant. ca. cx.
- Qualiter omnes corporales sensus in isto sacramento decepti sunt non anime sensus & eius illo debet videri gustari & tangi & de visione quadam pulchra. ca. cxl.
- De excellentia sumētis in statu gratie sacramentum hoc admirabile. capitulum. cxij.
- quomodo deus requirat a sacerdotibus in tanta dignitate constitutis maiorem puritatem quam in alijs creaturis. ca. cxiiij.
- quomodo sacramenta nullo modo debent emi sine vendi: & illi qui recipiunt ea debent huiusmodi temporalibus voluntarie subuenire ministris. ca. cxiiij.
- De dignitate sacerdotum: & quia sacramentorum virtus ex defectu ministrantium siue recipientium nullo modo minuitur: & quia non debent a secularibus corrigi. capitulum. cxv.
- quomodo persecutionem factam ecclesie siue ministris. deus imputat sibi factam & quod est gravissima culpa. ca. cxvi.
- Locutio de persecutoribus ecclesie sancte atq; de ministris: varijs modis. ca. cxvij.
- Genis repetitio super predictis de ecclesia & ministris eius. capitulum. cxvij.
- De excellentia & virtutibus ministrorum sanctorum: & quomodo conditionem habent solis & de ipsorum correctione circa subditos. capitulum. cxviiij.
- Repetitio in summa de reuerentia que sacerdotibus reddi debet siue bonis siue malis. ca. cxix.
- De defectibus & vita reproba sacerdotum & ministrorum iniquorum. capitulum. cxxi.
- quomodo in predictis ministris iniquis iniusticia regnat: & precipue non corrigendo subditos. capitulum. cxxiij.
- De quampluribus alijs defectibus. capitulum. cxxiij.
- quomodo in ipsis ministris inuenitur esse peccatum contra naturam & de quadam visione super hoc habita. ca. cxxiij.
- quomodo subditi ex predictis defectibus quos in prelati aspiciunt se minime corrigunt. capitulum. cxrv.
- quomodo in dictis iniquis ministris ecclesie regnat luxurie peccatum. capitulum. cxrv.

Tabula

- qualiter in predictis ministris auaritia regnat etiam ad usuram prestando. ca. cxxvij.
quomodo superbia regnat in predictis ministris per quam sensus perditur. ca. cxxviii.
De quampluribus alijs defectibus qui procedunt a superbia: et amore proprio. ca. cxxix.
De multis alijs defectibus quos inter qui prefati ministri committunt. Capitulum. cxxx.
De differentia mortis iustorum: et peccatorum: et primo de morte iustorum. Capitulum. cxxxii.
De morte peccatorum: et penis eorum in hora mortis. ca. cxxxiii.
Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expressse prohibent ne manus apponant in clericos. ca. cxxxiiii.
qualiter hec anima deuota laudando dominum facit orationes pro ecclesia sancta. ca. cxxxv.
De prouidentia dei in generali. Capitulum. cxxxvi.
quomodo deus prouidet exhibendo spem homini: et qui sperat amplius: gustat perfectius eius prouidentiam. cap. cxxxvi.
quomodo deus in veteri testamento prouidit cum lege atque prophetis: et postmodum in nouo cum euangelica doctrina. ca. cxxxvii.
quomodo quicquid deus nobis concedit est solummodo pro bono nostro: et quod illi sunt ceci qui iudicant oppositum. ca. cxxxviii.
quomodo deus in aliquo particulari casu prouidit salutem anime illius cui casus occurrit. ca. cxxxix.
Deus conquerens de creaturis: et exponens unam figuram exhibet doctrinam perutilem. ca. cxli.
quomodo deus prouidit erga nos: ut pro salute nostra tribulemur: et de miseria illorum qui sperant in se et non in sua prouidentia. ca. cxlii.
quomodo deus animabus famelicis gratiose prouidit de cibo uenerandi sacramenti corporis iesu christi. ca. cxliii.
De prouidentia dei circa manentes in peccato mortali. ca. cxliii.
De prouidentia qua utitur deus cum illis qui sunt adhuc imperfecti: ut ad perfectionem uirtuose perueniant. ca. cxliiii.
De prouidentia qua utitur deus erga seruos eius qui sunt in caritate perfecta. ca. cxlv.
Repetitio breuis antedictorum postea loquitur de verbo iesu christi ad petrum mitte rete ad dexteram. et. Capitulum. cxlvi.
quomodo rete predictum perfectus in mare iactat unus quod alius. Capitulum. cxlvii.
De prouidentia dei qua utitur deus suis creaturis in uita presenti: et in alia. ca. cxlviii.
De prouidentia qua utitur deus erga pauperes eius seruos etiam in temporalibus. ca. cxlix.
De malis que procedunt in possidendo: uel inordinate desiderando diuitias temporales. ca. cl.
De excellentia pauperum spirituum: et quomodo iesus christus exemplo nos docuit. ca. cli.

Tabula.

Repetitio sumaria de predicta pro tudentia diuina. ca. clij.	quomodo deus non secundum labo rem obedientie premia: neq; secun dum longitudinem temporis: im mo secundum magnitudinem ca ritatis: atq; de promptitudine vero rum obedientium. ca. clxv.
qualiter hec anima post gratiarum actiones dominum humiliter exo rat: vt ei loquatur de virtute obe dientie. ca. clxij.	Repetitio in summa quasi totius li bri presentis. ca. clxvi.
Tractatus de obedientia: z vbi re peritur z de signis eius. ca. clxij.	quomodo hec anima deuotissime deo valde regratiatur: z orationem effundit affectuosaz pro sancta eccle sia: z vniuerso mundo: z virtutum fidel commendans: imponit finem huius operi. ca. clxvij.
qualiter obedientia est clauis qua aperitur celum. ca. clv.	Oratio beatissime Catherine pro statu ecclesie. l.
Hic loquitur de miseria inobedi entium z de excellentia obedienti um. ca. clvi.	Oratio eiusdem pro ministris ec clesie. ij.
De his qui tantum amant obedien tiam: q; non sunt contenti de gene rali obedientia: immo sumunt obe dientiam particularem. ca. clvij.	Oratio eiusdem pro remonendo Pa pam Gregorium ab accessu ad vr bem. iij.
Per quem modum peruenitur ab obedientia generali ad particula rem. cap. clviij.	Oratio eiusdem facta post commu nionem. iij.
De excellentia obedientium: z mi seria inobedientiam in religione co sistentium. cap. clix.	Oratio eiusdem in die sancti Tho me. v.
quomodo veri obedientes deo cen tuplum accipiunt: z qualiter hoc in telligitur. ca. clx.	Oratio eiusdem in die Cathedre san cti Petri. vi.
De misera peruerfitate inobedien tium: z de defectibus procedentib; ab inobedientia. ca. clxi.	Oratio eiusdem die dominico. xx. februarij. vij.
De illorum perfectione qui viuunt in religione tepide: q;uis a mortali peccato se custodiant ac de remedio per eos habendo. ca. clxij.	Oratio eiusdem die martis. xxij. fe bruarij. viij.
De excellentia virtutis obedientie: z de bonis que tribuit illis qui rea liter eam assumunt. ca. clxij.	Oratio eiusdem die lune primo mar tij. viij.
Diffinitio duarum obedientiarum vna religiosorum altera que pre mittitur extra religionez alicui per sona. ca. clxij.	Oratio eiusdem die mercurij. ter tio martij. x.
	Oratio eiusdem die annunciatio nis virginis Marie. xi.
	Oratio eiusdem die dominico. xxvi. martij. xij.
	Oratio eiusdem die iouis quinq;

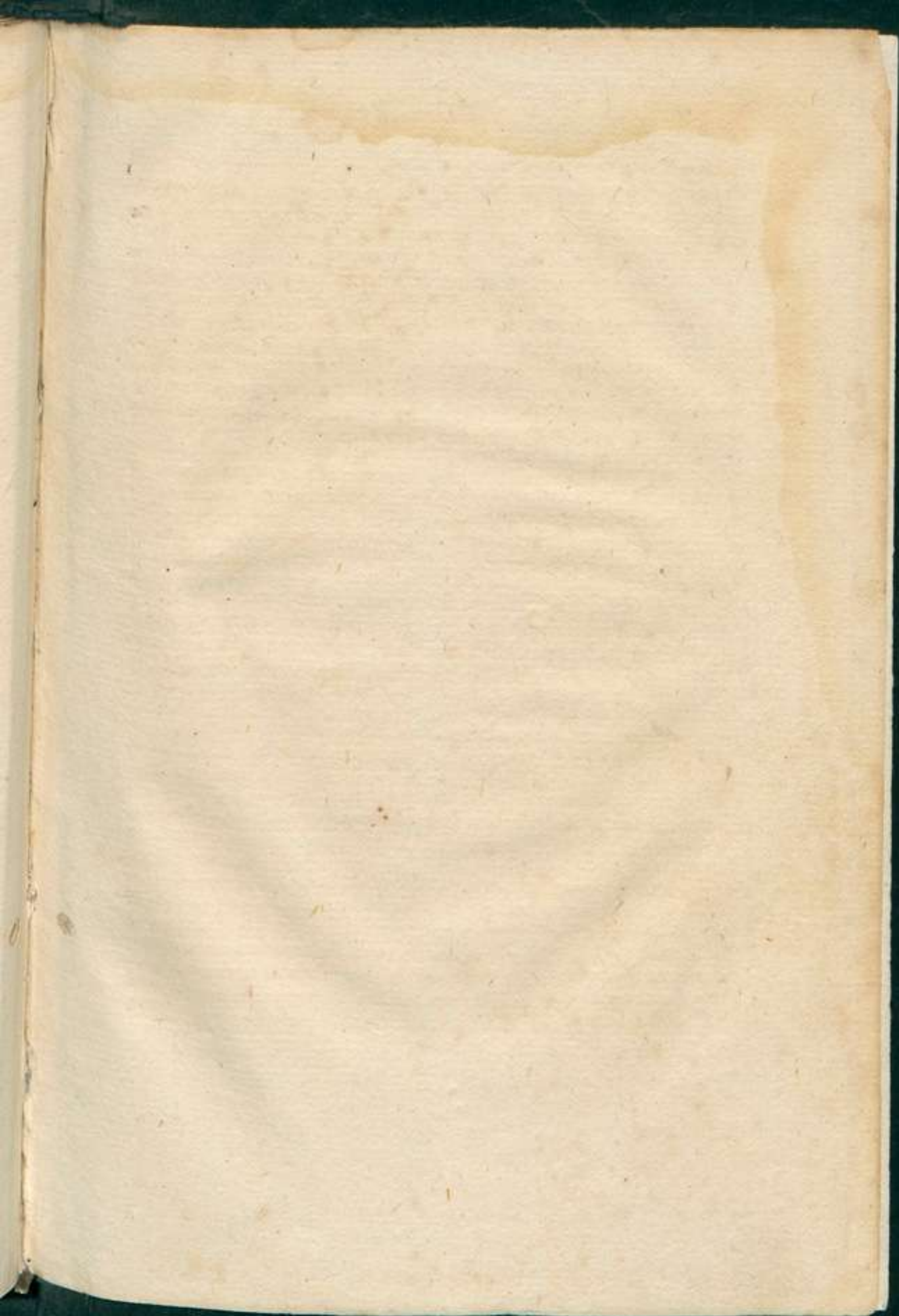
Tabula.

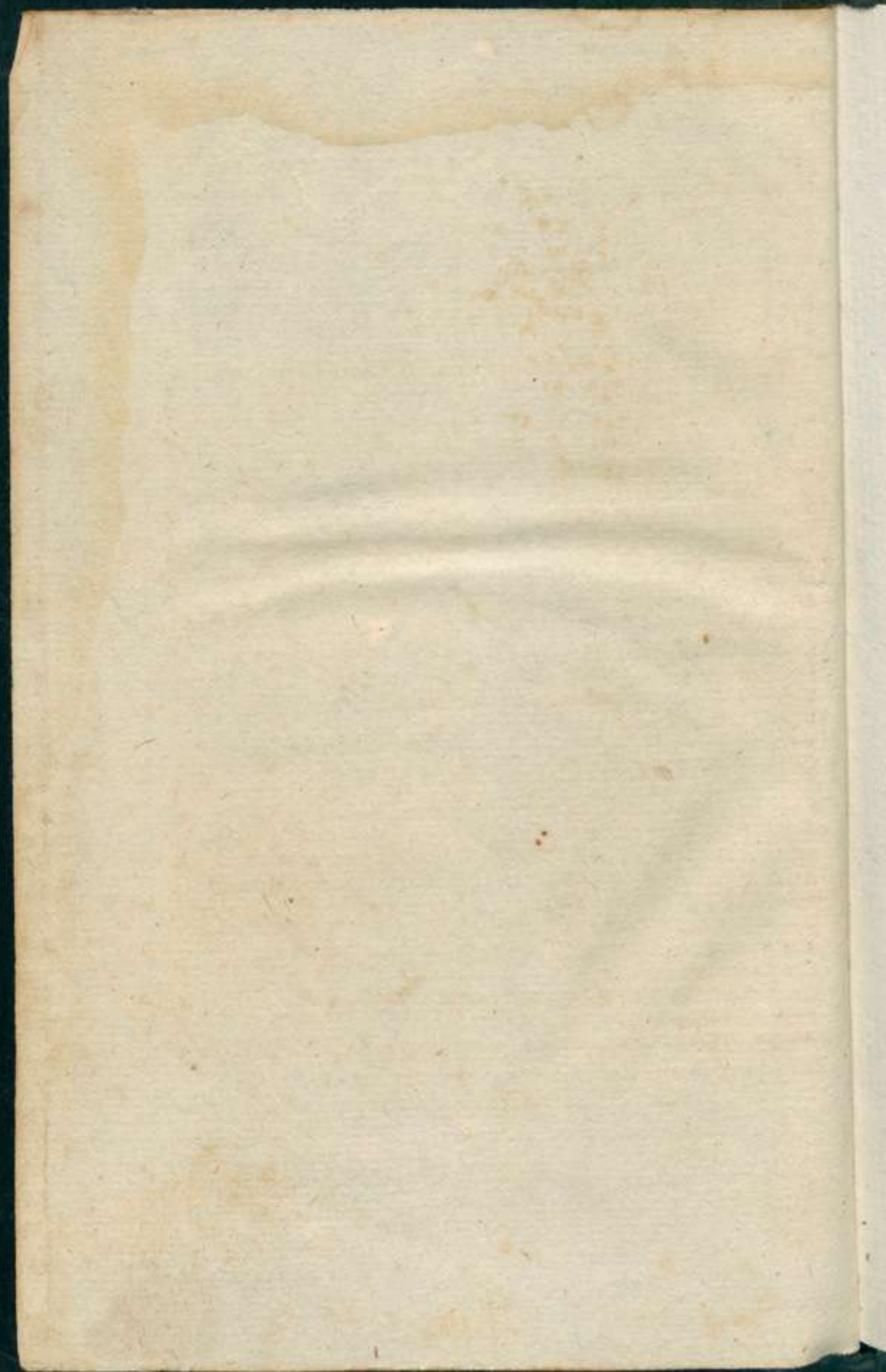
aprilis. xij.
Oratio eiusdem in circuncisione do-
mini. xiiij.
Oratio eiusdem. xv.
Oratio eiusdem. xvi.
Oratio eiusdem die. xij. augusti. xvij.
Oratio eiusdem. xvij.
Oratio eiusdem die. xij. febr. xix.
Oratio eiusdem die. xiiij. febr. xx.
Oratio eiusdem die. xv. febr. xxi.
Oratio eiusdem die. xvi. febr. xxij.
Canonizatio eiusdem.
Versus. v. **W**ij pape fecidi in eius

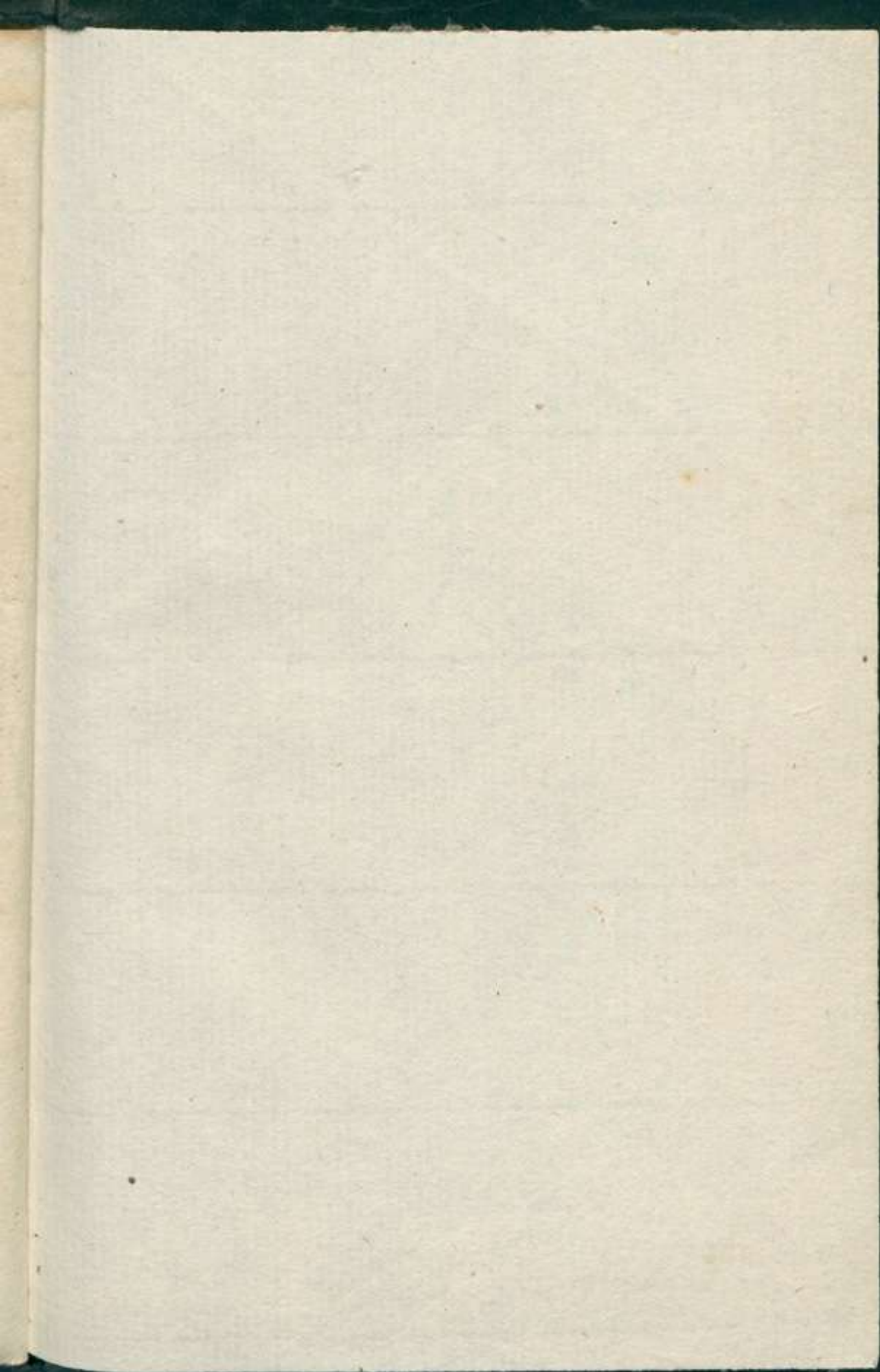
laudem.
Epitaphium super ipsius sepulchro.
Memoria quotidiana ad Magni-
ficat: et ad Benedictus.

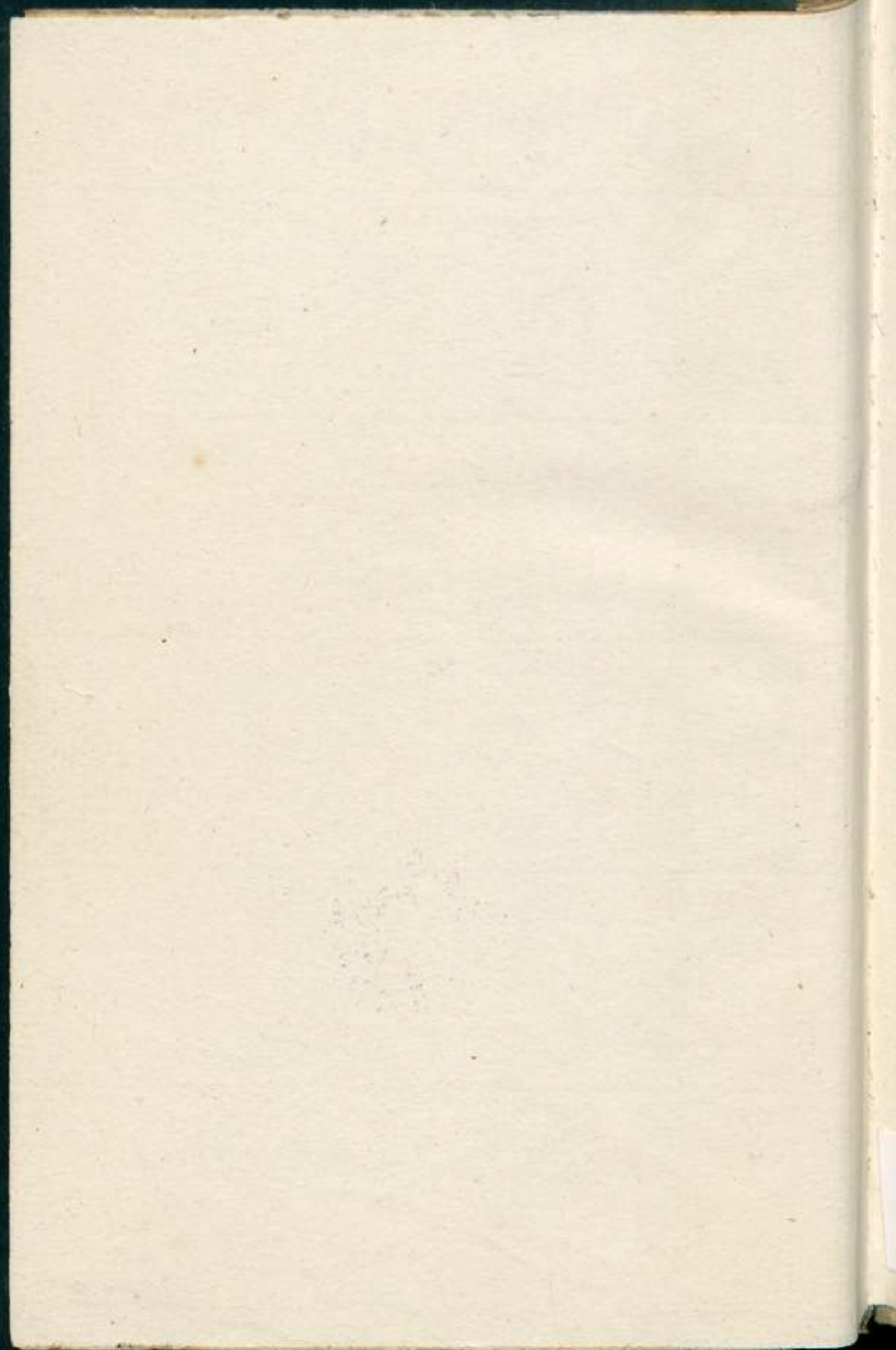
Explicit dialogus. Dine ac Sero-
phice Catharine de Senis cum cer-
tis orationibus per eam, factis: ac-
curatissime Impressus ac emenda-
tus In alma Ciuitate Brerie per
Bernardinum de misintis de **W**a-
pia die quintodecimo mensis **A**pr-
lis. **M**.cccc.lxxxvi.

12º

Biblioteca de Catalunya

Reg. 501.878

Sig. _____

Inc. 50-12º

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001959066

